

รวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๘ เล่ม ๑

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

หนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๘ เป็นการรวบรวมกฎหมายที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมายในปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ ประกอบด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติ และพระราชกำหนด โดยมีเนื้อหาของกฎหมายที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย รวมทั้งสรุปสาระสำคัญของกฎหมายที่มีการแก้ไขในแต่ละฉบับเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการค้นคว้าอ้างอิง และเพื่อเผยแพร่ให้แก่สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนประชาชนผู้สนใจใฝ่ศึกษาทั่วไป

นางสายทิพย์ เชาวลิตถวิล
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๓๐ กันยายน ๒๕๕๘

คำนำ

การจัดทำหนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๘ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นการรวบรวมกฎหมายที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย ประกอบด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ จำนวน ๑ ฉบับ พระราชบัญญัติ จำนวน ๑๐๖ ฉบับ และพระราชกำหนด จำนวน ๔ ฉบับ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๑๑ ฉบับ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาในปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ (ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘) โดยแต่ละฉบับได้นำเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญของกฎหมายที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมตั้งแต่ฉบับแรกถึงฉบับปัจจุบันมาจัดทำเป็นบันทึกท้ายกฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าเพิ่มเติมถึงเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมในแต่ละครั้งและเพื่อความสะดวกในการค้นคว้ากฎหมายย้อนไปยังฉบับก่อนๆ

ทั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๘ จะเป็นประโยชน์แก่สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และประชาชนทั่วไปที่สนใจ หากมีข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้ และขอรับไว้พิจารณาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย

๓๐ กันยายน ๒๕๕๘

คณะที่ปรึกษา

นายจิรพงศ์ วัฒนรัตน์
นายจักรพันธ์ จันทระเจริญ
นายกุลพล วัชรภาพ

ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

คณะผู้จัดทำ

นางจรรุวรรณ ดวงวิชัย
นางวนิดา อินทรอำนวย
นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง
นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์
นางวัลภา ทองบางไทร
นางกัญญารักษ์ จันทมา
นางวิศรา ้วยวุฒิ
นางสาวปณิติกา มาอินทร์
นางสาวสุนทรี เกตุชาญวิทย์
นางสาวรวีวรรณ เขียววิชัย
นางศิริวัฒนณี ไสหนู

วิทยาการชำนาญการพิเศษ
วิทยาการชำนาญการพิเศษ
วิทยาการชำนาญการพิเศษ
วิทยาการชำนาญการ
เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลอาวุโส
เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลอาวุโส
เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

<http://www.parliament.go.th/elaw>

กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๓๕๗ ๓๑๐๐ ต่อ ๓๑๓๐ หรือ ๓๒๑๐

รายละเอียดประกอบการใช้

หนังสือรวมกฎหมายปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ นี้ มีกฎหมายจำนวนทั้งสิ้น ๑๑๑ ฉบับ โดยแบ่งเป็น ๔ เล่ม โดยเล่ม ๑ ประกอบด้วยกฎหมาย ๓๑ ฉบับ เล่ม ๒ ประกอบด้วยกฎหมาย ๒๕ ฉบับ เล่ม ๓ ประกอบด้วยกฎหมาย ๒๕ ฉบับ เล่ม ๔ ประกอบด้วยกฎหมาย ๓๐ ฉบับ และมีข้อมูลภายใต้กฎหมายแต่ละฉบับ ประกอบด้วยข้อมูล ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ กฎหมายที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๘

กฎหมายที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาในปี พุทธศักราช ๒๕๕๘ ประกอบด้วยพระราชบัญญัติ จำนวน ๑๑๑ ฉบับ โดยจัดเรียงชื่อเรื่องตามลำดับพยัญชนะไทย ก – ฮ

ส่วนที่ ๒ บันทึกท้ายกฎหมาย

บันทึกท้ายกฎหมาย คณะผู้จัดทำได้สืบค้นเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย ในแต่ละเรื่อง ตั้งแต่ฉบับแรกซึ่งยังคงใช้บังคับอยู่ จนถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมที่ประกาศใช้ในปัจจุบัน รวมทั้งวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของกฎหมายฉบับก่อน ๆ เพื่อนำมาจัดทำบันทึกท้ายกฎหมายด้วย

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมาย (ภาคผนวก)

ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมายประกอบด้วยข้อมูลวันที่มีการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ร่างพระราชบัญญัติ และพระราชกำหนดของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยเรียงตามลำดับการพิจารณาตั้งแต่ร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จนถึงวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๘

สารบัญ

ชื่อเรื่อง	หน้า
คำนำ	ก - ข
คณะผู้จัดทำ	ค
รายละเอียดประกอบการใช้	ง
๑. พระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘	๑ - ๑๖
- บันทึกท้ายพระราชกำหนด	๑๗ - ๑๘
๒. พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๐ - ๖๖
- บันทึกท้ายพระราชกำหนด	๖๗ - ๗๗
๓. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๗ พ.ศ. ๒๕๕๘	๗๘ - ๘๘
- บันทึกท้ายพระราชกำหนด	๘๙ - ๙๔
๔. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕ พ.ศ. ๒๕๕๘	๙๕ - ๙๘
- บันทึกท้ายพระราชกำหนด	๙๙ - ๑๐๑
๕. พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๐๒ - ๑๐๗
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๑๐๘ - ๑๑๐
๖. พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๑๑ - ๑๒๓
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๑๒๔ - ๑๒๘
๗. พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๒๙ - ๑๓๙
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๑๔๐ - ๑๔๔
๘. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๔๕ - ๑๔๘
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๑๔๙ - ๑๕๖
๙. พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๕๗ - ๑๘๖
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๑๘๗ - ๑๘๙
๑๐. พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๙๐ - ๑๙๔
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๑๙๕ - ๒๐๒
๑๑. พระราชบัญญัติการจ้างงานเรือและบุริมสิทธิทางทะเล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๐๓ - ๒๐๕
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๒๐๖ - ๒๐๙
๑๒. พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๑๐ - ๒๒๐
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๒๒๑ - ๒๒๔
๑๓. พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๒๕ - ๒๓๙
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๒๔๐ - ๒๔๔
๑๔. พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๔๕ - ๒๕๕
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๒๕๖ - ๒๖๑

๑๕. พระราชบัญญัติการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามประกาศ และคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๖๒ – ๒๖๖
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๒๖๗ – ๒๗๐
๑๖. พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๗๑ – ๒๗๘
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๒๗๙ – ๒๘๐
๑๗. พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๘๑ – ๓๐๘
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๓๐๙ – ๓๑๔
๑๘. พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘	๓๑๕ – ๓๓๐
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๓๓๑ – ๓๓๔
๑๙. พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้า ในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	๓๓๕ – ๓๓๘
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๓๓๙ – ๓๔๔
๒๐. พระราชบัญญัติการให้สิทธิแก่ผู้สมัครเป็นสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติ บางกรณี และการโอนเงินจากกองทุนประกันสังคมในกรณีชราภาพไปยัง กองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘	๓๔๕ – ๓๔๗
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๓๔๘ – ๓๔๙
๒๑. พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	๓๕๐ – ๓๕๗
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๓๕๘ – ๓๖๐
๒๒. พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘	๓๖๑ – ๓๗๐
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๓๗๑ – ๓๗๔
๒๓. พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๘	๓๗๕ – ๓๘๒
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๓๘๓ – ๓๙๒
๒๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๘	๓๙๓ – ๓๙๖
๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	๓๙๗ – ๓๙๘
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๓๙๙ – ๔๐๙
๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๘	๔๑๐ – ๔๓๗
๒๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๘	๔๓๘ – ๔๔๑
๒๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๘	๔๔๒ – ๔๔๖
๒๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘	๔๔๗ – ๔๔๙

๓๐. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย	๔๕๐ - ๔๕๑
วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘	
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๔๕๒ - ๔๕๕
๓๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย	๔๕๖ - ๔๕๙
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘	
- บันทึกท้ายพระราชบัญญัติฯ	๕๐๐ - ๕๓๐

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมายและวันประกาศราชกิจจานุเบกษา ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๘

พระราชกำหนด
การบินพลเรือนแห่งประเทศไทย
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกำหนดนี้

“คณะกรรมการการบินพลเรือน” หมายความว่า คณะกรรมการการบินพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

“มาตรฐานสากล” หมายความว่า มาตรฐานที่กำหนดตามอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศซึ่งทำขึ้นที่เมืองชิคาโกเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

หมวด ๑

องค์กรด้านการบินพลเรือน

ส่วนที่ ๑

สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยขึ้น เรียกโดยย่อว่า “กพท.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “The Civil Aviation Authority of Thailand” เรียกโดยย่อว่า “CAAT” เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น และมีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๖ กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๗ สำนักงานมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับ ดูแล ควบคุม ส่งเสริม และพัฒนา กิจการการบินพลเรือน ทั้งในด้านนิรภัย การรักษาสีงแวดลอม การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกในการขนส่งทางอากาศ เศรษฐกิจ การขนส่งทางอากาศ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือนให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานสากล

(๒) ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ

(๓) ส่งเสริม และพัฒนาเครือข่ายระบบการขนส่งทางอากาศ อุตสาหกรรมการบินและกิจการการบินพลเรือนให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล

(๔) เป็นศูนย์กลางในการให้บริการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจการการบินพลเรือนให้สามารถดำเนินการและแข่งขันได้ในระดับสากล

มาตรา ๘ นอกจากอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์แล้ว ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนา กิจการการบินพลเรือน ทั้งในด้านนิรภัย การรักษาสีงแวดลอม การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกในการขนส่งทางอากาศ เศรษฐกิจ การขนส่งทางอากาศ ตลอดจนระบบโครงสร้างพื้นฐานการบินพลเรือนของประเทศ

(๒) เสนอแนะนโยบายต่อคณะกรรมการการบินพลเรือนเกี่ยวกับกิจการการบินพลเรือน และการขนส่งทางอากาศ

- (๓) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ
- (๔) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการให้กับคณะกรรมการการบินพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ และปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการการบินพลเรือนมอบหมาย
- (๕) ดำเนินการจัดทำแผนอำนวยความสะดวก แผนรักษาความปลอดภัย และแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ รวมทั้งแผนแม่บทการจัดตั้งสนามบินพาณิชย์ของประเทศ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการการบินพลเรือนพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งกำกับดูแลและควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว
- (๖) ดำเนินการจัดระเบียบการบินพลเรือน รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้น่านฟ้าให้เกิดความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพสูงสุด
- (๗) ตรวจสอบ ติดตาม ควบคุม รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการบินและกิจการการบินพลเรือนปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และมาตรฐานสากล
- (๘) กำกับดูแลกิจการสนามบินและสนามบินอนุญาตที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ หรือตามกฎหมายอื่นให้เกิดความปลอดภัยและได้มาตรฐานสากล
- (๙) ให้ความร่วมมือและสนับสนุนคณะกรรมการการบินพลเรือนและส่วนราชการในการประสานงานหรือเจรจากับองค์การระหว่างประเทศหรือต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิในการบิน หรือการทำความตกลงใด ๆ เกี่ยวกับการบินพลเรือนอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่น
- (๑๐) ร่วมมือและประสานงานกับองค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในด้านการบินพลเรือนตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ตามอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี
- (๑๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนากิจการการบินพลเรือน
- (๑๒) ให้การรับรองหลักสูตรและสถาบันฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ และกำหนดคุณสมบัติและความรู้ของบุคลากรด้านการบินอื่นที่พึงต้องมี
- (๑๓) กำหนดมาตรฐานการทำงานของผู้ประจำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ
- (๑๔) จัดทำทะเบียนอากาศยาน รวมทั้งทะเบียนผู้ประจำหน้าที่และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือน
- (๑๕) จัดทำและเผยแพร่ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการบินพลเรือน
- (๑๖) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย
- มาตรา ๙ ในการดำเนินกิจการของสำนักงาน ให้สำนักงานกระทำการดังต่อไปนี้ได้
- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ
  - (๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
  - (๓) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน

มาตรา ๑๐ สำนักงานอาจมีรายได้และทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม
- (๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๓) ค่าธรรมเนียมที่สำนักงานเรียกเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ
- (๔) ค่าธรรมเนียมกำกับการบินพลเรือนตามมาตรา ๓๙
- (๕) เงินเพิ่มตามมาตรา ๔๑
- (๖) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการหรือรายได้หรือผลประโยชน์อันได้มาจากการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
- (๗) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากทรัพย์สินทางปัญญา
- (๘) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้สำนักงาน
- (๙) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากทุน รายได้ หรือทรัพย์สินของสำนักงาน

มาตรา ๑๑ รายได้ตามมาตรา ๑๐ ให้ตกเป็นของสำนักงานเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานและค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ในกรณีที่มีเงินเหลือจ่ายเกินความจำเป็น ให้สำนักงานนำส่งเงินเหลือจ่ายนั้นให้กระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่รายได้ของสำนักงานมีจำนวนไม่พอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสำนักงานและค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม และสำนักงานไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ รัฐพึงจัดสรรเงินอุดหนุนให้ตามความจำเป็น

มาตรา ๑๒ ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสำนักงานในเรื่องทรัพย์สินของสำนักงานมิได้

มาตรา ๑๓ รายได้ทั้งปวงของสำนักงาน ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ให้กระทรวงการคลังดำเนินการเพื่อให้สำนักงานได้รับการยกเว้นภาษีและอากรนำเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรสำหรับสิ่งของที่นำเข้าเพื่อใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน

มาตรา ๑๔ รายได้และทรัพย์สินของสำนักงานให้ใช้เพื่อกิจการของสำนักงานโดยเฉพาะ

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการกำกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนกองทัพอากาศคนหนึ่ง และผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารกิจการ

การบินพาณิชย์ ด้านกฎหมาย ด้านการเงินหรือการคลัง ด้านบริหารจัดการ หรือด้านอื่นใดซึ่งจะยังประโยชน์ต่อกิจการของสำนักงาน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีแต่ไม่เกินหกสิบห้าปี
- (๓) เป็นผู้มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๑๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการบริหารหรือจัดการของนิติบุคคลที่ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือนทุกด้าน

(๕) เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น

(๖) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๗) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๘) เคยถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๙) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๑๐) เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสำนักงานหรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีสัญญาจ้างกับสำนักงาน

(๑๑) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับสำนักงานหรือในกิจการซึ่งมีสภาพเป็นการแข่งขันกับกิจการของสำนักงาน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๑๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

ในกรณีที่ครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗

มาตรา ๒๐ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินงานของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนด

(๒) ให้ความเห็นชอบเป้าหมาย แผนงาน และโครงการที่ผู้อำนวยการเสนอ

(๓) กำกับดูแลการบริหารงานและการดำเนินการของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของสำนักงาน และให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

(๔) ออกข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หรือระเบียบเกี่ยวกับการแบ่งส่วนงาน การบริหารจัดการองค์กร การบริหารงานทั่วไป การเงิน การคลัง การใช้จ่ายเงินงบประมาณ การพัสดุ การบริหารงานบุคคล ค่าจ้าง ค่าตอบแทน การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่น และการอื่นที่จำเป็นในการบริหารกิจการของสำนักงาน

(๕) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดค่าธรรมเนียม ค่าตรวจสอบ ค่าบำรุง ค่าตอบแทน และค่าบริการใด ๆ ในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

(๖) อนุมัติการบรรจุแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้ปฏิบัติงานระดับรองผู้อำนวยการขึ้นไปของสำนักงาน

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ที่ปรึกษา หรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๘) ดำเนินการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชกำหนดนี้หรือตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๒๑ การประชุมของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๒ ให้กรรมการและอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ส่วนที่ ๓

ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

มาตรา ๒๓ ให้สำนักงานมีผู้อำนวยการคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงในด้านการบินและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ในด้านกิจการการบินพลเรือนหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสำนักงาน

การสรรหาและคัดเลือกผู้อำนวยการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๔ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๒๓ แล้ว ผู้อำนวยการต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีแต่ไม่เกินหกสิบห้าปี
- (๓) สามารถปฏิบัติงานให้แก่สำนักงานได้เต็มเวลา

มาตรา ๒๕ ผู้มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องห้ามมิให้เป็นผู้บริหาร

- (๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการบริหารหรือจัดการของนิติบุคคล ที่ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือนทุกด้าน

(๕) เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น

(๖) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๗) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๘) เคยถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๙) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

มาตรา ๒๖ ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

มาตรา ๒๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ออกตามกรณีที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง หรือข้อตกลงระหว่างคณะกรรมการกับผู้อำนวยการ

(๔) คณะกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือ
หยาบคายความสามารถ

(๕) คณะกรรมการให้ออก เพราะไม่สามารถผลักดันให้มีการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์
วิธีการ เงื่อนไข มาตรฐานและแนวปฏิบัติในการกำกับดูแลตามมาตรา ๓๗ (๑) เพื่อให้เป็นไปตาม
มาตรฐานสากลได้ และก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมการบิน

(๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕

มาตรา ๒๘ ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตามพระราชกำหนดนี้และตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ
ข้อกำหนด นโยบายและมติของคณะกรรมการ รวมทั้งมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอเป้าหมาย แผนงาน และโครงการต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย แผนงาน และโครงการนั้น

(๒) ระมัดระวังและแก้ไขปัญหาทั้งปวงมิให้กิจการการบินพลเรือนของประเทศตกอยู่ในภาวะ
ต่ำกว่ามาตรฐานสากล

(๓) ดำเนินการและควบคุมดูแลให้มีการดำเนินการตามมาตรา ๓๗ ให้เกิดความรวดเร็ว
และทันต่อเหตุการณ์

(๔) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือนเสนอต่อรัฐมนตรี
หรือคณะกรรมการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่กฎหมายกำหนด

(๕) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสำนักงาน รวมทั้งรายงาน
การเงินและบัญชี ตลอดจนเสนอแผนการเงินและงบประมาณของปีต่อไปต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

(๖) เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงกิจการและการดำเนินงานของสำนักงานให้มีประสิทธิภาพ
และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ต่อคณะกรรมการ

(๗) เป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน

(๘) ออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง เกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักงานและการปฏิบัติหน้าที่
ของพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หรือระเบียบ
ของคณะกรรมการ

(๙) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๙ ในการบริหารกิจการของสำนักงาน ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานทุกตำแหน่ง และรับผิดชอบในการดำเนินกิจการทั้งปวงของสำนักงาน

ในการกำกับดูแลด้านนิรภัยการบินและการรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือน ให้ผู้อำนวยการดำเนินการตามกฎหมายและเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศและความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการอาจมอบอำนาจให้ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงาน กระทำการใดแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๑ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อการนี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

การจำกัดอำนาจของผู้อำนวยการให้เป็นไปตามข้อบังคับของคณะกรรมการซึ่งต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นิติกรรมใดที่ผู้อำนวยการกระทำโดยไม่เป็นไปตามข้อบังคับตามวรรคสอง ย่อมไม่ผูกพันสำนักงาน เว้นแต่คณะกรรมการจะให้สัตยาบัน

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้อำนวยการที่มีอาวุโสสูงสุดตามลำดับเป็นผู้รักษาการแทน แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการที่จะแต่งตั้งรองผู้อำนวยการคนอื่นเป็นผู้รักษาการแทน ในกรณีที่ไม่มีรองผู้อำนวยการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งผู้ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ คนหนึ่งเป็นผู้รักษาการ

ให้ผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้อำนวยการ

มาตรา ๓๓ ผู้อำนวยการต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญา กับสำนักงานหรือในกิจการที่กระทำ ให้แก่สำนักงาน ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

ในกรณีที่บุพการี คู่สมรส ผู้สืบสันดาน หรือบุพการีของคู่สมรสของผู้อำนวยการกระทำการ ตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้อำนวยการมีส่วนได้เสียในกิจการของสำนักงาน

นิติกรรมใดที่ทำขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามวรรคหนึ่ง ไม่มีผลผูกพันสำนักงาน

มาตรา ๓๔ อัตราเงินเดือนและประโยชน์อย่างอื่นของผู้อำนวยการให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๕ ในกรณีจำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานจะจ้างชาวต่างประเทศที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาเป็นพนักงาน หรือลูกจ้างของสำนักงานก็ได้

มาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน ผู้อำนวยการอาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ มาปฏิบัติงาน ในสำนักงานเป็นการชั่วคราวได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของผู้นั้น

ให้ถือว่าข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่น ที่ได้รับอนุมัติให้มาปฏิบัติงานเป็นพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานตามวรรคหนึ่ง เป็นการได้รับอนุญาตให้ออกจากราชการหรือออกจากงานไปปฏิบัติงานใด ๆ และให้นับระยะเวลาระหว่างที่มาปฏิบัติงานในสำนักงานสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญหรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นทำนองเดียวกันเสมือนอยู่ปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานเต็มเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่มาปฏิบัติงานในสำนักงาน ให้บุคคลตามวรรคหนึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและรับเงินเดือนในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในสังกัดเดิมในระดับตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าระดับตำแหน่งเดิม

หมวด ๒

การควบคุมและกำกับดูแลเกี่ยวกับการบินพลเรือน

มาตรา ๓๗ ในการกำกับดูแลการการบินพลเรือนและควบคุมกิจการการบินพลเรือน ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบและคำสั่ง เพื่อกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข มาตรฐานและแนวปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลที่เป็นปัจจุบัน และทันต่อเหตุการณ์

- (ก) ผู้ประจำหน้าที่
- (ข) กฎจราจรทางอากาศ
- (ค) กฎการปฏิบัติการบิน
- (ง) การใช้น้ำมันฟ้า
- (จ) อุตุนิยมวิทยาการบิน
- (ฉ) แผนภูมิการบิน
- (ช) หน่วยมิติในการสื่อสารระหว่างอากาศกับพื้นดิน
- (ซ) การดำเนินบริการเดินอากาศ
- (ณ) เครื่องหมายสัญชาติและเครื่องหมายการจดทะเบียนของอากาศยาน
- (ญ) ความสมควรเดินอากาศของอากาศยาน
- (ฎ) การอำนวยความสะดวกของการขนส่งทางอากาศ
- (ฏ) การสื่อสารทางไกลสำหรับการเดินอากาศ
- (ฐ) บริการจราจรทางอากาศ
- (ฑ) การจัดตั้งและการดำเนินงานสนามบิน

- (ฅ) การบริการข่าวสารการบิน
- (ณ) การรักษาสิ่งแวดลอม
- (ด) การรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือน
- (ต) การขนส่งสินค้าอันตรายทางอากาศ
- (ถ) การบริหารจัดการความปลอดภัย
- (ท) ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือน

(๒) กำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติในเรื่องทั้งปวงที่เกี่ยวกับการบินพลเรือนเพื่อให้มั่นใจว่าอากาศยานและผู้ที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับตาม (๑) ได้ปฏิบัติตามข้อบังคับ ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ตาม (๑)

(๓) เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตาม (๒) นอกจากอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศให้ผู้อำนวยการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมายมีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มาชี้แจงหรือส่งเอกสารหลักฐานมาประกอบการพิจารณา และมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบได้ แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเข้าไปในสถานที่ใด ๆ นอกเวลาทำการ ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองก่อนหรือได้แจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกชั่วโมงแล้ว รวมทั้งมีอำนาจเข้าไปในหรือขึ้นไปกับอากาศยานในระหว่างเวลาใด ๆ ที่อากาศยานนั้นจอดอยู่หรือทำการบิน

มาตรา ๓๘ ในการกำกับดูแล ควบคุม ส่งเสริม และพัฒนา กิจกรรมการบินพลเรือนในด้านเศรษฐกิจการขนส่งทางอากาศ อย่างน้อยสำนักงานต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแลและตรวจสอบการกำหนดราคาและการจัดเก็บค่าโดยสารและค่าระวางสำหรับอากาศยานขนส่งของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการการเดินอากาศให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนด

(๒) กำกับดูแลและตรวจสอบการเรียกเก็บค่าบริการ ค่าภาระ หรือเงินตอบแทนอื่นใดของผู้ดำเนินการสนามบินสาธารณะให้เป็นไปตามอัตราและเงื่อนไขที่ได้รับอนุมัติ

(๓) กำกับดูแลและตรวจสอบการเรียกเก็บค่าบริการเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศให้เป็นไปตามอัตราและเงื่อนไขที่ได้รับอนุมัติ

(๔) กำกับดูแล ตรวจสอบ และติดตาม การประกอบกิจการของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการการเดินอากาศให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

(๕) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดสรรสิทธิการบินและการอนุญาตการบินแก่อากาศยานและสายการบินของไทยและต่างประเทศ

หมวด ๓
ค่าธรรมเนียมกำกับการบินพลเรือน

มาตรา ๓๙ นอกจากค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศแล้ว ให้สำนักงานมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมกำกับการบินพลเรือน ดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าธรรมเนียมการทำการบินที่เรียกเก็บจากผู้ดำเนินการเดินอากาศที่ทำการบินขึ้นลง ณ สนามบินสาธารณะใด ๆ ในประเทศ ตามอัตราที่สำนักงานกำหนด
  - (๒) ค่าธรรมเนียมการเข้าหรือออกนอกประเทศที่เรียกเก็บจากผู้ดำเนินการเดินอากาศ โดยคำนวณจากผู้โดยสารที่เดินทางเข้ามายังหรือออกไปจากประเทศ ตามอัตราที่สำนักงานประกาศกำหนด
  - (๓) ค่าธรรมเนียมการขนส่งสินค้าทางอากาศที่เรียกเก็บจากผู้ดำเนินการเดินอากาศที่รับขนส่งสินค้าทางอากาศจากสนามบินสาธารณะใด ๆ ในประเทศ โดยคำนวณจากราคาค่าส่งที่ระบุในใบตราส่งสินค้าทางอากาศตามอัตราที่สำนักงานประกาศกำหนด
  - (๔) ค่าธรรมเนียมน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานที่เรียกเก็บจากผู้ให้บริการหรือผู้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน ณ จุดให้บริการใด ๆ ในประเทศ ตามอัตราร้อยละต่อลิตรที่สำนักงานประกาศกำหนด
- อัตราที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการบินพลเรือนแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๔๐ ให้ผู้ดำเนินการเดินอากาศและผู้ให้บริการหรือผู้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน มีหน้าที่ชำระค่าธรรมเนียมที่กำหนดตามมาตรา ๓๙ และนำส่งเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวภายในระยะเวลา และตามวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม

มาตรา ๔๑ ผู้มีหน้าที่นำส่งเงินค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๔๐ ไม่นำส่งค่าธรรมเนียมให้ครบถ้วน ถูกต้องตามมาตรา ๓๙ ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของค่าธรรมเนียมกำกับการบินพลเรือน ที่ตนไม่ได้นำส่งหรือนำส่งไม่ครบ เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน

หมวด ๔
ความสัมพันธ์กับรัฐบาล

มาตรา ๔๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแลให้สำนักงานดำเนินการตามกฎหมายและนโยบาย และแผนที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ เพื่อการนี้ รัฐมนตรี มีอำนาจเรียกประธานกรรมการ กรรมการ และผู้อำนวยการ มาชี้แจงข้อเท็จจริงแสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานเสนอ และมีอำนาจสั่งยับยั้งการกระทำของสำนักงานหรือผู้อำนวยการที่เห็นว่าขัดต่อนโยบาย หรือแผนดังกล่าว

ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีอำนาจกำกับการดำเนินงานของสำนักงานและผู้อำนวยการ ให้ดำเนินงานให้ทันต่อเหตุการณ์และถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายและตามอนุสัญญาตามกฎหมายว่าด้วย

การเดินอากาศและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการนี้ จะสั่งให้ผู้อำนวยการชี้แจงข้อเท็จจริง หรือปรับปรุงแก้ไข หรือระงับการกระทำใด ที่เป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือกฎข้อบังคับหรืออนุสัญญาได้

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่สำนักงานจะต้องเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรีตามพระราชกำหนดนี้ ให้คณะกรรมการนำเรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี

หมวด ๕

การตรวจสอบและการบัญชี

มาตรา ๔๔ ให้สำนักงานวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีที่เหมาะสมแก่กิจการและเป็นไปตามหลักสากลและสอดคล้องกับระบบการบัญชีที่กระทรวงการคลังได้วางไว้

มาตรา ๔๕ ให้สำนักงานจัดให้มีการตรวจสอบภายในโดยผู้ตรวจสอบภายในเป็นประจำ และรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อเสนอความเห็นเกี่ยวกับผลการตรวจสอบภายในต่อคณะกรรมการ

การพิจารณาความดีความชอบประจำปีของผู้ตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการตรวจสอบเสนอแนะ

มาตรา ๔๖ ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการ ของสำนักงานส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

มาตรา ๔๗ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบ เป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงานทุกรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อคณะกรรมการเสนอต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการสอบบัญชี

มาตรา ๔๘ ให้สำนักงานจัดทำรายงานการดำเนินงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเผยแพร่รายงานนี้ต่อสาธารณชน

รายงานการดำเนินงานประจำปีตามวรรคหนึ่ง ให้แสดงรายละเอียดของงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นแล้ว พร้อมทั้งผลการดำเนินงาน และอุปสรรคการดำเนินงานของสำนักงานในปีที่ล่วงมา รวมทั้งแนวทางการแก้ไข และแผนงานที่จะจัดทำในปีต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๙ ในวาระเริ่มแรกที่ยังไม่มีผู้อำนวยการ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการจนกว่าจะมีผู้อำนวยการ

มาตรา ๕๐ ในวาระเริ่มแรก ให้ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการของกรมการบินพลเรือน ดังต่อไปนี้ มาปฏิบัติงานของสำนักงานเป็นการชั่วคราว

- (๑) กองมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือน
- (๒) กองมาตรฐานสนามบิน
- (๓) สำนักกำกับกิจการขนส่งทางอากาศ
- (๔) สำนักมาตรฐานการบิน ยกเว้นที่เกี่ยวกับงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและงานนิรภัย

การบินและสอบสวนอากาศยานประสบอุบัติเหตุ

- (๕) สำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการขนส่งทางอากาศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจะสั่งให้ข้าราชการ ลูกจ้าง หรือพนักงานราชการอื่นที่สังกัด กรมการบินพลเรือน นอกเหนือจากที่กำหนดตามวรรคหนึ่งมาปฏิบัติงานของสำนักงานเป็นการชั่วคราวด้วยก็ได้

ให้ผู้ที่มาปฏิบัติงานของสำนักงานตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามที่เคยได้รับอยู่ และให้นับเวลาที่มาปฏิบัติงานดังกล่าว เป็นเวลาราชการเพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญ

มาตรา ๕๑ ข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานราชการสังกัดกรมการบินพลเรือนผู้ใดประสงค์ จะเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน ให้แสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ผ่านการคัดเลือกหรือประเมินจากผู้อำนวยการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และได้รับการบรรจุเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานแล้ว ให้เป็นอัน ออกจากราชการ

ผู้ที่ออกจากราชการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะเลิกหรือยุบตำแหน่ง ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือในกรณีเป็นลูกจ้างให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากงานเพราะทางราชการยุบตำแหน่งหรือทางราชการเลิกจ้าง โดยไม่มีความผิด และให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

ข้าราชการ ลูกจ้าง หรือพนักงานราชการที่ดำรงตำแหน่งในสังกัดหน่วยงานตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ผู้ใดไม่ประสงค์จะไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน หรือไม่ได้รับการคัดเลือกหรือไม่ผ่านการประเมิน ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามิได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นในกรมท่าอากาศยานหรือหน่วยงานอื่นในกระทรวงคมนาคม ให้ข้าราชการ ลูกจ้าง หรือพนักงานราชการดังกล่าวพ้นจากราชการเพราะเลิกหรือยุบตำแหน่ง

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับข้าราชการหรือผู้ที่มีข้อผูกพันต้องปฏิบัติงานในหน่วยงาน ที่ทางราชการกำหนด ในกรณีเช่นนั้น ให้ข้าราชการหรือผู้นั้นไปปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ตามที่ปลัดกระทรวงคมนาคมกำหนด โดยคำนึงถึงวิชาความรู้ที่ผู้นั้นมีอยู่ และในกรณีที่ผู้นั้นถูกสั่งให้ไป ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการ อันเป็นเหตุให้ต้องออกจากราชการ ให้นำความในวรรคสอง มาใช้บังคับกับบุคคลดังกล่าวโดยอนุโลม

การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการตามมาตรา นี้ ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

การบรรจุและแต่งตั้งลูกจ้างตามมาตรา นี้ ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากงานเพราะทางราชการยุบตำแหน่งหรือทางราชการเลิกจ้างโดยไม่มีควมผิด และให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

มาตรา ๕๒ ให้โอนงบประมาณของกรมการbinพลเรือนในส่วนที่เป็นเงินเดือน ค่าจ้างค่าตอบแทน และสิทธิประโยชน์ของข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการที่ได้รับการบรรจุเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานตามมาตรา ๕๐ มาเป็นส่วนหนึ่งของเงินทุนประเดิมของสำนักงานตามพระราชกำหนดนี้เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นของพนักงานหรือลูกจ้างดังกล่าว

ให้โอนเงินงบประมาณและทรัพย์สินอื่นของกรมการbinพลเรือนนอกจากที่กำหนดในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการกิจที่โอนมาเป็นของสำนักงานตามพระราชกำหนดนี้ ไปเป็นของสำนักงาน ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมกำหนด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ จากการที่ประเทศไทยได้รับการตรวจสอบติดตามการดำเนินการภายใต้โครงการตรวจสอบการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยสากล (Universal Safety Oversight Audit Program ; USOAP) ขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) โดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้เปลี่ยนวิธีการตรวจสอบจากเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ใช้วิธีการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติระหว่างประเทศ (SARPs) เฉพาะในภาคผนวกที่ ๑ ภาคผนวกที่ ๖ และภาคผนวกที่ ๘ แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ใช้วิธีการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติระหว่างประเทศในทุกภาคผนวกที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย (All Safety-related annex) มาเป็นวิธีการตรวจสอบแบบเฝ้าตรวจตราอย่างต่อเนื่อง (Continuous Monitoring Approach ; CMA) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นมา ซึ่งการตรวจสอบดังกล่าวปรากฏผลของการขาดประสิทธิภาพในการดำเนินการ (Lack of Effective Implementation ; LEI) ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลความปลอดภัยการบินพลเรือนที่สำคัญรวม ๘ ด้าน ซึ่งมีผลทำให้องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้ประกาศการพบข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญต่อความปลอดภัย (SSC) ของประเทศไทย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้ประกาศในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๘ ไม่เห็นชอบกับแผนแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวที่ประเทศไทยได้จัดทำเสนอด้วยเหตุนี้ จึงเป็นกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนเพื่อมิให้ผลของการประกาศพบข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญต่อความปลอดภัยข้างต้นส่งผลต่อการถูกปรับลดระดับมาตรฐานการบินพลเรือนของประเทศไทยจากองค์การบริหารการบินอื่น รวมถึงการพิจารณาสิทธิการบินและการทำการบินของไทย อันจะส่งผลเสียหายอย่างรุนแรงต่ออุตสาหกรรมการบิน ผลกระทบต่อประโยชน์และความปลอดภัยสาธารณะ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ และต้องปรับปรุงรูปแบบ โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานด้านการบินพลเรือนของประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งให้เป็นไปตามข้อกำหนดและข้อเสนอแนะขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

บันทึกท้ายพระราชกำหนด

พระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

พระราชกำหนดฉบับนี้จะทำให้การทำงานเกิดความรวดเร็วในการบังคับใช้กฎหมายและการปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานด้านการบินพลเรือน เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาด้านการบินอันจะส่งผลเสียหายอย่างรุนแรงต่ออุตสาหกรรมการบิน ผลกระทบต่อประโยชน์และความปลอดภัยสาธารณะ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ให้สำเร็จลุล่วงไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งเป็นการปรับปรุงรูปแบบ โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานด้านการบินพลเรือนของประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดและข้อเสนอแนะขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization หรือ ICAO) ซึ่งหากกรมการบินพลเรือนไม่ปรับปรุงตามข้อท้วงติงของ ICAO อาจส่งผลให้องค์การบริหารการบินแห่งสหรัฐอเมริกา (Federal Aviation Administration หรือ FAA) ปรับลดระดับมาตรฐานการบินพลเรือนของไทยเป็นประเภท ๒ หรือต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำของ ICAO และในลักษณะเดียวกันอาจส่งผลให้สหภาพยุโรปพิจารณาประกาศห้ามสายการบินของไทยไม่ให้ทำการบินไปยังสหภาพยุโรปได้ทันที ซึ่งจะมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการบินของไทยที่ทำการบินไปยังกลุ่มประเทศดังกล่าว และกลุ่มประเทศที่ใช้ผลการประเมินมาตรฐานการบินเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาสิทธิการบิน และทำการบินภายใต้ความตกลงการใช้รหัสเที่ยวบินร่วมกันทั้งหมด

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้มีมติเห็นชอบแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างกรมการบินพลเรือนตามที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเสนอ โดยเสนอกฎหมายต่าง ๆ และหนึ่งในนั้นคือ “พระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘”

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจึงได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาขอความเห็นชอบข้อเสนอของคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่องค์กรด้านการบินพลเรือนในการพิจารณารูปแบบ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ อัตรากำลัง งบประมาณขององค์กรด้านการบินพลเรือน และแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับระบบการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยด้านการบินตามข้อค้นพบของคณะผู้ตรวจสอบขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วนและต้องพิจารณาให้รอบคอบ จึงได้ตราพระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น โดยสาระสำคัญของพระราชกำหนดฉบับนี้ มีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๙๕ ก วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ จากการที่ประเทศไทยได้รับการตรวจสอบติดตามการดำเนินการภายใต้โครงการตรวจสอบการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยสากล (Universal Safety Oversight Audit Program ; USOAP) ขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) โดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้เปลี่ยนวิธีการตรวจสอบจากเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ใช้วิธีการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติระหว่างประเทศ (SARPs) เฉพาะในภาคผนวกที่ ๑ ภาคผนวกที่ ๖ และภาคผนวกที่ ๘

แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ใช้วิธีการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติระหว่างประเทศในทุกภาคผนวกที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย (All Safety-related annex) มาเป็นวิธีการตรวจสอบแบบเฝ้าตรวจตรวจอย่างต่อเนื่อง (Continuous Monitoring Approach ; CMA) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นมา ซึ่งการตรวจสอบดังกล่าวปรากฏผลของการขาดประสิทธิภาพในการดำเนินการ (Lack of Effective Implementation ; LEI) ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลความปลอดภัยการบินพลเรือนที่สำคัญรวม ๘ ด้าน ซึ่งมีผลทำให้องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้ประกาศการพบข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญต่อความปลอดภัย (SSC) ของประเทศไทย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้ประกาศในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๘ ไม่เห็นชอบกับแผนแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวที่ประเทศไทยได้จัดทำเสนอด้วยเหตุนี้ จึงเป็นกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนเพื่อมิให้ผลของการประกาศพบข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญต่อความปลอดภัยข้างต้นส่งผลต่อการถูกปรับลดระดับมาตรฐานการบินพลเรือนของประเทศไทยจากองค์การบริหารการบินอื่น รวมถึงการพิจารณาสิทธิการบินและการทำการบินของไทย อันจะส่งผลเสียหายอย่างรุนแรงต่ออุตสาหกรรมการบิน ผลกระทบต่อประโยชน์และความปลอดภัยสาธารณะ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและต้องปรับปรุงรูปแบบ โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานด้านการบินพลเรือนของประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งให้เป็นไปตามข้อกำหนดและข้อเสนอแนะขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น และมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์ในการกำกับดูแล ควบคุม ส่งเสริมและพัฒนาการบินพลเรือนให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานสากล และเสนอแนะนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบินพลเรือนและการขนส่งทางอากาศต่อคณะกรรมการการบินพลเรือน (มาตรา ๕ – มาตรา ๑๔)

๒. กำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยคณะหนึ่ง ประกอบด้วยปลัดกระทรวงคมนาคมและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี ทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลการดำเนินงานของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน (มาตรา ๑๕ – มาตรา ๒๒)

๓. กำหนดให้มีผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากบุคคลที่ได้รับการสรรหา มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี ทำหน้าที่ในการบริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตามกฎหมาย ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ นโยบายและมติของคณะกรรมการ (มาตรา ๒๓ – มาตรา ๓๖)

๔. กำหนดให้สำนักงานมีหน้าที่กำกับดูแลการบินพลเรือนและควบคุมกิจการการบินพลเรือน โดยมีอำนาจในการออกข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งเกี่ยวกับการบินพลเรือนให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลที่เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ และกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติในเรื่องทั้งปวงที่เกี่ยวกับการบินพลเรือนด้วย (มาตรา ๓๗ – มาตรา ๓๘)

๕. กำหนดให้สำนักงานมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการบินพลเรือนจากผู้ดำเนินการเดินอากาศและผู้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงตามอัตราที่สำนักงานกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการบินพลเรือน (มาตรา ๓๙ – มาตรา ๔๑)

๖. กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแลสำนักงานให้ดำเนินการตามกฎหมาย นโยบายและแผน ซึ่งคณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ รวมทั้งมีอำนาจสั่งยับยั้งการกระทำของสำนักงานหรือผู้อำนวยการที่เห็นว่าขัดต่อนโยบายหรือแผนดังกล่าว (มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง)

๗. กำหนดให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีอำนาจกำกับการดำเนินงานของสำนักงานและผู้อำนวยการให้ดำเนินงานให้ทันต่อเหตุการณ์ ถูกต้อง และครบถ้วนและตามกฎหมายและตามอนุสัญญา (มาตรา ๔๒ วรรคสอง)

๘. กำหนดให้สำนักงานวางและถือไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมแก่กิจการและเป็นไปตามหลักสากล และจัดให้มีการตรวจสอบภายในโดยผู้ตรวจสอบภายในเป็นประจำ และรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ (มาตรา ๔๔ – มาตรา ๔๕)

๙. กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบ เป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงานในรอบปี (มาตรา ๔๗)

๑๐. กำหนดให้สำนักงานจัดทำรายงานการดำเนินงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อสาธารณชน (มาตรา ๔๘)

๑๑. กำหนดบทเฉพาะกาลให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการตามพระราชกำหนดนี้ และให้ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการของ กองมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือน กองมาตรฐานสนามบิน สำนักกำกับกิจการขนส่งทางอากาศ สำนักมาตรฐานการบิน ยกเว้นที่เกี่ยวข้องกับงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยาน และงานนิรภัยการบิน และสอบสวนอากาศยานประสบอุบัติเหตุ และสำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการขนส่งทางอากาศ มาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเป็นการชั่วคราว (มาตรา ๕๐)

๑๒. กำหนดให้ข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานราชการของกรมการบินพลเรือนที่ประสงค์จะเป็น พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน ให้แสดงความจำนงเป็นหนังสือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ ใช้บังคับ และให้ได้รับการบรรจุเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเมื่อได้ผ่านการคัดเลือกหรือประเมินจากผู้อำนวยการแล้ว (มาตรา ๕๑)

๑๓. กำหนดให้โอนงบประมาณของกรมการบินพลเรือนในส่วนที่เป็นเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน และสิทธิประโยชน์ของข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการที่ได้รับการบรรจุเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของ สำนักงานตามมาตรา ๕๐ มาเป็นส่วนหนึ่งของเงินทุนประเดิมของสำนักงานตามพระราชกำหนดนี้เพื่อใช้จ่าย เป็นค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นของพนักงานหรือลูกจ้างดังกล่าว

ให้โอนเงินงบประมาณและทรัพย์สินอื่นของกรมการบินพลเรือนนอกจากที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการกิจที่โอนมาเป็นของสำนักงานตามพระราชกำหนดนี้ ไปเป็นของสำนักงาน ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมกำหนด (มาตรา ๕๒)

นางธิดารัตน์ อุณจันทร์ / จัดทำ

พระราชกำหนด

การประมง

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประมง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๔ บทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดนี้มุ่งหมายเพื่อการจัดระเบียบการประมงในประเทศไทยและในน่านน้ำทั่วไป เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เป็นแหล่งอาหารของมนุษยชาติอย่างยั่งยืน และรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมให้ดำรงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมตามแนวทาง กฎเกณฑ์ และมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับนับถือในนานาประเทศ รวมทั้งคุ้มครองสวัสดิภาพของคนประจําเรือ และป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคการประมง ภายใต้วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อให้การบริหารจัดการด้านการประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลอย่างครบถ้วนและถูกต้อง

(๒) เพื่อปกป้องคุ้มครองและให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนประมงพื้นบ้านและชุมชนประมงท้องถิ่น

(๓) เป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ

(๔) เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคการประมง

(๕) มีการใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดเพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำนำไปสู่การพัฒนาระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน สอดคล้องกับแนวทางการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและหลักการป้องกันล่วงหน้าเพื่อรักษาหรือฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในระดับที่สามารถก่อให้เกิดผลผลิตสูงสุดของสัตว์น้ำที่สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน

(๖) เพื่อป้องกันและจัดการทำการประมงที่เกินศักยภาพการผลิตและขีดความสามารถในการทำการประมงส่วนเกิน ตลอดจนควบคุมมิให้ทำการประมงมีผลบั่นทอนความยั่งยืนของทรัพยากรสัตว์น้ำ

(๗) เพื่อบังคับใช้มาตรการตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้เป็นระบบ

(๘) ส่งเสริมความร่วมมือกับรัฐอื่น ภาคเอกชน และองค์การระหว่างประเทศ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้

(๙) เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพในการทำงานของแรงงานในภาคการประมง

(๑๐) เพื่อสร้างระบบติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวังการทำการประมงให้มีประสิทธิภาพ

(๑๑) เพื่อให้มีระบบการสืบค้นที่มีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบที่มาของสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำได้ตั้งแต่การทำการประมงไปจนถึงผู้บริโภค

(๑๒) กำหนดโทษทางปกครองและโทษทางอาญาให้ได้สัดส่วนและเหมาะสม เพื่อป้องกันการกระทำความผิด

มาตรา ๕ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“สัตว์น้ำ” หมายความว่า สัตว์ที่อาศัยอยู่ในน้ำเป็นปกติ สัตว์จำพวกสะเทินน้ำสะเทินบก สัตว์ที่อาศัยอยู่ในบริเวณน้ำท่วมถึง สัตว์ที่มีการดำรงชีวิตส่วนหนึ่งอยู่ในน้ำ สัตว์ที่มีวงจรชีวิตช่วงหนึ่งที่อาศัยอยู่ในน้ำเฉพาะช่วงชีวิตที่อาศัยอยู่ในน้ำ รวมทั้งไข่และน้ำเชื้อของสัตว์น้ำ และสาหร่ายทะเล ซากหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์น้ำเหล่านั้น และให้หมายความรวมถึงพันธุ์ไม้น้ำตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และซากหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้น้ำนั้นด้วย

“ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปสัตว์น้ำหรือที่ใช้สัตว์น้ำเป็นวัตถุดิบ

“การแปรรูปสัตว์น้ำ” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ที่เป็นการเปลี่ยนสภาพสัตว์น้ำสำหรับใช้ในการอุปโภคหรือบริโภค แต่ไม่รวมถึงการบรรจุหีบห่อสัตว์น้ำโดยไม่มีการเปลี่ยนสภาพของสัตว์น้ำหรือการเปลี่ยนสภาพสัตว์น้ำเพื่อบริการให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง

“การประมง” หมายความว่า การทำการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การดูแลรักษาสัตว์น้ำ การแปรรูปสัตว์น้ำ และหมายความรวมถึงการกระทำใด ๆ ที่เป็นการสนับสนุนการทำการประมง

“ทำการประมง” หมายความว่า ค้นหา ล่อ จับ ได้มา หรือเก็บสัตว์น้ำหรือการกระทำใด ๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อล่อ จับ ได้มา หรือเก็บสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำ

“ที่จับสัตว์น้ำ” หมายความว่า ที่ที่มีน้ำขังหรือไหล และหาดทั้งปวงที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งป่าไม้และพื้นดินที่มีน้ำท่วมตามธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินของเอกชนรวมทั้งทะเล

“ทะเล” หมายความว่า ทะเลชายฝั่ง ทะเลนอกชายฝั่ง ทะเลนอกน่านน้ำไทย และทะเลที่อยู่ในเขตของรัฐชายฝั่งอื่น

“น่านน้ำไทย” หมายความว่า น่านน้ำภายใน ทะเลชายฝั่ง และทะเลนอกชายฝั่ง

“น่านน้ำภายใน” หมายความว่า ที่จับสัตว์น้ำภายในราชอาณาจักรที่มีใช้ทะเล

“ทะเลชายฝั่ง” หมายความว่า ทะเลที่อยู่ในราชอาณาจักรนับจากแนวชายฝั่งทะเลออกไปสามไมล์ทะเล เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ จะออกกฎกระทรวงกำหนดให้เขตทะเลชายฝั่งในบริเวณใดมีระยะนับจากแนวชายฝั่งทะเลออกไปน้อยหรือมากกว่าสามไมล์ทะเลก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งจุดห้าไมล์ทะเลและไม่เกินสิบสองไมล์ทะเล โดยให้มีแผนที่แสดงแนวเขตบริเวณที่กำหนดแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

“แนวชายฝั่งทะเล” หมายความว่า แนวที่น้ำทะเลจรดแผ่นดินบริเวณชายฝั่ง ชายเกาะ ตามที่ระบุในแผนที่เดินเรือของกรมอุทกศาสตร์ว่ามีความลึกน้ำศูนย์เมตร หรือแนวขอบนอกของพื้นที่ที่มีการถมทะเล

“ทะเลนอกชายฝั่ง” หมายความว่า ทะเลที่อยู่ในราชอาณาจักรที่อยู่พ้นจากทะเลชายฝั่งจนสุดเขตเศรษฐกิจจำเพาะตามประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของราชอาณาจักรไทยหรือสุดเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิอธิปไตยของราชอาณาจักรไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศสุดแต่เขตใดจะไกลกว่า

“ทะเลนอกน่านน้ำไทย” หมายความว่า ทะเลหลวงที่อยู่พ้นจากทะเลนอกชายฝั่งและหมายความรวมถึงทะเลที่อยู่ในเขตของรัฐชายฝั่ง

“ทะเลที่อยู่ในเขตของรัฐชายฝั่ง” หมายความว่า ทะเลที่อยู่ในเขตอำนาจของรัฐชายฝั่งหรือที่รัฐชายฝั่งมีสิทธิหาประโยชน์ได้ตามกฎหมายระหว่างประเทศ

“รัฐชายฝั่ง” หมายความว่า ประเทศที่มีอาณาเขตจรดน้ำทะเลแต่ไม่รวมถึงประเทศไทย

“ประมงน้ำจืด” หมายความว่า การทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำที่อยู่ในน่านน้ำภายใน

“ประมงพื้นบ้าน” หมายความว่า การทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งไม่ว่าจะใช้เรือประมงหรือใช้เครื่องมือโดยไม่ใช้เรือประมง ทั้งนี้ ที่มีใช้เป็นประมงพาณิชย์

“ประมงพาณิชย์” หมายความว่า การทำการประมงโดยใช้เรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่สิบตันกรอสขึ้นไป หรือเรือประมงที่ใช้เครื่องยนต์มีกำลังแรงม้าถึงขนาดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ” หมายความว่า การเลี้ยงสัตว์น้ำหรือการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำทั้งโดยวิธีธรรมชาติวิธีผสมเทียม หรือวิธีอื่นใดในที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำในช่วงใดของวงจรชีวิตสัตว์น้ำนั้น

“ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ” หมายความว่า บ่อ คอก กระชัง หรือที่ที่ใช้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำลักษณะอื่นใดไม่ว่าจะอยู่ในที่ดินของเอกชน หรือในที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือในที่จับสัตว์น้ำใด ๆ ที่ผู้ขุดผู้สร้าง ผู้จัดทำ เจ้าของ หรือผู้ครอบครองมีความมุ่งหมายโดยตรงที่จะใช้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

“การดูแลรักษาสัตว์น้ำ” หมายความว่า การดูแลรักษาคุณภาพสัตว์น้ำหลังการจับก่อนถึงกระบวนการการแปรรูปสัตว์น้ำ

“เครื่องมือทำการประมง” หมายความว่า เครื่องกลไก เครื่องใช้ เครื่องอุปกรณ์ ส่วนประกอบอาวุธ เสา และหลักที่ใช้ทำการประมง

“เรือประมง” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกขนาดที่ใช้หรือเจตนาจะใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงยานพาหนะที่ใช้สนับสนุนเรือประมงใช้แปรรูปสัตว์น้ำ หรือเพื่อขนถ่ายหรือขนส่งสัตว์น้ำเป็นการเฉพาะ แต่ไม่รวมถึงเรือบรรทุกสินค้า

“เรือประมงไทย” หมายความว่า เรือประมงที่จดทะเบียนเป็นเรือไทยตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย

“จุดอ้างอิง” หมายความว่า ปริมาณเปรียบเทียบระหว่างขีดความสามารถในการทำการประมงและขีดความสามารถของผลผลิตสัตว์น้ำที่ธรรมชาติจะสร้างขึ้นได้ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่พิจารณาจากปริมาณสัตว์น้ำ ขนาด อัตราการเกิดและการตาย และช่วงชีวิตของสัตว์น้ำ เพื่อนำมาใช้กำหนดจำนวนสูงสุดที่พึงทำการประมงได้อย่างยั่งยืน

“การทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” หมายความว่า การทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมาย การทำการประมงที่ไม่ได้รายงาน และการทำการประมงโดยไร้กฎหมาย

“การทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมาย” หมายความว่า

(๑) การทำการประมงโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย หรือขัดต่อกฎหมายไทยหรือกฎหมายของรัฐชายฝั่ง

(๒) การทำการประมงที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการขององค์การระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมง หรือขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

“การทำการประมงที่ไม่ได้รายงาน” หมายความว่า

(๑) การทำการประมงโดยไม่แจ้งหรือรายงาน หรือรายงานไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมาย หรือกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามกฎหมาย หรือรายงานเท็จ

(๒) การทำการประมงในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การระหว่างประเทศโดยไม่แจ้งหรือรายงาน หรือรายงานไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และวิธีการขององค์การระหว่างประเทศนั้น หรือรายงานเท็จ

“การทำการประมงโดยไร้กฎหมาย” หมายความว่า

(๑) การทำการประมงในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การระหว่างประเทศไม่ว่าจะใช้เรือใด ๆ ไม่ว่าจะมิใช่สัญชาติหรือไร้สัญชาติ โดยประการที่มิได้ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมงที่องค์การระหว่างประเทศดังกล่าวจัดให้มีขึ้น

(๒) การทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำที่ยังไม่มีการกำหนดมาตรการการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมง โดยทำการประมงนั้นไม่สอดคล้องกับพันธะของรัฐในการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ

“องค์การระหว่างประเทศ” หมายความว่า องค์การระหว่างประเทศที่ประเทศในแต่ละภูมิภาคร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมง

“เรือไร้สัญชาติ” หมายความว่า เรือที่ไม่ได้จดทะเบียนตามกฎหมาย หรือเรือที่มีตั้งแต่สองสัญชาติขึ้นไป หรือเรือที่เปลี่ยนธงในระหว่างการเดินทาง

“นายทะเบียนเรือ” หมายความว่า นายทะเบียนเรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย

“เจ้าของเรือ” หมายความว่า ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในเรือประมง

“ผู้ควบคุมเรือ” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่บังคับเรือและรับผิดชอบในเรือประมง

“คนประจำเรือ” หมายความว่า ลูกเรือหรือคนที่มีหน้าที่ประจำอยู่ในเรือประมงแต่ไม่รวมถึงผู้ควบคุมเรือ

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“นำผ่าน” หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักร

“ท่าเทียบเรือประมง” หมายความว่า สถานที่ที่จัดขึ้นสำหรับใช้จอดหรือเทียบเรือประมงขนถ่ายสัตว์น้ำหรือใช้ในการนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำขึ้นจากเรือประมง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะอยู่บนบกหรือในน้ำ

“กิจการแพปลา” หมายความว่า กิจการแพปลาที่ได้รับใบอนุญาตหรือสะพานปลาที่ได้มีการประกาศให้เป็นประกอบกิจการแพปลาตามกฎหมายว่าด้วยกิจการแพปลา

“การขนถ่ายสัตว์น้ำ” หมายความว่า การนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำทั้งหมดหรือบางส่วนจากเรือประมงไปยังยานพาหนะอื่น

“ผู้สังเกตการณ์” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถและมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่บนเรือประมง

“ผู้รับอนุญาต” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามพระราชกำหนดนี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมประมง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชกำหนดนี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าอากรและค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชกำหนดนี้ ลดหรือยกเว้นค่าอากรและค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๗ การขออนุญาต การขอจดทะเบียน การอนุญาต การรับจดทะเบียน การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการโอนใบอนุญาตตามพระราชกำหนดนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยในกฎกระทรวงจะกำหนดให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าอากรตามอัตราที่กำหนดไม่เกินอัตราท้ายพระราชกำหนดนี้ด้วยก็ได้

การออกกฎกระทรวงกำหนดค่าอากรหรือค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดอัตราค่าอากรหรือค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงประเภท ชนิด ขนาด หรือจำนวนของเรือประมงหรือเครื่องมือทำการประมง หรือประเภท ชนิด ขนาด ลักษณะ หรือรูปแบบของกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำหรือการทำการประมงก็ได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีต่อองค์การระหว่างประเทศ และอนุสัญญาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมงที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกด้วย ให้ถือว่าการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ หรือตามกฎหมายของราชอาณาจักรไทย หรือตามหลักเกณฑ์หรือมาตรการตามกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือหลักเกณฑ์หรือมาตรการขององค์การระหว่างประเทศ บรรดาที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมง ไม่ว่าจะกระทำในน่านน้ำไทยหรือนอกน่านน้ำไทย และไม่ว่ากระทำโดยใช้เรือประมงไทย เรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทย หรือเรือไร้สัญชาติ เป็นการกระทำ

ความผิดในราชอาณาจักรและต้องรับโทษตามที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดนี้ และให้ศาลไทยมีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีได้ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการมีอำนาจดำเนินการตามกฎหมายได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากความผิดเกิดขึ้นนอกน่านน้ำไทย และการกระทำความผิดนั้นมิใช่เรือประมงไทยหรือผู้มีสัญชาติไทย ให้กระทำได้เมื่อได้รับแจ้งจากรัฐต่างประเทศที่การกระทำความผิดเกิดขึ้นหรือองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นแล้ว

ให้เป็นหน้าที่ของอธิบดีที่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศในการดำเนินการเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๙ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการการประมง ให้กรมประมงดำเนินการรวบรวมและประมวลข้อมูลทั้งปวงที่ได้จากการอนุญาต ออกใบอนุญาต จดทะเบียน หรือที่มีผู้แจ้งตามพระราชกำหนดนี้ และจัดทำสถิติการประมงให้เป็นปัจจุบันเสนอต่อคณะกรรมการทุกเดือนหรือตามระยะเวลาที่สั้นกว่านั้นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและจัดเก็บสถิติการประมง ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดระยะเวลาและข้อมูลที่ประสงค์จะจัดเก็บ และพื้นที่ที่จะจัดเก็บ โดยปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการกำนันและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

เมื่อมีประกาศตามวรรคสองแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ที่ใช้ในการประกอบอาชีพการประมงหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการประมงในเวลาทำการของสถานที่นั้นภายในพื้นที่และระยะเวลาที่กำหนดตามประกาศดังกล่าว และให้ผู้ประกอบอาชีพการประมงหรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องมีหน้าที่ตอบคำถามตามความเป็นจริง

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เรือไร้สัญชาติทำการประมง

มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับสัตว์น้ำจ้างลูกจ้างโดยฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานหรือจ้างคนต่างด้าวที่ไม่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง หากมีการจ้างลูกจ้างหรือคนงานที่ผิดกฎหมายไม่เกินห้าคน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานอธิบดีโดยพลัน และให้อธิบดีมีคำสั่งให้หยุดประกอบกิจการโรงงานตั้งแต่สิบวันถึงสามสิบวัน

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง หากมีการจ้างลูกจ้างหรือคนงานที่ผิดกฎหมายมากกว่าห้าคน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานอธิบดีโดยพลัน และให้อธิบดีแจ้งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อสั่งปิดโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าผู้ประกอบการโรงงานที่ถูกสั่งให้หยุดประกอบการตามวรรคสอง กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งอีกภายในสามปีนับแต่วันที่มีคำสั่งให้หยุดประกอบการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานอธิบดีโดยพลัน และให้อธิบดีแจ้งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อสั่งปิดโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

ห้ามมิให้ผู้ประกอบการโรงงานที่ถูกสั่งปิดโรงงานตามวรรคสามและวรรคสี่ประกอบการโรงงานเกี่ยวกับสัตว์น้ำและห้ามผู้อนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานออกใบอนุญาตให้แก่บุคคลดังกล่าวเพื่อประกอบการโรงงานเกี่ยวกับสัตว์น้ำ

คำสั่งปิดโรงงานตามมาตรานี้ ให้มีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน สำหรับโรงงานจำพวกที่ ๓

หมวด ๒

การบริหารจัดการด้านการประมง

มาตรา ๑๒ บทบัญญัติในหมวดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการบริหารจัดการด้านการประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำอยู่ในภาวะที่เหมาะสมและสามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน โดยใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุด และคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้แนวทางการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและหลักการป้องกันล่วงหน้า ตลอดจนเพื่อรักษาหรือฟื้นฟูระดับทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในระดับที่สามารถก่อให้เกิดผลิตผลสูงสุดของสัตว์น้ำที่สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน โดยมีการป้องกันและจัดการทำการประมงที่เกินศักยภาพการผลิตและขีดความสามารถในการทำการประมงส่วนเกินเพื่อควบคุมมิให้ทำการประมงมีผลบั่นทอนความยั่งยืนของทรัพยากรสัตว์น้ำ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ

มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงแรงงาน ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประธานสภาหอการค้า

แห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๓ ให้แต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้แทนสมาคมในด้านการประมงทะเลชายฝั่ง ด้านการประมงทะเลนอกชายฝั่ง ด้านการประมงนอกลำน้ำไทย ด้านการประมงน้ำจืด ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และด้านการแปรรูปสัตว์น้ำ ด้านละหนึ่งคน
- (๒) ผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่เกินสองคน
- (๓) นักวิชาการด้านการประมง ไม่เกินสองคน

มาตรา ๑๕ ผู้จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

มาตรา ๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) พ้นจากการเป็นผู้แทนสมาคมที่ได้รับแต่งตั้งหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕
- (๔) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๕) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๖) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๗) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๑๘ การประชุมและการดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับการบริหารจัดการการประมง ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายการพัฒนาการประมงในน่านน้ำไทยให้สอดคล้องกับปริมาณของทรัพยากรสัตว์น้ำและขีดความสามารถในการทำการประมง โดยคำนึงถึงจุดอ้างอิงเป็นสำคัญ
- (๒) กำหนดนโยบายการส่งเสริม พัฒนา และการแก้ไขปัญหาการประมงนอกลำน้ำไทย
- (๓) กำหนดนโยบายการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ

- (๔) กำหนดนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องด้านการประมงของประเทศ
- (๕) กำหนดมาตรการในการดำเนินการควบคุมให้บรรลุตามนโยบายตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔)
- (๖) กำหนดปริมาณสูงสุดของสัตว์น้ำที่จะทำการประมงในน่านน้ำไทย
- (๗) กำหนดแนวทางและเป้าหมายในการพัฒนาการประมงของประเทศให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม
- (๘) กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เหมาะสมและสามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน
- (๙) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ
- (๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

นโยบายที่ได้จัดทำตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการและกำกับกำกับการให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าว

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจหรือคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนดได้

การประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจและคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๑ นโยบายตามมาตรา ๑๙ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) อย่างน้อยต้องมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้เกิดการสงวน รักษา และป้องกันสัตว์น้ำมิให้สูญพันธุ์ และให้สามารถใช้ประโยชน์แหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำได้อย่างยั่งยืน เกิดความสมดุลของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

(๒) ป้องกันมิให้มีการสนับสนุนการทำการประมงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าในด้านการสนับสนุนบุคลากร น้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องมือทำการประมง หรือสิ่งของอื่นใด

(๓) มีมาตรการในการกำกับและควบคุมให้ทำการประมงเป็นไปอย่างสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศและมาตรฐานสากล

(๔) มีแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือในการทำการประมงกับรัฐอื่นและองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ เพื่อสงวนและจัดการเกี่ยวกับการคุกคามทรัพยากรสัตว์น้ำ การย้ายถิ่นของสัตว์น้ำหรือแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ โดยใช้หลักการป้องกันล่วงหน้า

(๕) มีมาตรการป้องกันมิให้มีการทำการประมงจนเป็นการรบกวนหรือขัดขวางกระบวนการของธรรมชาติในการใช้เวลาผลิตและฟื้นฟูกำลังการผลิตอย่างเพียงพอ เพื่อให้ทำการประมงสอดคล้องกับการผลิตสูงสุดของธรรมชาติและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

(๖) มีมาตรการที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยต้องดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าและพัฒนาการของกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการทำการประมงขององค์การระหว่างประเทศ

(๗) มีแนวทางให้ผู้ประกอบอาชีพการประมงและอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประมงได้มีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์และป้องกันแหล่งทรัพยากรประมงและทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในสถานะที่เหมาะสม และสามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน

มาตรา ๒๒ แนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำตามมาตรา ๑๙ (๘) อย่างน้อย ต้องครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (๑) แนวทางการส่งเสริมมาตรการการอนุรักษ์และบริหารจัดการทำการประมงอย่างยั่งยืน
- (๒) แนวทางการปกป้องและคุ้มครองสิทธิ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพและความเป็นอยู่ ของชาวประมงไทย
- (๓) แนวทางการป้องกันการแสวงหาประโยชน์เกินควรจากทรัพยากรสัตว์น้ำ
- (๔) แนวทางการป้องกันการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- (๕) แนวทางการร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ นานาประเทศ รวมตลอดทั้งรัฐชายฝั่ง ในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสถิติในการจับสัตว์น้ำและข้อมูลอื่นใดเกี่ยวกับการทำการประมง

มาตรา ๒๓ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายตามมาตรา ๑๙ ให้กรมประมงดำเนินการจัดทำ แผนบริหารจัดการการประมงให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวเสนอคณะกรรมการพิจารณา และเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

มาตรา ๒๔ แผนบริหารจัดการการประมงตามมาตรา ๒๓ อย่างน้อยต้องครอบคลุมแนวทาง ดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) แนวทางในการออกใบอนุญาตทำการประมงให้สอดคล้องกับขีดความสามารถในการทำ การประมงและปริมาณผลิตผลสูงสุดของสัตว์น้ำที่สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน โดยใช้จุดอ้างอิง เป็นฐานในการพิจารณา
- (๒) แนวทางการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้กลับสู่สถานะปกติตามธรรมชาติ
- (๓) แนวทางในการลดจำนวนเรือประมงที่ทำการประมงพาณิชย์
- (๔) แนวทางในการลดจำนวนการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- (๕) แนวทางในการแก้ไขปัญหาประโยชน์ขัดแย้งระหว่างประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์
- (๖) แนวทางการป้องกันมิให้มีการจับสัตว์น้ำที่ยังโตไม่ได้ขนาด
- (๗) แนวทางในการพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการประมง
- (๘) แนวทางในการเสริมสร้างการบริหารจัดการการประมง

มาตรา ๒๕ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนชุมชนประมงท้องถิ่นในการจัดการ การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากทรัพยากรสัตว์น้ำภายในที่จับสัตว์น้ำ ในเขตประมงน้ำจืดหรือเขตทะเลชายฝั่ง ให้กรมประมงดำเนินการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนประมงท้องถิ่นในการจัดทำนโยบายตามมาตรา ๑๙ (๑)
- (๒) สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มและจัดให้มีการขึ้นทะเบียนองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์ ที่อธิบดีประกาศกำหนด
- (๓) ให้คำปรึกษาแก่ชุมชนประมงท้องถิ่นในการจัดการ การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ รวมทั้งช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงาน โครงการ หรือกิจกรรมของชุมชนในเรื่องดังกล่าว
- (๔) เผยแพร่ความรู้หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการ การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการประมงประจำจังหวัด

มาตรา ๒๖ ให้มีคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด ในจังหวัดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกรมเจ้าท่า อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำกรอัยการจังหวัด พาณิชย์จังหวัด นายอำเภอในเขตท้องที่ ที่มีการประมง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาเกษตรกรจังหวัด เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบสามคน เป็นกรรมการ

ให้ประมงจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

ในจังหวัดใดมีอาณาเขตติดต่อกับชายฝั่งทะเลหรือแม่น้ำโขง ให้มีผู้แทนกองทัพเรือเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน

มาตรา ๒๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๖ ให้แต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้แทนองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นในด้านการประมงทะเลชายฝั่ง ด้านการประมงทะเล นอกชายฝั่ง ด้านการประมงน้ำจืด ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ หรือด้านการแปรรูปสัตว์น้ำ ที่ได้ขึ้นทะเบียน ตามมาตรา ๒๕ (๒) ตามที่เห็นสมควรโดยคำนึงถึงความทั่วถึงของผู้มีส่วนได้เสีย
- (๒) ผู้มีความรู้หรือประสบการณ์การดำเนินงานในด้านการประมงหรือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่เกินสามคน

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อเสนอแนะและเสนอแนวทางในการส่งเสริมอาชีพการประมง การจัดการ การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำขององค์กรชุมชน ประมงท้องถิ่นในเขตพื้นที่รับผิดชอบเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาจัดทำนโยบายตามมาตรา ๑๙ (๑)

(๒) พิจารณาและเสนอแนวทางในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาการประมง หรือการจัดการ การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์ในที่จับสัตว์น้ำในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบเสนอต่อ รัฐมนตรี คณะกรรมการ หรืออธิบดี

(๓) ออกประกาศตามมาตรา ๕๖ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๗ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๔) ดำเนินการอื่นตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเร่งด่วนในการออกประกาศตามมาตรา ๕๖ และมาตรา ๗๑ ให้คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดมีอำนาจออกประกาศบังคับใช้เป็นการชั่วคราวมีกำหนดระยะเวลา ไม่เกินหกสิบวัน และให้รัฐมนตรีพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาหกสิบวันนับจากวันที่ประกาศดังกล่าว มีผลใช้บังคับ

ในกรณีที่รัฐมนตรีพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้ประกาศดังกล่าว มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุมัติจากรัฐมนตรี

จังหวัดใดไม่มีคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด ให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประมง ประจำจังหวัดเป็นอำนาจหน้าที่ของประมงจังหวัดหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายแต่ในการใช้อำนาจหน้าที่ ให้หารือกับผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

มาตรา ๒๙ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และการแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการและการประชุมคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการประมง ประจำจังหวัดโดยอนุโลม

หมวด ๓

การทำการประมงในน่านน้ำไทย

มาตรา ๓๐ บทบัญญัติในหมวดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการ ควบคุม และกำกับดูแล การทำการประมงและแก้ไขปัญหาประโยชน์ขัดแย้งระหว่างประมงพื้นบ้าน และประมงพาณิชย์ โดยการใช้ อำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมและกำกับการทำการประมงตามหมวดนี้ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง คำนึงถึงขีดความสามารถในการผลิตของธรรมชาติโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อหาจุดอ้างอิง เพื่อให้ สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืนและประชาชนมีแหล่งอาหารได้ตามสมควร

มาตรา ๓๑ ผู้ใดจะทำการประมงน้ำจืดในที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน โดยใช้เครื่องมือทำการประมงตามที่อธิบดีประกาศกำหนด ต้องได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับการทำการประมงในที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดจะทำการประมงพื้นบ้านโดยใช้เรือประมงหรือเครื่องมือที่มีขนาดหรือลักษณะตามที่อธิบดีประกาศกำหนด ต้องได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้านจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย เว้นแต่เป็นการใช้เรือประมงโดยใช้เครื่องมือทำการประมงประเภทที่อธิบดีประกาศกำหนด

การออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ออกสำหรับเรือประมงแต่ละลำ และต้องระบุจำนวนและประเภทเครื่องมือทำการประมงที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ทำการประมง ไว้ในใบอนุญาตด้วย

มาตรา ๓๓ ผู้ทำการประมงพื้นบ้านต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำการประมงตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการติดตามตรวจสอบ อธิบดีจะกำหนดให้ผู้ทำการประมงพื้นบ้านต้องจัดทำสมุดบันทึกการทำการประมง ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยประเภทและปริมาณของสัตว์น้ำที่จับได้ และพื้นที่ที่ทำการประมงก็ได้

ผู้ทำการประมงพื้นบ้านต้องเก็บรักษาสมุดบันทึกการทำการประมงตามวรรคสองไว้และพร้อมที่จะแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อนำเรือประมงกลับเข้าฝั่ง

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้าน ทำการประมงในเขตทะเลนอกชายฝั่ง

มาตรา ๓๕ ผู้ใดประสงค์จะทำการประมงโดยไม่ใช้เรือประมง แต่ใช้เครื่องมือประเภทและขนาดที่อธิบดีประกาศกำหนด ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่อธิบดีประกาศกำหนดหรือที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๓๖ ผู้ใดจะทำการประมงพาณิชย์ต้องได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์จากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

การออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ออกสำหรับเรือประมงแต่ละลำ และในใบอนุญาตต้องระบุจำนวนและประเภทเครื่องมือทำการประมงที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ทำการประมง พื้นที่ในการทำการประมง ปริมาณสัตว์น้ำสูงสุดที่อนุญาตให้ทำการประมง หรือห้วงเวลาที่กำหนดให้ทำการประมงได้ ให้สอดคล้องกับขีดความสามารถในการทำการประมงและปริมาณผลิตผลสูงสุดของสัตว์น้ำที่สามารถทำการประมงอย่างยั่งยืนที่กำหนดไว้ในแผนบริหารจัดการการประมง

มาตรา ๓๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ ต้องจัดให้มีระบบความปลอดภัย สุขอนามัย และสวัสดิภาพในการทำงานของคนประจำเรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ ทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่ง

มาตรา ๓๙ ผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๔ ยังไม่ถึงห้าปีนับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด

(๒) เป็นผู้อยู่ระหว่างการถูกพักใช้ใบอนุญาตทำการประมง

(๓) เป็นผู้ที่มีคดีมีคำสั่งตามมาตรา ๑๑๓ (๑) หรือ (๕) และยังไม่พ้นสองปีนับแต่วันได้รับคำสั่ง

(๔) เป็นผู้ที่มีคดีมีคำสั่งตามมาตรา ๑๑๓ (๒) และยังไม่พ้นระยะเวลาการสั่งห้าม

(๕) เป็นผู้เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงยังไม่พ้นห้าปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต

(๖) รัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศแจ้งเป็นหนังสือว่าเป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตทำการประมง หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงโดยผู้มีอำนาจของรัฐหรือองค์การระหว่างประเทศนั้น

(๗) เป็นผู้เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงมาแล้วสองครั้งภายในห้าปี

มาตรา ๔๐ ใบอนุญาตตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ ให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

มาตรา ๔๑ ให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ นำใบอนุญาตติดไว้ในเรือประมงหรือมีบัตรที่กรมประมงออกให้เพื่อใช้แทนใบอนุญาตติดตัวให้สามารถตรวจสอบได้

ให้เป็นหน้าที่ของกรมประมงที่จะออกบัตรสำหรับใช้แทนใบอนุญาตให้แก่ผู้รับอนุญาต โดยบัตรดังกล่าวต้องทำด้วยวัสดุที่ป้องกันน้ำ และมีรายละเอียดของใบอนุญาตตามสมควร

มาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ ดัดแปลงเครื่องมือทำการประมงให้ผิดไปจากลักษณะของเครื่องมือที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ ทำการประมงให้ผิดไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือตามที่อธิบดีประกาศกำหนดเป็นคราว ๆ ไป การกำหนดดังกล่าวต้องให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

มาตรา ๔๔ ใบอนุญาตทำการประมงจะโอนกันมิได้ เว้นแต่เป็นการโอนให้บุพการี คู่สมรส หรือผู้สืบสันดาน

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่มีหลักฐานจากจุดอ้างอิงแสดงให้เห็นว่าปริมาณผลผลิตสูงสุดของสัตว์น้ำมีไม่เพียงพอกับการทำการประมงอย่างยั่งยืน ให้รัฐมนตรีประกาศให้งดการออกใบอนุญาตทำการประมงไว้เป็นการชั่วคราว สำหรับใบอนุญาตที่ออกไปแล้ว ให้จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างกรมประมง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมง เพื่อพิจารณาลดปริมาณการจับสัตว์น้ำลงตามที่จำเป็น

และไม่เป็นเหตุให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงแล้วได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร ในกรณีที่ทำข้อยุติไม่ได้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจลดปริมาณการจับสัตว์น้ำลงตามที่เห็นสมควรหรือจะกำหนดมาตรการอื่นให้ผู้ทำการประมงต้องปฏิบัติตามภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้ และในกรณีจำเป็นจะเสนอคณะกรรมการเพื่อกำหนดจำนวนเรือประมงสูงสุดที่จะพึงมี และมาตรการที่จะดำเนินการกับเรือประมงส่วนที่เกินจำนวนที่พึงมีก็ได้

มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยและกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย รั้งจดทะเบียนเรือหรือออกใบอนุญาตใช้เรือสำหรับการประมงในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) เรือที่ใช้ทำการประมงเกินจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด
(๒) เรือที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเรือประมงที่ถูกใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายที่อธิบดีแจ้งให้ทราบ

(๓) เรือที่เคยจดทะเบียนในต่างประเทศและมีหลักฐานว่าถูกใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยและกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย ตรวจสอบข้อมูลการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายจากรัฐเจ้าของธง ก่อนรั้งทะเบียนเรือหรือออกใบอนุญาตให้ใช้เรือตาม (๓)

หมวด ๔

การทำการประมงนอกน่านน้ำไทย

มาตรา ๔๗ บทบัญญัติในหมวดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์และบริหารจัดการแหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือกับรัฐอื่น ภาคเอกชน และองค์กรต่างประเทศเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๔๘ ผู้ใดจะใช้เรือประมงไทยทำการประมงในเขตทะเลนอกน่านน้ำไทย ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทยจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

การออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ออกสำหรับเรือประมงแต่ละลำ และต้องระบุจำนวนและประเภทเครื่องมือทำการประมงที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ทำการประมง ถ้าผู้ขออนุญาตประสงค์จะทำการประมงในเขตของรัฐชายฝั่ง อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะอนุญาตได้เฉพาะเมื่อผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแสดงหลักฐานว่าตนเป็นผู้มีสิทธิในการทำการประมงในน่านน้ำของรัฐชายฝั่ง และเมื่อมีหลักฐานเป็นที่ประจักษ์ว่าผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตอยู่ในสถานะที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ และมาตรการของรัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๙ มาใช้บังคับกับการขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย ทำการประมงในเขตของรัฐชายฝั่ง หรือในเขตที่อยู่ในความควบคุมดูแลขององค์การระหว่างประเทศนอกจากต้องปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้แล้ว ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ และมาตรการการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมงของรัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศนั้น

มาตรา ๕๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย ต้องมีผู้สังเกตการณ์ประจำอยู่ในเรือประมง ตามหลักเกณฑ์ของรัฐชายฝั่ง หรือขององค์การระหว่างประเทศที่มีเขตอำนาจเหนือพื้นที่ที่ตนเข้าไปทำการประมงกำหนด หรือตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด

ผู้สังเกตการณ์ต้องไม่ใช่บุคคลที่มีหน้าที่อื่นใดในเรือประมง และต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการฝึกอบรม และการขึ้นทะเบียนผู้สังเกตการณ์ ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๑ ผู้สังเกตการณ์มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สังเกตการณ์การจับสัตว์น้ำ การคัดสรร การแปรรูป และกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับสัตว์น้ำ และบันทึกข้อมูลที่เกิดจากการสังเกตการณ์นั้น

(๒) รวบรวมและบันทึกข้อมูลด้านชีววิทยา และเก็บตัวอย่างของสัตว์น้ำที่จับได้ และข้อมูลอื่นใดที่จะเป็นประโยชน์ต่อการสืบค้น

(๓) ทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตาม (๑) และ (๒) และส่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อเรือประมงเทียบท่าหรือเมื่อผู้สังเกตการณ์ขึ้นฝั่งตามวิธีการและภายในกำหนดเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทย ทำการประมงในเขตน่านน้ำไทย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๖

มาตรา ๕๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๗ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับกับการทำการประมงนอกน่านน้ำไทยด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๔ ผู้ใดเป็นเจ้าของเรือประมงไทยหรือเป็นเจ้าของเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทย แต่ใช้ผู้ควบคุมเรือหรือคนประจำเรือหรือมีผู้โดยสารเป็นผู้มีสัญชาติไทยได้ใช้หรือยอมให้ใช้เรือประมงของตนทำการประมงนอกน่านน้ำไทยจนเป็นเหตุให้มีการละเมิดกฎหมายของรัฐต่างประเทศ และทำให้ผู้ควบคุมเรือคนประจำเรือ หรือผู้โดยสารซึ่งไปกับเรือประมงต้องตกค้างอยู่ในต่างประเทศ มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการนำบุคคลดังกล่าวกลับประเทศ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้งจากกรมประมง

ในกรณีที่เจ้าของเรือประมงไม่ชดใช้ค่าใช้จ่ายภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้กรมประมงมีอำนาจยึดเรือประมงดังกล่าวและนำออกขายทอดตลาด และเมื่อหักจำนวนเงินที่ต้องชดใช้พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีคิดตั้งแต่วันที่ถึงกำหนดชำระจนถึงวันที่ได้รับเงินจากการขายทอดตลาด เหลือเงินเท่าใดให้คืนให้แก่เจ้าของ

หมวด ๕

มาตรการอนุรักษ์และบริหารจัดการ

มาตรา ๕๕ บทบัญญัติในหมวดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติและรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำและระบบนิเวศไว้อย่างยั่งยืนตามหลักการป้องกันล่วงหน้า โดยผู้ทำการประมงต้องไม่ฝ่าฝืนและปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้ผู้ใดจับสัตว์น้ำในเขตพื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์น้ำตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดโดยอนุมัติรัฐมนตรีประกาศกำหนด เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ในทางวิชาการหรือเพื่อการบำรุงรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

การกำหนดเขตพื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์น้ำตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายประกาศด้วย

มาตรา ๕๗ ห้ามมิให้ผู้ใดจับสัตว์น้ำหรือนาสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็กกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดขึ้นเรือประมง

มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ปล่าย เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้วัตถุอันตรายตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดลงสู่ที่จับสัตว์น้ำ
- (๒) กระทำการใด ๆ อันทำให้สัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำมีนเมา
- (๓) ปล่าย เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้สิ่งใดลงสู่ที่จับสัตว์น้ำในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ
- (๔) ทำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำอันจำเป็นโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้เพื่อประโยชน์ของทางราชการทหาร

มาตรา ๕๙ ผู้ใดโดยเจตนาหรือโดยประมาททำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการช่วยเหลือหรือป้องกันชีวิตสัตว์น้ำและทำให้ที่จับสัตว์น้ำฟื้นฟูกลับสู่สภาพตามธรรมชาติ ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้กระแสไฟฟ้าทำการประมง หรือใช้วัตถุระเบิดในที่จับสัตว์น้ำ ในกรณีที่ทางราชการมีความจำเป็นต้องใช้วัตถุระเบิดในที่จับสัตว์น้ำ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ จากอธิบดีและได้ดำเนินการป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่สัตว์น้ำเกินสมควรแล้ว

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การใช้วัตถุระเบิดเพื่อประโยชน์ของทางราชการทหาร

มาตรา ๖๑ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ โดยรู้ว่าเป็นสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้มาโดยการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ หรือจากการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๑๑๔ หรือที่ได้มาจากเรือประมง ที่ต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา ๙๔ หรือที่มีชื่ออยู่ในประกาศรายชื่อตามมาตรา ๑๑๖

มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ให้ผิดไปจากสภาพที่เป็นอยู่ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖๓ ห้ามมิให้ผู้ใดติดตั้ง วาง หรือสร้างเขื่อน ฝาย ทำนบ รั้ว สิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือที่เป็นตาข่าย หรือเครื่องมือทำการประมงอื่นใด หรือกระทำการใดในที่จับสัตว์น้ำอันเป็นการกั้น ทางเดินของสัตว์น้ำหรือเป็นอุปสรรคในการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ จากพนักงานเจ้าหน้าที่

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ในการป้องกันสาธารณภัยหรือเพื่อประโยชน์ ของทางราชการในการชลประทาน

มาตรา ๖๔ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่อาจก่อให้เกิด อันตรายต่อร่างกายมนุษย์หรือต่อสัตว์น้ำอื่น สิ่งแวดล้อมของสัตว์น้ำ ทรัพยากรของบุคคลหรือสาธารณสมบัติ หรือเป็นผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์ตามประเภท ชนิด ลักษณะ จำนวน หรือขนาดที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ใดมีสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำตามวรรคหนึ่งไว้ในครอบครองต้องส่งมอบสัตว์น้ำ หรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ทำลายสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้นโดยเร็ว

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่การครอบครองสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ของทางราชการเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

มาตรา ๖๕ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองพันธุ์สัตว์น้ำที่หายาก หรือป้องกันอันตรายจาก โรคระบาด รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดห้ามการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน เพาะเลี้ยง หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสัตว์น้ำบางชนิดได้

ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้า ส่งออก นำผ่าน เพาะเลี้ยง หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้ผู้ใดจับสัตว์น้ำชนิดที่เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์น้ำที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือนำสัตว์น้ำดังกล่าวขึ้นเรือประมง เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อการช่วยชีวิตของสัตว์น้ำนั้น

มาตรา ๖๗ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อใช้ซึ่งเครื่องมือทำการประมง ดังต่อไปนี้

(๑) เครื่องมือโพงพาง รั้วไซมานหรือก้นชูรั้วไซมาน เครื่องมือลี หรือเครื่องมืออื่นที่มีลักษณะ และวิธีการคล้ายคลึงกัน

(๒) เครื่องมือลอบพับได้หรือไถ่ไถ่ ที่มีช่องทางเข้าของสัตว์น้ำสลับซ้ายขวาอยู่ทางด้านข้าง ใช้สำหรับดักสัตว์น้ำ

(๓) เครื่องมืออวนลากที่มีช่องตาอวนกันถุงเล็กกว่าขนาดที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๔) เครื่องมืออวนรุนที่ใช้ติดกับเรือยนต์ เว้นแต่เป็นอวนรุนเคย

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับเครื่องมือทำการประมงตามรูปแบบของเครื่องมือ ขนาดเรือ วิธีการทำการประมง พื้นที่ทำการประมง และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด เพื่อประโยชน์ในการทำการประมงพื้นบ้าน

มาตรา ๖๘ ผู้ใดใช้เครื่องมืออวนรุนเคยที่ใช้ประกอบเรือยนต์ทำการประมงต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเกี่ยวกับรูปแบบของอวน ขนาดของเรือ วิธีที่ใช้ บริเวณพื้นที่ หรือระยะเวลาในการทำการประมง

มาตรา ๖๙ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมืออวนล้อมจับที่มีช่องตาอวนเล็กกว่าสองจุดห้าเซนติเมตร ทำการประมงในเวลากลางคืน

มาตรา ๗๐ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการประมงในระยะเวลาฤดูสัตว์น้ำมีไข่และวางไข่ เลี้ยงตัวอ่อน หรือระยะเวลาอื่นใดที่จำเป็นต่อการคุ้มครองสัตว์น้ำ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๗๑ ให้รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดมีอำนาจออกประกาศ ดังต่อไปนี้

(๑) เครื่องมือทำการประมงตามรูปแบบของเครื่องมือ วิธีการทำการประมง พื้นที่ทำการประมง ขนาดของเรือประมงที่ใช้ประกอบการทำการประมง และเงื่อนไขอื่นที่ห้ามใช้ทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำ

(๒) ข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับสัตว์น้ำที่ถูกจับได้โดยบังเอิญ

(๓) พื้นที่ที่จะให้ใช้เครื่องมือทำการประมงที่ต้องใช้วิธีหลัก ปัก ผูก ช้าง รั้ว ถ่วง หรือวิธีอื่นใด อันทำให้เครื่องมืออยู่นิ่งอยู่กับที่ในเวลาทำการประมง

ประกาศตามวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยหรือการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำซึ่งกระทำโดยทางราชการและได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายแล้ว และในกรณีที่เป็นการออกประกาศเพื่อใช้บังคับในเขตพื้นที่ใดเป็นการเฉพาะ ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายประกาศด้วย

การกำหนดของคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดเมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีแล้วให้ใช้บังคับได้ภายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบและเฉพาะในเขตประมงน้ำจืดและเขตทะเลชายฝั่ง

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศเพื่อกำหนดเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดในเขตทะเลชายฝั่ง

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่การออกประกาศตามมาตรา ๗๑ จะต้องดำเนินการในเขตพื้นที่ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างพื้นที่ของสองจังหวัดขึ้นไป เนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์หรือระบบนิเวศตามธรรมชาติของพื้นที่นั้น หรือเพื่อประโยชน์ในการจัดการอย่างเป็นระบบในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อให้รัฐมนตรีใช้อำนาจในการกำหนดแทนคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด แล้วแจ้งให้คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องทราบ

หมวด ๖

การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

มาตรา ๗๓ บทบัญญัติในหมวดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อเป็นแหล่งผลิตของสัตว์น้ำอีกทางเลือกหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้เกิดความยั่งยืนโดยคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในระยะยาว และการรักษาความสมดุลในระบบนิเวศ รวมทั้งสร้างความมั่นใจในการบริโภคสัตว์น้ำที่ได้จากการเพาะเลี้ยงทั้งในด้านคุณภาพและสุขอนามัยที่ได้มาตรฐาน

มาตรา ๗๔ เพื่อประโยชน์ในการรักษาคุณภาพและคุ้มครองผู้บริโภคให้ปลอดภัยในการบริโภคสัตว์น้ำ ให้ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำดำเนินการให้ถูกต้องตามมาตรฐานสินค้าเกษตรที่คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตรประกาศกำหนด

ให้เป็นหน้าที่ของกรมประมงในอันที่จะส่งเสริม พัฒนา และแนะนำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้ถูกต้องตามมาตรฐานตามวรรคหนึ่งและมีให้มีผลกระทบต่อระบบนิเวศและความสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำและออกหนังสือรับรองความชอบด้วยมาตรฐานของการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้แก่ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดำเนินการโดยถูกต้องตามมาตรฐานดังกล่าวเมื่อได้รับการร้องขอ

มาตรา ๗๕ ผู้ใดประสงค์จะขอหนังสือรับรองการได้มาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามมาตรา ๗๔ หรือขอให้กรมประมงตรวจรับรองชนิด ลักษณะ คุณภาพหรือแหล่งกำเนิดของสัตว์น้ำใดหรือขอให้ตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างดิน น้ำ สัตว์น้ำ หรือปัจจัยการผลิตเป็นการเฉพาะราย ให้ยื่นคำขอและชำระค่าใช้จ่ายในการออกหนังสือรับรองหรือตรวจสอบตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๗๖ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้มีคุณภาพป้องกันผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อมหรืออันตรายต่อผู้บริโภค หรือต่อกิจการของบุคคลอื่น ให้ออกกฎกระทรวงกำหนดชนิด หรือลักษณะของสัตว์น้ำ หรือประเภท รูปแบบ ขนาด หรือวัตถุประสงค์ของกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ให้เป็นกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมได้

มาตรา ๗๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๗๙ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุม นอกเขตพื้นที่ที่คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดประกาศกำหนดให้เป็นเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

มาตรา ๗๘ ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุม ภายในเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามมาตรา ๗๗ ต้องปฏิบัติในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต้องแจ้งการประกอบกิจการการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวิธีการที่กำหนด

(๒) กำหนดแหล่งที่มาของสัตว์น้ำที่ห้ามนำมาใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(๓) กำหนดประเภท ลักษณะ และคุณภาพอาหารของสัตว์น้ำที่ห้ามใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(๔) กำหนดชนิดและปริมาณของยา เคมีภัณฑ์ หรือสารอันตรายอื่นใดที่ห้ามใช้ในการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติในการจัดการน้ำทิ้งหรือของเสียจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติในการป้องกันมิให้น้ำจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำรั่วไหล ออกจากที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(๗) กำหนดเรื่องอื่นใดที่จำเป็นในการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรืออันตรายต่อผู้บริโภค หรือต่อกิจการของบุคคลอื่น

มาตรา ๗๙ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติ ของแผ่นดิน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๔๔ มาใช้บังคับกับการโอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๗

การควบคุม เฝ้าระวัง สืบค้น และตรวจสอบ

มาตรา ๘๐ บทบัญญัติในหมวดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างระบบการควบคุม เฝ้าระวัง และตรวจสอบการทำการประมงให้มีประสิทธิภาพ และสร้างระบบการสืบค้นที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถ ตรวจสอบแหล่งที่มาของสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำได้ตั้งแต่การทำการประมงไปจนถึงผู้บริโภครายสุดท้าย

นอกจากบทบัญญัติในหมวด ๓ หมวด ๔ หมวด ๕ และหมวด ๙ แล้ว การควบคุม เฝ้าระวัง สืบค้น และตรวจสอบการทำการประมงให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้

ส่วนที่ ๑

การควบคุมและเฝ้าระวัง

มาตรา ๘๑ ผู้ใดจะนำเรือประมงที่มีขนาดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดออกไปทำการประมงพาณิชย์ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตั้งระบบติดตามเรือประมง และดูแลรักษาให้ระบบดังกล่าวสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) จัดทำสมุดบันทึกการทำการประมง ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยประเภทและปริมาณของสัตว์น้ำที่จับได้ จุดจอดเรือ การขนถ่ายสัตว์น้ำ การขาย หรือการเททิ้งสัตว์น้ำ ซึ่งต้องรับรองความถูกต้องโดยผู้ควบคุมเรือ และต้องส่งรายงานให้กรมประมงทราบ ตามระยะเวลาและโดยวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) แจ้งการเข้าออกท่าเทียบเรือประมงทุกครั้ง ณ ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด และในกรณีเข้าเทียบท่าเพื่อขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือประมง ต้องส่งมอบสำเนาบันทึกการทำการประมง และเอกสารหลักฐานอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนดด้วย

(๔) จัดทำเครื่องหมายประจำเรือประมงตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๕) กลับเข้าท่าเทียบเรือประมงตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๒ ก่อนนำเรือประมงตามมาตรา ๘๑ ออกจากท่าเทียบเรือประมง เจ้าของเรือ หรือผู้ควบคุมเรือต้องนำเอกสารเกี่ยวกับทะเบียนเรือ ใบอนุญาตใช้เรือ ใบอนุญาตให้ทำการประมง จำนวนรายชื่อและหนังสือคนประจำเรือ หรือหลักฐานการอนุญาตตามมาตรา ๘๓ ของคนประจำเรือที่จะออกไปพร้อมกับเรือประมง และหลักฐานเกี่ยวกับการจัดระบบความปลอดภัย สุขอนามัย และสวัสดิภาพในการทำงานของคนประจำเรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือไม่ยื่นเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่ง หรือการจัดระบบความปลอดภัย สุขอนามัย และสวัสดิภาพในการทำงานของคนประจำเรือไม่เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งห้ามมิให้นำเรือออกจากท่าเทียบเรือประมงหรือสั่งให้นำเรือประมงเข้าเทียบท่าได้

มาตรา ๘๓ คนประจำเรือต้องมีหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย และในกรณีคนประจำเรือไม่มีสัญชาติไทย ต้องได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และต้องได้รับใบอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกให้อิทธิบัติมีอำนาจเช่นเดียวกับเจ้าท่าตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยในการออกหนังสือคนประจำเรือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในการอนุญาตให้คนต่างด้าวที่ประสงค์จะทำงานในเรือประมงอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และมีอำนาจเช่นเดียวกับนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวในการอนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นทำงานในเรือประมงที่จะออกไปทำการประมงในทะเล

การอนุญาตตามวรรคสอง ให้อิทธิบัติปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนด และเมื่อได้ออกหนังสือคนประจำเรือหรือได้อนุญาตให้ผู้ใดแล้วให้แจ้งให้กรมเจ้าท่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมการจัดหางานทราบด้วย ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิคนประจำเรือในการขอหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย หรือขอใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

ให้อิทธิบัติมีอำนาจออกหนังสือคนประจำเรือและหลักฐานการอนุญาตให้แก่คนประจำเรือตามแบบที่อิทธิบัติประกาศกำหนด ซึ่งคนประจำเรือต้องเก็บรักษาหลักฐานนั้นไว้กับตัวหรือในสถานที่ที่ปลอดภัยในเรือประมงที่ตนประจำอยู่

การออกหนังสือคนประจำเรือและการอนุญาตตามวรรคสอง ให้ใช้ได้แต่เฉพาะการทำงานในเรือประมงที่ระบุไว้ในหลักฐานการอนุญาต และในบริเวณท่าเทียบเรือประมงและเฉพาะตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในหลักฐานการอนุญาต

มาตรา ๘๔ ผู้ใดประสงค์จะใช้ท่าเทียบเรือของตนเป็นท่าเทียบเรือประมงต้องจดทะเบียนเป็นท่าเทียบเรือประมงต่อกรมประมง เว้นแต่ท่าเทียบเรือนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกิจการแพปลาอยู่แล้ว

มาตรา ๘๕ เจ้าของท่าเทียบเรือประมงตามมาตรา ๘๔ หรือผู้ประกอบการแพปลาต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเรือประมงทุกลำที่เข้าใช้บริการจอดเรือ ขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือประมง และต้องเก็บบันทึกไว้เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้ ตามรายการ วิธีการ และระยะเวลาที่อิทธิบัติประกาศกำหนด

ให้เจ้าของท่าเทียบเรือประมงหรือผู้ประกอบการแพปลา ดำเนินการรวบรวมและจัดส่งรายงานการเข้าออกเรือตามมาตรา ๘๑ ไปที่ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออก ตามวิธีการที่อิทธิบัติประกาศกำหนด

มาตรา ๘๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๘๗ ห้ามมิให้เรือประมงที่ทำการประมงพาณิชย์ ขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำขึ้นท่า ณ สถานที่อื่นใดนอกจากท่าเทียบเรือประมงตามมาตรา ๘๔ หรือสถานที่ที่เป็นกิจการแพปลาตามที่อิทธิบัติประกาศกำหนด

ประกาศของอธิบดีตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดขนาดของเรือประมงที่สามารถขนถ่ายสัตว์น้ำหรือนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือประมงแห่งใดด้วยก็ได้

ให้เจ้าของท่าเทียบเรือประมงหรือผู้ประกอบการกิจการแพปลาตามวรรคหนึ่ง จัดทำหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำตามแบบและรายการที่อธิบดีประกาศกำหนด และส่งสำเนาให้กรมประมงตามระยะเวลาและวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๗ ห้ามมิให้มีการขนถ่ายสัตว์น้ำในทะเล เว้นแต่เป็นการขนถ่ายไปยังเรือประมงที่ได้จดทะเบียนให้เป็นเรือขนถ่ายสัตว์น้ำหรือเรือเก็บรักษาสัตว์น้ำ โดยเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือที่ทำการประมงต้องได้รับอนุญาตทางวิทยุสื่อสารหรือช่องทางอื่นทำนองเดียวกันจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนทำการขนถ่ายสัตว์น้ำ และต้องรายงานการขนถ่ายสัตว์น้ำซึ่งรับรองความถูกต้องโดยผู้ควบคุมเรือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หลังการดำเนินการขนถ่ายสัตว์น้ำ

หลักเกณฑ์และระยะเวลาในการขออนุญาต การอนุญาต และการรายงานการขนถ่ายสัตว์น้ำให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้นาบทบัญญัติในมาตรา ๓๙ มาใช้บังคับกับการจดทะเบียนเรือขนถ่ายสัตว์น้ำหรือเรือเก็บรักษาสัตว์น้ำตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดห้ามมิให้มีการขนถ่ายสัตว์น้ำ โดยจะกำหนดตามประเภทหรือขนาดของเรือ พื้นที่ หรือระยะเวลาที่ห้ามทำการขนถ่ายสัตว์น้ำก็ได้

มาตรา ๘๘ ผู้ใดจะนำเรือประมงที่ได้จดทะเบียนเป็นเรือขนถ่ายสัตว์น้ำหรือเรือเก็บรักษาสัตว์น้ำออกไปทำการขนถ่ายสัตว์น้ำต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตั้งระบบติดตามเรือประมง และดูแลรักษาให้ระบบดังกล่าวสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) จัดทำหนังสือกำกับการขนถ่ายสัตว์น้ำซึ่งรับรองความถูกต้องโดยผู้ควบคุมเรือและรายงานให้กรมประมงทราบตามระยะเวลาและโดยวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) แจ้งการเข้าออกท่าเทียบเรือประมงทุกครั้ง ณ ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๙ เรือประมงที่ได้จดทะเบียนเป็นเรือขนถ่ายสัตว์น้ำหรือเรือเก็บรักษาสัตว์น้ำนอกจากต้องปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้แล้ว ในกรณีที่เป็นการขนถ่ายสัตว์น้ำในทะเลที่อยู่ในเขตของรัฐชายฝั่งใดต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ หรือระเบียบของรัฐชายฝั่งนั้น และในกรณีที่เป็นการขนถ่ายสัตว์น้ำในทะเลหลวงต้องปฏิบัติตามกฎ หรือระเบียบขององค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๒

หลักฐานเพื่อการสืบค้น

มาตรา ๙๐ เพื่อประโยชน์ในการสืบค้นความชอบด้วยกฎหมายของสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการประมง ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่รวบรวมและจัดทำหลักฐานเพื่อประกอบการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ ต้องจัดทำสมุดบันทึกการทำการประมงและส่งรายงานให้กรมประมงตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๑ (๒)

(๒) เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือขนถ่ายสัตว์น้ำหรือเก็บรักษาสัตว์น้ำ ต้องจัดทำหนังสือกำกับการขนถ่ายสัตว์น้ำ และส่งรายงานให้กรมประมงตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๘ (๒)

(๓) เจ้าของท่าเทียบเรือประมงหรือผู้ประกอบการแพปลา ต้องจัดทำหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำให้แก่ผู้ซื้อ ตามแบบและรายการที่อธิบดีประกาศกำหนด และต้องส่งสำเนาให้กรมประมงตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๖ วรรคสาม

(๔) ผู้ซื้อสัตว์น้ำจากท่าเทียบเรือประมงหรือผู้ประกอบการแพปลาตาม (๓) ต้องกรอกข้อมูลในหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำตาม (๓) เมื่อขายหรือส่งมอบสัตว์น้ำนั้นให้บุคคลอื่น

(๕) ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำหรือแปรรูปสัตว์น้ำ ต้องจัดทำหลักฐานเพื่อการสืบค้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๖) ผู้นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ต้องมีใบรับรองการจับสัตว์น้ำหรือเอกสารอื่นใดที่แสดงว่าสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้น ได้มาจากการประมงโดยชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙๒

มาตรา ๙๑ เพื่อประโยชน์ในการสืบค้นแหล่งที่มาของสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อธิบดีมีอำนาจกำหนดให้ผู้ประกอบการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมตามมาตรา ๗๖ ต้องจัดทำหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำให้แก่ผู้ซื้อ ตามแบบและรายการที่อธิบดีประกาศกำหนด

เมื่อผู้ซื้อสัตว์น้ำตามวรรคหนึ่งขายหรือส่งมอบสัตว์น้ำนั้นให้บุคคลอื่น ให้กรอกข้อมูลในแบบรายการตามวรรคหนึ่งระบุผู้ซื้อหรือผู้รับมอบสัตว์น้ำนั้นทุกทอดไป

มาตรา ๙๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๖ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าสู่สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้ใดประสงค์จะส่งออกหรือนำผ่านสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ต้องแสดงใบรับรองการจับสัตว์น้ำหรือเอกสารอื่นใดที่แสดงว่าสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้นได้มาจากการทำการประมงโดยชอบด้วยกฎหมายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบก่อน

ในการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีใบรับรองการจับสัตว์น้ำหรือเอกสารอื่นใดที่แสดงว่าสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้น ได้มาจากการทำการประมงโดยชอบด้วยกฎหมาย

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับการนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่เรือประมงไทยจับได้จากการทำการประมงโดยชอบด้วยกฎหมายเข้ามาในราชอาณาจักร โดยในกรณีเช่นนั้น มิให้ถือว่าเป็นการนำเข้า

มาตรา ๙๓ ผู้ส่งออกสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำผู้ใดประสงค์จะขอใบรับรองการจับสัตว์น้ำหรือใบรับรองการผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำหรือการแปรรูปสัตว์น้ำ ให้ยื่นคำขอต่อกรมประมง ตามแบบวิธีการ และชำระค่าใช้จ่ายในการออกใบรับรองตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ส่วนที่ ๓

มาตรการในการตรวจสอบ

มาตรา ๙๔ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทย ที่มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเข้ามาในราชอาณาจักร

ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศรายชื่อเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยที่มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายให้ทราบทั่วกัน โดยให้พิจารณาจากบัญชีรายชื่อเรือประมงที่ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายที่ประกาศโดยรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

มาตรา ๙๕ เรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยที่ประสงค์จะนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเข้ามาในราชอาณาจักร จะต้องแจ้งล่วงหน้าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่าสี่สิบแปดชั่วโมง ก่อนเวลาที่เรือประมงจะเดินทางถึงท่าเทียบเรือ โดยต้องแจ้งข้อมูลและเข้าเทียบท่าตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลตามวรรคหนึ่ง และแจ้งให้ผู้ควบคุมเรือทราบภายในสี่สิบแปดชั่วโมง หลังจากที่ได้รับแจ้งการขอเข้าเทียบท่า

ในกรณีที่เรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเรือประมงดังกล่าวได้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเกี่ยวข้องกับการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิเสธการเข้าเทียบท่า เว้นแต่เพื่อความปลอดภัยของคนประจำเรือหรือตัวเรือประมง หรือในกรณีมีเหตุสุดวิสัย

มาตรา ๙๖ เมื่อเรือประมงได้รับอนุญาตให้เทียบท่าตามมาตรา ๙๕ และเทียบท่าแล้ว ให้ยื่นคำขออนุญาตนำเข้าสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำขึ้นจากเรือประมงได้

ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้นำเข้าตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือจะพิสูจน์ได้ว่า

(๑) เรือประมงนั้นมีใบอนุญาตให้ทำการประมงหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงซึ่งออกโดยรัฐเจ้าของธงหรือรัฐชายฝั่ง

(๒) มีหลักฐานแสดงให้เห็นว่ามีได้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๓) เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือทำหนังสือรับรองว่า รัฐเจ้าของธงจะยืนยันในเวลาอันสมควรว่า สัตว์น้ำที่จับได้นั้นเป็นไปตามข้อบังคับขององค์การระหว่างประเทศ

ในกรณีที่เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือไม่อาจพิสูจน์ได้ตามวรรคสอง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้เรือประมงนั้นออกจากราชาอาณาจักรได้ภายในเวลาที่กำหนด และแจ้งให้รัฐเจ้าของธง หรือประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง และองค์การระหว่างประเทศเพื่อทราบ ในกรณีที่เรือประมงนั้นไม่ออกจากราชาอาณาจักรภายในเวลาที่กำหนด หรือมีหลักฐานชัดเจนว่าเรือนั้นได้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือกรณีเป็นเรือไร้สัญชาติ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ยึดเรือประมงและทรัพย์สินในเรือประมงนั้นออกขายทอดตลาดหรือทำลายได้ เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายและค่าใช้จ่ายอื่นแล้ว ให้กรมประมงยึดไว้จนกว่าเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือสามารถพิสูจน์ได้ตามวรรคสอง ในกรณีที่เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือไม่สามารถพิสูจน์ได้ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ขายทอดตลาด เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดให้ตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในการขายทอดตลาดตามวรรคสาม มิให้นำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำออกขายทอดตลาดด้วย โดยให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ทำลายสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำดังกล่าว หรือนำไปดำเนินการเพื่อแจกให้แก่ผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาสโดยไม่คิดราคา

เรือประมงที่ไม่อาจแสดงหลักฐานตามวรรคสองได้ แต่ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าได้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายก่อนเข้าเทียบท่า พนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาตให้รับบริการเติมเชื้อเพลิงและเสบียงหรือซ่อมบำรุง ตามความจำเป็นก็ได้

มาตรา ๙๗ รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้เรือประมงที่ทำการประมงพื้นบ้านซึ่งรัฐเจ้าของธงที่มีอาณาเขตติดต่อกับราชอาณาจักรไทยไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ ในการนี้ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดแนวปฏิบัติให้เรือดังกล่าวต้องปฏิบัติ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยก็ได้

หมวด ๘

สุขอนามัยของสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ

มาตรา ๙๘ ให้เป็นหน้าที่ของกรมประมงในการจัดทำมาตรฐานด้านสุขอนามัยในการจับ การดูแลรักษาสัตว์น้ำ การแปรรูปสัตว์น้ำ การเก็บรักษา การขนส่งหรือขนถ่ายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ

เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบกิจการการประมงนำไปใช้ปฏิบัติในกิจการของตนให้ได้สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้รับการรับรองคุณภาพว่าได้มาตรฐานด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยต่อผู้บริโภค

การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบกิจการการประมงดำเนินการให้ได้มาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายออกหนังสือรับรองการได้มาตรฐานให้แก่ผู้ซึ่งดำเนินการได้มาตรฐานดังกล่าวได้ตามที่ร้องขอ

การร้องขอหนังสือรับรองตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยจะกำหนดให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการรับรองด้วยก็ได้

มาตรา ๙๙ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการการประมงทุกประเภทหรือบางประเภท หรือผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำทั้งหมดหรือบางชนิด ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานตามมาตรา ๙๘ ก็ได้

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการการประมงหรือผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่มีประกาศตามวรรคหนึ่งไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการการประมงหรือผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแก้ไขให้ถูกต้อง หรือหยุดดำเนินการเป็นเวลาตามที่กำหนด ตามที่เห็นสมควรได้

มาตรา ๑๐๐ ในกรณีที่ปรากฏว่าในที่จับสัตว์น้ำแห่งใดเกิดสภาวะมลพิษหรือมีการปนเปื้อนของสารพิษหรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อมนุษย์หรือต่อสัตว์น้ำเกินมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนด ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศห้ามทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำแห่งนั้นภายในเวลาที่กำหนดได้

หมวด ๙

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๐๑ บทบัญญัติในหมวดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบ ควบคุม และเฝ้าระวังได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจการการประมงมีความครบถ้วนและถูกต้อง

มาตรา ๑๐๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกผู้รับอนุญาต กรรมการ ผู้จัดการ บุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการหรือพนักงานของผู้รับอนุญาตที่เกี่ยวข้องมาให้อัยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชกำหนดนี้

(๒) เข้าไปในสถานที่ประกอบกิจการหรือสถานที่ที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการของผู้รับอนุญาตหรือสถานที่ที่เกี่ยวกับการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน จำหน่าย ผลิตหรือแปรรูปสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชกำหนดนี้

(๓) เข้าไปในสถานที่ประกอบกิจการหรือสถานที่ที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการที่ต้องมีการควบคุม ตามมาตรา ๗๖ ในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชกำหนดนี้

(๔) ควบคุมเรือประมง หยุดเรือประมง หยุดทำการประมงหรือการขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือสั่งให้ ผู้ควบคุมเรือประมงนำเรือประมงเข้าเทียบท่า หรือขึ้นไปบนเรือประมง หรือเข้าไปในที่จับสัตว์น้ำใดเพื่อตรวจสอบ และควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชกำหนดนี้ ทั้งนี้ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด ตามพระราชกำหนดนี้

(๕) ค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึง พระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด ตามพระราชกำหนดนี้

(๖) ยึดหรืออายัดเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๗) เก็บตัวอย่างสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ หรือวัตถุใด ๆ เพื่อนำไปตรวจสอบ หรือตรวจวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชกำหนดนี้

(๘) ยึดหรืออายัดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์ สัตว์น้ำที่ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองตามมาตรา ๖๔ หรือมาตรา ๖๕

(๙) ยึดหรืออายัดยา เคมีภัณฑ์ หรือสารอันตรายอื่นใดที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นยา เคมีภัณฑ์ หรือสารอันตรายที่ใช้หรือจะใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำโดยฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๗๘ (๔)

ในกรณีที่สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ยา เคมีภัณฑ์ หรือสารอันตรายอื่นใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ ได้ยึดหรืออายัดไว้ตาม (๘) หรือ (๙) มีสภาพที่อาจเป็นอันตรายต่อร่างกายของมนุษย์หรือต่อสัตว์น้ำอื่น หรือสิ่งแวดล้อมของสัตว์น้ำ หรือต่อทรัพย์สินของบุคคลหรือสาธารณสมบัติ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งทำลาย หรือจัดการอย่างอื่นตามที่เห็นสมควร

เมื่อได้เข้าไปและทำการตรวจสอบตาม (๒) หรือ (๓) หรือค้นตาม (๕) แล้ว ถ้ายังดำเนินการ ไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

ให้อธิบดีมีอำนาจวางระเบียบในการปฏิบัติการตาม (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ผู้รับอนุญาตหรือผู้ซึ่ง เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

มาตรา ๑๐๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ซึ่งติดตั้งเครื่องมือทำการประมง สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งใด ๆ ลงในที่จับสัตว์น้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือได้รับอนุญาตแต่ไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่ได้รับอนุญาต หรือปฏิบัติผิดไปจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตหรือถอน หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง ให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตภายในเวลาที่กำหนดได้

หากผู้รับคำสั่งไม่ปฏิบัติตามภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการรื้อถอนหรือทำลายเครื่องมือทำการประมง สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งใด ๆ นั้นเสียได้ โดยให้ผู้รับคำสั่งเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการนั้น

มาตรา ๑๐๔ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ และเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีหรือความตกลงที่ประเทศไทยมีอยู่กับการระหว่างประเทศในทุกระดับ เมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ของประเทศที่มีอำนาจหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจควบคุมดูแลการทำการประมงในเขตนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและได้รับการคุ้มครองในการขึ้นไปบนเรือไร้สัญชาติ หรือเรือประมงที่พบว่าการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย บรรดาที่ทำการประมงอยู่นอกน่านน้ำไทยเพื่อตรวจสอบและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้

การขึ้นไปบนเรือประมงเพื่อตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด หลักเกณฑ์ดังกล่าวให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติของนานาประเทศ และเป็นที่ยอมรับขององค์การสหประชาชาติ และให้นำความในมาตรา ๑๐๕ (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้แจ้งให้รัฐเจ้าของธงหรือองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องทราบ

มาตรา ๑๐๕ ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ผู้ใดกระทำความผิดหรือเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกข้อมูลการฝ่าฝืนที่ต้องสงสัยไว้ในรายงานผลการตรวจสอบและจัดเก็บหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนที่ต้องสงสัยไว้ และส่งมอบรายงานการตรวจสอบให้แก่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

(๒) สั่งยึดเครื่องมือทำการประมง สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่มีไว้หรือได้มาจากการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือสั่งกักเรือประมงไว้จนกว่าจะมีการพิจารณาและมีคำสั่งตามหมวด ๑๐ หรือหมวด ๑๑

มาตรา ๑๐๖ ให้อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งสมาชิกขององค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๕ (๒) เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้

ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่ในการช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้ ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอหรือกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ และบำตรประจำตัวของบุคคล ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในการปฏิบัติหน้าที่ บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

มาตรา ๑๐๗ ให้เป็นหน้าที่ของอธิบดีต้องจัดให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้ได้ตลอดเวลา แต่ในกรณีมีผู้ขอรับบริการนอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการ ผู้ขอรับบริการต้องชำระค่าธรรมเนียมและค่าป่วยการพิเศษตามอัตราที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้รับอนุญาตหรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๙ ในการปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

เพื่อประโยชน์ในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๑๐

มาตรการทางปกครอง

มาตรา ๑๑๐ บทบัญญัติในหมวดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรการทางปกครองที่เพียงพอเพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการใช้โทษทางอาญาที่ได้กำหนดไว้ในหมวด ๑๑ และเพื่อกำหนดการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายที่ถือเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

มาตรา ๑๑๑ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ กฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชกำหนดนี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตให้ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือระงับการอนุญาตมีกำหนดครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน

ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๖๐ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๗๙ ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขตามวรรคหนึ่งซ้ำ ให้ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือการอนุญาตได้

มาตรา ๑๑๒ เจ้าของท่าเทียบเรือประมง ผู้ประกอบกิจการแพปลา หรือเจ้าของเรือที่ได้จดทะเบียนเป็นเรือขนถ่ายสัตว์น้ำหรือเก็บรักษาสัตว์น้ำ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ กฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชกำหนดนี้ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนได้

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมงนั้นหรือเครื่องมือทำการประมง
- (๒) ห้ามทำการประมงจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง
- (๓) สั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยจะสั่งห้ามมิให้ใช้เรือประมงนั้นจนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาการพักใช้ใบอนุญาตด้วยก็ได้

(๔) เพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๕) กักเรือประมงหรือสั่งให้วางประกัน ในกรณีเรือประมงที่กระทำความผิดเป็นเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทย

ในการยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำตาม (๑) อธิบดีจะสั่งให้เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือดูแลและเก็บรักษาสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้นไว้ในเรือให้อยู่ในสภาพเดิมก็ได้

การสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีคำนึงถึงสภาพความร้ายแรงแห่งความผิด การกระทำความผิดซ้ำ และการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำอีก

มาตรา ๑๑๔ การกระทำความผิดต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๑๑๓

(๑) ใช้เรือไร้สัญชาติทำการประมงตามมาตรา ๑๐

(๒) ทำการประมงโดยไม่มีใบอนุญาตทำการประมงหรือไม่มีใบอนุญาตให้ใช้เครื่องมือทำการประมง ตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๔๘

(๓) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๑

(๔) จัดทำบันทึกการทำการประมงหรือรายงานการทำการประมงโดยใช้เอกสารอันเป็นเท็จ หรือทำลายเอกสารหรือหลักฐานในการกระทำความผิด

(๕) ทำการประมงเกินปริมาณหรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๓๖ ทำการประมงในบริเวณที่ห้ามทำการประมงตามมาตรา ๕๖ หรือทำการประมงในเวลาที่ห้ามทำการประมงตามมาตรา ๗๐

(๖) ดัดแปลงเครื่องมือทำการประมงตามมาตรา ๔๒ หรือใช้เครื่องมือทำการประมงที่ต้องห้าม ตามมาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ หรือมาตรา ๗๑ (๑)

(๗) ทำการประมงโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศกำหนดไว้ ตามมาตรา ๔๙

(๘) จับสัตว์น้ำหรือนำสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็กกว่าที่กำหนดไว้ขึ้นเรือประมงตามมาตรา ๕๗

(๙) จับสัตว์น้ำหรือนำสัตว์น้ำตามที่กำหนดไว้ขึ้นเรือประมงตามมาตรา ๖๖

(๑๐) ขนถ่ายสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ หรือมาตรา ๘๙

(๑๑) ปลอมแปลง ปิดบัง หรือเปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือประมงหรือทะเบียนเรือประมง

(๑๒) ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้สังเกตการณ์ ปิดบัง ซ่อนเร้น หรือทำลายหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๑๓) มีส่วนร่วม สนับสนุน หรือจัดหาสิ่งจำเป็นให้แก่เรือประมงที่ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๑๔) กระทำการอันเป็นความผิดในเรื่องอื่นใดที่ไม่ใช่เป็นการกระทำตาม (๑) ถึง (๑๓) เกินสามครั้งภายในหนึ่งปี ไม่ว่าจะเป็นการกระทำเดียวกันหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๑๑๕ ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่เห็นด้วยกับคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือระงับการอนุญาต หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๑ การเพิกถอนการจดทะเบียนตามมาตรา ๑๑๒ หรือการออกคำสั่งตามมาตรา ๑๑๓ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อบุคคลดังต่อไปนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

(๑) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ออกคำสั่ง ให้อุทธรณ์ต่ออธิบดี

(๒) ในกรณีที่อธิบดีเป็นผู้ออกคำสั่ง ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี

ให้อธิบดีหรือรัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

การอุทธรณ์คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้น เว้นแต่อธิบดีหรือรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี จะสั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ก่อน

คำวินิจฉัยของอธิบดีหรือรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๑๖ เรือประมงใดถูกใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้รัฐมนตรีประกาศรายชื่อเรือนั้นให้ทราบทั่วกัน และจะสั่งให้นายทะเบียนเรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยเพิกถอนทะเบียนเรือสำหรับการประมงด้วยก็ได้ และเมื่อรัฐมนตรีประกาศรายชื่อเรือประมงนั้นหรือมีการออกคำสั่งเพิกถอนทะเบียนเรือแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เรือนั้นทำการประมงอีกเป็นระยะเวลาตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสองปีนับแต่วันที่มิประกาศรายชื่อดังกล่าว และในระหว่างเวลาดังกล่าว ห้ามมิให้เจ้าของท่าเทียบเรือประมงหรือกิจการแพปลายินยอมให้เรือประมงดังกล่าวนำสัตว์น้ำขึ้นเทียบท่าเทียบเรือประมงหรือแพปลาของตน

มาตรา ๑๑๗ ประกาศรายชื่อเรือประมงตามมาตรา ๑๑๖ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อเรือประมงและชื่อเดิม

(๒) ธงของเรือประมงและธงสัญชาติเดิมของเรือ

(๓) เจ้าของเรือ เจ้าของเรือคนเดิมที่เกี่ยวข้อง และผู้ได้รับผลประโยชน์ของเรือดังกล่าว

(๔) เลขทะเบียนหรือหมายเลขประจำเรือที่ออกโดยองค์การระหว่างประเทศ และที่ออกโดยกรมเจ้าท่า

(๕) รูปถ่ายของเรือ

(๖) วันที่ขึ้นบัญชีรายชื่อ

(๗) ระบุการกระทำความผิดที่เป็นเหตุให้ขึ้นบัญชีรายชื่อเรือประมง

(๘) ระยะเวลาการเพิกถอนทะเบียนเรือสำหรับใช้ทำการประมง

มาตรา ๑๑๘ ให้กรมประมงแจ้งบัญชีรายชื่อเรือประมงที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๑๑๖ ให้แก่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศทราบ

มาตรา ๑๑๙ รัฐมนตรีอาจถอนชื่อเรือประมงออกจากบัญชีรายชื่อเรือประมงที่ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ เมื่อ

(๑) เจ้าของเรือได้แสดงหลักฐานว่า เรือประมงนั้นมิได้มีความเกี่ยวข้องกับการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๒) เรือประมงนั้นอับปางหรือถูกทำลาย

(๓) เมื่อพ้นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี นับแต่เรือประมงถูกประกาศขึ้นบัญชีรายชื่อและไม่ได้รับรายงานว่าเรือประมงนั้นเกี่ยวข้องกับการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอีก

(๔) เจ้าของเรือ นั้น ได้แสดงหลักฐานว่าได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เรือ นั้นสามารถทำการประมงได้โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือขอจัดส่วนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายครบถ้วนแล้ว

(๕) เจ้าของเรือ นั้น ได้แสดงพยานหลักฐานให้เป็นที่พอใจได้ว่า ตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือเกี่ยวข้องกับการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด และได้มีมาตรการในการป้องกันตามสมควรแล้ว

มาตรา ๑๒๐ ในกรณีที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ หรือผู้รับอนุญาตถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตตามมาตรา ๑๑๑ หรือมาตรา ๑๑๓ ให้ผู้รับอนุญาตจัดการเรือถอนหรือทำลายเครื่องมือทำการประมง สิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งใด ๆ ที่เป็นของผู้รับอนุญาต ในที่จับสัตว์น้ำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ หรือวันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต แล้วแต่กรณี และให้นำความในมาตรา ๑๐๓ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๑๑

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๒๑ บทบัญญัติในหมวดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดโทษทางอาญาให้เหมาะสม และได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และป้องปรามการฝ่าฝืน บทบัญญัติของกฎหมาย ไม่ว่าจะเกิดขึ้นที่ใด รวมทั้งการป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดได้รับประโยชน์จากการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๑๒๒ ผู้ประกอบอาชีพการประมงหรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประมงผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๑๒๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือปรับจำนวนสามเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงยี่สิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหกแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกแสนบาทถึงห้าล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไปต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าล้านบาทถึงสามสิบล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๒๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสี่แสนบาท แต่ไม่เกินแปดแสนบาทต่อลูกจ้างหรือคนงานที่มีการจ้างงานโดยผิดกฎหมายหนึ่งคน

ผู้ใดประกอบกิจการโรงงานอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละหนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาทตลอดระยะเวลาที่มีการฝ่าฝืน

มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือปรับจำนวนสามเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๒๖ ผู้ทำการประมงที่บ้านผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๒๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๒๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหกแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๓๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองล้านบาท ถึงสิบล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สิบล้านบาทถึงยี่สิบล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับยี่สิบล้านบาทถึงสามสิบล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๓๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๙ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองล้านบาทถึงสิบล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับสิบล้านบาทถึงยี่สิบล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ยี่สิบล้านบาทถึงสามสิบล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๓๕ ผู้ใดทำการประมงโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษปรับหนึ่งล้านบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับสองล้านบาท

มาตรา ๑๓๖ ผู้สังเกตการณ์ผู้ใดละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕๑ หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๗ เจ้าของเรือประมงผู้ใดไม่ชดใช้ค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือปรับจำนวนสองเท่าของค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๕๔ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ หรือมาตรา ๗๐ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงยี่สิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๔๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๔ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง นำสัตว์น้ำไปปล่อยในที่จับสัตว์น้ำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสามล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่จับหรือนำขึ้นเรือประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๔๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๗ (๑) ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๗ (๒) (๓) หรือ (๔) มาตรา ๖๙ หรือมาตรา ๗๑ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงยี่สิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหกแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกแสนบาทถึงหกล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกล้านบาทถึงสามสิบล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๘ ต้องระวางโทษปรับจำนวนสามเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมง

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๗ หรือมาตรา ๗๙ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ (๑) (๕) (๖) หรือ (๗) ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และปรับวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดระยะเวลาที่มีการฝ่าฝืน รวมทั้งต้องดำเนินการฟื้นฟูหรือชำระค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูที่จับสัตว์น้ำ หรือสภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการให้กลับสู่สภาพตามธรรมชาติ

มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๑ (๑) หรือ (๔) หรือมาตรา ๘๘ (๑) ต้องระวางโทษปรับสองหมื่นบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับสองแสนบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับหนึ่งล้านบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับสี่ล้านบาท

มาตรา ๑๕๒ ผู้ใดทำการประมงหรือขนถ่ายสัตว์น้ำโดยมิได้รายงานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๑ (๒) หรือ (๓) มาตรา ๘๒ หรือมาตรา ๘๘ (๒) หรือ (๓) หรือทำรายงานอันเป็นเท็จหรือไม่นำเรือกลับเข้าท่าเทียบเรือประมงตามมาตรา ๘๑ (๕) ต้องระวางโทษปรับหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับหนึ่งแสนบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับห้าแสนบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับสองล้านบาท

มาตรา ๑๕๓ เจ้าของเรือประมงผู้ใดใช้คนประจำเรือซึ่งไม่มีหนังสือคนประจำเรือหรือไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๘๓ ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสี่แสนบาทแต่ไม่เกินแปดแสนบาทต่อคนประจำเรือดังกล่าวหนึ่งคน และให้อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงของเจ้าของเรือประมงและให้อธิบดีกรมเจ้าท่ามีคำสั่งเพิกถอนประกาศนียบัตรนายเรือของผู้ควบคุมเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยด้วย

มาตรา ๑๕๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๔ หรือมาตรา ๘๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๙ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ทำการขนถ่าย แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ทำการขนถ่าย แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงห้าล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ทำการขนถ่าย แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าล้านบาทถึงยี่สิบห้าล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ทำการขนถ่าย แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๕๖ เจ้าของท่าเทียบเรือประมง ผู้ประกอบกิจการแพปลา ผู้ประกอบกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ต้องมีการควบคุม หรือผู้ซื้อสัตว์น้ำจากบุคคลดังกล่าวผู้ใดไม่จัดทำหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำ หรือจัดทำเอกสารหรือการออกข้อมูลอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๑๕๗ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำหรือแปรรูปสัตว์น้ำผู้ใดไม่จัดทำหลักฐานเพื่อการสืบค้น หรือทำหลักฐานเพื่อการสืบค้นเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองล้านบาท

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง หรือแสดงใบรับรองการจับสัตว์น้ำหรือเอกสารอื่นใดตามมาตรา ๙๒ วรรคสอง อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน

มาตรา ๑๕๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงสามสิบล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๖๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๙๗ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือปรับจำนวนสามเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๖๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ออกตามมาตรา ๑๐๒ (๑) หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๐๒ วรรคห้า หรือฝ่าฝืนตามคำสั่งอธิบดีตามมาตรา ๑๑๓ (๒) ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

ในกรณีผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นนิติบุคคล ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

ในกรณีการฝ่าฝืนคำสั่งอธิบดีตามมาตรา ๑๑๓ (๒) เป็นกรณีที่ใช้เรือขนาดตั้งแต่สิบตันกรอสขึ้นไป ให้ปรับเพิ่มขึ้นตามขนาดของเรือในส่วนที่เกินสิบตันกรอสขึ้นไป ตันกรอสละหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๖๓ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้สังเกตการณ์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๔ ผู้ใดนำข้อมูลที่ได้รับจากระบบติดตามเรือประมงหรือบันทึกการทำการประมง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ตามปกติวิสัยจะพึงสงวนไว้ไปเปิดเผยแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการเปิดเผยตามอำนาจหน้าที่ หรือเปิดเผยแก่ทางราชการ หรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามตรวจสอบและควบคุมการทำการประมง

มาตรา ๑๖๕ ผู้ใดปลอมแปลง ปิดบัง หรือเปลี่ยนแปลงเครื่องหมายประจำเรือประมง หรือทะเบียนเรือประมง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงยี่สิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหกสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหกแสนบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกแสนบาทถึงหกล้านบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกล้านบาทถึงสามสิบล้านบาท

มาตรา ๑๖๖ ผู้สนับสนุนหรือได้รับผลตอบแทนจากการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา ๑๖๗ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงซ้ำภายในห้าปี อัตราโทษตามที่กำหนดไว้ในแต่ละมาตราให้เพิ่มเป็นสองเท่า

มาตรา ๑๖๘ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชกำหนดนี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของผู้ใดหรือไม่สั่งการหรือไม่กระทำการ อันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของผู้ใด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย

มาตรา ๑๖๙ เครื่องมือทำการประมง สัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เรือประมง หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นกรณีเรือประมงที่มีชื่อเรือประมงไทยถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้วางประกันไว้ตามที่ศาลกำหนดแล้ว ให้ศาลสั่งปล่อยเรือนั้นไป

มาตรา ๑๗๐ บรรดาความผิดตามพระราชกำหนดนี้ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ และผู้แทนกรมประมงเป็นกรรมการ และเลขานุการ โดยให้มีทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาคได้ตามที่รัฐมนตรีกำหนดตามความเหมาะสม

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้คำนึงถึงสภาพความร้ายแรงของการกระทำความผิด การกระทำความผิดซ้ำ และการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำอีก

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว และยกสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ถูกยึดไว้ให้แก่ทางราชการแล้ว ให้ถือว่าดีเล็กกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๙๖ วรรคสี่ มาใช้บังคับกับสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ผู้ต้องหา ยกไว้ให้แก่ทางราชการตามวรรคสี่ด้วยโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๗๑ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออก ตามกฎหมายว่าด้วยการประมงที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกำหนดนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่ง ตามพระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๗๒ ให้บรรดาที่รักษาพืชพันธุ์ที่ประกาศกำหนดอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ ใช้บังคับ เป็นเขตพื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์น้ำตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๑๗๓ บรรดาประธานบัตร อาชญาบัตร การอนุญาตหรือใบอนุญาตที่ได้ออกให้ ตามกฎหมายว่าด้วยการประมงก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ หรือถูกเพิกถอน

มาตรา ๑๗๔ ผู้ใดทำการประมงโดยใช้เรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึง สิบห้าตันกรอส และได้จดทะเบียนเป็นเรือสำหรับการประมงและได้รับอาชญาบัตรอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ อธิบดีจะอนุญาตให้ทำการประมงที่บ้านต่อไปจนกว่าจะเลิกทำการประมงก็ได้

มาตรา ๑๗๕ ผู้ใดทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชกำหนดนี้ภายในหนึ่งร้อย แปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่อไปได้ จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาต

มาตรา ๑๗๖ ให้กรมประมงจัดให้มีการขึ้นทะเบียนองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าอากร

ใบอนุญาตให้ใช้เครื่องมือทำการประมงตามประเภทเครื่องมือทำการประมง

---

(๑)	ประเภทเครื่องมืออวนลาก	เมตรละ	๕๐๐	บาท
(๒)	ประเภทเครื่องมืออวนล้อมจับ	เมตรละ	๒๐	บาท
(๓)	ประเภทเครื่องมืออวนซ้อน อวนยก หรืออวนครอบ	เมตรละ	๓๐	บาท
(๔)	ประเภทเครื่องมืออวนติดตาหรือข่าย	เมตรละ	๒	บาท
(๕)	ประเภทเครื่องมืออวนอื่น	เมตรละ	๑๐	บาท
(๖)	ประเภทเครื่องมือคราด	อันละ	๓,๔๐๐	บาท
(๗)	ประเภทเครื่องมือโป๊ะ	ลูกละ	๔,๐๐๐	บาท
(๘)	ประเภทเครื่องมือลอบ	ลูกละ	๒๐	บาท
(๙)	ยอชั้นซ่อ ซ้อนชั้นซ่อ ซ้อนสนั่น หรือซ้อน หางเหยี่ยวมีเครื่องยก	ปากละ	๖๐๐	บาท
(๑๐)	ซ้อนปีก ยอปีก หรือบาม	ปากละ	๘๐๐	บาท
(๑๑)	ซ้อนอื่นนอกจาก (๙) และ (๑๐) ที่มีปากกว้าง ตั้งแต่ ๓.๕ เมตรขึ้นไป	ปากละ	๒๐๐	บาท
(๑๒)	เบ็ดร่ายยาวตั้งแต่ ๑๐๐ เมตรขึ้นไป	สายละ	๘๐	บาท
(๑๓)	แหยาวตั้งแต่สามเมตรขึ้นไป	ปากละ	๒๐๐	บาท
(๑๔)	ประเภทเครื่องมืออื่น ๆ	หน่วยละ	๑,๐๐๐	บาท

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตทำการประมง	ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท
(๒) ใบอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติ ของแผ่นดิน	ตารางเมตรละ ๕ บาท
(๓) ใบอนุญาตให้น้ำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๔) การจดทะเบียนเรือเป็นเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือเก็บรักษาสัตว์น้ำ	ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท
(๕) ใบอนุญาตให้ทำงานในเรือประมง	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๖) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๗) การโอนใบอนุญาต	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๘) การต่ออายุใบอนุญาต ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาต	

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ยังขาดมาตรการในการติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวังการทำการประมงในน่านน้ำไทยและนอกล่านน้ำไทย เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งยังขาดการบริหารจัดการการทำการประมงให้สอดคล้องกับการผลิตสูงสุดของธรรมชาติเพื่อให้สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน และหากไม่มีการแก้ไขปัญหอย่างเร่งด่วน อาจมีผลกระทบต่อการประมงของประเทศไทย ดังนั้น เพื่อเพิ่มมาตรการในการควบคุม เฝ้าระวัง สืบค้น และตรวจสอบการประมง อันเป็นการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์และบริหารจัดการแหล่งทรัพยากรประมงและสัตว์น้ำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน และโดยที่การดำเนินการดังกล่าวต้องกระทำให้แล้วเสร็จโดยรวดเร็ว เพื่อมิให้กระทบต่อการส่งออกสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำของประเทศไทย ซึ่งเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

บันทึกท้ายพระราชกำหนด พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

โดยที่สหภาพยุโรปได้ประกาศให้ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่อาจจะไม่ให้ความร่วมมือในการป้องกันและจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (ใบเหลือง) เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘ โดยสาเหตุหนึ่งก็คือ กฎหมายว่าด้วยการประมงของประเทศไทยที่ใช้ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทำการประมงที่ผิดกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย แม้ว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เห็นชอบให้ออกพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ไปเมื่อต้นปี ๒๕๕๘ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๘) ก็ตาม แต่บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ยังมีบทบัญญัติต่าง ๆ ที่ไม่เพียงพอต่อการป้องกันและจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย

คณะรัฐมนตรีจึงได้มอบหมายให้กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการยกร่างกฎหมายประมงขึ้นใหม่ โดยมีการนำเสนอในรูปแบบของพระราชกำหนด ซึ่งออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑ กรณีจำเป็นและเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหากประเทศไทยได้รับใบแดง ก็จะทำให้การส่งออกสินค้าประมงไปยังสหภาพยุโรปได้รับผลกระทบ และอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้มีการออกพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับในวันถัดไป โดยสาระสำคัญของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๐๘ ก วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ยังขาดมาตรการในการติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวัง การทำการประมงในน่านน้ำไทยและนอกล่านน้ำไทย เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งยังขาดการบริหารจัดการการทำการประมงให้สอดคล้องกับการผลิตสูงสุดของธรรมชาติเพื่อให้สามารถทำการประมงได้อย่างยั่งยืน และหากไม่มีการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน อาจมีผลกระทบต่อประมงของประเทศไทย ดังนั้น เพื่อเพิ่มมาตรการในการควบคุม เฝ้าระวัง สืบค้น และตรวจสอบการประมง อันเป็นการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์และบริหารจัดการแหล่งทรัพยากรประมงและสัตว์น้ำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน และโดยที่การดำเนินการดังกล่าวต้องกระทำไปแล้วเสร็จโดยรวดเร็ว เพื่อมิให้กระทบต่อการส่งออกสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำของประเทศไทย ซึ่งเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๗๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดนี้มุ่งหมายเพื่อการจัดระเบียบการประมงในประเทศไทยและในน่านน้ำทั่วไป เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในภาวะที่เป็นแหล่งอาหารของมนุษยชาติอย่างยั่งยืน และรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมให้ดำรงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมตามแนวทาง กฎเกณฑ์ และมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับนับถือในนานาประเทศ รวมทั้งคุ้มครองสวัสดิภาพของคนประจําเรือ และป้องกันการใช้แรงงานผิดกฎหมายในภาคการประมงภายใต้วัตถุประสงค์ ดังที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดนี้

๒. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชกำหนดนี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าอากรและค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชกำหนดนี้ ลดหรือยกเว้นค่าอากรและค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๓. การขออนุญาต การขอจดทะเบียน การอนุญาต การรับจดทะเบียน การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการโอนใบอนุญาตตามพระราชกำหนดนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยในกฎกระทรวงจะกำหนดให้ต้องเสียค่าธรรมเนียม และค่าอากรตามอัตราที่กำหนดไม่เกินอัตราท้ายพระราชกำหนดนี้ด้วยก็ได้

๔. หมวด ๑ บททั่วไป

๔.๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีต่อองค์การระหว่างประเทศและอนุสัญญาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมงที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกด้วย ให้ถือว่าการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ หรือตามกฎหมายของรัฐชายฝั่ง หรือตามหลักเกณฑ์หรือมาตรการตามกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือหลักเกณฑ์หรือมาตรการขององค์การระหว่างประเทศ

๔.๒ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เรือไร้สัญชาติทำการประมง รวมทั้งห้ามมิให้โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับสัตว์น้ำ ฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานหรือจ้างคนต่างด้าวที่ไม่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

๕. หมวด ๒ การบริหารจัดการด้านการประมง

๕.๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ” และให้กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำตามมาตรา ๑๙ (๘) อย่างน้อยต้องครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑) แนวทางการส่งเสริมมาตรการการอนุรักษ์และบริหารจัดการการทำการประมงอย่างยั่งยืน

๒) แนวทางการปกป้องและคุ้มครองสิทธิ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพและความเป็นอยู่ของชาวประมงไทย

๓) แนวทางการป้องกันการแสวงหาประโยชน์เกินควรจากทรัพยากรสัตว์น้ำ

๔) แนวทางการป้องกันการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๕) แนวทางการร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ นานาประเทศ รวมตลอดทั้งรัฐชายฝั่งในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสถิติในการจับสัตว์น้ำและข้อมูลอื่นใดเกี่ยวกับการทำการประมง

๕.๒ ให้มีคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด ในจังหวัดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๖. หมวด ๓ การทำการประมงในน่านน้ำไทย

๖.๑ ผู้ใดจะทำการประมงน้ำจืดในที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยใช้เครื่องมือทำการประมงตามที่อธิบดีประกาศกำหนด ต้องได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้าน ทำการประมงในเขตทะเลนอกชายฝั่ง

๖.๒ ผู้ใดประสงค์จะทำการประมงโดยไม่ใช้เรือประมง แต่ใช้เครื่องมือประเภทและขนาดที่อธิบดีประกาศกำหนด ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่อธิบดีประกาศกำหนดหรือที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

๖.๓ ผู้ใดจะทำการประมงพาณิชย์ต้องได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์จากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย และการออกใบอนุญาตให้ออกสำหรับเรือประมงแต่ละลำ และในใบอนุญาตต้องระบุจำนวน และประเภทเครื่องมือทำการประมงที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ทำการประมง พื้นที่ในการทำการประมงปริมาณสัตว์น้ำสูงสุดที่อนุญาตให้ทำการประมง หรือห้วงเวลาที่กำหนดให้ทำการประมงได้ ให้สอดคล้องกับขีดความสามารถในการทำการประมงและปริมาณผลผลิตสูงสุดของสัตว์น้ำที่สามารถทำการประมงอย่างยั่งยืนที่กำหนดไว้ในแผนบริหารจัดการการประมง

๖.๔ ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ ต้องจัดให้มีระบบความปลอดภัย สุขอนามัยและสวัสดิภาพในการทำงานของคนประจำเรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๖.๕ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ ทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่ง

๖.๖ ใบอนุญาตทำการประมงจะโอนกันมิได้ เว้นแต่เป็นการโอนให้บุพการี คู่สมรสหรือผู้สืบสันดาน

๖.๗ ในกรณีที่มีหลักฐานจากจุดอ้างอิงแสดงให้เห็นว่าปริมาณผลผลิตสูงสุดของสัตว์น้ำไม่เพียงพอกับการทำการประมงอย่างยั่งยืน ให้รัฐมนตรีประกาศให้งดการออกใบอนุญาตทำการประมงไว้เป็นการชั่วคราวสำหรับใบอนุญาตที่ออกไปแล้ว ให้จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างกรมประมง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมง เพื่อพิจารณาลดปริมาณการจับสัตว์น้ำลงตามที่จำเป็น

๗. หมวด ๔ การทำการประมงนอกน่านน้ำไทย

๗.๑ ผู้ใดจะใช้เรือประมงไทยทำการประมงในเขตทะเลนอกน่านน้ำไทย ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทยจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

๗.๒ ผู้ใดเป็นเจ้าของเรือประมงไทยหรือเป็นเจ้าของเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยแต่ใช้ผู้ควบคุมเรือหรือคนประจำเรือหรือมีผู้โดยสารเป็นผู้มีสัญชาติไทยได้ใช้หรือยอมให้ใช้เรือประมงของตน ทำการประมงนอกน่านน้ำไทยจนเป็นเหตุให้มีการละเมิดกฎหมายของรัฐต่างประเทศ และทำให้ผู้ควบคุมเรือ คนประจำเรือหรือผู้โดยสารซึ่งไปกับเรือประมงต้องตกค้างอยู่ในต่างประเทศ มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการนำบุคคลดังกล่าวกลับประเทศ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากกรมประมง

๘. หมวด ๕ มาตรการอนุรักษ์และบริหารจัดการ

๘.๑ ห้ามมิให้ผู้ใดจับสัตว์น้ำในเขตพื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์น้ำตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดโดยอนุมัติรัฐมนตรีประกาศกำหนด เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ในทางวิชาการ หรือเพื่อการบำรุงรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

๘.๒ ห้ามมิให้ผู้ใดจับสัตว์น้ำหรือนำสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็กกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดขึ้นเรือประมง

๘.๓ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

- ๑) ปล่อย เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้วัตถุอันตรายตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดลงสู่ที่จับสัตว์น้ำ
- ๒) กระทำการใด ๆ อันทำให้สัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำมีนเมา

- ๓) ปล่อย เท ทั้ง ระบาย หรือทำให้สิ่งใดลงสู่ที่จับสัตว์น้ำในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ
๔) ทำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำอันจำเป็นโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้เพื่อประโยชน์ของทางราชการทหาร

๘.๔ ผู้ใดโดยเจตนาหรือโดยประมาททำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการช่วยเหลือหรือป้องกันชีวิตสัตว์น้ำและทำให้ที่จับสัตว์น้ำฟื้นฟูกลับสู่สภาพตามธรรมชาติ ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีกำหนด

๘.๕ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้กระแสไฟฟ้าทำการประมง หรือใช้วัตถุระเบิดในที่จับสัตว์น้ำในกรณีที่ทางราชการมีความจำเป็นต้องใช้วัตถุระเบิดในที่จับสัตว์น้ำ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีและได้ดำเนินการป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่สัตว์น้ำเกินสมควรแล้ว

๘.๖ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ โดยรู้ว่าเป็นสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้มาโดยการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ หรือจากการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๑๑๔ หรือที่ได้มาจากเรือประมงที่ต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา ๙๔ หรือที่มีชื่ออยู่ในประกาศรายชื่อตามมาตรา ๑๑๖ มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินให้ผิดไปจากสภาพที่เป็นอยู่ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

๘.๗ ห้ามมิให้ผู้ใดติดตั้ง วาง หรือสร้างเขื่อน ฝาย ทำนบ รั้ว สิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือที่เป็นตาข่าย หรือเครื่องมือทำการประมงอื่นใด หรือกระทำการใดในที่จับสัตว์น้ำอันเป็นการกั้นทางเดินของสัตว์น้ำหรือเป็นอุปสรรคในการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

๘.๘ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายมนุษย์หรือต่อสัตว์น้ำอื่น สิ่งแวดล้อมของสัตว์น้ำ ทรัพย์สินของบุคคลหรือสาธารณสมบัติ หรือเป็นผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์ตามประเภท ชนิด ลักษณะ จำนวน หรือขนาดที่กำหนดในกฎกระทรวง หากผู้ใดมีสัตว์น้ำ หรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ตามวรรคหนึ่งไว้ในครอบครองต้องส่งมอบสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำลายสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้นโดยเร็ว

๘.๙ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองพันธุ์สัตว์น้ำที่หายากหรือป้องกันอันตรายจากโรคระบาด รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดห้ามการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน เพาะเลี้ยง หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำบางชนิดได้

ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้า ส่งออก นำผ่าน เพาะเลี้ยง หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

๘.๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดจับสัตว์น้ำชนิดที่เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์น้ำที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือนำสัตว์น้ำดังกล่าวขึ้นเรือประมง เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อการช่วยเหลือชีวิตของสัตว์น้ำนั้น

๘.๑๑ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อใช้ซึ่งเครื่องมือทำการประมง ดังต่อไปนี้

๑) เครื่องมือโพงพาง รั้วโซมานหรือกั้นชูรั้วโซมาน เครื่องมือลิ หรือเครื่องมืออื่นที่มีลักษณะและวิธีการคล้ายคลึงกัน

๒) เครื่องมือลอบพับได้หรือไถ่โง่ ที่มีช่องทางเข้าของสัตว์น้ำสลับซ้ายขวาอยู่ทางด้านข้าง ใช้สำหรับดักสัตว์น้ำ

๓) เครื่องมืออวนลากที่มีช่องตาอวนกันถุงเล็กกว่าขนาดที่อธิบดีประกาศกำหนด

๔) เครื่องมืออวนรุนที่ใช้ติดกับเรียวยนต์ เว้นแต่เป็นอวนรุนเคย

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับเครื่องมือทำการประมงตามรูปแบบของเครื่องมือ ขนาดเรือ วิธีการทำการประมง พื้นที่ทำการประมง และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด เพื่อประโยชน์ในการทำการประมงพื้นบ้าน

๘.๑๒ ผู้ใดใช้เครื่องมืออวนรุนเคยที่ใช้ประกอบเรียวยนต์ทำการประมงต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเกี่ยวกับรูปแบบของอวน ขนาดของเรือ วิธีที่ใช้ บริเวณพื้นที่หรือระยะเวลาในการทำการประมง

๘.๑๓ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมืออวนล้อมจับที่มีช่องตาอวนเล็กกว่าสองจุดห้าเซนติเมตร ทำการประมงในเวลากลางคืน

๘.๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการประมงในระยะเวลาฤดูสัตว์น้ำมีไข่และวางไข่ เลี้ยงตัวอ่อนหรือระยะเวลาอื่นใดที่จำเป็นต่อการคุ้มครองสัตว์น้ำ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๘.๑๕ ให้รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการประมงประจำจังหวัดมีอำนาจออกประกาศ ดังต่อไปนี้

๑) เครื่องมือทำการประมงตามรูปแบบของเครื่องมือ วิธีการทำการประมง พื้นที่ทำการประมง ขนาดของเรือประมงที่ใช้ประกอบการทำการประมง และเงื่อนไขอื่นที่ห้ามใช้ทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำ

๒) ข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับสัตว์น้ำที่ถูกจับได้โดยบังเอิญ

๓) พื้นที่ที่จะให้ใช้เครื่องมือทำการประมงที่ต้องใช้วิธีลงหลัก ปัก ผูก ชิง รั้ง ถ่วง หรือวิธีอื่นใด อันทำให้เครื่องมือนั้นอยู่กับที่ในเวลาทำการประมง

๙. หมวด ๖ การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

๙.๑ ผู้ใดประสงค์จะขอหนังสือรับรองการได้มาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามมาตรา ๗๔ หรือขอให้กรมประมงตรวจรับรองชนิด ลักษณะ คุณภาพ หรือแหล่งกำเนิดของสัตว์น้ำใดหรือขอให้ตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างดิน น้ำ สัตว์น้ำ หรือปัจจัยการผลิตเป็นการเฉพาะราย ให้ยื่นคำขอ และชำระค่าใช้จ่ายในการออกหนังสือรับรองหรือตรวจสอบตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

๙.๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้มีคุณภาพป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรืออันตรายต่อผู้บริโภค หรือต่อกิจการของบุคคลอื่น ให้ออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดหรือลักษณะของสัตว์น้ำ หรือประเภท รูปแบบ ขนาด หรือวัตถุประสงค์ของกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เป็นกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมได้

๙.๓ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมนอกเขตพื้นที่ที่คณะกรรมการประมงประจำจังหวัดประกาศกำหนดให้เป็นเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมภายในเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต้องปฏิบัติในเรื่อง ดังต่อไปนี้

๑) กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต้องแจ้งการประกอบกิจการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวิธีการที่กำหนด

๒) กำหนดแหล่งที่มาของสัตว์น้ำที่ห้ามนำมาใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

๓) กำหนดประเภท ลักษณะ และคุณภาพอาหารของสัตว์น้ำที่ห้ามใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

๔) กำหนดชนิดและปริมาณของยา เคมีภัณฑ์ หรือสารอันตรายอื่นใดที่ห้ามใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

๕) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติในการจัดการน้ำทิ้งหรือของเสียจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติในการป้องกันมิให้น้ำจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำรั่วไหลออกจากที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

๗) กำหนดเรื่องอื่นใดที่จำเป็นในการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรืออันตรายต่อผู้บริโภคหรือต่อกิจการของบุคคลอื่น

๙.๔ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

๑๐. หมวด ๗ การควบคุม เฝ้าระวัง สืบค้น และตรวจสอบ

๑๐.๑ ส่วนที่ ๑ การควบคุมและเฝ้าระวัง

๑) ผู้ใดจะนำเรือประมงที่มีขนาดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดออกไปทำการประมงพาณิชย์ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตั้งระบบติดตามเรือประมง และดูแลรักษาให้ระบบดังกล่าวสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) จัดทำสมุดบันทึกการทำการประมง ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยประเภทและปริมาณของสัตว์น้ำที่จับได้ จุดจอดเรือ การขนถ่ายสัตว์น้ำ การขาย หรือการเททิ้งสัตว์น้ำ ซึ่งต้องรับรองความถูกต้อง โดยผู้ควบคุมเรือ และต้องส่งรายงานให้กรมประมงทราบ ตามระยะเวลาและโดยวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) แจ้งการเข้าออกท่าเทียบเรือประมงทุกครั้ง ณ ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด และในกรณีเข้าเทียบท่าเพื่อขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือนำสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือประมง ต้องส่งมอบสำเนาบันทึกการทำการประมง และเอกสารหลักฐานอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนดด้วย

(๔) จัดทำเครื่องหมายประจำเรือประมงตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๕) กลับเข้าท่าเทียบเรือประมงตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด

๒) ก่อนนำเรือประมงตามมาตรา ๘๑ ออกจากท่าเทียบเรือประมง เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือต้องนำเอกสารเกี่ยวกับทะเบียนเรือ ใบอนุญาตใช้เรือ ใบอนุญาตให้ทำการประมง จำนวนรายชื่อและหนังสือคนประจำเรือ หรือหลักฐานการอนุญาตตามมาตรา ๘๓ ของคนประจำเรือที่จะออกไปพร้อมกับเรือประมง และหลักฐานเกี่ยวกับการจัดระบบความปลอดภัย สุขอนามัย และสวัสดิภาพในการทำงานของคนประจำเรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

๓) คนประจำเรือต้องมีหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย และในกรณีคนประจำเรือไม่มีสัญชาติไทย ต้องได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และต้องได้รับใบอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

๔) ผู้ใดจะนำเรือประมงที่ได้จดทะเบียนเป็นเรือขนถ่ายสัตว์น้ำหรือเรือเก็บรักษาสัตว์น้ำออกไปทำการขนถ่ายสัตว์น้ำต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตั้งระบบติดตามเรือประมง และดูแลรักษาให้ระบบดังกล่าวสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) จัดทำหนังสือกำกับการณ์การขนถ่ายสัตว์น้ำซึ่งรับรองความถูกต้องโดยผู้ควบคุมเรือ และรายงานให้กรมประมงทราบตามระยะเวลาและโดยวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) แจ้งการเข้าออกท่าเทียบเรือประมงทุกครั้ง ณ ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

๑๐.๒ ส่วนที่ ๒ หลักฐานเพื่อการสืบค้น

๑) เพื่อประโยชน์ในการสืบค้นความชอบด้วยกฎหมายของสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการประมง ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่รวบรวมและจัดทำหลักฐานเพื่อประกอบการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ ต้องจัดทำสมุดบันทึกการทำการประมงและส่งรายงานให้กรมประมงตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๑ (๒)

(๒) เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือขนถ่ายสัตว์น้ำหรือเก็บรักษาสัตว์น้ำ ต้องจัดทำหนังสือกำกับการขนถ่ายสัตว์น้ำ และส่งรายงานให้กรมประมงตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๘ (๒)

(๓) เจ้าของท่าเทียบเรือประมงหรือผู้ประกอบการแพปลา ต้องจัดทำหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำให้แก่ผู้ซื้อ ตามแบบและรายการที่อธิบดีประกาศกำหนด และต้องส่งสำเนาให้กรมประมงตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๖ วรรคสาม

(๔) ผู้ซื้อสัตว์น้ำจากท่าเทียบเรือประมงหรือผู้ประกอบการแพปลาตาม (๓) ต้องกรอกข้อมูลในหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำตาม (๓) เมื่อขายหรือส่งมอบสัตว์น้ำนั้นให้บุคคลอื่น

(๕) ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำหรือแปรรูปสัตว์น้ำ ต้องจัดทำหลักฐานเพื่อการสืบค้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๖) ผู้นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ต้องมีใบรับรองการจับสัตว์น้ำหรือเอกสารอื่นใดที่แสดงว่าสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้น ได้มาจากการประมงโดยชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙๒

๒) เพื่อประโยชน์ในการสืบค้นแหล่งที่มาของสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อธิบดีมีอำนาจกำหนดให้ผู้ประกอบการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควบคุมตามมาตรา ๗๖ ต้องจัดทำหนังสือกำกับการซื้อขายสัตว์น้ำให้แก่ผู้ซื้อ ตามแบบและรายการที่อธิบดีประกาศกำหนด

๑๐.๓ ส่วนที่ ๓ มาตรการในการตรวจสอบ

ห้ามมิให้ผู้ใดนำเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทย ที่มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเข้ามาในราชอาณาจักรให้อธิบดีมีอำนาจประกาศรายชื่อเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทยที่มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายให้ทราบทั่วกัน โดยให้พิจารณาจากบัญชีรายชื่อเรือประมงที่ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายที่ประกาศโดยรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

๑๑. หมวด ๘ สุขอนามัยของสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ

๑๑.๑ ให้เป็นหน้าที่ของกรมประมงในการจัดทำมาตรฐานด้านสุขอนามัยในการจับ การดูแลรักษาสัตว์น้ำ การแปรรูปสัตว์น้ำ การเก็บรักษา การขนส่งหรือขนถ่ายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการการประมงนำไปใช้ปฏิบัติในกิจการของตนให้ได้สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้รับการรับรองคุณภาพว่าได้มาตรฐานด้านสุขอนามัยและมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

๑๑.๒ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้ผู้ประกอบการการประมงทุกประเภทหรือบางประเภท หรือผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำทั้งหมดหรือบางชนิดต้องปฏิบัติตามมาตรฐานตามมาตรา ๙๘ ก็ได้

๑๒. หมวด ๙ พนักงานเจ้าหน้าที่

๑๒.๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑) มีหนังสือเรียกผู้รับอนุญาต กรรมการ ผู้จัดการ บุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการหรือพนักงานของผู้รับอนุญาตที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชกำหนดนี้

๒) เข้าไปในสถานที่ประกอบกิจการหรือสถานที่ที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการของผู้รับอนุญาตหรือสถานที่ที่เกี่ยวกับการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน จำหน่าย ผลิตหรือแปรรูปสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ

ในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชกำหนดนี้

๓) เข้าไปในสถานที่ประกอบกิจการหรือสถานที่ที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๗๖ ในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชกำหนดนี้

๔) ควบคุมเรือประมง หยุดเรือประมง หยุดทำการประมงหรือการขนถ่ายสัตว์น้ำ หรือสั่งให้ผู้ควบคุมเรือประมงนำเรือประมงเข้าเทียบท่า หรือขึ้นไปบนเรือประมง หรือเข้าไปในที่จับสัตว์น้ำใด เพื่อตรวจสอบ และควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชกำหนดนี้ ทั้งนี้ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้

๕) ค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้

๖) ยึดหรืออายัดเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

๗) เก็บตัวอย่างสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ หรือวัตถุใด ๆ เพื่อนำไปตรวจสอบ หรือตรวจวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชกำหนดนี้

๘) ยึดหรืออายัดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์ สัตว์น้ำที่ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองตามมาตรา ๖๔ หรือมาตรา ๖๕

๙) ยึดหรืออายัดยา เคมีภัณฑ์ หรือสารอันตรายอื่นใดที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นยา เคมีภัณฑ์ หรือสารอันตรายที่ใช้หรือจะใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำโดยฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๗๘ (๔) ในกรณีที่สัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ยา เคมีภัณฑ์ หรือสารอันตรายอื่นใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ ได้ยึดหรืออายัดไว้ตาม (๘) หรือ (๙) มีสภาพที่อาจเป็นอันตรายต่อร่างกายของมนุษย์หรือต่อสัตว์น้ำอื่น หรือสิ่งแวดล้อมของสัตว์น้ำ หรือต่อทรัพย์สินของบุคคลหรือสาธารณสมบัติ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งทำลาย หรือจัดการอย่างอื่นตามที่เห็นสมควร

๑๒.๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ซึ่งติดตั้งเครื่องมือทำการประมง สิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งใด ๆ ลงในที่จับสัตว์น้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือได้รับอนุญาตแต่ไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่ได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติผิดไปจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตหรือถอน หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตภายในเวลาที่กำหนดได้

๑๒.๓ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ และเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณี หรือความตกลงที่ประเทศไทยมีอยู่กับการระหว่างประเทศในทุกระดับ เมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ของประเทศที่มีอำนาจหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจควบคุมดูแลการทำการประมงในเขตนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและได้รับการคุ้มครองในการขึ้นไปบนเรือไร้สัญชาติ หรือเรือประมงที่พบว่ากำลังทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย บรรดาที่ทำการประมงอยู่นอกน่านน้ำไทยเพื่อตรวจสอบและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้

๑๓. หมวด ๑๐ มาตรการทางปกครอง

๑๓.๑ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ กฎกระทรวง ประกาศหรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชกำหนดนี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต ให้ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือระงับการอนุญาต

๑๓.๒ ผู้ใดทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่ง ดังต่อไปนี้

- ๑) ยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้จากการทำการประมงนั้นหรือเครื่องมือทำการประมง
- ๒) ห้ามทำการประมงจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง
- ๓) สั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยจะสั่งห้ามมิให้ใช้เรือประมงนั้น

จนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาการพักใช้ใบอนุญาตด้วยก็ได้

๔) เพิกถอนใบอนุญาต และประกาศให้เรือประมงนั้นเป็นเรือที่ใช้ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๕) กักเรือประมงหรือสั่งให้วางประกัน ในกรณีเรือประมงที่กระทำความผิดเป็นเรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทย

ในการยึดสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำตาม (๑) อธิบดีจะสั่งให้เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือดูแลและเก็บรักษาสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้นไว้ในเรือให้อยู่ในสภาพเดิมก็ได้

๑๓.๓ การกระทำความผิดต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๑๑๓

- ๑) ใช้เรือไร้สัญชาติทำการประมงตามมาตรา ๑๐
- ๒) ทำการประมงโดยไม่มีใบอนุญาตทำการประมงหรือไม่มีใบอนุญาตให้ใช้เครื่องมือทำการประมงตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๔๘
- ๓) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๑
- ๔) จัดทำบันทึกการทำการประมงหรือรายงานการทำการประมงโดยใช้เอกสารอันเป็นเท็จหรือทำลายเอกสารหรือหลักฐานในการกระทำความผิด
- ๕) ทำการประมงเกินปริมาณหรือเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๓๖ ทำการประมงในบริเวณที่ห้ามทำการประมงตามมาตรา ๕๖ หรือทำการประมงในห้วงเวลาที่ห้ามทำการประมงตามมาตรา ๗๐
- ๖) ดัดแปลงเครื่องมือทำการประมงตามมาตรา ๔๒ หรือใช้เครื่องมือทำการประมงที่ต้องห้ามตามมาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ หรือมาตรา ๗๑ (๑)
- ๗) ทำการประมงโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่รัฐชายฝั่งหรือองค์การระหว่างประเทศกำหนดไว้ตามมาตรา ๔๙

๘) จับสัตว์น้ำหรือนาสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็กกว่าที่กำหนดไว้ขึ้นเรือประมงตามมาตรา ๕๗

๙) จับสัตว์น้ำหรือนาสัตว์น้ำตามที่กำหนดไว้ขึ้นเรือประมงตามมาตรา ๖๖

๑๐) ขนถ่ายสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ หรือมาตรา ๘๙

๑๑) ปลอมแปลง ปิดบัง หรือเปลี่ยนเครื่องหมายประจำเรือประมงหรือทะเบียนเรือประมง

๑๒) ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้สังเกตการณ์ ปิดบัง ซ่อนเร้นหรือทำลายหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่

๑๓) มีส่วนร่วม สนับสนุน หรือจัดหาสิ่งจำเป็นให้แก่เรือประมงที่ทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๑๔) กระทำการอันเป็นความผิดในเรื่องอื่นใดที่ไม่ใช่เป็นการกระทำความผิดตาม (๑) ถึง (๑๓) เกินสามครั้งภายในหนึ่งปี ไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดเดียวกันหรือไม่ก็ตาม

๑๓.๔ ประกาศรายชื่อเรือประมงตามมาตรา ๑๑๖ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑) ชื่อเรือประมงและชื่อเดิม

๒) ธงของเรือประมงและธงสัญชาติเดิมของเรือ

๓) เจ้าของเรือ เจ้าของเรือคนเดิมที่เกี่ยวข้อง และผู้ได้รับผลประโยชน์ของเรือดังกล่าว

๔) เลขทะเบียนหรือหมายเลขประจำเรือที่ออกโดยองค์การระหว่างประเทศ และที่ออก

โดยกรมเจ้าท่า

๕) รูปถ่ายของเรือ

๖) วันที่ขึ้นบัญชีรายชื่อ

๗) ระบุการกระทำความผิดที่เป็นเหตุให้ขึ้นบัญชีรายชื่อเรือประมง

๘) ระยะเวลาการเพิกถอนทะเบียนเรือสำหรับใช้ทำการประมง

๑๔. หมวด ๑๑ บทกำหนดโทษ

๑๔.๑ บทบัญญัติในหมวดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดโทษทางอาญาให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และป้องปรามการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายไม่ว่าจะเกิดขึ้นที่ใด รวมทั้งการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดได้รับประโยชน์จากการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้

๑๔.๒ ผู้สนับสนุนหรือได้รับผลตอบแทนจากการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

๑๔.๓ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงซ้ำภายในห้าปี อัตราโทษตามที่กำหนดไว้ในแต่ละมาตราให้เพิ่มเป็นสองเท่า

๑๔.๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชกำหนดนี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของผู้ใดหรือไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของผู้ใด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย

๑๔.๕ เครื่องมือทำการประมง สัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เรือประมง หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นกรณีเรือประมงที่มีเรือประมงไทยถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้วางประกันไว้ตามที่ศาลกำหนดแล้วให้ศาลส่งปล่อยเรือนั้นไป

๑๔.๖ บรรดาความผิดตามพระราชกำหนดนี้ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้ คณะกรรมการเปรียบเทียบประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ และผู้แทนกรมประมงเป็นกรรมการ และเลขานุการ โดยให้มีทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาคได้ตามที่รัฐมนตรีกำหนดตามความเหมาะสม และหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยให้คำนึงถึงสภาพความร้ายแรงของการกระทำความผิด การกระทำความผิดซ้ำ และการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำอีก

๑๔.๗ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการประมงที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกำหนดนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งตามพระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

๑๔.๘ ให้บรรดาที่รักษาพืชพันธุ์ที่ประกาศกำหนดอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ เป็นเขตพื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์น้ำตามพระราชกำหนดนี้

๑๔.๙ บรรดาประทานบัตร อาชญาบัตร การอนุญาตหรือใบอนุญาตที่ได้ออกให้ตามกฎหมายว่าด้วยการประมงก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ หรือถูกเพิกถอน

๑๔.๑๐ ผู้ใดทำการประมงโดยใช้เรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่สิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงสิบห้าตันกรอส และได้จดทะเบียนเป็นเรือสำหรับการประมงและได้รับอาชญาบัตรอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ อธิบดีจะอนุญาตให้ทำการประมงที่บ้านต่อไปจนกว่าจะเลิกทำการประมงก็ได้

๑๔.๑๑ ผู้ใดทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชกำหนดนี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาต

๑๔.๑๒ ให้กรมประมงจัดให้มีการขึ้นทะเบียนองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดทำ

พระราชกำหนด

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย” และ “ผู้อำนวยการ” ระหว่างคำว่า “ผู้ดำเนินการเดินอากาศ” และ “พนักงานเจ้าหน้าที่” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

“สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย” หมายความว่า สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้อำนวยการ และผู้ซึ่งผู้อำนวยการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “อธิบดี” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมท่าอากาศยาน หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมท่าอากาศยานมอบหมาย”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

“ในกรณีที่ส่วนราชการใดประสงค์จะใช้สนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตที่ส่วนราชการนั้นดำเนินการเพื่อให้บริการแก่สาธารณะ ส่วนราชการนั้นต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ แต่ในการจัดตั้งสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ให้แจ้งผู้อำนวยการทราบโดยไม่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ กับมีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดค่าธรรมเนียม ไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้
- (๒) กำหนดอัตราขึ้นสูงสำหรับค่าโดยสารและค่าระวางสำหรับอากาศยานขนส่งตามมาตรา ๒๐
- (๓) กำหนดอัตราขึ้นสูงสำหรับค่าบริการในสนามบินอนุญาตซึ่งให้บริการแก่สาธารณะตามมาตรา ๕๖ (๒) และ (๓)

(๔) ยกเว้นค่าธรรมเนียมตาม (๑) ค่าโดยสารหรือค่าระวางสำหรับอากาศยานขนส่งตามมาตรา ๒๐ ค่าบริการ ค่าภาระ หรือเงินตอบแทนอื่นใดตามมาตรา ๕๖ หรือค่าบริการเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศตามมาตรา ๕๗

(๕) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๖/๑ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจในการออกข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการบินพลเรือนแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ข้อบังคับและข้อกำหนดนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ให้ทันต่อเหตุการณ์ ถูกต้อง และครบถ้วนตามกฎหมายและตามอนุสัญญา และให้มีอำนาจตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ในเรื่องต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและพิจารณาอนุมัติแผนอำนวยการความปลอดภัย แผนรักษาความปลอดภัย และแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ รวมทั้งแผนแม่บทการจัดตั้งสนามบินพาณิชย์ของประเทศ

(๒) รับปรึกษาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบินพลเรือนแก่รัฐมนตรี

(๓) ให้ความเห็นชอบข้อบังคับที่ออกโดยผู้อำนวยการ

(๔) ให้ความเห็นชอบอัตราค่าธรรมเนียมการการบินพลเรือน

(๕) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าโดยสารและค่าระวางสำหรับอากาศยานขนส่ง ตามมาตรา ๒๐

(๖) พิจารณากำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าบริการ ค่าภาระ หรือเงินตอบแทนอื่นใดในสนามบินอนุญาต ซึ่งให้บริการแก่สาธารณะตามมาตรา ๕๖ ซึ่งต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๗) พิจารณากำหนดเงื่อนไขการเรียกเก็บและอนุมัติอัตราค่าบริการ เครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศ ซึ่งให้บริการแก่สาธารณะตามมาตรา ๕๗

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการการบินพลเรือนเห็นว่าสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยไม่ได้ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือตามอนุสัญญา ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีอำนาจเรียกให้ผู้อำนวยการ พนักงานหรือบุคคลใดในสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยมาชี้แจงข้อเท็จจริง และมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการ หรือปรับปรุง แก้ไข หรือระงับซึ่งการกระทำใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศหรือต่อการบินพลเรือนได้”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๕/๒ และมาตรา ๑๕/๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิก (๔) และ (๕) ของมาตรา ๑๕/๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิก (๓) ของมาตรา ๑๕/๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๕/๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕/๖ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕/๖ การพิจารณาประเด็นทางเทคนิค เป็นอำนาจดุลพินิจของผู้อำนวยการ และให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๙ อากาศยานต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้อากาศยานต่างประเทศบินผ่านหรือขึ้นลงในราชอาณาจักร เว้นแต่จะมีสิทธิตามอนุสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศ หรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีกำหนด”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกวรรคห้าของมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๙ ในกรณีที่มีผู้ขอใบรับรองแบบตามมาตรา ๓๘ และผู้อำนวยการเห็นว่ามาตรฐานที่กำหนดในข้อกำหนดตามมาตรา ๓๔ ไม่ครอบคลุมถึง หรือไม่อาจใช้กับแบบของผู้ขอ เพราะเหตุที่มีวิวัฒนาการหรือลักษณะแผนแบบแตกต่างไปจากอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานที่มีใช้อยู่ในขณะนั้น ให้ผู้อำนวยการมีหนังสืออนุญาตตามมาตรา ๓๘ วรรคสาม ไปพลางก่อนเป็นการชั่วคราว พร้อมทั้งกำหนดเงื่อนไขพิเศษเกี่ยวกับมาตรฐานของอากาศยานหรือของส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานที่มีวิวัฒนาการหรือที่มีการออกแบบนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

เงื่อนไขพิเศษที่ผู้อำนวยการกำหนดตามวรรคหนึ่ง ต้องมีระดับความปลอดภัยไม่น้อยกว่าระดับมาตรฐานตามมาตรา ๓๔”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑/๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๑/๔ ในกรณีที่อากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานใดอยู่ระหว่างการทดสอบ โดยได้บินทดลองตามมาตรา ๔๑/๒ แล้ว ก่อนได้รับใบรับรองแบบ หากผู้ขอใบรับรอง

แบบประสงค์จะใช้อากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานนั้น เพื่อฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ หรือเพื่อแสดงสมรรถนะเพื่อประโยชน์ทางการค้า หรือเพื่อวัตถุประสงค์อย่างอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ ให้ยื่นคำขอใบรับรองแบบเป็นการชั่วคราวต่อผู้อำนวยการ หากผู้อำนวยการเห็นว่าอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานดังกล่าวสามารถนำไปใช้งานได้อย่างปลอดภัยตามหลักเกณฑ์ในข้อกำหนด ให้ผู้อำนวยการ ออกใบรับรองแบบเป็นการชั่วคราว โดยผู้อำนวยการอาจกำหนดข้อจำกัดความสมควรเดินอากาศหรือข้อจำกัดอื่น ในการใช้อากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานนั้นตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนด”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑/๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๑/๑๑ ในกรณีที่ผู้อำนวยการมีคำสั่งกำหนดข้อจำกัดความสมควรเดินอากาศ หรือข้อจำกัดอื่นตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๑/๔ วรรคหนึ่ง หรือมีคำสั่งกำหนดเงื่อนไข หรือข้อจำกัดการใช้งานตามมาตรา ๔๑/๙ วรรคสอง หรือมีคำสั่งเพิกถอนใบรับรองแบบตามมาตรา ๔๑/๑๐ วรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการประกาศคำสั่งดังกล่าวให้ทราบทั่วกัน

เมื่อได้ทราบคำสั่งของผู้อำนวยการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ได้รับใบรับรองแบบแจ้งให้ผู้จดทะเบียนอากาศยาน ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ผลิตอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานและผู้เกี่ยวข้องกับอากาศยาน หรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานนั้นทราบโดยทันที”

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความใน (๒) และ (๓) ของมาตรา ๔๑/๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ การเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) มีเงินทุนเพียงพอแก่การผลิตอากาศยาน ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

(๓) มีบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญเพียงพอในการผลิตอากาศยานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑/๖๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๑/๖๔ เมื่อผู้อำนวยการได้รับคำขอใบสำคัญสมควรเดินอากาศ ให้ผู้อำนวยการ ตรวจอากาศยานลำที่ขอ รวมทั้งจัดให้มีหรือสั่งให้ผู้ขอทำการทดสอบตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่ง ความปลอดภัยหากเห็นว่าอากาศยานนั้นเป็นไปตามแบบที่ได้รับการรับรอง หรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการผลิต ในข้อกำหนดของผู้อำนวยการตามมาตรา ๔๑/๒๐ วรรคสอง และอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างปลอดภัย ให้ผู้อำนวยการออกใบสำคัญสมควรเดินอากาศตามแบบที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๑/๖๒ แก่ผู้ขอ

ผู้อำนวยการอาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยให้เป็นเจ้าหน้าที่ ที่มีอำนาจออกใบสำคัญสมควรเดินอากาศแทนผู้อำนวยการได้”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑/๙๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๑/๙๒ ในกรณีผู้อำนวยการมีคำสั่งความสมควรเดินอากาศตามมาตรา ๔๑/๘๒ หรือผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งเกี่ยวกับความปลอดภัยตามมาตรา ๔๑/๘๑ มาตรา ๔๑/๘๓ มาตรา ๔๑/๘๖ มาตรา ๔๑/๘๗ หรือมาตรา ๔๑/๙๑ ให้ผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้จดทะเบียนอากาศยาน ผู้ดำเนินการเดินอากาศ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ หรือประกาศคำสั่งดังกล่าวให้ทราบทั่วกัน”

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ ผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีความประพฤติเรียบร้อย

(๓) มีอายุ สุขภาพร่างกายสมบูรณ์ ความรู้และความชำนาญตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

เมื่อมีความจำเป็นหรือมีเหตุพิเศษเฉพาะราย ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจยกเว้นคุณสมบัติตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

มาตรา ๒๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๖๐/๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

“ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่ใช้บังคับกับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตที่เปิดให้บริการแก่สาธารณะ”

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐/๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐/๑๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ให้รัฐมนตรีหรือผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจค้นตามมาตรา ๖๐/๑๗ และมาตรา ๖๐/๑๘ ได้”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐/๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐/๓๓ เพื่อประโยชน์แห่งความต่อเนื่องของการให้บริการสาธารณะ ในกรณีที่มีการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะตามมาตรา ๖๐/๓๑ หรือมาตรา ๖๐/๓๒ รัฐมนตรีหรือผู้อำนวยการอาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินงานสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตต่อไปเป็นการชั่วคราวเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนที่จะเกิดแก่สาธารณะได้ ทั้งนี้ ให้นับมาตรา ๖๐/๒๓ มาตรา ๖๐/๒๔ มาตรา ๖๐/๒๕ มาตรา ๖๐/๒๖ มาตรา ๖๐/๒๗ มาตรา ๖๐/๒๘ มาตรา ๖๐/๒๙ และมาตรา ๖๐/๓๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๙ ให้ยกเลิกมาตรา ๖๐/๓๔ และมาตรา ๖๐/๓๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๑ เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นแก่อากาศยานใดในราชอาณาจักรหรือแก่อากาศยานไทยในต่างประเทศ ให้ผู้จดทะเบียนอากาศยานนั้นในกรณีอากาศยานไทย หรือตัวแทนเจ้าของในกรณีอากาศยานต่างประเทศ แจ้งอุบัติเหตุที่ตนต้องพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่ชักช้า และทำรายงานตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดและดำเนินการทั้งปวงตามกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับอุบัติเหตุของอากาศยาน

เมื่อสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยได้รับแจ้งอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นแก่อากาศยานตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบโดยเร็ว”

มาตรา ๓๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๒ เมื่อเกิดอุบัติเหตุแก่อากาศยานใดในราชอาณาจักร ให้อากาศยานนั้นอยู่ในความพิทักษ์ของปลัดกระทรวงคมนาคม หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงคมนาคมมอบหมาย และห้ามมิให้บุคคลใดปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่อากาศยานหรือส่วนของอากาศยานนั้นโดยมิได้รับอนุญาตจากปลัดกระทรวงคมนาคม หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงคมนาคมมอบหมาย พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ เว้นแต่กรณีจำเป็นเพื่อ

- (๑) ให้คน ไปรษณีย์ภัณฑ์และสัตว์พนัก
- (๒) คัมครองอากาศยานนั้นมิให้เสียหายโดยไฟไหม้หรือเหตุอื่นใด
- (๓) ป้องกันภัยอันตรายมิให้เกิดแก่ประชาชน
- (๔) เคลื่อนย้ายอากาศยานหรือส่วนของอากาศยานนั้นมิให้กีดขวางต่อการเดินอากาศหรือการขนส่งอย่างอื่น

- (๕) เคลื่อนย้ายอากาศยานหรือส่วนของอากาศยานนั้นไปสู่ที่ปลอดภัยเมื่ออับปางในน้ำ หรือ
- (๖) เคลื่อนย้ายสิ่งของหรือสินค้าให้พ้นภัยอันตราย ในกรณีนี้ให้ทำภายใต้ความควบคุมดูแลของปลัดกระทรวงคมนาคม หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงคมนาคมมอบหมาย พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ”

มาตรา ๓๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๓ ผู้ควบคุมอากาศยานผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

- (๑) นำอากาศยานทำการบินโดยไม่มีแผนการบินตามมาตรา ๑๘/๑
- (๒) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรทางอากาศที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๑๘/๒

(๓) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรทางอากาศที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๑๘/๓

(๔) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับหรือข้อกำหนดตามมาตรา ๑๙”

มาตรา ๓๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตหรือมีสิทธิผลิตผลิตภัณฑ์ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๔๑/๑๘ (๒) หรือข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๔๑/๔๕ หรือมาตรา ๔๑/๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๔ ให้แก้ไขคำว่า “กฎกระทรวง” ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้ เป็นคำว่า “ข้อบังคับ”

(๑) นิยามคำว่า “ผู้ประจำหน้าที่” ในมาตรา ๔

(๒) มาตรา ๔๑/๑๘ มาตรา ๔๑/๒๘ มาตรา ๔๑/๓๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๔๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๕๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๙๗ วรรคสอง มาตรา ๘๖ (๑) และมาตรา ๘๘

มาตรา ๓๕ ให้แก้ไขคำว่า “กฎกระทรวง” ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้ เป็นคำว่า “ข้อกำหนด”

(๑) นิยามคำว่า “บริการช่างอากาศ” ในมาตรา ๔

(๒) มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๙) มาตรา ๑๖/๔ วรรคสอง มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๘/๑ วรรคสอง มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ ทวิ วรรคสาม มาตรา ๓๐ วรรคสอง มาตรา ๓๔ วรรคสาม มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๙ วรรคสาม มาตรา ๔๑/๑๒ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๑๓ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๑๔ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๒๑ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๒๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๓๐ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๓๑ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๓๒ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๓๗ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๔๒ (๑) และ (๒) มาตรา ๔๑/๔๓ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๔๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๔๗ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๕๒ (๑) และ (๒) มาตรา ๔๑/๕๓ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๕๕ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๕๖ มาตรา ๔๑/๖๐ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๖๒ วรรคหนึ่ง (๒) (ข) มาตรา ๔๑/๖๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๖๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๗๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๗๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๗๕ มาตรา ๔๑/๘๐ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๙๔ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๙๘ มาตรา ๔๑/๑๐๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๑๑๐ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๑๑๑ วรรคสอง มาตรา ๔๓ มาตรา ๖๐/๒ มาตรา ๖๐/๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐/๑๐ มาตรา ๖๐/๑๒ วรรคสอง มาตรา ๖๐/๑๕ วรรคหนึ่ง (๕) มาตรา ๖๐/๒๑ วรรคสอง มาตรา ๖๐/๓๘ มาตรา ๖๐/๔๑ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๗๒ (๒)

มาตรา ๓๖ ให้แก้ไขคำว่า “ข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน” ในมาตรา ๑๘/๒ มาตรา ๑๘/๓ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๖ วรรคสอง มาตรา ๖๐ เบญจ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ สัตต วรรคสอง และมาตรา ๑๐๘ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “ข้อบังคับ” และในมาตรา ๑๖/๑ วรรคสองและวรรคสาม

มาตรา ๑๖/๓ วรรคสอง มาตรา ๓๓ มาตรา ๖๐/๖ วรรคหนึ่ง (๒) มาตรา ๖๐/๑๓ (๒) มาตรา ๖๐/๑๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ง) และ (จ) มาตรา ๖๐/๑๗ วรรคสอง มาตรา ๖๙ (๒) และ (๓) มาตรา ๗๑ (๒) มาตรา ๘๔ และมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “ข้อกำหนด”

มาตรา ๓๗ ให้แก้ไขคำว่า “รัฐมนตรี” ในมาตรา ๒๙ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๙ จัดว่า มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๑๘ และมาตรา ๖๐/๔๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง และมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “ผู้อำนวยการ”

มาตรา ๓๘ ให้แก้ไขคำว่า “ปลัดกระทรวงคมนาคม” ในมาตรา ๕/๑ มาตรา ๖๐/๓๐ วรรคสอง และมาตรา ๖๐/๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “ผู้อำนวยการ”

มาตรา ๓๙ ให้แก้ไขคำว่า “อธิบดี” ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกแห่ง เป็นคำว่า “ผู้อำนวยการ” เว้นแต่ในนิยามคำว่า “อธิบดี” มาตรา ๖๐/๔๔ และมาตรา ๖๐/๔๕

มาตรา ๔๐ ให้แก้ไขคำว่า “คณะกรรมการการบินพลเรือน” ในมาตรา ๓๑ วรรคสาม มาตรา ๕๖ วรรคสาม มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๐/๑๘ มาตรา ๖๐ ฉ มาตรา ๗๔ (๖) มาตรา ๑๑๙ และมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “ผู้อำนวยการ”

มาตรา ๔๑ ให้แก้ไขคำว่า “คณะกรรมการเทคนิค” ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้ เป็นคำว่า “ผู้อำนวยการ”

(๑) นิยามคำว่า “ส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน” “ชิ้นส่วนมาตรฐาน” และ “บริษัท” ในมาตรา ๔

(๒) มาตรา ๑๕/๔ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๑/๑ มาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๓ (๑) (ก) มาตรา ๔๑/๕ วรรคสอง (๑) และ (๒) (ก) มาตรา ๔๑/๖ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๗ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๘ มาตรา ๔๑/๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๑๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๒๕ วรรคสาม มาตรา ๔๑/๓๗ วรรคสาม (๓) มาตรา ๔๑/๕๒ (๒) และมาตรา ๔๑/๖๙ วรรคสอง (๒)

มาตรา ๔๒ ให้แก้ไขคำว่า “กรรมการบินพลเรือน” ในมาตรา ๖๐/๔๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง เป็นคำว่า “กรมท่าอากาศยาน” และในมาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๒๓ เป็นคำว่า “สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย”

มาตรา ๔๓ ให้บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของ ปลัดกระทรวงคมนาคม คณะกรรมการการบินพลเรือน คณะกรรมการเทคนิค อธิบดีกรมการบินพลเรือน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ที่ใช้บังคับอยู่ใน

วันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ในเรื่องนั้น ๆ ใช้บังคับ

บรรดาเรื่องใด ๆ ที่มีกฎกระทรวงกำหนดไว้ แต่ตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ได้บัญญัติให้ออกเป็นข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบหรือคำสั่งของผู้บัญชาการ เมื่อได้มีการออกข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบหรือคำสั่งในเรื่องเดียวกันนั้นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้แล้ว ให้กฎกระทรวงนั้นเป็นอันยกเลิก

มาตรา ๔๔ ให้บรรดาใบอนุญาต ใบรับรอง ใบสำคัญ หนังสืออนุญาต หนังสือรับรอง การอนุญาต การดำเนินการใด ๆ หรือเงื่อนไขที่กำหนดโดยชอบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ เป็นใบอนุญาต ใบรับรอง ใบสำคัญ หนังสืออนุญาต หนังสือรับรอง การอนุญาต การดำเนินการใด ๆ หรือเงื่อนไขที่ออกโดยชอบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขให้ผิดไปจากที่กำหนดไว้เดิม ให้ผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ มีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ได้

มาตรา ๔๕ ให้สนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตที่ให้บริการแก่สาธารณะ ซึ่งดำเนินการโดยส่วนราชการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับยังคงดำเนินการได้ต่อไป และให้ผู้บัญชาการตรวจสอบระบบการจัดการด้านนิรภัย การรักษาความปลอดภัย ระบบการตรวจสอบภายใน ระเบียบเกี่ยวกับกระบวนการการดำเนินงาน คู่มือการดำเนินงานของสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราว อนุญาต และมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยอื่น ๆ ว่าเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศหรือไม่

ในกรณีที่ผู้บัญชาการพบว่าการดำเนินการของสนามบินตามวรรคหนึ่งเป็นไปโดยถูกต้อง ให้ผู้บัญชาการออกใบรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะให้ หากการดำเนินการของสนามบินไม่ถูกต้อง ให้ผู้บัญชาการสั่งให้ส่วนราชการที่ดำเนินงานสนามบินนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงภายในเวลาที่กำหนด ในระหว่าง การแก้ไขปรับปรุงดังกล่าวจะสั่งให้หยุดดำเนินการให้บริการแก่สาธารณะไว้ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

มาตรา ๔๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการจัดตั้งสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการปรับปรุงโครงสร้าง และรูปแบบของหน่วยงานด้านการบินพลเรือน ตามข้อเสนอแนะขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และมีการยุบเลิกกรมการบินพลเรือน โดยเปลี่ยนเป็นกรมท่าอากาศยาน ดังนั้น เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินและการปฏิบัติราชการตามโครงสร้างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

บันทึกท้ายพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

การประกาศใช้พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ เกิดจากการที่ประเทศไทยได้รับการตรวจสอบติดตาม การดำเนินการภายใต้โครงการตรวจสอบการกำกับดูแล ด้านความปลอดภัยสากล (Universal Safety Oversight Audit Program ; USOAP) ขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) โดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้เปลี่ยนวิธีการตรวจสอบจากเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ใช้วิธีการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐาน และข้อพึงปฏิบัติระหว่างประเทศ (SARPs) เฉพาะ ในภาคผนวกที่ ๑ ภาคผนวกที่ ๖ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย (All Safety-related annex) มาเป็นวิธีการ ตรวจสอบแบบเฝ้าตรวจอย่างต่อเนื่อง (Continuous Monitoring Approach ; CMA) ตั้งแต่นั้นปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นมา

การตรวจสอบดังกล่าวปรากฏผลของการขาดประสิทธิภาพในการดำเนินการ (Lack of Effective Implementation ; LEI) ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลความปลอดภัยการบินพลเรือนที่สำคัญ รวม ๘ ด้าน ซึ่งมีผลทำให้องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้ประกาศการพบข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญต่อความปลอดภัย (SSC) ของประเทศไทย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้ประกาศในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๘ ไม่เห็นชอบกับแผนแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวที่ประเทศไทยได้จัดทำเสนอ จึงมีความริบด่วนที่จะต้องประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ขึ้นเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย การบินพลเรือนของประเทศไทยจากองค์การบริหารการบินอื่น อันจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการบินของประเทศ ทั้งนี้สาระสำคัญของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีดังต่อไปนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๙๕ ก วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการจัดตั้งสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการปรับปรุงโครงสร้าง และรูปแบบของหน่วยงานด้านการบินพลเรือน ตามข้อเสนอแนะขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และมีการยุบเลิกกรมการบินพลเรือนโดยเปลี่ยนเป็นกรมท่าอากาศยาน ดังนั้น เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน และการปฏิบัติราชการตามโครงสร้างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีเนื้อหาทั้งสิ้น ๔๖ มาตรา โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน ““พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้อำนวยการ และผู้ซึ่งผู้อำนวยการแต่งตั้งให้ปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัตินี้”

๒. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “อธิบดี” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ การเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมท่าอากาศยาน หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมท่าอากาศยานมอบหมาย

๓. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

“ในกรณีที่ส่วนราชการใดประสงค์จะใช้สนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตที่ส่วนราชการนั้น ดำเนินการเพื่อให้บริการแก่สาธารณะ ส่วนราชการนั้นต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ แต่ในการจัดตั้งสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต ให้แจ้งผู้อำนวยการทราบโดยไม่ต้องขออนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้”

๔. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ กับมีอำนาจออกกฎกระทรวง ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดค่าธรรมเนียม ไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดอัตราขึ้นสูงสำหรับค่าโดยสารและค่าระวางสำหรับอากาศยานขนส่งตามมาตรา ๒๐

(๓) กำหนดอัตราขึ้นสูงสำหรับค่าบริการในสนามบินอนุญาตซึ่งให้บริการแก่สาธารณะ ตาม มาตรา ๕๖ (๒) และ (๓)

(๔) ยกเว้นค่าธรรมเนียมตาม (๑) ค่าโดยสารหรือค่าระวางสำหรับอากาศยานขนส่งตามมาตรา ๒๐ ค่าบริการ ค่าภาระ หรือเงินตอบแทนอื่นใดตามมาตรา ๕๖ หรือค่าบริการเครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินอากาศตามมาตรา ๕๗

(๕) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้”

๕. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๖/๑ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจในการออกข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ และ คำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้”

๖. ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงาน การบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ให้ทันต่อเหตุการณ์ ถูกต้อง และครบถ้วนตามกฎหมาย และตามอนุสัญญา และให้มีอำนาจตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ในเรื่องต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและพิจารณาอนุมัติแผนอำนวยความสะดวก แผนรักษาความปลอดภัย และ แผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ รวมทั้งแผนแม่บทการจัดตั้งสนามบินพาณิชย์ของประเทศ

(๒) รับผิดชอบและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบินพลเรือนแก่รัฐมนตรี

(๓) ให้ความเห็นชอบข้อบังคับที่ออกโดยผู้อำนวยการ

(๔) ให้ความเห็นชอบอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการบินพลเรือน

(๕) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าโดยสารและค่าระวางสำหรับอากาศยานขนส่ง ตามมาตรา ๒๐

(๖) พิจารณากำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าบริการ ค่าภาระ หรือเงินตอบแทนอื่นใด ในสนามบินอนุญาต ซึ่งให้บริการแก่สาธารณะตามมาตรา ๕๖ ซึ่งต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๗) พิจารณากำหนดเงื่อนไขการเรียกเก็บและอนุมัติอัตราค่าบริการ เครื่องอำนวยความสะดวก ในการเดินอากาศ ซึ่งให้บริการแก่สาธารณะตามมาตรา ๕๗

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

๗. ในกรณีที่คณะกรรมการการบินพลเรือนเห็นว่าสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยไม่ได้ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามกฎหมายหรือตามอนุสัญญา ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีอำนาจเรียกให้ผู้อำนวยการ พนักงานหรือบุคคลใดในสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยมาชี้แจงข้อเท็จจริง และมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการ หรือปรับปรุง แก้ไข หรือระงับซึ่งการกระทำใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศหรือต่อการบินพลเรือนได้ (ยกเลิกความในมาตรา ๑๕/๑ เดิม)

๘. ห้ามมิให้อากาศยานต่างประเทศบินผ่านหรือขึ้นลงในราชอาณาจักร เว้นแต่จะมีสิทธิตามอนุสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศ หรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๒๘)

๙. ในกรณีที่มิใช่ผู้ขอใบรับรองและผู้อำนวยการเห็นว่ามาตรฐานที่กำหนดในข้อกำหนดไม่ครอบคลุมถึงหรือไม่อาจใช้กับแบบของผู้ขอเพราะเหตุที่มีวิวัฒนาการหรือลักษณะแผนแบบแตกต่างไปจากอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานที่มีใช้อยู่ในขณะนั้น ให้ผู้อำนวยการมีหนังสืออนุญาตไปพลางก่อนเป็นการชั่วคราว พร้อมทั้งกำหนดเงื่อนไขพิเศษเกี่ยวกับมาตรฐานของอากาศยานหรือของส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานที่มีวิวัฒนาการหรือที่มีการออกแบบนั้นได้ตามที่เห็นสมควร เงื่อนไขพิเศษที่ผู้อำนวยการกำหนดตามวรรคหนึ่ง ต้องมีระดับความปลอดภัยไม่น้อยกว่าระดับมาตรฐาน (มาตรา ๒๙)

๑๐. ในกรณีที่อากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานใดอยู่ระหว่างการทดสอบ โดยได้บินทดลองแล้ว ก่อนได้รับใบรับรองแบบหากผู้ขอใบรับรองแบบประสงค์จะใช้อากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานนั้น เพื่อฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่หรือเพื่อแสดงสมรรถนะเพื่อประโยชน์ทางการค้า หรือเพื่อวัตถุประสงค์อย่างอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ ให้ยื่นคำขอใบรับรองแบบเป็นการชั่วคราวต่อผู้อำนวยการ หากผู้อำนวยการเห็นว่าอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานดังกล่าวสามารถนำไปใช้งานได้ อย่างปลอดภัยตามหลักเกณฑ์ในข้อกำหนด ให้ผู้อำนวยการ ออกใบรับรองแบบเป็นการชั่วคราว โดยผู้อำนวยการ อาจกำหนดข้อจำกัดความสมควรเดินอากาศหรือข้อจำกัดอื่นในการใช้อากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานนั้นตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้

๑๑. หากมีคำสั่งกำหนดเงื่อนไข หรือข้อจำกัดการใช้งานหรือมีคำสั่งเพิกถอนใบรับรองแบบ ให้ผู้อำนวยการประกาศคำสั่งดังกล่าวให้ทราบทั่วกัน เมื่อได้ทราบคำสั่งของผู้อำนวยการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ได้รับใบรับรองแบบแจ้งให้ผู้จดทะเบียนอากาศยาน ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ผลิตอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานและผู้เกี่ยวข้องกับอากาศยาน หรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานนั้น ทราบโดยทันที

๑๒. เมื่อผู้อำนวยการได้รับคำขอใบสำคัญสมควรเดินอากาศ ให้ผู้อำนวยการ ตรวจสอบอากาศยานลำที่ขอรวมทั้งจัดให้มีหรือสั่งให้ผู้ขอทำการทดสอบตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัยหากเห็นว่าอากาศยานนั้นเป็นไปตามแบบที่ได้รับการรับรองหรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการผลิตในข้อกำหนดของผู้อำนวยการและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างปลอดภัย ให้ผู้อำนวยการออกใบสำคัญสมควรเดินอากาศตามแบบที่กำหนดไว้แก่ผู้ขอ ทั้งนี้ผู้อำนวยการอาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยให้เป็นเจ้าหน้าที่ ที่มีอำนาจออกใบสำคัญสมควรเดินอากาศแทนผู้อำนวยการได้

๑๓. ผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีความประพฤติเรียบร้อย

(๓) มีอายุ สุขภาพร่างกายสมบูรณ์ ความรู้และความชำนาญตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

เมื่อมีความจำเป็นหรือมีเหตุพิเศษเฉพาะราย ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจยกเว้นคุณสมบัติตามที่กำหนดได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๑๔. ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ให้รัฐมนตรีหรือผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจค้นตามมาตรา ๖๐/๑๗ และมาตรา ๖๐/๑๘ ได้

๑๕. เพื่อประโยชน์แห่งความต่อเนื่องของการให้บริการสาธารณะ ในกรณีที่มีการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะตามมาตรา ๖๐/๓๑ หรือมาตรา ๖๐/๓๒ รัฐมนตรีหรือผู้อำนวยการอาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินงานสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตต่อไปเป็นการชั่วคราวเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนที่จะเกิดแก่สาธารณะได้

๑๖. เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นแก่อากาศยานใดในราชอาณาจักรหรือแก่อากาศยานไทยในต่างประเทศ ให้ผู้จดทะเบียนอากาศยานนั้นในกรณีอากาศยานไทย หรือตัวแทนเจ้าของในกรณีอากาศยานต่างประเทศ แจ้งอุบัติเหตุขึ้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่ชักช้า และทำรายงานตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนด และดำเนินการทั้งปวงตามกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับอุบัติเหตุของอากาศยาน และเมื่อสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยได้รับแจ้งอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นแก่อากาศยานแล้ว ให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบโดยเร็ว

๑๗. เมื่อเกิดอุบัติเหตุแก่อากาศยานใดในราชอาณาจักร ให้อากาศยานนั้นอยู่ในความพิทักษ์ของปลัดกระทรวงคมนาคม หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงคมนาคมมอบหมาย และห้ามมิให้บุคคลใดปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดแก่อากาศยานหรือส่วนของอากาศยานนั้นโดยมิได้รับอนุญาตจากปลัดกระทรวงคมนาคม หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงคมนาคมมอบหมาย พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ เว้นแต่กรณีจำเป็นเพื่อเหตุดังต่อไปนี้

(๑) ให้คน ไปรษณีย์ภัณฑ์ และสัตว์พนัก

(๒) คุ่มครองอากาศยานนั้นมิให้เสียหายโดยไฟไหม้หรือเหตุอื่นใด

(๓) ป้องกันภัยอันตรายมิให้เกิดแก่ประชาชน

(๔) เคลื่อนย้ายอากาศยานหรือส่วนของอากาศยานนั้นมิให้กีดขวางต่อการเดินอากาศ หรือการขนส่งอย่างอื่น

(๕) เคลื่อนย้ายอากาศยานหรือส่วนของอากาศยานนั้นไปสู่ที่ปลอดภัยเมื่ออับปางในน้ำ หรือ

(๖) เคลื่อนย้ายสิ่งของหรือสินค้าให้พ้นภัยอันตราย ในกรณีนี้ให้ทำภายใต้ความควบคุมดูแลของปลัดกระทรวงคมนาคม หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงคมนาคมมอบหมายพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ

๑๘. ผู้ควบคุมอากาศยานผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

(๑) นำอากาศยานทำการบินโดยไม่มีแผนการบินตามมาตรา ๑๘/๑

(๒) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรทางอากาศที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๑๘/๒

(๓) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรทางอากาศที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๑๘/๓

(๔) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับหรือข้อกำหนดตามมาตรา ๑๘

๑๙. ให้แก้ไขคำว่า “กฎกระทรวง” ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมดังต่อไปนี้ เป็นคำว่า “ข้อบังคับ”

(๑) นิยามคำว่า “ผู้ประจำหน้าที่” ในมาตรา ๔

(๒) มาตรา ๔๑/๑๘ มาตรา ๔๑/๒๘ มาตรา ๔๑/๓๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๔๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๕๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๕๗ วรรคสอง มาตรา ๘๖ (๑) และมาตรา ๘๘

๒๐. ให้แก้ไขคำว่า “กฎกระทรวง” ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้ เป็นคำว่า “ข้อกำหนด”

(๑) นิยามคำว่า “บริการช่างอากาศ” ในมาตรา ๔

(๒) มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๙) มาตรา ๑๖/๔ วรรคสอง มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๘/๑ วรรคสอง มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ ทวิ วรรคสาม มาตรา ๓๐ วรรคสอง มาตรา ๓๔ วรรคสาม มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๙ วรรคสาม มาตรา ๔๑/๑๒ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๑๓ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๑๔ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๒๑ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๒๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๓๐ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๓๑ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๓๒ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๓๗ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๔๒ (๑) และ (๒) มาตรา ๔๑/๔๓ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๔๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๔๗ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๕๒ (๑) และ (๒) มาตรา ๔๑/๕๓ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๕๕ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๕๖ มาตรา ๔๑/๖๐ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๖๒ วรรคหนึ่ง (๒) (ข) มาตรา ๔๑/๖๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๖๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๗๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๗๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๗๕ มาตรา ๔๑/๘๐ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๙๔ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๙๘ มาตรา ๔๑/๑๐๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๑๑๐ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๑๑๑ วรรคสอง มาตรา ๔๓ มาตรา ๖๐/๒ มาตรา ๖๐/๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐/๑๐ มาตรา ๖๐/๑๒ วรรคสอง มาตรา ๖๐/๑๕ วรรคหนึ่ง (๕) มาตรา ๖๐/๒๑ วรรคสอง มาตรา ๖๐/๓๘ มาตรา ๖๐/๔๑ วรรคสอง และวรรคสาม และมาตรา ๗๒ (๒)

๒๑. ให้แก้ไขคำว่า “ข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน” ในมาตรา ๑๘/๒ มาตรา ๑๘/๓ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๖ วรรคสอง มาตรา ๖๐ เบญจ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ สัตต วรรคสอง และมาตรา ๑๐๘ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “ข้อบังคับ”

๒๒. ให้แก้ไขคำว่า “ข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน” ในมาตรา ๑๖/๑ วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๑๖/๓ วรรคสอง มาตรา ๓๓ มาตรา ๖๐/๖ วรรคหนึ่ง (๒) มาตรา ๖๐/๑๓ (๒) มาตรา ๖๐/๑๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ง) และ (จ) มาตรา ๖๐/๑๗ วรรคสอง มาตรา ๖๙ (๒) และ (๓) มาตรา ๗๑ (๒) มาตรา ๘๔ และมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “ข้อกำหนด”

๒๓. ให้แก้ไขคำว่า “รัฐมนตรี” ในมาตรา ๒๙ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๙ จัตวา มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๑๘ และมาตรา ๖๐/๔๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง และมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “ผู้อำนวยการ”

๒๔. ให้แก้ไขคำว่า “ปลัดกระทรวงคมนาคม” ในมาตรา ๕/๑ มาตรา ๖๐/๓๐ วรรคสอง และมาตรา ๖๐/๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “ผู้อำนวยการ”

๒๕. มาตรา ๓๙ ให้แก้ไขคำว่า “อธิบดี” ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกแห่ง เป็นคำว่า “ผู้อำนวยการ” เว้นแต่นิยามคำว่า “อธิบดี” มาตรา ๖๐/๔๔ และมาตรา ๖๐/๔๕

๒๖. ให้แก้ไขคำว่า “คณะกรรมการการบินพลเรือน” ในมาตรา ๓๑ วรรคสาม มาตรา ๕๖ วรรคสาม มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๐/๑๘ มาตรา ๖๐ ฉ มาตรา ๗๔ (๖) มาตรา ๑๑๙ และมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “ผู้อำนวยการ”

๒๗. ให้แก้ไขคำว่า “คณะกรรมการเทคนิค” ในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้ เป็นคำว่า “ผู้อำนวยการ”

(๑) นิยามคำว่า “ส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน” “ชิ้นส่วนมาตรฐาน” และ “บริษัท” ในมาตรา ๔

(๒) มาตรา ๑๕/๔ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๑/๑ มาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๓ (๑) (ก) มาตรา ๔๑/๕ วรรคสอง (๑) และ (๒) (ก) มาตรา ๔๑/๖ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๗ วรรคสอง มาตรา ๔๑/๘ มาตรา ๔๑/๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๑๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑/๒๕ วรรคสาม มาตรา ๔๑/๓๗ วรรคสาม

(๓) มาตรา ๔๑/๕๒ (๒) และมาตรา ๔๑/๖๙ วรรคสอง (๒)

๒๘. ให้แก้ไขคำว่า “กรมการบินพลเรือน” ในมาตรา ๖๐/๔๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง เป็นคำว่า “กรมท่าอากาศยาน” และในมาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๒๓ เป็นคำว่า “สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย”

๒๙. ให้บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของ ปลัดกระทรวงคมนาคม คณะกรรมการการบินพลเรือน คณะกรรมการเทคนิค อธิบดีกรมการบินพลเรือน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ในเรื่องนั้น ๆ ใช้บังคับ

๓๐. บรรดาเรื่องใด ๆ ที่มีกฎกระทรวงกำหนดไว้ แต่ตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ได้บัญญัติให้ออกเป็นข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบหรือคำสั่งของผู้อำนวยการ เมื่อได้มีการออกข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบหรือคำสั่งในเรื่องเดียวกันนั้นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้แล้ว ให้กฎกระทรวงนั้นเป็นอันยกเลิก

๓๑. ให้บรรดาใบอนุญาต ใบรับรอง ใบสำคัญ หนังสืออนุญาต หนังสือรับรอง การอนุญาต การดำเนินการใด ๆ หรือเงื่อนไขที่กำหนดโดยชอบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้เป็นใบอนุญาต ใบรับรอง ใบสำคัญ หนังสืออนุญาต หนังสือรับรอง การอนุญาต การดำเนินการใด ๆ หรือเงื่อนไขที่ออกโดยชอบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้

๓๒. ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขให้ผิดไปจากที่กำหนดไว้เดิม ให้ผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ มีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ได้

๓๓. ให้สนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาตที่ให้บริการแก่สาธารณะ ซึ่งดำเนินการโดยส่วนราชการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับยังคงดำเนินการได้ต่อไป และให้ผู้อำนวยการตรวจสอบระบบการจัดการด้านนิรภัย การรักษาความปลอดภัย ระบบการตรวจสอบภายใน ระเบียบเกี่ยวกับกระบวนการการดำเนินงาน คู่มือการดำเนินงานของสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราว อนุญาต และมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยอื่น ๆ ว่าเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศหรือไม่ ในกรณีที่ผู้อำนวยการพบว่าการดำเนินการของสนามบินตามวรรคหนึ่งเป็นไปโดยถูกต้อง ให้ผู้อำนวยการออกใบรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะให้ หากการดำเนินการของสนามบินไม่ถูกต้อง ให้ผู้อำนวยการสั่งให้ส่วนราชการที่ดำเนินงานสนามบินนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงภายในเวลาที่กำหนด ในระหว่างการแก้ไขปรับปรุงดังกล่าวจะสั่งให้หยุดดำเนินการให้บริการแก่สาธารณะไว้ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

พระราชกำหนด

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง

ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) กรมท่าอากาศยาน”

มาตรา ๔ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ และภาระผูกพัน ในส่วนที่เป็นงานเกี่ยวกับท่าอากาศยานและสำนักพัฒนาท่าอากาศยาน กรมการบินพลเรือน ไปเป็นของกรมท่าอากาศยาน กระทรวงคมนาคม

ให้โอนบรรดาข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ และอัตรากำลังของกรมการบินพลเรือน กระทรวงคมนาคม เฉพาะงานเกี่ยวกับท่าอากาศยานและสำนักพัฒนาท่าอากาศยานและข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการอื่นของกรมการบินพลเรือนที่มีได้รับการบรรจุเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ไปเป็นของ กรมท่าอากาศยาน กระทรวงคมนาคม

ในกรณีที่ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการที่โอนมาตามวรรคสอง มีจำนวนเกินจำเป็น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจสั่งให้ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการไปปฏิบัติหน้าที่ ในส่วนราชการอื่นในกระทรวงคมนาคมได้ โดยให้โอนอัตรากำลังและเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการดังกล่าวไปด้วย

มาตรา ๕ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีของกรมการบินพลเรือน กระทรวงคมนาคม เฉพาะงาน เกี่ยวกับท่าอากาศยานและสำนักพัฒนาท่าอากาศยาน และของเจ้าหน้าที่ของกรมการบินพลเรือน กระทรวงคมนาคม เฉพาะงานเกี่ยวกับท่าอากาศยานและสำนักพัฒนาท่าอากาศยาน ไปเป็นอำนาจหน้าที่ ของกรมท่าอากาศยาน กระทรวงคมนาคม หรือของเจ้าหน้าที่ของกรมท่าอากาศยาน กระทรวงคมนาคม แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ และภาระผูกพัน รวมทั้งข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ และอัตรากำลังของสำนักมาตรฐานการบิน กรมการบินพลเรือน กระทรวงคมนาคม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยาน และงานนิรภัยการบินและสอบสวนอากาศยานประสบอุบัติเหตุ ไปเป็นของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงคมนาคม

ข้าราชการ ลูกจ้าง หรือพนักงานราชการของกรมการบินพลเรือนผู้ใดที่มีได้ถูกโอนไปตามวรรคหนึ่ง หากประสงค์จะโอนไป ให้แสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงคมนาคมภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และให้ปลัดกระทรวงคมนาคมตรวจสอบความรู้ความสามารถและความเหมาะสม แล้วประกาศรายชื่อผู้ที่สมควรโอนไป โดยให้ผู้มีชื่ออยู่ในประกาศดังกล่าวโอนไปตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๗ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีของสำนักมาตรฐานการบิน กรมการบินพลเรือน กระทรวงคมนาคม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยาน และงานนิรภัยการบิน และสอบสวนอากาศยานประสบอุบัติเหตุ และของเจ้าหน้าที่ของสำนักมาตรฐานการบิน กรมการบินพลเรือน กระทรวงคมนาคม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยาน และงานนิรภัยการบิน

และสอบสวนอากาศยานประสบอุบัติเหตุไปเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงคมนาคม หรือของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงคมนาคม แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ได้ตรวจสอบพบข้อบกพร่องในด้านโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกรมการบินพลเรือน โดยเฉพาะการแบ่งแยก อำนาจหน้าที่ระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลและหน่วยงานผู้ให้บริการ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล จึงต้องปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการ ในกรมการบินพลเรือนเสียใหม่ โดยแยกงานการกำกับดูแลออกเป็นสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และงานเกี่ยวกับการค้นหาและช่วยเหลือกรณีอากาศยานประสบภัย งานนิรภัยการบิน และสอบสวนหาสาเหตุของ อุบัติเหตุอากาศยานให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงคมนาคม รวมทั้งเปลี่ยนชื่อ กรมการบินพลเรือนเป็นกรมท่าอากาศยาน เพื่อให้สอดคล้องกับงานในหน้าที่หลักที่ปรับปรุงใหม่นี้ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

บันทึกท้ายพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกาศใช้ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการปรับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการขึ้นใหม่และปรับปรุงการบริหารงานจัดส่วนราชการที่ปฏิบัติงานสัมพันธ์กันรวมไว้เป็นกลุ่มงานเดียวกัน โดยกำหนดให้มีกระทรวงและส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวงไว้ ๒๐ กระทรวง ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีผลให้ยกเลิกกฎหมายฉบับก่อน ๆ คือ พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๔ รวมถึงที่แก้ไขเพิ่มเติมแห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๔ รวมทั้งสิ้น ๒๓ ฉบับ

จากนั้นพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมและประกาศใช้ในสมัยรัฐบาลต่อ ๆ มา ตามลำดับดังนี้

๑. ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

๒. ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ประกาศใช้ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมอีก ๓ ฉบับ ได้แก่ (๑) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ (๒) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ และ (๓) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๐

๓. ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ประกาศใช้ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมอีก ๔ ฉบับ ได้แก่ (๑) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ (๒) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๒ (๓) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๓ และ (๔) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๓

๔. ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๖

๕. ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ประกาศใช้ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมอีก ๖ ฉบับ ได้แก่ (๑) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๖ (๒) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ (๓) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ (๔) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติอนุมัติพระราชกำหนด (๕) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ และ (๖) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๙๕ ก วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๒๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้ตรวจสอบพบข้อบกพร่องในด้านโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกรมการบินพลเรือน โดยเฉพาะการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลและหน่วยงานผู้ให้บริการ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล จึงต้องปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการในกรมการบินพลเรือนเสียใหม่ โดยแยกงานกำกับดูแลออกเป็นสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และงานเกี่ยวกับการค้นหาและช่วยเหลือกรณีอากาศยานประสบภัย งานนิรภัยการบิน และสอบสวนหาสาเหตุของอุบัติเหตุอากาศยานให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงคมนาคม รวมทั้งเปลี่ยนชื่อกรมการบินพลเรือนเป็นกรมท่าอากาศยาน เพื่อให้สอดคล้องกับงานในหน้าที่หลักที่ปรับปรุงใหม่นี้ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๕) กรมท่าอากาศยาน” (มาตรา ๓)

๒. ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิและภาระผูกพัน ในส่วนที่เป็นงานเกี่ยวกับท่าอากาศยานและสำนักพัฒนาท่าอากาศยาน กรมการบินพลเรือนไปเป็นของกรมท่าอากาศยาน กระทรวงคมนาคม รวมถึงให้โอนบรรดาข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ และอัตรากำลังของกรมการบินพลเรือนกระทรวงคมนาคม เฉพาะงานเกี่ยวกับท่าอากาศยานและสำนักพัฒนาท่าอากาศยานและข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการอื่นของกรมการบินพลเรือนที่มิได้รับการบรรจุเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ไปเป็นของกรมท่าอากาศยาน กระทรวงคมนาคม ในกรณีที่ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการที่โอนมาตามวรรคสองมีจำนวนเกินจำเป็นให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจสั่งให้ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการไปปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการอื่นในกระทรวงคมนาคมได้ โดยให้โอนอัตรากำลังและเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้อง ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการดังกล่าวไปด้วย (มาตรา ๔)

๓. ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิและภาระผูกพัน รวมทั้งข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ และอัตรากำลังของสำนักมาตรฐานการบิน กรมการบินพลเรือน กระทรวงคมนาคม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและงานนิรภัยการบินและสอบสวนอากาศยานประสบอุบัติเหตุ ไปเป็นของสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงคมนาคม ส่วนข้าราชการ ลูกจ้าง หรือพนักงานราชการของกรมการบินพลเรือนผู้ใดที่มีได้ถูกโอนไปหากประสงค์จะโอนไปให้แสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อปลัดกระทรวงคมนาคมภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และให้ปลัดกระทรวงคมนาคมตรวจสอบความรู้ความสามารถและความเหมาะสม (มาตรา ๖)

๔. ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีของสำนักมาตรฐานการบิน กรมการบินพลเรือน กระทรวงคมนาคม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยาน และงานนิรภัยการบินและสอบสวนอากาศยานประสบอุบัติเหตุ และของเจ้าหน้าที่ของสำนักมาตรฐานการบิน กรมการบินพลเรือนกระทรวงคมนาคม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับงานค้นหาและช่วยเหลืออากาศยาน และงานนิรภัยการบินและสอบสวนอากาศยานประสบอุบัติเหตุไปเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงคมนาคม หรือของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงคมนาคม แล้วแต่กรณี (มาตรา ๗)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

กองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

“สถาบันการเงินเฉพาะกิจ” หมายความว่า

(๑) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร

(๒) ธนาคารออมสินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารออมสิน

(๓) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารอาคารสงเคราะห์

(๔) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

(๕) สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

กองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เรียกว่า “กองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สำหรับการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินให้มั่นคงและมีเสถียรภาพ ช่วยเหลือหรือสนับสนุนทางการเงินแก่สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและทางการเงินของประเทศ

มาตรา ๖ กองทุนประกอบด้วย

(๑) เงินที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำส่งตามมาตรา ๑๕ และเงินเพิ่มตามมาตรา ๑๖

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นคราว ๆ

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุน

(๕) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

มาตรา ๗ รายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

มาตรา ๘ เงินของกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินในการเพิ่มทุนแก่สถาบันการเงินเฉพาะกิจตามมาตรา ๑๗

(๒) ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินอื่นในการเพิ่มทุนตามมาตรา ๑๘

(๓) พัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามมาตรา ๑๙

(๔) ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินโดยการกู้ยืมตามมาตรา ๒๒

(๕) เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของกองทุนตามมาตรา ๒๓

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการให้ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๐ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการนำส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๑๕ และเงินเพิ่มตามมาตรา ๑๖

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณาจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อการเพิ่มทุนตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘

(๓) พิจารณาโครงการหรือแผนงานพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามมาตรา ๑๙

(๔) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนตามที่คณะรัฐมนตรีอนุวัติตามมาตรา ๒๐

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงินและการนำเงินกองทุนไปลงทุนหรือหาประโยชน์ตามมาตรา ๑๔

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการของกองทุนตามมาตรา ๒๓

(๗) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงินและการจ่ายเงินของกองทุน

(๘) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อให้มีการออกประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้นำความในมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด

ประโยชน์ตอบแทนตามวรรคหนึ่งให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายของกองทุน

มาตรา ๑๔ การนำเงินกองทุนไปลงทุนหรือหาประโยชน์ ให้ฝากกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลหรือตราสารหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย หรือลงทุนในหลักทรัพย์อื่นที่มีความมั่นคงสูง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๒

การนำส่งเงินเข้ากองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

มาตรา ๑๕ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีหน้าที่นำส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี แต่ต้องไม่เกินร้อยละหนึ่งต่อปีของยอดเงินที่ได้รับจากประชาชน

ยอดเงินที่ได้รับจากประชาชนและการคำนวณเงินนำส่งเข้ากองทุน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

ในการประกาศกำหนดอัตราเงินนำส่งเข้ากองทุนครั้งแรกให้กำหนดอัตราเงินนำส่งเข้ากองทุนเป็นอัตราเดียว สำหรับครั้งต่อไปจะกำหนดอัตราดังกล่าวให้แตกต่างกันตามประเภทหรือฐานะการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจก็ได้

มาตรา ๑๖ สถาบันการเงินเฉพาะกิจใดไม่นำส่งเงินเข้ากองทุนหรือนำส่งไม่ครบภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราไม่เกินร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินที่ไม่นำส่งหรือนำส่งไม่ครบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

หมวด ๓

การจ่ายเงินของกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจใดมีเหตุต้องเพิ่มทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้น หากกระทรวงการคลังเห็นสมควรใช้เงินจากกองทุน ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาจำนวนเงินที่จะจัดสรรจากกองทุนเพื่อการเพิ่มทุน

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาจำนวนเงินที่จะจัดสรรตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้กระทรวงการคลังเสนอความเห็นของคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

การพิจารณาของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นแต่มิได้เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามพระราชบัญญัตินี้ใช้เงินจากกองทุนเพื่อการเพิ่มทุน ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การพิจารณาของคณะกรรมการในการใช้เงินจากกองทุนเพื่อการเพิ่มทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่กระทรวงการคลังเห็นสมควรดำเนินโครงการหรือแผนงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจโดยใช้เงินจากกองทุน ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาโครงการ

หรือแผนงานนั้น หากคณะกรรมการเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติเงินจากกองทุน เพื่อดำเนินโครงการหรือแผนงานดังกล่าว

มาตรา ๒๐ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติจำนวนเงินที่จะจัดสรรให้แก่สถาบันการเงินเฉพาะกิจ หรือกระทรวงการคลังตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการ ดำเนินการให้มีการจ่ายเงินของกองทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยอาจกำหนดเป็นงวดเวลาตามความเหมาะสมได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงภารกิจและสภาพคล่องของกองทุนด้วย

มาตรา ๒๑ การเพิ่มทุนตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ให้สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงบประมาณเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ คณะรัฐมนตรีในเรื่องดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินตามกฎหมาย ว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทยมีความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือทางการเงินโดยการกู้ยืมจากกองทุน ให้กระทรวงการคลังพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติการจัดสรรเงินของกองทุนแก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟู และพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้กระทรวงการคลังทำสัญญาให้กู้ยืมเงินตามจำนวนที่ คณะรัฐมนตรีอนุมัติ โดยให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสัญญาให้กู้ยืม

มาตรา ๒๓ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ กำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

หมวด ๔

การบัญชีและการตรวจสอบรับรอง

มาตรา ๒๔ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ให้คณะกรรมการเสนองบการเงิน และรายงานการใช้จ่ายเงินของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้วต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบรับรอง

ให้เสนองบการเงินและรายงานการใช้จ่ายเงินที่มีการรับรองตามวรรคหนึ่งแล้วต่อรัฐมนตรี และให้รัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝาก และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงการบริหารหนี้เงินกู้ที่กระทรวงการคลังกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟู และพัฒนาระบบสถาบันการเงิน บัญญัติให้มีการเรียกเก็บเงินจากสถาบันการเงินของเอกชน เพื่อเป็นการคุ้มครองเงินฝากของประชาชน และเป็นการนำไปช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินในการชำระหนี้เงินกู้ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่การเรียกเก็บเงินดังกล่าวไม่ครอบคลุมถึงสถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ทำให้สถาบันการเงินของรัฐดังกล่าวมีต้นทุนในการระดมเงินฝากจากประชาชนต่ำกว่าสถาบันการเงินของเอกชน จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดให้มีการเรียกเก็บเงินจากสถาบันการเงินของรัฐในลักษณะเดียวกันกับที่สถาบันคุ้มครองเงินฝากและธนาคารแห่งประเทศไทย เรียกเก็บจากสถาบันการเงินของเอกชนตามกฎหมายสองฉบับดังกล่าว เพื่อให้สถาบันการเงินของรัฐและของเอกชน มีความเท่าเทียมกันในการรับฝากเงินจากประชาชน โดยให้มีการนำเงินที่เรียกเก็บมาจัดตั้งเป็นกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อใช้ในการฟื้นฟูและพัฒนาระบบการเงินให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนทางการเงินแก่สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น อันจะเป็นการแบ่งเบาภาระงบประมาณของรัฐบาล ตลอดจนเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรด้านการเงินสมควรให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเรียกเก็บเงินจากสถาบันการเงินของรัฐ และการใช้จ่ายเงินที่ได้มาจากการเรียกเก็บดังกล่าวในการพัฒนาระบบสถาบันการเงินและช่วยเหลือสถาบันการเงินของรัฐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี เสนอร่างพระราชบัญญัติ โดยมีหลักการให้มีกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๘ โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ ดังนี้

๑) เมื่อกองทุนมีฐานะทางการเงินเพียงพอ หรือไม่มีความจำเป็นต้องคงขนาดของกองทุนอันเนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจการเงินมั่นคง แต่ด้วยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้รายได้ของกองทุน ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เห็นควรให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณานำเงินกองทุนส่วนเกิน หรือส่วนที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒) การระดมเงินฝากของสถาบันการเงินเฉพาะกิจจากประชาชนที่ส่วนใหญ่เป็นรายเล็กรายย่อยย่อมมีต้นทุนการระดมเงินฝากสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ฉะนั้น ในกรณีที่กองทุนมีฐานะทางการเงินเพียงพอต่อการดำเนินงานของกองทุนแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีควรพิจารณาปรับลดอัตราเงินนำส่งของสถาบันการเงินเฉพาะกิจลง ทั้งนี้ เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในขณะนั้น

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๒๑ ก วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ หน้า ๔๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่กฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝากและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงการบริหารหนี้เงินกู้ที่กระทรวงการคลังกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน บัญญัติให้มีการเรียกเก็บเงินจากสถาบันการเงินของเอกชน เพื่อเป็นการคุ้มครองเงินฝากของประชาชน และเป็นการนำไปช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินในการชำระหนี้เงินกู้ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่การเรียกเก็บเงินดังกล่าวไม่ครอบคลุมถึงสถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ทำให้สถาบันการเงินของรัฐดังกล่าวมีต้นทุนในการระดมเงินฝากจากประชาชนต่ำกว่าสถาบันการเงินของเอกชน จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดให้มีการเรียกเก็บเงินจากสถาบันการเงินของรัฐในลักษณะเดียวกันกับที่สถาบันคุ้มครองเงินฝากและธนาคารแห่งประเทศไทยเรียกเก็บจากสถาบันการเงินของเอกชนตามกฎหมายสองฉบับดังกล่าว เพื่อให้สถาบันการเงินของรัฐและของเอกชนมีความเท่าเทียมกันในการรับฝากเงินจากประชาชน โดยให้มีการนำเงินที่เรียกเก็บมาจัดตั้งเป็นกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจเพื่อใช้ในการฟื้นฟูและพัฒนาระบบการเงินให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ รวมทั้ง การให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนทางการเงินแก่สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น อันจะเป็นการแบ่งเบาภาระงบประมาณของรัฐบาล ตลอดจนเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรด้านการเงิน สมควรให้มี

กฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเรียกเก็บเงินจากสถาบันการเงินของรัฐ และการใช้จ่ายเงินที่ได้มาจากการเรียกเก็บดังกล่าวในการพัฒนาระบบสถาบันการเงินและช่วยเหลือสถาบันการเงินของรัฐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดคำนิยามความหมายที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

“สถาบันการเงินเฉพาะกิจ” หมายความว่า

๑) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๒) ธนาคารออมสินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารออมสิน

๓) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารอาคารสงเคราะห์

๔) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

๕) สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

๒. หมวด ๑ กองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะ

๒.๑ ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สำหรับการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินให้มั่นคงและมีเสถียรภาพ ช่วยเหลือหรือสนับสนุนทางการเงินแก่สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ กำหนดให้เงินของกองทุนจะใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์เพื่อกิจการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นแหล่งเงินในการเพิ่มทุนให้แก่สถาบันการเงินเฉพาะกิจ สนับสนุนสถาบันการเงินเฉพาะกิจในการดำเนินโครงการตามมติคณะรัฐมนตรีให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินอื่นในการเพิ่มทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินโดยการกู้ยืม ตลอดจนเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการของกองทุน ทั้งนี้ รายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคลัง (มาตรา ๕ มาตรา ๗ และมาตรา ๘)

๒.๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นกรรมการและเลขานุการ นอกจากนี้ กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง แต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา ๙)

๒.๓ กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการนำส่งเงินเข้ากองทุน กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอรับเงินสนับสนุนการดำเนินโครงการตามมติคณะรัฐมนตรี พิจารณาโครงการหรือแผนงานพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติออกระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน และการนำเงินกองทุนไปลงทุนหรือหาประโยชน์ ออกระเบียบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการของกองทุน ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงินและการจ่ายเงินของกองทุน เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เพื่อให้มีการออกประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย (มาตรา ๑๑)

๒.๔ กำหนดกรณีการนำเงินกองทุนไปลงทุนหรือหาประโยชน์ ให้ฝากกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลหรือตราสารหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย หรือลงทุนในหลักทรัพย์อื่นที่มีความมั่นคงสูง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๑๔)

๓. หมวด ๒ การนำส่งเงินเข้ากองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

๓.๑ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจ มีหน้าที่นำส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี แต่ต้องไม่เกินร้อยละหนึ่งต่อปีของยอดเงินที่ได้รับจากประชาชน (มาตรา ๑๕)

๓.๒ สถาบันการเงินเฉพาะกิจใดไม่นำส่งเงินเข้ากองทุนหรือนำส่งไม่ครบภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราไม่เกินร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินที่ไม่นำส่งหรือนำส่งไม่ครบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี (มาตรา ๑๖)

๔. หมวด ๓ การจ่ายเงินของกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

๔.๑ ในกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจใดมีเหตุต้องเพิ่มทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้น หากกระทรวงการคลังเห็นสมควรใช้เงินกองทุน ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาจำนวนเงินที่จะจัดสรรจากกองทุนเพื่อการเพิ่มทุน และเมื่อคณะกรรมการพิจารณาจำนวนเงินที่จะจัดสรรแล้วให้กระทรวงการคลังเสนอความเห็นของคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ (มาตรา ๑๗)

๔.๒ ในกรณีที่มีความจำเป็นให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้สถาบันการเงินอื่นที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นใช้เงินจากกองทุนเพื่อการเพิ่มทุนได้ (มาตรา ๑๘)

๔.๓ ในกรณีที่กระทรวงการคลังเห็นสมควรดำเนินโครงการหรือแผนงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจโดยใช้เงินจากกองทุน ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาโครงการหรือแผนงานนั้น หากคณะกรรมการเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติเงินจากกองทุนเพื่อดำเนินโครงการหรือแผนงานดังกล่าว (มาตรา ๑๙)

๔.๔ ในกรณีที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทยมีความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือทางการเงิน โดยการกู้ยืมจากกองทุนให้กระทรวงการคลังพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติการจัดสรรเงินของกองทุนแก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน และเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว ให้กระทรวงการคลังทำสัญญาให้กู้ยืมเงินตามจำนวนที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ โดยให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสัญญาให้กู้ยืม (มาตรา ๒๐)

๕. หมวด ๔ การบัญชีและการตรวจสอบรับรอง

กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ให้คณะกรรมการเสนองบการเงินและรายงานการใช้จ่ายเงินของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้วต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อตรวจสอบรับรองให้เสนองบการเงินและรายงานการใช้จ่ายเงินที่มีการรับรองแล้วต่อรัฐมนตรี และให้รัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ (มาตรา ๒๑)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ
กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สื่อ” หมายความว่า สิ่งที่ทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร เครื่องหมาย ภาพ หรือเสียง ไม่ว่าจะ
จัดทำในรูปของเอกสาร สิ่งพิมพ์ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย
รูปถ่าย ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ การแสดง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ในระบบคอมพิวเตอร์ หรือได้จัดทำในรูปแบบอื่นใด
ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” หมายความว่า สื่อที่มีเนื้อหาส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรม
วัฒนธรรมและความมั่นคง ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิตของประชาชน

โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน และส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวและสังคม รวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามัคคีและสามารถใช้ชีวิตในสังคมที่มีความหลากหลายได้อย่างเป็นสุข

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

“คณะกรรมการประเมินผล” หมายความว่า คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

“ผู้จัดการ” หมายความว่า ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การจัดตั้งกองทุน

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” ให้กองทุนเป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) รณรงค์ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

(๒) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนโดยเฉพาะเด็ก เยาวชนและครอบครัวมีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ เผื่อระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ และสามารถใช้สื่อในการพัฒนาตนเอง ชุมชนและสังคม

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

(๕) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย อบรม พัฒนาองค์ความรู้และการสร้างนวัตกรรมด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

(๖) ส่งเสริมบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสื่อให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

(๗) ดำเนินการและส่งเสริมให้มีสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง

มาตรา ๖ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

(๒) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๓) เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้ละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๑๒

(๔) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๕) ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินกิจการ หรือสิทธิประโยชน์ของกองทุน

(๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้

(๗) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมาย

(๘) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากทรัพย์สินของกองทุน

มาตรา ๗ กิจการของกองทุนไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ทั้งนี้ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๘ ให้กองทุนมีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร หรือในจังหวัดอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙ ให้กองทุนมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่าง ๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือกระทำการนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร

(๓) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน

(๔) กระทำการอื่นใดบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๑๐ กองทุนมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และรายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของกองทุน ให้มีการจัดสรรเงินของกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมให้แก่กองทุนเป็นประจำทุกปีและเพียงพอ เพื่อให้สามารถดำเนินงานของกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๑๒ ให้ค่าปรับที่ได้รับชำระตามคำพิพากษาลงโทษผู้ละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์จำนวนกึ่งหนึ่งตกเป็นของกองทุน

การส่งเงินค่าปรับเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๓ ให้กองทุนมีอำนาจจ่ายเงินจากกองทุน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดเป็นค่าใช้จ่าย ดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน
- (๒) ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมตามมาตรา ๕ และมาตรา ๙
- (๓) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๒

การบริหารกิจการของกองทุน

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการและเลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านกฎหมาย ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านการพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว ด้านสุขภาพจิต ด้านคนพิการและผู้สูงอายุ ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านละเมิดคน และด้านสื่อสารมวลชน สองคน

ให้ผู้จัดการเป็นเลขานุการ และให้ผู้จัดการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่ง ทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ (๔) ซึ่งประกอบด้วย

- (๑) ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน
- (๒) นายกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
- (๓) นายกสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย

(๔) ผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก จำนวนหนึ่งคน

(๕) ผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จำนวนหนึ่งคน

(๖) ผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยวัฒนธรรมแห่งชาติ จำนวนหนึ่งคน

(๗) ผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ จำนวนหนึ่งคน

(๘) ผู้แทนซึ่งเป็นอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม จำนวนหนึ่งคน

ให้ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมแต่งตั้งผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรมคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา

กรรมการสรรหาตาม (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ต้องเป็นผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการขององค์กรนั้น

ให้คณะกรรมการสรรหาเลือกกรรมการสรรหาคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหา

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการสรรหาครบตามที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ภายในเวลาสามสิบวันนับแต่เมื่อมีเหตุให้ทำการสรรหา ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาที่เหลืออยู่ แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าคน

ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการในการดำเนินการสรรหา

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๕ มีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ เป็นจำนวนสองเท่าของแต่ละด้านเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยได้รับความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุที่ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

กรรมการสรรหาไม่มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการ

รายละเอียดของขั้นตอนและวิธีการสรรหาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

มาตรา ๑๗ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะกรรมการสรรหาเสนอให้ครบจำนวน ทั้งนี้ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ได้รับเลือกในแต่ละด้านเป็นผู้ที่ได้รับการบรรจุในบัญชีรายชื่อสำรองของแต่ละด้านนั้น ๆ

เมื่อคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิครบตามจำนวนแล้ว ให้นำที่ของคณะกรรมการสรรหาสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(ข) ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจการที่กระทำกับกองทุน หรือในกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) เป็นผู้มีความผิดที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๓) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๔) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) เคยเป็นผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

มาตรา ๑๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านใดพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิในบัญชีรายชื่อสำรองของด้านเดียวกันนั้นตามมาตรา ๑๗ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน หากไม่มีบุคคลในบัญชีรายชื่อหรือบุคคลนั้นไม่ประสงค์ดำรงตำแหน่งแทน ให้ดำเนินการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ตามมาตรา ๑๖ เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้ และในกรณีนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกองทุนให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) กำหนดนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

(๒) ออกประกาศกำหนดลักษณะของสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์

(๓) กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาและสร้างทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมการใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคม

(๔) กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังสื่อตามมาตรา ๕ (๓)

(๕) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ รวมทั้งภาคเอกชน ในการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

(๖) ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุน

(๗) ออกข้อบังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินแก่โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

(๘) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงาน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว

(๙) ออกข้อบังคับว่าด้วยการคัดเลือกผู้จัดการ การปฏิบัติงานและการมอบอำนาจของผู้จัดการ

(๑๐) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของสำนักงาน และการตรวจสอบภายในของกองทุน

(๑๑) ออกข้อบังคับว่าด้วยการกำหนดอัตราค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการของกองทุน

(๑๒) กำหนดจำนวน ตำแหน่ง ระยะเวลาจ้าง อัตราเงินเดือนและค่าจ้าง เงินเดือนของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง

(๑๓) แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมสนับสนุน

การสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์และคณะกรรมการอื่น ตามที่เห็นสมควร เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๔) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน

ประกาศตาม (๒) และข้อบังคับตาม (๗) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการปฏิบัติหน้าที่ ถ้ามีการพิจารณาในเรื่องที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๓ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ด้านการเงิน ด้านกฎหมาย ด้านพัฒนาสังคมหรือด้านจิตวิทยา ด้านวัฒนธรรม และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน เป็นอนุกรรมการ และให้ผู้จัดการเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) พิจารณาอนุมัติโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากกองทุน ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากกองทุน

(๔) ระดมเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ เข้าสู่กองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๕) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการจัดทำข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของสำนักงาน รวมทั้งการกำหนดจำนวนตำแหน่ง ระยะเวลาจ้าง อัตราเงินเดือนและค่าจ้าง เงินเดือนของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของอนุกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในการประชุม ต้องจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยทุกสองเดือน

มาตรา ๒๔ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา อนุกรรมการ และกรรมการสรรหา ตามมาตรา ๑๕ ได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๕ สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัย และสร้างสรรค์ และคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๑ (๑๓)

(๒) เสนอนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ แผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุน รวมทั้งศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินการของกองทุนต่อคณะกรรมการ

(๓) ให้คำแนะนำแก่ผู้ผลิตสื่อในการผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

(๔) จัดทำบัญชีและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุน

(๕) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัย และสร้างสรรค์ และคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๑ (๑๓) มอบหมาย

มาตรา ๒๖ ให้กองทุนมีผู้จัดการคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้ง

ผู้จัดการต้องเป็นผู้สามารถทำงานให้แก่กองทุนได้เต็มเวลา และต้องมีคุณสมบัติและไม่มี ลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่น้อยกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์และต้องไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ในวันที่สมัคร รับการคัดเลือก

(๓) มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการของกองทุน

(ข) ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจการที่กระทำกับกองทุน หรือในกิจการ ที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๓) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ พรรคการเมือง

(๔) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) เคยเป็นผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

มาตรา ๒๗ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการกำหนดเงื่อนไขการทดลองปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้จัดการ ให้เป็นไปตามสัญญาจ้างที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้มีระยะเวลาการจ้างคราวละไม่เกินสี่ปี และเมื่อครบกำหนดอายุสัญญาจ้างแล้ว คณะกรรมการจะต่ออายุสัญญาจ้างอีกก็ได้แต่ต้องไม่เกินสี่ปี

ให้ผู้จัดการได้รับเงินค่าจ้าง ค่าตอบแทน และเงินอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามสัญญาจ้าง ผู้จัดการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามสำหรับการเป็นผู้จัดการตามมาตรา ๒๖

(๔) คณะกรรมการมีมติเห็นสมควรให้เลิกจ้าง

มาตรา ๒๙ ให้ผู้จัดการเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานและรับผิดชอบการบริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และตามกฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด

ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้จัดการเป็นผู้แทนของกองทุน เพื่อการนี้ ผู้จัดการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๐ การบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามมาตรฐานการจัดทำบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยมีรอบปีบัญชีตามปีงบประมาณ

มาตรา ๓๑ กองทุนต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในและรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

ในการตรวจสอบภายใน ให้มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในและให้รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๒ ให้กองทุนจัดทำงบการเงินพร้อมทั้งรายละเอียดประกอบภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ดำเนินการตรวจสอบรับรองงบการเงินของกองทุน

มาตรา ๓๓ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ให้กองทุนทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สมาชิกแทนราษฎรและวุฒิสภา รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้ว งบการเงิน และรายงานของผู้สอบบัญชี พร้อมทั้งรายงานของคณะกรรมการประเมินผลตามมาตรา ๓๕ (๓)

หมวด ๓

การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

มาตรา ๓๔ ให้มีคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วยประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการเงิน ด้านสื่อสารมวลชน ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกฎหมาย และด้านการประเมินผล โดยในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการประเมินผล จำนวนสองคน

ให้คณะกรรมการประเมินผลแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเป็นเลขานุการ

ให้นำมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับกับ กรรมการประเมินผลและการประชุมของคณะกรรมการประเมินผลโดยอนุโลม

มาตรา ๓๕ คณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ประเมินผลด้านนโยบายและการกำหนดกิจกรรมของกองทุน
- (๒) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน
- (๓) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการในทศรอบปี

ให้คณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผลได้

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการประเมินผลอาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการ อย่างหนึ่งอย่างใดได้ตามที่เห็นสมควร

ให้นำมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ ตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๗ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๔ (๑) (๒) และ (๓) โดยให้รองปลัดกระทรวงวัฒนธรรมที่ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมมอบหมายเป็นกรรมการ และผู้จัดการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ (๔) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของสำนักงาน ให้รัฐมนตรีจัดข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างในกระทรวงวัฒนธรรมมาช่วยปฏิบัติงานของสำนักงานเป็นการชั่วคราว ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ได้รับเงินเดือนทางสังกัดเดิม และอยู่ใน บังคับบัญชาของผู้จัดการ

ให้ผู้จัดการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างตามวรรคหนึ่ง
เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันสื่อต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมากขึ้น สื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนมีจำนวนน้อย การผลิตสื่อปลอดภัย และสร้างสรรค์ มีข้อจำกัดหลายประการทั้งไม่เป็นที่นิยมของผู้ผลิตและผู้สนับสนุนการผลิตสื่อ ทำให้ขาดเงินทุน ในการผลิตและการเผยแพร่สื่อที่มีคุณภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการผลิต การพัฒนา และการเผยแพร่สื่อที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพฤติกรรมที่ดีของเด็กและเยาวชน ส่งเสริม ความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสื่อ สมควรจัดตั้งกองทุน พัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการดำเนินการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติโดยมีหลักการให้มีกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๘ โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ กล่าวคือ

๑) ในกรณีที่กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ไม่สามารถได้รับเงินจัดสรรจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๑๑ ได้นั้น ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพเพื่อให้กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ดำเนินงานของกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ในมาตราที่กำหนดให้มีการรายงานประจำปี ประสงค์ให้มีการตรวจสอบโดยองค์กรหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้น ได้นำประเด็นและข้อสังเกตจากการพิจารณารายงานประจำปีของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาไปดำเนินการให้อยู่ในกรอบของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีต่อไป

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๒๑ ก วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ หน้า ๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันสื่อต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมากขึ้น สื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนมีจำนวนน้อย การผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ มีข้อจำกัดหลายประการทั้งไม่เป็นที่นิยมของผู้ผลิตและผู้สนับสนุนการผลิตสื่อ ทำให้ขาดเงินทุนในการผลิตและการเผยแพร่สื่อที่มีคุณภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการผลิต การพัฒนา และการเผยแพร่สื่อที่มีคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพฤติกรรมที่ดีของเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสื่อ สมควรจัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการดำเนินการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๕๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดค่านิยมความหมายที่สำคัญ ๆ มีดังนี้ (มาตรา ๓)

“สื่อ” หมายความว่า สิ่งที่ทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร เครื่องหมาย ภาพ หรือเสียง ไม่ว่าจะจัดทำในรูปของเอกสาร สิ่งพิมพ์ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพพระบายสี รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ วิดิทัศน์ การแสดงข้อมูลคอมพิวเตอร์ในระบบคอมพิวเตอร์ หรือได้จัดทำในรูปแบบอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” หมายความว่า สื่อที่มีเนื้อหาส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และความมั่นคง ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน และส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวและสังคม รวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามัคคีและสามารถใช้ชีวิตในสังคมที่มีความหลากหลายได้อย่างเป็นสุข

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

“คณะกรรมการประเมินผล” หมายความว่า คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

“ผู้จัดการ” หมายความว่า ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. หมวด ๑ การจัดตั้งกองทุน

๒.๑ ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ๗ ประการ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๕)

- ๑) รณรงค์ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- ๒) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- ๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนโดยเฉพาะเด็ก เยาวชนและครอบครัวมีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ เฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์และสามารถใช้สื่อในการพัฒนาตนเอง ชุมชนและสังคม
- ๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- ๕) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย อบรม พัฒนาองค์ความรู้และการสร้างนวัตกรรมด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- ๖) ส่งเสริมบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสื่อให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- ๗) ดำเนินการและส่งเสริมให้มีสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง

๒.๒ เงินและทรัพย์สินของกองทุน ประกอบด้วย เงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้ละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ที่ตกเป็นของกองทุน เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ ค่าตอบแทนค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินกิจการ หรือสิทธิประโยชน์ของกองทุน รวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาค หรือมอบให้ อีกทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมาย และดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากทรัพย์สินของกองทุน (มาตรา ๖)

๒.๓ ให้กองทุนมีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ รวมถึงถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง มีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ ก่อตั้งสิทธิ หรือกระทำการนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร หากผลประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน และกระทำการอื่นใดบรรดาที่เกี่ยวข้อง และกองทุนมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณซึ่งรายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน (มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐)

๒.๔ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของกองทุน ให้มีการจัดสรรเงินของกองทุนวิจัยและพัฒนา กิจกรรมกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วย องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ให้แก่กองทุนเป็นประจำทุกปีและเพียงพอเพื่อให้สามารถดำเนินงานของกองทุน อย่างมีประสิทธิภาพ (มาตรา ๑๑)

๒.๕ ให้ค่าปรับที่ได้รับชำระตามคำพิพากษาลงโทษผู้ละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตาม กฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์จำนวนกึ่งหนึ่งตกเป็นของกองทุน และการส่งเงินค่าปรับเข้ากองทุนให้เป็นไปตรา ระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด (มาตรา ๑๒)

๓. หมวด ๒ การบริการกิจการของกองทุน

๓.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และประกอบด้วยคณะกรรมการทั้งในส่วนของการบริหารโดยตำแหน่ง และ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน โดยมี ผู้จัดการเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๑๔)

๓.๒ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (มาตรา ๒๑)

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกองทุนให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ ซึ่งอำนาจเช่นว่านี้รวมถึง

๑) กำหนดนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

๒) ออกประกาศกำหนดลักษณะของสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์

๓) กำหนดมาตรการต่าง ๆ ได้แก่ มาตรการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาและสร้างทักษะในการ รู้เท่าทันสื่อ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมการใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคม มาตรการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังสื่อ มาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและ ประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ รวมทั้งภาคเอกชนในการพัฒนาสื่อปลอดภัย และสร้างสรรค์

๔) ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของ กองทุน

๕) ออกข้อบังคับต่าง ๆ ได้แก่

(๑) ข้อบังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินแก่โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับ การพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

(๒) ข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงานและขอบเขตหน้าที่ของส่วนงาน ดังกล่าว

(๓) ข้อบังคับว่าด้วยการคัดเลือกผู้จัดการ การปฏิบัติงานและการมอบอำนาจของผู้จัดการ

(๔) ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สิน ของสำนักงาน และการตรวจสอบภายในของกองทุน

(๕) ข้อบังคับว่าด้วยการกำหนดอัตราค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินการ ของกองทุน

๖) กำหนดจำนวน ตำแหน่ง ระยะเวลาจ้าง อัตราเงินเดือนและค่าจ้าง เงินเดือนของเจ้าหน้าที่ และลูกจ้าง

๗) แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมสนับสนุน

การสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และคณะกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๘) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน

๓.๓ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (มาตรา ๒๓)

๑) กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานอนุกรรมการ และให้ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง เป็นอนุกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ด้านการเงิน ด้านกฎหมาย ด้านพัฒนาสังคมหรือด้านจิตวิทยา ด้านวัฒนธรรม และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง และให้ผู้จัดการเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

๒) กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด พิจารณานุมัติโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากกองทุนตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากกองทุน ระดมเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ เข้าสู่กองทุน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการจัดทำข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของสำนักงาน รวมทั้งการกำหนดจำนวนตำแหน่ง ระยะเวลาจ้าง อัตราเงินเดือนและค่าจ้าง เงินเดือนของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๓.๔ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (มาตรา ๒๕)

๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการกองทุน และคณะกรรมการต่าง ๆ ได้แก่ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และคณะกรรมการตามมาตรา ๒๑ (๑๓) มอบหมาย กล่าวคือ คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และคณะกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควรเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๒) เสนอนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ แผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุน รวมทั้งศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินการของกองทุนต่อคณะกรรมการ

๓) ให้คำแนะนำแก่ผู้ผลิตสื่อในการผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

๔) จัดทำบัญชีและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุน

๕) ดำเนินการอื่นใดตามที่ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์และคณะกรรมการตามมาตรา ๒๑ (๑๓) มอบหมาย

๓.๕ ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

๑) ผู้จัดการมาจากการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการ ผู้จัดการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด ต้องเป็นผู้สามารถทำงานให้แก่กองทุนได้เต็มเวลา โดยทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงาน และรับผิดชอบการบริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และตามกฎหมาย ข้อบังคับและนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙)

๒) การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการกำหนดเงื่อนไขการทดลองปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้จัดการ ให้เป็นไปตามสัญญาจ้างที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้มีระยะเวลาการจ้างคราวละไม่เกิน ๔ ปี สำหรับการพ้นจากตำแหน่งของผู้จัดการนั้น นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามสัญญาจ้าง ให้ผู้จัดการพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ เป็นต้น (มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘)

๓.๖ การบัญชีของกองทุน ให้จัดทำตามมาตรฐานการจัดทำบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยมีรอบปีบัญชีตามปีงบประมาณ และจัดให้มีการตรวจสอบภายในและรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง โดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานขึ้นตรงต่อคณะกรรมการทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายใน พร้อมกันนี้ กองทุนต้องจัดทำงบการเงินพร้อมทั้งรายละเอียดประกอบภายในหลักวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือบุคคลภายนอกจากที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการตรวจสอบรับรองงบการเงินของกองทุน และต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชีด้วย (มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓)

๔. หมวด ๓ การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

๔.๑ ให้มีคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการเงิน ด้านสื่อสารมวลชน ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกฎหมาย และด้านการประเมินผล ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการประเมินผลจำนวนสองคน (มาตรา ๓๔)

๔.๒ ให้คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน ทำหน้าที่ประเมินผลด้านนโยบาย และการกำหนดกิจกรรมของกองทุน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน และรายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ในทุกรอบปี นอกจากนี้ ยังอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดได้ตามที่เห็นสมควร (มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖)

๕. บทเฉพาะกาล

๕.๑ ในระหว่างที่ยังไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ (๔) คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ จะประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๔ (๑) (๒) และ (๓) และรองปลัดกระทรวงวัฒนธรรมที่ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมมอบหมายให้เป็นกรรมการและผู้จัดการ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๓๗)

๕.๒ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของสำนักงาน ให้รัฐมนตรีจัดข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างในกระทรวงวัฒนธรรมมาช่วยปฏิบัติงานของสำนักงานเป็นการชั่วคราว ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ได้รับเงินเดือนทางสังกัดเดิม และอยู่ในบังคับบัญชาของผู้จัดการ และให้ผู้จัดการประเมินผลการปฏิบัติของข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างนั้น เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด (มาตรา ๓๘)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

กองทุนยุติธรรม

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยกองทุนยุติธรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนยุติธรรม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนยุติธรรม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

กองทุนยุติธรรม

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เรียกว่า “กองทุนยุติธรรม” มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การขอลดปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย การอุทธรณ์คดีสิทธิมนุษยชน และการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน

มาตรา ๖ ให้กองทุนมีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิหรือกระทำนิติกรรมใด ๆ
- (๓) กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๗ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๔๐
- (๒) เงินอุดหนุนที่ได้รับจากรัฐบาลหรือเงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (๓) เงินที่ได้รับตามมาตรา ๘
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้แก่กองทุน
- (๕) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน
- (๖) เงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่กองทุนได้รับไม่ว่ากรณีใด

เงินและทรัพย์สินของกองทุนไม่ต้องส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๘ ให้กองทุนมีรายได้จากเงินที่ศาลสั่งบังคับกรณีผิดสัญญาประกันต่อศาล ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ค่าธรรมเนียมศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และค่าปรับตามคำพิพากษาในคดีอาญา ทั้งนี้ ในอัตราไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนเงินเฉพาะส่วนที่นำส่งคลัง โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๙ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

- (๑) การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

- (๒) การขอยกยอชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย
- (๓) การช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน
- (๔) การให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน
- (๕) การดำเนินงานกองทุนหรือการบริหารกองทุน และกิจการอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับการจัดกิจการของกองทุน

มาตรา ๑๐ ในกิจการของกองทุนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้แทนกองทุน เพื่อการนี้ ปลัดกระทรวงยุติธรรมจะมอบหมายให้บุคคลใดปฏิบัติงานในเรื่องใดแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๑ ให้จัดตั้งสำนักงานกองทุนยุติธรรมขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการให้กับกองทุน คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลที่ คณะกรรมการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับคำขอรับความช่วยเหลือตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) เสนอความเห็นประกอบคำขอตาม (๑) เพื่อเสนอให้คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องพิจารณา
- (๓) ประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานเอกชน ในการดำเนินงานของกองทุน
- (๔) รับเงิน จ่ายเงิน และเก็บรักษาเงินของกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง
- (๕) พัฒนาระบบ รูปแบบ วิธีการ และการให้บริการของกองทุน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุน

- (๖) เก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุน
- (๗) ปฏิบัติการอื่นหรือกระทำการตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ

มาตรา ๑๒ ในการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัดอื่นที่มีใช้กรุงเทพมหานคร ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมมอบหมายให้หน่วยงานในจังหวัดที่สังกัดกระทรวงยุติธรรมทำหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการให้กับกองทุนสำหรับเขตจังหวัดนั้น

หมวด ๒

คณะกรรมการกองทุนยุติธรรม

มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสภานายความ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จำนวนหกคน เป็นกรรมการ

ให้รองปลัดกระทรวงยุติธรรมซึ่งได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานกองทุนยุติธรรมจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๖) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักราชการหรือถูกพักงาน หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ หรือออกจากงานไว้วางใจ
- (๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำความผิดวินัย
- (๘) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๙) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ

มาตรา ๑๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ภายในหกสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการที่ได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

(๔) รัฐมนตรีให้ออกจากตำแหน่งเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ และให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน และแนวทางในการดำเนินงานของกองทุน

(๒) ออกระเบียบต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๔) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานประจำปี

(๖) ออกประกาศเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อมีอำนาจหน้าที่พิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ยื่นคำขอในทุกภารกิจของกองทุนทั่วราชอาณาจักร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ให้เลขานุการคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือรายงานผลการพิจารณาให้ความช่วยเหลือต่อคณะกรรมการในรอบสามเดือน

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดขึ้นทุกจังหวัดนอกจากกรุงเทพมหานคร เพื่อมีอำนาจหน้าที่พิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ยื่นคำขอจากกองทุน เฉพาะกรณีการให้ค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดีและการขอลอยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ให้หัวหน้าหน่วยงานในจังหวัดที่สังกัดกระทรวงยุติธรรมซึ่งได้รับมอบหมายตามมาตรา ๑๒ ทำหน้าที่เป็นอนุกรรมการและเลขานุการคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัด

ให้เลขานุการคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดรายงานผลการพิจารณาให้ความช่วยเหลือต่อคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือ เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนไม่สามารถเสนอคำขอให้คณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือหรือคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดพิจารณาได้ ให้ประธานอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือหรือประธานอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาคำขอ และรายงานให้คณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือหรือคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี ทราบโดยเร็ว

ในการพิจารณาคำขอรับความช่วยเหลือการขอลอยชั่วคราว หากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่สามารถเสนอคำขอรับความช่วยเหลือการขอลอยชั่วคราวให้คณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือหรือคณะอนุกรรมการ

ให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดพิจารณาได้ คณะอนุกรรมการดังกล่าวอาจมอบหมายให้อนุกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้พิจารณาคำขอก็ได้ และรายงานให้คณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือหรือคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี ทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๓ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือและคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔ ให้กรรมการและอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและอนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

การขอรับความช่วยเหลือจากกองทุน

มาตรา ๒๖ บุคคลอาจขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนในการดำเนินคดี การขอลปล่อยชั่วคราว การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือการได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการสนับสนุนโครงการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอ แบบคำขอ การพิจารณาให้ความช่วยเหลือให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๗ การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี ประกอบด้วยค่าจ้างทนายความ ค่าฤชาธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ การพิจารณาให้ความช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี และการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน คณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือหรือคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) พฤติกรรมและข้อเท็จจริงของผู้ที่จะได้รับความช่วยเหลือจากกองทุน
- (๒) ฐานะของผู้ที่จะได้รับความช่วยเหลือจากกองทุน
- (๓) โอกาสที่ผู้ที่จะได้รับความช่วยเหลือจากกองทุนจะได้รับการช่วยเหลือหรือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๒๙ การพิจารณาให้ความช่วยเหลือในการขอลดปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้คำนึงถึงว่าหากได้รับการปล่อยชั่วคราวแล้ว ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี จะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือจะไปก่อเหตุอันตรายประการใดหรือไม่

มาตรา ๓๐ การปล่อยชั่วคราวให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย กองทุนอาจมอบอำนาจให้แก่ พนักงานของกองทุนหรือเจ้าหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวและเป็นผู้ลงนามในสัญญาประกันก็ได้

คำร้องขอปล่อยชั่วคราวต้องแนบหนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุน สำเนาหนังสือสัญญาของผู้ต้องหาหรือจำเลย และสำเนาหนังสือสัญญาค้ำประกันตามวรรคสี่ไปด้วย

หนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุนต้องระบุว่า หากผู้ต้องหาหรือจำเลยผิดสัญญาประกัน และถูกปรับเป็นเงินเท่าใด กองทุนจะเป็นผู้ชำระแทน

ก่อนออกหนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุน จะต้องให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยผู้ประสงค์ จะได้รับการปล่อยชั่วคราวทำหนังสือสัญญาให้กองทุนไว้ว่า หากกองทุนต้องชำระเงินค่าปรับตามวรรคสาม เป็นจำนวนเท่าใด ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะขอใช้เงินให้แก่กองทุนจนครบถ้วน และผู้ต้องหาหรือจำเลยจะต้อง นำสามี ภริยา บุพการี ผู้สืบสันดาน ญาติใกล้ชิด ผู้บังคับบัญชา หรือนายจ้าง มาเป็นผู้ค้ำประกันด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๑ ผู้ยื่นคำขอรับความช่วยเหลือจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือการได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน อาจขอรับเงินช่วยเหลือเพื่อความเสียหายที่ตนได้รับ ดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ
- (๒) เงินช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ในกรณีที่ผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนถึงแก่ความตาย
- (๓) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ
- (๔) เงินช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราการใช้เงินช่วยเหลือ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๒ คณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือมีอำนาจพิจารณาให้การสนับสนุนผู้เสนอโครงการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับความช่วยเหลือและการให้การสนับสนุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

การเงิน การบัญชี และการตรวจสอบ

มาตรา ๓๓ กองทุนต้องจัดให้มีระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อบันทึกรายการทางบัญชีและแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุนโดยถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป รวมทั้งต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเป็นประจำ ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๔ ให้กองทุนจัดทำรายงานการเงินเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุนเสนอผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๓๕ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน

มาตรา ๓๖ ให้ผู้สอบบัญชีทำรายงานการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้ประกาศรายงานการเงินที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบแล้ว และรายงานการสอบบัญชีในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๗ ให้กองทุนจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๓๘ ปีบัญชีของกองทุนหมายถึงปีงบประมาณ

มาตรา ๓๙ การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๕

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๐ ให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สิน ที่เกี่ยวเนื่องกับกองทุนยุติธรรม ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงยุติธรรม ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ ไปเป็นของกองทุนยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๑ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนยุติธรรมตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้ โดยต้องดำเนินการแต่งตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๒ คำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม และถ้าคำขอดังกล่าวมีข้อความแตกต่างไปจากคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอสั่งให้ แก้ไขเพิ่มเติมคำขอเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๔๓ บรรดาระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่ออกตามระเบียบ กระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กองทุนยุติธรรมตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ มีงบประมาณที่จำกัด ประกอบกับไม่มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ทำให้กองทุนไม่สามารถช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี และให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้อย่างทั่วถึง เสมอภาค และเป็นธรรม ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำของประชาชน ดังนั้น สมควรกำหนดให้กองทุนมีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การขอล้อยชั่วคราว ผู้ต้องหาหรือจำเลย การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

ในอดีตที่ผ่านมา การเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชนเป็นเรื่องยากมาก ด้วยเหตุผลในหลายประการ ทั้ง “การไม่มีความรู้” ความเข้าใจบทบัญญัติของกฎหมาย และสิทธิเสรีภาพที่พึงมีพึงได้โดยชอบธรรม ทำให้ประชาชนถูกเอารัดเอาเปรียบและล่วงละเมิดสิทธิจากบุคคลที่อยู่ในภาวะที่เหนือกว่า และเหตุผลสำคัญอย่างยิ่งคือ “ความยากจน” ของประชาชนที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงความยุติธรรม เนื่องจากกระบวนการดำเนินคดีนั้นจะต้องมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นมากมาย ทั้งค่าจ้างทนาย ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ แม้แต่ค่าประกันตัวที่จะได้มีโอกาสออกมาสู่คดีก็แทบจะไม่มี เพื่อไม่ให้ต้องถูกคุมขัง ยิ่งบางครั้งทำให้ต้องเข้าไปอยู่ในคุกแทนค่าปรับเพราะไม่มีเงินจ่ายด้วยซ้ำไป สำหรับคนจน คนยากไร้แล้ว เมื่อตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยการต่อสู้คดีในกระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องใหญ่และหนักหนาสาหัส เพราะมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นต้นทุนในกระบวนการยุติธรรมที่ผู้ยากไร้ คนยากจนนั้นยากจะหาได้

กองทุนยุติธรรมสามารถช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในแต่ละปีเพิ่มมากขึ้น แต่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัด ๑) ด้านงบประมาณไม่เพียงพอ ต้องมีแหล่งรายได้อื่น นอกเหนือจากเงินงบประมาณ และหมุนเวียนกลับกองทุน ๒) ด้านกฎหมาย ต้องมีสถานะเป็นนิติบุคคลเพื่อประโยชน์ในการทำนิติกรรม สัญญา หรือดำเนินการเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน ๓) ด้านแหล่งรายได้ ต้องมีแหล่งที่มาของรายได้ที่มีความสัมพันธ์อย่างสมเหตุสมผล ดังนั้นกระทรวงยุติธรรมจึงได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. .... เพื่อแก้ไขในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

การเข้าถึงความยุติธรรมของคนในสังคมยังปรากฏความไม่เสมอภาคเพราะความแตกต่างทางเศรษฐกิจและการศึกษา การช่วยเหลือประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเสมอภาคในกฎหมายเป็นภารกิจที่สำคัญของรัฐที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี แต่เนื่องจากการช่วยเหลือประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรมตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ นั้น กระบวนการการดำเนินคดีที่มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นมากมาย ทั้งค่าจ้างทนาย ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ค่าประกันตัวเพื่อออกมาสู่คดีเพื่อไม่ให้ถูกคุมขัง อีกทั้งยังไม่สามารถช่วยเหลือผู้ไม่ได้รับความเป็นธรรมได้อย่างทั่วถึง เพราะงบประมาณที่จำกัด ขาดสถานะทางกฎหมายที่จะทำนิติกรรมสัญญา กระบวนการพิจารณาล่าช้า และขาดความเป็นอิสระ การพัฒนาระบบและวิธีการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรมต้องทำโดยกฎหมายที่จัดตั้งกองทุนให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งจะนำรายได้จากแหล่งที่มาที่สอดคล้องกับภารกิจตามหลักการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนในสังคม โดยกำหนดระบบและวิธีการช่วยเหลือประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม จึงได้ตราพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๐๒ ก วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่กองทุนยุติธรรมตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ มีงบประมาณที่จำกัด ประกอบกับไม่มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ทำให้กองทุนไม่สามารถช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี และให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้อย่างทั่วถึง เสมอภาค และเป็นธรรม ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำของประชาชน ดังนั้น สมควรกำหนดให้กองทุนมีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การขอลปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บทนิยามศัพท์ (มาตรา ๓)

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนยุติธรรม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนยุติธรรม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ หมวด ๑ กองทุนยุติธรรม

๑) กำหนดให้จัดตั้งกองทุนยุติธรรมขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การขอลปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน (มาตรา ๕)

๒) กำหนดให้กองทุนยุติธรรมมีอำนาจกระทำกิจการต่างๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ ตามมาตรา ๕ และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึงการถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่าง ๆ การก่อตั้งสิทธิหรือกระทำนิติกรรมใดๆ และกระทำการอื่นใดที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกองทุนยุติธรรม (มาตรา ๖)

๓) กำหนดให้กองทุนยุติธรรมประกอบด้วย เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาจากกองทุนยุติธรรมในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงยุติธรรมตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามมาตรา ๔๑ เงินอุดหนุนที่ได้รับจากรัฐบาลหรือเงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินที่ศาลสั่งบังคับกรณีพิพาทสัญญาประกันต่อศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ค่าธรรมเนียมศาล และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และค่าปรับในคดีอาญาตามมาตรา ๘ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้แก่กองทุนยุติธรรม ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนยุติธรรม และเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่กองทุนยุติธรรมได้รับไม่ว่ากรณีใด ทั้งนี้ เงินและทรัพย์สินของกองทุนยุติธรรมไม่ต้องส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน (มาตรา ๗)

๔) กำหนดให้เงินกองทุนยุติธรรมให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การขอลปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย การช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน การให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน และการดำเนินงานกองทุนยุติธรรมหรือการบริหารกองทุนยุติธรรม และกิจการอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับการจัดกิจการของกองทุนยุติธรรม (มาตรา ๘)

๕) กำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนยุติธรรมขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการให้กับกองทุนยุติธรรม คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการคณะทำงาน หรือบุคคลที่ คณะกรรมการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในการรับคำขอรับความช่วยเหลือตาม พระราชบัญญัตินี้ เสนอความเห็นประกอบคำขอรับความช่วยเหลือ เพื่อเสนอให้คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง พิจารณา ประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานเอกชน ในการดำเนินงานของ กองทุนยุติธรรม รับเงิน จ่ายเงิน และเก็บรักษาเงินของกองทุนยุติธรรมตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุน ยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง พัฒนาระบบ รูปแบบ วิธีการ และการให้บริการของ กองทุนยุติธรรม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนยุติธรรม เก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และวิจัยข้อมูล เกี่ยวกับการสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนยุติธรรม และปฏิบัติการอื่นหรือกระทำการกิจการตามที่ได้รับ มอบหมายจากคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ (มาตรา ๑๑)

๖) กำหนดให้ในการดำเนินงานของกองทุนยุติธรรมในจังหวัดอื่นที่มีใช้กรุงเทพมหานคร ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมมอบหมายให้หน่วยงานในจังหวัดที่สังกัดกระทรวงยุติธรรมทำหน้าที่เกี่ยวกับ งานธุรการให้กับกองทุนยุติธรรมสำหรับเขตจังหวัดนั้น (มาตรา ๑๒)

๒.๒ หมวด ๒ คณะกรรมการกองทุนยุติธรรม

๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงาน ศาลยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสภานายความ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ยุติธรรมแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการคุ้มครองสิทธิ และ เสรีภาพของประชาชน จำนวน ๖ คน เป็นกรรมการ ทั้งนี้ ให้รองปลัดกระทรวงยุติธรรมซึ่งได้รับมอบหมายจาก ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของ สำนักงานกองทุนยุติธรรม จำนวน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา ๑๓)

๒) กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปีบริบูรณ์ ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร ในพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่ง พักราชการหรือถูกพักงาน หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการหรือออกจากงานไว้วางใจ ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำความผิดวินัย ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดย คำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และไม่เคยต้องคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ (มาตรา ๑๔)

๓) กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี (มาตรา ๑๕)

๔) กำหนดให้นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง กรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ หรือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมให้ออกจากตำแหน่งเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ (มาตรา ๑๖)

๕) กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายแผนงาน และแนวทางในการดำเนินงานของกองทุนยุติธรรม ออกระเบียบต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมมอบหมาย กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนยุติธรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

รายงานแสดงการจัดการกองทุนยุติธรรมและรายงานประจำปี ออกประกาศเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนยุติธรรม และปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนยุติธรรมหรือตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมอบหมาย (มาตรา ๑๘)

๖) กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมแต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อมีอำนาจหน้าที่พิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ยื่นคำขอในทุกภารกิจของกองทุนทั่วราชอาณาจักรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมกำหนด (มาตรา ๒๐)

๗) กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประจำจังหวัดขึ้นทุกจังหวัดนอกจากกรุงเทพมหานคร เพื่อมีอำนาจหน้าที่พิจารณาให้ความช่วยเหลือบุคคลที่สมควรได้รับความช่วยเหลือจากกองทุนเฉพาะกรณีการให้ค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี และการขอลอยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมกำหนด (มาตรา ๒๑)

๘) กำหนดให้กรรมการและอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (มาตรา ๒๔)

๙) กำหนดให้ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและอนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๒๕)

๒.๓ หมวด ๓ การขอรับความช่วยเหลือจากกองทุน

๑) กำหนดให้บุคคลอาจขอความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรมในการดำเนินคดี การขอลอยชั่วคราว การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือการได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการสนับสนุนโครงการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การยื่นคำขอ แบบคำขอ การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมกำหนด (มาตรา ๒๖)

๒) กำหนดให้การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี ประกอบด้วยค่าจ้างทนายความ ค่าฤชาธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมกำหนด (มาตรา ๒๗)

๓) กำหนดให้การพิจารณาให้ความช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดีและการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน คณะอนุกรรมการให้ความช่วยเหลือหรือคณะอนุกรรมการประจำจังหวัดต้องคำนึงถึงพฤติการณ์และข้อเท็จจริงของผู้ที่จะได้รับความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม ฐานะของผู้ที่จะได้รับความช่วยเหลือจากกองทุน และโอกาสที่ผู้ที่จะได้รับความช่วยเหลือจากกองทุนจะได้รับการช่วยเหลือหรือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่น (มาตรา ๒๘)

๔) กำหนดให้การพิจารณาให้ความช่วยเหลือในการขอลอยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้คำนึงถึงว่าหากได้รับการปล่อยชั่วคราวแล้ว ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือจะไปก่อเหตุร้ายอันตรายประการใดหรือไม่ (มาตรา ๒๙)

๕) กำหนดให้การขอลอยชั่วคราวให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย กองทุนยุติธรรมอาจมอบอำนาจให้แก่พนักงานของกองทุนยุติธรรมหรือเจ้าหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้ยื่นคำร้องขอลอยชั่วคราว และเป็นผู้ลงนามในสัญญาประกันก็ได้ ทั้งนี้ คำร้องขอลอยชั่วคราวต้องแนบหนังสือรับรองการชำระเงินของกองทุนยุติธรรม สำเนาหนังสือสัญญาของผู้ต้องหาหรือจำเลย และสำเนาหนังสือค้ำประกันไปด้วย (มาตรา ๓๐)

๖) กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอรับความช่วยเหลือจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือการได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน อาจขอรับเงินช่วยเหลือเพื่อความเสียหายที่ตนได้รับ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ เงินช่วยเหลือผู้ได้รับ

ผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนถึงแก่ความตาย ค่าขาดประโยชน์
 ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ และเงินช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายอื่น
 ตามที่คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมเห็นสมควร ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่ได้รับเงินช่วยเหลือ
 ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมกำหนด (มาตรา ๓๑)

๗) กำหนดให้คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือมีอำนาจพิจารณาให้การสนับสนุนผู้เสนอ
 โครงการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขอความช่วยเหลือ และการ
 ให้การสนับสนุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมกำหนด (มาตรา ๓๒)

๒.๔ หมวด ๔ การเงิน การบัญชี และการตรวจสอบ

๑) กำหนดให้กองทุนยุติธรรมต้องจัดให้มีระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อบันทึกการรายการทางบัญชี
 และแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุนโดยถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี รวมทั้งต้องจัดให้มี
 การตรวจสอบภายในเป็นประจำ ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบตามที่คณะกรรมการ
 กองทุนยุติธรรมกำหนด (มาตรา ๓๓)

๒) กำหนดให้กองทุนยุติธรรมยื่นรายงานแสดงการจัดการกองทุนยุติธรรมต่อคณะรัฐมนตรี
 อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนด (มาตรา ๓๔)

๓) กำหนดให้กองทุนยุติธรรมจัดทำงบการเงินเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน
 ของกองทุนยุติธรรมเสนอผู้สอบบัญชีภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี (มาตรา ๓๕)

๔) กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
 ให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนยุติธรรม (มาตรา ๓๖)

๕) กำหนดให้กองทุนยุติธรรมจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบภายใน
 ๑๘๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี (มาตรา ๓๘)

๖) กำหนดให้การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุนยุติธรรมให้เป็นไปตาม
 ระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (มาตรา ๔๐)

๒.๕ หมวด ๕ บทเฉพาะกาล

๑) กำหนดให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สิน ที่เกี่ยวเนื่องกับกองทุนยุติธรรม
 ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงยุติธรรม ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓
 ไปเป็นของกองทุนยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๑)

๒) กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนยุติธรรมตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วย
 กองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน
 จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๒)

๓) กำหนดให้คำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม
 พ.ศ. ๒๕๕๓ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม (มาตรา ๔๓)

๔) กำหนดให้บรรดาระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่ออกตามระเบียบกระทรวง
 ยุติธรรมว่าด้วยกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้
 ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้
 ใช้บังคับ (มาตรา ๔๔)

พระราชบัญญัติ
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติกองทุน
สำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ทุกครั้งที่มีการจ่ายค่าจ้าง ให้ลูกจ้างจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนโดยให้นายจ้าง
หักจากค่าจ้าง และให้นายจ้างจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามอัตราที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน
ซึ่งการจ่ายเงินสะสมและเงินสมทบต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละสองแต่ไม่เกินร้อยละสิบห้าของค่าจ้าง”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
พ.ศ. ๒๕๓๐

“มาตรา ๑๐/๑ ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่าท้องที่หนึ่งท้องที่ใดเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ สาธารณภัย หรือเหตุการณ์ใดที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดประเภทธุรกิจ ระยะเวลา หรือเงื่อนไขใด เพื่อให้ลูกจ้างหรือนายจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบ เข้ากองทุนได้คราวละไม่เกินหนึ่งปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ในการลงทุนหรือหาผลประโยชน์ของกองทุน ให้ผู้จัดการกองทุนนำเงินสะสม และเงินสมทบไปลงทุนหรือหาผลประโยชน์ตามนโยบายการลงทุนที่ลูกจ้างได้แสดงเจตนาไว้ ในกรณีที่ ลูกจ้างไม่แสดงเจตนาเลือกนโยบายการลงทุน ให้ลงทุนหรือหาผลประโยชน์ตามนโยบายเดิมที่ลูกจ้าง เคยลงทุนไว้ หากไม่มีนโยบายเดิม ให้ลงทุนหรือหาผลประโยชน์ตามนโยบายที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ของกองทุน หากข้อบังคับของกองทุนไม่ได้กำหนดไว้ ให้ลงทุนหรือหาผลประโยชน์ตามนโยบายที่มีความเสี่ยง น้อยที่สุด”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของ (๑) ของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

“รายได้ของกองทุนตามวรรคหนึ่ง (ก) (ข) (ง) และ (จ) อาจกำหนดในข้อบังคับของกองทุน ให้บันทึกตามส่วนได้เสียของลูกจ้างหรือบันทึกเฉลี่ยตามจำนวนลูกจ้างของนายจ้างรายใดรายหนึ่ง หรือหลายรายก็ได้”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุน สำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓/๒ มาตรา ๒๓/๓ และมาตรา ๒๓/๔ เมื่อลูกจ้าง สิ้นสมาชิกภาพเพราะเหตุอื่นซึ่งมิใช่กองทุนเล็ก ผู้จัดการกองทุนต้องจ่ายเงินจากกองทุนให้แก่ลูกจ้าง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุนและตามที่กำหนดในมาตรา ๒๓/๑ โดยให้ จ่ายรวมทั้งหมดคราวเดียวภายในเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันสิ้นสมาชิกภาพ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓/๒ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓/๒ เมื่อลูกจ้างรายใดสิ้นสมาชิกภาพตามข้อบังคับของกองทุนด้วยเหตุเกษียณอายุ หรือออกจากงานเมื่อมีอายุไม่ต่ำกว่าห้าสิบห้าปีบริบูรณ์ หากลูกจ้างรายนั้นแสดงเจตนาขอรับเงินจากกองทุน เป็นงวด ให้ผู้จัดการกองทุนจ่ายเงินจากกองทุนตามเจตนาของลูกจ้าง โดยลูกจ้างรายนั้นยังคงเป็นสมาชิก

ของกองทุนต่อไปได้ตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน แต่ลูกจ้างรายนั้นและนายจ้างไม่ต้องจ่ายเงินสะสมหรือเงินสมทบสำหรับลูกจ้างรายนั้นอีก ทั้งนี้ การรับเงินจากกองทุนเป็นงวดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนประกาศกำหนด”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓/๔ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐

“มาตรา ๒๓/๔ ในกรณีที่นายจ้างถอนตัวจากกองทุนหลายนายจ้างและยังมิได้จัดให้มีกองทุนใหม่หรือลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพเพราะออกจากงานไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือกองทุนเลิก หากลูกจ้างได้แสดงเจตนาให้ผู้จัดการกองทุนหรือผู้ชำระบัญชีโอนเงินทั้งหมดที่ตนมีสิทธิได้รับจากกองทุนหรือเงินที่เหลือจากการขอรับเงินเป็นงวดตามมาตรา ๒๓/๒ หรือขอให้โอนเงินที่คงไว้ในกองทุนตามมาตรา ๒๓/๓ ไปยังกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพหรือกองทุนอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันในกรณีการออกจากงานหรือการชราภาพ ให้ผู้จัดการกองทุนหรือผู้ชำระบัญชีดำเนินการตามที่ลูกจ้างได้แสดงเจตนาไว้ ทั้งนี้ นายทะเบียนอาจประกาศกำหนดวิธีการและเงื่อนไขไว้ด้วยก็ได้”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๕ ผู้จัดการกองทุนใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๑๒ ทวิหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๓/๑ มาตรา ๒๓/๒ หรือมาตรา ๒๓/๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ใช้บังคับในปัจจุบันมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมโดยแก้ไขให้ลูกจ้างสามารถจ่ายเงินสะสมในอัตราที่สูงกว่านายจ้างจ่ายเงินสมทบได้ อันจะเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกจ้างสามารถออมเงินได้เพิ่มขึ้น ในกรณีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ สาธารณภัย หรือเหตุการณ์ใดที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจออกประกาศให้ลูกจ้างหรือนายจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุนได้ ปรับปรุงหลักเกณฑ์การนำเงินสะสมและเงินสมทบไปลงทุนหรือหาผลประโยชน์สำหรับลูกจ้างที่ไม่ได้แสดงเจตนาเลือกนโยบายการลงทุน ปรับปรุงวิธีการบันทึกรายได้ของกองทุนประเภทกองทุนหลายนายจ้าง และแก้ไขหลักเกณฑ์การจ่ายเงินจากกองทุนแก่ลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพเพราะออกจากงานให้สามารถขอรับเงินจากกองทุนเป็นงวดได้ รวมทั้งเพิ่มกรณีการโอนเงินไปยังกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพหรือกองทุนอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันในกรณีการออกจากงานหรือการชราภาพได้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและแก้ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนและเพื่อให้ลูกจ้างสามารถออมเงินได้อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีพเมื่อชราภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ปี ๒๕๓๐ โดยได้มีการปรับปรุงแก้ไขไปแล้ว ๒ ครั้ง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ และ ๒๕๕๐ นั้น ปัจจุบันสภาวการณ์ต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปมากทำให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) ได้รับข้อคิดเห็นจากลูกจ้าง นายจ้าง กรรมการกองทุน สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และสมาคมบริษัทจัดการลงทุน

ต่อมา สำนักงาน ก.ล.ต. ได้แจ้งว่าคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบในหลักการให้แก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ เพิ่มเติม ๒ ประเด็น เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสัดส่วนของผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในขณะที่สัดส่วนของประชากรวัยแรงงานต่อประชากรวัยสูงอายุลดลงทำให้ผู้สูงอายุต้องพึ่งพิงตัวเองมากขึ้นและอาจเป็นภาระของรัฐบาลในการดูแลผู้สูงอายุ จึงมีความจำเป็นที่ต้องส่งเสริมการออมแบบผูกพันในระยะยาว (Contractual savings) ให้มากขึ้นเพื่อให้ลูกจ้างมีเงินออมอย่างเพียงพอและต่อเนื่องสำหรับการดำรงชีพตลอดชีวิตเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุซึ่งไม่ได้ทำงานหรือทำงานไม่ได้แล้ว ประกอบกับที่ผ่านมาเมื่ออุปสรรคเกี่ยวกับข้อกำหนดในการบันทึกรายได้ของกองทุนหลายนายจ้างไม่เหมาะสมกับลักษณะของสมาชิกกองทุนบางกลุ่ม และเป็นการส่งเสริมให้ลูกจ้างออมเงินได้มากขึ้นและออมเงินได้อย่างต่อเนื่องในระบบการออมแบบผูกพันระยะยาว (Contractual savings) ซึ่งการมีกฎหมายดังกล่าวจะช่วยให้ลูกจ้างมีเงินออมอย่างพอเพียงต่อการดำรงชีพตลอดชีวิตเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเป็นการเพิ่มทางเลือกในการบันทึกรายได้ของกองทุนให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นและเหมาะสมกับลักษณะของสมาชิกกองทุน

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้ประกาศใช้เป็นฉบับแรก ต่อมาได้มีการแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ขึ้นอีกจำนวน ๓ ครั้ง คือ

๑. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

๓. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้ประกาศใช้เป็นฉบับล่าสุดและบังคับใช้จนปัจจุบัน ทั้งนี้สาระสำคัญของพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ทั้ง ๔ ฉบับมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๗ ตอนที่ ๑๖๐ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๐ ฉบับพิเศษ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพโดยความสมัครใจของนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อประสงค์จะให้เป็นสวัสดิการแก่ลูกจ้างเมื่อออกจากงาน ตลอดจนส่งเสริมการระดมเงินออมภาคเอกชนเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งในการนี้สมควรวางหลักเกณฑ์การดำเนินการและจัดการกองทุนเพื่อให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพมั่นคงและเป็นประโยชน์แก่ลูกจ้าง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๒๐ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

หมวด ๑ การจัดตั้ง (มาตรา ๕ – มาตรา ๑๑) กล่าวถึงสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ที่มาของกองทุน วัตถุประสงค์ของกองทุน การยื่นคำขอจดทะเบียนกองทุน โดยกองทุนที่ได้จดทะเบียนแล้วให้เป็นนิติบุคคล

๒. รายการตามข้อบังคับของกองทุน

๓. การจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน และกรณีที่นายจ้างส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุนล่าช้า

๔. ให้กองทุนมีคณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วยผู้แทนซึ่งลูกจ้างเลือกตั้งและผู้แทนซึ่งนายจ้างแต่งตั้ง และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

หมวด ๒ การจัดการกองทุน (มาตรา ๑๒ – มาตรา ๒๒) กล่าวถึงสาระสำคัญ ดังนี้

๑. อำนาจหน้าที่

๒. การจัดการกองทุน และคุณสมบัติของผู้จัดการกองทุน

๓. ให้นายจ้างแยกบัญชีและเอกสารเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินอื่นของตนออกจากบัญชีและเอกสารเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินอื่นของกองทุนโดยเด็ดขาด

๔. การจัดทำรายงานแสดงยอดเงินสะสมของลูกจ้าง เงินสมทบของนายจ้างพร้อมทั้งผลประโยชน์ที่ลูกจ้างแต่ละคนจะได้รับ

๕. การยื่นรายงานหรือแสดงเอกสารฐานะการเงินของกองทุนต่อรัฐมนตรีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

๖. การสอบบัญชี เสนอบคูล รายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี การพ้นจากการเป็นผู้จัดการกองทุนก่อนครบกำหนดสัญญา

๗. ลูกจ้างและนายจ้างจะขอตรวจดูบัญชีและเอกสารของกองทุน ณ สำนักงานกองทุนได้

หมวด ๓ การจ่ายเงินจากกองทุนและการเลิกกองทุน (มาตรา ๒๓ – มาตรา ๒๙) กล่าวถึงสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การสิ้นสุดสมาชิกภาพเพราะเหตุอื่นซึ่งมิใช่กองทุนเลิก

๒. สิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนไม่อาจโอนกันได้และไม่อยู่ในความรับผิดชอบการบังคับคดี

๓. เหตุการณ์เลิก กองทุนและการชำระบัญชีกองทุน

หมวด ๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๓๐ – มาตรา ๓๑) กล่าวถึงสาระสำคัญ ดังนี้

๑. อำนาจนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

๒. การให้ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยบัตรประจำตัวนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๓๒ – มาตรา ๔๓) กล่าวถึงสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การไม่ใช้ชื่อซึ่งมีอักษรไทยว่า “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ” นำหน้า และ “ซึ่งจดทะเบียนแล้ว” ต่อท้าย หรือใช้ชื่อเป็นอักษรต่างประเทศ แต่ไม่ใช้คำซึ่งมีความหมายดังกล่าวในดวงตรา ป้ายชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความหรือเอกสารอย่างอื่นเกี่ยวกับธุรกิจของกองทุน การมิได้ใช้ชื่อเป็นกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ การที่คณะกรรมการกองทุนใดไม่ปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด ผู้จัดการกองทุนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรี หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๑ นายจ้างไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่

นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๐ และคณะกรรมการกองทุนกระทำความผิดตามมาตรา ๓๔ ต้องได้รับโทษตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด

๒. ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง มีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามมาตรา ๓๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๓. ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิได้ฟ้องต่อศาลหรือมิได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการทำการเปรียบเทียบตามมาตรา ๔๒ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบการกระทำความผิด หรือภายในห้าปีนับแต่วันที่กระทำความผิดเป็นอันขาดอายุความ

๒. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๓๗ ก วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ หน้า ๙

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๔ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นการประกอบธุรกิจการจัดการลงทุนประเภทหนึ่งซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการจัดการกองทุนส่วนบุคคล ดังนั้น เพื่อให้การจัดการกองทุนดังกล่าวเป็นไปตามมาตรฐานและหลักการเดียวกันกับการจัดการกองทุนส่วนบุคคล รวมทั้งเพื่อบรรเทาภาระการจ่ายเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพของนายจ้างและลูกจ้างให้น้อยลง สมควรปรับปรุงอำนาจของรัฐมนตรีและนายทะเบียนในการกำกับดูแลการจัดการกองทุนให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและกำหนดให้การจัดการกองทุนดังกล่าวอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดการกองทุนส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๙ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “นายทะเบียน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แทน

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องให้ลูกจ้างจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนโดยให้นายจ้างหักจากค่าจ้างและให้นายจ้างจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามอัตราที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องการให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับและควบคุมโดยทั่วไปเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

๔. ให้เพิ่มความและให้ใช้ความตามบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แทนซึ่งเป็นเรื่อง อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนเป็นมาตรา ๑๒ ทวิ และมาตรา ๑๒ ตรี แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องการจัดการกองทุน และหน้าที่ผู้จัดการกองทุน

๖. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องการพ้นจากการเป็นผู้จัดการกองทุนก่อนครบกำหนดสัญญา และการแต่งตั้งผู้จัดการกองทุนใหม่

๘. ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องนายทะเบียนสั่งให้เลิกกองทุนได้ตามมาตรา ๒๗

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องการแจ้งให้นายทะเบียนทราบเมื่อกองทุนเลิกและการชำระบัญชี

๑๐. อำนาจสั่งให้เลิกกองทุนของนายทะเบียน

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องการแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องบทลงโทษคณะกรรมการกองทุน

๑๓. ให้ยกเลิกมาตรา ๓๖ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๔. ให้ผู้จัดการกองทุนที่ได้รับแต่งตั้งให้จัดการกองทุนที่ลูกจ้างและนายจ้างตกลงกันจัดตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจัดการกองทุนดังกล่าวได้ต่อไปอีกไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้นำบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้จัดการกองทุนและการจัดการกองทุน รวมทั้งบทกำหนดโทษในเรื่องดังกล่าวที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมาใช้บังคับกับผู้จัดการกองทุนในระหว่างเวลาดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลการจัดการกองทุน

๑๕. บทลงโทษ ผู้จัดการกองทุนให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัตินี้บังคับ

๓. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑๐๐ ก วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ หน้า ๖

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสม โดยกำหนดให้โอนย้ายทรัพย์สินของลูกจ้างในกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้ และกำหนดให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีนโยบายการลงทุนหลากหลายเพื่อให้สมาชิกได้เลือกตามความต้องการ รวมทั้งกำหนดให้ลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพเนื่องจากออกจากงานมีสิทธิได้เงินไว้ในกองทุนและลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพเนื่องจากการเกษียณอายุมีสิทธิขอรับเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นงวด โดยลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพเพราะเหตุดังกล่าวยังคงเป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพต่อไปได้ แต่ไม่ต้องจ่ายเงินสะสมและเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพอีก ทั้งนี้ เพื่อสร้างความต่อเนื่องของการออมเงินโดยผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “กองทุน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๓)

““กองทุน” หมายความว่า กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ”

๒. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “กองทุนนายจ้างเดียว” และคำว่า “กองทุนหลายนายจ้าง” ระหว่างบทนิยามคำว่า “กองทุน” และคำว่า “ค่าจ้าง” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ (มาตรา ๔)

““กองทุนนายจ้างเดียว” หมายความว่า กองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อลูกจ้างของนายจ้างเพียงรายเดียว “กองทุนหลายนายจ้าง” หมายความว่า กองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อลูกจ้างของนายจ้างหลายราย”

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๕)

“มาตรา ๕ กองทุนจะมีขึ้นได้ต่อเมื่อลูกจ้างและนายจ้างตกลงกันจัดตั้งขึ้นและได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นหลักประกันแก่ลูกจ้างในกรณีที่ลูกจ้างตาย ออกจากงาน หรือลาออกจากกองทุน โดยลูกจ้างจ่ายเงินสะสมและนายจ้างจ่ายเงินสมทบตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของกองทุนนั้น ทั้งนี้ จะจัดตั้งเป็นกองทุนนายจ้างเดียวหรือกองทุนหลายนายจ้าง ซึ่งอาจมีนโยบายการลงทุนนโยบายเดียวหรือหลายนโยบายก็ได้”

๔. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ (มาตรา ๖)

“มาตรา ๗/๑ กองทุนประกอบด้วยทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินสะสมและเงินสมทบ

(๒) เงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างตามมาตรา ๖ วรรคสอง

(๓) เงินเพิ่มตามมาตรา ๑๐ วรรคสาม

(๔) ทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๕) ทรัพย์สินที่เกิดจากการลงทุนหรือดอกผลของทรัพย์สินในกองทุน

(๖) ทรัพย์สินของลูกจ้างที่โอนย้ายมาทั้งจำนวนจากกองทุนเดิมหรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ทั้งนี้ การโอนทรัพย์สินดังกล่าวเข้ากองทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

(๗) ทรัพย์สินอื่นตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด”

๕. ให้ยกเลิกความใน (๘) ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๗)

“(๘) ข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการจ่ายเงินเมื่อลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพ หรือเมื่อกองทุนเลิกตามมาตรา ๒๕ ทั้งนี้ ข้อกำหนดนั้นจะต้องไม่ตัดสิทธิของลูกจ้างโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร”

๖. ให้ยกเลิกความใน (๑๐) ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๘)

“(๑๐) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมสมาชิกแยกตามนโยบายการลงทุนหรือตามรายนายจ้างในกรณีที่เป็นการจัดตั้งกองทุนที่กำหนดให้นโยบายการลงทุนหลายนโยบาย หรือกองทุนหลายนายจ้าง”

๗. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๙)

“มาตรา ๑๖ ในการลงทุนหรือหาผลประโยชน์ของกองทุน ให้ผู้จัดการกองทุนนำเงินสะสมและเงินสมทบไปลงทุนหรือหาผลประโยชน์ตามนโยบายการลงทุนที่ลูกจ้างได้แสดงเจตนาไว้ ในกรณีที่ลูกจ้างไม่แสดงเจตนาเลือกนโยบายการลงทุน ให้ลงทุนหรือหาผลประโยชน์ตามนโยบายเดิมหรือนโยบายที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๗ ให้ผู้จัดการกองทุนจัดทำบัญชีเพื่อแบ่งแยกทรัพย์สินของกองทุนทุกกองทุน โดยให้บันทึกรายได้ และค่าใช้จ่ายของกองทุนตามประเภทของกองทุนดังต่อไปนี้

(๑) กรณีกองทุนหลายนายจ้าง ให้บันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายของกองทุนตามส่วนได้เสียของลูกจ้างแยกตามรายนายจ้าง ทั้งนี้ รายได้และค่าใช้จ่ายของกองทุนดังต่อไปนี้ให้นำมาคำนวณเพื่อบันทึกเป็นรายได้ หรือค่าใช้จ่ายในบัญชีของลูกจ้างที่มียายจ้างรายเดียวกัน

(ก) เงินเพิ่มที่นายจ้างจ่ายเข้ากองทุน

(ข) เงินสมทบและผลประโยชน์ของเงินสมทบที่ลูกจ้างซึ่งสิ้นสมาชิกภาพไม่มีสิทธิได้รับและข้อบังคับของกองทุนกำหนดให้เป็นของกองทุน

(ค) ค่าเสียหายหรือดอกเบี้ยที่กองทุนต้องชำระตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

(ง) เงินที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๒๓ วรรคสี่

(จ) รายได้หรือค่าใช้จ่ายอื่นตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

(๒) กรณีกองทุนที่มีหลายนโยบายการลงทุน ให้จัดทำบัญชีแยกทรัพย์สินของแต่ละนโยบายการลงทุนออกจากกัน ทั้งนี้ รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหากเป็นผลมาจากการจัดการลงทุนตามนโยบายการลงทุนใด ให้บันทึกเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายในบัญชีของนโยบายการลงทุนนั้น ส่วนรายได้และค่าใช้จ่ายอื่นให้กระจายรายได้และค่าใช้จ่ายนั้นตามสัดส่วนของมูลค่าทรัพย์สินของแต่ละนโยบายการลงทุนและบันทึกเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายในบัญชีของนโยบายการลงทุนนั้น”

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๐)

“มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓/๒ และมาตรา ๒๓/๓ เมื่อลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพเพราะเหตุอื่นซึ่งมิใช่กองทุนเลิก ผู้จัดการกองทุนต้องจ่ายเงินจากกองทุนให้แก่ลูกจ้างตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุนและตามที่กำหนดในมาตรา ๒๓/๑ โดยให้จ่ายรวมทั้งหมดคราวเดียวภายในเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันสิ้นสมาชิกภาพ

ในกรณีสิ้นสมาชิกภาพเพราะถึงแก่ความตาย ถ้าลูกจ้างมิได้กำหนดบุคคลผู้จะพึงได้รับเงินจากกองทุนไว้โดยพินัยกรรมหรือทำเป็นหนังสือมอบไว้แก่ผู้จัดการกองทุนหรือได้กำหนดไว้แต่บุคคลผู้นั้นตายก่อน ให้จ่ายเงินจากกองทุนตามวรรคหนึ่งให้แก่บุคคลตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) บุตรที่ได้รับสองส่วน แต่ถ้าผู้ตายมีบุตรตั้งแต่สามคนขึ้นไปให้ได้รับสามส่วน

(๒) สามีหรือภริยาให้ได้รับหนึ่งส่วน

(๓) บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาที่มีชีวิตอยู่ให้ได้รับหนึ่งส่วน

ถ้าผู้ตายไม่มีบุคคลดังกล่าวใน (๑) (๒) หรือ (๓) หรือมีแต่ได้ตายก่อนให้แบ่งเงินที่บุคคลนั้นมีสิทธิจะได้รับให้แก่บุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่ตามส่วนที่กำหนดในวรรคสอง

ถ้าผู้ตายไม่มีบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเงินจากกองทุนตามวรรคสองหรือไม่มีทายาทตามกฎหมายแล้วให้เงินดังกล่าวตกเป็นของกองทุน”

๙. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓/๑ มาตรา ๒๓/๒ และมาตรา ๒๓/๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ (มาตรา ๑๑)

“มาตรา ๒๓/๑ ในกรณีที่เงินกองทุนหลายนายจ้าง การคำนวณเงินผลประโยชน์เมื่อลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพ ให้ผู้จัดการกองทุนคำนวณเงินผลประโยชน์ของลูกจ้างดังกล่าวจากบัญชีส่วนได้เสียของบรรดาลูกจ้างที่มีนายจ้างรายเดียวกัน

ในกรณีที่เงินกองทุนที่มีหลายนโยบายการลงทุน การคำนวณเงินผลประโยชน์ของลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพ ให้ผู้จัดการกองทุนคำนวณจากทรัพย์สินในบัญชีของนโยบายการลงทุนที่ลูกจ้างรายนั้นมีส่วนได้เสีย

มาตรา ๒๓/๒ เมื่อลูกจ้างรายใดสิ้นสมาชิกภาพเพราะการเกษียณอายุตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน หากลูกจ้างรายนั้นแสดงเจตนาขอรับเงินจากกองทุนเป็นงวด ให้ผู้จัดการกองทุนจ่ายเงินจากกองทุนตามเจตนาของลูกจ้าง โดยลูกจ้างรายนั้นยังคงเป็นสมาชิกของกองทุนต่อไปได้ตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน แต่ลูกจ้างรายนั้นและนายจ้างไม่ต้องจ่ายเงินสะสม หรือเงินสมทบสำหรับลูกจ้างรายนั้นอีก ทั้งนี้ การรับเงินจากกองทุนเป็นงวดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

มาตรา ๒๓/๓ เมื่อลูกจ้างรายใดสิ้นสมาชิกภาพเพราะออกจากงานไม่ว่าด้วยเหตุใด ลูกจ้างรายนั้นมีสิทธิคงเงินทั้งหมดที่มีสิทธิจะได้รับไว้ในกองทุน และคงการเป็นสมาชิกต่อไป โดยลูกจ้างและนายจ้างไม่ต้องจ่ายเงินสะสมและเงินสมทบเข้ากองทุน ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน โดยระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อบังคับดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่ออกจากงาน”

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๒)

“มาตรา ๒๔ สิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๓/๒ และมาตรา ๒๓/๓ ไม่อาจโอนกันได้และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี”

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๑๓)

“มาตรา ๓๕ ผู้จัดการกองทุนใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๑๒ ทวิ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๓/๑ หรือมาตรา ๒๓/๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท”

๔. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๗๔ ก วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ใช้บังคับในปัจจุบันมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมโดยแก้ไขให้ลูกจ้างสามารถ

จ่ายเงินสะสมในอัตราที่สูงกว่านายจ้างจ่ายเงินสมทบได้ อันจะเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกจ้างสามารถออมเงินได้เพิ่มขึ้น ในกรณีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ สาธารณภัย หรือเหตุการณ์ใดที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจออกประกาศให้ลูกจ้างหรือนายจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุนได้ ปรับปรุงหลักเกณฑ์การนำเงินสะสมและเงินสมทบไปลงทุนหรือหาผลประโยชน์สำหรับลูกจ้างที่ไม่ได้แสดงเจตนาเลือกนโยบายการลงทุน ปรับปรุงวิธีการบันทึกรายได้ของกองทุนประเภทกองทุนหลายนายจ้าง และแก้ไขหลักเกณฑ์การจ่ายเงินจากกองทุนแก่ลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพเพราะออกจากงาน ให้สามารถขอรับเงินจากกองทุนเป็นงวดได้ รวมทั้งเพิ่มกรณีการโอนเงินไปยังกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพหรือกองทุนอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันในกรณีการออกจากงานหรือการชราภาพได้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและแก้ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนและเพื่อให้ลูกจ้างสามารถออมเงินได้อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีพเมื่อชราภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์กรณีที่นายจ้างไม่ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพในอัตราไม่ต่ำกว่าเงินสะสมของลูกจ้าง เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกจ้างสามารถจ่ายเงินสะสมในอัตราที่สูงขึ้นได้ โดยที่นายจ้างไม่จำเป็นต้องจ่ายเงินสมทบเพิ่มเติม (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง)

๒. กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการออกประกาศให้ลูกจ้างหรือนายจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นการชั่วคราวได้ เป็นเวลาคราวละไม่เกินหนึ่งปี ในกรณีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ สาธารณภัย หรือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ (มาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๑๐/๑)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินสะสมและเงินสมทบไปลงทุนหรือหาผลประโยชน์สำหรับลูกจ้างที่ไม่ได้แสดงเจตนาเลือกนโยบายการลงทุนไว้ (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการบันทึกรายได้ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ในกองทุนหลายนายจ้างเพื่อให้สามารถบันทึกรายได้ของกองทุนด้วยวิธีการที่เหมาะสมได้ (มาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๑๗ (๑) วรรคสอง)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การจ่ายเงินกองทุนให้แก่ลูกจ้างกรณีทั่วไป (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง)

๖. กำหนดให้ลูกจ้างที่สิ้นสมาชิกภาพเพราะออกจากงานเมื่อมีอายุไม่ต่ำกว่าห้าสิบห้าปีบริบูรณ์สามารถขอรับเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นงวดได้ (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓/๒)

๗. กำหนดกรณีให้ลูกจ้างสามารถโอนเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพไปยังกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพหรือกองทุนอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันในกรณีการออกจากงานหรือการชราภาพได้ (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๒๓/๔)

๘. กำหนดบทกำหนดโทษของผู้จัดการกองทุนในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายกำหนดเพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มมาตรา ๒๓/๔ (มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การกีฬาแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการกีฬาแห่งประเทศไทย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘

(๒) พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“บุคลากรกีฬา” หมายความว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬา เช่น ผู้ตัดสิน ผู้ฝึกสอน และผู้บริหารองค์กรด้านกีฬา ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“ภาษี” หมายความว่า ภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและค่าแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ

“สมาคมกีฬา” หมายความว่า สมาคมกีฬาที่ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาและได้จดทะเบียน จัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทย

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทย

“ผู้ว่าการ” หมายความว่า ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย

“รองผู้ว่าการ” หมายความว่า รองผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของการกีฬาแห่งประเทศไทย และหมายความรวมถึง รองผู้ว่าการด้วย

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของการกีฬาแห่งประเทศไทย

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนกลางสมาคมกีฬา นายทะเบียนสมาคมกีฬา ประจำกรุงเทพมหานคร หรือนายทะเบียนสมาคมกีฬาประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนด กิจการอื่น หรือออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงหรือระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การจัดตั้ง ทุน และทุนสำรอง

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งองค์การขึ้นเรียกว่า “การกีฬาแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กกท.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “SPORTS AUTHORITY OF THAILAND” เรียกโดยย่อว่า “SAT” และให้มีตราเครื่องหมายของ “กกท.”

รูปลักษณะตราเครื่องหมายตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๗ ให้ กกท. เป็นนิติบุคคล มีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดใกล้เคียง และจะจัดตั้งสำนักงานสาขาหรือตัวแทนขึ้น ณ ที่อื่นใดภายในหรือนอกราชอาณาจักรก็ได้ แต่การตั้ง สำนักงานสาขานอกราชอาณาจักรต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๘ กกท. มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (๑) ส่งเสริมการกีฬา
- (๒) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานเกี่ยวกับการกีฬา
- (๓) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และจัดทำโครงการ แผนงาน และสถิติเกี่ยวกับการส่งเสริมการกีฬารวมทั้งประเมินผล
- (๔) จัด ช่วยเหลือ แนะนำ และร่วมมือในการจัดและดำเนินกิจกรรมกีฬา
- (๕) สำรวจ จัดสร้าง และบูรณะสถานที่สำหรับการกีฬา

- (๖) ติดต่อร่วมมือกับองค์การหรือสมาคมกีฬาทั้งในและนอกราชอาณาจักร
- (๗) สอดส่องและกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมกีฬา
- (๘) ริเริ่ม พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการกีฬาคนพิการ
- (๙) ประกอบกิจการอื่น ๆ อันเกี่ยวแก่หรือเพื่อประโยชน์ของการกีฬา

มาตรา ๙ ให้ กกท. มีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๘ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพย์สินต่าง ๆ สร้าง ซื้อ จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจำนำ รับจำนอง ทำการแลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักรตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๒) กู้ยืมเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) ให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แก่กิจการของ กกท. ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๐ ทุนของ กกท. ประกอบด้วย

- (๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาตามมาตรา ๑๓๑
- (๒) เงินที่ได้จากงบประมาณแผ่นดินให้เป็นทุนหรือเพื่อดำเนินงาน
- (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
- (๔) เงินรายได้ตามมาตรา ๙๙

มาตรา ๑๑ กกท. อาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) รายได้จากทรัพย์สินของ กกท.
- (๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๓) รายได้จากการจัดการแข่งขันกีฬา
- (๔) รายได้อื่น

มาตรา ๑๒ เงินสำรองของ กกท. ให้ประกอบด้วยเงินสำรองธรรมดาซึ่งตั้งไว้เพื่อขาดเงินสำรองเพื่อการไถ่ถอนหนี้สินและเงินสำรองอื่น ๆ ตามความประสงค์แต่ละอย่างโดยเฉพาะตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร เงินสำรองธรรมดานำออกใช้ได้ก็แต่โดยมติของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๓ ทรัพย์สินของ กกท. ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

หมวด ๒

คณะกรรมการและผู้ว่าการ

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทย” ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นประธานกรรมการ
  - (๒) ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
  - (๓) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง
  - (๔) ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ประธานคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และประธานคณะกรรมการพาราลิมปิกแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ
  - (๕) ผู้แทนสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของนายกสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ
  - (๖) ผู้แทนสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดซึ่งมาจากการเลือกกันเองของนายกสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ
  - (๗) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน โดยอย่างน้อยสองคนให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านกฎหมายจำนวนหนึ่งคน และด้านการแพทย์ การบริหารการกีฬา หรือวิทยาศาสตร์การกีฬาจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ
- ให้ผู้ว่าการเป็นกรรมการและเลขานุการ
- หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการตาม (๕) และ (๖) ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
- มาตรา ๑๕ กรรมการตามมาตรา ๑๔ (๕) (๖) และ (๗) ต้องไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้าง และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจด้วย
- มาตรา ๑๖ กรรมการตามมาตรา ๑๔ (๕) (๖) และ (๗) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับเลือกหรือแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้
- ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการประเภทเดียวกันแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงสามสิบวัน จะไม่เลือกหรือแต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้
- ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๔ (๕) (๖) หรือ (๗) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๔ (๗) เพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับเลือกหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้เลือกหรือแต่งตั้งไว้แล้ว
- เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๔ (๕) (๖) หรือ (๗) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับเลือกหรือได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่
- มาตรา ๑๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๖ กรรมการตามมาตรา ๑๔ (๕) (๖) และ (๗) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ขาดการประชุมคณะกรรมการเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๕

กรรมการตามมาตรา ๑๔ (๕) หรือ (๖) นอกจากต้องพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งนายกสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” หรือนายกสมาคมกีฬาแห่งจังหวัด แล้วแต่กรณี

กรรมการตามมาตรา ๑๔ (๗) นอกจากต้องพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ออก

ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๔ (๕) (๖) หรือ (๗) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่ตำแหน่งผู้ว่าการว่างลงและยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งแทน ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ แต่จะต้องมีจำนวนกรรมการรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์แห่งกิจการของ กทท. ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดของ กทท. แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กทท. อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

- (๑) ออกข้อบังคับหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙
- (๒) ออกข้อบังคับว่าด้วยการประชุมและการดำเนินการของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหารกองทุน และคณะอนุกรรมการ
- (๓) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานและการบริหารงานของ กทท.
- (๔) ออกข้อบังคับว่าด้วยการปฏิบัติงานของผู้ว่าการ และการมอบให้ผู้อื่นปฏิบัติงานแทนผู้ว่าการ
- (๕) ออกข้อบังคับกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่น ๆ ของพนักงานและลูกจ้าง
- (๖) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนเงินเดือนหรือค่าจ้าง การพ้นจากตำแหน่ง วินัย การลงโทษ และการอุทธรณ์การลงโทษพนักงานและลูกจ้าง
- (๗) ออกระเบียบว่าด้วยการร้องทุกข์ของพนักงานและลูกจ้าง
- (๘) ออกข้อบังคับว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่นเพื่อสวัสดิการของพนักงาน ลูกจ้าง และครอบครัว
- (๙) ออกข้อบังคับว่าด้วยค่าใช้จ่ายและค่าตอบแทน ให้แก่ประธานกรรมการ กรรมการ ผู้ว่าการ พนักงาน ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานให้แก่ กทท. โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง
- (๑๐) ออกระเบียบว่าด้วยรูปแบบผู้ว่าการ พนักงาน และลูกจ้าง
- (๑๑) ออกระเบียบว่าด้วยการเงินและการบริหารเงินรายได้ของ กทท.

(๑๒) ออกระเบียบว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การบริหารกองทุน และการจัดหาผลประโยชน์ โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๑๓) จำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ

ข้อบังคับหรือระเบียบตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีข้อความจำกัดอำนาจของผู้ว่าการในการทำนิติกรรมไว้ประการใด ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งผู้ว่าการโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๑ ผู้ว่าการนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจแล้วยังต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจการกีฬา

(๒) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญา กับ กทท. หรือในกิจการที่กระทำให้แก่ กทท. ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นเพียงผู้ถือหุ้นเพื่อการลงทุนโดยสุจริตในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดในกิจการที่กระทำการอันมีส่วนได้เสียเช่นว่านั้น หรือเป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายให้เป็นประธานกรรมการ กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้ดำเนินกิจการในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ กทท. เป็นผู้ถือหุ้น

มาตรา ๒๒ ผู้ว่าการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑

(๕) คณะกรรมการมีมติเห็นสมควรให้เลิกจ้าง

(๖) สัญญาจ้างสิ้นสุดลง

มติของคณะกรรมการให้เลิกจ้างตาม (๕) ต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่นอกจากผู้ว่าการ และให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๒๓ ผู้ว่าการมีหน้าที่บริหารกิจการของ กทท. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของ กทท. และตามนโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดกับมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่ง

ผู้ว่าการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของ กทท.

มาตรา ๒๔ ผู้ว่าการมีอำนาจ

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานและลูกจ้างออกจากตำแหน่งตามข้อบังคับหรือระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าเป็นพนักงานหรือลูกจ้างชั้นที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการฝ่าย หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไป จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

(๒) กำหนดเงื่อนไขในการทำงานของพนักงานและลูกจ้าง และออกระเบียบการปฏิบัติงานของ กท. โดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับหรือระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๕ ให้รองผู้ว่าการมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่งรองจากผู้ว่าการ และมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของ กท. ตามที่ผู้ว่าการมอบหมาย

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งผู้ว่าการว่างลงและยังมิได้แต่งตั้งผู้ว่าการ ให้รองผู้ว่าการรักษาการแทนผู้ว่าการ ถ้าไม่มีรองผู้ว่าการ หรือรองผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนผู้ว่าการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของรองผู้ว่าการหรือผู้รักษาการแทนผู้ว่าการตามวรรคหนึ่ง ให้รองผู้ว่าการหรือผู้รักษาการแทนผู้ว่าการมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ว่าการ เว้นแต่อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการในฐานะกรรมการ

มาตรา ๒๗ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้ว่าการเป็นผู้แทนของ กท. และเพื่อการนี้ผู้ว่าการจะมอบอำนาจให้บุคคลใด ๆ ปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

นิติกรรมที่ผู้ว่าการกระทำโดยฝ่าฝืนข้อบังคับหรือระเบียบตามมาตรา ๑๙ ย่อมไม่ผูกพัน กท.

มาตรา ๒๘ ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๓

คณะกรรมการกึ่งาจังหวัด

มาตรา ๒๙ ในแต่ละจังหวัดนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการกึ่งาจังหวัด และให้สำนักงาน กท. จังหวัด ทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการกึ่งาจังหวัด

มาตรา ๓๐ คณะกรรมการกึ่งาจังหวัดประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ท้องเที่ยวและกึ่งาจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกสมาคมกึ่งาแห่งจังหวัด เป็นกรรมการ

(๔) ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนั้น จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๕) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีชื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๖) ผู้แทนองค์กรเอกชนในจังหวัดนั้น จำนวนสองคน เป็นกรรมการ

(๗) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินแปดคน เป็นกรรมการ โดยต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านกึ่งาคนพิการอย่างน้อยหนึ่งคน

ให้ผู้อำนวยการสำนักงาน กกท. จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการ สมาคมกีฬาแห่งจังหวัดเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ตาม (๔) (๕) (๖) และ (๗) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๑ คณะกรรมการกีฬาสหพันธ์จังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอนโยบาย แผนงาน และโครงการส่งเสริมกีฬาภายในจังหวัดต่อคณะกรรมการ
- (๒) ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ กกท. ตามมาตรา ๘
- (๓) ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และสนับสนุน กกท. สมาคมกีฬา และหน่วยงานกีฬาที่เกี่ยวข้อง ในการแข่งขันกีฬาและการดำเนินกิจกรรมกีฬาของจังหวัด

(๔) ออกข้อบังคับว่าด้วยการประชุมและการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

(๕) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๓๒ให้นำมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการกีฬาสหพันธ์ โดยอนุโลม

หมวด ๔

การส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬา

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬา คณะกรรมการมีอำนาจให้ทุน ทรัพย์สิน หรือสิทธิประโยชน์อื่น แก่คณะกรรมการกีฬาสหพันธ์ สมาคมกีฬา นักกีฬา หรือบุคลากรกีฬา เพื่อใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬา ตลอดจนให้คณะกรรมการมีอำนาจให้การสงเคราะห์อื่น เพื่อสวัสดิการแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬาได้ด้วย

การให้ทุน ทรัพย์สิน หรือสิทธิประโยชน์อื่น ในการส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬา หรือ การสงเคราะห์อื่นเพื่อสวัสดิการแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬาตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะกำหนดเงื่อนไข ในการให้ได้ด้วยก็ได้

หลักเกณฑ์การพิจารณาและการกำหนดประเภทของบุคคลซึ่งพึงได้รับทุน ทรัพย์สิน หรือ สิทธิประโยชน์อื่น ในการส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬา หรือการสงเคราะห์อื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไป ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๔ คณะกรรมการกีฬาสหพันธ์ สมาคมกีฬา นักกีฬา หรือบุคลากรกีฬาใดประสงค์ จะขอรับทุน ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ หรือการสงเคราะห์อื่นตามมาตรา ๓๓ ให้ยื่นคำขอต่อ กกท. ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่คณะกรรมการกีฬาสหพันธ์ สมาคมกีฬา นักกีฬา หรือบุคลากรกีฬา ที่ได้รับทุน ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ หรือการสงเคราะห์อื่นตามมาตรา ๓๓ ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข

ที่คณะกรรมการกำหนด ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยกเลิกการให้ทุน ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ หรือการสงเคราะห์อื่นทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

ถ้าคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า การที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนั้นมีได้เป็นการกระทำโดยจงใจ คณะกรรมการจะเตือนเป็นหนังสือให้แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดก็ได้ และเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว คณะกรรมการก็พิจารณาจังหวัด สมาคมกีฬา นักกีฬา หรือบุคลากรกีฬานั้นมีได้แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้อง ให้คณะกรรมการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๕

กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

มาตรา ๓๖ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ” ใน กกท. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเพื่อการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา คุ้มครอง ช่วยเหลือ และจัดสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา โดยประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินบำรุงกองทุนที่จัดเก็บตามมาตรา ๓๗
- (๒) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาตามมาตรา ๑๓๓
- (๓) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๔) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามความจำเป็น
- (๕) เงินรายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน
- (๖) รายได้ที่เกิดจากการดำเนินการของกองทุน
- (๗) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
- (๘) รายได้อื่น ๆ

ให้ กกท. เก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุนและดำเนินการเบิกจ่ายเงินกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้เป็นของ กกท. เพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๓๗ ให้กองทุนมีอำนาจจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ในอัตราร้อยละสองของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ

ในการคำนวณเงินบำรุงกองทุนตามอัตราที่กำหนดในวรรคหนึ่ง หากมีเศษของหนึ่งสตางค์ให้ปัดทิ้ง

มาตรา ๓๘ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บและส่งเงินบำรุงกองทุน

(๑) ให้กรมสรรพสามิตและกรมศุลกากรเป็นผู้ดำเนินการเรียกเก็บเงินบำรุงกองทุน เพื่อนำส่งเป็นรายได้ของกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

(๒) เงินบำรุงกองทุนให้ถือเป็นภาษี แต่ไม่ให้นำไปรวมคำนวณเป็นมูลค่าของภาษี

มาตรา ๓๙ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ มีหน้าที่ส่งเงินบำรุงกองทุนตามอัตราที่กำหนดตามมาตรา ๓๗ พร้อมกับการชำระภาษีตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบได้รับการยกเว้นหรือคืนภาษี ให้ได้รับการยกเว้นหรือคืนเงินบำรุงกองทุนด้วย ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ส่งเงินบำรุงกองทุนไม่ส่งเงินบำรุงกองทุนหรือส่งภายหลังระยะเวลาที่กำหนด หรือส่งเงินบำรุงกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง นอกจากจะมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้เสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินที่ไม่ส่งหรือส่งภายหลังระยะเวลาที่กำหนดหรือจำนวนเงินที่ส่งขาดไป แล้วแต่กรณี นับแต่วันครบกำหนดส่งจนถึงวันที่ส่งเงินบำรุงกองทุน แต่เงินเพิ่มที่คำนวณได้มิให้เกินจำนวนเงินบำรุงกองทุนและให้ถือว่าเงินเพิ่มนี้เป็นเงินบำรุงกองทุนด้วย

ในการคำนวณระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน

มาตรา ๔๒ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
- (๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานักกีฬา บุคลากรกีฬา และสมาคมกีฬา
- (๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการเตรียมนักกีฬาเพื่อให้เป็นนักกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
- (๔) สนับสนุนเงินรางวัลแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬา และสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ซึ่งประกอบคุณความดีแก่การกีฬาของชาติหรือนำชื่อเสียงเกียรติภูมิมาสู่ประเทศชาติ
- (๕) สนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬา
- (๖) ช่วยเหลือด้านสวัสดิการแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬา และผู้ซึ่งประสบอุบัติเหตุ หรือได้รับความเสียหายหรืออันตรายจากการแข่งขันกีฬา และกรณีอื่นอันควรแก่การสงเคราะห์

นอกจากการใช้จ่ายเงินกองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้จัดสรรเงินกองทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๓ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

- (๑) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
- (๓) ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง
- (๔) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สาม
- (๕) ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ประธานคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และประธานคณะกรรมการพาราลิมปิกแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

(๖) ผู้แทนสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของนายกสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๗) ผู้แทนสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดซึ่งมาจากการเลือกกันเองของนายกสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๘) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากบุคคลที่ไม่เป็นพนักงานจำนวนสองคน โดยให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์หรือการเงินจำนวนหนึ่งคน และด้านการแพทย์หรือวิทยาศาสตร์การกีฬาจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้ว่าการเป็นกรรมการบริหารกองทุนและเลขานุการ

กรรมการบริหารกองทุนตาม (๖) (๗) และ (๘) จะดำรงตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๑๔ (๕)

(๖) หรือ (๗) ในขณะเดียวกันมิได้

หลักเกณฑ์ คุณสมบัติ และวิธีการในการเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการบริหารกองทุนตาม (๖) (๗) และ (๘) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๔ กรรมการบริหารกองทุนตามมาตรา ๔๓ (๖) (๗) และ (๘) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับเลือกหรือแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

ในกรณีที่กรรมการบริหารกองทุนตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้ดำเนินการเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการบริหารกองทุนประเภทเดียวกันแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการบริหารกองทุนว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการบริหารกองทุนเหลือไม่ถึงสามสิบวัน จะไม่เลือกหรือแต่งตั้งกรรมการบริหารกองทุนแทนก็ได้ และให้ผู้ได้รับเลือกหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการบริหารกองทุนตามมาตรา ๔๓ (๖) (๗) หรือ (๘) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการบริหารกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการบริหารกองทุนซึ่งได้รับเลือกหรือได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๔๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๔๔ กรรมการบริหารกองทุนตามมาตรา ๔๓ (๖) (๗) และ (๘) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๔๓

กรรมการบริหารกองทุนตามมาตรา ๔๓ (๖) หรือ (๗) นอกจากต้องพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งนายกสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” หรือนายกสมาคมกีฬาแห่งจังหวัด แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่กรรมการบริหารกองทุนตามมาตรา ๔๓ (๖) (๗) หรือ (๘) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือในกรณีที่ตำแหน่งผู้ว่าการว่างลงและยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งแทน ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนประกอบด้วยกรรมการบริหารกองทุนเท่าที่เหลืออยู่ แต่จะต้องมีจำนวนกรรมการบริหารกองทุนรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการบริหารกองทุนทั้งหมด

มาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกองทุนรวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) พิจารณาอนุมัติโครงการที่ขอรับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากกองทุนและติดตามผลการดำเนินการของโครงการดังกล่าว

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เงินรางวัลแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬา และสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย”

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ทุนการศึกษา และอนุมัติทุนการศึกษาแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬา

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการช่วยเหลือด้านสวัสดิการแก่บุคคลตามมาตรา ๔๒ (๖)

(๖) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) วางระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

คณะกรรมการบริหารกองทุนอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมายก็ได้

มาตรา ๔๗ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การบริหารกองทุน และการจัดหาผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๘ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำบัญชีและบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนในรอบปีแล้วทำรายงานผลการสอบและรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีเพื่อคณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

หมวด ๖

สมาคมกีฬา

ส่วนที่ ๑

การจัดตั้งสมาคมกีฬา

มาตรา ๔๙ สมาคมกีฬาจะมีขึ้นได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ สมาคมกีฬาตามวรรคหนึ่งต้องมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา โดยมีการจัดการแข่งขันกีฬาหรือส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน และอาจมีการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

มาตรา ๕๐ สมาคมกีฬาต้องมีข้อบังคับและต้องจดทะเบียน เมื่อได้จดทะเบียนแล้วให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๕๑ ให้จัดตั้งสำนักงานกลางทะเบียนสมาคมกีฬาขึ้นใน กกท. เพื่อควบคุมการจดทะเบียนเป็นสมาคมกีฬาทั่วราชอาณาจักร และทำหน้าที่เป็นสำนักงานทะเบียนสมาคมกีฬาประจำกรุงเทพมหานคร

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงาน กกท. จังหวัด ทำหน้าที่เป็นสำนักงานทะเบียนสมาคมกีฬาประจำจังหวัด

ให้ผู้ว่าการหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นนายทะเบียนกลางสมาคมกีฬาและนายทะเบียนสมาคมกีฬาประจำกรุงเทพมหานคร และให้ผู้อำนวยการสำนักงาน กกท. จังหวัด หรือผู้ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นนายทะเบียนสมาคมกีฬาประจำจังหวัด

มาตรา ๕๒ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดชนิดกีฬาที่สามารถขอจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬาได้ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๓ การขอจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬา ให้ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนยื่นคำขอพร้อมด้วยข้อบังคับของสมาคมกีฬาอย่างน้อยสามฉบับต่อนายทะเบียนประจำท้องที่ที่จะตั้งสำนักงาน

คุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมกีฬา หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอจดทะเบียนและการจดทะเบียนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๕๔ ในการขอจดทะเบียน ถ้าได้ปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๓ มีข้อบังคับถูกต้องตามมาตรา ๕๖ และข้อบังคับนั้นไม่ขัดต่อกฎหมายและวัตถุประสงค์ของสมาคมกีฬา

กับทั้งผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมกีฬาทุกคนมีคุณสมบัติถูกต้องตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ตามมาตรา ๕๓ วรรคสอง ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนได้ และให้ออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน ตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้แก่สมาคมกีฬานั้น

การจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬาและการเลิกสมาคมกีฬา ให้นายทะเบียนกลางสมาคมกีฬา ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ถ้านายทะเบียนเห็นว่าในการขอจดทะเบียนมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีคำสั่งให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง เมื่อได้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงถูกต้องแล้ว ให้นายทะเบียนออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนให้แก่สมาคมกีฬานั้น

ถ้าผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องตามวรรคสามภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งนายทะเบียน หรือหากนายทะเบียนพิจารณาแล้วเห็นว่า วัตถุประสงค์ตามที่ยื่นคำขอมิได้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ วรรคสอง ให้นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนและแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนพร้อมด้วยเหตุผลไปยังผู้ขอจดทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันยื่นคำขอ

ให้ผู้ขอจดทะเบียนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อคณะกรรมการได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว และให้นายทะเบียนส่งหนังสืออุทธรณ์ต่อไปยังคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหนังสืออุทธรณ์ดังกล่าว

ให้คณะกรรมการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับหนังสืออุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬาสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้นายทะเบียนออกใบแทนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนให้เมื่อสมาคมกีฬาร้องขอ

การขอรับใบแทนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน การออกใบแทนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน และแบบใบแทนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๕๖ ข้อบังคับของสมาคมกีฬาอย่างน้อยต้องมีข้อความเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ ซึ่งต้องมีคำว่า “สมาคมกีฬา” กำกับไว้กับชื่อนั้นด้วย
- (๒) วัตถุประสงค์
- (๓) ที่ตั้งสำนักงานและวันเวลาเปิดทำการ
- (๔) วิธีการรับสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพ
- (๕) ข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก
- (๖) อัตราค่าบำรุง
- (๗) ข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการสมาคมกีฬา ได้แก่ จำนวนกรรมการ การตั้งกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมคณะกรรมการสมาคมกีฬา
- (๘) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดการสมาคมกีฬา การบัญชี และทรัพย์สินของสมาคมกีฬา

(๙) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่

(๑๐) ข้อกำหนดอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

การกำหนดระยะเวลาของวาระการดำรงตำแหน่งตาม (๗) ของกรรมการสมาคมกีฬาทั่วไปและสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ต้องกำหนดให้ไม่เกินสี่ปี

การกำหนดระยะเวลาของวาระการดำรงตำแหน่งตาม (๗) ของกรรมการสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ชนิดกีฬาใด ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับระยะเวลาของวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการบริหารสหพันธ์กีฬานานาชาติของชนิดกีฬานั้นด้วย

มาตรา ๕๗ สมาคมกีฬาต้องใช้ชื่อซึ่งมีคำว่า “สมาคมกีฬา” ประกอบกับชื่อของสมาคมกีฬา

มาตรา ๕๘ การแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคมกีฬาจะกระทำได้ก็แต่โดยมติของที่ประชุมใหญ่ และต้องนำไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานของสมาคมกีฬาตั้งอยู่ภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ เมื่อนายทะเบียนได้จดทะเบียนแล้วให้มีผลใช้บังคับได้

การยื่นคำขอจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

นายทะเบียนมีอำนาจไม่รับจดทะเบียนการแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคมกีฬาได้เมื่อเห็นว่าการแก้ไขหรือเพิ่มเติมนั้นขัดต่อวัตถุประสงค์ของสมาคมกีฬาหรือขัดต่อกฎหมาย

ในกรณีที่นายทะเบียนไม่รับจดทะเบียนการแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคมกีฬา ให้นำมาตรา ๕๔ วรรคห้าและวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๙ การแต่งตั้งกรรมการสมาคมกีฬาขึ้นใหม่ทั้งชุดหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการสมาคมกีฬา ให้กระทำตามข้อบังคับของสมาคมกีฬานั้น และสมาคมกีฬาต้องนำไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานของสมาคมกีฬาตั้งอยู่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสมาคมกีฬานั้น

ถ้านายทะเบียนเห็นว่ากรรมการสมาคมกีฬาตามวรรคหนึ่งผู้ใด มีฐานะ ความประพฤติ หรือคุณสมบัติไม่เหมาะสมในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสมาคมกีฬาหรือกระบวนการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสมาคมกีฬาขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับของสมาคมกีฬา นายทะเบียนจะไม่รับจดทะเบียนกรรมการสมาคมกีฬาผู้นั้นก็ได้ ในกรณีที่นายทะเบียนไม่รับจดทะเบียนกรรมการสมาคมกีฬา นายทะเบียนต้องแจ้งเหตุผลที่ไม่รับจดทะเบียนให้สมาคมกีฬาทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน โดยให้นำมาตรา ๕๔ วรรคห้าและวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในระหว่างที่ยังไม่มีการจดทะเบียนกรรมการสมาคมกีฬาชุดใหม่ หากข้อบังคับของสมาคมกีฬามีได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้กรรมการสมาคมกีฬาชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่กรรมการสมาคมกีฬาต่อไปจนกว่าจะได้มีการจดทะเบียนกรรมการสมาคมกีฬาชุดใหม่

มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อที่มีอักษรไทยประกอบว่า “สมาคมกีฬา” หรืออักษรต่างประเทศซึ่งแปลหรืออ่านว่า “สมาคมกีฬา” ในดวงตรา ป้ายชื่อ หรือเอกสารต่าง ๆ โดยมีได้เป็นสมาคมกีฬา เว้นแต่เป็นการใช้ในการขอจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬา

มาตรา ๖๑ ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาสอบถามหรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการขอจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬาได้

ส่วนที่ ๒

ประเภทของสมาคมกีฬา

มาตรา ๖๒ สมาคมกีฬาแบ่งออกเป็นสามประเภท คือ

- (๑) สมาคมกีฬาทั่วไป
- (๒) สมาคมกีฬาแห่งจังหวัด
- (๓) สมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย”

มาตรา ๖๓ สมาคมกีฬาทั่วไปเป็นสมาคมกีฬาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาแก่สมาชิกเป็นการทั่วไป

มาตรา ๖๔ สมาคมกีฬาแห่งจังหวัดเป็นสมาคมกีฬาทั่วไปที่จัดตั้งขึ้นในแต่ละจังหวัด โดยมีผลงานเป็นที่ประจักษ์และมีการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาซึ่งมีความหลากหลายของชนิดกีฬาและได้รับอนุญาตให้เป็นสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดจากนายทะเบียนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่นายทะเบียนไม่อนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรา ๕๔ วรรคห้าและวรรคหกมาใช้บังคับโดยอนุโลม

สมาคมกีฬาทั่วไปที่ได้รับอนุญาตให้เป็นสมาคมกีฬาแห่งจังหวัด ต้องใช้คำว่า “สมาคมกีฬาแห่งจังหวัด” ประกอบในชื่อของสมาคมกีฬานั้น

สมาคมกีฬาแห่งจังหวัดอาจรับสมาชิกจากสมาคมกีฬาทั่วไป ชมรม สโมสร องค์การ หรือบุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬาซึ่งอยู่ในวัตถุประสงค์ของสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดนั้น

มาตรา ๖๕ สมาคมกีฬาแห่งจังหวัดที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนตามมาตรา ๖๔ สามารถดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา โดยส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาหรือจัดหรือร่วมในการจัดให้มีการแข่งขันกีฬา โดยแสดงว่าเป็นการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน หรือจัดหรือร่วมในการจัดให้มีการแข่งขันกีฬาในนามของจังหวัด

มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้คณะบุคคลหรือบุคคลใดที่มีได้เป็นสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดแสดงตนว่าเป็นสมาคมกีฬาแห่งจังหวัด

มาตรา ๖๗ สมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” เป็นสมาคมกีฬาทั่วไปที่จัดตั้งขึ้นโดยมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในระดับชาติ และได้รับอนุญาตให้เป็นสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” จากนายทะเบียนกลางสมาคมกีฬาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่นายทะเบียนกลางสมาคมกีฬาไม่อนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรา ๕๔ วรรคห้า และวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สมาคมกีฬาทั่วไปที่ได้รับอนุญาตให้เป็นสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ต้องใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ประกอบในชื่อของสมาคมกีฬานั้น

สมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” อาจรับสมาชิกจากสมาคมกีฬาแห่งจังหวัด สมาคมกีฬาทั่วไป ชมรม สโมสร องค์การ หรือบุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬาซึ่งอยู่ในวัตถุประสงค์ของสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” นั้น

ในกรณีที่สมาคมกีฬาแห่งจังหวัดได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ให้สมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” นั้นพิจารณาถึงชนิดกีฬาที่สมาคมกีฬาแห่งจังหวัดนั้นดำเนินกิจกรรมอยู่ประกอบการพิจารณารับสมัครสมาชิกด้วย

มาตรา ๖๘ สมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” สามารถดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา โดยส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา หรือจัดหรือร่วมในการจัดให้มีการแข่งขันกีฬา โดยแสดงว่าเป็นการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน หรือจัดหรือร่วมในการจัดให้มีการแข่งขันกีฬาในนามของชาติหรือประเทศไทย

ในการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา หรือจัดหรือร่วมในการจัดให้มีการแข่งขันกีฬาในนามของชาติหรือประเทศไทยตามวรรคหนึ่ง ต้องขออนุญาตจากนายทะเบียนกลางสมาคมกีฬาเป็นรายกรณีไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๖๙ ห้ามมิให้คณะบุคคลหรือบุคคลใดที่มีได้เป็นสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” แสดงตนว่าเป็นสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย”

ห้ามมิให้สมาคมกีฬาทั่วไป สมาคมกีฬาแห่งจังหวัด คณะบุคคล หรือบุคคลใดใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” หรือมีอักษรหรือเครื่องหมายใดที่แสดงว่าเป็นสมาคม คณะบุคคล หรือบุคคล ซึ่งดำเนินกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการกีฬาในนามของชาติหรือประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนกลางสมาคมกีฬา

ห้ามมิให้สมาคมกีฬาทั่วไป สมาคมกีฬาแห่งจังหวัด คณะบุคคล หรือบุคคลใดเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน หรือจัดหรือร่วมในการจัดให้มีการแข่งขันกีฬาในนามของชาติหรือประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนกลางสมาคมกีฬา

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคสองและวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยให้นำมาตรา ๕๔ วรรคห้าและวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓ การดำเนินกิจการของสมาคมกีฬา

มาตรา ๗๐ ให้สมาคมกีฬามีคณะกรรมการสมาคมกีฬาเป็นผู้ดำเนินกิจการของสมาคมกีฬา และเป็นผู้แทนของสมาคมกีฬาในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้ คณะกรรมการสมาคมกีฬา จะมอบหมายให้กรรมการสมาคมกีฬาคนหนึ่งคนใดหรือหลายคนทำการแทนก็ได้

มาตรา ๗๑ กรรมการสมาคมกีฬาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสมาคมกีฬา และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์เหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาหรือ การส่งเสริมกีฬาภายในขอบวัตถุประสงค์ของสมาคมกีฬานั้น

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เคยถูกนายทะเบียนสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการสมาคมกีฬาตามมาตรา ๘๖ (๔) เว้นแต่จะพ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ถูกล้างให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๗๒ สมาชิกของสมาคมกีฬาที่มีสิทธิออกเสียงจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิก ที่มีสิทธิออกเสียง มีสิทธิขอตรวจสอบกิจการและทรัพย์สินของสมาคมกีฬาได้ โดยยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อ สมาคมกีฬานั้น

มาตรา ๗๓ ห้ามมิให้สมาคมกีฬากระทำการใด ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการด้วยประการใด ๆ อันอาจเป็นภัยต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ ประชาชนหรือนำความเสื่อมเสียมาสู่การกีฬาของชาติ

(๒) กีดกันหรือขัดขวางมิให้ผู้ใดซึ่งมีคุณสมบัติที่จะเข้าเป็นสมาชิกได้ตามข้อบังคับของสมาคม กีฬาเข้าเป็นสมาชิก หรือบังคับด้วยประการใด ๆ ให้เข้าเป็นสมาชิกโดยผู้นั้นไม่สมัครใจหรือให้สมาชิกออกจาก สมาคมกีฬาโดยเจตนาอันไม่สุจริตหรือขัดต่อข้อบังคับของสมาคมกีฬา

(๓) เปิดเผยข้อมูล เอกสาร หรือข้อความอันเกี่ยวกับประโยชน์ได้เสียโดยเฉพาะของสมาชิกผู้ใด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากสมาชิกผู้นั้น

(๔) ให้หรือยอมให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่กรรมการสมาคมกีฬาดำเนินกิจการในหน้าที่ของกรรมการ สมาคมกีฬานั้น

(๕) หาผลกำไรหรือรายได้เพื่อมาแบ่งปันกัน

(๖) ให้การสนับสนุนด้านการเงินหรือทรัพย์สินแก่นักการเมืองหรือพรรคการเมืองใด

(๗) กีดกันหรือขัดขวางมิให้นักกีฬาเข้าแข่งขันกีฬาโดยมีเจตนาอันไม่สุจริตหรือขัดต่อข้อบังคับ ของสมาคมกีฬา

ส่วนที่ ๔

การกำกับดูแลสมาคมกีฬา

มาตรา ๗๔ สมาคมกีฬาต้องปฏิบัติตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่สมาคมกีฬาใดดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้สมาคมกีฬานั้นแก้ไขหรือระงับการดำเนินการฝ่าฝืนดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยให้นำมาตรา ๕๔ วรรคห้าและวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๕ ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้กรรมการสมาคมกีฬาหรือสมาชิกมาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสมาคมกีฬา หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของสมาคมกีฬาได้

มาตรา ๗๖ นายทะเบียนหรือพนักงานที่ผู้ว่าการมอบหมายอาจเข้าร่วมการประชุมใหญ่ของสมาคมกีฬาและอาจชี้แจงแสดงข้อคิดเห็นแก่ที่ประชุมใหญ่ได้ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๗๗ สมาคมกีฬาต้องจัดให้มีทะเบียนสมาชิกตามแบบที่นายทะเบียนกลางสมาคมกีฬา กำหนด และให้เก็บรักษาทะเบียนดังกล่าวพร้อมหลักฐานและเอกสารที่ใช้ประกอบการลงทะเบียนไว้ที่สำนักงานของสมาคมกีฬา

เมื่อมีการรับสมาชิกใหม่หรือมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับทะเบียนสมาชิก ให้สมาคมกีฬาแจ้งการรับสมาชิกใหม่หรือการเปลี่ยนแปลงนั้นต่อนายทะเบียนภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับสมาชิกใหม่หรือมีการเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๗๘ ให้สมาคมกีฬาจัดทำบัญชีอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบสิบสองเดือนอันจัดว่าเป็นรอบปีในทางบัญชีของสมาคมกีฬานั้น

งบดุลนั้นต้องมีรายการแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของสมาคมกีฬากับทั้งบัญชีรายรับรายจ่าย งบดุลต้องทำให้แล้วเสร็จและจัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติต่อที่ประชุมใหญ่ของสมาคมกีฬาภายในกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่สิ้นปีการบัญชี

มาตรา ๗๙ ให้สมาคมกีฬาจัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินการของสมาคมกีฬาเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนองบดุล และให้ส่งสำเนารายงานกับงบดุลไปยังนายทะเบียนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมใหญ่

มาตรา ๘๐ ผู้ใดประสงค์จะขอตรวจหรือคัดเอกสาร หรือขอให้คัดและรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับสมาคมกีฬา ให้ยื่นคำขอตามแบบที่นายทะเบียนกลางสมาคมกีฬากำหนด

มาตรา ๘๑ นอกเหนือจากการกำกับดูแลสมาคมกีฬาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๔ ถึงมาตรา ๘๐ เพื่อประโยชน์แก่การกำกับดูแลการดำเนินการของสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดและสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ให้นายทะเบียนมีอำนาจดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ ถึงมาตรา ๘๘ ด้วย

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการของสมาคมกีฬา ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการสมาคมกีฬานั้นเรียกประชุมใหญ่วิสามัญหรือให้คณะกรรมการสมาคมกีฬามาประชุมกันเพื่อพิจารณาหรือวินิจฉัยปัญหาของสมาคมกีฬาได้

มาตรา ๘๓ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าสมาคมกีฬาใดจะดำเนินการไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือนำความเสื่อมเสียมาสู่การกีฬาของชาติ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้สมาคมกีฬานั้นแจ้งวันและเวลาประชุมทุกคราวมาให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ในกรณีเช่นนี้ให้นายทะเบียนหรือพนักงานที่ผู้ว่าการมอบหมายมีอำนาจเข้าไปฟังการประชุมได้

สมาคมกีฬาใดไม่แจ้งวันและเวลาประชุมตามคำสั่งของนายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้สมาคมกีฬานั้นงดการประชุมได้ครั้งหนึ่งไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนมีคำสั่ง

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งให้งดการประชุม ให้นำมาตรา ๕๔ วรรคห้าและวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๔ เมื่อสมาชิกของสมาคมกีฬาซึ่งมีสิทธิออกเสียงจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกซึ่งมีสิทธิออกเสียง กรรมการสมาคมกีฬาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการสมาคมกีฬาเท่าที่มีอยู่ หรือพนักงานซึ่งเข้าร่วมในการประชุมกรรมการสมาคมกีฬาหรือการประชุมใหญ่ของสมาคมกีฬาร้องขอว่าการประชุมกรรมการสมาคมกีฬาหรือการประชุมใหญ่ของสมาคมกีฬานั้น ได้นัดเรียกหรือได้ประชุมกันหรือได้ลงมติฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือข้อบังคับของสมาคมกีฬา ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนมติของที่ประชุมกรรมการสมาคมกีฬาหรือมติของที่ประชุมใหญ่ที่เกิดขึ้นในการประชุมที่ได้เรียกหรือได้ประชุมกันหรือได้ลงมติฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือข้อบังคับของสมาคมกีฬานั้นเสียได้

การร้องขอให้เพิกถอนมติของที่ประชุมกรรมการสมาคมกีฬาหรือมติของที่ประชุมใหญ่ตามวรรคหนึ่ง สมาชิกของสมาคมกีฬา กรรมการสมาคมกีฬา หรือพนักงาน ต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมลงมติ

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งให้เพิกถอนมติของที่ประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรา ๕๔ วรรคห้าและวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๕ ในกรณีที่กรรมการสมาคมกีฬาหรือเจ้าหน้าที่ของสมาคมกีฬากระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่สมาคมกีฬา หรือกระทำการในประการที่น่าจะทำให้ประเทศชาติเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ถ้าสมาคมกีฬาไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดี ให้นายทะเบียนร้องทุกข์หรือฟ้องคดีได้ โดยให้พนักงานอัยการรับว่าต่างให้ก็ได้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากจะต้องมีค่าใช้จ่ายให้ทดรองจ่ายจากเงินกองทุน

ให้สมาคมกีฬาชดใช้ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการร้องทุกข์ การฟ้องคดี หรือการว่าต่างให้แก่กองทุน หรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่คณะกรรมการสมาคมกีฬาหรือกรรมการสมาคมกีฬากระทำการหรืองดเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของตนจนทำให้เสื่อมเสียประโยชน์ของสมาคมกีฬา หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดในประการที่น่าจะนำความเสื่อมเสียมาสู่การกีฬาของชาติไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสมาคมกีฬาหรือกรรมการสมาคมกีฬาระงับการปฏิบัติการที่เป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมเสียประโยชน์ของสมาคมกีฬาหรือการกีฬาของชาติ

(๒) ให้คณะกรรมการสมาคมกีฬาหรือกรรมการสมาคมกีฬาแก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

(๓) ให้คณะกรรมการสมาคมกีฬาหรือกรรมการสมาคมกีฬาหยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้เสร็จตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

(๔) ให้คณะกรรมการสมาคมกีฬาพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะหรือให้กรรมการสมาคมกีฬาซึ่งเกี่ยวข้องกับการนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการ

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ให้นำมาตรา ๕๔ วรรคห้าและวรรคหกมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๗ เมื่อนายทะเบียนสั่งให้คณะกรรมการสมาคมกีฬาพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้นายทะเบียนแต่งตั้งคณะกรรมการสมาคมกีฬาชั่วคราวขึ้นคณะหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ และมีสิทธิเช่นเดียวกับคณะกรรมการสมาคมกีฬา

ในกรณีที่ไม่มี การอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๘๖ (๔) ให้คณะกรรมการสมาคมกีฬาชั่วคราวจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสมาคมกีฬาขึ้นใหม่ทั้งคณะให้เสร็จสิ้นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๘๖ (๔) ห้ามมิให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการสมาคมกีฬาขึ้นใหม่จนกว่าคณะกรรมการจะได้วินิจฉัยอุทธรณ์แล้วเสร็จและให้คณะกรรมการสมาคมกีฬาชั่วคราวจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสมาคมกีฬาขึ้นใหม่ทั้งคณะให้เสร็จสิ้นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการอุทธรณ์

มาตรา ๘๘ เมื่อนายทะเบียนสั่งให้กรรมการสมาคมกีฬาคนใดพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ให้สมาคมกีฬาดำเนินการตั้งผู้เป็นกรรมการสมาคมกีฬาแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กรรมการสมาคมกีฬาพ้นจากตำแหน่ง ถ้ามิได้ตั้งหรือตั้งไม่ได้ตามกำหนดเวลาและนายทะเบียนเห็นสมควร นายทะเบียนอาจแต่งตั้งสมาชิกคนใดคนหนึ่งเป็นกรรมการสมาคมกีฬาแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งกรรมการสมาคมกีฬาเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระของกรรมการสมาคมกีฬาผู้นั้นเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน สมาคมกีฬาจะตั้งกรรมการสมาคมกีฬาแทนหรือนายทะเบียนจะดำเนินการแต่งตั้งกรรมการสมาคมกีฬาแทนหรือไม่ก็ได้

ส่วนที่ ๕
การเลิกสมาคมกีฬา

มาตรา ๘๙ สมาคมกีฬาย่อมเลิกด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้

- (๑) เมื่อมีเหตุตามที่กำหนดในข้อบังคับของสมาคมกีฬา
- (๒) ถ้าสมาคมกีฬาตั้งขึ้นไว้เฉพาะระยะเวลาใด เมื่อสิ้นระยะเวลานั้น
- (๓) เมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติให้เลิก
- (๔) เมื่อสมาคมกีฬาล้มละลาย
- (๕) เมื่อนายทะเบียนถอนชื่อสมาคมกีฬาออกจากทะเบียนตามมาตรา ๙๐
- (๖) ศาลสั่งให้เลิกตามมาตรา ๙๒

เมื่อเลิกสมาคมกีฬาตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศการเลิกสมาคมกีฬาในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙๐ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งถอนชื่อสมาคมกีฬาออกจากทะเบียนได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อปรากฏในภายหลังการจดทะเบียนว่า วัตถุประสงค์ของสมาคมกีฬาขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่การกีฬาของชาติ และนายทะเบียนได้สั่งให้แก้ไขแล้วแต่สมาคมกีฬาไม่ปฏิบัติตามภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

(๒) เมื่อปรากฏว่าการดำเนินการของสมาคมกีฬาขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่การกีฬาของชาติ

(๓) เมื่อสมาคมกีฬาหยุดดำเนินการติดต่อกันตั้งแต่สองปีขึ้นไป

(๔) เมื่อปรากฏว่าสมาคมกีฬาให้หรือปล่อยให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่กรรมการสมาคมกีฬาเป็นผู้ดำเนินการของสมาคมกีฬา

(๕) เมื่อสมาคมกีฬามีสมาชิกเหลือน้อยกว่าสิบรายมาเป็นเวลาติดต่อกันกว่าสองปี

(๖) เมื่อสมาคมกีฬาไม่แก้ไขหรือระงับการดำเนินการตามที่นายทะเบียนสั่งตามมาตรา ๗๔ วรรคสอง และการฝ่าฝืนดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่สมาคมกีฬาหรือก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่การกีฬาของชาติ

ในกรณีที่สมาคมกีฬาตาม (๖) เป็นสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” นายทะเบียนจะเพิกถอนการอนุญาตให้ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” โดยไม่ถอนชื่อสมาคมกีฬานั้นออกจากทะเบียนก็ได้

มาตรา ๙๑ เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งให้ถอนชื่อสมาคมกีฬาใดออกจากทะเบียนตามมาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง หรือเพิกถอนการอนุญาตให้ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ตามมาตรา ๙๐ วรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลไปยังสมาคมกีฬานั้นโดยมิชักช้า

กรรมการสมาคมกีฬาคนหนึ่งคนใดหรือสมาชิกของสมาคมกีฬาจำนวนไม่น้อยกว่าสามราย มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่งต่อคณะกรรมการได้ โดยให้นำมาตรา ๕๔ วรรคห้า และวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๒ เมื่อมีกรณีตามมาตรา ๕๐ ผู้มีส่วนได้เสียอาจร้องขอให้นายทะเบียนถอนชื่อสมาคมกีฬาออกจากทะเบียนได้ ถ้านายทะเบียนไม่ปฏิบัติตามคำร้องขอ โดยไม่แจ้งเหตุผลให้ผู้ร้องขอทราบ ภายในเวลาอันสมควร หรือนายทะเบียนได้แจ้งเหตุผลให้ทราบแล้วแต่ผู้ร้องขอไม่พอใจในเหตุผลดังกล่าว ผู้ร้องขอนั้นจะร้องขอต่อศาลให้สั่งเลิกสมาคมกีฬานั้นเสียก็ได้

มาตรา ๕๓ เมื่อสมาคมกีฬาามีเหตุต้องเลิกตามมาตรา ๘๙ ให้คณะกรรมการสมาคมกีฬา ที่อยู่ในตำแหน่งขณะมีการเลิกสมาคมกีฬาแจ้งการเลิกสมาคมกีฬาต่อนายทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่มีการเลิกสมาคมกีฬา

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดให้สมาคมกีฬาล้มละลายตามมาตรา ๘๙ (๔) หรือมีคำสั่งถึงที่สุดให้เลิกสมาคมกีฬาตามมาตรา ๕๒ ให้ศาลแจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าวให้นายทะเบียนทราบด้วย

มาตรา ๕๔ เมื่อสมาคมกีฬาใดต้องเลิกไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้มีการชำระบัญชีสมาคมกีฬานั้น และให้นำความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๕ เมื่อได้ชำระบัญชีแล้ว ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใดจะแบ่งให้แก่สมาชิกของสมาคมกีฬานั้นไม่ได้ ทรัพย์สินที่เหลือนั้นจะต้องโอนให้แก่สมาคม มูลนิธิ หรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการสาธารณกุศล ตามที่ได้ระบุชื่อไว้ในข้อบังคับของสมาคมกีฬาหรือถ้าข้อบังคับไม่ได้ระบุชื่อไว้ ก็ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมใหญ่ แต่ถ้าข้อบังคับของสมาคมกีฬาหรือที่ประชุมใหญ่มิได้ระบุผู้รับโอน ทรัพย์สินดังกล่าวไว้ หรือระบุไว้แต่ไม่สามารถปฏิบัติได้ ให้ทรัพย์สินที่เหลืออยู่นั้นตกเป็นของแผ่นดิน

หมวด ๗

การร้องทุกข์และการสงเคราะห์

มาตรา ๕๖ พนักงานและลูกจ้างมีสิทธิร้องทุกข์ได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๗ ให้ กกท. จัดให้มีกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่นเพื่อสวัสดิการของพนักงาน ลูกจ้าง และครอบครัว ในกรณีพ้นจากตำแหน่ง ประสบอุบัติเหตุ เจ็บป่วย ตาย หรือกรณีอื่นอันควรแก่การสงเคราะห์ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

การจัดให้มีกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่นตามวรรคหนึ่ง การกำหนดหลักเกณฑ์ การออกเงินสมทบเข้ากองทุนสงเคราะห์ การกำหนดประเภทของผู้ที่พึงได้รับการสงเคราะห์และหลักเกณฑ์ การสงเคราะห์ ตลอดจนการจัดการเกี่ยวกับกองทุนสงเคราะห์ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๘ การเงิน การบัญชี และการตรวจสอบ

มาตรา ๙๘ กกท. ต้องทำงบประมาณประจำปี โดยให้แยกเป็นงบลงทุนและงบทำการ สำหรับงบลงทุนให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบ ส่วนงบทำการให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๙๙ รายได้ที่ กกท. ได้รับจากการดำเนินงานในปีหนึ่ง ๆ ให้ตกเป็นของ กกท. สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และเมื่อได้หักรายจ่ายสำหรับการดำเนินงาน ค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม รวมตลอดถึงค่าบำรุงรักษา ค่าเสื่อมราคา เงินสำรองตามมาตรา ๑๒ และเงินสมทบกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่นตามมาตรา ๙๗ แล้ว เหลือเท่าใดให้สะสมไว้เป็นเงินสำหรับใช้จ่ายต่อไป

มาตรา ๑๐๐ กกท. ต้องเปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๐๑ กกท. ต้องวางและรักษาไว้ซึ่งระบบการบัญชีที่เหมาะสมตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

มาตรา ๑๐๒ กกท. ต้องจัดทำงบดุล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุน ส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๑๐๓ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของ กกท. ทุกปี

มาตรา ๑๐๔ ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานของ กกท. เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามประธานกรรมการ กรรมการ ผู้ว่าการ พนักงาน และลูกจ้างของ กกท.

มาตรา ๑๐๕ ผู้สอบบัญชีต้องทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีเพื่อคณะกรรมการเสนอต่อรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐๖ ให้คณะกรรมการทำรายงานปีละครั้งเสนอต่อคณะรัฐมนตรี รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของ กกท. ในปีที่ผ่านมา พร้อมทั้งชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของคณะกรรมการ โครงการ และแผนงานที่จะจัดทำในปีถัดไป

ให้ กกท. โฆษณารายงานประจำปีที่ผ่านมา โดยแสดงงบดุล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุนที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องแล้ว รวมทั้งรายงานสรุปผลงานในปีที่ผ่านมาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของ กกท.

หมวด ๙ การกำกับและควบคุม

มาตรา ๑๐๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กกท. เพื่อการนี้จะสั่งให้ กกท. ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของ กกท. ที่ขัดต่อ

นโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรี ตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งให้ปฏิบัติการตามนโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรี และสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการได้

มาตรา ๑๐๘ ในกรณีที่ กทท. ต้องเสนอเรื่องใด ๆ ไปยังคณะรัฐมนตรี ให้ กทท. นำเรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐๙ กทท. ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงินมีจำนวนเกินคราวละห้าล้านบาท

(๒) จำหน่ายอสังหาริมทรัพย์อันมีราคาเกินหนึ่งล้านบาท

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๑๐ ผู้มีหน้าที่ส่งเงินบำรุงกองทุนตามมาตรา ๓๗ ผู้ใดไม่ส่งเงินบำรุงกองทุน หรือส่งเงินบำรุงกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่ห้าเท่าถึงยี่สิบเท่าของเงินบำรุงกองทุนที่จะต้องนำส่ง หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีกรมสรรพสามิตหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมสรรพสามิตมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และกฎหมายว่าด้วยยาสูบ มาใช้บังคับกับการเปรียบเทียบคดีตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดดำเนินกิจการของคณะบุคคลหรือสมาคมใดที่มีใช้สมาคมกีฬาโดยกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าการนั้นเป็นสมาคมกีฬาที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๒ ผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลหรือสมาคมใดที่ใช้ชื่อหรือแสดงออกว่าเป็นสมาคมกีฬา โดยรู้อยู่แล้วว่าคณะบุคคลหรือสมาคมนั้นมีได้เป็นสมาคมกีฬาที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดโฆษณา ชี้นำ หรือจัดการให้คณะบุคคลหรือบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกของคณะบุคคลหรือสมาคมที่ใช้ชื่อหรือแสดงออกว่าเป็นสมาคมกีฬา โดยที่มิได้จดทะเบียนเป็นสมาคมกีฬาตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๔ สมาคมกีฬาใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๑๕ สมาคมกีฬาใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๗๓ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ หรือมาตรา ๘๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทจนกว่าจะเลิกใช้

มาตรา ๑๑๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ หรือมาตรา ๖๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๙ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๙ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา ๑๒๐ สมาคมกีฬาใดไม่ยอมให้สมาชิกของสมาคมกีฬาตรวจสอบกิจการและทรัพย์สินของสมาคมกีฬานั้นตามมาตรา ๗๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๒๑ สมาคมกีฬาใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๓ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๒๒ สมาคมกีฬาใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๒๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๗๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๒๔ สมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” หรือสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดใด ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๒๕ กรรมการสมาคมกีฬาหรือเจ้าหน้าที่ของสมาคมกีฬาผู้ใดกระทำการอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่สมาคมกีฬา หรือกระทำการในประการที่น่าจะทำให้ประเทศชาติเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๘๖ (๔) หรือยังขึ้นเป็นกรรมการหรือสมาชิกของสมาคมกีฬาที่เลิกตามมาตรา ๘๙ หรือตามมาตรา ๑๓๖ วรรคหนึ่งแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๗ ในกรณีที่คณะกรรมการของสมาคมกีฬาไม่แจ้งการเลิกสมาคมกีฬาต่อนายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง กรรมการของสมาคมกีฬานั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินคนละหนึ่งหมื่นบาท เว้นแต่กรรมการผู้ใดของสมาคมกีฬานั้นจะพิสูจน์ได้ว่าการที่มีได้แจ้งนั้นมีได้เกิดจากการกระทำของตน

มาตรา ๑๒๘ ผู้ใดแบ่งหรือโอนทรัพย์สินที่เหลืออยู่เมื่อได้ชำระบัญชีแล้วให้แก่บุคคลใดอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๒๙ ให้คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการกีฬาจังหวัด ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการกีฬาจังหวัด แล้วแต่กรณีตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๓๐ ให้ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทยซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ

มาตรา ๑๓๑ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ พนักงาน ลูกจ้าง และงบประมาณของการกีฬาแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ ไปเป็นของการกีฬาแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓๒ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๑๒๙ หรือคณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๑๔ แล้วแต่กรณี ทำหน้าที่คณะกรรมการบริหารกองทุนไปพลางก่อนจนกว่าจะมีคณะกรรมการบริหารกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓๓ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ตลอดจนงบประมาณของกองทุนการศึกษาของนักกีฬาตามข้อบังคับการกีฬาแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารกองทุนการศึกษาของนักกีฬา พ.ศ. ๒๕๔๗ กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติตามระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติว่าด้วยการจัดการเงินกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๘ และกองทุนสวัสดิการนักกีฬาดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนสวัสดิการนักกีฬาว่าด้วยการบริหารการใช้จ่ายเงินกองทุน พ.ศ. ๒๕๔๕ ไปเป็นของกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓๔ ให้บรรดาสมาคมที่ได้รับอนุญาตจาก กกท. ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ และได้จดทะเบียนเป็นสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสมาคมกีฬาทั่วไปตามมาตรา ๖๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัตินี้ และให้นายทะเบียนสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ขีดชื่อสมาคมนั้นออกจากทะเบียนสมาคม

ให้สมาคมตามวรรคหนึ่งที่ได้รับอนุญาตจาก กกท. ให้จัดตั้งเป็นสมาคมกีฬาจังหวัดเป็นสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดตามมาตรา ๖๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้สมาคมตามวรรคหนึ่งที่ได้รับอนุญาตให้ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ตามมาตรา ๖๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้นายทะเบียนกลางสมาคมกีฬาจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬาให้แก่สมาคมตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม

มาตรา ๑๓๕ ให้คณะบุคคลหรือบุคคลใดที่ได้รับอนุญาตให้ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” หรือมีอักษรหรือเครื่องหมายใดแสดงว่าเป็นคณะบุคคลหรือบุคคลซึ่งมีกิจกรรมเกี่ยวกับกีฬาในนามของชาติหรือประเทศไทยตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นคณะบุคคลหรือบุคคลที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๖๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะบุคคลหรือบุคคลใดที่ได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมการแข่งขันหรือส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา หรือจัดหรือร่วมในการจัดให้มีการแข่งขันกีฬา โดยแสดงว่าเป็นการแข่งขันกีฬาหรือจัดการแข่งขันกีฬาในนามของชาติหรือประเทศไทยตามมาตรา ๕๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นคณะบุคคลหรือบุคคลที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๖๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓๖ สมาคมที่ได้รับการรับรองให้เป็นสมาคมกีฬาตามมาตรา ๑๓๔ ต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับและการดำเนินการต่าง ๆ ของสมาคมให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยหากไม่แก้ไขปรับปรุงหรือดำเนินการภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นอันเลิกและให้นายทะเบียนกลางสมาคมกีฬาขีดชื่อสมาคมนั้นออกจากทะเบียนสมาคมกีฬา

ถ้าสมาคมไม่พอใจในคำสั่งของนายทะเบียนกลางสมาคมกีฬาที่ให้ขีดชื่อออกจากทะเบียนสมาคมกีฬาก็มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนกลางสมาคมกีฬาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว และให้นายทะเบียนกลางสมาคมกีฬาส่งหนังสืออุทธรณ์ต่อไปยังคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหนังสืออุทธรณ์ดังกล่าว

ให้คณะกรรมการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับหนังสืออุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๓๗ บรรดาคำขออนุญาตจัดตั้งสมาคมซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับการกีฬาหรือการส่งเสริมการกีฬาโดยตรง คำขออนุญาตใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” หรือมีอักษรหรือเครื่องหมายใดแสดงว่าเป็นสมาคม สโมสร หรือคณะบุคคลซึ่งมีกิจกรรมเกี่ยวกับกีฬาในนามของชาติหรือประเทศไทย และคำอุทธรณ์การไม่อนุญาตตามคำขอดังกล่าวที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอจดทะเบียน คำขออนุญาต และคำอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี และหากจำเป็นนายทะเบียนกลางสมาคมกีฬาอาจขอให้ส่งเอกสารเพิ่มเติมได้

มาตรา ๑๓๘ บรรดา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ที่ออกตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

---

(๑) ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน จัดตั้งสมาคมกีฬา	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๒) ใบแทนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน จัดตั้งสมาคมกีฬา	ฉบับละ	๒๐๐ บาท
(๓) ใบอนุญาตให้เป็นสมาคมกีฬาแห่งจังหวัด	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๔) ใบอนุญาตให้เป็นสมาคมกีฬา ที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย”	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๕) ใบอนุญาตอย่างอื่นนอกจาก (๓) และ (๔)	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๖) การตรวจหรือคัดเอกสารเกี่ยวกับสมาคมกีฬา	ครั้งละ	๕๐ บาท
(๗) การขอให้คัดและรับรองสำเนาเอกสาร เกี่ยวกับสมาคมกีฬา	ครั้งละ	๕๐ บาท

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน จึงมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการกีฬาแห่งประเทศไทยเสียใหม่ และกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติขึ้นในการกีฬาแห่งประเทศไทยเพื่อใช้ในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา คุ้มครอง ช่วยเหลือ และจัดสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬา เพื่อให้สมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาสามารถจดทะเบียนจัดตั้งเป็นสมาคมกีฬาได้ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในการกำกับดูแลการดำเนินการของสมาคมกีฬา และการกระทำการต่าง ๆ ของคณะกรรมการสมาคมกีฬาและกรรมการสมาคมกีฬา เพื่อให้การกำกับดูแลการดำเนินการของสมาคมกีฬาและการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

โดยที่พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน จึงมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม ประกอบกับได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๔ ขึ้น เพื่อแก้ไขให้สามารถปฏิบัติงานตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เพื่อให้มีกฎหมายที่เหมาะสมขึ้นจึงเสนอให้สมควรยกเลิกพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ และพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ตราพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ มีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๒๑ ก วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน จึงมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการกีฬาแห่งประเทศไทยเสียใหม่ และกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติขึ้นในการกีฬาแห่งประเทศไทยเพื่อใช้ในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา คัดกรอง ช่วยเหลือ และจัดสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬา เพื่อให้สมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาสามารถจดทะเบียนจัดตั้งเป็นสมาคมกีฬาได้ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในการกำกับดูแลการดำเนินการของสมาคมกีฬาและการกระทำการต่าง ๆ ของคณะกรรมการสมาคมกีฬาและกรรมการสมาคมกีฬา เพื่อให้การกำกับดูแลการดำเนินการของสมาคมกีฬาและการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๐ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้จัดตั้งองค์การ “การกีฬาแห่งประเทศไทย” หรือเรียกโดยย่อว่า “กกท.” มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการกีฬา เป็นศูนย์กลางในการประสานงานเกี่ยวกับการกีฬา จัดช่วยเหลือ แนะนำและร่วมมือในการจัดและดำเนินกิจกรรมกีฬา สอดส่องและกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมกีฬา และประกอบกิจการอื่น ๆ อันเกี่ยวแก่หรือเพื่อประโยชน์ของการกีฬา โดยกำหนดให้ กกท. ได้รับเงินจากงบประมาณแผ่นดินเพื่อเป็นทุนหรือเพื่อดำเนินงาน และอาจมีรายได้จากทรัพย์สินของ กกท. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล รายได้จากการจัดการแข่งขันกีฬา และรายได้อื่น รวมทั้งกำหนดให้ทรัพย์สินของ กกท. ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (มาตรา ๖ – มาตรา ๑๓)

๒. กำหนดให้มี “คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทย” เพื่อทำหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลซึ่งกิจการโดยทั่วไปของ กกท. รวมถึงการออกข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ กกท. และคณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นผู้แต่งตั้งผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทยมีหน้าที่บริหารกิจการของ กกท. และมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่ง โดยต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยในการบริหารกิจการของ กกท. (มาตรา ๑๔ – มาตรา ๒๘)

๓. กำหนดให้มี “คณะกรรมการกีฬาจังหวัด” ในแต่ละจังหวัด เว้นแต่กรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่เสนอแนะนโยบาย แผนงาน และโครงการส่งเสริมกีฬาภายในจังหวัดต่อคณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทย ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และสนับสนุน กกท. สมาคมกีฬา และหน่วยงานกีฬาที่เกี่ยวข้องในการแข่งขันกีฬา และการดำเนินกิจกรรมกีฬาของจังหวัดและดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ กกท. รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยมอบหมาย โดยมีสำนักงาน กกท. จังหวัด ทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการกีฬาจังหวัด (มาตรา ๒๙ – มาตรา ๓๒)

๔. กำหนดให้คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยมีอำนาจให้ทุน ทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่นแก่คณะกรรมการกีฬาจังหวัด สมาคมกีฬา นักกีฬาหรือบุคลากรกีฬาเพื่อใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬา และมีอำนาจให้การสงเคราะห์เพื่อสวัสดิการแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬาได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด และในกรณีที่คณะกรรมการกีฬาจังหวัด สมาคมกีฬา นักกีฬา หรือบุคลากรกีฬา แล้วแต่กรณี ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งยกเลิกการให้ทุน ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ หรือการสงเคราะห์ทั้งหมดหรือบางส่วนได้ (มาตรา ๓๓ – มาตรา ๓๕)

๕. กำหนดให้มี “กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ” ขึ้นใน กกท. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเพื่อการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา คุ้มครอง ช่วยเหลือและจัดสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุน ทำหน้าที่ในการบริหารกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยกำหนด (มาตรา ๓๖ – มาตรา ๔๘)

๖. กำหนด “ประเภทของสมาคมกีฬา” ออกเป็น ๓ ประเภท คือ (๑) สมาคมกีฬาทั่วไป (๒) สมาคมกีฬาแห่งจังหวัด และ (๓) สมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” การจัดตั้งสมาคมกีฬาต้องมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา โดยมีการจัดการแข่งขันกีฬาหรือส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน และอาจมีการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาได้ โดยจะต้องมีการจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬาต่อสำนักงานทะเบียนสมาคมกีฬา เมื่อจดทะเบียนแล้วให้มีสถานะเป็นนิติบุคคล ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬาและการรับจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬา และการเลิกสมาคมกีฬาในกรณีต่าง ๆ หลักเกณฑ์การถอนชื่อสมาคมกีฬาออกจากทะเบียน และการดำเนินต่าง ๆ ภายหลังจากที่มีการเลิกสมาคมกีฬา ให้เป็นไปตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๒ – มาตรา ๖๙)

๗. กำหนดให้มี “กองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่น” เพื่อสวัสดิการของพนักงาน ลูกจ้าง และครอบครัว ในกรณีที่พนักงานหรือลูกจ้างนั้นพ้นจากตำแหน่ง ประสบอุบัติเหตุเจ็บป่วย ตาย หรือกรณีอื่นอันควรแก่การสงเคราะห์ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยกำหนด (มาตรา ๙๗)

๘. กำหนดให้ กกท. ต้องทำ “งบประมาณประจำปี” เสนอต่อคณะรัฐมนตรีโดยในส่วนของงบลงทุนให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบ ส่วนงบทำการให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และให้ “รายได้” ของ กกท. ที่ได้รับจากการดำเนินงานในปีหนึ่ง ๆ ตกเป็นของ กกท. ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของ กกท. และกำหนดให้คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยทำรายงานปีละ

ครั้งเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งต้องกล่าวถึงผลงานของ กกท. ในปีที่ล่วงมา พร้อมทั้งคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของคณะกรรมการโครงการและแผนงานที่จะจัดทำในปีถัดไป (มาตรา ๙๘ – มาตรา ๑๐๖)

๙. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กกท. และมีอำนาจสั่งให้ กกท. ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำของ กกท. ที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรีตลอดจนมีอำนาจสั่งให้ กกท. ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ ยังได้กำหนดกรณีที่ กกท. ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินการได้ (มาตรา ๑๐๗ – มาตรา ๑๐๙)

๑๐. กำหนดบทลงโทษในกรณีต่าง ๆ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ (มาตรา ๑๑๐ – มาตรา ๑๒๘)

๑๑. กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับให้คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการกีฬาจังหวัดคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการกีฬาจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ รองรับให้ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทยคงเป็นผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทยต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะครบวาระ รองรับให้สมาคมซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาซึ่งได้รับอนุญาตจาก กกท. ให้จัดตั้งสมาคมและได้จดทะเบียนเป็นสมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อยู่ก่อนแล้วเป็นสมาคมกีฬาตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งรองรับการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ เพื่อความต่อเนื่องในการบังคับใช้กฎหมาย (มาตรา ๑๒๙ – มาตรา ๑๓๘)

นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ
การจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “สาธารณูปโภค” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ผู้ซื้อที่ดินจัดสรร”
และคำว่า “บริการสาธารณะ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓

““สาธารณูปโภค” หมายความว่า สิ่งอำนวยความสะดวกที่ผู้จัดสรรที่ดินได้จัดให้มีขึ้นเพื่อให้
ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรใช้ประโยชน์ร่วมกันตามสัญญาหรือแผนผังโครงการที่ได้รับอนุญาต”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลาง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ อัยการสูงสุด อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมโยธาธิการ และผังเมือง เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ หรือประสบการณ์ในด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ การผังเมือง การบริหารชุมชน หรือกฎหมาย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมที่ดินเป็นกรรมการและเลขานุการ และแต่งตั้งข้าราชการกรมที่ดินจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้แทนภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการจัดสรรที่ดินจังหวัดทุกจังหวัด ดังนี้

(๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย อธิบดีกรมที่ดินหรือรองอธิบดีกรมที่ดินซึ่งอธิบดีกรมที่ดินมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมชลประทาน ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คนซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทย แต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้ผู้แทนกรมที่ดินเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้มีคณะกรรมการจัดสรรที่ดินจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมชลประทาน อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าสำนักงานอัยการจังหวัด โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ปลัดจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คนซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘ เมื่อได้ออกใบอนุญาตให้ผู้ใดทำการจัดสรรที่ดินแล้ว ให้คณะกรรมการจัดส่งใบอนุญาต พร้อมทั้งแผนผัง โครงการ และวิธีการที่คณะกรรมการอนุญาตไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ซึ่งที่ดิน จัดสรรนั้นตั้งอยู่โดยเร็ว เพื่อให้จดแจ้งในโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการว่าที่ดินนั้นอยู่ภายใต้การจัดสรรที่ดิน และเมื่อได้ออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่แบ่งแยกเป็นแปลงย่อยแล้ว ให้จดแจ้งไว้ในโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรอง การทำประโยชน์ที่แบ่งแยกทุกฉบับ สำหรับที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภคและที่ดินที่ใช้เพื่อบริการสาธารณะ

ให้จดแจ้งด้วยว่าที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภคหรือที่ดินที่ใช้เพื่อบริการสาธารณะตามแผนผังและโครงการที่ได้รับอนุญาตให้ทำการจัดสรรที่ดิน แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓

“มาตรา ๔๓/๑ ห้ามโอนที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่เป็นการโอนตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ ผู้จัดสรรที่ดินจะพ้นจากหน้าที่บำรุงรักษาสาธารณูปโภค ตามมาตรา ๔๓ เมื่อได้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ภายหลังจากครบกำหนดระยะเวลาที่ผู้จัดสรรที่ดินรับผิดชอบการบำรุงรักษาสาธารณูปโภคตามมาตรา ๒๓ (๕) แล้วตามลำดับ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรตามพระราชบัญญัตินี้หรือนิติบุคคลตามกฎหมายอื่นเพื่อรับโอนทรัพย์สินดังกล่าวไปจัดการและดูแลบำรุงรักษาภายในเวลาที่ผู้จัดสรรที่ดินกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากผู้จัดสรรที่ดิน

(๒) ผู้จัดสรรที่ดินได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการบำรุงรักษาสาธารณูปโภค หรือดำเนินการจดทะเบียนโอนทรัพย์สินดังกล่าวให้เป็นสาธารณประโยชน์

การดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางกำหนด ทั้งนี้ ต้องกำหนดให้ผู้จัดสรรที่ดินรับผิดชอบจำนวนเงินค่าบำรุงรักษาสาธารณูปโภคส่วนหนึ่งด้วย

เมื่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรตาม (๑) แล้ว ให้ทรัพย์สินอันเป็นสาธารณูปโภคตกเป็นของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดแจ้งในโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หากไม่ได้โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มา ให้ถือว่าสูญหาย และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบแทนเพื่อดำเนินการดังกล่าวต่อไป”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้ที่ค้างชำระเงินค่าบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภคตั้งแต่สามเดือนขึ้นไป อาจถูกระงับการให้บริการหรือการใช้สิทธิในสาธารณูปโภค และในกรณีที่ค้างชำระตั้งแต่หกเดือนขึ้นไป พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดินจัดสรรของผู้ค้างชำระจนกว่าจะชำระให้ครบถ้วน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางกำหนด”

มาตรา ๑๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้รับโอนใบอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๖ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภค

ที่ยังมิได้จัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร หากภายหลังได้ดำเนินการตามมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และได้จัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรแล้ว ให้ทรัพย์สินอันเป็นสาธารณูปโภคตกเป็นของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดแจ้งในโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หากไม่ได้โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มา ให้ถือว่าสูญหาย และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบแทนเพื่อดำเนินการดังกล่าวต่อไป

มาตรา ๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การจัดสรรที่ดินในปัจจุบันไม่ได้กำหนดให้จัดแจ้งในโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ว่าที่ดินแปลงนั้นเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภคหรือที่ดินที่ใช้เพื่อบริการสาธารณะ เป็นผลให้ไม่อาจทราบชัดเจนว่าที่ดินแปลงใดเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภคหรือที่ดินที่ใช้เพื่อบริการสาธารณะ และมีการโอนที่ดินดังกล่าวไปยังบุคคลอื่นซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินอันเป็นสาธารณูปโภคของผู้ซื้อที่ดินจัดสรรโดยรวม จึงสมควรให้มีการจัดแจ้งดังกล่าวและห้ามการโอนที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภค รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การพ้นจากหน้าที่บำรุงรักษาสาธารณูปโภคของผู้จัดสรรที่ดิน และการให้ทรัพย์สินอันเป็นสาธารณูปโภคตกเป็นของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ประกอบกับสมควรแก้ไขบทบัญญัติที่กำหนดชื่อตำแหน่งในคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน รวมทั้งแก้ไขระยะเวลาการค้างชำระค่าบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภคให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดินเป็นฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมีหลักการปรับปรุงผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และวุฒิสภาเห็นชอบให้แก้ไขเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๓ ทั้งนี้ สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบตามที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๓ ซึ่งถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ มีหลักการแก้ไขเพิ่มเติมแห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ในบางมาตราเกี่ยวกับการแก้ไขชื่อตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางและคณะกรรมการจัดสรรที่ดินจังหวัด กำหนดการจดทะเบียนในโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ว่าที่ดินแปลงนั้นเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภคหรือที่ดินที่ใช้เพื่อบริการสาธารณะ กำหนดห้ามการโอนที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภค แก้ไขหลักเกณฑ์การพ้นจากหน้าที่บำรุงรักษาสาธารณูปโภคของผู้จัดสรรที่ดินและกำหนดให้ทรัพย์สินอันเป็นสาธารณูปโภคเป็นของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร และแก้ไขระยะเวลาการค้างชำระค่าบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภค

กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดินที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๔๕ ก วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๖ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการจัดสรรที่ดินได้ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว มีหลักการและรายละเอียดไม่เหมาะสมหลายประการ สมควรแก้ไขปรับปรุงเพื่อกำหนดมาตรการในการคุ้มครองผู้ซื้อที่ดินจัดสรร โดยเฉพาะการได้สิทธิในที่ดินจัดสรรและการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบบำรุงรักษาสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะ นอกจากนั้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจการจัดสรรที่ดินได้กระจายอำนาจการอนุญาตและการควบคุมดูแลการจัดสรรที่ดินไปสู่ระดับจังหวัด และกำหนดเวลาในการพิจารณาอนุญาตให้แน่นอน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๖ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๖ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

๒. กำหนดบทนิยาม คำว่า

“การจัดสรรที่ดิน” หมายความว่า การจำหน่ายที่ดินที่ได้แบ่งเป็นแปลงย่อยรวมกันตั้งแต่สิบแปลงขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นการแบ่งจากที่ดินเดียวหรือแบ่งจากที่ดินหลายแปลงที่มีพื้นที่ติดต่อกันโดยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์เป็นค่าตอบแทน และให้หมายความรวมถึงการดำเนินการดังกล่าวที่ได้มีการแบ่งที่ดินเป็นแปลงย่อยไว้ไม่ถึงสิบแปลงและต่อมาได้แบ่งที่ดินแปลงเดิมเพิ่มเติมภายในสามปีเมื่อรวมกันแล้วมีจำนวนตั้งแต่สิบแปลงขึ้นไปด้วย

“สิทธิในที่ดิน” หมายความว่า กรรมสิทธิ์และให้หมายความรวมถึงสิทธิครอบครองด้วย

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตให้ทำการจัดสรรที่ดิน

“ผู้จัดสรรที่ดิน” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำการจัดสรรที่ดินและให้หมายความรวมถึงผู้รับโอนใบอนุญาตด้วย

“ผู้ซื้อที่ดินจัดสรร” หมายความว่า ผู้ทำสัญญากับผู้จัดสรรที่ดินเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินจัดสรรและให้หมายความรวมถึงผู้รับโอนสิทธิในที่ดินคนต่อไปด้วย

“บริการสาธารณะ” หมายความว่า การให้บริการหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในโครงการจัดสรรที่ดินที่กำหนดไว้ในโครงการที่ขออนุญาตจัดสรรที่ดินตามมาตรา ๒๓ (๔)

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการจัดสรรที่ดินจังหวัด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานที่ดินซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๓. หมวด ๑ คณะกรรมการจัดสรรที่ดิน (มาตรา ๗ – มาตรา ๒๐)

๓.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางเพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายการจัดสรรที่ดินให้ความเห็นชอบข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินที่คณะกรรมการเสนอ กำหนดแบบมาตรฐานของสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินจัดสรร วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินตามคำร้องหรือคำอุทธรณ์ของผู้ขอใบอนุญาตทำการจัดสรรที่ดินหรือผู้จัดสรรที่ดิน เป็นต้น นอกจากนั้นต้องจัดให้มีคณะกรรมการจัดสรรที่ดินจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดสรรที่ดินภายในจังหวัดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลาง พิจารณาเกี่ยวกับคำขออนุญาต การออกใบอนุญาต การโอนใบอนุญาตหรือการเพิกถอนการโอนใบอนุญาตให้จัดสรรที่ดิน ตรวจสอบการจัดสรรที่ดินเพื่อให้เป็นไปตามแผนผัง โครงการ หรือวิธีการที่ได้รับอนุญาต เป็นต้น (มาตรา ๘ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔)

๓.๒ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลาง คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๔. หมวด ๒ การขออนุญาตจัดสรรที่ดิน (มาตรา ๒๑ – มาตรา ๓๐)

๔.๑ การยื่นหลักฐาน บุคคลที่ทำการจัดสรรที่ดินต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการและต้องยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่พร้อมหลักฐานและรายละเอียด ดังนี้ (มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔)

๑) โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่มีชื่อผู้ขอใบอนุญาตทำการจัดสรรที่ดินเป็นผู้มีสิทธิในที่ดิน โดยที่ดินนั้นต้องปลอดจากบุริมสิทธิใด ๆ เว้นแต่บุริมสิทธิในมูลซื้อขายอสังหาริมทรัพย์

๒) ในกรณีที่ที่ดินที่ขอทำการจัดสรรที่ดินมีบุริมสิทธิในมูลซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ หรือภาระการจำนอง ให้แสดงบันทึกความยินยอมให้ทำการจัดสรรที่ดินของผู้ทรงบุริมสิทธิหรือผู้รับจำนองและจำนวนเงินที่ผู้ทรงบุริมสิทธิหรือผู้รับจำนองจะได้รับชำระหนี้จากที่ดินแปลงย่อยแต่ละแปลง และต้องระบุด้วยว่าที่ดินที่เป็นสาธารณูปโภคหรือที่ดินที่ใช้เพื่อบริการสาธารณะไม่ต้องรับภาระหนี้บุริมสิทธิหรือจำนองดังกล่าว

๓) แผนผังแสดงจำนวนที่ดินแปลงย่อยและเนื้อที่โดยประมาณ

๔) โครงการปรับปรุงที่ดินที่ขอจัดสรร การจัดให้มีสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะ โดยแสดงแผนผัง รายละเอียดและรายการก่อสร้างประมาณการค่าก่อสร้าง และกำหนดเวลาที่จะจัดทำให้แล้วเสร็จ

๕) แผนงาน โครงการ และระยะเวลาการบำรุงรักษาสาธารณูปโภค

๖) วิธีการจำหน่ายที่ดินจัดสรรและการชำระราคาหรือค่าตอบแทน

๗) ภาระผูกพันต่าง ๆ ที่บุคคลอื่นมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดินที่ขอจัดสรรนั้น

๘) แบบสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินจัดสรร

๙) ที่ตั้งสำนักงานของผู้ขอใบอนุญาตทำการจัดสรรที่ดิน

๑๐) ชื่อธนาคาร หรือสถาบันการเงินที่คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางกำหนดซึ่งจะเป็นผู้ค้ำประกันการจัดให้มีสาธารณูปโภคหรือบริการสาธารณะหรือการปรับปรุงที่ดิน และค้ำประกันการบำรุงรักษาสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะ

๔.๒ การดำเนินการของคณะกรรมการจัดสรรที่ดิน กรณีผู้ขอใบอนุญาตให้ทำการจัดสรรที่ดินยังมิได้จัดให้มีสาธารณูปโภคหรือบริการสาธารณะหรือการปรับปรุงที่ดินหรือดำเนินการยังไม่เสร็จตามแผนผังและโครงการ คณะกรรมการจะต้องให้ผู้ขอใบอนุญาตจัดหาธนาคารหรือสถาบันการเงินมาทำสัญญาค้ำประกันว่าหากผู้จัดสรรที่ดินไม่จัดให้มีสาธารณูปโภคหรือบริการสาธารณะ หรือการปรับปรุงที่ดินให้แล้วเสร็จตามแผนผังโครงการและกำหนดเวลาที่ได้รับอนุญาต หรือเชื่อได้ว่าจะไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ธนาคารหรือสถาบันการเงินผู้ค้ำประกันต้องชำระเงินให้แก่คณะกรรมการตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดไว้ในสัญญาค้ำประกันภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อคณะกรรมการจะได้ใช้เงินนั้นในการดำเนินการต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จตามแผนผังและโครงการที่ได้รับอนุญาต และถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่ผู้ค้ำประกันโดยไม่ชักช้า หากผิดสัญญาที่ทำกับคณะกรรมการ ให้ประธานคณะกรรมการมีอำนาจฟ้องและต่อสู้คดีในนามคณะกรรมการ (มาตรา ๒๔)

๔.๓ ให้คณะกรรมการพิจารณาแผนผัง โครงการ และวิธีการในการจัดสรรที่ดินให้เสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาได้รับคำขอ หากไม่เสร็จภายในกำหนดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ถือว่าคณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบแผนผัง โครงการ และวิธีการในการจัดสรรที่ดินนั้นแล้ว (มาตรา ๒๕)

๔.๔ ในกรณีที่คณะกรรมการไม่อนุญาตให้ทำการจัดสรรที่ดิน ผู้ขอใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง และให้คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ หากคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางไม่วินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ถือว่าผู้อุทธรณ์ได้รับความเห็นชอบหรือได้รับอนุญาตให้ทำการจัดสรรที่ดิน คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางให้เป็นที่สุด (มาตรา ๒๗)

๔.๕ เมื่อได้ออกใบอนุญาตให้ผู้ใดทำการจัดสรรที่ดินแล้ว ให้คณะกรรมการรับส่งใบอนุญาต พร้อมทั้งแผนผัง โครงการ และวิธีการที่คณะกรรมการอนุญาตไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ซึ่งที่ดินจัดสรรนั้นตั้งอยู่ เพื่อให้จัดแจ้งในโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการว่าที่ดินนั้นอยู่ภายใต้การจัดสรรที่ดิน และเมื่อได้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือ

รับรองการทำประโยชน์ที่แบ่งแยกเป็นแปลงย่อยแล้ว ให้จดแจ้งไว้ในโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่แบ่งแยกทุกฉบับ (มาตรา ๒๙)

๕. หมวด ๓ การดำเนินการจัดสรรที่ดิน (มาตรา ๓๑ – มาตรา ๔๒)

๕.๑ แบบในการทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินจัดสรรนั้นต้องทำตามแบบที่คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางกำหนด หากมิได้ทำตามแบบและไม่เป็นคุณต่อผู้ซื้อที่ดินจัดสรร สัญญาส่วนนั้นไม่มีผลใช้บังคับ (มาตรา ๓๔)

๕.๒ การจดทะเบียน ผู้จัดสรรที่ดินต้องจดทะเบียนโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรตามสัญญาจะซื้อจะขาย โดยปลอดจากบุริมสิทธิในมูลซื้อขายอสังหาริมทรัพย์และภาระการจำนอง หากไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรมีสิทธิชำระหนี้บุริมสิทธิในมูลซื้อขายอสังหาริมทรัพย์หรือหนี้จำนองต่อผู้ทรงบุริมสิทธิหรือผู้รับจำนองได้ โดยให้ถือว่าเป็นการชำระราคาที่ดินแก่ผู้จัดสรรที่ดินส่วนหนึ่งด้วย (มาตรา ๓๕)

๕.๓ เมื่อผู้ซื้อที่ดินจัดสรรได้ชำระราคาที่ดินครบถ้วนแล้ว ถือว่าที่ดินนั้นพ้นจากการยึดหรืออายัดทั้งปวง ให้ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรนำหลักฐานที่แสดงว่าได้ชำระราคาพร้อมด้วยหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมาขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินจัดสรรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อเจ้าพนักงานได้รับเอกสารและหลักฐานแล้ว ให้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมแก่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรร หากที่ดินจัดสรรที่ได้มีการจดทะเบียนบุริมสิทธิในมูลซื้อขายอสังหาริมทรัพย์หรือการจำนองและมีหลักฐานการชำระหนี้บุริมสิทธิหรือจำนองครบถ้วนแล้ว ให้ที่ดินนั้นปลอดจากบุริมสิทธิในมูลซื้อขายอสังหาริมทรัพย์หรือภาระการจำนอง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้แก่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรร (มาตรา ๓๗)

๕.๔ กรณีมีการบังคับคดีที่ดินจัดสรร ให้ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรชำระราคาที่ดินตามสัญญาจะซื้อจะขายต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี แทนการชำระต่อบุคคลที่กำหนดไว้ในสัญญา และหากผู้ซื้อที่ดินจัดสรรมิได้ปฏิบัติตามสัญญาจะซื้อจะขาย ให้งดการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายที่ดินจัดสรรนั้นไว้ก่อน เว้นแต่จะเป็นการขายทอดตลาดที่ดินจัดสรรทั้งโครงการ นอกจากนี้หากผู้ซื้อที่ดินจัดสรรชำระราคาที่ดินครบถ้วนตามสัญญาจะซื้อจะขายแล้ว ให้ที่ดินจัดสรรนั้นพ้นจากการยึด อายัด หรือการบังคับคดี การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้นำความในมาตรา ๓๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๕.๕ เมื่อเจ้าพนักงานได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้แก่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรแล้ว ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบถึงการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม และการพ้นจากการยึด อายัด หรือการบังคับคดีของที่ดินแปลงนั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้จดทะเบียน (มาตรา ๔๑)

๖. หมวด ๔ การบำรุงรักษาสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะ (มาตรา ๔๓ – มาตรา ๕๓)

๖.๑ สาธารณูปโภคที่ผู้จัดสรรที่ดินได้จัดให้มีขึ้นเพื่อการจัดสรรที่ดินตามแผนผังและโครงการที่ได้รับอนุญาต เช่น ถนน สวน สามแยกเล่น ให้ตกอยู่ในภาระจ่ายอมเพื่อประโยชน์แก่ที่ดินจัดสรร และให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดสรรที่ดินที่จะบำรุงรักษาสาธารณูปโภคดังกล่าวให้คงสภาพตงเช่นที่ได้จัดทำขึ้นนั้นต่อไป และจะกระทำการใดอันเป็นเหตุให้ประโยชน์แห่งภาระจ่ายอมลดไปหรือเสื่อมความสะดวกมิได้ (มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง) นอกจากนี้ ผู้ต้องจัดสรรที่ดินต้องจัดหาธนาคารหรือสถาบันการเงินมาทำสัญญาค้ำประกันการบำรุงรักษาสาธารณูปโภคด้วย (มาตรา ๔๓) ผู้จัดสรรที่ดินจะพ้นจากหน้าที่บำรุงรักษาสาธารณูปโภคเมื่อผู้ซื้อที่ดินจัดสรรจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรตามพระราชบัญญัตินี้ หรือนิติบุคคลตามกฎหมายอื่น หรือผู้จัดสรรที่ดินได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการบำรุงรักษาสาธารณูปโภค หรือผู้จัดสรรที่ดินจดทะเบียนโอนทรัพย์สินดังกล่าวให้เป็นสาธารณประโยชน์โดยได้มีการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ภายหลังจากครบกำหนดระยะเวลาที่ผู้จัดสรรที่ดินรับผิดชอบการบำรุงรักษาสาธารณูปโภคแล้ว (มาตรา ๔๔)

๖.๒ การจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ให้ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนแปลงย่อยตามโครงการมีมติให้จัดตั้งและแต่งตั้งตัวแทนยื่นคำขอจดทะเบียนต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา เมื่อจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ให้ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรทุกรายเป็นสมาชิกนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร (มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๗)

๖.๔ นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์สาธารณูปโภค กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการอยู่อาศัยและการจราจรภายในที่ดินจัดสรร เรียกเก็บเงินค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภคในส่วนที่นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรมีหน้าที่บำรุงรักษาจากสมาชิกยื่นคำร้องทุกข์หรือเป็นโจทก์ฟ้องแทนสมาชิกเกี่ยวกับกรณีที่กระหิสิทธิ์หรือประโยชน์ของสมาชิกจำนวนตั้งแต่สิบรายขึ้นไป เป็นต้น (มาตรา ๔๘)

๖.๕ การจดทะเบียนสิทธิและนิติบุคคลเกี่ยวกับการโอนทรัพย์สินที่เป็นสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะให้แก่นิติบุคคลให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีอากร และเงินที่นิติบุคคลดังกล่าวได้รับจากผู้จัดสรรที่ดินหรือผู้ซื้อที่ดินจัดสรรเพื่อนำไปใช้จ่ายในการบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภคให้ได้รับยกเว้นภาษีอากร ซึ่งการยกเว้นภาษีอากรให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร

๗. หมวด ๕ การยกเลิกการจัดสรรที่ดิน (มาตรา ๕๔ – มาตรา ๕๗)

๗.๑ กรณีที่ผู้จัดสรรที่ดินประสงค์จะยกเลิกการจัดสรรที่ดิน ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาปิดประกาศคำขอยกเลิกการจัดสรรที่ดินไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา สำนักงานของผู้จัดสรรที่ดิน บริเวณที่ดินที่ทำการจัดสรร ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล มีกำหนดหกสิบวัน และให้ผู้จัดสรรที่ดินประกาศในหนังสือพิมพ์ซึ่งแพร่หลายในท้องถิ่นนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรทราบ (มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕)

๗.๒ ผู้ซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้องกับการจัดสรรที่ดินที่ประสงค์จะคัดค้านคำขอยกเลิกการจัดสรรที่ดิน ยื่นคำคัดค้านต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาภายในสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนดปิดประกาศ หากไม่มีผู้ใดคัดค้านภายในกำหนด ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาเสนอเรื่องให้คณะกรรมการส่งยกเลิกการจัดสรรที่ดิน หากมีการคัดค้าน ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขายกเลิกเรื่องขอยกเลิกการจัดสรรที่ดิน แต่ถ้าผู้คัดค้านมิใช่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาเสนอคำขอยกเลิกการจัดสรรที่ดินและคำคัดค้านให้คณะกรรมการพิจารณา เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยแล้ว ผู้จัดสรรที่ดินหรือผู้คัดค้านอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย (มาตรา ๕๖)

๘. หมวด ๖ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๕๘ – มาตรา ๖๖)

๘.๑ ผู้จัดสรรที่ดินหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งเอกสารตามที่คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางหรือคณะกรรมการเรียกหรือสั่ง (ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท)

๘.๒ ผู้จัดสรรที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดินจัดสรรผู้ใดไม่ให้ความสะดวกแก่คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลาง คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลาง แต่งตั้งในการปฏิบัติงาน (ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท)

๘.๔ ทำการจัดสรรที่ดินโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ทำการจัดสรร (จำคุกไม่เกิน ๒ ปีและปรับตั้งแต่ ๔๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท)

๘.๕ ผู้ใดแจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐาน หรือรายละเอียดเกี่ยวกับการผูกพันต่าง ๆ ที่บุคคลอื่นมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดินที่ขอจัดสรรอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง (จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ)

๘.๖ ผู้ใดโฆษณาโครงการจัดสรรที่ดินไม่ตรงตามที่ได้รับอนุญาต (ปรับตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท)

๘.๗ ผู้จัดสรรที่ดินไม่แสดงใบอนุญาต แผนผัง โครงการและวิธีการตามที่คณะกรรมการอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สำนักงานที่ทำการจัดสรรที่ดิน (ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท)

๘.๘ ผู้จัดสรรที่ดินไม่ทำสัญญาจะซื้อจะขายตามแบบมาตรฐาน (ปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท)

๘.๙ ผู้รับเงินที่ไม่ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ซื้อ (ปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท)

๘.๑๐ ในกรณีที่ผู้จัดสรรที่ดินกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้ประโยชน์แห่งการจำยอมลดไป หรือเสื่อมความสะดวกหรือกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดให้ผิดไปจากแผนผังโครงการหรือวิธีการจัดสรรที่ดินที่ได้รับอนุญาต และคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการหรือผู้ซึ่งกรรมการมอบหมายสั่งให้ผู้จัดสรรที่ดินระงับการกระทำนั้นและบำรุงรักษาสาธารณูปโภคให้คงสภาพดังเช่นที่ได้จัดทำขึ้น ต้องระวางโทษปรับอีกวันละ ๑,๐๐๐ บาท ตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืน

๘.๑๑ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งจะต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการของนิติบุคคล และบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่ จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้น

๒. พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๙๒ ก วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๕

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การจัดสรรที่ดินในปัจจุบันไม่ได้กำหนดให้จดทะเบียนในโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ว่าที่ดินแปลงนั้นเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภคหรือที่ดินที่ใช้เพื่อบริการสาธารณะ เป็นผลให้ไม่อาจทราบชัดเจนว่าที่ดินแปลงใดเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภคหรือที่ดินที่ใช้เพื่อบริการสาธารณะ และมีการโอนที่ดินดังกล่าวไปยังบุคคลอื่นซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินอันเป็นสาธารณูปโภคของผู้ซื้อที่ดินจัดสรรโดยรวม จึงสมควรให้มีการจดทะเบียนดังกล่าวและห้ามการโอนที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภค รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การพ้นจากหน้าที่บำรุงรักษาสาธารณูปโภคของผู้จัดสรรที่ดิน และการให้ทรัพย์สินอันเป็นสาธารณูปโภคตกเป็นของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ประกอบกับสมควรแก้ไขบทบัญญัติที่กำหนดชื่อตำแหน่งในคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน รวมทั้งแก้ไขระยะเวลาการค้างชำระค่าบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภคให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มบทนิยาม คำว่า “สาธารณูปโภค” หมายความว่า สิ่งอำนวยความสะดวกที่ผู้จัดสรรที่ดินจัดให้มีขึ้น เพื่อให้ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรใช้ประโยชน์ร่วมกันตามสัญญาหรือแผนผังโครงการที่ได้รับอนุญาต (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลาง ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กำหนดให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ และอธิบดีกรมที่ดินเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕)

๓.๑ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีกรมที่ดินหรือรองอธิบดีกรมที่ดินซึ่งอธิบดีกรมที่ดินมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ และให้ผู้แทนกรมที่ดินเป็นกรรมการและเลขานุการ ส่วนกรรมการประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนกรมชลประทาน ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดและผู้แทนกรุงเทพมหานคร และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๔ คน มาจากการแต่งตั้งโดยปลัดกระทรวงมหาดไทย

๓.๒ กำหนดองค์ประกอบของ “คณะกรรมการจัดสรรที่ดินจังหวัด (ในทุกจังหวัด) โดยกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ และให้เจ้าหน้าที่ที่ดินจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ ส่วนกรรมการประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนกรมชลประทาน อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าสำนักงานอัยการจังหวัด โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ปลัดจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๔ คน มาจากการแต่งตั้งโดยปลัดกระทรวงมหาดไทย

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้มีการจดทะเบียนในโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ว่าที่ดินแปลงนั้นเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภคหรือที่ดินที่ใช้เพื่อบริการสาธารณะ (มาตรา ๖)

๕. ให้เพิ่มมาตรา ๔๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยกำหนดห้ามโอนที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่เป็นการโอนตามพระราชบัญญัติหรือกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดกรณีซึ่งผู้จัดสรรที่ดินจะพ้นจากหน้าที่บำรุงรักษาสาธารณูปโภคตามกฎหมายเมื่อได้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรตามพระราชบัญญัติหรือนิติบุคคลตามกฎหมายอื่น เพื่อรับโอนทรัพย์สินดังกล่าวไปจัดการและดูแลบำรุงรักษาภายในเวลาที่ผู้จัดสรรที่ดินกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากผู้จัดสรรที่ดิน (๒) ผู้จัดสรรที่ดินได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อบำรุงรักษาสาธารณูปโภค หรือดำเนินการจดทะเบียนโอนทรัพย์สินดังกล่าวให้เป็นสาธารณประโยชน์ (มาตรา ๘)

๗. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดกรณีผู้ที่ค้างชำระเงินค่าบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภคตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไป อาจถูกระงับการให้บริการหรือการใช้บริการในสาธารณูปโภค หากค้างชำระตั้งแต่ ๖ เดือนขึ้นไป พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดินจัดสรรของ

ผู้ค้างชำระจนกว่าจะชำระให้ครบถ้วน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางกำหนด (มาตรา ๙)

๘. กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้รับโอนใบอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๖ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ หรือผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินอันเป็นสาธารณูปโภคที่ยังมิได้จัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรหากภายหลังได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และได้จัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรแล้ว ให้ทรัพย์สินอันเป็นสาธารณูปโภคตกเป็นของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดแจ้งโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หากไม่ได้โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์มาให้ถือว่าสูญหาย และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบแทนเพื่อดำเนินการดังกล่าวต่อไป (มาตรา ๑๐)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การจ้างเรือและบริมสิทธิทางทะเล (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจ้างเรือและบริมสิทธิทางทะเล

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจ้างเรือและบริมสิทธิทางทะเล
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “เรือที่อยู่ระหว่างการต่อ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “เรือ”
และคำว่า “นายเรือ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการจ้างเรือและบริมสิทธิทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๗

“เรือที่อยู่ระหว่างการต่อ” หมายความว่า เรือที่อยู่ในระหว่างการต่อ ซึ่งเมื่อต่อเสร็จแล้วจะมี
สภาพเป็นเรือตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นส่วนที่ ๔ การทำสัญญาและจดทะเบียนจ้างเรือ
ที่อยู่ระหว่างการต่อ มาตรา ๒๑/๑ มาตรา ๒๑/๒ มาตรา ๒๑/๓ และมาตรา ๒๑/๔ ของหมวด ๑
การจ้างเรือ แห่งพระราชบัญญัติการจ้างเรือและบริมสิทธิทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๗

“ส่วนที่ ๔

การทำสัญญาและจดทะเบียนจำนองเรือที่อยู่ระหว่างการต่อ

มาตรา ๒๑/๑ เรือที่อยู่ระหว่างการต่อที่จะจำนองได้ต้องเป็นเรือที่เมื่อต่อเสร็จแล้วสามารถทำสัญญาและจดทะเบียนจำนองเรือตามส่วนที่ ๒ ได้

มาตรา ๒๑/๒ สัญญาจำนองเรือที่อยู่ระหว่างการต่อต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

สัญญาจำนองตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลต่อไปเมื่อเรือได้ต่อเสร็จแล้วด้วย

มาตรา ๒๑/๓ การจำนองเรือที่อยู่ระหว่างการต่อให้ครอบคลุมไปถึงสัมภาระ เครื่องยนต์และอุปกรณ์ประจำเรือที่ได้นำมาประกอบหรือติดตั้งในเรือที่อยู่ระหว่างการต่อด้วย

มาตรา ๒๑/๔ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการจำนองเรือในหมวดนี้ และอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนจำนองเรือมาใช้ในการจำนองเรือที่อยู่ระหว่างการต่อโดยอนุโลม”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการจ้างเรือและบริมสิทธิทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับการจ้างเรือและกำหนดบริมสิทธิทางทะเลสำหรับเรือเดินทะเล กำหนดให้เฉพาะเรือที่ต่อแล้วเสร็จเท่านั้นที่สามารถนำมาจดทะเบียนจ้างเป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้ ซึ่งไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้สามารถนำเรือที่อยู่ระหว่างการต่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่ผู้ให้สินเชื่อได้ตามกฎหมาย ดังนั้น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าของเรือสามารถจัดหาเรือและพัฒนาธุรกิจการเดินเรือของตนเองได้ อันเป็นการส่งเสริมกิจการต่อเรือและธุรกิจพาณิชย์นาวีของประเทศ สมควรกำหนดให้เจ้าของเรือสามารถนำเรือที่อยู่ระหว่างการต่อมาทำสัญญาและจดทะเบียนจ้างเพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่ผู้ให้สินเชื่อได้ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการจ้างเรือและบุริมสิทธิทางทะเล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

ในปัจจุบันการจ้างเรือตามพระราชบัญญัติการจ้างเรือและบุริมสิทธิทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีการกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ เกี่ยวกับการจ้างเรือเพื่อให้เจ้าของเรือนำเรือที่ต่อสร้างเสร็จแล้วเท่านั้นที่จะนำมาเป็นหลักประกันในการชำระหนี้ แต่หากแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้เจ้าของเรือสามารถนำ “เรือที่อยู่ระหว่างการต่อ” นำมาเป็นหลักประกันให้แก่ผู้ให้สินเชื่อ โดยการกำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจ้างเรือที่อยู่ระหว่างการต่อสร้างให้จดทะเบียนจ้างต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ก็จะเป็นการส่งเสริมกิจการต่อเรือและธุรกิจพาณิชย์ของไทยให้มีโอกาสพัฒนาได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการจ้างเรือและบุริมสิทธิทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๗ และพระราชบัญญัติการจ้างเรือและบุริมสิทธิทางทะเล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการจ้างเรือและบุริมสิทธิทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๑ ตอนที่ ๔ ก วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันการจ้างเรือเดินทะเลและบุริมสิทธิเหนือเรือเดินทะเลได้นำบทบัญญัติว่าด้วยการจ้างและบุริมสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ แต่โดยที่กิจการเรือเดินทะเลมีลักษณะเฉพาะที่จำเป็นต้องมีการเคลื่อนที่ไปมาในน่านน้ำของประเทศต่าง ๆ เกือบตลอดเวลา การนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับจึงไม่เหมาะสม จำเป็นต้องแยกการจ้างเรือเดินทะเลและบุริมสิทธิพิเศษเหนือเรือเดินทะเลออกจากกฎหมายว่าด้วยเรือไทยซึ่งยังคงบังคับตามบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยสมควรให้มีกฎหมายสำหรับใช้บังคับกับการจ้างเรือเดินทะเลโดยตรง และกำหนดบุริมสิทธิทางทะเลขึ้นไว้ โดยเฉพาะสำหรับเรือเดินทะเลเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพาณิชย์นาวีของไทย และคุ้มครองบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับเรือเดินทะเลได้อย่างเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการจ้างเรือและบุริมสิทธิทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. หมวด ๑ การจ้างเรือ

๑.๑ ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

๑) ห้ามมิให้จำนำเรือที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ การกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ ย่อมเป็นโมฆะ

๒) การจ้างเรือให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ บทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้ใช้บังคับแก่การจ้างเรือตาม พระราชบัญญัตินี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้

๓) จำนองเรือให้ครอบไปถึงเครื่องอุปกรณ์ประจำเรือและสิ่งของอื่น ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีไว้ประจำเรือไม่ว่าสิ่งดังกล่าวจะได้มีอยู่แล้วในเวลาที่จดทะเบียนจำนองหรือมีขึ้นในภายหลังก็ตาม ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้จำนองกับผู้รับจำนองจะตกลงกันเป็นอย่างอื่นโดยระบุข้อตกลงนั้นไว้ในสัญญาจำนอง

๑.๒ ส่วนที่ ๒ การทำสัญญาและจดทะเบียนจำนองเรือ

๑) สัญญาจำนองเรือไทยต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒) การจดทะเบียนจำนองเรือไทยให้จดทะเบียนที่ทำการนายทะเบียน เรือประจำเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรือนั้นโดยให้นายทะเบียนเรือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนและให้จดไว้ในสมุดทะเบียนและหมายเหตุไว้ในใบทะเบียน

๑.๓ ส่วนที่ ๓ ผลของการจำนองและการบังคับจำนอง

๑) ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๔ ผู้รับจำนองทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้จากเรือที่จำนองก่อนเจ้าหนี้บุริมสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และเจ้าหนี้อื่น ๆ ของเจ้าของเรือนั้น

๒) ผู้รับจำนองอาจฟ้องคดีต่อศาลขอให้บังคับจำนองได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ และผู้รับจำนองได้ส่งคำบอกกล่าวเป็นหนังสือไปยังลูกหนี้ให้จัดการชำระหนี้ภายในเวลาอันสมควรที่กำหนดให้ในคำบอกกล่าวนั้นแล้ว แต่ลูกหนี้มิได้จัดการชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนดนั้น

(๒) เมื่อเรือที่จำนองหรือสิ่งของที่สิทธิจำนองเรือครอบไปถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดสูญหายหรือเสียหาย เป็นเหตุให้ไม่เพียงพอที่จะเป็นประกันการชำระหนี้ เว้นแต่เมื่อเหตุนี้มีได้เป็นเพราะความผิดของผู้จำนอง และผู้จำนองได้เสนอจะจำนองเรือลำอื่นหรือทรัพย์สินอื่นแทนหรือเพิ่มเติมให้มีราคาเพียงพอ หรือเสนอจะรับซ่อมแซมแก้ไขความเสียหายนั้น หรือจัดหามาแทนซึ่งสิ่งที่สูญหายไปนั้นภายในเวลาอันสมควร

(๓) ผู้จำนองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในสัญญาจำนอง ซึ่งตามสัญญาจำนองผู้รับจำนองอาจบังคับจำนองได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า

๒. หมวด ๒ บุริมสิทธิทางทะเล

๒.๑ ผู้ใดมีสิทธิเรียกร้องที่เกี่ยวข้องกับเรือลำหนึ่งลำใดและมูลแห่งสิทธิเรียกร้องนั้นมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ผู้นั้นย่อมมีบุริมสิทธิทางทะเลเหนือเรือลำนั้น

๑) ผู้ใดมีสิทธิเรียกร้องที่เกี่ยวข้องกับเรือลำหนึ่งลำใดและมูลแห่งสิทธิเรียกร้องนั้นมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ผู้นั้นย่อมมีบุริมสิทธิทางทะเลเหนือเรือลำนั้น

(๑) สิทธิเรียกร้องอันเกิดจากการทำงานในฐานะนายเรือ ลูกเรือ หรือคนประจำเรือของเรือลำนั้น

(๒) สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับการเสียชีวิตหรือบาดเจ็บของบุคคลใด ๆ ที่เกิดจากการดำเนินงานของเรือลำนั้น

(๓) สิทธิเรียกร้องเอาค่าตอบแทนในการช่วยเหลือกู้ภัยเรือลำนั้น

(๔) สิทธิเรียกร้องในมูลละเมิดที่เกิดจากการดำเนินงานของเรือลำนั้น แต่ไม่รวมถึงสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับการสูญหายหรือเสียหายของสินค้า และสิ่งของของผู้โดยสารที่อยู่ในเรือลำนั้น

๒) บุริมสิทธิทางทะเลระงับสิ้นไปเมื่อ

(๑) พ้นเวลาหนึ่งนับแต่วันที่บุริมสิทธิทางทะเลนั้นได้เกิดขึ้น

(๒) ได้ขายเรือไปตามคำสั่งศาล ในกรณีเช่นนี้ให้เงินที่ได้จากการขายเรือนั้นตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งบุริมสิทธิทางทะเลแทน

(๓) ผู้รับจ้างองเอาเรือจ้างองหลุด

(๔) มีคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลถึงที่สุดให้รับเรือนั้น

๓. บทเฉพาะกาล

การจ้างองเรือไทยที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการจ้างองตามพระราชบัญญัตินี้

๒. พระราชบัญญัติการจ้างองเรือและบุริมสิทธิทางทะเล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๖๐ ก วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๐

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติการจ้างองเรือและบุริมสิทธิทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับการจ้างองเรือและกำหนดบุริมสิทธิทางทะเลสำหรับเรือเดินทะเล กำหนดให้เฉพาะเรือที่ต่อสร้างแล้วเสร็จเท่านั้นที่สามารถนำมาจดทะเบียนจ้างองเป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้ ซึ่งไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้สามารถนำเรือที่อยู่ระหว่างการต่อสร้างเป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่ผู้ให้สินเชื่อได้ตามกฎหมาย ดังนั้น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าของเรือสามารถจัดหาเรือและพัฒนาธุรกิจการเดินเรือของตนเองได้ อันเป็นการส่งเสริมกิจการต่อเรือและธุรกิจพาณิชย์ของประเทศสมควรกำหนดให้เจ้าของเรือสามารถนำเรือที่อยู่ระหว่างการต่อสร้างมาทำสัญญาและจดทะเบียนจ้างองเพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่ผู้ให้สินเชื่อได้ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการจ้างองเรือและบุริมสิทธิทางทะเล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติ ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มเติมนิยามคำว่า “เรือที่อยู่ระหว่างการต่อ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “เรือ” และคำว่า “นายเรือ” (มาตรา ๓) และในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการจ้างองเรือและบุริมสิทธิทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๗

“เรือที่อยู่ระหว่างการต่อ” หมายความว่า เรือที่อยู่ในระหว่างการต่อ ซึ่งเมื่อต่อเสร็จแล้วจะมีสภาพเป็นเรือตามพระราชบัญญัตินี้

๒. เพิ่มบทบัญญัติในส่วนที่ ๔ การทำสัญญาและจดทะเบียนจ้างองเรือที่อยู่ระหว่างการต่อ ดังนี้

๒.๑ กำหนดเงื่อนไขของเรือที่อยู่ระหว่างการต่อสร้างที่จะสามารถนำมาจ้างองได้จะต้องเป็นเรือที่เมื่อต่อเสร็จแล้วสามารถทำสัญญาและจดทะเบียนจ้างองเรือตามส่วนที่ ๒ ได้ (เพิ่มมาตรา ๒๑/๑)

๒.๒ กำหนดให้สัญญาจ้างองเรือที่อยู่ระหว่างการต่อต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และกำหนดให้สัญญาจ้างองให้มีผลต่อไปเมื่อเรือได้ต่อเสร็จแล้วด้วย เพื่อให้ชัดเจนว่าเมื่อมีการจดทะเบียนจ้างองเรือที่อยู่ระหว่างการต่อตามมาตรานี้แล้ว ให้การจดทะเบียนจ้างองดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปแม้เรือจะต่อเสร็จแล้ว โดยไม่จำเป็นต้องมีการจดทะเบียนจ้างองเรือตามส่วนที่ ๒ ใหม่อีก (เพิ่มมาตรา ๒๑/๒)

๒.๓ กำหนดให้สัญญาจ้างรถที่อยู่ระหว่างการต่อกรอบไปถึงบรรดาส่วนควบและอุปกรณ์อันได้แก่ สัมภาระ เครื่องยนต์ และอุปกรณ์ประจำรถที่ได้นำมาประกอบหรือติดตั้งในรถที่อยู่ระหว่างการต่อด้วย (เพิ่มมาตรา ๒๑/๓)

๒.๔ กำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการจ้างรถและอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนจ้างรถมาใช้บังคับการจ้างรถที่อยู่ระหว่างการต่อโดยอนุโลม (เพิ่มมาตรา ๒๑/๔)

นางจรรุวรรณ ดวงวิชัย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การชุมนุมสาธารณะ

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การชุมนุมสาธารณะ ดังต่อไปนี้

(๑) การชุมนุมเนื่องในงานพระราชพิธีและงานรัฐพิธี

(๒) การชุมนุมเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือกิจกรรมตามประเพณีหรือตามวัฒนธรรม แห่งท้องถิ่น

(๓) การชุมนุมเพื่อจัดแสดงมหรสพ กีฬา ส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมอื่นเพื่อประโยชน์ ทางการค้าปกติของผู้จัดการชุมนุมนั้น

(๔) การชุมนุมภายในสถานศึกษา

(๕) การชุมนุมหรือการประชุมตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือการประชุมสัมมนาทางวิชาการ ของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ทางวิชาการ

(๖) การชุมนุมสาธารณะในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก และการชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้ง แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การชุมนุมสาธารณะ” หมายความว่า การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าการชุมนุมนั้นจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันหรือที่หน่วยงานของรัฐมิได้เป็นเจ้าของแต่เป็นผู้ครอบครอง หรือใช้ประโยชน์ บรรดาซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ รวมตลอดทั้งทางหลวงและทางสาธารณะ

“ทางหลวง” หมายความว่า ทางหลวงตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง

“ทางสาธารณะ” หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางรถระบบรางที่มีรถเดินสำหรับประชาชนโดยสารด้วย

“ผู้จัดการชุมนุม” หมายความว่า ผู้จัดให้มีการชุมนุมสาธารณะ และให้หมายความรวมถึงผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ และผู้ซึ่งเชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมการชุมนุมสาธารณะโดยแสดงออกหรือมีพฤติการณ์ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้จัดหรือร่วมจัดให้มีการชุมนุมนั้น

“ผู้ชุมนุม” หมายความว่า ผู้จัดการชุมนุม และผู้เข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะไม่ว่าจะเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะนั้นตามคำเชิญชวนหรือการนัดของผู้จัดการชุมนุมหรือไม่

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐบาล องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“ผู้รับแจ้ง” หมายความว่า หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การชุมนุมสาธารณะต้องเป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การใช้สิทธิและเสรีภาพของผู้ชุมนุมในระหว่างการชุมนุมสาธารณะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

มาตรา ๗ การจัดการชุมนุมสาธารณะในรัศมีหนึ่งร้อยห้าสิบเมตรจากพระบรมมหาราชวัง พระราชวัง วังของพระราชทายาทหรือของพระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป พระราชินีเวศน์ พระตำหนัก หรือจากที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประทับหรือพำนัก หรือสถานที่พำนักของพระราชอาคันตุกะ จะกระทำมิได้

การจัดการชุมนุมสาธารณะภายในพื้นที่ของรัฐสภา ทำเนียบรัฐบาล และศาลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีการจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะภายในพื้นที่นั้น

ศาลตามวรรคสองหมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร และศาลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาล

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการรักษาความปลอดภัยสาธารณะและความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจประกาศห้ามชุมนุมในรัศมีไม่เกินห้าสิบเมตรรอบสถานที่ตามวรรคสอง ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงจำนวนของผู้เข้าร่วมชุมนุมและพฤติการณ์ในการชุมนุมด้วย

มาตรา ๘ การชุมนุมสาธารณะต้องไม่กีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงาน หรือการใช้บริการสถานที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) สถานที่ทำการหน่วยงานของรัฐ
- (๒) ท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ หรือสถานีขนส่งสาธารณะ
- (๓) โรงพยาบาล สถานศึกษา และศาสนสถาน
- (๔) สถานทูตหรือสถานกงสุลของรัฐต่างประเทศ หรือสถานที่ทำการองค์การระหว่างประเทศ
- (๕) สถานที่อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙ หน่วยงานของรัฐอาจจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะก็ได้ การจัดให้มีสถานที่เพื่อการชุมนุมสาธารณะตามมาตรานี้ไม่กระทบต่อเสรีภาพของประชาชนที่จะจัดการชุมนุมสาธารณะในที่สาธารณะอื่น

มิให้นำความในหมวด ๒ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ มาใช้บังคับแก่การชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นภายในสถานที่ตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๒

การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ ให้แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่าสี่สิบสี่ชั่วโมง

ให้ถือว่าผู้เชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมชุมนุมในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งผู้ขออนุญาตใช้สถานที่หรือเครื่องขยายเสียงหรือขอให้ทางราชการอำนวยความสะดวกในการชุมนุมเป็นผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะตามวรรคหนึ่ง

การแจ้งการชุมนุมสาธารณะต้องระบุวัตถุประสงค์ และวัน ระยะเวลา และสถานที่ชุมนุมสาธารณะตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งต้องเป็นวิธีที่สะดวกแก่ผู้แจ้ง และต้องให้แจ้งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ด้วย

มาตรา ๑๑ เมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ผู้รับแจ้งส่งสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้แจ้งทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้รับแจ้งเห็นว่าการชุมนุมสาธารณะที่ได้รับแจ้งนั้นอาจขัดต่อมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด

หากผู้แจ้งการชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามวรรคสอง ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามชุมนุมโดยแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังผู้แจ้ง

กรณีผู้แจ้งการชุมนุมไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งตามวรรคสามให้ยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือผู้รับแจ้งขึ้นไปหนึ่งชั้น และให้ผู้รับอุทธรณ์วินิจฉัยและแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง คำวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นให้เป็นที่สุด

ในระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุม การอุทธรณ์และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้งดการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๒ ให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะซึ่งไม่สามารถแจ้งการชุมนุมได้ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐ แจ้งการชุมนุมพร้อมคำขอผ่อนผันกำหนดเวลาดังกล่าวต่อผู้บังคับการตำรวจผู้รับผิดชอบพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดในจังหวัดอื่นแล้วแต่กรณีก่อนเริ่มการชุมนุม

ให้นำความในมาตรา ๑๐ วรรคสาม มาใช้บังคับแก่การแจ้งตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ให้ผู้รับคำขอผ่อนผันตามวรรคหนึ่งมีหนังสือแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับคำขอ

มาตรา ๑๓ ให้ผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๑ และผู้รับคำขอผ่อนผันตามมาตรา ๑๒ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๔ การชุมนุมสาธารณะที่ไม่เป็นไปตามมาตรา ๖ หรือไม่แจ้งการชุมนุมตามมาตรา ๑๐ หรือที่ผู้แจ้งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้รับแจ้งหรือที่ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามการชุมนุมตามมาตรา ๑๑ หรือที่จัดขึ้นหลังจากที่ผู้ยื่นคำขอได้รับหนังสือแจ้งว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรที่จะผ่อนผันกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ ให้ถือว่าเป็นการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

หมวด ๓

หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม

มาตรา ๑๕ ผู้จัดการชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

(๒) ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะไม่ให้เกิดการขัดขวางเกินสมควรต่อประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ ตลอดจนดูแลและรับผิดชอบต่อผู้ชุมนุมปฏิบัติตามมาตรา ๑๖

(๓) แจ้งให้ผู้ชุมนุมทราบถึงหน้าที่ของผู้ชุมนุมตามมาตรา ๑๖ และเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๔) ให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในการดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตาม (๑) และ (๒)

(๕) ไม่ยุยงส่งเสริมหรือชักจูงผู้ชุมนุมเพื่อให้ผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖

(๖) ไม่ปราศรัยหรือจัดกิจกรรมในการชุมนุมโดยใช้เครื่องขยายเสียงในระหว่างเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น

(๗) ไม่ใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าที่มีขนาดหรือระดับเสียงตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖ ผู้ชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นที่ชุมนุมหรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเกินที่พึงคาดหมายได้ว่าเป็นไปตามเหตุอันควร

(๒) ไม่ปิดบังหรืออำพรางตนโดยจงใจมิให้มีการระบุตัวบุคคลได้ถูกต้อง เว้นแต่เป็นการแต่งกายตามปกติประเพณี

(๓) ไม่พาอาวุธ ดอกไม้เพลิง สิ่งเทียมอาวุธปืน หรือสิ่งนี้อาจนำมาใช้ได้อย่างอาวุธ เข้าไปในที่ชุมนุมไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีสิ่งนั้นติดตัวหรือไม่

(๔) ไม่บุกรุกหรือทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้ใช้การไม่ได้ตามปกติซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น

(๕) ไม่ทำให้อื่นกลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือเสรีภาพ

(๖) ไม่ใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้เข้าร่วมชุมนุมหรือผู้อื่น

(๗) ไม่ขัดขวางหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนในการใช้ที่สาธารณะ และการดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้น

(๘) ไม่เดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๙) ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้จัดการชุมนุมมิได้แจ้งว่าจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายผู้ชุมนุมจะเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมได้ต่อเมื่อได้แจ้งล่วงหน้าต่อหัวหน้าสถานีตำรวจซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้น

มาตรา ๑๘ ผู้ชุมนุมต้องเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ผู้จัดการชุมนุมได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้ง

หากผู้จัดการชุมนุมประสงค์จะจัดให้มีการชุมนุมต่อไป ให้แจ้งขอขยายระยะเวลาการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนสิ้นสุดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๔

การคุ้มครองความสงบของประชาชน

และการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๙ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐหรือเอกชนในท้องที่นั้นเพื่อทราบ

การชุมนุมสาธารณะที่ต่อเนื่องหลายพื้นที่ ให้ผู้บังคับการหรือผู้บัญชาการตำรวจซึ่งรับผิดชอบพื้นที่การชุมนุม แล้วแต่กรณี เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่เห็นสมควร ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติอาจแต่งตั้งข้าราชการตำรวจอื่นเป็นเจ้าพนักงานเพิ่มหรือแทนเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสงบของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะและการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) อำนาจความสะอาดแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นสถานที่ชุมนุม
- (๒) รักษาความปลอดภัย อำนาจความสะอาด หรือบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ชุมนุม
- (๓) รักษาความปลอดภัยหรืออำนาจความสะอาดแก่ผู้ชุมนุมในสถานที่ชุมนุม
- (๔) อำนาจความสะอาดในการจราจรและการขนส่งสาธารณะในบริเวณที่มีการชุมนุมและบริเวณใกล้เคียงเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด
- (๕) กำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ภายในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะอาจมีคำสั่งให้ปิดหรือปรับเปลี่ยนทางการจราจรเป็นการชั่วคราวได้เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสงบของประชาชนหรือการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ในกรณีที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะดำเนินการตามคำร้องขอ ภายในขอบอำนาจหน้าที่ของผู้นั้น

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลการชุมนุมสาธารณะต้องผ่านการฝึกอบรมให้มีทักษะ ความเข้าใจ และอดทนต่อสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะ และต้องแต่งเครื่องแบบเพื่อแสดงตน และอาจใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนได้ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๐ ก่อน ระหว่าง และภายหลังการชุมนุมสาธารณะ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐจัดหรือประสานให้มีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะเพื่อให้ประชาชนทราบถึง สถานที่ที่ใช้ในการชุมนุมและช่วงเวลาที่มีการชุมนุม ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางการจราจรหรือระบบการขนส่งสาธารณะเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด

มาตรา ๒๑ ในกรณีมีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือกรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือไม่เลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่ได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๘ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) กรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอ ต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะนั้น ในระหว่างรอคำสั่งศาลให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจกระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอแนะของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนและคุ้มครองการชุมนุมสาธารณะ

แผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามวรรคสอง ต้องกำหนดให้เจ้าพนักงานหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่ไม้อาจหลีกเลี่ยงการใช้กำลังได้ ให้ใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเพียงพอที่จำเป็น

การดำเนินการของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ไม่ตัดสิทธิของผู้อื่น ซึ่งได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการชุมนุมสาธารณะนั้นที่จะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม

มาตรา ๒๒ เมื่อได้รับคำขอให้มีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลพิจารณาคำขอนั้นเป็นการด่วน

ในการพิจารณา หากความปรากฏต่อศาลว่ามีผู้ชุมนุมซึ่งไม่ปฏิบัติตามประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลมีคำสั่งโดยออกคำสั่งบังคับให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

คำสั่งศาลตามวรรคสอง ให้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค คำสั่งศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศคำสั่งศาลตามมาตรานี้ไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้น และประกาศโดยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ผู้ชุมนุมและประชาชนทั่วไปได้รับทราบคำสั่งศาลดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะรายงานให้ศาลทราบกับประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและปริณทลของพื้นที่นั้นตามควรแก่กรณีเป็นพื้นที่ควบคุม และประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และให้รายงานรัฐมนตรีเพื่อทราบ

เมื่อมีการประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล

ในกรณีที่มิเหตุจำเป็น รัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะได้

มาตรา ๒๔ เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุม หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จับผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือผู้ซึ่งเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๒) ค้น ยึด आयัด หรือรื้อถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น

(๓) กระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑

(๔) มีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุม

ให้นำความในมาตรา ๑๙ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำนั้น หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔

ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เห็นด้วยกับคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อพิจารณาภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่มิคำสั่ง คำสั่งของศาลตามมาตรา ๒๓ ให้ผู้ชุมนุมต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค คำสั่งศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ผู้ควบคุมสถานการณ์ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ หรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของบุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๙ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามชุมนุมหรือจัดการชุมนุมระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุมตามมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐ ผู้จัดการชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือผู้ชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๑ ผู้จัดการชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) หรือผู้ชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งทำให้ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบการสื่อสารหรือโทรคมนาคม ระบบผลิตหรือส่งกระแสไฟฟ้าหรือประปา หรือระบบสาธารณูปโภคอื่นใดใช้การไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราวหรือถาวร ผู้จัดการชุมนุมต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๙ (๕) หรือมาตรา ๒๓ ถ้าผู้นั้นเป็นผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้อยู่ภายในสถานที่ชุมนุม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ในกรณีที่เห็นสมควร ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กำหนดหรือไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา ๓๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่เห็นสมควร ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กำหนดหรือไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หรือผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พาอาวุธเข้าไปในที่ชุมนุม ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีอาวุธนั้นติดตัวหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าอาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นอาวุธปืน วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นใดอันมีสภาพคล้ายคลึงกัน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ บรรดาทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะที่ยึดได้จากการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมิผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจนและโดยสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ทั้งนี้ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะอาดของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงต้องเข้ารักษาความปลอดภัยและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นอุปสรรคต่อรัฐธรรมนูญ หรือกระทบต่อการรักษาความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ หรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมจะกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การคุ้มครองสิทธิดังกล่าวจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขเพื่อป้องกันและให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติและวางหลักเกณฑ์ให้เกิดความเรียบร้อย จึงได้ตราพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ มีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๖๓ ก วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑๙

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจนและโดยสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ทั้งนี้ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดขอบเขตการใช้บังคับของกฎหมายให้พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การชุมนุมสาธารณะดังต่อไปนี้

๑.๑ การชุมนุมเนื่องในงานพระราชพิธีและงานรัฐพิธี

๑.๒ การชุมนุมเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือกิจกรรมตามประเพณีหรือตามวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น

๑.๓ การชุมนุมเพื่อจัดแสดงมหรสพ กีฬา ส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมอื่น เพื่อประโยชน์ทางการค้าปกติของผู้จัดการชุมนุมนั้น

๑.๔ การชุมนุมภายในสถานศึกษา

๑.๕ การชุมนุมหรือการประชุมตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือการประชุมสัมมนาทางวิชาการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ทางวิชาการ

๑.๖ การชุมนุมสาธารณะในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก และการชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้ง แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (มาตรา ๓)

๒. กำหนดบทนิยามในพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

“การชุมนุมสาธารณะ” หมายความว่า การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะ เพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่น สามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าการชุมนุมนั้นจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ใช้เพื่อ สาธารณะประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันหรือที่หน่วยงานของรัฐมิได้เป็นเจ้าของแต่เป็นผู้ครอบครอง หรือใช้ประโยชน์ บรรดาซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ รวมตลอดทั้งทางหลวงและทางสาธารณะ

“ทางหลวง” หมายความว่า ทางหลวงตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง

“ทางสาธารณะ” หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้ หมายความว่ารวมถึงทางระบายน้ำที่มีรถเดินสำหรับประชาชนโดยสารด้วย

“ผู้จัดการชุมนุม” หมายความว่า ผู้จัดให้มีการชุมนุมสาธารณะ และให้หมายความว่ารวมถึง ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ และผู้ซึ่งเชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมการชุมนุมสาธารณะโดยแสดงออก หรือมีพฤติการณ์ทำให้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้จัดหรือร่วมจัดให้มีการชุมนุมนั้น

“ผู้ชุมนุม” หมายความว่า ผู้จัดการชุมนุม และผู้เข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะ ไม่ว่าจะเข้าร่วม การชุมนุมสาธารณะนั้นตามคำเชิญชวนหรือการนัดของผู้จัดการชุมนุมหรือไม่

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐบาล องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“ผู้รับแจ้ง” หมายความว่า หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔)

๓. กำหนดเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัตินี้

๑) บททั่วไป (หมวด ๑)

- กำหนดให้การชุมนุมสาธารณะต้องเป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธ และการใช้สิทธิเสรีภาพ ของผู้ชุมนุมต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย (มาตรา ๖)

- กำหนดสถานที่ต้องห้ามมิให้จัดการชุมนุม (มาตรา ๗)

- กำหนดให้การชุมนุมสาธารณะต้องไม่กีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงาน หรือ การใช้บริการสถานที่ตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๘)

- กำหนดให้หน่วยงานของรัฐอาจจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะก็ได้ (มาตรา ๙)

๒) การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ (หมวด ๒)

- กำหนดให้ผู้ชุมนุมมีหน้าที่ต้องแจ้งวัน เวลา และสถานที่ชุมนุมต่อหัวหน้าสถานีตำรวจ ผู้รับผิดชอบก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง (มาตรา ๑๐)

- กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามชุมนุม การอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัย อุทธรณ์ (มาตรา ๑๑)

- กำหนดหลักเกณฑ์การขอผ่อนผันกรณีไม่สามารถแจ้งการชุมนุมได้ภายในกำหนดเวลา ก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง (มาตรา ๑๒)

- กำหนดให้ผู้รับแจ้งและผู้รับคำขอผ่อนผันเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และคำสั่งของบุคคลดังกล่าวไม่เป็นคำสั่งทางปกครอง (มาตรา ๑๓)

- กำหนดกรณีให้ถือว่าเป็นการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา ๑๔)

๓) หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม (หมวด ๓)

- กำหนดหน้าที่ของผู้จัดการชุมนุม (มาตรา ๑๕)

- กำหนดหน้าที่ของผู้ชุมนุม (มาตรา ๑๖)

- กำหนดให้ผู้ชุมนุมจะเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมได้ ต่อเมื่อได้แจ้งต่อหัวหน้าสถานีตำรวจซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้นเป็นการล่วงหน้าแล้ว (มาตรา ๑๗)

- กำหนดให้เลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ได้แจ้งไว้และหากประสงค์จะมีการชุมนุมต่อไปจะต้องแจ้งขอขยายระยะเวลาต่อผู้รับแจ้งภายใน ๒๔ ชั่วโมงก่อนสิ้นสุดระยะเวลาที่ได้แจ้งไว้ (มาตรา ๑๘)

๔) การคุ้มครองความสะดวกของประชาชนและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (หมวด ๔)

- กำหนดเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ (มาตรา ๑๙)

- กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐจัดหรือประสานให้มีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด (มาตรา ๒๐)

- กำหนดกรณีให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะดำเนินการ หากมีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ฝ่าฝืนกฎหมาย หรือไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๒๑)

- กำหนดให้ศาลพิจารณาคำขอให้คำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะเป็นการด่วน และให้คำสั่งศาลถือเป็นที่สุด (มาตรา ๒๒)

- กำหนดหลักเกณฑ์การประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุม และกำหนดผู้รับผิดชอบควบคุมสถานการณ์ เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล (มาตรา ๒๓)

- กำหนดอำนาจของผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ ดำเนินการให้มีการเลิกชุมนุม หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ (มาตรา ๒๔)

- กำหนดให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง (มาตรา ๒๕)

- กำหนดให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ผู้ควบคุมสถานการณ์ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ หรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของบุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และคำสั่งหรือการกระทำของบุคคลดังกล่าวไม่ถือเป็นคำสั่งหรือการกระทำทางปกครอง (มาตรา ๒๖)

๕) บทกำหนดโทษ (หมวด ๕)

- กำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ (มาตรา ๒๗)

- กำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ (มาตรา ๒๘)

- กำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนคำสั่งห้ามชุมนุมหรือจัดการชุมนุมระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุมตามมาตรา ๑๑ (มาตรา ๒๙)
- กำหนดโทษผู้จัดการชุมนุมที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือผู้ชุมนุมที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๑) (๒) หรือ (๔) (มาตรา ๓๐)
- กำหนดโทษผู้จัดการชุมนุมผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) หรือผู้ชุมนุมผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) (มาตรา ๓๑)
- กำหนดโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๙ (๔) หรือมาตรา ๒๓ (มาตรา ๓๒)
- กำหนดโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ (มาตรา ๓๓)
- กำหนดโทษผู้ซึ่งไม่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะหรือผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ กรณีที่ผู้นั้นพกพาอาวุธเข้าไปในที่ชุมนุม ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีอาวุธนั้นติดตัวหรือไม่ (มาตรา ๓๔)
- กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบเสียซึ่งบรรดาทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะที่ยึดได้จากการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาล (มาตรา ๓๕)

นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การทวงถามหนี้

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ทวงถามหนี้” หมายความว่า เจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ให้สินเชื่อ ผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้จัดให้มีการเล่นการพนันเป็นปกติธุระตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน และเจ้าหนี้อื่น
ซึ่งมีสิทธิรับชำระหนี้อันเกิดจากการกระทำที่เป็นทางการค้าปกติหรือเป็นปกติธุระของเจ้าหนี้ ทั้งนี้
ไม่ว่าหนี้ดังกล่าวจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึง ผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้
ดังกล่าว ผู้รับมอบอำนาจช่วงในการทวงถามหนี้ ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ และผู้รับมอบอำนาจจาก
ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ด้วย

“ผู้ให้สินเชื่อ” หมายความว่า

(๑) บุคคลซึ่งให้สินเชื่อเป็นทางการค้าปกติ หรือ

(๒) บุคคลซึ่งรับซื้อหรือรับโอนสินเชื่อต่อไปทุกทอด

“สินเชื่อ” หมายความว่า สินเชื่อที่ให้แก่บุคคลธรรมดาโดยการให้กู้ยืมเงิน การให้บริการบัตรเครดิต การให้เช่าซื้อ การให้เช่าแบบลิสซิง และสินเชื่อในรูปแบบอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“ลูกหนี้” หมายความว่า ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา และให้หมายความรวมถึงผู้ค้ำประกัน ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาด้วย

“ธุรกิจทวงถามหนี้” หมายความว่า การรับจ้างทวงถามหนี้ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมเป็นปกติธุระ แต่ไม่รวมถึงการทวงถามหนี้ของนายความซึ่งกระทำแทนลูกความของตน

“ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อลูกหนี้” หมายความว่า ที่อยู่อาศัยหรือสถานที่ทำงานของลูกหนี้ และให้หมายความรวมถึงหมายเลขโทรศัพท์และโทรสาร และสถานที่ติดต่อโดยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือโดยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ที่สามารถติดต่อกับลูกหนี้ได้ด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งให้เป็นผู้มีหน้าที่รับจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง ตามการเสนอแนะของคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจและหน้าที่ของตน และให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การทวงถามหนี้

มาตรา ๕ บุคคลใดจะประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ ต้องจดทะเบียนการประกอบธุรกิจ ทวงถามหนี้ต่อนายทะเบียน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

บุคคลซึ่งจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ตามวรรคหนึ่งแล้ว ต้องประกอบธุรกิจ ทวงถามหนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๖ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้เป็นหนี้ความหรือสำนักงานหนี้ความ ให้คณะกรรมการสภาพหนี้ความตามกฎหมายว่าด้วยหนี้ความทำหน้าที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน โดยต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงและประกาศตามมาตรา ๕

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้เป็นหนี้ความหรือสำนักงานหนี้ความ ให้คณะกรรมการสภาพหนี้ความตามกฎหมายว่าด้วยหนี้ความมีอำนาจสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนตามมาตรา ๓๗ ที่เป็นอำนาจของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๗

ให้สภานายกพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยหนี้ความมีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียน ที่เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา ๓๑ หรือคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียน ที่เป็นอำนาจของคณะกรรมการตามมาตรา ๓๘ คำวินิจฉัยของสภานายกพิเศษให้เป็นที่สุด ทั้งนี้ ให้นำระยะเวลาในการอุทธรณ์และการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการสภาพหนี้ความมีอำนาจออกข้อบังคับในส่วนที่เกี่ยวข้องได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ข้อบังคับนั้นเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษตามกระบวนการในกฎหมายว่าด้วยหนี้ความและได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการสภาพหนี้ความและสภานายกพิเศษรายงานการดำเนินการของตนตามมาตรา ๖ ให้คณะกรรมการเพื่อทราบเป็นประจำทุกสามเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าการดำเนินการของคณะกรรมการสภาพหนี้ความหรือสภานายกพิเศษตามมาตรา ๖ ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการแจ้งให้คณะกรรมการสภาพหนี้ความหรือสภานายกพิเศษเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ ห้ามผู้ทวงถามหนี้ติดต่อกับบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ลูกหนี้เพื่อการทวงถามหนี้ เว้นแต่บุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการดังกล่าว

การติดต่อกับบุคคลอื่นนอกจากบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสอบถามหรือยืนยันข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อลูกหนี้หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้เท่านั้น โดยผู้ทวงถามหนี้ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งให้ทราบชื่อตัว ชื่อสกุล และแสดงเจตนาว่าต้องการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อลูกหนี้หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้

(๒) ห้ามแจ้งถึงความเป็นหนี้ของลูกหนี้ เว้นแต่ในกรณีที่บุคคลอื่นนั้นเป็นสามี ภรรยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของลูกหนี้ และบุคคลอื่นดังกล่าวได้สอบถามผู้ทวงถามหนี้ถึงสาเหตุของการติดต่อให้ผู้ทวงถามหนี้ชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับหนี้ได้เท่าที่จำเป็นและตามความเหมาะสม

(๓) ห้ามใช้ข้อความ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือชื่อทางธุรกิจของผู้ทวงถามหนี้บนซองจดหมาย ในหนังสือ หรือในสื่ออื่นใดที่ใช้ในการติดต่อสอบถาม ซึ่งทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการติดต่อเพื่อทวงถามหนี้ของลูกหนี้

(๔) ห้ามติดต่อหรือแสดงตนที่ทำให้เข้าใจผิดเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อลูกหนี้ หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้

มาตรา ๙ การทวงถามหนี้ ให้ผู้ทวงถามหนี้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) สถานที่ติดต่อ ในกรณีที่ติดต่อโดยบุคคลหรือทางไปรษณีย์ ให้ติดต่อตามสถานที่ที่ลูกหนี้ หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้ได้แจ้งให้เป็นสถานที่ติดต่อ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าว ไม่ได้แจ้งไว้ล่วงหน้าหรือสถานที่ที่แจ้งไว้ไม่สามารถติดต่อได้ โดยผู้ทวงถามหนี้ได้พยายามติดต่อตามสมควรแล้ว ให้ติดต่อตามภูมิลำเนา ถิ่นที่อยู่ หรือสถานที่ทำงานของบุคคลดังกล่าว หรือสถานที่อื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๒) เวลาในการติดต่อ การติดต่อโดยบุคคล โทรศัพท์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ให้ติดต่อได้ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา และในวันหยุดราชการ เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา หากไม่สามารถติดต่อตามเวลาดังกล่าวได้หรือช่วงเวลาดังกล่าวไม่เหมาะสม ให้ติดต่อได้ในช่วงเวลาอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๓) จำนวนครั้งที่ติดต่อ ในช่วงเวลาตาม (๒) ให้ติดต่อตามจำนวนครั้งที่เหมาะสมและคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดจำนวนครั้งด้วยก็ได้

(๔) ในกรณีที่เป็นผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้ ผู้รับมอบอำนาจช่วงในการทวงถามหนี้ ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ หรือผู้รับมอบอำนาจจากผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ ให้ผู้ทวงถามหนี้แจ้งให้ทราบถึงชื่อตัวและชื่อสกุล หรือชื่อหน่วยงานของตนและของเจ้าหนี้ และจำนวนหนี้ และถ้าผู้รับมอบอำนาจดังกล่าวทวงถามหนี้ต่อหน้า ให้แสดงหลักฐานการมอบอำนาจให้ผู้ทวงถามหนี้ด้วย

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ผู้ทวงถามหนี้ขอรับชำระหนี้ ผู้ทวงถามหนี้ต้องแสดงหลักฐานการรับมอบอำนาจให้รับชำระหนี้จากเจ้าหนี้ต่อลูกหนี้หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้ด้วย และเมื่อลูกหนี้ได้ชำระหนี้แก่ผู้ทวงถามหนี้แล้ว ให้ผู้ทวงถามหนี้ออกหลักฐานการชำระหนี้แก่ลูกหนี้ด้วย

หากลูกหนี้ได้ชำระหนี้แก่ผู้ทวงถามหนี้โดยสุจริต ให้ถือว่าเป็นการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้โดยชอบ ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ทวงถามหนี้จะได้รับมอบอำนาจให้รับชำระหนี้จากเจ้าหนี้หรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๑๑ ห้ามผู้ทวงถามหนี้กระทำการทวงถามหนี้ในลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) การข่มขู่ การใช้ความรุนแรง หรือการกระทำอื่นใดที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกาย ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของลูกหนี้หรือผู้อื่น

(๒) การใช้วาจาหรือภาษาที่เป็นการดูหมิ่นลูกหนี้หรือผู้อื่น

(๓) การแจ้งหรือเปิดเผยเกี่ยวกับความเป็นหนี้ของลูกหนี้ให้แก่ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทวงถามหนี้ เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๒)

(๔) การติดต่อลูกหนี้โดยไปรษณียบัตร เอกสารเปิดผนึก โทรสาร หรือสิ่งอื่นใดที่สื่อให้ทราบว่าเป็นการทวงถามหนี้อย่างชัดเจน เว้นแต่กรณีการบอกกล่าวบังคับจำนองด้วยวิธีการประกาศหนังสือพิมพ์ ซึ่งเจ้าหนี้ไม่สามารถติดต่อลูกหนี้โดยวิธีการอื่น หรือกรณีอื่นใดตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๕) การใช้ข้อความ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือชื่อทางธุรกิจของผู้ทวงถามหนี้บนซองจดหมาย ในการติดต่อลูกหนี้ที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการติดต่อเพื่อการทวงถามหนี้ เว้นแต่ชื่อทางธุรกิจของผู้ทวงถามหนี้ ไม่ได้สื่อให้ทราบได้ว่าเป็นผู้ประกอบการธุรกิจทวงถามหนี้

(๖) การทวงถามหนี้ที่ไม่เหมาะสมในลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ความใน (๕) มิให้นำมาใช้บังคับกับการทวงถามหนี้เป็นหนังสือเพื่อจะใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาล มาตรา ๑๒ ห้ามผู้ทวงถามหนี้กระทำการทวงถามหนี้ในลักษณะที่เป็นเท็จ หรือทำให้เกิดความเข้าใจผิดดังต่อไปนี้

(๑) การแสดงหรือการใช้ข้อความ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือรูปแบบที่ทำให้เข้าใจว่าเป็นการกระทำของศาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ

(๒) การแสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าการทวงถามหนี้เป็นการกระทำโดยนายความ สำนักงานนายความ หรือสำนักงานกฎหมาย

(๓) การแสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าจะถูกดำเนินคดี หรือจะถูกยึดหรืออายัดทรัพย์ หรือเงินเดือน

(๔) การติดต่อหรือการแสดงตนให้เชื่อว่าผู้ทวงถามหนี้ดำเนินการให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิต หรือรับจ้างบริษัทข้อมูลเครดิต

มาตรา ๑๓ ห้ามผู้ทวงถามหนี้กระทำการทวงถามหนี้ในลักษณะที่ไม่เป็นธรรมดังต่อไปนี้

(๑) การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ เกินกว่าอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๒) การเสนอหรือจูงใจให้ลูกหนี้ออกเช็คทั้งที่รู้อยู่ว่าลูกหนี้อยู่ในสถานะที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้

มาตรา ๑๔ ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้

(๒) ทวงถามหนี้หรือสนับสนุนการทวงถามหนี้ซึ่งมิใช่ของตน เว้นแต่ในกรณีที่หนี้ของสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของตน หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมีอำนาจกระทำได้ตามกฎหมาย

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในกระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

หมวด ๒

การกำกับดูแลและตรวจสอบ

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย นายกสภานายความ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งจำนวนไม่เกินห้าคนเป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการแต่งตั้งข้าราชการของกรมการปกครองสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ในด้านการเงินการธนาคาร ด้านกฎหมาย หรือด้านการคุ้มครองผู้บริโภค อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน โดยมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีและอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้ ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการคุ้มครองผู้บริโภคนั้น ให้แต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรพัฒนาภาคเอกชนในด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการทวงถามหนี้ของผู้ทวงถามหนี้ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง

- (๑) ออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) ออกข้อบังคับกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนของคณะกรรมการ ตามมาตรา ๒๗ และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าว
- (๓) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งให้ชำระค่าปรับทางปกครองและคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ตามมาตรา ๓๘
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบและระยะเวลาการชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบ ตามมาตรา ๔๕

(๕) เสนอแนะหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนเสนอแนะ คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีมีปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการประสานงาน ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะกรรมการตามมาตรา ๒๗ คณะอนุกรรมการ ตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๘ (๓) คณะกรรมการเปรียบเทียบ กรรมการปกครอง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ที่ทำการปกครองจังหวัด และกองบัญชาการตำรวจนครบาล

(๖) เสนอแนะคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการในการคุ้มครองหรือช่วยเหลือลูกหนี้ ในด้านอื่น

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อบังคับและประกาศของคณะกรรมการนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ มาตรา ๑๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีสัญชาติไทยและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำ โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งให้พักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

(๕) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำผิดวินัย หรือเคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๖) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้ให้สินเชื่อ หรือเป็นผู้ให้สินเชื่อ หรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการธุรกิจทวงถามหนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๑๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ออกเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการ ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่เหลืออยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือน้อยกว่าเก้าสิบวัน และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นนั้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๒๐ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่แทนตามลำดับ ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมแทน

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ ในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการอย่างน้อยคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการเกี่ยวกับการกำกับดูแลการทวงถามหนี้ของผู้ให้สินเชื่อซึ่งเป็นนิติบุคคล ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการดังกล่าวอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้แทนสมาคมธนาคารไทยเป็นอนุกรรมการ โดยมีข้าราชการของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และเป็นผู้ช่วยเลขานุการจำนวนสองคน

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ลูกหนี้หรือบุคคลอื่นได้รับการปฏิบัติจากผู้ทวงถามหนี้ที่เป็นการขัดต่อพระราชบัญญัตินี้ ให้ลูกหนี้หรือบุคคลอื่นนั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๒๗ เพื่อวินิจฉัยสั่งการได้

การร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๔ ในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการ คณะกรรมการตามมาตรา ๒๗ และคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๘ (๓) มีอำนาจสั่งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง หรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการทวงถามหนี้มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการปกครองรับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการได้มอบหมาย

ให้กรรมการปกครองมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๒๗
- (๒) ติดตามสอดส่องพฤติการณ์ของผู้ทวงถามหนี้หรือกำกับดูแลการปฏิบัติของผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้
- (๓) ประสานกับหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลหรือตรวจสอบผู้ทวงถามหนี้หรือบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการทวงถามหนี้
- (๔) รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และอบรมวิธีการทวงถามหนี้ที่ถูกต้องและเหมาะสม
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการได้มอบหมาย

มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานเศรษฐกิจการคลังรับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๒ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการดังกล่าวได้มอบหมาย

ให้สำนักงานเศรษฐกิจการคลังมีอำนาจหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๒๗ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการทวงถามหนี้ของผู้ให้สินเชื่อซึ่งเป็นนิติบุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) ติดตามสอดส่องพฤติการณ์ของผู้ทวงถามหนี้หรือกำกับดูแลการปฏิบัติของผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้
- (๒) ประสานกับหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลหรือตรวจสอบผู้ทวงถามหนี้หรือบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการทวงถามหนี้
- (๓) รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และอบรมวิธีการทวงถามหนี้ที่ถูกต้องและเหมาะสม
- (๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้มอบหมาย

มาตรา ๒๗ ในจังหวัดหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัดประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัด ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกในพื้นที่ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด คลังจังหวัด ประธานสภาทนายความจังหวัด เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้แทนองค์กรพัฒนาภาคเอกชนในด้านการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งเป็นกรรมการ

ให้ปลัดจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการของที่ทำกรปกครองจังหวัดสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานครประกอบด้วยผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนมณฑลทหารบกที่ ๑๑ ผู้แทนสภาทนายความ และผู้แทนองค์กรพัฒนาภาคเอกชนในด้านการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งผู้บัญชาการตำรวจนครบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการ

ให้ผู้บังคับการสืบสวนสอบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลแต่งตั้งข้าราชการตำรวจของกองบัญชาการตำรวจนครบาลสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๗ มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนของผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ตามมาตรา ๓๗
- (๓) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการ

ตามมาตรา ๒๗ มอบหมาย

(๔) รายงานการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ทุกสามเดือน

- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา ๒๗ และคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง (๓) ให้นำ มาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ที่ทำการปกครองจังหวัดและกองบัญชาการ ตำรวจนครบาล รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัดและคณะกรรมการ กำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานครตามลำดับ และให้มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นสำนักงานทะเบียนรับจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้
- (๒) รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ ประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี
- (๓) ติดตามสอดส่องพฤติการณ์ของผู้ทวงถามหนี้หรือกำกับดูแลการปฏิบัติของผู้ประกอบธุรกิจ ทวงถามหนี้

(๔) ประสานกับหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลหรือตรวจสอบผู้ทวงถามหนี้ หรือบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการทวงถามหนี้

- (๕) รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และอบรมวิธีการทวงถามหนี้ที่ถูกต้องและเหมาะสม

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ และคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี มอบหมาย

มาตรา ๓๐ เพื่อประโยชน์ในการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้ ให้ที่ว่าการอำเภอ และสถานีตำรวจเป็นสถานที่รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้ได้ด้วย รวมทั้งให้หัวหน้าหน่วยงาน

ดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริงและเอกสารเพื่อส่งเรื่องต่อไปยังที่ทำการปกครองจังหวัดหรือกองบัญชาการตำรวจนครบาล แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทางตามนี้ตามมาตรา ๕ ให้ผู้ที่ยื่นขอจดทะเบียนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ทวงถามหนี้หรือกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือพนักงานของผู้ทวงถามหนี้ ในกรณีผู้ทวงถามหนี้เป็นนิติบุคคล มาให้ถ้อยคำ แสดงข้อมูลหรือส่งสมุดบัญชี เอกสาร ดวงตรา หรือสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการสินทรัพย์ และหนี้สินของผู้ทวงถามหนี้และบุคคลดังกล่าวข้างต้น

มาตรา ๓๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

หมวด ๓

บทกำหนดโทษ

ส่วนที่ ๑

โทษทางปกครอง

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ปรากฏแก่คณะกรรมการตามมาตรา ๒๗ ว่าผู้ทวงถามหนี้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) หรือ (๔) มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑ (๖) หรือมาตรา ๑๓ (๑) ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๗ มีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด

หากผู้ทวงถามหนี้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๗ พิจารณามีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๓๕ ในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๗ คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับตามคำสั่ง หรือมีแต่ไม่สามารถดำเนินการบังคับทางปกครองได้ ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๗ มีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อบังคับชำระค่าปรับ ในการนี้ ถ้าศาลปกครองเห็นว่าคำสั่งให้ชำระค่าปรับนั้นชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษา และบังคับให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับได้

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่ผู้ทวงถามหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลต้องรับโทษปรับทางปกครอง ถ้าการกระทำ ความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือไม่สั่งการ หรือการกระทำหรือไม่กระทำอันเป็น หน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการแทนนิติบุคคลนั้น บุคคลดังกล่าว ต้องรับโทษปรับทางปกครองตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๗ มีอำนาจสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนของ ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ได้ เมื่อปรากฏว่าผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้

- (๑) เคยถูกลงโทษปรับทางปกครองและถูกลงโทษซ้ำอีกจากการกระทำความผิดอย่างเดียวกัน
- (๒) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติที่มีโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๘ ผู้ทวงถามหนี้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งให้ชำระค่าปรับทางปกครองตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง หรือผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนตามมาตรา ๓๗ ต่อคณะกรรมการได้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

คณะกรรมการต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๒

โทษอาญา

มาตรา ๓๙ บุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘ วรรคสอง (๒) หรือ (๓) มาตรา ๑๑ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) หรือมาตรา ๑๓ (๒) ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ บุคคลใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ บุคคลใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ (๑) หรือมาตรา ๑๒ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ บุคคลใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๒๔ หรือขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษอาญาตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือไม่สั่งการ หรือการกระทำหรือไม่กระทำการ อันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการแทนนิติบุคคลนั้น บุคคลดังกล่าว ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๔๕ บรรดาความผิดในส่วนที่ ๒ นี้ ยกเว้นมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนสามคนซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้คณะกรรมการเปรียบเทียบแจ้งให้คณะกรรมการทราบโดยเร็ว

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๖ บุคคลใดประกอบธุรกิจทวงถามหนี้หรือกิจการอื่นในลักษณะทำนองเดียวกันตามพระราชบัญญัตินี้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากประสงค์จะประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ต่อไป ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง หรือตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างการยื่นคำขอจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลนั้นประกอบธุรกิจดังกล่าวต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่รับจดทะเบียนจากนายทะเบียน

มาตรา ๔๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในวาระเริ่มแรกที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และนายกสภานายความ เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งข้าราชการของกรมการปกครองสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การทวงถามหนี้ในปัจจุบันมีการกระทำที่ไม่เหมาะสมต่อลูกหนี้ไม่ว่าจะเป็นการใช้ถ้อยคำที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างรุนแรง การคุกคามโดยขู่เชื้อ การใช้กำลังประทุษร้าย หรือการทำให้เสียชื่อเสียง รวมถึงการให้ข้อมูลเท็จและการสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่บุคคลอื่น ประกอบกับปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการทวงถามหนี้และการควบคุมการทวงถามหนี้ไว้เป็นการเฉพาะ สมควรมีกฎหมายในเรื่องดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

คณะรักษาความสงบแห่งชาติที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติโดยมีหลักการให้มีกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และสภานิติบัญญัติ แห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๖ ก วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การทวงถามหนี้ในปัจจุบันมีการกระทำที่ไม่เหมาะสมต่อลูกหนี้ไม่ว่าจะเป็นการใช้ถ้อยคำที่เป็น การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างรุนแรง การคุกคามโดยขู่เข็ญ การใช้กำลังประทุษร้าย หรือการทำให้เสียชื่อเสียง รวมถึงการให้ข้อมูลเท็จและการสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่บุคคลอื่น ประกอบกับปัจจุบันยังไม่มีกฎหมาย ที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการทวงถามหนี้และการควบคุมการทวงถามหนี้ไว้เป็นการเฉพาะ สมควรมีกฎหมายในเรื่องดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. คำนิยามความหมายที่สำคัญ ๆ มีดังนี้ (มาตรา ๓)

“ผู้ทวงถามหนี้” หมายความว่า เจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ให้สินเชื่อ ผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการ ค้ำครองผู้บริโภค ผู้จัดให้มีการเล่นการพนันเป็นปกติธุระตามกฎหมายว่าด้วยการพนันและเจ้าหนี้อื่นซึ่งมี สิทธิรับชำระหนี้อันเกิดจากการกระทำที่เป็นทางการค้ำปกติหรือเป็นปกติธุระของเจ้าหนี้ ทั้งนี้ ไม่ว่าหนี้ดังกล่าว จะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึง ผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้ดังกล่าว ผู้รับมอบอำนาจช่วง ในการทวงถามหนี้ ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ และผู้รับมอบอำนาจจากผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ด้วย

“ผู้ให้สินเชื่อ” หมายความว่า

๑) บุคคลซึ่งให้สินเชื่อเป็นทางการค้ำปกติ หรือ

๒) บุคคลซึ่งรับซื้อหรือรับโอนสินเชื่อต่อไปทุกทอด

“สินเชื่อ” หมายความว่า สินเชื่อที่ให้แก่บุคคลธรรมดาโดยการให้กู้ยืมเงิน การให้บริการบัตรเครดิต การให้เช่าซื้อ การให้เช่าแบบสืสซิง และสินเชื่อในรูปแบบอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“ลูกหนี้” หมายความว่า ลูกหนี้ซึ่งเป็นคนธรรมดา และให้หมายความรวมถึงผู้ค้ำประกันซึ่งเป็น บุคคลธรรมดาด้วย

“ธุรกิจทวงถามหนี้” หมายความว่า การรับจ้างทวงถามหนี้ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมเป็นปกติธุระ แต่ไม่รวมถึงการทวงถามหนี้ของทนายความซึ่งกระทำแทนลูกความของตน

“ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อลูกหนี้” หมายความว่า ที่อยู่อาศัยหรือสถานที่ทำงานของลูกหนี้ และให้หมายความรวมถึงหมายเลขโทรศัพท์และโทรสาร และสถานที่ติดต่อโดยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือโดยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ที่สามารถติดต่อกับลูกหนี้ได้ด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งให้เป็นผู้มีหน้าที่รับจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งตามการเสนอแนะของคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๒. การทวงถามหนี้ (หมวด ๑)

๒.๑ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ต้องจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ โดยต้องประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ตามที่คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประกาศกำหนด เช่น ผู้ที่จะทำหน้าที่ทวงถามหนี้ สถานที่ทวงถามหนี้ สถานที่ทำงาน หรือการรายงาน เป็นต้น (มาตรา ๕)

๒.๒ กำหนดในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้เป็นนายความหรือสำนักงานนายความ ให้คณะกรรมการสภาพนายความทำหน้าที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และให้สภานายกพิเศษ มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียนที่เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งคณะกรรมการสภาพนายความมีอำนาจออกข้อบังคับในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยความเห็นชอบจากสภานายกพิเศษ นอกจากนี้ ให้คณะกรรมการสภาพนายความ และสภานายกพิเศษ รายงานการดำเนินการของตน ให้คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ทราบทุกสามเดือน (มาตรา ๖ และมาตรา ๗)

๒.๓ กำหนดห้ามผู้ทวงถามหนี้ติดต่อกับบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ลูกหนี้เพื่อการทวงถามหนี้ เว้นแต่บุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการดังกล่าว สำหรับการติดต่อกับบุคคลอื่นให้กระทำเพื่อวัตถุประสงค์ในการสอบถามหรือยืนยันข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อลูกหนี้หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้เท่านั้น

๒.๔ กำหนดให้ผู้ทวงถามหนี้ต้องปฏิบัติในการติดต่อบุคคลอื่น

๑) แจ้งให้ทราบชื่อตัว ชื่อสกุล และแสดงเจตนาสอบถามข้อมูลสถานที่ติดต่อลูกหนี้หรือลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้

๒) ห้ามแจ้งในความเป็นหนี้ของลูกหนี้ เว้นแต่บุคคลอื่นนั้นเป็นสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของลูกหนี้

๓) ห้ามใช้ข้อความ เครื่องหมาย สัญลักษณ์หรือชื่อทางธุรกิจของผู้ทวงถามหนี้บนซองจดหมายในหนังสือ ซึ่งทำให้เข้าใจว่าเป็นการติดต่อเพื่อทวงถามหนี้ลูกหนี้

๒.๕ ให้ผู้ทวงถามหนี้ปฏิบัติตามการทวงถามหนี้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น สถานที่ติดต่อ เวลาในการติดต่อ จำนวนครั้งที่ติดต่อ และในกรณีที่เป็นผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้ หรือรับมอบอำนาจช่วง ให้ทวงถามหนี้ให้แจ้งชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อหน่วยงานของตนและของเจ้าหนี้ และจำนวนหนี้ หากทวงถามหนี้ต่อหน้าให้แสดงหลักฐานการมอบอำนาจให้ทวงถามหนี้ด้วย (มาตรา ๘)

๒.๖ เมื่อลูกหนี้ได้ชำระหนี้แก่ผู้ทวงถามหนี้แล้ว ให้ผู้ทวงถามหนี้ออกหลักฐานการชำระหนี้แก่ลูกหนี้ หากลูกหนี้ได้ชำระหนี้แก่ผู้ทวงถามโดยสุจริต ให้ถือว่าเป็นการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้โดยชอบ ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ทวงถามหนี้จะได้รับมอบอำนาจให้รับชำระหนี้จากเจ้าหนี้หรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๑๐)

๒.๗ ขีดห้ามในการทวงถามหนี้โดยต้องไม่กระทำการในลักษณะข่มขู่ ใช้ความรุนแรง ใช้วาจาหรือภาษาที่เป็นการดูหมิ่นหรือเสียดสีลูกหนี้หรือผู้อื่น เปิดเผยความเป็นหนี้ของลูกหนี้ให้แก่ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง

ติดต่อลูกหนี้เกี่ยวกับหนี้โดยไปรษณียบัตรหรือเอกสารเปิดผนึกหรือโทรสาร ใช้ภาษา สัญลักษณ์ หรือชื่อทางธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจทางถามหนี้บนซองจดหมายหรือในหนังสือ เพื่อให้เข้าใจว่าเป็นการติดต่อมาเพื่อการทวงถามหนี้ และการทวงถามหนี้ที่ไม่เหมาะสมในลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๑๑)

๒.๘ กำหนดห้ามมิให้ผู้ทวงถามหนี้กระทำการในลักษณะที่เป็นเท็จหรือทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการทวงถามหนี้ โดยแสดงหรือใช้เครื่องหมายหรือรูปแบบหรือข้อความที่ทำให้เข้าใจว่าเป็นการกระทำของศาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ แสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าการทวงถามหนี้เป็นการกระทำโดยทนายความ สำนักงานทนายความหรือสำนักงานกฎหมาย แสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าจะถูกดำเนินคดี ถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือเงินเดือน ติดต่อหรือแสดงให้เชื่อว่าผู้ทวงถามหนี้ดำเนินการให้แก่บริษัท ข้อมูลเครดิตหรือรับจ้างบริษัทข้อมูลเครดิต (มาตรา ๑๒)

๒.๙ กำหนดห้ามมิให้ผู้ทวงถามหนี้กระทำการในลักษณะที่ไม่เป็นธรรม โดยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ เกินกว่าอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด หรือการเสนอหรือจูงใจให้ลูกหนี้ออกเช็คทั้งที่รู้ว่าลูกหนี้อยู่ในฐานะที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ (มาตรา ๑๓)

๒.๑๐ กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ กระทำการทวงถามหนี้ หรือสนับสนุนการทวงถามหนี้ ซึ่งมีใช้ของตน เว้นแต่ในกรณีที่เป็นหนี้ของสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของตน ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐในที่นี้ คือ ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในกระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ (มาตรา ๑๔)

๓. การกำกับดูแลและตรวจสอบ (หมวด ๒)

๓.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับกิจการทวงถามหนี้ ประกอบด้วย (มาตรา ๑๕)

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้อำนวยการสำนักงานการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย นายกสภาทนายความ

๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งโดยต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ในด้านการเงินการธนาคาร ด้านกฎหมายหรือด้านการคุ้มครองผู้บริโภค อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

๔) ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ

๓.๒ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับกิจการทวงถามหนี้ ได้แก่ ออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ออกข้อบังคับ พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งให้ชำระค่าปรับทางปกครองและคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ กำหนดหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบ และระยะเวลาการชำระค่าปรับ เสนอแนะหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ (มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗)

๓.๓ คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการเกี่ยวกับการกำกับดูแลการทวงถามหนี้ของผู้ให้สินเชื่อซึ่งเป็นนิติบุคคล อย่างน้อยต้องประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้แทนสมาคมธนาคารไทย เป็นอนุกรรมการ โดยมีข้าราชการของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๒๒)

๓.๔ คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อัยการจังหวัด ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกในพื้นที่ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด คลังจังหวัด ประธานสภานายความจังหวัด และกรรมการซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งอีกจำนวนหนึ่ง โดยให้ปลัดจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ ส่วนคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนมณฑลทหารบกที่ ๑๑ ผู้แทนสภานายความ และผู้แทนองค์กรพัฒนาภาคเอกชนในด้านการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งผู้บัญชาการตำรวจนครบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการและให้ผู้บังคับการสืบสวนสอบสวนกองบัญชาการตำรวจนครบาลเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๒๗)

๓.๕ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัด ได้แก่ พิจารณาวินิจฉัย เรื่องร้องเรียน สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนของผู้ประกอบธุรกิจทางถามหนี้ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหลังปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัดมอบหมาย รายงานการปฏิบัติหน้าที่ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการทุกสามเดือน (มาตรา ๒๘)

๓.๖ ให้ที่ว่าการปกครองจังหวัดรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัด และกำหนดให้กองบัญชาการตำรวจนครบาลรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานคร โดยให้มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบเป็นสำนักงานทะเบียนรับจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทางถามหนี้ รับเรื่องร้องเรียน ติดตามสอดส่องพฤติกรรมของผู้ทวงถามหนี้หรือ กำกับดูแลการปฏิบัติของผู้ประกอบธุรกิจทางถามหนี้ รวมทั้งประสานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกรณี ประชาสัมพันธ์และอบรมวิธีการทวงถามหนี้ที่ถูกต้องและเหมาะสม (มาตรา ๒๙)

๓.๗ ให้ที่ว่าการอำเภอและสถานีตำรวจเป็นสถานที่รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้ได้ด้วย รวมทั้งให้หัวหน้าหน่วยงานดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริงและเอกสารเพื่อส่งเรื่องต่อไปยังที่ทำการปกครองจังหวัดหรือกองบัญชาการตำรวจนครบาล แล้วแต่กรณี (มาตรา ๓๐)

๓.๘ ในกรณีนายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทางถามหนี้ ผู้ยื่นขอจดทะเบียน มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ภายใน ๖๐ วัน และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด (มาตรา ๓๑)

๓.๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มีอำนาจสั่งให้ผู้ทวงถามหนี้ หรือกรรมการผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือพนักงานของผู้ทวงถามหนี้ในกรณีที่ผู้ทวงถามหนี้เป็นนิติบุคคล มาให้ถ้อยคำ แสดงข้อมูล หรือส่งสมุดบัญชี เอกสาร ดวงตราหรือสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการ สินทรัพย์และหนี้สินของผู้ทวงถามหนี้ (มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓)

๔. บทกำหนดโทษ (หมวด ๓)

๔.๑ โทษทางปกครอง (มาตรา ๓๔ – มาตรา ๓๘)

ในกรณีผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ โดยกำหนดห้ามไม่ให้มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือ ค่าใช้จ่ายใด ๆ จากลูกหนี้เกินอัตราที่คณะกรรมการกำหนด ห้ามติดต่อทวงถามหนี้กับบุคคลอื่นโดยไม่แจ้งชื่อตัว ชื่อสกุล และห้ามติดต่อโดยทำให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อลูกหนี้ ห้ามติดต่อลูกหนี้ไปยังสถานที่อื่นนอกจากสถานที่ลูกหนี้ได้ระบุไว้ ตลอดจนการติดต่อทางโทรศัพท์ หรือโดยสื่อสารสนเทศต่าง ๆ จะต้องกระทำภายในช่วงระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และในส่วนกรณีที่เป็นผู้รับมอบอำนาจ ให้ทวงถามหนี้รวมทั้งการรับมอบอำนาจให้รับชำระหนี้ผู้นั้นจะต้องแจ้งรายละเอียดและแสดงหลักฐานการ

ชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ด้วย แต่หากมีการฝ่าฝืน คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัด หรือประจำกรุงเทพมหานคร อาจสั่งระงับการกระทำนั้นได้และหากไม่ปฏิบัติตามคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจลงโทษปรับทางปกครองได้ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และยิ่งกว่านั้น คณะกรรมการดังกล่าวยังมีอำนาจเพิกถอนการจดทะเบียนของผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ได้ หากเป็นกรณีที่เคยถูกลงโทษปรับทางปกครองแล้วและถูกลงโทษซ้ำอีกจากการกระทำความผิดอย่างเดียวกับหลักกระทำการอันมีความผิดและต้องรับโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้

๔.๒ โทษทางอาญา (มาตรา ๓๙ – มาตรา ๔๕)

๑) ในทางปฏิบัติงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ร่วมกับเจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ พระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจในการออกคำสั่งให้บุคคลใดมาให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานได้ ทั้งนี้ หากบุคคลใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ย่อมเป็นความผิดและมีโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๔๓)

๒) ผู้ได้รับจ้างทวงถามหนี้เป็นปกติจะต้องไปจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ต่อนายทะเบียน รวมทั้งห้ามติดตามทวงถามหนี้กับบุคคลอื่นโดยแจ้งให้บุคคลอื่นทราบในความเป็นหนี้ ห้ามส่งข้อความหรือเครื่องหมายหรือสิ่งอื่นใดที่สื่อให้เข้าใจได้ว่าเป็นการติดต่อเพื่อทวงถามหนี้ ห้ามทวงถามหนี้โดยพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้วาจาหรือภาษาที่เป็นการดูหมิ่นลูกหนี้หรือผู้อื่น หรือเปิดเผยความเป็นหนี้ของลูกหนี้ให้ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องทราบ เป็นต้น และห้ามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม โดยการเสนอหรือจูงใจให้ลูกหนี้ออกเช็คทั้งที่รู้ว่าลูกหนี้อยู่ในสถานะที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ หากฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๓๙)

๓) ในกรณีที่ผู้ใดทำการทวงถามหนี้เป็นเท็จ เช่น การทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นการกระทำของสำนักงานทนายความหรือสำนักกฎหมาย ทำให้เข้าใจผิดว่าจะถูกดำเนินคดีถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือเงินเดือน หรือทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นการดำเนินการให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิต ผู้นั้นย่อมมีความผิดและมีโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๔๐)

๔) อัตราโทษสูงสุดในพระราชบัญญัตินี้ คือ โทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ฝ่าฝืนไปประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ และกรณีผู้ใดที่กระทำการเป็นผู้ทวงถามหนี้ด้วยการข่มขู่ใช้ความรุนแรง หรือกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกาย ชื่อเสียงหรือทรัพย์สิน ตลอดจนการทวงถามหนี้ที่เป็นเท็จโดยการกระทำทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นการกระทำของศาลเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ (มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒)

๕. บทเฉพาะกาล บุคคลซึ่งได้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้หรือกิจการอื่นในลักษณะทำนองเดียวกันอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การบริหารทุนหมุนเวียน

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

“ผู้บริหารทุนหมุนเวียน” หมายความว่า ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือผู้ทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียน ที่เรียกชื่ออย่างอื่น

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของทุนหมุนเวียน

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของทุนหมุนเวียน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ทุนหมุนเวียนใดที่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ บริหาร หรือกฎหมาย

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมบัญชีกลางแต่งตั้งข้าราชการ ในกรมบัญชีกลาง จำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า หรือผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานธุรกิจภาคเอกชน

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(๘) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนการบริหารทุนหมุนเวียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) พิจารณากลับการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน

(๓) กำกับติดตามการบริหารทุนหมุนเวียน

(๔) เสนอให้มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดสำหรับทุนหมุนเวียนต่าง ๆ ตามความเหมาะสมต่อคณะรัฐมนตรี โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

(๕) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

(๖) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

(๗) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลทุนหมุนเวียนและการจัดทำรายงานทางการเงินของทุนหมุนเวียน

(๘) กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงานและลูกจ้าง

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

ส่วนที่ ๑

การจัดตั้ง

มาตรา ๑๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๕ ทุนหมุนเวียนที่หน่วยงานของรัฐขอจัดตั้งตามมาตรา ๑๔ จะต้องมียุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

- (๑) มีความจำเป็นต้องจัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล
- (๒) ไม่มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับการกักตุนของหน่วยงานของรัฐที่ขอจัดตั้ง และไม่ซ้ำซ้อนกับหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐอื่นหรือทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว
- (๓) ไม่เป็นการประกอบกิจการแข่งขันกับภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชนหรือรัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้
- (๔) มีลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๒

การบริหาร

มาตรา ๑๖ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลกำหนดโครงสร้างการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๗ ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา แผนการปฏิบัติงาน ประมาณการรายรับรายจ่ายประจำปี และประมาณการกระแสเงินสด ทั้งนี้ ตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อนำเสนอคณะกรรมการบริหารพิจารณาอนุมัติอย่างน้อยหกสิบวันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี และให้ส่งกระทรวงการคลังอย่างน้อยสามสิบวันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปีเพื่อใช้ประกอบการกำกับดูแล การบริหารทุนหมุนเวียนและติดตามการประเมินผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๑๘ ในแต่ละทุนหมุนเวียน ให้มีคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนคณะหนึ่งประกอบด้วย

- (๑) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นกรรมการ
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารต้องไม่เป็นผู้ประกอบกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) และมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหาร

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ประธานกรรมการให้ออกโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน

(๒) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๘)

(๓) พิจารณาอนุมัติแผนการดำเนินงานประจำปี

(๔) แต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

การประชุมของคณะกรรมการบริหารและคณะอนุกรรมการให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ ให้กรรมการบริหารและอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดตามผลการประเมินผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๔

ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียนทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน โดยให้คำนึงถึงลักษณะการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน ความรับผิดชอบ ความประหยัด และความคุ้มค่า ทั้งนี้ ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๘)

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้บริหารทุนหมุนเวียนมิใช่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียน ให้การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และเงื่อนไขการจ้างเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหาร กำหนด

มาตรา ๒๖ การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน อำนาจหน้าที่ ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงานและลูกจ้าง ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

ส่วนที่ ๕

การบัญชีและการตรวจสอบ

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการบริหารวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถ จัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็น นิติบุคคลได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการบริหารจัดทำรายงานการเงินของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะ เป็นนิติบุคคลส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ปีบัญชีของทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ เว้นแต่คณะกรรมการบริหารจะประกาศกำหนด เป็นอย่างอื่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๙ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล และให้ทำการตรวจสอบ รับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของทุนหมุนเวียนในรอบปีบัญชี

ให้ผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อ คณะกรรมการบริหารภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้คณะกรรมการบริหารนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อ กระทรวงการคลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี

มาตรา ๓๐ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลจัดให้มีระบบ การตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของทุนหมุนเวียน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๖

การประเมินผล

มาตรา ๓๑ ให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะ เป็นนิติบุคคลเป็นประจำทุกปี โดยต้องประเมินในด้านต่อไปนี้

- (๑) การเงิน
- (๒) การปฏิบัติการ
- (๓) การสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- (๔) การบริหารจัดการทุนหมุนเวียน
- (๕) การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง
- (๖) ด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การประเมินผลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้กรมบัญชีกลางรายงานการประเมินผลทุนหมุนเวียนต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุนหมุนเวียน

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมีกฎหมายกำหนดระบบการประเมินผลการดำเนินงานไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารจัดการทำรายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานเสนอต่อกรมบัญชีกลางภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หลักเกณฑ์การจัดทำรายงานของทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๓ ให้กรมบัญชีกลางรวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของทุนหมุนเวียนทั้งหมดต่อคณะกรรมการ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเพื่อทราบต่อไป

หมวด ๓

ทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๓๔ ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ การขอจัดตั้ง ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลด้วย

มาตรา ๓๕ ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ การบริหาร ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ส่วนที่ ๔ ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ และส่วนที่ ๖ การประเมินผล ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖ ในกรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

หมวด ๔
การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

มาตรา ๓๗ บทบัญญัติในหมวดนี้ให้ใช้บังคับกับการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลและทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๓๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๓๙ การรวมทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้เมื่อทุนหมุนเวียนที่จะรวมกันนั้นมีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ และจะต้องไม่มีผลเป็นการขยายวัตถุประสงค์เกินกว่าวัตถุประสงค์เดิมของทุนหมุนเวียนที่นำมารวมกันนั้น

การรวมทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง อาจเป็นการรวมกับทุนหมุนเวียนใดทุนหมุนเวียนหนึ่งหรือรวมกันเป็นทุนหมุนเวียนใหม่ก็ได้

มาตรา ๔๐ การยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) หมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้นแล้ว
- (๒) ทุนหมุนเวียนได้หยุดการดำเนินงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- (๓) มีผลการประเมินผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเวลาสามปีติดต่อกัน และคณะกรรมการเห็นสมควรให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น

(๔) มีเหตุอันสมควรต้องยุบเลิกทุนหมุนเวียนตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๔๑ ในการเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้คณะกรรมการเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนใด ให้ถือว่าเป็นการยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้นตามกฎหมาย เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น

มาตรา ๔๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้รวมทุนหมุนเวียนใด ให้มีผลเป็นการโอนทรัพย์สินหนี้สิน ภาระผูกพัน สิทธิ หน้าที่ พนักงานและลูกจ้างของทุนหมุนเวียนเดิมไปเป็นของทุนหมุนเวียนที่คงอยู่ภายหลังการรวมทุนหมุนเวียนหรือของทุนหมุนเวียนใหม่ เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อรวมทุนหมุนเวียนนั้น

มาตรา ๔๓ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การจัดการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนที่รวมหรือยุบเลิกให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๔ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนหรือที่เป็นผู้กำกับดูแลทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อชำระบัญชีของทุนหมุนเวียน และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในระหว่างการชำระบัญชี ให้ถือว่าทุนหมุนเวียนนั้นยังคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี

ในกรณียุบเลิกทุนหมุนเวียน หากภายหลังจากการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งเสร็จสิ้นแล้วมีเงินคงเหลือ ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียน ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎ ข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับไปพลางก่อน เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้ออกข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการภายในเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๖ ให้กรรมการบริหารของทุนหมุนเวียน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง

มาตรา ๔๗ ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างตามสัญญาจ้างซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าสัญญาจ้างจะสิ้นสุดลง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้ยืมหรืออุปเลิทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติที่ยังไม่ครอบคลุมการบริหารทุนหมุนเวียนทั้งกระบวนการ ประกอบกับปัจจุบันได้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อเป็นทุนในการใช้จ่ายบริหารกิจการของหน่วยงานของรัฐให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่การบริหารทุนหมุนเวียนยังขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้การบริหารทุนหมุนเวียน มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง และเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังของรัฐ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งกำกับและบริหารทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี เสนอร่างพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีหลักการ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังก่อตั้งหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ยื่นต่อประธานสภาิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภาิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยสภาิติบัญญัติแห่งชาติมีมติรับหลักการในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด กำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๓๐ วัน ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปจำนวน ๒ ครั้ง ครั้งละ ๓๐ วัน จากนั้น ในคราวประชุมสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรา และในวาระที่สามมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๙๒ ก วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังก่อตั้งหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติที่ยังไม่ครอบคลุมการบริหารทุนหมุนเวียนทั้งกระบวนการ ประกอบกับปัจจุบันได้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อเป็นทุนในการใช้จ่ายบริหารกิจการของหน่วยงานของรัฐให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่การบริหารทุนหมุนเวียนยังขาดประสิทธิภาพ และไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้การบริหารทุนหมุนเวียนมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง และเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังของรัฐ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งกำกับและบริหารทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพ และบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามสำคัญ ๆ คำว่า

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

“ผู้บริหารทุนหมุนเวียน” หมายความว่า ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือผู้ทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนที่เรียกชื่ออย่างอื่น

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของทุนหมุนเวียน

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของทุนหมุนเวียน

๒. หมวด ๑ คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

๒.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ บริหาร หรือกฎหมาย โดยให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๗)

๒.๒ กำหนดให้กรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ อาทิ มีสัญชาติไทย มีอายุไม่เกิน ๖๕ ปีบริบูรณ์ เป็นต้น (มาตรา ๘)

๒.๓ กำหนดให้กรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และให้การพ้นจากตำแหน่งเป็นไปตามวาระ และตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น ตาย ลาออก คณะรัฐมนตรีให้ออก ขาดคุณสมบัติ เป็นต้น (มาตรา ๑๐)

๒.๔ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เช่น กำหนดนโยบายและแผนการบริหารทุนหมุนเวียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี พิจารณากลับการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนกำกับติดตามการบริหารทุนหมุนเวียน เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน เสนอแนะต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในการนำทุนหรือผลกำไรของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เป็นต้น (มาตรา ๑๑)

๒.๕ กำหนดองค์ประชุม ประธานในที่ประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน และกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่มอบหมายได้ (มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓)

๓. หมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

๓.๑ ส่วนที่ ๑ การขอจัดตั้ง

๑) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๑๔)

๒) กำหนดลักษณะของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบัญญัติที่หน่วยงานที่รัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งจะต้องมีลักษณะ ตามมาตรา ๑๕ ดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นต้องจัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล

(๒) ไม่มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับภารกิจปกติของหน่วยงานของรัฐที่ขอจัดตั้ง และไม่เข้าซ้อนกับหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐอื่นหรือทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว

(๓) ไม่เป็นการประกอบกิจการแข่งขันกับภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชน หรือรัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้

(๔) มีลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด

๓.๒ ส่วนที่ ๒ การบริหาร

๑) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ต้องกำหนดโครงสร้างการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด (มาตรา ๑๖)

๒) กำหนดให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ต้องจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน เพื่อพิจารณาอนุมัติอย่างน้อย ๖๐ วันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี และให้ส่งกระทรวงการคลังอย่างน้อย ๓๐ วันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี เพื่อใช้ประกอบการกำกับดูแล การบริหารทุนหมุนเวียนและติดตามการประเมินผลการดำเนินงาน (มาตรา ๑๗)

๓.๓ ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนในแต่ละทุนหมุนเวียน ประกอบด้วยหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ และผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน ๓ คนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา ๑๘)

๒) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนผู้ทรงคุณวุฒินอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐)

๓) กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน เช่น กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง ให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด (มาตรา ๒๑)

๔) กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่มอบหมายได้ โดยให้การรับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นของกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนและอนุกรรมการเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด (มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓)

๓.๔ ส่วนที่ ๔ ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง

๑) กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียนทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน โดยให้คำนึงถึงลักษณะการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน ความรับผิดชอบ ความประหยัด และความคุ้มค่า ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๘) (มาตรา ๒๔)

๒) กำหนดให้การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และเงื่อนไขการจ้างผู้บริหารทุนหมุนเวียน ที่มีชื่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียนเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน กำหนด (มาตรา ๒๕)

๓) การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน อำนาจหน้าที่ ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงานและลูกจ้างให้เป็นไปตามข้อบังคับที่ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด (มาตรา ๒๖)

๓.๕ ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ

๑) กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนต้องวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะ เป็นนิติบุคคลได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป (มาตรา ๒๗)

๒) กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนต้องจัดทำรายงานการเงินของทุนหมุนเวียน ที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลส่งผู้สอบบัญชีภายใน ๖๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี โดยปีบัญชีของทุนหมุนเวียน ให้เป็นไปตามปีงบประมาณ เว้นแต่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนจะประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่นโดย ความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน (มาตรา ๒๘)

๓) กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล และให้ทำการตรวจสอบรับรอง บัญชีและการเงินทุกประเภทของทุนหมุนเวียนในรอบปีบัญชี โดยให้ผู้สอบบัญชีทำรายงานการสอบบัญชีเสนอ ต่อคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนภายใน ๑๕๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน นำส่งรายงานการเงิน พร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อกระทรวงการคลังภายใน ๓๐ วันนับแต่ วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี (มาตรา ๒๙)

๔) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ต้องจัดให้มี ระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของทุนหมุนเวียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด (มาตรา ๓๐)

๓.๖ ส่วนที่ ๖ การประเมินผล

๑) กำหนดให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะ เป็นนิติบุคคลเป็นประจำทุกปี โดยต้องประเมินในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนดและให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด รวมทั้งให้กรมบัญชีกลาง รายงานการประเมินผลทุนหมุนเวียนต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนภายใน ๑๘๐ วันนับแต่ วันสิ้นปีบัญชีของทุนหมุนเวียน (มาตรา ๓๑)

๒) ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมีกฎหมายกำหนดระบบการ ประเมินผลการดำเนินงานไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนจัดทำรายงานผลการ ประเมินผลการดำเนินงานเสนอต่อกรมบัญชีกลางภายใน ๖๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้กรมบัญชีกลาง รวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของทุนหมุนเวียนทั้งหมดต่อคณะกรรมการนโยบาย การบริหารทุนหมุนเวียน เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเพื่อทราบต่อไป (มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓)

๔. หมวด ๓ ทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

๔.๑ กำหนดให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ การขอจัดตั้ง ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะ เป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลด้วย (มาตรา ๓๔)

๔.๒ กำหนดให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ การบริหาร ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ส่วนที่ ๔ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ และส่วนที่ ๖ การประเมินผล ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะโดยอนุโลม (มาตรา ๓๕)

๔.๓ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดในกรณีมีปัญหา ในการปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ (มาตรา ๓๖)

๕. หมวด ๔ การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

๕.๑ กำหนดให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนนี้มาใช้บังคับกับการ รวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลและทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล (มาตรา ๓๗)

๕.๒ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน มีอำนาจรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๓๘)

๕.๓ กำหนดหลักเกณฑ์ในการรวมทุนหมุนเวียน โดยให้กระทำได้เมื่อทุนหมุนเวียนที่จะรวมกันนั้น มีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ และจะต้องไม่มีผลเป็นการขยายวัตถุประสงค์เกินกว่า วัตถุประสงค์เดิมของทุนหมุนเวียนที่นำมารวมกัน โดยการรวมทุนหมุนเวียนดังกล่าวอาจเป็นการรวมกับ ทุนหมุนเวียนใดทุนหมุนเวียนหนึ่งหรือรวมกันเป็นทุนหมุนเวียนใหม่ก็ได้ (มาตรา ๓๙)

๕.๔ กำหนดหลักเกณฑ์ในการยุบเลิกทุนหมุนเวียนให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้ (มาตรา ๔๐)

๑) หมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้นแล้ว

๒) ทุนหมุนเวียนได้หยุดการดำเนินงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

๓) มีผลการประเมินผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายการบริหาร ทุนหมุนเวียนกำหนดเป็นเวลาสามปีติดต่อกันและคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเห็นสมควร ให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น

๔) มีเหตุอื่นอันสมควรต้องยุบเลิกทุนหมุนเวียนตามที่คณะกรรมการนโยบายการบริหาร ทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด

๕.๕ กำหนดให้ในการเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนต้องเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา ของคณะรัฐมนตรีด้วย และเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนใด ให้ถือว่าเป็นการยุบเลิกทุนหมุนเวียน นั้นตามกฎหมาย เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายเพื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น (มาตรา ๔๑)

๕.๖ กำหนดให้เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้รวมทุนหมุนเวียนใด ให้มีผลเป็นการโอนทรัพย์สิน หนี้สิน ภาระผูกพัน สิทธิ หน้าที่ พนักงานและลูกจ้างของทุนหมุนเวียนเดิมไปเป็นของทุนหมุนเวียนที่คงอยู่ ภายหลังการรวมทุนหมุนเวียนหรือของทุนหมุนเวียนใหม่ เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดย กฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อรวมทุนหมุนเวียนนั้น (มาตรา ๔๒)

๕.๗ กำหนดให้การจัดการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง ของทุนหมุนเวียนที่รวมหรือยุบเลิกให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด เว้นแต่มีกฎหมาย บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๔๓)

๕.๘ กำหนดให้เมื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนหรือที่เป็น ผู้กำกับดูแลทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อชำระบัญชีของทุนหมุนเวียน และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด

มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยในระหว่างการชำระบัญชี ให้ถือว่าทุนหมุนเวียนนั้นยังคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี หากภายหลังจากการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินในกรณียุบเลิกทุนหมุนเวียนดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้วมีเงินคงเหลือให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๔๔)

๖. บทเฉพาะกาล

๖.๑ กำหนดให้นำกฎ ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับไปพลางก่อนเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้ออกข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์ ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการภายในเวลาไม่เกิน ๒ ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔๕)

๖.๒ กำหนดให้กรรมการบริหารของทุนหมุนเวียน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง (มาตรา ๔๖)

๖.๓ กำหนดให้ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนตามสัญญาจ้างซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าสัญญาจ้างจะสิ้นสุดลง (มาตรา ๔๗)

๗. ในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้

๗.๑ ทุนหมุนเวียนใดที่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้ดำเนินงานของทุนหมุนเวียนนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ (มาตรา ๕)

๗.๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๖๐ วันนับแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
ที่แต่งตั้งตามประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับ
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามประกาศ
และคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
ที่แต่งตั้งตามประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้

(๑) คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๕/๒๕๕๗
เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็น
คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

(๒) คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ) ตามประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒๐/๒๕๕๗ เรื่อง ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๖๑/๒๕๕๗ และแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ) ลงวันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และปฏิบัติหน้าที่แทนคณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๓) คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๔/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็น คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

(๔) คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๕/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็น คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแต่งตั้งขึ้นตามกฎหมาย ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

(๕) คณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งนอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้นแล้ว ให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในประกาศหรือคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้องด้วย

การใดที่คณะกรรมการตามประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๕/๒๕๕๗ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ และคณะกรรมการ ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ) ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๖๑/๒๕๕๗ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ) ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายในฐานะเป็นคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม การลงทุน กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการ นโยบายพลังงานแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔ ให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม คณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน และคณะกรรมการกองทุน เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่ประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ใช้บังคับพ้นจากหน้าที่ แต่ไม่มี ผลกระทบถึงการใดที่ได้ดำเนินการไปแล้วโดยชอบ และในระหว่างที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติยังไม่สิ้นสุดลง ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มิให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๕ ในกรณีที่เห็นสมควร หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะมีคำสั่ง ให้เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการตามประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ตามมาตรา ๓ (๑) (๒) (๓) และ (๕) หรือให้กรรมการหรือที่ปรึกษาในคณะกรรมการดังกล่าว พ้นจากตำแหน่งได้ตามความเหมาะสม

มาตรา ๖ ในกรณีที่กรรมการหรือที่ปรึกษาในคณะกรรมการตามประกาศและคำสั่งของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๓ พ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาแทนได้ ในระหว่างที่ยังมิได้ มีการแต่งตั้งกรรมการหรือที่ปรึกษาแทน ให้คณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วยกรรมการและที่ปรึกษา เท่าที่มีอยู่

มาตรา ๗ เมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติสิ้นสุดลงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแล้ว ให้คณะกรรมการตามประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๓ พ้นจากตำแหน่ง และให้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน และคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ให้คณะกรรมการตามประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่พ้นจากตำแหน่ง ตามวรรคหนึ่งยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ตามกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวหากไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใด ให้คณะกรรมการ ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ และเมื่อได้แต่งตั้งคณะกรรมการตามกฎหมายใดแล้ว ให้ประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวข้องเป็นอันยกเลิก

เมื่อแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน
ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นครบทุกคณะแล้ว ให้พระราชบัญญัตินี้เป็นอันยกเลิก

มาตรา ๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๕/๒๕๕๗ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒๐/๒๕๕๗ เรื่อง ยกเลิกประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๖๑/๒๕๕๗ และแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ) ลงวันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๔/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๕/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ และคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่แทนคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและคณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแต่งตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน โดยมีได้ยกเลิกคณะกรรมการตามกฎหมายดังกล่าว เป็นเหตุให้คณะกรรมการสองชุดมีอำนาจหน้าที่ทำนองเดียวกัน อันจะก่อให้เกิดความสับสนขึ้นได้ ประกอบกับการกำหนดให้มีคณะกรรมการดังกล่าวขึ้นก็เพื่อดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพในระหว่างเวลาดำเนินการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ สมควรกำหนดขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องและความสิ้นสุดของประกาศและคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวข้องไว้ให้ชัดเจน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามประกาศ
และคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติบางฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

โดยที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๕/๒๕๕๗ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒๐/๒๕๕๗ เรื่อง ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๖๑/๒๕๕๗ และแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ) ลงวันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๔/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๕/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ และคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่แทน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และคณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ แต่งตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน โดยมีได้ยกเลิกคณะกรรมการตามกฎหมายดังกล่าว เป็นเหตุให้คณะกรรมการสองชุดมีอำนาจหน้าที่ทำนองเดียวกัน อันจะก่อให้เกิดความสับสนขึ้นได้ ประกอบกับการกำหนดให้มีคณะกรรมการดังกล่าวขึ้นก็เพื่อดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพในระหว่างเวলাกำลังดำเนินการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ สมควรกำหนดขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องและความสิ้นสุดของประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวข้องไว้ให้ชัดเจน จึงได้ตราพระราชบัญญัติการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติบางฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๐ ก วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ หน้า ๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๕/๒๕๕๗ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒๐/๒๕๕๗ เรื่อง ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๖๑/๒๕๕๗ และแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ) ลงวันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๔/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๕/๒๕๕๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ และคำสั่งคณะกรรมการ
ความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ลงวันที่
๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่แทน คณะกรรมการส่งเสริม
การลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
และคณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการ
นโยบายพลังงานแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ
แต่งตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริม
การอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน โดยมีได้ยกเลิกคณะกรรมการตาม
กฎหมายดังกล่าว เป็นเหตุให้คณะกรรมการสองชุดมีอำนาจหน้าที่ทำนองเดียวกัน อันจะก่อให้เกิดความสับสน
ขึ้นได้ ประกอบกับการกำหนดให้มีคณะกรรมการดังกล่าวขึ้นก็เพื่อดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมี
ประสิทธิภาพในระหว่างเวলাกำลังดำเนินการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ สมควรกำหนดขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่
ของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องและความสิ้นสุดของประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง
ไว้ให้ชัดเจน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามประกาศและคำสั่งของคณะรักษา
ความสงบแห่งชาติบางฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้คณะกรรมการตามประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบ
แห่งชาติจำนวน ๕ ฉบับ เป็นคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น สำหรับคณะกรรมการดังกล่าวได้แก่

๑.๑ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๕/๒๕๕๗
เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นคณะกรรมการ
ส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

๑.๒ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ) ตามประกาศคณะรักษา
ความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒๐/๒๕๕๗ เรื่อง ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๖๑/๒๕๕๗
และแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ) ลงวันที่ ๖ สิงหาคม
พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและปฏิบัติหน้าที่แทน
คณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๑.๓ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๔/๒๕๕๗
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นคณะกรรมการ
นโยบายพลังงานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

๑.๔ คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๕/๒๕๕๗
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน ลงวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นคณะกรรมการ
บริหารนโยบายพลังงานที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแต่งตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการ
นโยบายพลังงานแห่งชาติ

๑.๕ คณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานตามคำสั่งคณะรักษาความสงบ
แห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ลงวันที่ ๖ มิถุนายน

พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

ทั้งนี้ เพื่อให้มีคณะกรรมการเพียงคณะเดียวที่ปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นการแก้ไขปัญหาการเกิดคณะกรรมการคู่ขนานกัน และกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในประกาศหรือคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อรองรับกรณีที่ประกาศหรือคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการไว้ไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นกำหนด ในกรณีที่อำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้นและอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในประกาศหรือคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติไม่เป็นไปในทางเดียวกัน ย่อมเป็นหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาดำเนินการเพื่อมิให้มีการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่ขัดแย้งกัน

นอกจากนี้ ได้กำหนดรองรับให้การใดที่คณะกรรมการตามประกาศหรือคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับถือว่าเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายในฐานะเป็นคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน แล้วแต่กรณี

๒. การกำหนดให้คณะกรรมการตามกฎหมายพ้นจากหน้าที่ (มาตรา ๔)

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน และคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติใช้บังคับ พ้นจากหน้าที่ และได้มีการกำหนดเพิ่มเติมดังนี้

๒.๑ ให้การพ้นจากหน้าที่ดังกล่าวมีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติใช้บังคับ โดยได้กำหนดรองรับให้การพ้นจากหน้าที่ดังกล่าวไม่มีผลกระทบถึงการใดที่ได้ดำเนินการไปแล้วโดยชอบ

๒.๒ ในระหว่างที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มิให้มีการตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แต่ไม่รวมถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน เนื่องจากคณะกรรมการดังกล่าวมิได้เป็นคณะกรรมการที่กฎหมายกำหนดให้มีขึ้นแต่เป็นคณะกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแต่งตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

๓. การกำหนดให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติสามารถมีคำสั่งให้เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการได้ตามความเหมาะสม (มาตรา ๕)

ในกรณีที่เห็นสมควร หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะมีคำสั่งให้เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ) คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน หรือให้กรรมการหรือที่ปรึกษาในคณะกรรมการดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งได้ตามความเหมาะสม แต่ไม่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน เนื่องจากคณะกรรมการดังกล่าวเป็นคณะกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแต่งตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วย

คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ดังนั้น การแก้ไขเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานจึงเป็นอำนาจของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ โดยการออกคำสั่งตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

๔. การกำหนดให้มีการแต่งตั้งกรรมการและที่ปรึกษาแทนตำแหน่งที่ว่างลงได้ (มาตรา ๖)

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาแทนกรรมการหรือที่ปรึกษาในคณะกรรมการตามประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่พ้นจากตำแหน่งได้ โดยกำหนดรองรับให้ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการหรือที่ปรึกษาแทน ให้คณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วยกรรมการและที่ปรึกษาเท่าที่มีอยู่ เพื่อให้การทำงานของคณะกรรมการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

๕. การกำหนดวันสิ้นสุดของพระราชบัญญัตินี้ และประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง (มาตรา ๗ และมาตรา ๘)

๕.๑ เมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติสิ้นสุดลงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญให้พระราชบัญญัตินี้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๕/๒๕๕๗ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒๐/๒๕๕๗ฯ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๔/๒๕๕๗ฯ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๕/๒๕๕๗ และคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๗ เป็นอันยกเลิก

๕.๒ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ยกเลิกแล้ว ให้คณะกรรมการตามประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้ง ๕ ฉบับดังกล่าวข้างต้น ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว หากไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใดให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

นางจรรวณ ดวงวิชัย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ
การผังเมือง (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้แก้ไขคำว่า “องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น” ในพระราชบัญญัติการผังเมือง
พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็น “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ทุกแห่ง

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในมาตรา ๔
แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (๑) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๒) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- (๓) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นหรือหัวหน้าคณะผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ที่มีกฎหมายจัดตั้ง สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการผังเมือง” ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการผังเมือง สถาปัตยกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือสังคม จำนวนไม่เกินเก้าคน ในจำนวนนี้ จะต้องแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านการสอนในหลักสูตรเกี่ยวกับการผังเมืองในสถาบันอุดมศึกษา อย่างน้อยหนึ่งคน

(๔) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิก ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(๕) กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันหรือองค์การอิสระ และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวนไม่เกินสี่คน

ให้อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่เป็นการวาง จัดทำ แก้ไข หรืออนุมัติผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทหาร ให้ปลัดกระทรวงกลาโหมเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๑ และมาตรา ๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘

“มาตรา ๖/๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถาบันหรือองค์การอิสระ และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการผังเมือง ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๖/๒ กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถาบันหรือองค์การอิสระ และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการผังเมืองจะต้องไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถาบันหรือองค์การอิสระ และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการผังเมืองมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถาบันหรือองค์การอิสระ และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการผังเมืองพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถาบันหรือองค์การอิสระ และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการผังเมืองขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถาบันหรือองค์การอิสระและบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการผังเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถาบันหรือองค์การอิสระ และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการผังเมืองพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก

- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖/๑ หรือมาตรา ๖/๒”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ผังเมืองรวมประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมให้กำหนดโดยคำนึงถึงความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน การเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ การดำรงรักษาสถานที่มีคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี และการจัดสภาพแวดล้อมที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างเท่าเทียมกัน

(๒) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมโดยแสดงข้อมูลภูมิประเทศและระดับชั้นความสูง

(๓) แผนผังซึ่งทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับโดยมีสาระสำคัญทุกประการหรือบางประการ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท

(ข) แผนผังแสดงที่โล่ง

(ค) แผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง

(ง) แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค

(๔) รายการประกอบแผนผัง

(๕) ข้อกำหนดที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมทุกประการ ดังต่อไปนี้

(ก) ประเภทและขนาดกิจการที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ดำเนินการ

(ข) ประเภท ชนิด ขนาด ความสูง และลักษณะของอาคารที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาต

ให้สร้าง

(ค) อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นของอาคารทุกหลังต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร

(ง) อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร

(จ) อัตราส่วนพื้นที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมของแปลงที่ดินที่อาคารตั้งอยู่ต่อพื้นที่

ใช้สอยรวมของอาคาร

(ฉ) ระยะถอยร่นจากแนวธรรมชาติ ถนน แนวเขตที่ดิน อาคาร หรือสถานที่อื่น ๆ ที่จำเป็น

(ช) ขนาดของแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้สร้างอาคาร

(ซ) ข้อกำหนดอื่นที่จำเป็นโดยรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

ผังเมือง

ในกรณีที่ผังเมืองรวมไม่มีข้อกำหนดบางประการตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) และ (ซ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมือง โดยมีเหตุผลอันสมควร

(๖) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ การใช้บังคับผังเมืองรวมให้กระทำโดยกฎกระทรวง และต้องมีสาระสำคัญตามมาตรา ๑๗

ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวมตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการผังเมืองพิจารณารายงานการประเมินผลครั้งที่ผ่านมาเสร็จสิ้น แล้วเสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา หากคณะกรรมการผังเมืองเห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญทำให้ผังเมืองรมนั้นไม่เหมาะสมที่จะรองรับการพัฒนาหรือดำรงรักษาเมืองต่อไปหรือจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเมืองทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการปรับปรุงโดยการวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นใหม่ให้เหมาะสมได้

การจัดทำรายงานการประเมินผลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด ซึ่งต้องมีการแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏทั้งในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากร นโยบายหรือโครงการของรัฐบาล สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การคมนาคม และขนส่ง การป้องกันการเกิดภัยพิบัติ ความมั่นคงของประเทศ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘

“มาตรา ๒๖/๑ การแก้ไขผังเมืองรวมเฉพาะบริเวณหรือเฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา เมื่อคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องในเขตผังเมืองรวมได้รับทราบ และจัดให้มีการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมที่แก้ไขและรายละเอียดของการแก้ไขไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสาธารณสถาน ภายในเขตของผังเมืองรมนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และในประกาศนั้นให้มีคำเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียแสดงข้อคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรภายในระยะเวลาที่มีการปิดประกาศ

ภายในระยะเวลาที่มีการปิดประกาศตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดแสดงข้อคิดเห็นในการแก้ไขผังเมืองรายนั้น ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เสนอข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียพร้อมด้วยความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ต่อคณะกรรมการผังเมือง ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้เสนอ ให้ดำเนินการผ่านกรมโยธาธิการและผังเมือง

เมื่อคณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบกับข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ให้คณะกรรมการผังเมืองส่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี แก้ไขให้เป็นไปตามข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียซึ่งคณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบด้วยนั้น แต่ถ้าคณะกรรมการผังเมืองไม่เห็นชอบกับข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองรวมต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการออกกฎกระทรวงแก้ไขผังเมืองรวมต่อไป

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่มีการปิดประกาศตามวรรคหนึ่ง หากไม่มีผู้มีส่วนได้เสียแสดงข้อคิดเห็น ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการตามวรรคสามต่อไป”

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการผังเมืองซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผังเมืองตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การนับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผังเมืองซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้นับวาระการดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งเป็นวาระแรก

มาตรา ๑๓ การวาง จัดทำ และแก้ไขผังเมืองรวมที่อยู่ในระหว่างดำเนินการตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการวาง จัดทำ และแก้ไขผังเมืองรวมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔ บรรดากฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปได้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมที่ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมตามวรรคหนึ่งตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้นำมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

รายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และได้เสนอคณะกรรมการผังเมืองก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายเพียงพอที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมืองได้ และไม่สามารถใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมได้อย่างต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากการวางและจัดทำผังเมืองรวมมีขั้นตอนและรายละเอียดมาก ทำให้ไม่อาจดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมได้ทันกำหนดเวลาที่ผังเมืองรวมเดิมสิ้นสุดลง เป็นเหตุให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการผังเมืองในระหว่างที่ยังไม่มีผังเมืองรวมฉบับใหม่ใช้บังคับ ประกอบกับในปัจจุบันได้มีการใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีบทบัญญัติที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจในการผังเมืองด้วย ดังนั้น เพื่อให้การวางและจัดทำผังเมืองรวมและการใช้บังคับกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด สมควรกำหนดกลไกทางกฎหมายที่สามารถผลักดันให้การวางและจัดทำผังเมืองรวมบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง รวมทั้งปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการผังเมืองให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองฉบับแรก ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ อีก ๓ ครั้ง ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕ ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘ และในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนั้น กฎหมายว่าด้วยการผังเมืองที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมตามลำดับดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๓๓ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ ฉบับพิเศษ หน้า ๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองและผังชนบทได้ใช้บังคับมากว่ายี่สิบปี ประกอบกับได้มีการพัฒนาทั้งในด้านเกษตรกรรม พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม และจำนวนประชากรในท้องที่ต่าง ๆ ได้ทวีความหนาแน่นมากยิ่งขึ้น มาตรการและโครงการที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายจึงไม่เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน สมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าของวิชาผังเมืองและสภาพของท้องที่

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๑ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บทนิยามความหมาย ที่สำคัญ ๆ มีดังนี้ (มาตรา ๔)

“การผังเมือง” หมายความว่า การวาง จัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหายให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสุขลักษณะความสะอาดสบายความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน และสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

“ผังเมืองรวม” หมายความว่า แผนผัง นโยบายและโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้

ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุขโรค บริการสาธารณะและสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

“ผังเมืองเฉพาะ” หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่ง หรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทเพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

“อาคาร” หมายความว่า อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร รวมทั้งสิ่งปลูกสร้างทุกชนิดหรือสิ่งอื่นใดที่วางบน ใต้ หรือผ่านเหนือพื้นดิน หรือพื้นน้ำ

“ที่อุปถัมภ์” หมายความว่า ที่ดินของเอกชน ซึ่งผังเมืองเฉพาะจัดให้เป็นที่ดินว่างหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่นด้วย เช่น ทางเท้า ทางเดิน ตรอกหลังหรือข้างอาคาร ทางน้ำ ทางหรือท่อระบายน้ำ

“ที่โล่ง” หมายความว่า บริเวณที่ดินอันได้ระบุไว้ในผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะให้เป็นที่ดินว่างเป็นส่วนใหญ่ และเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

“เจ้าพนักงานการผัง” ในกรณีที่มีการประกาศใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อวางจัดทำ หรืออนุมัติผังเมืองรวมและหรือผังเมืองเฉพาะ หมายความว่า เจ้าพนักงานการผังตามที่ได้ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา ในกรณีที่มีการใช้บังคับผังเมืองรวม หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ผู้วางและจัดทำผังเมืองรวม ในกรณีที่มีการใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ หมายความว่า ผู้วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในเขตเทศบาล หมายความว่า คณะเทศมนตรี ในเขตสุขาภิบาล หมายความว่า คณะกรรมการสุขาภิบาล ในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ทำการแทน ในเขตกรุงเทพมหานคร หมายความว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือหัวหน้าเขตซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้ทำการแทน

“เจ้าหน้าที่ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือองค์การหรือบริษัทของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่หรือซึ่งได้รับมอบหมายให้มีอำนาจหน้าที่กระทำการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ

“องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล หรือกรุงเทพมหานคร

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่า รวมถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร

๒. หมวด ๑ คณะกรรมการผังเมือง (มาตรา ๖ – มาตรา ๑๓)

คณะกรรมการผังเมือง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด โดยให้ผู้อำนวยการสำนักผังเมือง เป็นกรรมการและเลขานุการ และกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คราวละ ๒ ปี รวมถึงกำหนดเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการและการประชุมและการวินิจฉัยของคณะกรรมการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๓. หมวด ๒ การสำรวจเพื่อวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ (มาตรา ๑๔ – มาตรา ๑๖)

ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำงานสำรวจไว้ก็ได้โดยในพระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุวัตถุประสงค์เพื่อทำการสำรวจในการวางแผนจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ เจ้าพนักงานการผังเขตท้องที่ที่จะทำการสำรวจพร้อมด้วยแผนที่แสดงเขตสำรวจแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และกำหนดเวลาใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้องไม่เกิน ๕ ปี ในระหว่างกำหนดเวลาที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจใช้บังคับ ให้เจ้าพนักงานการผังเมืองมีอำนาจ

ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด และเมื่อได้มีกฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรวมหรือเมื่อใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ แล้วแต่กรณี มีผลให้พระราชกฤษฎีกานั้นหมดอายุการใช้บังคับ

๔. หมวด ๓ การวางและจัดทำผังเมืองรวม (มาตรา ๑๗ – มาตรา ๒๕)

๔.๑ องค์ประกอบของผังเมืองรวม ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม แผนที่แสดงเขต แผนผังซึ่งทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับพร้อมด้วยข้อกำหนดโดยมีสาระสำคัญตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด อาทิ แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท เป็นต้น และรายการประกอบแผนผัง รวมถึงนโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการ

๔.๒ เมื่อเห็นสมควรวางและจัดทำผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใด สำนักผังเมืองจะวางและจัดทำผังเมืองรวมท้องถิ่นขึ้นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องถิ่นนั้นจะวางและจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่ของตนขึ้นก็ได้ ในกรณีเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะวางและจัดทำผังเมืองรวมของท้องถิ่นที่ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการผังเมืองก่อน

๔.๓ เมื่อสำนักผังเมืองจะวางหรือจัดทำผังเมืองรวมของท้องถิ่นใด ให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นนั้นมาแสดงความคิดเห็นด้วย ทั้งจัดให้มีการโฆษณาให้ประชาชนทราบ และจัดการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโฆษณา การประชุม และการแสดงความคิดเห็นให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

๔.๔ ผังเมืองรวมที่สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำเสร็จแล้ว ให้สำนักงานผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาและให้ความเห็นชอบแล้ว ให้มีการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตผังเมืองรวมไว้ในที่เปิดเผย เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน โดยภายในระยะเวลาดังกล่าวหากผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดมีหนังสือถึงสำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้นร้องขอให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนด ให้เสนอคำร้องขอนั้นต่อคณะกรรมการผังเมืองพร้อมความเห็น เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณา แต่หากพ้นกำหนด ๖๐ วันไม่มีผู้ใดร้องขอให้แก้ไข หรือมีแต่คณะกรรมการผังเมืองได้ส่งยกคำร้องขอนั้น หรือคณะกรรมการผังเมืองส่งให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง ยกเลิก และได้จัดการไปตามนั้นแล้ว ให้สำนักผังเมืองเสนอผังเมืองรวมต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการออกกฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรวมนั้นต่อไป

๕. หมวด ๔ การใช้บังคับผังเมืองรวม (มาตรา ๒๖ – มาตรา ๒๗)

๕.๑ การใช้บังคับผังเมืองรวม ให้กระทำโดยกฎกระทรวง ซึ่งต้องมีรายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๗ และให้ใช้บังคับได้ไม่เกินห้าปี

๕.๒ ในเขตที่ได้มีกฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม คณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินจะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือระงับการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปภายในระยะเวลาที่เห็นสมควรได้ และให้เชิญเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินแสดงข้อเท็จจริงและความเห็นประกอบด้วยเมื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว ให้มีหนังสือแจ้งเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบ ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินมีสิทธิอุทธรณ์

๖. หมวด ๕ การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ (มาตรา ๒๘ – มาตรา ๔๐)

๖.๑ ผังเมืองเฉพาะ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ แผนที่แสดงเขตของผังเมืองเฉพาะ แผนผังเมืองหรือแผนผังบริเวณซึ่งทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับโดยมีสาระสำคัญทุกประการหรือบางประการตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดเกี่ยวกับแผนผังแสดงการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินซึ่งจำแนกเป็นประเภทกิจการ พร้อมแนวเขตการแบ่งที่ดินออกเป็นประเภทและย่าน แผนผังต่าง ๆ เช่น แผนผังแสดงโครงการคมนาคม แผนผังแสดงรายละเอียดของกิจการสาธารณูปโภค แผนผังแสดงที่โล่ง แผนผังแสดงการกำหนดระดับพื้นดิน แผนผังแสดงบริเวณที่ตั้งของสถานที่หรือวัตถุที่มีประโยชน์ แผนผังแสดงบริเวณ

ที่มีทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น รวมถึงรายการและคำอธิบายประกอบแผนผังเมืองหรือแผนผังบริเวณดังกล่าว ประเภทและชนิดของอาคารที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ก่อสร้าง ข้อกำหนดให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเกี่ยวกับ แนวทางและขนาดของที่อยู่กรรม ประเภท ชนิด ขนาด จำนวนและลักษณะของอาคาร การใช้ประโยชน์ของ อาคารที่อนุญาต ขนาดและแปลงที่ดินที่จะอนุญาต ฯลฯ รายละเอียดระบุที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่ต้องเวนคืนสำหรับใช้เป็นทางหลวง รายละเอียดระบุที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่ต้องเวนคืน รายละเอียดและแผนที่ระบุที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และแผนที่ แผนผังหรือรายละเอียดอื่น ๆ ตามที่จำเป็น

๖.๒ เมื่อได้มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใด กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นของ ท้องที่นั้นจัดให้มีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะขึ้นหรือจะขอให้สำนักผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังเมือง เฉพาะก็ได้ โดยผังเมืองเฉพาะจะต้องสอดคล้องกับผังเมืองรวม แต่ถ้าหากท้องที่ใดยังไม่มีกฎกระทรวงให้ใช้ บังคับผังเมืองรวม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะสั่งให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและ จัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ ซึ่งกรณีเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะต้องเสนอให้คณะกรรมการ ผังเมืองพิจารณาเห็นชอบก่อน

๖.๓ การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะใดให้ปิดประกาศแสดงเขตที่ประมาณว่าจะวางและจัดทำ ผังเมืองเฉพาะไว้ในที่เปิดเผย ให้มีคำประกาศเชิญชวนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิก่อสร้าง อาคารเหนือที่ดินผู้อื่น ให้เสนอความคิดเห็นตลอดจนความประสงค์ในการปรับปรุงที่ดินในเขตที่ได้แสดงไว้โดย ทำเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือสำนักผังเมือง แล้วแต่กรณี ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศ

๖.๔ การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะใดให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดให้มีการโฆษณาให้ประชาชนทราบ และจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นไม่น้อยกว่าสองครั้ง การประชุมและ การแสดงข้อคิดเห็นให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

๖.๕ กรณีถ้าเจ้าของ ผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิก่อสร้างอาคารเหนือที่ดินของผู้อื่นประสงค์จะ จัดสรรที่ดินหรือก่อสร้างอาคารเพื่อประโยชน์แก่การศึกษา การสาธารณสุขหรือสาธารณูปการ ให้มีหนังสือ แสดงความประสงค์พร้อมทั้งส่งโครงการดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือสำนักผังเมือง แล้วแต่กรณี ส่วนการพิจารณาของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือสำนักผังเมืองให้เป็นไปตามหลักการที่คณะกรรมการผังเมือง เห็นชอบ เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือสำนักผังเมืองจะให้ผู้แสดงความประสงค์ทำสัญญาว่าจะจัดสรรที่ดินหรือ ก่อสร้างอาคารตามที่ตกลงกันได้ และสัญญาที่จะทำขึ้นให้ประกอบด้วยแผนผังบริเวณอาคาร และรูปแบบ อาคารที่จะขอก่อสร้างโดยละเอียด ทั้งนี้ วิธีเสนอแผนผังให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด สำหรับในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ ต้องให้สอดคล้องกับสัญญาและให้คำนึงถึงการอนุญาตให้มีการ ก่อสร้างอาคารภายในระยะเวลาที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อวางและ จัดทำผังเมืองเฉพาะ

๖.๗ กรณีความเห็นขัดแย้งระหว่างเจ้าพนักงานท้องถิ่นกับสำนักผังเมืองในการวางและจัดทำ ผังเมืองเฉพาะ กำหนดให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาชี้ขาด เมื่อคณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบกับผังเมือง เฉพาะที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือสำนักผังเมืองจัดทำแล้ว ให้สำนักผังเมืองเสนอต่อรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการตรา พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะนั้นต่อไป

๗. หมวด ๖ การใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ (มาตรา ๔๑ – มาตรา ๔๙)

๗.๑ ผังเมืองเฉพาะจะใช้ในท้องที่ใดให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับ ผังเมืองเฉพาะมิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวใช้บังคับได้ไม่เกินห้าปี และเมื่อระยะเวลา ดังกล่าวสิ้นสุดลงถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือสำนักผังเมืองเห็นสมควรขยายระยะเวลาใช้บังคับให้เสนอความเห็น

ต่อคณะกรรมการผังเมือง เพื่อพิจารณาดำเนินการตราเป็นพระราชบัญญัติขยายระยะเวลาซึ่งจะกำหนดการแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะเสียใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้

๗.๒ ในระหว่างที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะในท้องที่ใด ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือสำนักผังเมืองเห็นว่า สมควรแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดหรือรายละเอียดของผังเมืองเฉพาะให้เสนอขอแก้ไขปรับปรุงต่อคณะกรรมการผังเมือง ถ้าคณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขปรับปรุงและการแก้ไขปรับปรุงนั้นไม่เปลี่ยนแปลงข้อกำหนดและรายละเอียดของผังเมืองเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเวนคืนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น ให้คณะกรรมการผังเมืองรายงานรัฐมนตรีเพื่อออกกฎกระทรวงแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะ

๗.๓ เมื่อได้ประกาศพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะในท้องที่ใด ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นซึ่งเอกชนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง และถูกกำหนดในพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะให้เวนคืนตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น ถ้าเพื่อใช้เป็นทางหลวง เพื่อใช้ในการอันเป็นประโยชน์แก่การผังเมืองอย่างอื่น เป็นต้น

๗.๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดรายละเอียดแห่งข้อกำหนดต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๗.๕ กรณีในท้องที่ใดที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะแต่ยังไม่ได้ตราพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร

๗.๖ กำหนดห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงอสังหาริมทรัพย์ให้ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะหรือในกฎกระทรวง

๘. หมวด ๗ คณะกรรมการบริหารผังเมืองส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๕๐ – มาตรา ๕๓)

๘.๑ คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นในเขตกรุงเทพมหานครให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธาน ส่วนในเขตจังหวัดอื่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ประธาน กรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด และกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

๘.๒ คณะกรรมการบริหารผังเมืองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่พิจารณาและสั่งการเกี่ยวกับการจัดที่ดินของเอกชนเพื่อใช้เป็นอุปถัมภ์ตามผังเมืองเฉพาะ อนุมัติการยกที่อุปถัมภ์ให้เป็นที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน พิจารณาและสั่งการเกี่ยวกับการรื้อ ย้าย หรือตัดแปลงอาคาร รวมถึงวินิจฉัยอุทธรณ์ และดำเนินการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด

๙. หมวด ๘ การรื้อ ย้าย หรือตัดแปลงอาคาร (มาตรา ๕๔ – มาตรา ๖๙)

๙.๑ ในกรณีที่พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะกำหนดให้มีการรื้อ ย้าย หรือตัดแปลงอาคาร ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดทำรายละเอียดแสดงการรื้อ ย้าย หรือตัดแปลงอาคาร ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเหตุผลและรายละเอียด เมื่อคณะกรรมการพิจารณาและมีคำสั่งประการใดให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือถึงเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่เกี่ยวข้องทราบคำสั่งและการดำเนินการตามคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่เกี่ยวข้องมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งได้

๙.๒ กรณีอาคารที่จะต้องรื้อ ย้าย หรือตัดแปลงเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของส่วนราชการ ต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมของส่วนราชการนั้น แต่ถ้ามีปัญหาโต้แย้งระหว่างส่วนราชการกับคณะกรรมการบริหารผังเมืองส่วนท้องถิ่นให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองวินิจฉัย

๙.๓ ถ้าเจ้าของอาคารไม่ดำเนินการรื้อ หรือย้ายอาคาร หรือย้ายอาคารไปข้างแล้วแต่เป็นที่เห็นได้ ประจักษ์ว่าการรื้อหรือย้ายอาคารจะไม่แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่ง ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเตือน เป็นหนังสือ ถ้ายังคงละเลยไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด เจ้าหน้าที่ดำเนินการมีอำนาจเข้าไปในที่ดินและ รื้อหรือย้ายอาคารนั้นได้โดยคิดค่าใช้จ่ายการรื้อหรือย้ายอาคารจากเจ้าของอาคารค่าใช้จ่ายจะคิดหักเอาจาก เงินค่าตอบแทนที่จะพึงจ่ายให้แก่เจ้าของอาคารนั้นก็ได้ กรณีเจ้าของอาคารผู้ไม่เห็นชอบด้วยกับการคิด ค่าใช้จ่ายมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ส่วนในกรณีได้รับแจ้งให้จัดการตัดแปลงอาคาร หากผู้ได้รับ การแจ้งเตือนเป็นหนังสือแล้วยังไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือน ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ รายงานต่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นเพื่อสั่งเพิกถอนคำสั่งให้ตัดแปลงนั้นสั่งให้รื้อหรือย้าย อาคารต่อไป

๙.๔ เมื่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นได้สั่งให้เจ้าของรื้อ ย้าย หรือตัดแปลง อาคาร ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นกำหนดเงิน ค่าตอบแทนตามความเป็นธรรมและจ่ายให้แก่บุคคลดังต่อไปนี้

๑) ถ้าเป็นอาคารที่ไม่อาจย้ายได้ ให้จ่ายเงินค่าตอบแทนแก่เจ้าของอาคารซึ่งปลูกสร้างอยู่ใน วันที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ

๒) ถ้าเป็นอาคารหรือส่วนของอาคารที่รื้อย้ายได้ ให้จ่ายเงินค่าตอบแทนแก่เจ้าของอาคาร ซึ่งปลูกสร้างอยู่ในวันที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ เงินค่าตอบแทนดังกล่าวพึงกำหนดให้ เฉพาะค่ารื้ออาคาร ค่าขนย้าย และค่าปลูกสร้างใหม่

๓) ผู้เช่าที่ดินหรือผู้เช่าอาคารที่จะต้องรื้อหรือย้าย ซึ่งมีสัญญาเช่าเป็นหนังสือ หรือทำเป็น หนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งจะฟ้องร้องบังคับคดีได้ตามกฎหมาย และหลักฐานทำไว้ก่อนวัน ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ เงินค่าตอบแทนในการเช่านี้กำหนดให้เฉพาะที่ผู้เช่าได้ เสียหายจริงโดยเหตุที่ต้องออกจากที่ดินหรืออาคารก่อนสัญญาจะรับ

๔) บุคคลซึ่งมีสิทธิตามมาตรา ๑๓๔๘ หรือมาตรา ๑๓๕๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ พยานิชย์ และเสียสิทธิในการใช้ทางหรือเสียสิทธิในการวางท่อน้ำ ทางระบายน้ำ สายไฟฟ้าผ่านที่ดินซึ่งต้องมีการ รื้อหรือย้ายอาคาร

๙.๕ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดหาที่อยู่ชั่วคราวตามความจำเป็นให้แก่บุคคลตามมาตรา ๖๐ เข้าอยู่ในที่ใหม่ ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นสั่งให้จัดที่เพื่อเป็นที่อุปถัมภ์ ให้เจ้าหน้าที่ ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นกำหนด ที่ดินที่ถูกจัดให้เป็น ที่อุปถัมภ์ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ในส่วนที่ถูกจัดนั้น

๙.๖ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ ในกรณีจำเป็นต้องใช้ที่ดินของบุคคลใด ๆ ในบริเวณไม่เกินหนึ่งกิโลเมตร นับจากแนวเขตผังเมืองเฉพาะ เจ้าพนักงานการผังเมืองมีอำนาจจัดให้ทำหรือวางท่อน้ำ ทางระบายน้ำ สายไฟฟ้า ได้หรือเหนือพื้นดินของบุคคลนั้นได้ในเมื่อพื้นดินนั้นไม่ใช่เป็นที่ตั้งโรงเรือน

๑๐. หมวด ๙ อุทธรณ์ (มาตรา ๗๐ – มาตรา ๗๗)

๑๐.๑ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้อาจอุทธรณ์คำสั่งได้ภายในสามสิบวันนับแต่วัน ได้รับคำสั่งหรือหนังสือแจ้งความในกรณีต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๐ และสำหรับในกรณีการคิดค่าใช้จ่าย ในการรื้อหรือย้ายอาคาร และการกันเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๖๑ ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการบริหาร การผังเมืองส่วนท้องถิ่น ส่วนในกรณีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ที่ดิน การปฏิเสธหรือสั่งการเกี่ยวกับโครงการที่จะจัดสรรที่ดิน หรือที่จะก่อสร้างอาคาร การสั่งให้รื้อ ย้าย หรือ ตัดแปลงอาคาร การกำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทน และการจัดให้ทำหรือวางท่อน้ำ ทางระบายน้ำ สายไฟฟ้า

และสิ่งอื่น ให้ยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ทั้งนี้หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์ และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

๑๐.๒ คณะกรรมการอุทธรณ์ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน กรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่ง รวมถึงกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

๑๑. หมวด ๑๐ บทเปิดเสร็จ (มาตรา ๗๘ – มาตรา ๘๒)

๑๑.๑ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผังเจ้าหน้าที่ดำเนินการ และกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจออกหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้ อำนาจเข้าไปในที่ดินหรืออาคารเพื่อสอบถามข้อเท็จจริงหรือขอเอกสารหลักฐานหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของ และอำนาจกำหนดเงินค่าตอบแทนความเสียหาย และเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ กรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น พนักงานเจ้าหน้าที่ของเจ้าพนักงานการผัง พนักงานเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดำเนินการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๑๑.๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ กรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น พนักงานเจ้าหน้าที่ของเจ้าพนักงานการผัง พนักงานเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดำเนินการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้ดูแลรักษาที่ดินหรืออาคารต้องอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร

๑๒. หมวด ๑๑ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๘๓ – มาตรา ๘๔)

๑๒.๑ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๔๘ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๒.๒ ผู้ใดไม่ไปชี้แจงหรือไม่ส่งเอกสารหลักฐานหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องตามหนังสือเรียกของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง หรือกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา ๗๘ หรือไม่ยอมชี้แจง หรือชี้แจงด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือขัดขวาง หรือไม่อำนวยความสะดวกในการใช้อำนาจตามมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนคำสั่งให้รื้อหรือย้ายอาคารหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๕๗ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒. พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอนที่ ๓๓ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๕ ฉบับพิเศษ หน้า ๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยขยายระยะเวลาสำหรับการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตผังเมืองรวม การยื่นคำร้องขอให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมของผู้มีส่วนได้เสีย และการที่สำนักผังเมืองเสนอ

ผังเมืองรวมต่อรัฐมนตรีจากหกสิบวันเป็นเก้าสิบวันเพื่อให้ประชาชนได้มีเวลายื่นคำร้องขอมากยิ่งขึ้น กับแก้ไขเพิ่มเติมชื่อคณะกรรมการและเลขมาตราที่อ้างในมาตรา ๕๗ ให้ถูกต้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อคณะกรรมการผังเมืองให้ความเห็นชอบแล้วให้สำนักผังเมืองหรือพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดผังเมืองรวมนั้นจัดให้มีการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมไว้ในที่เปิดเผยเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน (เดิมกำหนดไว้น้อยกว่าหกสิบวัน) และหากเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันแล้วไม่มีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดร้องขอให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนด แล้วแต่กรณี ให้สำนักผังเมืองเสนอผังเมืองรวมต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการออกกฎกระทรวง (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีที่เอกชนซึ่งเป็นเจ้าของอาคารไม่ดำเนินการรื้อหรือย้ายอาคาร หรือได้รื้อหรือย้ายอาคารไปแล้ว แต่เป็นที่เห็นได้ประจักษ์ว่าการรื้อหรือย้ายอาคารจะไม่แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานดำเนินการมีอำนาจเข้าไปในที่ดินและรื้อหรือย้ายอาคารนั้นโดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของอาคาร ค่าใช้จ่ายจะคิดหักเอาจากเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ (เดิมตามมาตรา ๕๗ แก้ไขเป็นมาตรา ๕๙) ที่พึงจะจ่ายให้แก่เจ้าของอาคารนั้นก็ได้ การรื้อหรือย้ายอาคารนั้น เจ้าหน้าที่ดำเนินการต้องกระทำโดยประหยัดและค่าใช้จ่ายที่คิดจากเจ้าของอาคารจะต้องไม่มากกว่าเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ และเมื่อได้คิดค่าใช้จ่ายแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของอาคารทราบ เจ้าของอาคารผู้ไม่เห็นชอบด้วยการคิดค่าใช้จ่ายมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๗๐ (มาตรา ๔)

๓. กำหนดเวลาปิดประกาศแผนที่แสดงเขตผังเมืองรวมตามมาตรา ๒๓ กำหนดเวลาสำหรับยื่นคำร้องขอให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมตามมาตรา ๒๔ และกำหนดเวลาในการที่สำนักผังเมืองเสนอผังเมืองรวมต่อรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ถ้ายังมีได้สิ้นสุดลงก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้นับเวลาดังกล่าวต่อไปตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนครบเก้าสิบวัน (มาตรา ๕)

๓. พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๑๐ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรเพิ่มบทบัญญัติให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและสำนักผังเมืองสามารถแก้ไขปรับปรุงและขยายระยะเวลาการใช้บังคับผังเมืองรวม กับเพิ่มจำนวนและหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมให้มากขึ้น รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติเพื่อให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้ดุลพินิจในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้การวาง จัดทำ และแก้ไขปรับปรุงผังเมืองรวมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการผังเมืองได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว และสอดคล้องกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะก่อให้เกิดผลดีแก่การผังเมืองยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมใด ให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดให้มีการโฆษณาให้ประชาชนทราบแล้วจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้งซึ่งแก้ไขจากเดิมกำหนดไว้น้อยกว่าสองครั้ง (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยแก้ไขเพิ่มจำนวนคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมจากเดิม “ให้มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าสิบคนและไม่เกินสิบห้าคน” พระราชบัญญัตินี้แก้ไขเป็น “ให้มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าสิบห้าคนและไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน” กล่าวคือ เมื่อมีการวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นในจังหวัดใดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสำนักผังเมือง และส่วนราชการต่าง ๆ และบุคคลอื่นที่เห็นสมควร ให้มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าสิบห้าคนและไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้การใช้บังคับผังเมืองรวมให้กระทำโดยกฎกระทรวง และให้ใช้บังคับได้ไม่เกินห้าปี ในระหว่างที่กฎกระทรวงใช้บังคับถ้าสำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นสมควรจะกำหนดให้แก้ไขปรับปรุงผังเมืองรวมเสียใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือเพื่อประโยชน์แห่งรัฐก็ได้ภายในหนึ่งปีก่อนระยะเวลาการใช้บังคับกฎกระทรวงสิ้นสุดลงให้สำรวจว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมในการใช้ผังเมืองดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ในกรณีถ้ามีการเปลี่ยนแปลงให้มีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านก็ให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการผังเมืองขยายระยะเวลาการใช้บังคับกฎกระทรวงได้อีกห้าปี แต่ถ้าในกรณีที่เห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญก็ให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเสียใหม่ให้เหมาะสมได้ และในกรณีที่เห็นว่าไม่อาจดำเนินการแก้ไขผังเมืองรวมภายในระยะเวลาตามที่กฎกระทรวงกำหนด ให้ขยายระยะเวลาได้อีกสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดในกรณีเมื่อได้มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใดแล้ว ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่นั้นเห็นสมควรจะจัดให้มีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะขึ้น หรือจะขอให้สำนักผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ ผังเมืองเฉพาะจะต้องสอดคล้องกับผังเมืองรวม แต่ถ้าท้องที่ใดยังไม่มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม รัฐมนตรีจะสั่งให้สำนักผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ ในกรณีเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอหลักการที่จะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาเห็นชอบก่อน ในการนี้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะมาแสดงความคิดเห็นหรือขอคำแนะนำเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะต่อสำนักผังเมืองก็ได้ (มาตรา ๖)

๔. พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๘๖ ก วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๗๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายเพียงพอที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมืองได้ และไม่สามารถใช้บังคับกฎหมายกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมได้อย่างต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากการวางและจัดทำผังเมืองรวมมีขั้นตอนและรายละเอียดมาก ทำให้ไม่อาจดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมได้ทันกำหนดเวลาที่ผังเมืองรวมเดิมสิ้นสุดลง เป็นเหตุให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ในระหว่างที่ยังไม่มีผังเมืองรวมฉบับใหม่ใช้บังคับ ประกอบกับในปัจจุบันได้มีการใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีบทบัญญัติที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจในการผังเมืองด้วย ดังนั้น เพื่อให้การวางและจัดทำผังเมืองรวมและการใช้บังคับกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด สมควรกำหนดกลไกทางกฎหมายที่สามารถผลักดันให้การวางและจัดทำผังเมืองรวมบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง รวมทั้งปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการผังเมืองให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขคำว่า “องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น” ในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นคำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ทุกแห่ง (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ให้หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่นหรือหัวหน้าคณะผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ที่มีกฎหมายจัดตั้งสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขบทนิยามคำว่า “องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น” เป็นคำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ให้หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการผังเมือง (มาตรา ๖)

กำหนดให้คณะกรรมการผังเมือง ประกอบด้วย

๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการการส่งเสริมการลงทุน และผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการเมือง สถาปัตยกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ นิติศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือสังคม จำนวนไม่เกิน ๙ คน ในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรเกี่ยวกับการผังเมืองอย่างน้อย ๑ คน

๔) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิก ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๕) กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันหรือองค์การอิสระ และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวนไม่เกิน ๔ คน

ให้อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่เป็นการวาง จัดทำ แก้ไข หรืออนุมัติผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางทหารให้ปลัดกระทรวงกลาโหมเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย

๕. ให้เพิ่มมาตรา ๖/๑ และมาตรา ๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถาบันหรือองค์การอิสระ และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการผังเมือง ทั้งนี้ กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถาบันหรือองค์การอิสระและบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการผังเมืองจะต้องไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถาบันหรือองค์การอิสระ และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการผังเมือง (มาตรา ๘)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับองค์ประกอบของผังเมืองรวม โดยสรุปคือ ผังเมืองรวมประกอบด้วย วัตถุประสงค์ แผนที่แสดงเขตแผนผังต่าง ๆ รายการประกอบแผนผัง และข้อกำหนดที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติ รวมถึงนโยบาย มาตรการ และวิธีการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม (มาตรา ๙)

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยให้การใช้บังคับผังเมืองรวมให้กระทำโดยกฎกระทรวง ซึ่งจะต้องมีสาระสำคัญตามมาตรา ๑๗ และให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวมตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการผังเมืองพิจารณารายงานการประเมินผลครั้งที่ผ่านมาเสร็จสิ้น แล้วเสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา หากคณะกรรมการผังเมืองเห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญทำให้ผังเมืองรมนั้นไม่เหมาะสมที่จะรองรับการพัฒนาหรือดำรงรักษาเมืองต่อไปหรือจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเมืองทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการปรับปรุงโดยการวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นใหม่ให้เหมาะสมได้ และการจัดทำรายงานการประเมินผลให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนดซึ่งต้องมีการแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏทั้งในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากร นโยบายหรือโครงการของรัฐบาล สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การคมนาคมและขนส่ง การป้องกันภัยพิบัติ ความมั่นคงของ

ประเทศ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองโดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้เพิ่มมาตรา ๒๖/๑ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับการแก้ไขผังเมืองรวม เฉพาะบริเวณหรือเฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือ เพื่อประโยชน์สาธารณะ กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เสนอ คณะกรรมการผังเมืองพิจารณา เมื่อคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้กรมโยธาธิการ และผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง ในเขตผังเมืองรวมได้รับทราบ และจัดให้มีการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมที่แก้ไขและ รายละเอียดของการแก้ไขไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และสาธารณสุขสถาน ภายในเขตของผังเมืองรวมนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และในประกาศ นั้นให้หิมคำเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียแสดงข้อคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรภายในระยะเวลาที่มีการปิดประกาศ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดแสดงข้อคิดเห็นในการแก้ไขผังเมืองรวมนั้นเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้คณะกรรมการผังเมืองซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่เดิมคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการ แต่งตั้งคณะกรรมการผังเมืองใหม่ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่ต้องไม่เกิน ๙๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ การนับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผังเมือง ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้นับวาระการดำรงตำแหน่งดังกล่าวข้างต้นเป็นวาระแรก (มาตรา ๑๒)

๑๑. กำหนดให้การวาง จัดทำ และแก้ไขผังเมืองรวมที่อยู่ในระหว่างดำเนินการตามพระราชบัญญัติ การผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการวาง จัดทำ และแก้ไขผังเมืองรวมตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๓)

๑๒. กำหนดให้บรรดากฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ให้คงใช้ต่อไปได้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมที่ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือ เจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับ กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมดังกล่าวตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด แต่ไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๔)

๑๓. การบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒ และมาตรา ๑๕)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ
การยางแห่งประเทศไทย
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการยางแห่งประเทศไทย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓
- (๒) พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๕
- (๓) พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘
- (๔) พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐
- (๕) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๔
- (๖) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘
- (๗) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๔ ลงวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕
- (๘) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ต้นยาง” หมายความว่า ต้นยางพารา (*Hevea brasiliensis*) และให้หมายความรวมถึงต้นยางชนิดอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“ยาง” หมายความว่า น้ำยางสด ยางก้อน เศษยาง น้ำยางข้น ยางแผ่น ยางแท่ง ยางเครพ หรือยางในลักษณะอื่นใดอันผลิตขึ้นหรือได้มาจากส่วนใด ๆ ของต้นยาง แต่ไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์ยางและวัตถุประดิษฐ์สำเร็จรูปจากยาง

“ไม้ยาง” หมายความว่า ต้นยาง หรือไม้ยางท่อนจากต้นยาง

“ยางพารา” หมายความว่า ยางและไม้ยาง

“ยางพันธุ์ดี” หมายความว่า ต้นยางพันธุ์ที่ให้ผลดี และให้หมายความรวมถึงต้นยางพันธุ์ที่เหมาะสมที่ใช้ปลูกเป็นสวนยางตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“สวนยาง” หมายความว่า ที่ดินปลูกต้นยางเนื้อที่ไม่น้อยกว่าสองไร่ แต่ละไรมีต้นยางปลูกไม่น้อยกว่าสิบต้น และโดยเฉลี่ยไม่น้อยกว่าไร่ละยี่สิบห้าต้น

“เกษตรกรชาวสวนยาง” หมายความว่า เจ้าของ ผู้เช่าหรือผู้ทำสวนยางและคนกรีดยางซึ่งมีสิทธิได้รับผลผลิตจากต้นยางในสวนยางนั้น และได้ขึ้นทะเบียนไว้กับการยางแห่งประเทศไทย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง” หมายความว่า สมาคม สหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย แต่ไม่รวมถึงบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัดและห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีเกษตรกรชาวสวนยางเป็นผู้ถือหุ้นหรือหุ้นส่วนไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน และได้ขึ้นทะเบียนไว้กับการยางแห่งประเทศไทย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“ผู้ประกอบการยาง” หมายความว่า ผู้ทำธุรกิจที่เกี่ยวกับยางพารา

“การปลูกแทน” หมายความว่า การปลูกยางพันธุ์ดี หรือไม้ยืนต้นชนิดอื่นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด แทนต้นยางเก่าทั้งหมดหรือบางส่วน

“การปลูกใหม่” หมายความว่า การปลูกยางพันธุ์ดีในที่ดินที่ไม่เคยปลูกต้นยางมาก่อน

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนายางพารา

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการยางแห่งประเทศไทย

“ผู้ว่าการ” หมายความว่า ผู้ว่าการการยางแห่งประเทศไทย

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของการยางแห่งประเทศไทย

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของการยางแห่งประเทศไทย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงหรือประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การจัดตั้ง ทุน รายได้ และเงินสำรอง

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งการยางขึ้นเรียกว่า “การยางแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กยท.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Rubber Authority of Thailand” เรียกโดยย่อว่า “RAOT” และให้มีตราเครื่องหมายของ “กยท.”

รูปลักษณะของตราเครื่องหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗ ให้ กยท. เป็นนิติบุคคล มีสำนักงานใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง และจะตั้งสำนักงานสาขาหรือตัวแทนขึ้น ณ ที่อื่นใดภายในหรือนอกราชอาณาจักรก็ได้ แต่การตั้งสำนักงานสาขานอกราชอาณาจักรต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๘ ให้ กยท. มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นองค์กรกลางรับผิดชอบดูแลการบริหารจัดการยางพาราของประเทศทั้งระบบอย่างครบวงจร บริหารจัดการเกี่ยวกับการเงินของกองทุน ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางพารา

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และเผยแพร่ข้อมูล และสารสนเทศเกี่ยวกับยางพารา

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง และผู้ประกอบการยาง ด้านวิชาการ การเงิน การผลิต การแปรรูป การอุตสาหกรรม การตลาด การประกอบธุรกิจ และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

(๔) ดำเนินการให้ระดับราคายางพารามีเสถียรภาพ

(๕) ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกแทนและการปลูกใหม่

มาตรา ๙ ให้ กยท. มีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๘ ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการปรับปรุงคุณภาพของผลผลิตและระบบตลาดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรชาวสวนยางและผู้ประกอบการยาง

(๒) ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับยางพารา

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรชาวสวนยางรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง เพื่อลงทุนดำเนินธุรกิจและอุตสาหกรรมเกี่ยวกับยางพาราตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความร่วมมือกับประเทศผู้ผลิตยางพาราและองค์การระหว่างประเทศเกี่ยวกับยางพารา

(๕) ส่งเสริมและจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการเกี่ยวกับยางพารา

(๖) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ กยท. ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๐ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๘ และอำนาจกระทำการกิจการตามมาตรา ๙ ให้ กยท. มีอำนาจหน้าที่กระทำการดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพย์สินต่าง ๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิหรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร
- (๓) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของ กยท.

(๔) เข้าร่วมกิจการหรือเข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของ กยท.

(๕) กู้ยืมหรือให้กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของ กยท.

(๖) จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับยางพารา

(๗) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินการ

(๘) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ กยท.

การเข้าร่วมกิจการหรือการเข้าร่วมทุนตาม (๔) และการกู้ยืมหรือการให้กู้ยืมเงินตาม (๕) ที่มีวงเงินไม่เกินห้าสิบล้านบาท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๑ ทุนของ กยท. ประกอบด้วย

(๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาเป็นทุนประเดิมตามมาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ และมาตรา ๗๐ เฉพาะที่ไม่ได้โอนเป็นของกองทุนตามมาตรา ๔๔

(๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้หรือเป็นของ กยท.

มาตรา ๑๒ กยท. อาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

(๑) ทุนตามมาตรา ๑๑

(๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นคราว ๆ เพื่อดำเนินกิจการหรือขยายกิจการตามความเหมาะสม

(๓) เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่น รวมทั้งจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๔) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินการหรือการลงทุน

(๕) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของ กยท.

มาตรา ๑๓ รายได้ที่ กยท. ได้รับจากการดำเนินงานให้ตกเป็นของ กยท. สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินการ ค่าบำรุงรักษา ค่าเสื่อมราคา เงินสำรองตามมาตรา ๑๔ โบนัสหรือเงินรางวัลตามมาตรา ๓๔ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จหรือกองทุนสงเคราะห์ และการสงเคราะห์อื่นเพื่อสวัสดิการของพนักงาน ลูกจ้าง และครอบครัวตามมาตรา ๕๔ และเงินลงทุนตามงบลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบตามมาตรา ๕๕ ตลอดจนค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม ตามที่คณะกรรมการกำหนด

รายได้ที่ได้รับในปีหนึ่ง ๆ เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายและค่าภาระดังกล่าวในวรรคหนึ่งแล้วเหลือเท่าใด ให้ กยท. นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ในกรณีที่รายได้มีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายและค่าภาระดังกล่าวในวรรคหนึ่งนอกจากเงินสำรองตามมาตรา ๑๔ และเงินโบนัสหรือเงินรางวัลตามมาตรา ๓๔ และ กยท. ไม่สามารถหาเงินจากทางอื่นได้ รัฐพึงจ่ายเงินให้แก่ กยท. เท่าจำนวนที่ขาด

มาตรา ๑๔ เงินสำรองของ กยท. ให้ประกอบด้วยเงินสำรองธรรมดาที่ตั้งไว้เพื่อขาดเงินสำรองเพื่อการไถ่ถอนหนี้ และเงินสำรองอื่น ๆ ตามความประสงค์แต่ละอย่างโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

เงินสำรองธรรมดานำออกใช้ได้ก็แต่โดยมติของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๕ ทรัพย์สินของ กยท. และกองทุนไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา ๑๖ ให้อสังหาริมทรัพย์ที่ กยท. ได้มาจากการให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของ กยท. เป็นกรรมสิทธิ์ของ กยท.

ให้ กยท. มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จำหน่าย และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของ กยท.

หมวด ๒

คณะกรรมการและผู้ว่าการ

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการการยางแห่งประเทศไทย” ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูง ทางด้านการเกษตร วิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม หรือการบริหาร

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนเกษตรกรชาวสวนยาง จำนวนสามคน ผู้แทนสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางจำนวนสองคน ผู้แทนผู้ประกอบการยางซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการค้าจำนวนหนึ่งคน และผู้แทนผู้ประกอบการยางซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตอุตสาหกรรมยางจำนวนหนึ่งคน

ให้ผู้ว่าการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๘ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจแล้ว ยังต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๒) เป็นพนักงานหรือลูกจ้าง หรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีสัญญาจ้างกับ กยท.

(๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับ กยท. หรือที่จะกระทำกับ กยท. หรือในกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและมีลักษณะเป็นการแข่งขันกับกิจการของ กยท. ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากเกษตรกรชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง และผู้ประกอบการกิจการยาง และประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการมอบหมายให้เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ กยท. เป็นผู้ถือหุ้นหรือจัดตั้งขึ้น

มาตรา ๑๙ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี เมื่อวาระของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน แต่ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน ให้ดำเนินการสรรหาหรือแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันเริ่มดำเนินการ หากครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่วาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง และในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้กรรมการที่เหลือเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการเป็นการชั่วคราว

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กยท. และอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) กำหนดนโยบายการบริหารงาน การจัดหาทุน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบายยารักษา

(๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการลงทุน แผนการเงิน และงบประมาณประจำปีของ กยท.

(๓) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามขอบแห่งวัตถุประสงค์

(๔) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินงานและการบริหารงาน

(๕) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

(๖) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ว่าการ

(๗) ออกข้อบังคับว่าด้วยการคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การประเมินผลงาน การถอดถอน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์ การลงโทษของพนักงาน และลูกจ้าง ตลอดจนการกำหนดเงินเดือนและเงินอื่น

(๘) ออกข้อบังคับว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์ หรือการสงเคราะห์อื่นเพื่อสวัสดิการของพนักงาน ลูกจ้าง และครอบครัว โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๙) ออกข้อบังคับว่าด้วยระยะเวลาการจ้าง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ้างพนักงาน และลูกจ้าง

(๑๐) ออกระเบียบว่าด้วยระเบียบแบบผู้ว่าการและพนักงาน

มาตรา ๒๓ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์แห่งกิจการของ กยท. ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดของ กยท. ตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

มาตรา ๒๕ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งและกำหนดอัตราเงินเดือนของผู้ว่าการ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๗ ผู้ว่าการนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจแล้ว ยังต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ (๓)

มาตรา ๒๘ ผู้ว่าการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละไม่เกินสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๒๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๘ ผู้ว่าการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) สัญญาจ้างสิ้นสุดลง
- (๔) คณะกรรมการมีมติให้เลิกสัญญาจ้าง
- (๕) กระทำการผิดเงื่อนไขในสัญญาจ้าง ซึ่งสัญญาจ้างระบุไว้ให้ถือว่าสัญญาจ้างสิ้นสุด
- (๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๗

มติของคณะกรรมการให้เลิกสัญญาจ้างตาม (๔) ต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่ โดยไม่นับรวมผู้ว่าการ

มาตรา ๓๐ ผู้ว่าการมีหน้าที่บริหารกิจการของ กยท. ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด และมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง

ผู้ว่าการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของ กยท.

มาตรา ๓๑ ผู้ว่าการมีอำนาจ

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานและลูกจ้างออกจากตำแหน่งตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าเป็นพนักงานหรือลูกจ้างตั้งแต่ตำแหน่งที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการฝ่ายหรือเทียบเท่าขึ้นไป จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

(๒) วางระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของ กยท. และกำหนดเงื่อนไขในการทำงานของพนักงานและลูกจ้างโดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๒ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้การเป็นผู้แทนของ กยท. และเพื่อการนี้ผู้ว่าการจะมอบอำนาจให้ตัวแทนของ กยท. ตามมาตรา ๗ หรือบุคคลใดกระทำการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

นิติกรรมที่ผู้ว่าการกระทำโดยฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับ หรือนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด ย่อมไม่ผูกพัน กยท. เว้นแต่คณะกรรมการจะให้สัตยาบัน

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งหรือตำแหน่งผู้ว่าการว่างลงและยังมิได้มีการแต่งตั้งผู้ว่าการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการหรือพนักงานคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน

ให้ผู้รักษาการแทนผู้ว่าการมีอำนาจและหน้าที่อย่างเดียวกับผู้ว่าการ

มาตรา ๓๔ ประธานกรรมการ กรรมการ พนักงาน และลูกจ้างอาจได้รับโบนัสหรือเงินรางวัลตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๕ ในการดำเนินกิจการของ กยท. ให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชน

หมวด ๓

การส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง
และผู้ประกอบกิจการยาง

มาตรา ๓๖ เกษตรกรชาวสวนยางผู้ใดมีสวนยางตั้งอยู่บนที่ดินที่ตนเองมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย หากประสงค์จะขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกแทนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนต่อ กยท. ตามแบบและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ผู้ขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกแทนเป็นผู้ทำสวนยางในที่ดินที่ตนเช่าหรืออาศัยบุคคลอื่น ผู้ขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนต้องแสดงต่อ กยท. ว่าผู้ให้เช่าหรือผู้ให้อาศัยได้ให้ความยินยอมในการที่ดินขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการสำรวจตรวจสอบของ กยท. ในการพิจารณาให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกแทน ผู้ขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนต้องอำนวยความสะดวกและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๗ ผู้จะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกแทนตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นเกษตรกรชาวสวนยางที่มีต้นยางอายุกว่าสี่สิบห้าปีขึ้นไป หรือต้นยางทรุดโทรมเสียหาย หรือต้นยางได้ผลน้อยตามหลักเกณฑ์ที่ กยท. กำหนด

การปลูกแทน ให้ส่งเสริมและสนับสนุนโดยช่วยให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางซึ่งยังพันธุ์ดี พันธุ์ไม่ยืนต้น พันธุ์พืช ปุ๋ย เครื่องมือเครื่องใช้ จัดบริการอย่างอื่นช่วยเหลือ หรือจ่ายเงินให้ก็ได้ ทั้งนี้ จะจัดให้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ได้

มาตรา ๓๘ เงินกองทุนที่จัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกแทนตามมาตรา ๔๙ (๒) ในแต่ละปี ให้ใช้เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรชาวสวนยางที่ขอปลูกแทนตามจำนวนดังต่อไปนี้

- (๑) จำนวนไม่เกินร้อยละแปดสิบสำหรับสวนยางที่มีเนื้อที่ไม่เกินสามสิบไร่
- (๒) จำนวนนอกจาก (๑) สำหรับสวนยางที่มีเนื้อที่เกินกว่าสามสิบไร่ขึ้นไป

มาตรา ๓๙ ผู้ใดไม่มีสวนยางมาก่อนแต่มีที่ดินที่ตนเองมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายไม่น้อยกว่าสองไร่ และตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการปลูกใหม่ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หากประสงค์จะขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกใหม่ ให้ยื่นคำขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนต่อ กยท. ตามแบบและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง จะใช้เงินจากกองทุนมิได้

ให้คณะกรรมการมีอำนาจจัดสรรเงินให้แก่ผู้ขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนตามวรรคหนึ่งได้รายละเอียดไม่เกินสิบห้าไร่ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ผู้ขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนตามวรรคหนึ่งไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน ย่อมไม่เป็นเหตุให้เสียสิทธิในการที่จะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนในปีต่อ ๆ ไป

มาตรา ๔๐ เงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกแทนและการปลูกใหม่ได้รับ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกแทนและการปลูกใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากร และค่าธรรมเนียมใด ๆ

มาตรา ๔๑ เกษตรกรชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง และผู้ประกอบการยาง ที่ประสงค์จะขอรับการส่งเสริม สนับสนุน และความช่วยเหลือในด้านวิชาการ การเงิน การผลิต การแปรรูป การอุตสาหกรรม การตลาด การประกอบธุรกิจ และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับยางพารา ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอต่อ กยท. ตามแบบและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอรับการส่งเสริม สนับสนุน และความช่วยเหลือตามวรรคหนึ่ง และการพิจารณาให้การส่งเสริม สนับสนุน และความช่วยเหลือ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการสำรวจตรวจสอบของ กยท. ในการพิจารณาให้การส่งเสริม สนับสนุน และความช่วยเหลือ เกษตรกรชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง และผู้ประกอบการยาง ต้องอำนวยความสะดวกและปฏิบัติตามคำสั่งของ กยท. ตามความจำเป็น

มาตรา ๔๒ บรรดาหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่คณะกรรมการกำหนดตามหมวดนี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๔

กองทุนพัฒนายางพารา

มาตรา ๔๓ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งใน กยท. เรียกว่า “กองทุนพัฒนายางพารา” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนายางพารา

การใช้จ่ายเงินกองทุนให้กระทำอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงประโยชน์ของ เกษตรกรชาวสวนยางเป็นหลัก

มาตรา ๔๔ กองทุนประกอบด้วย

- (๑) เงินกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางที่โอนมาตามมาตรา ๖๗
- (๒) ค่าธรรมเนียมที่ได้รับจากการจัดเก็บตามมาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘
- (๓) ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินการของกองทุน
- (๔) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

เงินและทรัพย์สินที่เป็นของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๔๕ การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน รวมทั้งการนำเงินกองทุน ไปจัดหาผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๖ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ให้คณะกรรมการเสนองบดุลและรายงานการรับจ่ายเงินของกองทุนในปีที่ล่วงมา ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองแล้วต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๔๗ บุคคลใดส่งยางพาราออกนอกราชอาณาจักร ต้องเสียเงินค่าธรรมเนียมให้ กยท. ตามอัตราที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า

ในกรณีที่มีความจำเป็นรัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งก็ได้

การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งและการยกเว้นค่าธรรมเนียมตามวรรคสอง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๘ ผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมรายใดไม่เสียค่าธรรมเนียม หรือเสียภายหลังระยะเวลาที่กำหนด หรือเสียค่าธรรมเนียมไม่ครบตามจำนวนที่ต้องเสีย ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินค่าธรรมเนียมที่ไม่เสีย หรือเสียภายหลังระยะเวลาที่กำหนด หรือจำนวนเงินค่าธรรมเนียมที่ยังขาดไป แล้วแต่กรณี นับแต่วันถัดจากวันที่ต้องเสียค่าธรรมเนียม สำหรับเศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน ทั้งนี้ เงินเพิ่มที่คำนวณได้มิให้เกินจำนวนเงินค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระตามมาตรา ๔๗

ในกรณีที่ผู้ที่มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงไม่เสียค่าธรรมเนียม หรือเพื่อเสียค่าธรรมเนียมน้อยกว่าที่ควรเสีย ให้ กยท. มีคำสั่งให้ผู้นั้นชำระค่าปรับทางปกครองเป็นจำนวนตั้งแต่ห้าเท่าถึงยี่สิบเท่าของค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระตามมาตรา ๔๗

ในกรณีที่ กยท. มีคำสั่งให้ผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมจ่ายเงินเพิ่มตามวรรคหนึ่งหรือเงินค่าปรับทางปกครองตามวรรคสอง ถ้าผู้ที่มีหน้าที่ไม่ยอมชำระเงินดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

เงินเพิ่มและเงินค่าปรับทางปกครองตามมาตรานี้ ให้ถือเป็นค่าธรรมเนียมที่เก็บได้ตามมาตรา ๔๗ และให้นำส่งกองทุน

มาตรา ๔๙ ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนตามจำนวนและเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละปีงบประมาณ ดังต่อไปนี้

(๑) จำนวนไม่เกินร้อยละสิบ เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกิจการของ กยท.

(๒) จำนวนไม่เกินร้อยละสิบ เป็นค่าใช้จ่ายในการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางเพื่อการปลูกแทน

(๓) จำนวนไม่เกินร้อยละสามสิบห้า เป็นค่าใช้จ่ายในการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกรชาวสวนยางและผู้ประกอบกิจการยางในด้านการปรับปรุงคุณภาพผลผลิต การผลิต การแปรรูป การตลาด และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับยางพารา

และอุตสาหกรรมแปรรูปยางขึ้นต้น อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง อุตสาหกรรมไม้ยาง การพัฒนา
ยางพาราทั้งระบบ และการรักษาเสถียรภาพราคายาง

(๔) จำนวนไม่เกินร้อยละห้า เป็นค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเงิน วิชาการ
การศึกษาวิจัย และการค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับยางพาราในอันที่จะเกิดประโยชน์ในการบริหารจัดการ
ยางพาราอย่างครบวงจร

(๕) จำนวนไม่เกินร้อยละเจ็ด เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการเพื่อเกษตรกรชาวสวนยาง

(๖) จำนวนไม่เกินร้อยละสาม เป็นค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันเกษตรกร
ชาวสวนยาง

การบริหารและจัดสรรเงินจากกองทุนให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด
โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีซึ่งจะต้องคำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา
ยางพารา รวมทั้งการใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๔๗

ในกรณีที่ปีงบประมาณใดมีจัดสรรเงินเต็มตามจำนวนที่กำหนดไว้สำหรับค่าใช้จ่ายในแต่ละประเภท
ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจจัดสรรเงินในส่วนที่เหลือไปเป็นค่าใช้จ่ายในประเภทอื่นซึ่งมิใช่ค่าใช้จ่าย
ตาม (๑) ได้ตามความเหมาะสมและจำเป็น

ในกรณีที่เงินของกองทุนไม่เพียงพอเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตาม (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖)
ให้คณะกรรมการนำรายได้ตามมาตรา ๑๒ มาจัดสรรเพิ่มเติมได้ไม่เกินร้อยละยี่สิบของเงินรายได้
ตามมาตรา ๑๒

ในกรณีที่เงินกองทุนจัดสรรตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ยังไม่เพียงพอ ให้รัฐตั้งรายจ่ายเพิ่มเติม
ในงบประมาณประจำปีตามความจำเป็น

ในกรณีที่มีเงินเหลือจากค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บไว้เพื่อนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายนั้น ๆ ในปีต่อไป

มาตรา ๕๐ ผู้ว่าการต้องแยกบัญชีและเอกสารเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินอื่นของกองทุน
ออกจากบัญชีและเอกสารเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินอื่นของ กยท.

หมวด ๕

การสำรวจ ตรวจสอบ และรังวัด

มาตรา ๕๑ เกษตรกรชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง หรือผู้ประกอบการยาง
ผู้ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนตามพระราชบัญญัตินี้ผู้ใดจงใจไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนข้อบังคับ ระเบียบ
หรือคำสั่งของ กยท. คณะกรรมการ หรือพนักงานซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ กยท. มีอำนาจ
สั่งให้ระงับการส่งเสริมและสนับสนุนเสียได้

มาตรา ๕๒ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ พนักงาน
และบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจาก กยท. มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสวนยางของเกษตรกรชาวสวนยางและที่ดินต่อเนื่องกับสวนยาง ที่ทำการของสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง หรือสถานประกอบการของผู้ประกอบกิจการยาง ซึ่งขอรับการส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อทำการสำรวจ ตรวจสอบ หรือรังวัด

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกเกษตรกรชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง หรือผู้ประกอบกิจการยาง ผู้ขอรับการส่งเสริมและสนับสนุน หรือบุคคลใดๆ ที่มีเหตุควรเชื่อว่า อาจให้ข้อเท็จจริงใด ๆ มาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ ส่งหรือแสดงเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ ที่เกี่ยวกับการที่จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๖

การร้องทุกข์และการสงเคราะห์

มาตรา ๕๓ พนักงานและลูกจ้างมีสิทธิร้องทุกข์ได้ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๔ ให้ กยท. จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จหรือกองทุนสงเคราะห์ หรือการสงเคราะห์อื่นเพื่อสวัสดิการของพนักงาน ลูกจ้าง และครอบครัว ในกรณีพ้นจากตำแหน่ง ประสบอุบัติเหตุ เจ็บป่วย ตาย หรือกรณีอื่นอันควรแก่การสงเคราะห์ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

การจัดให้มีกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่นตามวรรคหนึ่ง การกำหนดหลักเกณฑ์ การออกเงินสมทบให้กองทุนสงเคราะห์ การกำหนดประเภทของผู้ซึ่งพึงได้รับการสงเคราะห์ และหลักเกณฑ์ การสงเคราะห์ ตลอดจนการจัดการเกี่ยวกับกองทุนสงเคราะห์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๗

การเงิน การบัญชี และการตรวจสอบ

มาตรา ๕๕ ให้ กยท. จัดทำงบประมาณประจำปีโดยจำแนกเงินที่จะได้รับในปีหนึ่ง ๆ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการ ให้แยกเป็นงบลงทุนและงบทำการ สำหรับงบลงทุนให้นำเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบ ส่วนงบทำการให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๕๖ ให้ กยท. เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับสถาบันการเงินตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕๗ ให้ กยท. วางและรักษาไว้ซึ่งระบบการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป แยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีการลงรายการรับและจ่ายเงิน สินทรัพย์และหนี้สินซึ่งแสดงกิจการ

ที่เป็นอยู่จริงและตามที่ควรตามประเภทงาน พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการดังกล่าว และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

มาตรา ๕๘ ให้ กยท. จัดทำงบดุล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุนส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๕๙ ทุกปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีและทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของ กยท.

มาตรา ๖๐ ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานของ กยท. เพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามประธานกรรมการ กรรมการ ผู้ว่าการ พนักงาน ลูกจ้าง และผู้อื่นซึ่งเป็นผู้แทนของ กยท.

มาตรา ๖๑ ให้ผู้สอบบัญชีทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อไปยังรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้ กยท. โฆษณารายงานประจำปี ที่ล่วงมาแล้ว โดยแสดงงบดุล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุนที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้ว ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบว่าถูกต้อง

หมวด ๘

การกำกับและควบคุม

มาตรา ๖๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กยท. และเพื่อการนี้ จะสั่งให้ กยท. ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน กระทำหรือยับยั้งการกระทำใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรี ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของ กยท. ได้

มาตรา ๖๓ ให้ กยท. ทำรายงานปีละครั้งเสนอรัฐมนตรี รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของ กยท. ในปีที่ล่วงมาแล้ว พร้อมทั้งคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของคณะกรรมการ โครงการและแผนงานที่จะจัดทำในภายหน้า

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ กยท. จะต้องเสนอเรื่องใด ๆ ไปยังคณะรัฐมนตรี ให้ กยท. นำเรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี ในการนี้รัฐมนตรีอาจเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีได้

มาตรา ๖๕ กยท. ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ได้

- (๑) เพิ่มหรือลดทุน
- (๒) กู้ยืมหรือให้กู้ยืมเงินเป็นจำนวนเกินกว่าที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอของกระทรวงการคลัง
- (๓) จำหน่ายอสังหาริมทรัพย์อันมีราคาเกินกว่าที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอของกระทรวงการคลัง

- (๔) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน
- (๕) จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
- (๖) เข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่นหรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
- (๗) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและการยกเว้นค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๔๗

หมวด ๙ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๖ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่กรรมการ พนักงาน หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจาก กยท. ในการปฏิบัติการตามมาตรา ๕๒ (๑) หรือจงใจไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกตามมาตรา ๕๒ (๒) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๗ ให้โอนบรรดากิจการ เงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ภาระผูกพัน และงบประมาณของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ ไปเป็นของ กยท. หรือกองทุน ตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๔๔ แล้วแต่กรณี และให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนไม่เกินร้อยละสิบห้าเป็นทุนประเดิมของ กยท. ตามมาตรา ๑๑

มาตรา ๖๘ ให้โอนบรรดากิจการ เงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ภาระผูกพัน และงบประมาณขององค์การสวนยางตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๔ ไปเป็นของ กยท. ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๙ ให้พนักงานและลูกจ้างของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ และพนักงานและลูกจ้างขององค์การสวนยางตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของ กยท. โดยให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นเท่าที่ได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อน จนกว่าผู้ว่าการจะได้บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง แต่จะแต่งตั้งให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นต่ำกว่าที่ได้รับอยู่เดิมไม่ได้ ทั้งนี้ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การเปลี่ยนไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของ กยท. ตามวรรคหนึ่ง ไม่ถือว่าเป็นการออกจากงาน เพราะสังกัดเดิมเลิกจ้าง และให้ถือว่าระยะเวลาทำงานในขณะที่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางหรือองค์การสวนยาง เป็นระยะเวลาที่ทำงานให้แก่ กยท.

มาตรา ๗๐ ให้โอนบรรดากิจการ เงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ภาระผูกพัน และงบประมาณของกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของสถาบันวิจัยยาง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการอย่างอื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีเห็นว่าจำเป็นต่อการดำเนินการของ กยท.

ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่บรรดากิจการ เงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ภาระผูกพัน และงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยควบคุมยาง และเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำซึ่งมีผู้ครองอยู่ ไปเป็นของ กยท.

มาตรา ๗๑ ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างผู้ใดของกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการที่โอนไปตามมาตรา ๗๐ ถ้าสมัครใจจะโอนไปปฏิบัติงานกับ กยท. และได้แจ้งความจำนงค์เป็นหนังสือต่ออธิบดีเจ้าสังกัดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้โอนข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างผู้นั้นไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของ กยท. แล้วแต่กรณี และให้ยุบอัตราค่าจ้างของกรมวิชาการเกษตรดังกล่าว

ให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างซึ่งโอนไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของ กยท. ตามวรรคหนึ่ง ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน หรือสวัสดิการ และประโยชน์อย่างอื่นเท่าที่เคยได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อน จนกว่าผู้ว่าการจะได้บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง แต่จะให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน หรือสวัสดิการ และประโยชน์อย่างอื่นต่ำกว่าที่ได้รับอยู่เดิมไม่ได้ ทั้งนี้ ให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๗๒ การโอนข้าราชการตามมาตรา ๗๑ ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการ เพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

การโอนพนักงานและลูกจ้างตามมาตรา ๗๑ ให้ถือว่าเป็นการออกจากงานเพราะทางราชการยุบตำแหน่งหรือเลิกจ้างโดยไม่มีความผิด และให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

มาตรา ๗๓ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนด ที่ออกตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ หรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามขอบแห่งวัตถุประสงค์หรืออำนาจหน้าที่ที่จะเป็นของ กยท. ตามพระราชบัญญัตินี้ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๔ ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าการเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ว่าการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๕ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๗ (๒) โดยให้เลือกกันเองคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการ และให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าการตามมาตรา ๗๔ เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่า

จะได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๗ (๑) และ (๓) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๖ ให้ กยท. จัดให้มีกองทุนบำเหน็จสำหรับผู้ซึ่งเคยเป็นพนักงานของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางที่โอนมาเป็นพนักงานของ กยท. ซึ่งยังคงเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จนกว่าพนักงานดังกล่าวจะพ้นจากการเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ยางพาราและผลิตผลจากยางพารามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศและประชาคมโลกเป็นอย่างมาก การปฏิรูประบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับยางพารา การวิจัยและพัฒนา การรักษาเสถียรภาพระดับราคายางพารา การดำเนินธุรกิจ และการจัดสรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมและยั่งยืนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง และผู้ประกอบการยาง จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรชาวสวนยางและผู้ประกอบการยาง จำเป็นต้องจัดให้มีองค์กรกลางรับผิดชอบดูแลการบริหารจัดการเกี่ยวกับยางพาราของประเทศ ทั้งระบบอย่างครบวงจร มีเอกภาพสามารถดำเนินการไปได้อย่างเป็นอิสระ คล่องตัว และใช้ยางพาราและผลิตผลจากยางพาราให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สมควรจัดตั้งการยางแห่งประเทศไทยขึ้นเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนากิจการเกี่ยวกับยางพาราของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

ยางพาราเป็นพืชที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ และมีความสำคัญทางด้านสังคมทั้งต่อภาคเกษตรกร ผู้ปลูกสวนยาง ภาครัฐราชการ และภาคเอกชนในอุตสาหกรรมต่อเนื่องกับการผลิตยางพารา ในปัจจุบันประเทศไทย มีหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลยางพาราตั้งแต่การปลูกของเกษตรกรระดับต้นน้ำ ผู้ประกอบการต่าง ๆ ในระดับกลางน้ำ และอุตสาหกรรมแปรรูปยางระดับปลายน้ำ รวมทั้งการศึกษาวิจัยและการดำเนินธุรกิจทั้งระบบจำนวนหลายหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีการดำเนินกิจกรรมและภาคกิจภายใต้บังคับกฎหมายของตนเอง และที่ผ่านมารัฐบาลหลายสมัยได้กำหนดนโยบายที่จะผลักดันให้มีการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม การแปรรูปยางพาราของประเทศไทย โดยเพิ่มสัดส่วนการใช้ผลผลิตยางธรรมชาติในประเทศให้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานที่ผ่านมาประสบปัญหาไม่สามารถทำให้กิจการยางพาราดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีการจัดสรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย และยังขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่จะขับเคลื่อนให้ยางพารามีทิศทางการพัฒนาอย่างเป็นระบบและยั่งยืนสอดคล้องกับสถานการณ์ยางพาราของตลาดโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการยางพาราของประเทศอย่างเป็นระบบจำเป็นที่จะต้องพัฒนาระบบบริหารจัดการยางพาราใหม่ทั้งระบบ ทั้งการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ทิศทางการบริหารจัดการ และการส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรชาวสวนยางและผู้ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับยาง ด้วยการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกลไกในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการ ดังนั้น ในสมัยรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการยางแห่งประเทศไทย ฉบับแรก ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ความเห็นชอบคือพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๖๓ ก วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ยางพาราและผลิตผลจากยางพารามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศและประชาคมโลก เป็นอย่างมาก การปฏิรูประบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับยางพารา การวิจัยและพัฒนา การรักษาเสถียรภาพระดับราคายางพารา การดำเนินธุรกิจ และการจัดสรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมและยั่งยืนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง และผู้ประกอบกิจการยางจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรชาวสวนยางและผู้ประกอบกิจการยาง จำเป็นต้องจัดให้มีองค์กรกลางรับผิดชอบดูแลการบริหารจัดการเกี่ยวกับยางพาราของประเทศ ทั้งระบบอย่างครบวงจร มีเอกภาพสามารถดำเนินการไปได้อย่างเป็นอิสระ คล่องตัว และใช้ยางพาราและผลิตผลจากยางพาราให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สมควรจัดตั้งการยางแห่งประเทศไทยขึ้นเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนากิจการเกี่ยวกับยางพาราของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. หมวด ๑ การจัดตั้ง ทุน รายได้ และเงินสำรอง

๑.๑ กำหนดให้จัดตั้งการยางขึ้นเรียกว่า “การยางแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กยท.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Rubber Authority of Thailand” เรียกโดยย่อว่า “RAOT” และกำหนดให้ กยท. เป็นนิติบุคคล (มาตรา ๖ และมาตรา ๗)

๑.๒ กำหนดวัตถุประสงค์ในด้านต่าง ๆ ของ กยท. โดยให้ กยท. เป็นองค์กรกลางรับผิดชอบดูแลการบริหารจัดการยางพาราของประเทศทั้งระบบอย่างครบวงจร บริหารจัดการเกี่ยวกับการเงินกองทุนพัฒนายางพารา ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางพารา จัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาและเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับยางพารา ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางและผู้ประกอบกิจการยาง ด้านวิชาการ การเงิน การผลิต การแปรรูป การอุตสาหกรรม การตลาด การประกอบธุรกิจ และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ดำเนินการให้ระดับราคายางพารามีเสถียรภาพ และดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปลูกแทนและการปลูกใหม่ รวมทั้งกำหนดอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ กยท. (มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐)

๑.๓ กำหนดแหล่งที่มาของทุนของ กยท. และแหล่งที่มาของรายได้ของ กยท. รวมทั้งกำหนดให้รายได้ที่ กยท. ได้รับจากการดำเนินงานให้ตกเป็นของ กยท. สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และรายได้ที่ได้รับในปีหนึ่ง ๆ เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายและภาระต่าง ๆ แล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้ของรัฐ และถ้ารายได้มีจำนวนไม่พอสำหรับค่าใช้จ่ายและค่าภาระต่าง ๆ นอกจากเงินสำรอง และเงินโบนัสหรือเงินรางวัล และ กยท. ไม่สามารถหาเงินจากทางอื่นรัฐพึงจ่ายเงินให้แก่ กยท. เท่าจำนวนที่ขาด (มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓)

๑.๔ กำหนดลักษณะของเงินสำรองของ กยท. และให้นำเงินสำรองไปใช้ก็แต่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (มาตรา ๑๔)

๑.๕ กำหนดให้ทรัพย์สินของ กยท. และกองทุนไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีและให้อสังหาริมทรัพย์ซึ่ง กยท. ได้มาจากการให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของ กยท. เป็นกรรมสิทธิ์ของ กยท. และ กยท. มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จำหน่าย และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของ กยท. (มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖)

๒. หมวด ๒ คณะกรรมการและผู้ว่าการ

๒.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการการยางแห่งประเทศไทย กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามวาระการดำรงตำแหน่ง ของประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กยท. และกำหนดให้คณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งและกำหนดอัตราเงินเดือนของผู้ว่าการ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี โดยผู้ว่าการมีหน้าที่บริหารกิจการของ กยท. ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด มีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง และผู้ว่าการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของ กยท. และในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้ว่าการเป็นผู้แทนของ กยท. ซึ่งผู้ว่าการจะมอบอำนาจให้ตัวแทนของ กยท. หรือบุคคลใดกระทำการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด และเมื่อผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งหรือในกรณีที่ตำแหน่งผู้ว่าการว่างลงและยังมิได้มีการแต่งตั้งผู้ว่าการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการหรือพนักงานคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน (มาตรา ๒๒ – มาตรา ๓๓)

๒.๒ กำหนดให้ประธานกรรมการ กรรมการพนักงานและลูกจ้างอาจได้รับโบนัสหรือเงินรางวัลตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๓๔)

๒.๓ กำหนดให้การดำเนินกิจการของ กยท. ให้คำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชน (มาตรา ๓๕)

๓. การส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรชาวสวนยางและผู้ประกอบกิจการยาง

๓.๑ กำหนดให้เกษตรกรชาวสวนยางซึ่งประสงค์จะขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกแทนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนต่อ กยท. ตามแบบและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และในกรณีที่ผู้ขอรับการส่งเสริมให้มีการปลูกแทนเป็นผู้ทำสวนยางในที่ดินที่ตนเช่าหรืออาศัยบุคคลอื่น ผู้ขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนต้องแสดงต่อ กยท. ว่าผู้ให้เช่าหรือผู้ให้อาศัยได้ให้ความยินยอมในการที่ดินขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๓๖)

๓.๒ กำหนดให้ผู้ที่จะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกแทนตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นเกษตรกรชาวสวนยางที่มีต้นยางอายุกว่ายี่สิบห้าปีขึ้นไป หรือต้นยางทรุดโทรมเสียหายหรือต้นยางได้ผลน้อยตามหลักเกณฑ์ที่ กยท. กำหนด และให้ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกแทนโดยจ่ายให้แก่เกษตรกรชาวสวนยาง ซึ่งยางพันธุ์ดี พันธุ์ไม่ยืนต้น พันธุ์พืช ปุ๋ย เครื่องมือเครื่องใช้ จัดบริการอย่างอื่นช่วยเหลือหรือจ่ายเงินให้ก็ได้ ทั้งนี้จะจัดให้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ได้ (มาตรา ๓๗)

๓.๓ กำหนดให้เงินกองทุนที่จัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกแทนในแต่ละปีให้ใช้เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรชาวสวนยางที่ขอปลูกแทนในสวนยางที่มีเนื้อที่ตั้งแต่สองร้อยห้าสิบไร่ขึ้นไปได้ไม่เกินร้อยละสิบของเงินที่จัดสรร นอกจากนั้นให้ใช้ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรชาวสวนยางที่ขอปลูกแทนในสวนยางที่มีเนื้อที่ไม่ถึงสองร้อยห้าสิบไร่ (มาตรา ๓๘)

๓.๔ กำหนดให้ผู้ที่ไม่มียางมาก่อนและมีที่ดินเป็นของตนเองไม่น้อยกว่าสองไร่ซึ่งมีความประสงค์จะขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกใหม่ยื่นคำขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนต่อ กยท. ตามแบบและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๓๙)

๓.๕ กำหนดให้เงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกแทนและการปลูกใหม่ได้รับเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกแทนและการปลูกใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมใด ๆ (มาตรา ๔๐)

๓.๖ กำหนดให้เกษตรกรชาวสวนยางและผู้ประกอบกิจการยางที่ประสงค์จะขอรับการส่งเสริมสนับสนุน และความช่วยเหลือในด้านวิชาการ การเงิน การแปรรูป การอุตสาหกรรม การตลาด และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับยางพารา ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ยื่นคำขอต่อ กยท. ตามแบบและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และกำหนดให้การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้รับการส่งเสริม สนับสนุน และความช่วยเหลือ และการพิจารณาให้การส่งเสริม สนับสนุน และความช่วยเหลือ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๔๑)

๓.๗ กำหนดให้บรรดาหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่คณะกรรมการกำหนดตามหมวดนี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๔๒)

๔. กองทุนพัฒนายางพารา

๔.๑ กำหนดให้จัดตั้งกองทุนขึ้นใน กยท. เรียกว่า “กองทุนพัฒนายางพารา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนายางพารา (มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖)

๔.๒ กำหนดให้บุคคลซึ่งส่งยางพาราออกนอกราชอาณาจักร ต้องเสียค่าธรรมเนียมให้ กยท. และให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า และในกรณีที่มีความจำเป็นรัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่บุคคลดังกล่าวได้ การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและการยกเว้นค่าธรรมเนียมจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก

คณะรัฐมนตรีก่อน และหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘)

๔.๓ กำหนดสัดส่วนในการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และให้การบริหารและจัดสรรเงินจากกองทุนเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีซึ่งจะต้องคำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางพารา รวมทั้งการใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๔๗ (มาตรา ๔๙)

๔.๔ กำหนดให้ผู้ว่าการต้องแยกบัญชีและเอกสารเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินอื่นของกองทุนออกจากบัญชีและเอกสารเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินของ กยท. (มาตรา ๕๐)

๕. การสำรวจ ตรวจสอบ และรังวัด

๕.๑ กำหนดให้เกษตรกรชาวสวนยาง หรือผู้ประกอบการยาง ผู้ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนตามพระราชบัญญัตินี้ที่จงใจไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของ กยท. คณะกรรมการหรือพนักงานซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ให้ กยท. มีอำนาจสั่งให้ระงับการส่งเสริมและสนับสนุน (มาตรา ๕๑)

๕.๒ กำหนดให้กรรมการ พนักงาน และบุคคลที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจาก กยท. มีอำนาจเข้าไปในสวนยางที่เกษตรกรชาวสวนยางหรือผู้ประกอบการยางขอรับการส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อทำการสำรวจ ตรวจสอบ และรังวัด และมีหนังสือสอบถามหรือเรียกให้บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลใด ๆ ที่มีเหตุควรเชื่อว่าอาจให้ข้อเท็จจริงใด ๆ มาให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือส่งหรือแสดงเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่การที่จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๒)

๖. การร้องทุกข์และการสงเคราะห์

๖.๑ กำหนดให้พนักงานและลูกจ้างมีสิทธิร้องทุกข์ได้ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๕๓)

๖.๒ กำหนดให้ กยท. จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่นเพื่อสวัสดิการของพนักงาน ลูกจ้าง และครอบครัว ในกรณีพ้นจากตำแหน่ง ประสบอุบัติเหตุ เจ็บป่วย ตาย หรือกรณีอื่นอันควรแก่การสงเคราะห์ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๕๔)

๗. การเงิน การบัญชี และการตรวจสอบ

๗.๑ กำหนดให้ กยท. เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับสถาบันการเงินตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และให้ กยท. จัดทำงบประมาณประจำปีโดยจำแนกเงินที่จะได้รับในปีหนึ่ง ๆ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการ (มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖)

๗.๒ กำหนดให้ กยท. วางและรักษาไว้ซึ่งระบบการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปและให้ กยท. จัดทำงบดุล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุนส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี (มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘)

๗.๓ กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของ กยท. (มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑)

๘. การกำกับและควบคุม

๘.๑ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กยท. และกำหนดให้ กยท. ทำรายงานปีละครั้งเสนอต่อรัฐมนตรี (มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔)

๘.๒ กำหนดกิจการที่ กยท. จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน (มาตรา ๖๕)

๙. บทกำหนดโทษ

กำหนดให้ผู้ซึ่งขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่กรรมการ พนักงานหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจาก กยท. ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือจงใจไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกให้โดยไม่มีเหตุอันสมควรต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท (มาตรา ๖๖)

๑๐. บทเฉพาะกาล

๑๐.๑ กำหนดให้โอนบรรดากิจการ เงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ภาระผูกพัน และงบประมาณของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ และขององค์การสวนยางตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๔ ไปเป็นของ กยท. ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘)

๑๐.๒ กำหนดให้พนักงานและลูกจ้างของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ และพนักงานและลูกจ้างขององค์การสวนยางตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของ กยท. โดยให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นเท่าที่ได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อน จนกว่าผู้ว่าการจะได้บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง แต่จะแต่งตั้งให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างต่ำกว่าที่ได้รับอยู่เดิมไม่ได้ (มาตรา ๖๙)

๑๐.๓ กำหนดให้โอนบรรดากิจการ เงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ภาระผูกพัน และงบประมาณของกรมวิชาการเกษตร เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของสถาบันวิจัยยางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการยางอื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีเห็นว่าจำเป็นต่อการดำเนินการของ กยท. ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่เงินงบประมาณหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำซึ่งผู้ครองอยู่ไปเป็นของ กยท. (มาตรา ๗๐)

๑๐.๔ กำหนดให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการที่โอนไปตามมาตรา ๗๐ ถ้าสมัครใจจะโอนไปปฏิบัติงานกับ กยท. และได้แจ้งความจำนงค์เป็นหนังสือต่ออธิบดีเจ้าสังกัดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้โอนข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างผู้นั้นไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของ กยท. แล้วแต่กรณี และให้ยุบอัตรากำลังของกรมวิชาการเกษตรดังกล่าว และให้บุคคลดังกล่าวได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน หรือสวัสดิการ และประโยชน์อย่างอื่นเท่าที่เคยได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อนจนกว่าผู้ว่าการจะได้บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง แต่จะให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนต่ำกว่าที่ได้รับอยู่เดิมไม่ได้ (มาตรา ๗๑)

๑๐.๕ กำหนดให้การโอนข้าราชการตามมาตรา ๗๑ ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และกำหนดให้การโอนพนักงานและลูกจ้างตามมาตรา ๗๑ ถือว่าเป็นการออกจากงานเพราะทางราชการยุบตำแหน่งหรือเลิกจ้างโดยไม่มีความผิด และให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง (มาตรา ๗๒)

๑๐.๖ กำหนดให้บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือข้อกำหนดที่ออกตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ หรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามขอบวัตถุประสงค์หรืออำนาจหน้าที่ที่จะเป็นของ กยท. ตามพระราชบัญญัตินี้ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนด ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๗๓)

๑๐.๗ กำหนดให้ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าการเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ว่าการตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๗ (๒) โดยให้ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้ง ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๗ (๑) และ (๓) (มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๕)

๑๐.๘ กำหนดให้ กยท. จัดให้มีกองทุนบำเหน็จสำหรับผู้ซึ่งเคยเป็นพนักงานของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางที่โอนมาเป็นพนักงานของ กยท. ซึ่งยังคงเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จนกว่าพนักงานดังกล่าวจะพ้นจากการเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จ (มาตรา ๗๖)

นางจรรุวรรณ ดวงวิชัย/จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ
พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การรับขนทางอากาศ” หมายความว่า การรับขนคนโดยสาร สัมภาระ หรือของทางอากาศ
โดยอากาศยาน

“การรับขนทางอากาศภายในประเทศ” หมายความว่า การรับขนคนโดยสาร สัมภาระ
หรือของทางอากาศโดยอากาศยาน ซึ่งคู่สัญญาตกลงให้ถิ่นต้นทางและถิ่นปลายทางตั้งอยู่ในอาณาเขต

ของประเทศเดียวกัน แต่ไม่รวมถึงการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศตามมาตรา ๔ วรรคสอง และวรรคสาม

“คนโดยสาร” หมายความว่า บุคคลซึ่งผู้ขนส่งยอมรับให้เดินทางไปกับอากาศยานที่มีเจ้าหน้าที่ประจำอากาศยาน

“สัมภาระ” หมายความว่า สัมภาระลงทะเลเบียนและสัมภาระไม่ลงทะเลเบียน

“สัมภาระลงทะเลเบียน” หมายความว่า สัมภาระที่อยู่ในความดูแลของผู้ขนส่งและผู้ขนส่งได้ออกป้ายกำกับสัมภาระ

“สัมภาระไม่ลงทะเลเบียน” หมายความว่า สัมภาระที่อยู่ในความดูแลของคนโดยสาร นอกจากสัมภาระลงทะเลเบียน

“ของ” หมายความว่า สิ่งหามิทรัพย์ที่ผู้ตราส่งส่งมอบให้อยู่ในความดูแลของผู้ขนส่งเพื่อทำการรับขนทางอากาศ

“อากาศยาน” หมายความว่า อากาศยานตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

“ผู้ขนส่ง” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบการรับขนทางอากาศเพื่อบำเหน็จเป็นทางค้าปกติไม่ว่าจะเป็นผู้ขนส่งตามสัญญาหรือผู้ขนส่งตามความเป็นจริง และให้หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งรับขนคนโดยสาร สัมภาระ หรือของทางอากาศโดยอากาศยาน

“ผู้ขนส่งตามสัญญา” หมายความว่า ผู้ขนส่งซึ่งเป็นผู้ทำสัญญารับขนทางอากาศกับคนโดยสาร ผู้ตราส่ง หรือบุคคลซึ่งกระทำการในนามของคนโดยสารหรือผู้ตราส่ง

“ผู้ขนส่งตามความเป็นจริง” หมายความว่า ผู้ขนส่งซึ่งดำเนินการรับขนทางอากาศตลอดเส้นทางหรือบางส่วนของเส้นทางโดยอาศัยอำนาจของผู้ขนส่งตามสัญญา

“ผู้ตราส่ง” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นคู่สัญญากับผู้ขนส่งเพื่อให้ขนส่งของตามสัญญารับขนทางอากาศ

“ผู้รับตราส่ง” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีชื่อระบุให้เป็นผู้รับตราส่งในใบตราส่งทางอากาศใบรับของ หรือในบันทึกซึ่งปรากฏข้อมูลโดยวิธีอื่นในกรณีที่ไม่มีการออกใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของแล้วแต่กรณี

“ลูกจ้าง” หมายความว่า บุคคลซึ่งทำงานให้แก่ผู้ขนส่ง ไม่ว่าจะมีการรับสินจ้างหรือไม่ก็ตาม

“หน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน” หมายความว่า หน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินตามกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจและกำหนดการปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษถอนเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศเพื่อสินจ้างรางวัล รวมถึงการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศแบบให้เปล่าที่ดำเนินการโดยบุคคลซึ่งประกอบการรับขนทางอากาศเพื่อบำเหน็จเป็นทางค้าปกติด้วย

การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การรับขนคนโดยสาร สัมภาระ หรือของทางอากาศโดยอากาศยาน ซึ่งคู่สัญญาตกลงให้ถิ่นต้นทางและถิ่นปลายทางตั้งอยู่ในอาณาเขตของสองประเทศ หรือตั้งอยู่ในอาณาเขตของประเทศเดียวแต่มีถิ่นหยุดพักที่ตกลงกันไว้ตั้งอยู่ในอาณาเขตของอีกประเทศหนึ่ง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการหยุดพักในการรับขนหรือการถ่ายลำหรือไม่ก็ตาม

การรับขนที่ดำเนินการโดยผู้ขนส่งหลายคนหลายทอด ให้ถือเป็นการรับขนเดียวโดยไม่แบ่งแยกไม่ว่าจะได้ตกลงกันในรูปของสัญญาเดียวหรือสัญญาเป็นชุด และไม่สูญเสียลักษณะของการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศเพียงเพราะสัญญาเดียวหรือสัญญาเป็นชุดนั้นจะต้องดำเนินการทั้งหมดในอาณาเขตของประเทศเดียวกัน

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การรับขนไปรษณียภัณฑ์ ซึ่งผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบเป็นการเฉพาะต่อหน่วยงานการไปรษณีย์ตามกฎหมายที่ใช้บังคับกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขนส่งและหน่วยงานการไปรษณีย์

มาตรา ๖ ผู้ขนส่งที่ดำเนินการรับขนทางอากาศภายใน เข้ามาใน หรือออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องจัดให้มีการประกันสำหรับความรับผิดชอบของผู้ขนส่งตามพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การประกันตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีกรมการบินพลเรือนมีอำนาจสั่งให้ผู้ขนส่งแสดงหลักฐานการประกัน

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการอนุญาตให้ดำเนินการรับขนทางอากาศสั่งให้ผู้ขนส่งระงับการดำเนินการรับขนทางอากาศภายใน เข้ามาใน หรือออกไปนอกราชอาณาจักร จนกว่าผู้ขนส่งนั้นจะได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗ เกณฑ์จำกัดความรับผิดชอบของผู้ขนส่งตามพระราชบัญญัตินี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การรับขนคนโดยสารและสัมภาระ

มาตรา ๙ ในการรับขนคนโดยสาร ให้มีการส่งมอบเอกสารการรับขนซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ข้อความแสดงถึงถิ่นต้นทางและถิ่นปลายทาง

(๒) ข้อความแสดงถึงถิ่นหยุดพักที่ตกลงกันไว้อย่างน้อยหนึ่งแห่ง ในกรณีที่มีถิ่นต้นทางและถิ่นปลายทางอยู่ในอาณาเขตของประเทศเดียวกัน แต่มีถิ่นหยุดพักตั้งอยู่ในอาณาเขตของอีกประเทศหนึ่ง วิธีอื่นซึ่งมีข้อมูลตามรายการในวรรคหนึ่งอาจใช้แทนการส่งมอบเอกสารการรับขนได้ ถ้ามีการใช้วิธีอื่น ให้ผู้ขนส่งเสนอที่จะส่งมอบเอกสารซึ่งแสดงข้อมูลที่มีอยู่นั้นให้แก่คนโดยสาร ให้ผู้ขนส่งส่งมอบป้ายกำกับสัมภาระสำหรับสัมภาระลงทะเลเป็นแต่ละชิ้นให้แก่คนโดยสาร ให้มีการแสดงข้อความแจ้งให้คนโดยสารทราบว่าอาจมีการจำกัดความรับผิดชอบของผู้ขนส่ง ในกรณีคนโดยสารถึงแก่ความตายหรือได้รับบาดเจ็บ กรณีสัมภาระถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหาย และกรณีล่าช้าในการรับขน

การไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ไม่กระทบต่อความมีอยู่หรือความสมบูรณ์ของสัญญารับขนทางอากาศ และสัญญานั้นยังอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการที่คนโดยสารถึงแก่ความตายหรือได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย โดยมีเงื่อนไขว่าอุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดความตายหรือบาดเจ็บเกิดขึ้นในอากาศยานหรือในระหว่างการดำเนินการให้คนโดยสารขึ้นหรือลงจากอากาศยาน

มาตรา ๑๑ ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการที่สัมภาระลงทะเลเป็นถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหาย โดยมีเงื่อนไขว่าเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดการถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายเกิดขึ้นในอากาศยาน หรือในเวลาที่สัมภาระลงทะเลเป็นอยู่ในหน้าที่ดูแลรักษาของผู้ขนส่ง เว้นแต่ความเสียหายที่เป็นผลมาจากความชำรุดบกพร่อง คุณภาพ หรือการเสื่อมสภาพแห่งสัมภาระลงทะเลเป็นนั่นเอง

ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่สัมภาระไม่ลงทะเลเป็น รวมถึงสิ่งของส่วนตัวที่คนโดยสารนำติดตัวไปในอากาศยาน หากความเสียหายนั้นเป็นผลมาจากความผิดของผู้ขนส่ง หรือลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่ง

ถ้าผู้ขนส่งยอมรับการสูญหายของสัมภาระลงทะเลเป็น หรือถ้าสัมภาระลงทะเลเป็นยังมาไม่ถึงเมื่อพ้นกำหนดยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่สัมภาระลงทะเลเป็นนั้นควรจะมาถึง คนโดยสารชอบที่จะบังคับเอาแก่ผู้ขนส่งซึ่งสิทธิทั้งหลายอันเกิดแต่สัญญารับขนทางอากาศนั้นได้

มาตรา ๑๒ ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากกรณีล่าช้าในการรับขนทางอากาศ ซึ่งคนโดยสารหรือสัมภาระ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าผู้ขนส่ง และลูกจ้างและตัวแทนของผู้ขนส่งได้ดำเนินการทั้งปวงที่ควรต้องกระทำเพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายนั้น หรือเป็นการพนวิสัยที่ผู้ขนส่ง และลูกจ้างและตัวแทนของผู้ขนส่งจะดำเนินการทั้งปวงที่ควรต้องกระทำเพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายนั้น

มาตรา ๑๓ ถ้าผู้ขนส่งพิสูจน์ได้ว่าผู้เรียกร้องค่าสินไหมทดแทน หรือบุคคลซึ่งผู้เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้รับสิทธิมาเป็นผู้ก่อให้เกิดหรือมีส่วนในความเสียหายจากความประมาทเลินเล่อหรือการกระทำหรือละเว้นการกระทำโดยมิชอบ ผู้ขนส่งย่อมพ้นจากความรับผิดชอบทั้งหมดหรือบางส่วนเพียงเท่าที่เกิดจากความประมาทเลินเล่อ หรือการกระทำหรือละเว้นการกระทำโดยมิชอบ

ในกรณีที่บุคคลอื่นซึ่งมิใช่คนโดยสารเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุแห่งการตายหรือการบาดเจ็บของคนโดยสาร ผู้ขนส่งย่อมพ้นจากความรับผิดทั้งหมดหรือบางส่วน หากพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดขึ้นหรือมีส่วนจากความประมาทเลินเล่อ หรือการกระทำหรือละเว้นการกระทำโดยมิชอบของคนโดยสาร ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่บทบัญญัติทั้งปวงว่าด้วยความรับผิดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่ค่าเสียหายตามมาตรา ๑๐ มีมูลค่าไม่เกินหนึ่งแสนหนึ่งหมื่นสามพันหนึ่งร้อยหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินต่อคนโดยสารแต่ละคน ผู้ขนส่งจะบอกปิดหรือจำกัดความรับผิดของตนไม่ได้ เว้นแต่พิสูจน์ได้ตามมาตรา ๑๓

ผู้ขนส่งไม่ต้องรับผิดในค่าเสียหายตามมาตรา ๑๐ ในมูลค่าส่วนที่เกินหนึ่งแสนหนึ่งหมื่นสามพันหนึ่งร้อยหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินต่อคนโดยสารแต่ละคน หากพิสูจน์ได้ว่า

(๑) ความเสียหายนั้นไม่ได้เกิดจากความประมาทเลินเล่อ หรือการกระทำหรือละเว้นการกระทำโดยมิชอบของผู้ขนส่ง หรือลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่ง หรือ

(๒) ความเสียหายนั้นโดยแท้แล้วเกิดจากความประมาทเลินเล่อ หรือการกระทำหรือละเว้นการกระทำโดยมิชอบของบุคคลภายนอก

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ความเสียหายเกิดจากกรณีล่าช้าในการรับขนคนโดยสารตามมาตรา ๑๒ ให้จำกัดความรับผิดของผู้ขนส่งไว้เพียงสี่พันหกร้อยเก้าสิบสี่หน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินต่อคนโดยสารแต่ละคน

มาตรา ๑๖ ในการรับขนคนโดยสารที่มีสัมภาระ ความรับผิดของผู้ขนส่งในกรณีที่สัมภาระถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหาย หรือในกรณีที่สัมภาระล่าช้า ให้จำกัดไว้เพียงหนึ่งพันหนึ่งร้อยสามสิบเอ็ดหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินต่อคนโดยสารแต่ละคน เว้นแต่ในกรณีที่ส่งมอบสัมภาระลงทะเลเบียนให้แก่ผู้ขนส่ง คนโดยสารได้บอกกล่าวไว้เป็นพิเศษถึงส่วนได้เสียที่จะได้รับในการส่งมอบสัมภาระลงทะเลเบียนนั้น ณ ถิ่นปลายทางและได้ชำระเงินเพิ่มเติมในกรณีที่ต้องชำระแล้ว

ในกรณีที่คนโดยสารได้บอกกล่าวและได้ชำระเงินเพิ่มเติมในกรณีที่ต้องชำระตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ขนส่งย่อมต้องรับผิดชำระเงินจำนวนไม่เกินที่บอกกล่าว เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าจำนวนเงินที่บอกกล่าวไว้นั้นสูงกว่าส่วนได้เสียที่แท้จริงที่คนโดยสารจะได้รับเมื่อมีการส่งมอบสัมภาระลงทะเลเบียน ณ ถิ่นปลายทาง

มาตรา ๑๗ บทบัญญัติมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ มิให้ใช้บังคับ หากพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ขนส่ง หรือลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่ง โดยจงใจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือโดยละเลยไม่เอาใจใส่ทั้งที่รู้ว่าความเสียหายนั้นอาจเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ หากเป็นกรณีการกระทำหรือละเว้นการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่ง ต้องพิสูจน์ได้ว่าลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่งนั้นได้กระทำภายในขอบเขตหน้าที่การงานของตน

มาตรา ๑๘ เกณฑ์จำกัดความรับผิดที่กำหนดในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ ไม่กระทบถึงการพิพากษาของศาลที่จะให้มีการชำระค่าธรรมเนียมศาลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี พร้อมทั้งดอกเบี้ยให้แก่โจทก์

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับในกรณีที่จำนวนค่าเสียหายที่ศาลพิพากษาให้แก่โจทก์ไม่เกินจำนวนเงินที่ผู้ขนส่งได้เสนอที่จะชำระให้แก่โจทก์เป็นหนังสือภายในระยะเวลาหกเดือนนับแต่วันที่เกิดเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหาย หรือก่อนวันยื่นฟ้องคดีถ้าได้ฟ้องคดีก่อนสิ้นระยะเวลาดังกล่าว โดยเมื่อคำนวณแล้ว โจทก์มีสิทธิได้รับไม่เกินเกณฑ์จำกัดความรับผิดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๙ ข้อกำหนดใด ๆ ในการรับขนคนโดยสารและสัมภาระที่มุ่งจะปลดปล่อยผู้ขนส่งให้หลุดพ้นจากความรับผิด หรือที่มุ่งกำหนดเกณฑ์จำกัดความรับผิดให้ต่ำกว่าที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ข้อกำหนดนั้นเป็นโมฆะ แต่ความเป็นโมฆะของข้อกำหนดเช่นว่านั้นไม่ทำให้สัญญาทั้งฉบับเป็นโมฆะ และสัญญานั้นยังคงอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่อากาศยานเกิดอุบัติเหตุอันเป็นผลให้คนโดยสารถึงแก่ความตายหรือได้รับบาดเจ็บ ให้ผู้ขนส่งจ่ายเงินล่วงหน้าแก่ผู้ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อใช้ตามความจำเป็นเฉพาะหน้าของบุคคลนั้นโดยไม่ชักช้า

การจ่ายเงินล่วงหน้าตามวรรคหนึ่ง ไม่ถือเป็นการยอมรับความรับผิดของผู้ขนส่งและอาจนำมาหักออกจากจำนวนที่ผู้ขนส่งต้องจ่ายเป็นค่าเสียหายในภายหลังได้

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่มีการฟ้องลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่งในมูลความเสียหายที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวกับการรับขนคนโดยสารและสัมภาระ ถ้าลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่งนั้นพิสูจน์ได้ว่าตนได้กระทำภายในขอบเขตหน้าที่การงานของตน ลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่งนั้นมีสิทธิที่จะใช้เงื่อนไขและเกณฑ์จำกัดความรับผิดซึ่งผู้ขนส่งมีสิทธิอ้างได้ตามพระราชบัญญัตินี้

ยอดรวมของจำนวนที่จะได้รับจากผู้ขนส่ง และลูกจ้างและตัวแทนของผู้ขนส่งต้องไม่เกินเกณฑ์จำกัดความรับผิดเช่นว่านั้น

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับ หากพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่ง โดยจงใจก่อให้เกิดความเสียหายหรือโดยละเลยไม่เอาใจใส่ทั้งที่รู้ว่าความเสียหายนั้นอาจเกิดขึ้น

มาตรา ๒๒ การที่ผู้ที่มีสิทธิรับสัมภาระได้รับมอบสัมภาระลงทะเลเบียนโดยไม่มีการทักท้วงย่อมเป็นพยานหลักฐานเบื้องต้นว่าได้มีการส่งมอบสัมภาระลงทะเลเบียนที่อยู่ในสภาพดีและตรงตามป้ายกำกับสัมภาระ หรือตามเอกสารซึ่งแสดงข้อมูลตามมาตรา ๙ วรรคสอง

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่สัมภาระลงทะเลเป็น ผู้มีสิทธิรับสัมภาระต้องทักท้วงเป็นหนังสือต่อผู้ขนส่งหลังจากที่พบความเสียหายนั้นโดยพลัน และอย่างช้าที่สุดภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับมอบสัมภาระดังกล่าว

ในกรณีล่าช้าในการรับขน ผู้มีสิทธิรับสัมภาระต้องทักท้วงเป็นหนังสือต่อผู้ขนส่งภายในสี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิรับสัมภาระได้รับสัมภาระลงทะเลเป็น

ในกรณีที่ผู้มีสิทธิรับสัมภาระไม่ทักท้วงภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสองหรือวรรคสามจะฟ้องผู้ขนส่งมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีก่อกวนของฝ่ายผู้ขนส่ง

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่การรับขนคนโดยสารและสัมภาระดำเนินการโดยผู้ขนส่งหลายคนหลายทอด ซึ่งเป็นการรับขนเดียวโดยไม่แบ่งแยกตามมาตรา ๔ วรรคสาม ผู้ขนส่งแต่ละทอดย่อมอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าเป็นคู่สัญญาคนหนึ่งของสัญญารับขนทางอากาศเท่าที่เกี่ยวกับส่วนของการรับขนซึ่งดำเนินการภายใต้การควบคุมดูแลของผู้ขนส่งทอดนั้น

ในกรณีที่มีการรับขนตามวรรคหนึ่ง คนโดยสารหรือผู้มีสิทธิในค่าสินไหมทดแทนอันเกี่ยวกับคนโดยสารนั้น จะฟ้องได้เฉพาะผู้ขนส่งทอดที่ได้ดำเนินการรับขนในระหว่างที่อุบัติเหตุหรือกรณีล่าช้าอันเกิดขึ้น เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ขนส่งทอดแรกได้ตกลงรับผิดชอบตลอดการเดินทางโดยชัดแจ้งแล้ว

ในส่วนที่เกี่ยวกับสัมภาระ คนโดยสารย่อมมีสิทธิฟ้องผู้ขนส่งทอดแรกและผู้ขนส่งทอดสุดท้าย รวมทั้งอาจฟ้องผู้ขนส่งทอดที่ดำเนินการรับขนในระหว่างที่สัมภาระถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหาย หรือกรณีที่สัมภาระล่าช้าเกิดขึ้นได้ด้วย ทั้งนี้ ผู้ขนส่งทุกทอดที่กล่าวมานั้นจะต้องรับผิดชอบร่วมกันและแทนกันต่อคนโดยสาร

หมวด ๒

การรับขนของ

มาตรา ๒๔ ในการรับขนของ ให้มีการส่งมอบใบตราส่งทางอากาศ

วิธีอื่นซึ่งมีบันทึกการรับขนของที่จะดำเนินการ อาจใช้แทนการส่งมอบใบตราส่งทางอากาศได้ และถ้ามีการใช้วิธีอื่นและผู้ตราส่งร้องขอ ให้ผู้ขนส่งส่งมอบใบรับของซึ่งบ่งบอกข้อมูลของที่ส่งและการเข้าถึงข้อมูลที่มีอยู่ในบันทึกโดยวิธีอื่นนั้นให้แก่ผู้ตราส่ง

มาตรา ๒๕ ใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของ ต้องมีรายการอย่างน้อยตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง รวมถึงข้อความแสดงถึงน้ำหนักแห่งของที่ส่งด้วย

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามพิธีการทางศุลกากร ทางตำรวจและของหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจทำนองเดียวกัน ผู้ตราส่งอาจถูกเรียกให้ส่งมอบเอกสารแสดงถึงสภาพแห่งของได้

ความในวรรคหนึ่งไม่มีผลเป็นการก่อให้เกิดหน้าที่ ภาระผูกพัน หรือความรับผิดชอบแก่ผู้ขนส่ง

มาตรา ๒๗ ให้ผู้ตราส่งจัดทำใบตราส่งทางอากาศเป็นต้นฉบับจำนวนสามฉบับ ดังต่อไปนี้

- (๑) ฉบับที่หนึ่ง ให้ระบุไว้ว่า “สำหรับผู้ขนส่ง” โดยให้ผู้ตราส่งลงลายมือชื่อไว้
- (๒) ฉบับที่สอง ให้ระบุไว้ว่า “สำหรับผู้รับตราส่ง” โดยให้ผู้ตราส่งและผู้ขนส่งลงลายมือชื่อไว้
- (๓) ฉบับที่สาม ให้ผู้ขนส่งลงลายมือชื่อและมอบให้แก่ผู้ตราส่งไว้ภายหลังจากผู้ขนส่งได้รับของไว้แล้ว

การลงลายมือชื่อของผู้ตราส่งและผู้ขนส่งอาจใช้วิธีการพิมพ์หรือประทับตราแทนก็ได้

ในกรณีที่ผู้ตราส่งร้องขอให้ผู้ขนส่งเป็นผู้จัดทำใบตราส่งทางอากาศ ให้ถือว่าผู้ขนส่งจัดทำใบตราส่งทางอากาศนั้นในนามของผู้ตราส่ง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่มีการรับขนของมากกว่าหนึ่งหีบห่อ

- (๑) ผู้ขนส่งมีสิทธิเรียกให้ผู้ตราส่งจัดทำใบตราส่งทางอากาศแยกต่างหากจากกัน
- (๒) เมื่อมีการใช้วิธีอื่นแทนการส่งมอบใบตราส่งทางอากาศตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ผู้ตราส่งมีสิทธิเรียกให้ผู้ขนส่งส่งมอบใบรับของแยกต่างหากจากกัน

มาตรา ๒๙ การไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ ไม่กระทบต่อการมีอยู่หรือความสมบูรณ์ของสัญญารับขนทางอากาศ และสัญญานั้นยังอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐ ผู้ตราส่งต้องรับผิดชอบในความถูกต้องของรายการและข้อความเกี่ยวกับของที่ตนหรือบุคคลซึ่งกระทำการในนามของตนระบุไว้ในใบตราส่งทางอากาศ หรือที่ให้ไว้แก่ผู้ขนส่งเพื่อระบุไว้ในใบรับของหรือในบันทึกโดยวิธีอื่นตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่กรณีที่บุคคลซึ่งกระทำการในนามของผู้ตราส่งเป็นตัวแทนของผู้ขนส่งด้วย

ผู้ตราส่งต้องชดใช้แก่ผู้ขนส่ง สำหรับความเสียหายทั้งปวงที่เกิดขึ้นแก่ผู้ขนส่งหรือแก่บุคคลอื่นซึ่งผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบ เพราะเหตุแห่งความผิดพลาด ความไม่ถูกต้อง หรือความไม่ครบถ้วนของรายการและข้อความที่ผู้ตราส่งหรือบุคคลซึ่งกระทำการในนามของผู้ตราส่งได้ให้ไว้

ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรานี้ ผู้ขนส่งต้องชดใช้แก่ผู้ตราส่งสำหรับความเสียหายทั้งปวงที่เกิดขึ้นแก่ผู้ตราส่งหรือแก่บุคคลอื่นซึ่งผู้ตราส่งต้องรับผิดชอบ เพราะเหตุแห่งความผิดพลาด ความไม่ถูกต้อง หรือความไม่ครบถ้วนของรายการและข้อความที่ผู้ขนส่งหรือบุคคลซึ่งกระทำการในนามของผู้ขนส่งได้ระบุไว้ในใบรับของหรือได้ระบุไว้ในบันทึกโดยวิธีอื่นตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง

มาตรา ๓๑ ใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของ ถือเป็นพยานหลักฐานเบื้องต้นของการทำสัญญาการรับขน และเงื่อนไขการรับขนที่ระบุไว้ในใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของนั้น

ข้อความใด ๆ ในใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของที่เกี่ยวกับน้ำหนัก มิติ และการบรรจุ รวมถึงข้อความเกี่ยวกับจำนวนหีบห่อแห่งของ เป็นพยานหลักฐานเบื้องต้นของข้อเท็จจริงที่ระบุไว้ในใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของ ส่วนข้อความในใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของที่เกี่ยวกับปริมาณ ปริมาตร หรือสภาพแห่งของ ไม่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานยันต่อผู้ขนส่งได้ เว้นแต่ผู้ขนส่งได้ทำการตรวจสอบใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของกับปริมาณ ปริมาตร หรือสภาพแห่งของนั้นแล้วต่อหน้าผู้ตราส่ง และได้ระบุไว้ในใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของว่าได้ทำการตรวจสอบปริมาณ ปริมาตร หรือสภาพแห่งของนั้นต่อหน้าผู้ตราส่ง หรือเป็นข้อความในใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของที่ระบุเกี่ยวกับสภาพที่เห็นประจักษ์แห่งของนั้น

มาตรา ๓๒ เมื่อผู้ตราส่งได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันทั้งปวงตามสัญญารับขนทางอากาศแล้ว ผู้ตราส่งมีสิทธิจัดการกับของ ดังต่อไปนี้

- (๑) ถอนของออก ณ ท่าอากาศยานต้นทางหรือท่าอากาศยานปลายทาง
- (๒) ให้งดการขนส่งของในระหว่างการเดินทาง ณ ที่ที่อากาศยานลง
- (๓) ให้ส่งมอบของแก่บุคคลอื่นที่มีใช้ผู้รับตราส่งที่ระบุชื่อไว้แต่เดิม ณ ถิ่นปลายทางหรือในระหว่างการเดินทาง
- (๔) ให้ส่งของกลับคืนมายังท่าอากาศยานต้นทาง

ผู้ตราส่งจะต้องไม่ใช้สิทธิจัดการกับของตามวรรคหนึ่งในทางที่จะเสียหายแก่ผู้ขนส่งหรือผู้ตราส่งรายอื่น และจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายใด ๆ อันเกิดขึ้นจากการที่ตนได้ใช้สิทธินั้น

ถ้าเป็นการพ้นวิสัยที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตราส่ง ผู้ขนส่งจะต้องแจ้งให้ผู้ตราส่งทราบโดยพลัน

ถ้าผู้ขนส่งปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตราส่ง โดยไม่เรียกให้ผู้ตราส่งแสดงใบตราส่งทางอากาศฉบับที่มอบให้แก่ผู้ตราส่งหรือใบรับของที่มอบให้แก่ผู้ตราส่ง ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบความเสียหายใด ๆ อันเกิดขึ้น แต่การปฏิบัติตามคำสั่งนั้นต่อบุคคลที่ครอบครองใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของนั้นโดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ ไม่เป็นการเสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้ขนส่งที่จะได้รับชดใช้คืนจากผู้ตราส่ง

สิทธิของผู้ตราส่งตามวรรคหนึ่งย่อมสิ้นสุดลง เมื่อสิทธิของผู้รับตราส่งเริ่มต้นขึ้นตามมาตรา ๓๓ แต่ถ้าผู้รับตราส่งปฏิเสธการรับของหรือไม่อาจติดต่อกับผู้รับตราส่งได้ ผู้ตราส่งย่อมมีสิทธิจัดการกับของนั้นอีก

มาตรา ๓๓ เว้นแต่ผู้ตราส่งได้ใช้สิทธิตามมาตรา ๓๒ ไปแล้ว เมื่อของมาถึงถิ่นปลายทางและผู้รับตราส่งได้ชำระค่าภาระติดพันที่ต้องชำระ รวมทั้งได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับขนแล้ว ผู้รับตราส่งมีสิทธิเรียกให้ผู้ขนส่งส่งมอบของให้แก่ตน

ผู้ขนส่งมีหน้าที่แจ้งให้ผู้รับตราส่งทราบเมื่อของมาถึงถิ่นปลายทาง เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

ถ้าผู้ขนส่งยอมรับการสูญหายแห่งของ หรือถ้าของยังมาไม่ถึงเมื่อพ้นกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ของนั้นควรจะมาถึง ผู้รับตราส่งชอบที่จะบังคับเอาแก่ผู้ขนส่งซึ่งสิทธิทั้งหลายอันเกิดแต่สัญญารับขนทางอากาศนั้นได้

มาตรา ๓๔ ผู้ตราส่งและผู้รับตราส่งต่างสามารถบังคับใช้สิทธิทั้งปวงที่มีตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ในนามของตนเอง ไม่ว่าจะกระทำเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ผู้ตราส่งหรือผู้รับตราส่งจะต้องปฏิบัติตามภาระผูกพันทั้งปวงที่กำหนดไว้ในสัญญารับขนทางอากาศด้วย

มาตรา ๓๕ บทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ ไม่กระทบต่อความเกี่ยวพันระหว่างผู้ตราส่งและผู้รับตราส่ง หรือความเกี่ยวพันระหว่างกันของบุคคลภายนอกซึ่งได้สิทธิทั้งหลายมาจากผู้ตราส่งหรือจากผู้รับตราส่ง

ความในมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ จะปฏิบัติให้แตกต่างออกไปได้ต่อเมื่อกำหนดไว้ชัดแจ้งในใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของ

มาตรา ๓๖ ผู้ตราส่งต้องให้ข้อมูลและเอกสารที่จำเป็นต่อการปฏิบัติตามพิธีการทางศุลกากรทางการตำรวจ หรือของหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจทำนองเดียวกัน ก่อนที่จะส่งมอบของให้แก่ผู้รับตราส่ง และผู้ตราส่งจะต้องรับผิดชอบผู้ขนส่งในความเสียหายใด ๆ อันเกิดจากการที่ข้อมูลหรือเอกสารเช่นนั้นขาดหาย ไม่เพียงพอ หรือผิดแบบแผน เว้นแต่ความเสียหายนั้นเกิดขึ้นจากความผิดของผู้ขนส่ง หรือลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่ง

ผู้ขนส่งไม่มีหน้าที่ในการตรวจสอบความถูกต้องหรือความเพียงพอของข้อมูลหรือเอกสารตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๗ ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการที่ของถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหาย โดยมีเงื่อนไขว่าเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นเกิดขึ้นในระหว่างการรับขนทางอากาศ

ผู้ขนส่งไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น หากพิสูจน์ได้ว่าการที่ของถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายนั้นเป็นผลมาจากเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้

- (๑) ความชำรุดบกพร่อง คุณภาพ หรือการเสื่อมสภาพแห่งของนั่นเอง
- (๒) การบรรจุหีบห่อที่บกพร่องแห่งของนั้น ซึ่งกระทำโดยบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้ขนส่งหรือลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่ง
- (๓) การปฏิบัติการทางสงครามหรือการขัดแย้งทางอาวุธ
- (๔) การกระทำของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อันเกี่ยวกับการนำของเข้า การนำของออก หรือการนำของผ่านแดน

การรับขนทางอากาศตามมาตรา นี้ ให้ความความรวมถึงช่วงเวลาของที่ของอยู่ในหน้าที่ดูแลรักษาของผู้ขนส่งด้วย

ช่วงเวลาของการรับขนทางอากาศ ไม่รวมถึงการรับขนทางบก ทางทะเล หรือทางน้ำภายในประเทศ ที่ดำเนินการนอกท่าอากาศยาน เว้นแต่

(๑) การรับขนทางบก ทางทะเล หรือทางน้ำนั้น เกิดขึ้นในการปฏิบัติการตามสัญญาสำหรับการรับขนทางอากาศเพื่อวัตถุประสงค์ในการขนขึ้น การขนลง การส่งมอบ หรือการถ่ายลำ ในกรณีเช่นนี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการรับขนทางอากาศ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น

(๒) ผู้ขนส่งใช้การขนส่งรูปแบบอื่นโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ตราส่งตลอดเส้นทาง หรือบางส่วนเส้นทางแทนการรับขนซึ่งคู่สัญญาได้ทำความตกลงให้ทำการรับขนทางอากาศไว้ ให้ถือว่า การขนส่งรูปแบบอื่นนั้นอยู่ในช่วงเวลาของการรับขนทางอากาศด้วย

มาตรา ๓๘ ให้นำความในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่ความรับผิดของผู้ขนส่งในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากกรณีล่าช้าในการรับขนของโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ ความรับผิดของผู้ขนส่งในกรณีที่ของถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหาย หรือในกรณีที่ของล่าช้า ให้จำกัดไว้เพียงสิบเก้าหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินต่อหนึ่งกิโลกรัม เว้นแต่ในขณะที่ส่งมอบหีบห่อให้แก่ผู้ขนส่ง ผู้ตราส่งได้บอกกล่าวไว้เป็นพิเศษถึงส่วนได้เสียที่จะได้รับในการส่งมอบหีบห่อ ณ ถิ่นปลายทาง และได้ชำระเงินเพิ่มเติมในกรณีที่ต้องชำระแล้ว

ในกรณีที่ผู้ตราส่งได้บอกกล่าวและได้ชำระเงินเพิ่มเติมในกรณีที่ต้องชำระตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ขนส่งย่อมต้องรับผิดชอบชำระเงินจำนวนไม่เกินที่บอกกล่าวไว้ เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าจำนวนเงินที่บอกกล่าวไว้นั้น สูงกว่าส่วนได้เสียที่แท้จริงที่ผู้ตราส่งจะได้รับเมื่อมีการส่งมอบ ณ ถิ่นปลายทาง

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ของบางส่วนหรือสิ่งใด ๆ ที่อยู่ในของนั้น ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหาย หรือในกรณีที่ของล่าช้า น้ำหนักที่จะใช้เป็นข้อพิจารณาในการกำหนดจำนวนเงินสำหรับการจำกัดความรับผิดของผู้ขนส่ง ให้คือน้ำหนักทั้งหมดของหีบห่อที่ถูกทำลาย สูญหาย เสียหาย หรือล่าช้า แล้วแต่กรณี

ถ้าการถูกทำลาย สูญหาย เสียหาย หรือกรณีล่าช้าแก่บางส่วนแห่งของหรือแก่สิ่งใด ๆ ที่อยู่ในของนั้นมีผลกระทบต่อมูลค่าของหีบห่ออื่นที่ส่งโดยใบตราส่งทางอากาศเดียวกัน หรือใบรับของเดียวกัน หรือบันทึกเดียวกันที่บันทึกโดยวิธีอื่นตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ให้ใช้น้ำหนักทั้งหมดของหีบห่อเดียว หรือหลายหีบห่อเช่นว่านั้นเป็นข้อพิจารณาในการกำหนดเกณฑ์จำกัดความรับผิดของผู้ขนส่งด้วย

มาตรา ๔๑ เกณฑ์จำกัดความรับผิดที่กำหนดในมาตรา ๓๙ ไม่กระทบถึงการพิพากษาของศาล ที่จะให้มีการชำระค่าธรรมเนียมศาลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีพร้อมทั้งดอกเบี้ยให้แก่โจทก์

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับในกรณีที่จำนวนค่าเสียหายที่ศาลพิพากษาให้แก่โจทก์ไม่เกินจำนวนเงินที่ผู้ขนส่งได้เสนอที่จะชำระให้แก่โจทก์เป็นหนังสือภายในระยะเวลาหกเดือนนับแต่วันที่เกิดเหตุ

ที่ทำให้เกิดความเสียหาย หรือก่อนวันยื่นฟ้องคดีถ้าได้ฟ้องคดีก่อนสิ้นระยะเวลาดังกล่าว โดยเมื่อคำนวณแล้ว โจทก์มีสิทธิได้รับไม่เกินเกณฑ์จำกัดความรับผิดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๙

มาตรา ๔๒ ข้อกำหนดใดๆ ในการรับขนของที่มุ่งจะปลดเปลื้องผู้ขนส่งให้หลุดพ้นจากความรับผิด หรือที่มุ่งกำหนดเกณฑ์จำกัดความรับผิดให้ต่ำกว่าที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ข้อกำหนดนั้นเป็นโมฆะ แต่ความเป็นโมฆะของข้อกำหนดเช่นว่านั้นไม่ทำให้สัญญาทั้งฉบับเป็นโมฆะ และสัญญานั้นยังคงอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่มีการฟ้องลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่งในมูลความเสียหายที่เกิดขึ้น ตามพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวกับการรับขนของ ถ้าลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่งนั้นพิสูจน์ได้ว่าตนได้กระทำ ภายในขอบเขตหน้าที่การงานของตน ลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่งนั้นมีสิทธิที่จะใช้เงื่อนไขและเกณฑ์ จำกัดความรับผิดซึ่งผู้ขนส่งมีสิทธิอ้างได้ตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ยอดรวมของจำนวนที่จะได้รับจากผู้ขนส่ง และลูกจ้างและตัวแทนของผู้ขนส่ง ต้องไม่เกินเกณฑ์จำกัดความรับผิดเช่นว่านั้น

มาตรา ๔๔ การที่ผู้มีสิทธิรับของได้รับมอบของโดยไม่มีการทักท้วง ย่อมเป็นพยานหลักฐาน เบื้องต้นว่าได้มีการส่งมอบของที่อยู่ในสภาพดีและตรงตามใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของหรือบันทึก โดยวิธีอื่นตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ของ ผู้มีสิทธิรับของต้องทักท้วงเป็นหนังสือต่อผู้ขนส่งภายหลังจาก ที่พบความเสียหายนั้นโดยพลัน และอย่างช้าที่สุดภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับมอบของดังกล่าว

ในกรณีล่าช้าในการรับขน ผู้มีสิทธิรับของต้องทักท้วงเป็นหนังสือต่อผู้ขนส่งภายในยี่สิบเอ็ดวัน นับแต่วันที่ผู้มีสิทธิรับของได้รับของนั้น

ในกรณีที่ผู้มีสิทธิรับของไม่ทักท้วงภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสองหรือวรรคสาม จะฟ้องผู้ขนส่งมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีกลฉ้อฉลของฝ่ายผู้ขนส่ง

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่การรับขนของดำเนินการโดยผู้ขนส่งหลายคนหลายทอดซึ่งเป็นการรับขนเดียว โดยไม่แบ่งแยกตามมาตรา ๔ วรรคสาม ผู้ขนส่งแต่ละทอดย่อมอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ และ ให้ถือว่าเป็นคู่สัญญาคนหนึ่งของสัญญารับขนทางอากาศเท่าที่เกี่ยวกับส่วนของการรับขนซึ่งดำเนินการภายใต้ การควบคุมดูแลของผู้ขนส่งทอดนั้น

ในกรณีที่มีการรับขนตามวรรคหนึ่ง ผู้ตราส่งย่อมมีสิทธิฟ้องผู้ขนส่งทอดแรก และผู้รับตราส่ง ที่มีสิทธิรับมอบของย่อมมีสิทธิฟ้องผู้ขนส่งทอดสุดท้าย นอกจากนั้นผู้ตราส่งหรือผู้รับตราส่งยังอาจฟ้อง ผู้ขนส่งทอดที่ดำเนินการรับขนในระหว่างที่ของถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหาย หรือกรณีที่ของล่าช้า เกิดขึ้นได้ด้วย ทั้งนี้ ผู้ขนส่งทุกทอดที่กล่าวมานั้นจะต้องรับผิดชอบร่วมกันและแทนกันต่อผู้ตราส่งหรือผู้รับตราส่ง

หมวด ๓
การรับขนร่วมกัน

มาตรา ๔๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๗ วรรคสี่ ในกรณีที่มีการรับขนร่วมกันและได้ดำเนินการส่วนหนึ่งโดยทางอากาศและส่วนอื่นโดยการรับขนโดยรูปแบบอื่น ให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้บังคับเฉพาะกับช่วงที่ดำเนินการรับขนทางอากาศ

หมวด ๔
การรับขนทางอากาศที่ดำเนินการโดยบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้ขนส่งตามสัญญา

มาตรา ๔๗ บทบัญญัติแห่งหมวดนี้ให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ใช้ผู้ขนส่งตามสัญญาในฐานะตัวการทำสัญญารับขนทางอากาศซึ่งอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ กับคนโดยสารหรือผู้ตราส่งหรือบุคคลซึ่งกระทำการในนามของคนโดยสารหรือผู้ตราส่งนั้น และผู้ขนส่งตามความเป็นจริงเป็นผู้ดำเนินการโดยอาศัยอำนาจของผู้ขนส่งตามสัญญากระทำการขนส่งตลอดเส้นทางหรือส่วนหนึ่งของเส้นทางของการขนส่ง แต่มิได้เป็นผู้ขนส่งหลายคนหลายทอดตามความในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีการให้อำนาจเช่นนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๔๘ ถ้าผู้ขนส่งตามความเป็นจริงดำเนินการรับขนตลอดเส้นทางหรือบางส่วนของเส้นทาง การรับขนตามมาตรา ๔๗ ให้ผู้ขนส่งตามสัญญาและผู้ขนส่งตามความเป็นจริงอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ผู้ขนส่งตามสัญญารับผิดสำหรับการรับขนทั้งหมดตามที่มุ่งหมายในสัญญา ส่วนผู้ขนส่งตามความเป็นจริงให้รับผิดชอบเฉพาะการรับขนในส่วนที่ตนเป็นผู้ดำเนินการเท่านั้น เว้นแต่จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในหมวดนี้

มาตรา ๔๙ การกระทำและละเว้นการกระทำของผู้ขนส่งตามความเป็นจริงและของลูกจ้างและตัวแทนของผู้ขนส่งตามความเป็นจริงซึ่งกระทำภายในขอบเขตหน้าที่การงานของตนที่เกี่ยวกับการรับขนซึ่งดำเนินการโดยผู้ขนส่งตามความเป็นจริง ให้ถือว่าเป็นการกระทำและละเว้นการกระทำของผู้ขนส่งตามสัญญาด้วย

ในกรณีที่การรับขนดำเนินการโดยผู้ขนส่งตามความเป็นจริง ให้ถือว่าการกระทำและละเว้นการกระทำของผู้ขนส่งตามสัญญา และของลูกจ้างและตัวแทนของผู้ขนส่งตามสัญญาซึ่งกระทำภายในขอบเขตหน้าที่การงานของตน เป็นการกระทำและละเว้นการกระทำของผู้ขนส่งตามความเป็นจริงด้วย แต่การกระทำหรือละเว้นการกระทำเช่นนั้นไม่ทำให้ผู้ขนส่งตามความเป็นจริงต้องรับผิดชอบเกินกว่าจำนวนที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ความตกลงพิเศษที่ผู้ขนส่งตามสัญญาเข้าผูกพันนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ การละสิทธิหรือข้อต่อสู้ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือการบอกกล่าวไว้เป็นพิเศษถึงส่วนได้เสียที่จะได้รับเมื่อมีการส่งมอบ ณ ถิ่นปลายทางตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๓๙ ย่อมไม่มีผลกระทบ ต่อผู้ขนส่งตามความเป็นจริง เว้นแต่ผู้ขนส่งตามความเป็นจริงจะได้ตกลงด้วย

มาตรา ๕๐ การหักทวงที่จะทำต่อผู้ขนส่งหรือคำสั่งที่จะแจ้งแก่ผู้ขนส่งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะแจ้งแก่ผู้ขนส่งตามสัญญาหรือผู้ขนส่งตามความเป็นจริง แต่คำสั่งตามมาตรา ๓๒ จะมีผลต่อเมื่อได้แจ้งคำสั่งนั้นแก่ผู้ขนส่งตามสัญญาแล้วเท่านั้น

มาตรา ๕๑ ในการรับขนส่งซึ่งปฏิบัติการโดยผู้ขนส่งตามความเป็นจริง หากลูกจ้างหรือตัวแทนของ ผู้ขนส่งตามสัญญาหรือของผู้ขนส่งตามความเป็นจริงพิสูจน์ได้ว่าตนได้กระทำภายในขอบเขตหน้าที่ การงานของตน ลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่งนั้นย่อมมีสิทธิใช้ประโยชน์จากเงื่อนไขและเกณฑ์จำกัด ความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้บังคับกับผู้ขนส่งที่ตนเป็นลูกจ้างหรือตัวแทนได้ เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่า ลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่งนั้นได้กระทำการในลักษณะที่ไม่สามารถอ้างเกณฑ์จำกัดความรับผิดชอบ ตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๕๒ ในการรับขนส่งซึ่งดำเนินการโดยผู้ขนส่งตามความเป็นจริง ยอดรวมของค่าเสียหาย ที่จะได้รับการชดใช้จากผู้ขนส่งตามสัญญาและผู้ขนส่งตามความเป็นจริง และจากลูกจ้างและตัวแทนของ ผู้ขนส่งดังกล่าวที่กระทำภายในขอบเขตหน้าที่การงานของตน จะต้องไม่เกินจำนวนสูงสุดที่จะได้รับจาก ผู้ขนส่งตามสัญญาหรือจากผู้ขนส่งตามความเป็นจริงภายใต้พระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ บุคคลที่กล่าวในมาตรานี้ ไม่ต้องรับผิดชอบในจำนวนที่เกินกว่าเกณฑ์จำกัดความรับผิดชอบสำหรับบุคคลนั้น

มาตรา ๕๓ ข้อกำหนดใดๆ ที่มุ่งจะปลดปล่อยผู้ขนส่งตามสัญญาหรือผู้ขนส่งตามความเป็นจริง ให้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบหมวดนี้ หรือที่มุ่งกำหนดเกณฑ์จำกัดความรับผิดชอบให้ต่ำกว่าที่ใช้บังคับ ในหมวดนี้ ให้ข้อกำหนดนั้นเป็นโมฆะ แต่ความเป็นโมฆะของข้อกำหนดเช่นนั้นไม่ทำให้สัญญาทั้งฉบับ เป็นโมฆะ และสัญญานั้นยังคงอยู่ภายใต้บังคับแห่งหมวดนี้

หมวด ๕

การฟ้องเรียกค่าเสียหาย

มาตรา ๕๔ การฟ้องเรียกค่าเสียหายในการรับขนส่งคนโดยสาร สัมภาระ และของ ไม่ว่าจะฟ้อง ในมูลคดีตามพระราชบัญญัตินี้ มูลหนี้ตามสัญญา หนี้ที่เกิดจากมูลละเมิด หรือมูลหนี้อื่น จะกระทำได้นเฉพาะ ภายใต้อำนาจแห่งเงื่อนไขและเกณฑ์จำกัดความรับผิดชอบที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ผู้เสียหายไม่อาจได้รับค่าเสียหายเชิงลงโทษ หรือค่าเสียหายอื่นที่มีใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการฟ้องคดีตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๕๕ สิทธิในการฟ้องเรียกค่าเสียหายจากการรับขนทางอากาศเป็นอันระงับสิ้นไป ถ้าไม่มีการฟ้องคดีภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่อากาศยานถึงถิ่นปลายทาง หรือนับแต่วันที่อากาศยานนั้นควรจะได้ถึงแล้ว หรือนับแต่วันที่การรับขนได้หยุดลง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีตามพระราชบัญญัตินี้ การแปลงหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินให้เป็นสกุลเงินบาท ให้คำนวณ ณ วันที่ศาลมีคำพิพากษา โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย

หมวด ๖

การรับขนทางอากาศภายในประเทศ

มาตรา ๕๗ ให้นำความในพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การรับขนทางอากาศภายในประเทศโดยอนุโลม

มาตรา ๕๘ คดีที่เกี่ยวกับการรับขนทางอากาศภายในประเทศ ให้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๙ คดีที่เกี่ยวกับการรับขนทางอากาศภายในประเทศที่ค้างการพิจารณาอยู่ในศาลก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลนั้นพิจารณาต่อไปจนแล้วเสร็จโดยถือว่าคดีนั้นมิใช่คดีเกี่ยวกับการรับขนทางอากาศตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ อยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งไม่สามารถรองรับลักษณะพิเศษของการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศได้อย่างเหมาะสม สมควรให้มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์บางประการเกี่ยวกับการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับวิธีปฏิบัติระหว่างประเทศ รวมทั้งกำหนดให้นำหลักเกณฑ์ดังกล่าว มาใช้บังคับกับการรับขนทางอากาศภายในประเทศด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

เนื่องจากปัจจุบันการประกอบการรับขนทางอากาศไม่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ขนส่งสำหรับค่าเสียหายที่ผู้ขนส่งต้องจ่ายในกรณีคนโดยสารถึงแก่ความตายหรือบาดเจ็บ ความเสียหายแก่สินค้าที่รับขน และความเสียหายที่เกิดจากการล่าช้าในการรับขนและต้องนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๖ เข้ามาปรับใช้ทำให้ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยไม่จำกัด และทำให้ผู้เสียหายมีภาระในการพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลทางด้านเทคนิคและเป็นปัญหาในทางปฏิบัติมาโดยตลอด ประกอบกับรูปแบบของเอกสารการรับขนตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่เป็นรูปแบบเดียวกับที่ใช้อยู่ในทางปฏิบัติ และยังมีประเด็นปัญหาว่าบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์สามารถใช้บังคับกับการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศได้ด้วยหรือไม่ เพียงใด ทำให้คู่สัญญาการรับขนทางอากาศไม่มีความมั่นใจในสิทธิและหน้าที่ของตน และทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่ออุตสาหกรรมการขนส่งทางอากาศ รวมทั้งนโยบายการเปิดน่านฟ้าเสรีของประเทศไทย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายเฉพาะที่กำหนดรูปแบบของเอกสารการรับขนเพื่อรองรับการใช้ระบบ Electronic Ticketing รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ความรับผิดชอบของผู้ขนส่ง เพื่อให้การประกอบกิจการรับขนทางอากาศมีหลักเกณฑ์สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของนานาประเทศและสถานการณ์ปัจจุบันและเพื่อเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมการขนส่งทางอากาศของประเทศไทยให้สอดคล้องกับนโยบายการเปิดน่านฟ้าเสรี ตลอดจนคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการขนส่งทางอากาศ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๐ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ หน้า ๑๗

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยปัจจุบันการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งไม่สามารถรองรับลักษณะพิเศษของการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศได้อย่างเหมาะสม สมควรให้มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์บางประการเกี่ยวกับการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีปฏิบัติระหว่างประเทศ รวมทั้งกำหนดให้นำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้บังคับกับการรับขนทางอากาศภายในประเทศด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีขอบเขตการใช้บังคับกับการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ ทั้งกรณีที่เป็นการบินเพื่อสินจ้างรางวัลและการรับขนให้เปล่าที่ดำเนินการโดยบุคคลซึ่งประกอบการรับขนทางอากาศเพื่อพาณิชย์เป็นทางค้าปกติ แต่มิให้ใช้บังคับแก่การรับขนไปรษณีย์ภัณฑ์เนื่องจากผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบตามกฎหมายที่ใช้บังคับกับความสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นการเฉพาะ รวมทั้งกำหนดให้ใช้บังคับแก่การรับขนทางอากาศภายในประเทศโดยอนุโลม (มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๕) ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์

ของกฎหมายที่ต้องการให้สันนิษฐานว่าผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ได้กำหนดให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้บังคับเฉพาะกับช่วงที่ดำเนินการรับขนทางอากาศ ในกรณีที่การรับขนดังกล่าวมีการรับขนโดยรูปแบบอื่นด้วย เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในอนุสัญญาฯ (มาตรา ๔๔)

๒. กำหนดให้ข้อกำหนดใด ๆ ที่มุ่งจะปลดปล่อยผู้ขนส่งให้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบหรือมุ่งกำหนดเกณฑ์จำกัดความรับผิดชอบให้ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้เป็นโมฆะ แต่ความเป็นโมฆะของข้อกำหนดดังกล่าวไม่ทำให้สัญญาทั้งฉบับเป็นโมฆะ และสัญญาดังกล่าวยังคงอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๗ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๕๑)

๓. กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับเอกสารการรับขน ความรับผิดชอบและข้อจำกัดความรับผิดชอบของผู้ขนส่ง ในการรับขนคนโดยสารและสัมภาระทางอากาศระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับอนุสัญญาเพื่อการรวบรวมกฎเกณฑ์บางประการสำหรับการรับขนระหว่างประเทศทางอากาศ (Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air) หรืออนุสัญญามอนทรีออล ค.ศ. ๑๙๙๙ ดังต่อไปนี้

๓.๑ กำหนดให้มีการส่งมอบเอกสารการรับขนซึ่งมีรายการตามที่กำหนดหรืออาจจะใช้วิธีอื่นซึ่งมีข้อมูลตามรายการที่กำหนดให้ต้องมีในเอกสารการรับขนแทนได้ แต่ผู้ขนส่งต้องเสนอที่จะส่งมอบเอกสารซึ่งแสดงข้อมูลดังกล่าวให้แก่ผู้โดยสารด้วย ทั้งนี้ เพื่อรองรับการใช้ระบบ Electronic Ticketing (มาตรา ๗)

๓.๒ กำหนดให้ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบในความเสียหายต่อชีวิตและร่างกายของคนโดยสารที่เกิดขึ้นในอากาศยานหรือในระหว่างการดำเนินการให้คนโดยสารขึ้นหรือลงจากอากาศยาน (มาตรา ๘) และกำหนดให้ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบในความเสียหายต่อสัมภาระของคนโดยสารที่อยู่ในหน้าที่ดูแลรักษาของตน โดยแบ่งเป็นกรณีสัมภาระลงทะเบียน และกรณีสัมภาระไม่ลงทะเบียนหรือสิ่งของส่วนตัวที่คนโดยสารนำติดตัวไปในอากาศยาน (มาตรา ๙) รวมทั้งกำหนดให้ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากกรณีล่าช้าในการรับขน (มาตรา ๑๐) ทั้งนี้ ผู้ขนส่งอาจหลุดพ้นความรับผิดชอบทั้งหมดหรือบางส่วนได้ตามเหตุที่กำหนด (มาตรา ๑๑)

๓.๓ กำหนดจำนวนจำกัดความรับผิดชอบของผู้ขนส่ง ทั้งสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อชีวิตและร่างกายของคนโดยสาร ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสัมภาระ และความเสียหายที่เกิดขึ้นจากกรณีล่าช้าในการรับขน ทั้งต่อคนโดยสารและสัมภาระ (มาตรา ๑๒ วรรคสอง มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔) รวมทั้งกำหนดกรณี que ผู้ขนส่งไม่สามารถใช้สิทธิในการจำกัดจำนวนความรับผิดชอบได้ (มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๕) การจำกัดจำนวนความรับผิดชอบดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการที่ศาลจะนำค่าธรรมเนียมศาลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีตลอดจนดอกเบี้ยที่ศาลพิพากษาให้แก่โจทก์มารวมด้วย เว้นแต่ค่าเสียหายที่ศาลพิพากษาให้แก่โจทก์ไม่เกินจำนวนที่ผู้ขนส่งได้เสนอต่อโจทก์ภายในระยะเวลาหกเดือนนับแต่วันที่เกิดเหตุ หรือก่อนวันยื่นฟ้องคดี ถ้าได้ฟ้องคดีก่อนสิ้นระยะเวลาดังกล่าว (มาตรา ๑๖)

๓.๔ กำหนดให้ผู้ขนส่งจ่ายเงินล่วงหน้าเพื่อใช้ตามความจำเป็นเฉพาะหน้าให้แก่ผู้ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่อากาศยานเกิดอุบัติเหตุ (มาตรา ๑๘)

๓.๕ กำหนดให้ลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่งมีสิทธิที่จะใช้เงื่อนไขและเกณฑ์จำกัดความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้ขนส่ง หากพิสูจน์ได้ว่าตนได้กระทำภายในขอบเขตหน้าที่การงานของตน และกำหนดมิให้ใช้สิทธิดังกล่าวในกรณีที่ความเสียหายเป็นผลมาจากการกระทำ หรือละเว้นการกระทำโดยจงใจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือโดยละเลยไม่เอาใจใส่ทั้งที่รู้ว่าความเสียหายนั้นอาจเกิดขึ้น (มาตรา ๑๙)

๓.๖ กำหนดหน้าที่ของผู้มีสิทธิรับสัมภาระในการหักทวงต่อผู้ขนส่ง ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่สัมภาระลงทะเบียน หรือกรณีล่าช้าในการรับขน และกำหนดผลในกรณีที่ผู้มีสิทธิรับสัมภาระไม่หักทวงต่อผู้ขนส่งภายในระยะเวลาที่กำหนด (มาตรา ๒๐)

๓.๗ กำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ขนส่งแต่ละทอด ในกรณีที่เป็น การขนส่งหลายคนหลายทอดซึ่งเป็นการรับขนเดียวโดยไม่แบ่งแยก รวมทั้งกำหนดสิทธิในการฟ้องผู้ขนส่งแต่ละทอดของ คนโดยสาร หรือผู้มีสิทธิในค่าสินไหมทดแทนอันเกี่ยวกับคนโดยสาร (มาตรา ๒๑)

๔. กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับเอกสารการรับขน ความรับผิดชอบและข้อจำกัดความรับผิดของผู้ขนส่ง ในการรับขนของทางอากาศระหว่างประเทศ ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการรวบรวมกฎเกณฑ์บางประการเกี่ยวกับการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศฯ ดังต่อไปนี้

๔.๑ กำหนดให้มีการส่งมอบใบตราส่งทางอากาศ หรืออาจจะใช้วิธีอื่นซึ่งมีบันทึกการรับขนที่จะดำเนินการแทนการส่งมอบใบตราส่งทางอากาศ และในกรณีที่มีการใช้วิธีอื่นและผู้ตราส่งร้องขอ ผู้ขนส่งต้องส่งมอบใบรับของให้แก่ผู้ตราส่งด้วย ทั้งนี้ ใบตราส่งทางอากาศและใบรับของต้องมีรายการตามที่กำหนด (มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓)

๔.๒ กำหนดให้ผู้ตราส่งต้องจัดทำใบตราส่งทางอากาศเป็นต้นฉบับ จำนวน ๓ ฉบับ ในกรณีที่มีการส่งมอบใบตราส่งทางอากาศ รวมทั้งต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (มาตรา ๒๕) และกำหนดให้ผู้ตราส่งต้องรับผิดชอบในความถูกต้องของรายการและข้อความที่ระบุในใบตราส่งทางอากาศ หรือที่ให้แก่ผู้ขนส่งเพื่อระบุไว้ในใบรับของหรือในบันทึกโดยวิธีอื่น (มาตรา ๒๘)

๔.๓ กำหนดสิทธิของผู้ขนส่งหรือผู้ตราส่งในการเรียกให้จัดทำใบตราส่งทางอากาศ หรือเรียกให้ส่งมอบใบรับของแยกต่างหากจากกัน ในกรณีที่มีของมากกว่าหนึ่งหีบห่อ (มาตรา ๒๖)

๔.๔ กำหนดให้ใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของเป็นพยานหลักฐานเบื้องต้นของการทำสัญญาการรับขน และเงื่อนไขการรับขนที่ระบุในใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของ (มาตรา ๒๙) และกำหนดให้การไม่ออกใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของ หรือการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ไม่มีผลกระทบต่อความมีอยู่หรือความสมบูรณ์ของสัญญาการรับขนซึ่งยังคงอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๗)

๔.๕ กำหนดสิทธิและหน้าที่ของผู้ขนส่ง ผู้ตราส่ง และผู้รับตราส่งกรณีต่าง ๆ เช่น กำหนดให้ผู้ขนส่งอาจเรียกให้ผู้ตราส่งส่งมอบเอกสารที่แสดงถึงสภาพแห่งของเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพิธีการทางศุลกากรหรือพิธีการอื่นตามที่จำเป็น (มาตรา ๒๔) กำหนดให้ผู้ขนส่งแจ้งให้ผู้ตราส่งทราบโดยพลัน ในกรณีพ้นวิสัยที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตราส่ง (มาตรา ๓๐ วรรคสาม) กำหนดให้ผู้ขนส่งแจ้งให้ผู้รับตราส่งทราบเมื่อของมาถึงถิ่นปลายทาง (มาตรา ๓๑ วรรคสอง) กำหนดให้ผู้ตราส่งจัดข้อมูลและเอกสารที่จำเป็นต่อการปฏิบัติตามพิธีการต่าง ๆ ก่อนที่จะส่งมอบของให้แก่ผู้รับตราส่ง (มาตรา ๓๔) หรือกำหนดให้ผู้ตราส่งหรือผู้รับตราส่งสามารถบังคับใช้สิทธิในการจัดการของตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ได้ในนามตนเอง ไม่ว่าจะกระทำเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือของบุคคลอื่น (มาตรา ๓๒)

๔.๖ กำหนดให้ผู้ตราส่งมีสิทธิจัดการกับของ เมื่อได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันตามสัญญาการรับขน โดยต้องไม่ใช้สิทธิในทางที่จะเกิดความเสียหายแก่ผู้ขนส่งหรือผู้ตราส่งรายอื่นและกำหนดให้สิทธิของผู้ตราส่งจะสิ้นสุดลงเมื่อสิทธิของผู้รับตราส่งเกิดขึ้น (มาตรา ๓๐ วรรคห้า)

๔.๗ กำหนดให้ผู้รับตราส่งมีสิทธิเรียกให้ผู้ขนส่งส่งมอบของให้แก่ตน เมื่อของมาถึงถิ่นปลายทาง และผู้รับตราส่งได้ชำระค่าภาระติดพัน รวมทั้งได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับขนครบถ้วนแล้ว (มาตรา ๓๑)

๔.๘ กำหนดให้ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบในความเสียหายจากกรณีที่ของถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายที่เกิดขึ้นในระหว่างการรับขนทางอากาศ ซึ่งรวมถึงช่วงเวลาที่ของอยู่ในหน้าที่ดูแลรักษาของผู้ขนส่งด้วย (มาตรา ๓๕) รวมทั้งต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากกรณีล่าช้าในการรับขน (มาตรา ๓๖) และกำหนดให้ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตราส่ง หากผู้ขนส่งไม่เรียก

ให้ผู้ตราส่งแสดงใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของ (มาตรา ๓๐ วรรคสี่) รวมทั้งกำหนดเหตุยกเว้นความรับผิดของผู้ขนส่งในกรณีที่เกิดความเสียหายดังกล่าว (มาตรา ๓๕ วรรคสอง)

๔.๙ กำหนดให้ผู้ตราส่งต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการที่ข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามพิธีการต่าง ๆ ขาดหาย ไม่เพียงพอ หรือผิดแบบแผน (มาตรา ๓๔)

๔.๑๐ กำหนดจำนวนจำกัดความรับผิดของผู้ขนส่งในการรับขนของ ทั้งกรณีที่ของถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหาย และกรณีล่าช้าในการรับขน (มาตรา ๓๗) รวมทั้งกำหนดเกณฑ์ในการคือน้ำหนักซึ่งจะใช้เป็นข้อพิจารณาในการกำหนดจำนวนเงินสำหรับการจำกัดความรับผิดของผู้ขนส่ง (มาตรา ๓๘)

๔.๑๑ กำหนดให้ลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่งมีสิทธิที่จะใช้เงื่อนไขและเกณฑ์จำกัดความรับผิดเช่นเดียวกับผู้ขนส่ง หากพิสูจน์ได้ว่าตนได้กระทำภายในขอบเขตหน้าที่การงานของตน (มาตรา ๔๑)

๔.๑๒ กำหนดหน้าที่ของผู้มีสิทธิรับของในการทักท้วงต่อผู้ขนส่งกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ของหรือกรณีล่าช้าในการรับขน และกำหนดผลในกรณีที่ผู้มีสิทธิรับของไม่ทักท้วงต่อผู้ขนส่งภายในระยะเวลาที่กำหนด (มาตรา ๔๒)

๔.๑๓ กำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดของผู้ขนส่งแต่ละทอด ในกรณีที่มีการขนส่งหลายคนหลายทอดซึ่งเป็นการรับขนเดียวโดยไม่แบ่งแยก และกำหนดสิทธิในการฟ้องผู้ขนส่งแต่ละทอดของผู้ตราส่งหรือผู้รับตราส่ง (มาตรา ๔๓)

๕. กำหนดขอบเขตและเงื่อนไขความรับผิดของผู้ขนส่งตามสัญญา และผู้ขนส่งตามความจริง (มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗) กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำของผู้ขนส่งตามสัญญาและผู้ขนส่งตามความจริง รวมถึงลูกจ้างและตัวแทนของผู้ขนส่งดังกล่าว (มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘) และสิทธิในการใช้ประโยชน์จากเงื่อนไขข้อจำกัดความรับผิดของลูกจ้างและตัวแทนของผู้ขนส่งตามสัญญาและผู้ขนส่งตามความเป็นจริง (มาตรา ๔๙) รวมทั้งกำหนดยอดรวมของค่าเสียหายที่จะได้รับชดใช้จากผู้ขนส่งตามสัญญาหรือผู้ขนส่งตามความเป็นจริง (มาตรา ๕๐)

๖. กำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาในการฟ้องเรียกค่าเสียหายในการรับขน ทั้งในกรณีการรับขนคนโดยสาร สัมภาระ และของ (มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓)

๗. กำหนดให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นเกณฑ์ในการคำนวณเพื่อแปลงหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินเป็นสกุลเงินบาทในกรณีที่มีการฟ้องคดีตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๔)

๘. กำหนดให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเป็นศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีที่เกี่ยวกับการรับขนทางอากาศภายในประเทศ (มาตรา ๕๖)

๙. กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับคดีที่เกี่ยวกับการรับขนทางอากาศภายในประเทศที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕๗)

นางจรรวณ ดวงวิชัย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “นำผ่าน” ระหว่างบทนิยามคำว่า “นำเข้า” และคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

“นำผ่าน” หมายความว่า นำหรือส่งสินค้าผ่านราชอาณาจักรโดยมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของการขนส่งนอกราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการพักสินค้า การเปลี่ยนถ่ายยานพาหนะ หรือการเพิ่มหรือเปลี่ยนภาชนะบรรจุสินค้าในราชอาณาจักรเพื่อประโยชน์ในการขนส่ง หรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ จะต้องไม่มีการใช้ประโยชน์ใด ๆ ซึ่งสินค้านั้นในราชอาณาจักร”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๕/๑ ในกรณีที่จำเป็นหรือสมควร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดสินค้าใดที่นำผ่านให้เป็นสินค้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๕ ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่ ซึ่งรวมถึงการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้า”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๗/๑ เมื่อได้มีประกาศกำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำผ่านตามมาตรา ๕/๑ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดนำผ่านซึ่งสินค้านั้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมาย

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดท่าหรือที่แห่งใดในราชอาณาจักรเป็นที่ที่จะต้องส่งออก นำเข้า หรือนำผ่านตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ บทกฎหมายว่าด้วยการศุลกากรและอำนาจพนักงานศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ในส่วนที่ว่าด้วยการตรวจของและป้องกันการลักลอบหนีศุลกากร การตรวจค้น การยึดและริบของ หรือการจับกุมผู้กระทำความผิด การสำแดงเท็จ และการฟ้องร้อง ให้ใช้บังคับแก่การส่งออกการนำเข้า หรือการนำผ่านตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่ผลิต หรือสถานที่เก็บสินค้า หรือยานพาหนะของผู้ประกอบการส่งออก นำเข้า หรือนำผ่าน หรือของบุคคลใดในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจค้นสินค้าหรือตรวจสอบเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากผู้ประกอบการส่งออก นำเข้า หรือนำผ่าน หรือจากบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๒๐/๑ ผู้ใดนำผ่านซึ่งสินค้าที่ได้มีการประกาศกำหนดให้เป็นสินค้าต้องห้ามนำผ่านตามมาตรา ๕/๑ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๗/๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับเป็น

เงินสองเท่าครึ่งของสินค้าที่นำผ่าน หรือทั้งจำทั้งปรับ กับให้รับสินค้ารวมทั้งสิ่งที่ใช้บรรจุและพาหนะใด ๆ ที่ใช้ในการบรรทุกสินค้าซึ่งเกี่ยวเนื่องกับความผิดรวมทั้งพาหนะที่ใช้ลากจูงพาหนะบรรทุกสินค้านั้นเสีย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๒๐ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๕/๑ นอกเหนือจากกรณีที่มีบัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๒๒/๑ ผู้ใดนำผ่านซึ่งสินค้าโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๒๓/๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีกรมศุลกากรหรือคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรมาใช้บังคับกับการเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความใน (๒) และ (๓) ของอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ใบอนุญาตส่งออก นำเข้า หรือนำผ่าน ฉบับละ ๕๐ บาท

(๓) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

หนังสือรับรองคุณภาพสินค้า หรือหนังสือรับรองอื่น

ตามมาตรา ๕ (๕) และมาตรา ๕/๑ ฉบับละ ๑๐๐ บาท”

มาตรา ๑๒ บรรดาประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันการขนส่งสินค้าผ่านแดนและการถ่ายลำในราชอาณาจักรเพื่อส่งต่อไปยังประเทศอื่นมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สมควรกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลสินค้าที่นำผ่านให้มีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันการใช้วิธีการนำผ่านเป็นช่องทางในการลักลอบส่งออกหรือนำเข้าสินค้า และเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในกลไกการจัดระเบียบการนำผ่านสินค้าเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของรัฐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าประกาศใช้ฉบับแรก โดยผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี คือ พระราชบัญญัติการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยมีหลักการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง และมีผลให้ยกเลิกกฎหมายฉบับก่อน ๆ จำนวน ๓ ฉบับ คือ (๑) พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒ (๒) พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗ และ (๓) พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๐ ต่อมาสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแห่งพระราชบัญญัติการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประกาศใช้พระราชบัญญัติการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ดังนั้น กฎหมายว่าด้วยการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ตามลำดับดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๗๔ วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๒ ฉบับพิเศษ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า บางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒ ได้ประกาศใช้มานานแล้ว สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจและการค้าในปัจจุบัน และโดยที่เป็นการสมควรให้รัฐบาลมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับสินค้าบางประเภทที่จะส่งออกปอกหรือนำเข้าในราชอาณาจักร กับให้มีอำนาจในการดำเนินการจัดระเบียบการค้ากับต่างประเทศ ให้เป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อยเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ และก่อให้เกิดความเชื่อถือแก่นานาประเทศยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการส่งออกปอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ๆ คำว่า “ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้า และคำว่า “นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (มาตรา ๔)

๒. กำหนดในกรณีที่เป็นหรือสมควรเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สาธารณประโยชน์ การสาธารณสุข ความมั่นคงของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดของรัฐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดใน ๖ เรื่อง (มาตรา ๕)

๑) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าต้องห้ามในการส่งออกหรือในการนำเข้า

๒) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือในการนำเข้า ซึ่งเมื่อได้มีประกาศกำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือในการนำเข้าแล้วห้ามมิให้ผู้ใดส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้านั้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ทั้งนี้ การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๕ (๒) และมาตรา ๗)

๓) กำหนดประเภท ชนิด คุณภาพ มาตรฐาน จำนวน ปริมาตร ขนาด น้ำหนัก ราคา ชื่อที่ใช้ในทางการค้า ตรา เครื่องหมายการค้า ถิ่นกำเนิด สำหรับสินค้าที่ส่งออกหรือนำเข้า ตลอดจนกำหนดประเทศที่ส่งไปหรือประเทศที่ส่งมาซึ่งสินค้านั้น

๔) กำหนดประเภทและชนิดของสินค้าที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษในการส่งออกหรือในการนำเข้า

๕) กำหนดให้สินค้าใดที่ส่งออกหรือนำเข้าเป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองคุณภาพสินค้า หรือหนังสือรับรองอื่นใดตามความตกลงหรือประเพณีทางการค้าระหว่างประเทศ

๖) กำหนดมาตรการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการจัดระเบียบในการส่งออกหรือนำเข้าตามพระราชบัญญัตินี้

๓. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษ รวมถึงแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษในการส่งออกหรือในการนำเข้า (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้มีคณะกรรมการการค้าต่างประเทศ หรือ “กคต.” โดยให้ กคต. ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมพาณิชย์สัมพันธ์ อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมเศรษฐกิจ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศเป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ ให้กรรมการการค้าต่างประเทศเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ กคต. (มาตรา ๘)

๕. กำหนดให้ กคต. มีอำนาจหน้าที่ในการวางข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานของ กคต. โดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ศึกษาวิเคราะห์และวิจัยเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งเสนอโครงการ แผนงาน หรือมาตรการเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงภาวะการค้าระหว่างประเทศต่อรัฐมนตรี และให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนี้ กคต. ยังมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการได้ (มาตรา ๙ และมาตรา ๑๒)

๖. กำหนดการประชุมของ กคต. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก (มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑)

๗. กำหนดให้จัดตั้ง “กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ” ขึ้นในกระทรวงพาณิชย์เป็นทุนหมุนเวียนใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินอื่น ได้แก่ ค่าธรรมเนียมพิเศษตามมาตรา ๖ เงินและทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากรัฐบาลหรือจากแหล่งต่าง ๆ ภายในประเทศ หรือต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลอื่น ดอกผลของกองทุน โดยให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการ การบริหารกองทุน และการจัดสรรเงินกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กำหนดโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๑๓)

๘. กำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจนำเงินกองทุนไปหาดอกผลได้โดยการฝากออมทรัพย์ หรือฝากประจำกับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดท่าหรือที่แห่งใดในราชอาณาจักรเป็นที่ที่จะต้องส่งออกหรือนำเข้าตามพระราชบัญญัตินี้

๑๐. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำการของผู้ประกอบการส่งออกหรือนำเข้าในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือเรียกเอกสารหรือหลักฐาน หรือยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งของซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือสั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชี เอกสารหรือหลักฐาน และในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้แสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘)

๑๑. ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ในวันหยุดราชการหรือนอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติไม่ว่าในหรือนอกเวลาราชการ จะต้องเสียค่าป่วยการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานดังกล่าวตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง และจ่ายค่าพาหนะเดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายไปจริง (มาตรา ๑๙)

๑๒. กำหนดโทษทางอาญา (มาตรา ๒๐ – มาตรา ๒๓)

๑๒.๑ อัตราโทษสูงสุด สำหรับในกรณีผู้ใดส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้าต้องห้ามตามมาตรา ๕ (๑) หรือฝ่าฝืนมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (เมื่อได้มีประกาศกำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตแล้วห้ามมิให้ผู้ใดส่งออกหรือนำเข้าสินค้านั้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมาย) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับเป็นเงินห้าเท่าของสินค้าที่ส่งออกหรือนำเข้า หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๒.๓ อัตราโทษต่ำสุด สำหรับในกรณีผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๓. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับโดยให้บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่างที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงมีผลใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๔)

๑๔. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๕)

๑) ค่าร้องฉบับละ ๒๐ บาท

๒) ใบอนุญาตส่งออกหรือนำเข้าฉบับละ ๕๐ บาท

๓) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองคุณภาพสินค้า หรือหนังสือรับรองอื่นตาม
มาตรา ๕ (๕) ฉบับละ ๑๐๐ บาท

๔) คัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร หน้าละ ๑๐ บาท

๕) รับรองสำเนาเอกสาร ฉบับละ ๕๐ บาท

๒. พระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๘๙ ก วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันการขนส่งสินค้าผ่านแดนและการถ่ายลำในราชอาณาจักรเพื่อส่งต่อไปยังประเทศอื่น
มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สมควรกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลสินค้าที่นำผ่านให้มีความรัดกุมมาก
ยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันการใช้วิธีการนำผ่านเป็นช่องทางในการลักลอบส่งออกหรือนำเข้าสินค้า และเป็นการ
เสริมสร้างประสิทธิภาพในกลไกการจัดระเบียบการนำผ่านสินค้า เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของรัฐ จึงจำเป็นต้อง
ตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘
มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มบทนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักร
ซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ คำว่า “นำผ่าน” หมายความว่า นำหรือส่งสินค้าผ่านราชอาณาจักรโดยมีจุดเริ่มต้นและ
จุดสิ้นสุดของการขนส่งนอกราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการพักสินค้า การเปลี่ยนถ่ายยานพาหนะ หรือการเพิ่ม
หรือเปลี่ยนภาชนะบรรจุสินค้าในราชอาณาจักรเพื่อประโยชน์ในการขนส่งหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ จะต้องไม่มีการใช้
ประโยชน์ใด ๆ ซึ่งสินค้านั้นในราชอาณาจักร (มาตรา ๓)

๒. ให้เพิ่มมาตรา ๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักร
ซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยกำหนดในกรณีที่จำเป็นหรือสมควร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของ
คณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดสินค้าใดที่นำผ่านให้เป็นสินค้าที่ต้องปฏิบัติตาม
มาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๕ ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่
ประเทศไทยมีอยู่ ซึ่งรวมถึงการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้า (มาตรา ๔)

๓. ให้เพิ่มมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักร
ซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยกำหนดให้เมื่อได้มีการประกาศกำหนดสินค้าใดเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำผ่าน
ตามมาตรา ๕/๑ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดนำผ่านซึ่งสินค้านั้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
พาณิชย์หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมาย ทั้งนี้ การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้า
ในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดเพิ่มเติมอำนาจ

ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดท่าหรือที่แห่งใดในราชอาณาจักรเป็นที่ที่จะต้องส่งออก หรือนำเข้าตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ครอบคลุมถึงการกำหนดท่าหรือที่แห่งใดในราชอาณาจักรเป็นที่ที่จะต้องนำผ่านตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย และกำหนดเพิ่มสำหรับกรณีการนำบรรทุกหมายความว่าด้วยการศุลกากรและอำนาจพนักงานศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ในส่วนที่ว่าด้วยการตรวจของและการป้องกันการลักลอบหนีศุลกากร การตรวจค้น การยึดและริบของหรือการจับกุมผู้กระทำความผิด การสำแดงเท็จ และการฟ้องร้อง ให้ใช้บังคับแก่การส่งออกหรือการนำเข้าตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ครอบคลุมถึงการใช้บังคับแก่การนำผ่านตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดเพิ่มเติมอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่ผลิตหรือสถานที่เก็บสินค้า หรือยานพาหนะของผู้ประกอบการส่งออก หรือนำเข้า หรือของบุคคลใดในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นให้ครอบคลุมถึงการเข้าไปในสถานที่ตั้งกล่าวของผู้ประกอบการนำผ่านด้วย ทั้งนี้ เพื่อตรวจค้นสินค้าหรือตรวจสอบเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดเพิ่มเติมอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเรียกเอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากผู้ประกอบการส่งออก หรือนำเข้า หรือจากบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมถึงการเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากผู้ประกอบการนำผ่านด้วย (มาตรา ๗)

๖. ให้เพิ่มมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยกำหนดให้ผู้ใดนำผ่านซึ่งสินค้าที่ได้มีการประกาศกำหนดให้เป็นสินค้าต้องห้ามนำผ่านตามมาตรา ๕/๑ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๗/๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับเป็นเงิน ๒ เท่าครึ่งของสินค้าที่นำผ่าน หรือทั้งจำทั้งปรับ กับให้ริบสินค้านั้นทั้งสิ่งที่ใช้บรรจุและพาหนะใด ๆ ที่ใช้ในการบรรทุกสินค้าซึ่งเกี่ยวเนื่องกับความผิด รวมทั้งพาหนะที่ใช้ลากจูงพาหนะบรรทุกสินค้านั้นเสีย และให้นำความในมาตรา ๒๐ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจ่ายเงินสินบนแก่ผู้นำจับ และการจ่ายเงินรางวัลแก่ผู้จับมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๕/๑ นอกเหนือจากบทกำหนดโทษที่บัญญัติไว้ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘)

๗. ให้เพิ่มมาตรา ๒๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยกำหนดให้ผู้ใดนำผ่านซึ่งสินค้าโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เกี่ยวกับการกำหนดท่าหรือที่แห่งใดในราชอาณาจักรเป็นที่ที่จะต้องส่งออก นำเข้า หรือนำผ่านตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งออกตามมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๙)

๘. ให้เพิ่มมาตรา ๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยกำหนดให้อธิบดีกรมศุลกากรหรือคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรมีอำนาจเปรียบเทียบบรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรมาใช้บังคับกับการเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม (มาตรา ๑๐)

๙. ให้ยกเลิกความใน (๒) และ (๓) ของอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยแก้ไขเพิ่มคำว่า “นำผ่าน” ไว้ในอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้ด้วย (มาตรา ๑๑)

“(๒) ใบอนุญาตส่งออก นำเข้า หรือนำผ่าน ฉบับละ ๕๐ บาท

(๓) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองคุณภาพสินค้า หรือหนังสือรับรองอื่นสำหรับการนำผ่านสินค้าตามมาตรา ๕/๑ ฉบับละ ๑๐๐ บาท”

๑๐. บรรดาประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๒)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การให้สิทธิแก่ผู้สมัครเป็นสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติบางกรณี
และการโอนเงินจากกองทุนประกันสังคมในกรณีชราภาพไปยังกองทุนการออมแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการให้สิทธิแก่ผู้สมัครเป็นสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติ
บางกรณีและการโอนเงินจากกองทุนประกันสังคมในกรณีชราภาพไปยังกองทุนการออมแห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการให้สิทธิแก่ผู้สมัครเป็นสมาชิกของ
กองทุนการออมแห่งชาติบางกรณีและการโอนเงินจากกองทุนประกันสังคมในกรณีชราภาพไปยังกองทุน
การออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนการออมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนการออมแห่งชาติ

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนการออมแห่งชาติ

“ผู้ประกันตน” หมายความว่า ผู้ประกันตนตามกฎหมายว่าด้วยประกันสังคมซึ่งได้รับประโยชน์
ทดแทนกรณีชราภาพตามมาตรา ๘/๑ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ

ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคล ซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตรา การจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับ ประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

มาตรา ๔ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ หากในวันที่สมัคร เป็นสมาชิก ผู้สมัครผู้ใดมีอายุห้าสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป ให้ผู้นั้นมีสิทธิเป็นสมาชิกต่อไปได้อีกสิบปีนับแต่วันที่ สมัครเป็นสมาชิก และเมื่อเป็นสมาชิกครบสิบปีหรือเมื่อสมาชิกซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปลาออก จากการเป็นสมาชิก ให้ถือว่าเป็นกรณีที่สมาชิกสิ้นสมาชิกภาพเพราะอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ตามกฎหมาย ว่าด้วยกองทุนการออมแห่งชาติ

ให้ผู้สมัครเป็นสมาชิกที่มีอายุห้าสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปซึ่งได้สมัครก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ มีผลใช้บังคับได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ผู้ประกันตน มีสิทธิแสดงความจำนงโอนมาเป็นสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนและสำนักงานประกันสังคม ร่วมกันกำหนด

ให้ออมเงินของผู้ประกันตนที่แสดงความจำนงตามวรรคหนึ่งทั้งจำนวนจากกองทุนประกันสังคม มาเป็นเงินสะสมในบัญชีรายบุคคลของสมาชิกรายนั้นที่มีอยู่กับกองทุน แต่รัฐบาลไม่ต้องจ่ายเงินสมทบ เข้ากองทุน

ในกรณีที่ผู้แสดงความจำนงเป็นสมาชิกตามวรรคหนึ่งมีอายุห้าสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป ให้ผู้นั้นมีสิทธิ เช่นเดียวกับกับผู้สมัครเป็นสมาชิกตามมาตรา ๔

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระบบการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานเดียวกัน และเปิดโอกาสให้ผู้สมัครเป็นสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติที่มีอายุห้าสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปในวันที่สมัครเป็นสมาชิก มีสิทธิเป็นสมาชิกต่อไปได้อีกสิบปีนับแต่วันดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการให้สิทธิแก่ผู้สมัครเป็นสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติบางกรณี
และการโอนเงินจากกองทุนประกันสังคมในกรณีชราภาพไปยังกองทุนการออมแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

เนื่องจากพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ซึ่งกำหนดให้จัดตั้งกองทุนการออมแห่งชาติ เพื่อเป็นช่องทางการออมเพื่อการเกษียณสำหรับแรงงานนอกระบบ และเป็นหลักประกันการจ่ายบำนาญให้แก่สมาชิกเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งกระทรวงการคลังเห็นควรให้มีการดำเนินการตามหลักการของพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติต่อไปนั้น ยังไม่ได้มีการออกกฎกระทรวงที่จำเป็นต้องออกตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ จำนวน ๗ ฉบับเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานของกองทุน เพื่อให้กองทุนสามารถเปิดรับสมาชิกและดำเนินการได้

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่ควรมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลด้านหลักประกันกรณีบำนาญชราภาพเพียงแห่งเดียว คือกองทุนการออมแห่งชาติ และจากการหารือกับสำนักงานประกันสังคม จึงจำเป็นต้องออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยประกันสังคม เพื่อยกเลิกการดำเนินการตามมาตรา ๔๐ กรณีบำนาญชราภาพและแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ เพื่อรับโอนผู้ประกันตนและเงินของผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ กรณีบำนาญชราภาพซึ่งรวมถึงผู้ประกันตนที่อายุเกิน ๖๐ ปี

การดำเนินการของพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ การออกกฎกระทรวงจำนวน ๗ ฉบับ การออกพระราชกฤษฎีกาตามกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และการแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี จึงได้ตราพระราชบัญญัติการให้สิทธิแก่ผู้สมัครเป็นสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติบางกรณี และการโอนเงินจากกองทุนประกันสังคมในกรณีชราภาพไปยังกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ มีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๙๒ ก วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๑๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระบบการออม เพื่อการดำรงชีพยามชราภาพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานเดียวกัน และเปิดโอกาสให้ผู้สมัครเป็นสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติที่มีอายุห้าสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปในวันที่สมัครเป็นสมาชิก มีสิทธิเป็นสมาชิกต่อไปได้อีกสิบปีนับแต่วันดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการให้สิทธิแก่ผู้สมัครเป็นสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติบางกรณี และการโอนเงินจากกองทุนประกันสังคมในกรณีชราภาพไปยังกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บทนิยามศัพท์ (มาตรา ๓)

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนการออมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนการออมแห่งชาติ

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนการออมแห่งชาติ

“ผู้ประกันตน” หมายความว่า ผู้ประกันตนตามกฎหมายว่าด้วยประกันสังคมซึ่งได้รับประโยชน์

ทดแทนกรณีชราภาพตามมาตรา ๘/๑ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคล ซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

๒. กำหนดให้ภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ หากในวันที่สมัครเป็นสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนการออมแห่งชาติ ผู้สมัครผู้ใดมีอายุ ๕๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ให้ผู้นั้นมีสิทธิเป็นสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติต่อไปได้อีก ๑๐ ปี นับแต่วันที่สมัครเป็นสมาชิก และเมื่อเป็นสมาชิกของกองทุนครบ ๑๐ ปี หรือเมื่อสมาชิกซึ่งมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปลาออกจากการเป็นสมาชิกให้ถือว่าเป็นกรณีที่สมาชิกสิ้นสมาชิกภาพเพราะอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนการออมแห่งชาติ และกำหนดให้ผู้สมัครเป็นสมาชิกที่มีอายุ ๕๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งได้สมัครก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับได้รับสิทธิดังกล่าวด้วย (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ผู้ประกันตนตามกฎหมายว่าด้วยประกันสังคมซึ่งได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพตามมาตรา ๘/๑ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๕๔ มีสิทธิแสดงความจำนงโอนมาเป็นสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนการออมแห่งชาติ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนการออมแห่งชาติและสำนักงานประกันสังคมร่วมกันกำหนด และให้ออนเงินของผู้ประกันตนที่แสดงความจำนงดังกล่าวทั้งจำนวนจากกองทุนประกันสังคม มาเป็นเงินสะสมในบัญชีรายบุคคลของสมาชิก รายนั้นที่มีอยู่กับกองทุนการออมแห่งชาติ แต่รัฐบาลไม่ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนการออมแห่งชาติ และกำหนดให้ในกรณีที่ผู้แสดงความจำนงเป็นสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติดังกล่าวมีอายุ ๕๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ให้ผู้นั้นมีสิทธิเช่นเดียวกันกับผู้สมัครเป็นสมาชิกตามมาตรา ๔ (มาตรา ๕)

นางธิดารัตน์ อุณจันทร์ / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา
อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๑๗ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับบรรดาการอนุญาต การจดทะเบียนหรือการแจ้ง
ที่มีกฎหมายหรือกฎกำหนดให้ต้องขออนุญาต จดทะเบียน หรือแจ้ง ก่อนจะดำเนินการใด

บทบัญญัติของกฎหมายหรือกฎใดที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน
มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

“อนุญาต” หมายความว่า การที่เจ้าหน้าที่ยินยอมให้บุคคลใดกระทำการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับความยินยอมก่อนกระทำการนั้น และให้หมายความรวมถึงการออกใบอนุญาต การอนุมัติ การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การรับแจ้ง การให้ประทานบัตรและการให้อาชญาบัตรด้วย

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า ผู้ซึ่งกฎหมายกำหนดให้อำนาจในการอนุญาต

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาต

“กฎหมายว่าด้วยการอนุญาต” หมายความว่า บรรดากฎหมายที่มีบทบัญญัติกำหนดให้กระทำการใดหรือการประกอบกิจการใดจะต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้

“คำขอ” หมายความว่า คำขออนุญาต

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) รัฐสภาและคณะรัฐมนตรี

(๒) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์

(๓) การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

(๔) การอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๕) การอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการทางทหารด้านยุทธการ รวมทั้งตามกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมยุทธภัณฑ์ และกฎหมายว่าด้วยโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน

การยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การดำเนินกิจการใดหรือกับหน่วยงานใดนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ทุกห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้อนุญาตพิจารณากฎหมายที่ให้อำนาจในการอนุญาตว่าสมควรปรับปรุงกฎหมายนั้นเพื่อยกเลิกการอนุญาตหรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนการอนุญาตหรือไม่ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นผู้อนุญาตจะพิจารณาปรับปรุงกฎหมายหรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนในกำหนดระยะเวลาที่เร็วกว่านั้นก็ได้

ให้ผู้อนุญาตเสนอผลการพิจารณาตามวรรคหนึ่งต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณายกเลิกการอนุญาตหรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนการอนุญาต ในการนี้ให้คณะรัฐมนตรีรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา ๗ ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้กระทำการใดจะต้องได้รับอนุญาต ผู้อนุญาตจะต้องจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอ

ขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ และจะกำหนดให้ยื่นคำขอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนการมายื่นคำขอด้วยตนเองก็ได้

คู่มือสำหรับประชาชนตามวรรคหนึ่งให้ปิดประกาศไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ยื่นคำขอ และเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อประชาชนประสงค์จะได้สำเนาคู่มือดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดสำเนาให้ โดยจะคิดค่าใช้จ่ายตามควรแก่กรณีก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้ระบุค่าใช้จ่ายดังกล่าวไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนด้วย

ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการตรวจสอบขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตที่กำหนดตามวรรคหนึ่งว่าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่ ในกรณีที่เห็นว่าขั้นตอนและระยะเวลาดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและสั่งการให้ผู้อนุญาตดำเนินการแก้ไขให้เหมาะสมโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ให้ส่วนราชการจัดให้มีศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำขอและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการอนุญาตต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตไว้ ณ ที่เดียวกันตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนด

มาตรา ๘ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับคำขอจะต้องตรวจสอบคำขอและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอให้ถูกต้องครบถ้วน หากเห็นว่าคำขอไม่ถูกต้องหรือยังขาดเอกสารหรือหลักฐานใดให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารรถแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ ในขณะนั้น ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไมอาจดำเนินการได้ในขณะนั้นให้บันทึกความบกพร่องและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่จะต้องยื่นเพิ่มเติม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติมไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วยและให้พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ยื่นคำขอลงนามไว้ในบันทึกนั้น

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มอบสำเนาทะเบียนตามวรรคหนึ่งให้ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอได้จัดทำคำขอถูกต้องและแนบเอกสารหรือหลักฐานครบถ้วนตามที่ระบุในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ แล้ว หรือได้แก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมครบถ้วนตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำหรือตามที่ปรากฏในบันทึกตามวรรคหนึ่งแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมอื่นได้อีกไม่ได้ และจะปฏิเสธการพิจารณาคำขอนั้นโดยอาศัยเหตุแห่งความไม่สมบูรณ์ของคำขอหรือความไม่ครบถ้วนของเอกสารหรือหลักฐานไม่ได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่ความไม่สมบูรณ์หรือความไม่ครบถ้วนนั้นเกิดจากความประมาทเลินเล่อหรือทุจริตของพนักงานเจ้าหน้าที่ และเป็นผลให้ไม่อาจอนุญาตได้ ในกรณีนี้ให้ผู้อนุญาตสั่งการตามที่เห็นสมควร และให้ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๙ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบหรือตามที่ปรากฏในบันทึกที่จัดทำตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คืนคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอพร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือถึงเหตุแห่งการคืนคำขอให้ทราบด้วย

ผู้ยื่นคำขอจะอุทธรณ์คำสั่งคืนคำขอตามวรรคหนึ่ง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองหรือจะยื่นคำขอใหม่ก็ได้ แต่ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นคำขอใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ยื่นคำขอจะต้องยื่นคำขอนั้นใหม่ภายในระยะเวลาดังกล่าว

มาตรา ๑๐ ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ

เมื่อครบกำหนดเวลาตามที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ แล้ว หากผู้อนุญาตยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบถึงเหตุแห่งความล่าช้าทุกเจ็ดวันจนกว่าจะพิจารณาแล้วเสร็จ พร้อมทั้งส่งสำเนาการแจ้งดังกล่าวให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการทราบทุกครั้ง

ในกรณีที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเห็นว่าความล่าช้านั้นเกินสมควรแก่เหตุหรือเกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของผู้อนุญาต ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการรายงานต่อคณะรัฐมนตรีพร้อมทั้งเสนอแนะให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงหน่วยงานหรือระบบการปฏิบัติราชการของหน่วยงานนั้น

ในกรณีไม่แจ้งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ถือว่าผู้อนุญาตกระทำการหรือละเว้นกระทำการเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น เว้นแต่จะเป็นเพราะมีเหตุสุดวิสัย

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับใดออกใช้บังคับและมีผลให้ต้องเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือรายละเอียดอื่นใดที่ปรากฏในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ การเปลี่ยนแปลงเช่นว่านั้น มิให้ใช้บังคับกับการยื่นคำขอที่ยื่นไว้แล้วโดยชอบก่อนวันที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ เว้นแต่กฎหมายนั้นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น แต่สำหรับในกรณีกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับนั้นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นได้ก็แต่เฉพาะในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ยื่นคำขอ

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ และกิจการหรือการดำเนินการที่ได้รับใบอนุญาตนั้นมีลักษณะเป็นกิจการหรือการดำเนินการที่เห็นได้ว่าผู้ได้รับใบอนุญาตจะประกอบกิจการหรือดำเนินการนั้นต่อเนื่องกัน คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น ๆ แทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก็ได้ และเมื่อหน่วยงานซึ่งมีอำนาจออกใบอนุญาตได้รับค่าธรรมเนียมดังกล่าวแล้ว ให้ออกหลักฐานการต่ออายุใบอนุญาตให้แก่ผู้รับใบอนุญาตโดยเร็ว และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตได้รับการต่ออายุใบอนุญาตตามกฎหมายนั้น ๆ แล้ว

การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้ระบุชื่อพระราชบัญญัติและประเภทของใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ผู้รับใบอนุญาตอาจดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้

ก่อนตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสอง ให้คณะรัฐมนตรีส่งร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาได้มีมติทักท้วง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวต่อไป

ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการที่จะหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาต เพื่อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

มาตรา ๑๓ ให้เป็นหน้าที่ของผู้อนุญาตที่จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการตรวจสอบการประกอบกิจการหรือการดำเนินกิจการของผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยการอนุญาตกำหนด และให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่และผู้อนุญาตที่จะต้องตรวจสอบตามหลักเกณฑ์และแนวทางดังกล่าว

เมื่อมีผู้ได้รับความเดือดร้อนรำคาญ หรือเสียหายจากการประกอบกิจการหรือการดำเนินกิจการของผู้ได้รับอนุญาต ไม่ว่าความจะปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เองหรือมีผู้ร้องเรียน ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการตรวจสอบและสั่งการตามอำนาจหน้าที่โดยเร็ว

มาตรา ๑๔ ในกรณีจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้คณะรัฐมนตรีมีมติจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับคำขอตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตขึ้น

ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตตามวรรคหนึ่งมีฐานะเป็นส่วนราชการตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยอยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และจะให้มีสาขาของศูนย์ประจำกระทรวงหรือประจำจังหวัดด้วยก็ได้

การจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้กำหนดรายชื่อกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตที่จะให้อยู่ภายใต้การดำเนินการของศูนย์รับคำขออนุญาต

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการรับคำขอ จะกำหนดในพระราชกฤษฎีกาให้ผู้ยื่นคำขอ ยื่นคำขอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา ๑๕ เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตตามมาตรา ๑๔ แล้ว ให้ดำเนินการและมีผลดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการอนุญาตหรือกฎที่ออกตามกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ต้องยื่นคำขอ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือค่าธรรมเนียมใด ณ สถานที่ใด ถ้าได้มีการยื่นคำขอ หรือส่ง

เอกสารหรือหลักฐาน หรือค่าธรรมเนียม ณ ศูนย์รับคำขออนุญาตแล้ว ให้ถือว่าได้มีการยื่นคำขอ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือค่าธรรมเนียมโดยชอบตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตนั้นแล้ว

(๒) บรรดาเงินค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใดที่ศูนย์รับคำขออนุญาตได้รับไว้ตาม (๑) ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินในนามของหน่วยงานของผู้อนุญาต หรือส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี และแจ้งให้หน่วยงานของผู้อนุญาตทราบ

(๓) ในกรณีที่หน่วยงานของผู้อนุญาตมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายจากเงินที่จะต้องนำส่งคลัง ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตหักเงินดังกล่าวแทนและส่งมอบเงินที่หักไว้นั้นให้แก่หน่วยงานของผู้อนุญาต โดยให้ศูนย์รับคำขออนุญาตมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายของศูนย์รับคำขออนุญาตตามอัตราที่จะได้ตกลงกับหน่วยงานของผู้อนุญาต

(๔) ระยะเวลาตามมาตรา ๑๐ ให้นับแต่วันที่ศูนย์รับคำขออนุญาตส่งเรื่องให้ผู้อนุญาต โดยศูนย์รับคำขออนุญาตจะต้องส่งเรื่องให้ผู้อนุญาตไม่ช้ากว่าสามวันทำการและให้นับมาตรา ๑๐ วรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๕) ให้เป็นหน้าที่ของผู้อนุญาตที่จะต้องส่งคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ ที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันให้ศูนย์รับคำขออนุญาตตามจำนวนที่จำเป็น และดำเนินการให้มีการฝึกอบรมหรือชี้แจงแก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

(๖) ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของศูนย์รับคำขออนุญาตที่จะต้องดำเนินการตามมาตรา ๘ และต้องรับผิดชอบในฐานะเช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘

มาตรา ๑๖ ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับคำขอและค่าธรรมเนียม รวมตลอดทั้งคำอุทธรณ์ ตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาต

(๒) ให้ข้อมูล ชี้แจง และแนะนำผู้ยื่นคำขอหรือประชาชนให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต รวมตลอดทั้งความจำเป็นในการยื่นคำขออื่นใดที่จำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตทั้งปวง ในการประกอบกิจการหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด

(๓) ส่งคำขอ หรือคำอุทธรณ์ ที่ได้รับจากผู้ยื่นคำขอหรือผู้ยื่นคำอุทธรณ์พร้อมทั้งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคอยติดตามเร่งรัดหน่วยงานดังกล่าวเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ และคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ หรือตามกฎหมายที่ให้สิทธิในการอุทธรณ์

(๔) ในกรณีที่เห็นว่าหลักเกณฑ์หรือวิธีการในการยื่นคำขอ มีรายละเอียดหรือกำหนดให้ต้องส่งเอกสารที่ไม่จำเป็น หรือเป็นภาระเกินสมควรแก่ประชาชน ให้เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(๕) รวบรวมปัญหาและอุปสรรคจากการอนุญาตและการดำเนินการของศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

(๖) เสนอแนะในการพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการ ขั้นตอน ระยะเวลา เกี่ยวกับการอนุญาตต่าง ๆ รวมถึงข้อเสนอในการออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการอนุญาตเพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกมากขึ้น

มาตรา ๑๗ ให้ผู้อนุญาตจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันมีกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตจำนวนมาก การประกอบกิจการของประชาชนจะต้องขออนุญาตจากส่วนราชการหลายแห่ง อีกทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตบางฉบับไม่ได้กำหนดระยะเวลา เอกสารและหลักฐานที่จำเป็น รวมถึงขั้นตอนในการพิจารณาไว้ทำให้เป็นอุปสรรคต่อประชาชนในการยื่นคำขออนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้มีกฎหมายกลางที่จะกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต และมีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำร้องและศูนย์รับคำขออนุญาต ณ จุดเดียว เพื่อให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการอนุญาตซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

คณะรักษาความสงบแห่งชาติที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติโดยมีหลักการให้มีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญว่า “สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาควรประสานความร่วมมือกันเพื่อรวบรวมและจัดประเภทของกฎหมายที่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน เพื่อให้ส่วนราชการที่มีภารกิจตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตได้เตรียมความพร้อมเพื่อดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เช่น การจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน จัดตั้งศูนย์บริการร่วม การจัดระบบและกระบวนการในการทำงาน รวมทั้งรับเร่งพัฒนาระบบงานเทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานทางระบบสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ การสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์บริการร่วมหรือศูนย์รับคำขออนุญาต เป็นต้น โดยควรจัดทำให้แล้วเสร็จก่อนที่พระราชบัญญัตินี้จะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๔ ก วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่ มาตรา ๑๗ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันมีกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตจำนวนมาก การประกอบกิจการของประชาชนจะต้องขออนุญาตจากส่วนราชการหลายแห่ง อีกทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตบางฉบับไม่ได้กำหนดระยะเวลา เอกสารและหลักฐานที่จำเป็น รวมถึงขั้นตอนในการพิจารณาไว้ทำให้เป็นอุปสรรคต่อประชาชนในการยื่นคำขออนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้มีกฎหมายกลางที่จะกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต และมีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำร้องและศูนย์รับคำขออนุญาต ณ จุดเดียว เพื่อให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการขออนุญาตซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดค่านิยมความหมายที่สำคัญ ๆ มีดังนี้ (มาตรา ๔)

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

“อนุญาต” หมายความว่า การที่เจ้าหน้าที่ยินยอมให้บุคคลใดกระทำการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับความยินยอมก่อนกระทำการนั้น และให้หมายความรวมถึงการออกใบอนุญาต การอนุมัติ การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การรับแจ้ง การให้ประทานบัตรและการให้อาชญาบัตรด้วย

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า ผู้ซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจในการอนุญาต

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาต

“กฎหมายว่าด้วยการอนุญาต” หมายความว่า บรรดากฎหมายที่มีบทบัญญัติกำหนดให้การดำเนินการใดหรือการประกอบกิจการใดจะต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้

“คำขอ” หมายความว่า คำขออนุญาต

๒. พระราชบัญญัตินี้มีให้ใช้บังคับแก่ (๑) รัฐสภาและคณะรัฐมนตรี (๒) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดีและการวางทรัพย์ (๓) การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (๔) การอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๕) การอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการทางทหารด้านยุทธการ รวมทั้งตามกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมยุทธภัณฑ์และกฎหมายว่าด้วยโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน ทั้งนี้ การยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การดำเนินกิจการใดหรือกับหน่วยงานใดนอกจากที่กำหนดไว้ดังกล่าวให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๕)

๓. กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตของหน่วยราชการให้ชัดเจน รวมทั้งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการขออนุญาตให้มากขึ้น สำหรับในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้การกระทำใดจะต้องได้รับอนุญาต ผู้อนุญาตจะต้องจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอ ขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและรายการเอกสารหรือหลักฐานผู้ที่ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมด้วยคำขอและจะกำหนดให้ยื่นคำขอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนการมายื่นคำขอด้วยตนเองก็ได้ และคู่มือสำหรับประชาชนให้เปิดเผยไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ยื่นคำขอและเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการตรวจสอบขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต หากเห็นว่าขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ล่าช้าเกินสมควรให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและสั่งการให้ผู้อนุญาตดำเนินการแก้ไขให้เหมาะสมโดยเร็ว (มาตรา ๗)

๔. กำหนดหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับคำขอต้องตรวจสอบคำขอและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอให้ถูกต้องครบถ้วน หากเห็นว่าคำขอไม่ถูกต้องหรือยังขาดเอกสารหรือหลักฐานให้แจ้งผู้ยื่นคำขอให้ดำเนินการ (มาตรา ๘)

๕. กำหนดกรณีการคืนคำขอให้ผู้ยื่นคำขอและสิทธิการอุทธรณ์คำสั่งคืนคำขอ (มาตรา ๙)

๕.๑ การคืนคำขอ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบหรือตามที่ปรากฏในบันทึกที่จัดทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่คืนคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอพร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือถึงเหตุแห่งการคืนคำขอ

๕.๒ การอุทธรณ์คำสั่งคืนคำขอ ผู้ยื่นคำขอจะใช้สิทธิอุทธรณ์คำขอตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองหรือจะยื่นคำขอใหม่ก็ได้ แต่ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นคำขอใดภายในระยะเวลาที่กำหนดผู้ยื่นคำขอจะต้องยื่นคำขอนั้นใหม่ภายในระยะเวลาดังกล่าว

๖. กำหนดให้ผู้อนุญาตต้องพิจารณาอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน และแจ้งผลการพิจารณาต่อผู้ยื่นคำขออนุญาต รวมถึงผลกรณีที่ผู้อนุญาตไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๑๐)

๗. ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับใดออกใช้บังคับและมีผลให้ต้องเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือรายละเอียดอื่นใดที่ปรากฏในคู่มือสำหรับประชาชน การเปลี่ยนแปลงเช่นนั้นมิให้ใช้บังคับกับการยื่นคำขอที่ยื่นไว้แล้วโดยชอบก่อนวันที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ เว้นแต่กฎหมายนั้นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น แต่สำหรับในกรณีกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับนั้นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นได้ก็แต่เฉพาะในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ยื่นคำขอ (มาตรา ๑๑)

๘. กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรีที่จะกำหนดให้การชำระค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตได้ (มาตรา ๑๒)

๙. การกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการตรวจสอบการประกอบกิจการหรือการดำเนินกิจการของผู้รับอนุญาต (มาตรา ๑๓)

๑๐. ในกรณีจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้คณะรัฐมนตรีมีมติจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับขอตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตขึ้น และให้ศูนย์รับคำขออนุญาตดังกล่าวมีฐานะเป็นส่วนราชการอยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และจะมีมีสาขาของศูนย์ประจำกระทรวงหรือประจำจังหวัดด้วยก็ได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกากำหนดรายชื่อกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตที่จะให้อยู่ภายใต้การดำเนินการของศูนย์รับคำขออนุญาต นอกจากนี้ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการรับคำขอจะกำหนดในพระราชกฤษฎีกาให้ผู้ยื่นคำขอยื่นคำขอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (มาตรา ๑๔)

๑๑. เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตแล้ว กำหนดให้การดำเนินการ ตลอดจนกำหนดอำนาจหน้าที่ของศูนย์รับคำขออนุญาตให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดให้ผู้อนุญาตจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

กำลังพลสำรอง

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยกำลังพลสำรอง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“กำลังพลสำรอง” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นกำลังสำรองประเภทหนึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมที่มีการบรรจุในบัญชีบรรจุกำลังตามพระราชบัญญัตินี้

“กิจการกำลังพลสำรอง” หมายความว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเตรียมและการใช้กำลังพลสำรอง เช่น การบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง การผลิตกำลังพลสำรอง การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง การควบคุมกำลังพลสำรอง และการเรียกกำลังพลสำรองหรือการระดมพล

“บัญชีบรรจุกำลัง” หมายความว่า บัญชีแสดงรายชื่อและตำแหน่งหน้าที่ตามอัตราการจัดของหน่วยทหาร

“หน่วยทหาร” หมายความว่า หน่วยทหารตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในกรณีที่มีพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบใดบัญญัติถึงสิทธิหรือหน้าที่ในการรับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้การรับราชการทหารดังกล่าวหมายความถึงการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึงการลาเพื่อปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดสิทธิหรือหน้าที่ของกำลังพลสำรองไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ และระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการกำลังพลสำรอง

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำลังพลสำรอง” เรียกโดยย่อว่า “คกส.” ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบเก้าคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เจ้ากรมเสมียนตรา เจ้ากรมพระธรรมนูญ เจ้ากรมกำลังพลทหาร เจ้ากรมยุทธการทหาร และผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของกรรมการตาม (๓) จำนวนไม่เกินห้าคน

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

ให้เจ้ากรรมการสรรพกำลังกลาโหมเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เจ้ากรมกำลังพลทหารบก เจ้ากรมกำลังพลทหารเรือ และเจ้ากรมกำลังพลทหารอากาศ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกแม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๙ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพ้นจากตำแหน่ง ให้ คกส. ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐ ให้ คกส. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับกำลังพลสำรอง

(๒) กำหนดแนวทางการปฏิบัติและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง

(๓) เสนอแนะแผนการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองและกำลังสำรองอื่น ๆ

(๔) เสนอแนะการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่กำลังพลสำรองและนายจ้างที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุม คกส. โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คกส. อาจขอให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา หรืออาจขอให้บุคคลใด ๆ มาชี้แจงด้วยก็ได้

มาตรา ๑๓ ให้กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ทำหน้าที่ สำนักงานเลขานุการของ คกส. โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) วางแผนและประสานงานการดำเนินการของ คกส.
- (๒) รวบรวมเอกสารและข้อมูล ตลอดจนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในกิจการกำลังพลสำรอง
- (๓) เป็นศูนย์กลางการติดต่อประสานงานในการดำเนินงานทั้งปวงเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง และสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คกส. มอบหมาย

มาตรา ๑๔ คกส. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่ คกส. มอบหมายก็ได้

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

กิจการกำลังพลสำรอง

ส่วนที่ ๑

การเป็นกำลังพลสำรอง

มาตรา ๑๕ การรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ให้กระทรวงกลาโหมดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) รับสมัครจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับ หรือ
- (๒) คัดเลือกจากนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ นายทหารสัญญาบัตรนอกกอง ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ หรือทหารกองเกิน ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

กำหนดเวลาเป็นกำลังพลสำรองตามวรรคหนึ่ง และการยกเว้นการเป็นกำลังพลสำรองของบุคคล ตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์และวิธีการรับสมัครหรือคัดเลือกตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๑๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลัง โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๑) ให้บรรจุรายชื่อลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองแจ้งความประสงค์

(๒) กรณีการเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๒) ให้บรรจุรายชื่อลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

หลักเกณฑ์และวิธีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลัง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้กำลังพลสำรองทราบ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่มีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองผู้ใดลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารต่างไปจากสังกัดหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหาร ให้หน่วยทหารที่กำลังพลสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่แจ้งการบรรจุรายชื่อของกำลังพลสำรองให้หน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหารซึ่งกำลังพลสำรองผู้นั้นสังกัดอยู่ทราบ

มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินกิจการกำลังพลสำรอง ในกรณีที่กำลังพลสำรองผู้ใดประสงค์จะขอเปลี่ยนการบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารหนึ่งไปอีกหน่วยทหารหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่อาจพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินการได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับความยินยอมจากหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองประสงค์จะไปบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารดังกล่าว

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม และมาตรา ๑๗ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ ให้กำลังพลสำรองพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรองเมื่อ

(๑) ครบกำหนดเวลาการเป็นกำลังพลสำรองตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง

(๒) เข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๓๐

(๓) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๒

หน้าที่กำลังพลสำรอง

มาตรา ๒๐ กำลังพลสำรองมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล

การเข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้กำลังพลสำรองมีอำนาจหน้าที่ตามชั้นยศและตำแหน่ง เช่นเดียวกับทหารประจำการและทหารกองประจำการ แล้วแต่กรณี

การแต่งตั้งและการเลื่อนยศของกำลังพลสำรอง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยยศทหาร
การผ่อนผันให้กำลังพลสำรองไม่ต้องเข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ
หรือเพื่อทดลองความพร้อม ให้กระทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๒๒ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ ให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพลสำรอง
เข้ารับการตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชีเตรียมกำลังพลสำรอง และซักซ้อมระเบียบการ เพื่อประโยชน์
ในการเตรียมความพร้อมในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลอง
ความพร้อม และในการระดมพล

มาตรา ๒๓ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร ให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพลสำรอง
เข้ารับการฝึก ศึกษา หรือทบทวนวิชาทหาร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๔ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ ให้กระทำได้ในกรณีจำเป็นเพื่อเรียก
กำลังพลสำรองเข้าปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ในการปฏิบัติการกิจที่ต้องใช้
ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ หรือเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากภัยพิบัติ
ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการตามวรรคหนึ่ง ต้องกระทำการเป็นการชั่วคราวและเท่าที่จำเป็น
สำหรับการปฏิบัติการตามที่มีคำสั่งเรียกเท่านั้น

มาตรา ๒๕ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อม ให้กระทำได้เพื่อเรียก
กำลังพลสำรองเข้ารับการทดสอบแผนหรือเตรียมรับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามแผนที่กำหนด

มาตรา ๒๖ การระดมพล ให้กระทำได้ในเวลาที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศ
ใช้กฎอัยการศึก หรือกรณีที่มีการรบหรือการสงคราม จนถึงขั้นที่ต้องมีการระดมสรรพกำลังของชาติ

การระดมพล ให้กระทำได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๗ กำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ได้รับยกเว้นการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ
เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
และให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๒๘ ให้กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่จัดเตรียม อำนาจการ และดำเนินการ
ในกิจการกำลังพลสำรอง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๒๙ กำลังพลสำรองซึ่งถูกเรียกเข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๒๐ ถ้าไม่มาหรือ
มาแต่ไม่เข้ารับราชการทหาร หรือไม่อยู่จนกว่าการรับราชการทหารแล้วเสร็จ ให้ถือว่ากำลังพลสำรองนั้น
หลีกเลี่ยงข้อขึ้นไม่เข้ารับราชการทหาร เว้นแต่

(๑) ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่งหรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

(๒) นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการ หรือโรงงานอื่นใด ในระหว่างที่มีการรบหรือการสงคราม อันเป็นอุปสรรคในการรบหรือการสงครามและอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม

(๔) บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม

(๕) เกิดเหตุสุดวิสัย

(๖) ป่วยไม่สามารถจะมาได้ โดยให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันที่เรียกเข้ารับราชการทหาร

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กรณีตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะคราวจากรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๓๐ กระทรวงกลาโหมอาจรับสมัครกำลังพลสำรองเพื่อทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร

กำลังพลสำรองที่เข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากการเป็นกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๓

การแจ้ง

มาตรา ๓๑ การแจ้งการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม การเรียกกำลังพลสำรอง หรือการระดมพล ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก แล้วแต่กรณี โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งหนังสือหรือคำสั่งดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้กำลังพลสำรอง ณ สถานที่ที่ติดต่อ ดังต่อไปนี้

(๑) กำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๑) ให้แจ้ง ณ สถานที่ที่กำลังพลสำรองระบุไว้ในขณะสมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรอง

(๒) กำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๒) ให้แจ้ง ณ สถานที่ที่มีการส่งหมายเรียกพลหรือคำสั่งเรียกพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากำลังพลสำรองได้รับหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกแล้ว เมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

นอกจากการส่งหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกตามวิธีการในวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่อาจนำส่งหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกให้แก่กำลังพลสำรองโดยตรงได้

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการแจ้งตามวิธีการที่กำหนดในมาตรา ๓๑ ได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกนั้นไว้ในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ สถานที่ตามมาตรา ๓๑ เว้นแต่ในกรณีที่มีการระดมพล การแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้กระทำได้โดยวิธีอื่นใดเพื่อให้กำลังพลสำรองรับทราบคำสั่งได้อย่างสะดวกและชัดเจน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากำลังพลสำรองได้รับหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก หรือวันที่ถือว่าได้รับคำสั่งเรียกตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่กำลังพลสำรองประสงค์จะเปลี่ยนแปลงสถานที่ติดต่อตามมาตรา ๓๑ ให้กำลังพลสำรองแจ้งไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ตามแบบที่กำหนดในข้อบังคับ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าสถานที่ดังกล่าวเป็นสถานที่ติดต่อ

มาตรา ๓๔ กำลังพลสำรองผู้ใดเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชนให้ผู้นั้นแจ้งการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุลหรือการแก้ไขเลขประจำตัวประชาชนไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

หมวด ๓

วินัย

มาตรา ๓๕ กำลังพลสำรองที่เข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๒๐ ต้องอยู่ในวินัยทหารตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร เช่นเดียวกับทหารประจำการหรือทหารกองประจำการ แล้วแต่กรณี

หมวด ๔

สิทธิประโยชน์

มาตรา ๓๖ กำลังพลสำรองมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล และสิทธิประโยชน์อื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๗ กำลังพลสำรองผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กำลังพลสำรองผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม หรือในการระดมพลตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี

มาตรา ๓๘ กำลังพลสำรองผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่อยู่รับราชการทหารตามมาตรา ๒๐ จนครบกำหนดเวลาตามที่กำหนดในคำสั่งเรียกโดยมิได้รับอนุญาต หรือไม่มาปฏิบัติราชการเมื่อพ้นกำหนดอนุญาตแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานหนีราชการและต้องระวางโทษตามกฎหมายว่าด้วยอาญาทหารและให้นำบทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยอาญาทหารในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจลงทัณฑ์ในความผิดต่อวินัยทหารมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดนี้

มาตรา ๓๙ กำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ นายจ้างผู้ใดไม่จ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองในวันลาเพื่อรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการกำลังพลสำรองประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๖ (๑) (๒) (๓) วรยศสอง และวรยศสาม เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๔) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๒ ในวาระเริ่มแรก การรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ ให้กระทำได้เมื่อพ้นสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๓ ให้นำกฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของสภากลาใหม่ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดให้ทหารกองเกินและทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลหรือระดมพล ที่ออกตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบ ตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีกำลังพลสำรอง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม โดยกำหนดประเภทบุคคลที่จะเป็นกำลังพลสำรอง การดำเนินการทั้งหลายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง รวมถึงการกำหนดหน้าที่และสิทธิของกำลังพลสำรองในการเข้ารับราชการทหารให้ชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

เนื่องจากการกิจด้านการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคง การพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ และการพัฒนาประเทศ เป็นภารกิจหลักของกระทรวงกลาโหม ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว กระทรวงกลาโหม จำเป็นต้องจัดให้มีกำลังพลที่พร้อมปฏิบัติหน้าที่ แต่ด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณจึงไม่สามารถดำรงสถานภาพ กำลังรบไว้ในคราวเดียวกันเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องใช้การหมุนเวียนกำลัง ซึ่งการจัดระบบกำลังสำรองที่เข้มแข็งจะเป็นส่วนส่งเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงสมควร กำหนดให้มีระบบกำลังพลสำรอง โดยกำหนดประเภทบุคคลที่จะเป็นกำลังพลสำรอง การดำเนินการทั้งหลายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง รวมถึงการกำหนดหน้าที่และสิทธิของกำลังพลสำรองในการเข้ารับราชการทหาร ให้ชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองอันจะทำให้การจัดเตรียมและการใช้กำลังพลสำรองมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้ตราพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ มีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๒๗ ก วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีกำลังพลสำรอง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม โดยกำหนดประเภทบุคคลที่จะเป็นกำลังพลสำรอง การดำเนินการทั้งหลายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง รวมถึงการกำหนดหน้าที่และสิทธิของกำลังพลสำรองในการเข้ารับราชการทหารให้ชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บทนิยามศัพท์ (มาตรา ๓)

“กำลังพลสำรอง” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นกำลังสำรองประเภทหนึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม ที่มีการบรรจุในบัญชีบรรจุกำลังตามพระราชบัญญัตินี้

“กิจการกำลังพลสำรอง” หมายความว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเตรียมและการใช้กำลังพลสำรอง เช่น การบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง การผลิตกำลังพลสำรอง การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง การควบคุมกำลังพลสำรอง และการเรียกกำลังพลสำรองหรือการเรียกระดมพล

“บัญชีบรรจุกำลัง” หมายความว่า บัญชีแสดงรายชื่อและตำแหน่งหน้าที่ตามอัตราการจัดของหน่วยทหาร

“หน่วยทหาร” หมายความว่า หน่วยทหารตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. กำหนดกรณีที่มีพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบใดที่บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ในการรับราชการทหาร ในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารนั้น ให้หมายความถึงการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองและการลาเพื่อปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย เว้นแต่ตามพระราชบัญญัตินี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๔)

๓. เนื้อหาของพระราชบัญญัติ

๓.๑ หมวด ๑ คณะกรรมการกำลังพลสำรอง

๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการกำลังพลสำรอง (มาตรา ๖)

๒) กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี (มาตรา ๗)

๓) กำหนดเหตุในการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้วยเหตุอย่างอื่น นอกจากพ้นตำแหน่งตามวาระ (มาตรา ๘)

๔) กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ (มาตรา ๙)

๕) กำหนดให้ คกส. มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับกำลังพลสำรอง กำหนดแนวทางการปฏิบัติ และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง เสนอแนะแผนการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองและกำลังสำรองอื่น ๆ และเสนอแนะการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่กำลังพลสำรอง และนายจ้างที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๐)

๖) กำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุม คกส. โดยอนุโลม (มาตรา ๑๑)

๗) กำหนดให้ คกส. อาจขอให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาหรืออาจให้บุคคลใด ๆ มาชี้แจงก็ได้ (มาตรา ๑๒)

๘) กำหนดให้กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของ คกส. โดยมีอำนาจหน้าที่วางแผนและประสานการดำเนินการของ คกส. รวบรวมเอกสารข้อมูล ตลอดจนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในกิจการกำลังพลสำรองเป็นศูนย์กลางติดต่อประสานงานในการดำเนินงานทั้งปวง เกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและสิทธิประโยชน์ และปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คกส. มอบหมาย (มาตรา ๑๓)

๙) กำหนดให้ คกส. สามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ คกส. มอบหมายได้ (มาตรา ๑๔)

๓.๒ หมวด ๒ กิจการกำลังสำรอง

๑) ส่วนที่ ๑ การเป็นกำลังพลสำรอง

(๑) กำหนดการรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองของกระทรวงกลาโหม (มาตรา ๑๕)

(๒) กำหนดการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหาร (มาตรา ๑๖)

(๓) กำหนดกรณีที่มีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารต่างไปจากสังกัดหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหารให้หน่วยทหารที่กำลังพลสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่

แจ้งการบรรจุรายชื่อของกำลังพลสำรองให้หน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหาร ซึ่งกำลังพลสำรองสังกัดอยู่ทราบด้วย (มาตรา ๑๗)

(๔) กำหนดให้กำลังพลสำรองสามารถแจ้งความประสงค์ขอเปลี่ยนการบรรจุกำลังพลของหน่วยทหารหนึ่งไปอีกหน่วยทหารหนึ่งได้ (มาตรา ๑๘)

(๕) กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรอง (มาตรา ๑๙)

๒) ส่วนที่ ๒ หน้าที่กำลังพลสำรอง

(๑) กำหนดหน้าที่ของกำลังพลสำรอง (มาตรา ๒๐)

(๒) กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม ให้กระทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ (มาตรา ๒๑)

(๓) กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ ให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชีเตรียมกำลังพลสำรอง และซักซ้อมระเบียบการเพื่อประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล (มาตรา ๒๒)

(๔) กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร ให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการฝึก ศึกษา หรือทบทวนวิชาทหาร เพื่อให้ความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มาตรา ๒๓)

(๕) กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการทหารให้กระทำได้ในกรณีจำเป็นเพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้าปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ในการปฏิบัติการที่ที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ หรือเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและต้องกระทำการเป็นการชั่วคราวและเท่าที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติการตามที่มีคำสั่งเรียกเท่านั้น (มาตรา ๒๔)

(๖) กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อมให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการทดสอบแผนหรือเตรียมรับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามแผนที่กำหนด (มาตรา ๒๕)

(๗) กำหนดให้การระดมพลกระทำโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและสามารถกระทำได้ในเวลาที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือกรณีที่มีการรบหรือสงครามจนถึงขั้นต้องมีการระดมสรรพกำลังของชาติ (มาตรา ๒๖)

(๘) กำหนดให้กำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ได้รับการยกเว้นการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๗)

(๙) กำหนดให้กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่จัดเตรียม อำนาจการ และดำเนินการในกิจการกำลังพล (มาตรา ๒๘)

(๑๐) กำหนดให้กำลังพลสำรองที่ถูกเรียกเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหาร หรือไม่อยู่นกว่าการรับราชการทหารแล้วเสร็จ ให้ถือว่ากำลังพลสำรองนั้นหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหาร เว้นแต่จะมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (มาตรา ๒๙)

(๑๑) กำหนดให้กระทรวงกลาโหมสามารถรับสมัครกำลังพลสำรองเพื่อทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวได้ (มาตรา ๓๐)

๓) ส่วนที่ ๓ การแจ้ง

(๑) กำหนดให้การแจ้งการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรอง การเรียกกำลังพลสำรอง หรือการระดมพลต้องเป็นหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก (มาตรา ๓๑)

(๒) กำหนดการปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก การบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรอง การเรียกกำลังพลสำรอง หรือการระดมพล (มาตรา ๓๒)

(๓) กำหนดให้กำลังพลสำรองที่ประสงค์เปลี่ยนแปลงสถานที่ติดต่อให้แจ้งไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ (มาตรา ๓๓)

(๔) กำหนดให้กำลังพลสำรองที่ทำการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุลหรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน ต้องแจ้งไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุลหรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน (มาตรา ๓๔)

๓.๓ หมวด ๓ วินัย

กำหนดให้กำลังพลสำรองที่เข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ต้องอยู่ในวินัยทหารตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร (มาตรา ๓๕)

๓.๔ หมวด ๔ สิทธิประโยชน์

กำหนดให้กำลังพลสำรองมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล และสิทธิประโยชน์อื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดและกระทรวงการคลังเห็นชอบ (มาตรา ๓๖)

๓.๕ หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

๑) กำหนดโทษสำหรับกำลังพลสำรองที่หลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ และสำหรับกำลังพลสำรองที่หลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม หรือในการระดมพล (มาตรา ๓๗)

๒) กำหนดโทษกำลังพลสำรองที่หลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่อยู่รับราชการทหารจนครบกำหนดเวลาตามที่กำหนดในคำสั่งเรียกโดยมิได้รับอนุญาต หรือไม่มาปฏิบัติราชการเมื่อพ้นกำหนดอนุญาตแล้ว มีความผิดฐานหนีราชการตามกฎหมายว่าด้วยอาญาทหาร (มาตรา ๓๘)

๓) กำหนดโทษสำหรับกำลังพลสำรองที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ (มาตรา ๓๙)

๔) กำหนดโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท สำหรับนายจ้างที่ไม่จ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองในวันลา เพื่อรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๐)

๓.๖ บทเฉพาะกาล

กำหนดให้นากฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของสภากลาโหมในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดให้ทหารกองเกินและทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลหรือระดมพล ที่ออกตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ (มาตรา ๔๑)

พระราชบัญญัติ

กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๖)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร
(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จ
วิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓ ให้ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กองทัพบก โรงเรียนนายเรือ
กองทัพเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช กองทัพอากาศ และโรงเรียนแผนที่ กองบัญชาการ
กองทัพไทย ตามหลักสูตรวิชาการทหารหรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวิชาการทหารหรือเกี่ยวข้องกับ
ความมั่นคงของชาติที่สภาการศึกษาวิชาการทหารกำหนด ได้รับปริญญาในสาขาวิชาที่มีการสอนในสถาบัน
การศึกษานั้น

ปริญญาสามชั้น คือ

ปริญญาเอก	เรียกว่า	คุชฎีบัณฑิต	ใช้อักษรย่อ ด.
ปริญญาโท	เรียกว่า	มหาบัณฑิต	ใช้อักษรย่อ ม.
ปริญญาตรี	เรียกว่า	บัณฑิต	ใช้อักษรย่อ บ.

การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญาชั้นใด และจะใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

สภาการศึกษาวิชาการทหารอาจกำหนดให้มีครุวิทยฐานะหรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต ประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครูประจำตำแหน่งนายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหาร ผู้บริหารหรือคณาจารย์ได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภทและส่วนประกอบของครุวิทยฐานะ ครูประจำตำแหน่ง และเข็มวิทยฐานะ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ครุวิทยฐานะ ครูประจำตำแหน่ง และเข็มวิทยฐานะ จะใช้ในโอกาสใด โดยมีเงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาการศึกษาวิชาการทหาร”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓ ตี แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓ ตี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กองทัพบก โรงเรียนนายเรือ กองทัพเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช กองทัพอากาศ โรงเรียนแผนที่ กองบัญชาการกองทัพไทย และโรงเรียนเสนาธิการทหารบก กองทัพบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ กองทัพเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ กองทัพอากาศ โดยอนุมัติสภาการศึกษาวิชาการทหาร มีอำนาจให้ปริญญา กิตติมศักดิ์แก่บุคคลซึ่งเห็นว่าทรงคุณวุฒิและสมควรแก่ปริญญานั้น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ นอกจากการให้ปริญญาตามมาตรา ๓ และมาตรา ๓ ทวิ สภาการศึกษาวิชาการทหาร อาจออกข้อบังคับกำหนดให้มีประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรได้

มาตรา ๕ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีสภาขึ้นเรียกว่า “สภาการศึกษาวิชาการทหาร” มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำกับมาตรฐานการศึกษาและการวิจัยวิชาการทหาร
- (๒) พิจารณาอนุมัติการจัดตั้ง รวม และยุบเลิกสาขาวิชา
- (๓) พิจารณาอนุมัติหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชา

- (๔) กำหนดมาตรการเพื่อพัฒนาการศึกษาวิชาการทหารให้เจริญยิ่งขึ้น
- (๕) กำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำของสถาบันการศึกษาตามมาตรา ๓ และมาตรา ๓ ทวิ
- (๖) กำหนดจำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาคณาจารย์และกรรมการสภาคณาจารย์ ตลอดจนอำนาจและหน้าที่การดำเนินงานและการประชุมของสภาคณาจารย์
- (๗) กำหนดพื้นฐานความรู้ คุณสมบัติ และหลักเกณฑ์การเข้าเป็นนักเรียนวิชาการทหาร หรือผู้เข้ารับการศึกษานในหลักสูตรตามมาตรา ๓ และมาตรา ๓ ทวิ ระยะเวลาการศึกษา การสอบ และเงื่อนไขในการรับปริญญา
- (๘) กำหนดหลักเกณฑ์และอนุมัติการรับเข้าสมทบ การจัดการศึกษาร่วมหรือการยกเลิกการสมทบ การยกเลิกการจัดการศึกษาร่วมของสถานศึกษาชั้นสูงอื่น
- (๙) อนุมัติให้และร่วมให้ ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตร ทั้งของสถาบันการศึกษาวิชาการทหาร สถาบันรับเข้าสมทบและที่สถาบันจัดการศึกษา ร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงอื่น
- (๑๐) อนุมัติให้ปริญญากิตติมศักดิ์
- (๑๑) พิจารณาเสนอเรื่องเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งและถอดถอนกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิ ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ
- (๑๒) แต่งตั้งและถอดถอนรองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ
- (๑๓) พิจารณาเทียบคุณวุฒิผู้สำเร็จวิชาการทหารจากต่างประเทศเพื่อเข้ารับราชการทหารหรือเพื่อรับเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาตามมาตรา ๓ และมาตรา ๓ ทวิ
- (๑๔) วางระเบียบและออกข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และอาจมอบให้สถาบันการศึกษาตามมาตรา ๓ และมาตรา ๓ ทวิ เป็นผู้วางระเบียบและออกข้อบังคับสำหรับสถาบันการศึกษานั้นเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้
- ในการปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง ให้สภาการศึกษาวิชาการทหารคำนึงถึงมาตรฐานโดยทั่วไปที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา กำหนดแล้วแต่กรณี

มาตรา ๖ ให้สภาการศึกษาวิชาการทหาร ประกอบด้วย

- (๑) นายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
- (๒) กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการ

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เสนาธิการทหาร เสนาธิการทหารบก เสนาธิการทหารเรือ เสนาธิการทหารอากาศ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารเรือ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผู้บัญชาการโรงเรียนแผนที่ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ และผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช

(๓) กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีได้เป็นนายทหารประจำการและต้องเป็นพลเรือนอย่างน้อยหกคน โดยคำแนะนำของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

ในกรณีที่มิมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารและอุปนายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร

ในกรณีที่มิมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้ปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นอุปนายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร

ให้มีเลขาธิการหนึ่งคน แต่งตั้งและถอดถอนโดยนายกสภาการศึกษาวิชาการทหารตามมติของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาการศึกษาวิชาการทหาร”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ ตรี แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๖ ตรี กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งใหม่อีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่ง กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) สภาการศึกษาวิชาการทหารมีมติให้ถอดถอน เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิ

(๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

การพ้นจากตำแหน่งตาม (๓) ต้องมีคะแนนเสียงลงมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างลง ให้สภาการศึกษาวิชาการทหารประกอบด้วยกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการสรรหาเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง

ในกรณีที่กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลือน้อยกว่าเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิใหม่”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐/๑ มาตรา ๑๐/๒ มาตรา ๑๐/๓ และมาตรา ๑๐/๔ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๑๐/๑ คณาจารย์ประจำของสถาบันการศึกษาตามมาตรา ๓ และมาตรา ๓ ทวิ มีตำแหน่งทางวิชาการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ศาสตราจารย์
- (๒) รองศาสตราจารย์
- (๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- (๔) อาจารย์

ศาสตราจารย์นั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนคณาจารย์ประจำตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาการศึกษาวิชาการทหาร และสอดคล้องกับมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

มาตรา ๑๐/๒ ศาสตราจารย์พิเศษนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาการศึกษาวิชาการทหาร จากผู้ที่มีได้เป็นคณาจารย์ประจำของสถาบันการศึกษาตามมาตรา ๓ และมาตรา ๓ ทวิ

ศาสตราจารย์ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเป็นพิเศษ และพ้นจากตำแหน่งไป โดยไม่มีความผิด สภาการศึกษาวิชาการทหารอาจแต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์เกียรติคุณในสาขาที่ศาสตราจารย์ผู้นั้นมีความเชี่ยวชาญเพื่อเป็นเกียรติยศได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์พิเศษและศาสตราจารย์เกียรติคุณ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

มาตรา ๑๐/๓ สภาการศึกษาวิชาการทหารอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมและมีได้เป็นคณาจารย์ประจำของสถาบันการศึกษาตามมาตรา ๓ และมาตรา ๓ ทวิ เป็นรองศาสตราจารย์พิเศษและผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษได้ โดยคำแนะนำของผู้บัญชาการของสถาบันการศึกษานั้น

ผู้บัญชาการของสถาบันการศึกษาตามมาตรา ๓ และมาตรา ๓ ทวิ อาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมและมีได้เป็นคณาจารย์ประจำของสถาบันการศึกษาแห่งนั้นเป็นอาจารย์พิเศษได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนรองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

มาตรา ๑๐/๔ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ มีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าวเป็นคำนำหน้านามเพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป

การใช้คำนำหน้านามตามวรรคหนึ่งให้ใช้อักษรย่อ ดังต่อไปนี้

ศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ	ศ.
ศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ	ศ. (พิเศษ)
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ	ใช้อักษรย่อ	ศ. (เกียรติคุณ)
รองศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ	รศ.
รองศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ	รศ. (พิเศษ)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ	ผศ.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ	ผศ. (พิเศษ)

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ ผู้ใดใช้ครุวิทยฐานะ ครุประจำตำแหน่ง เข็มวิทยฐานะ ปริญญา อักษรย่อปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือแสดงด้วยประการใดเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๐ ให้นายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร อุปนายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหาร และเลขาธิการสภาการศึกษาวิชาการทหารตามพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่นายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร อุปนายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร กรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหาร และเลขาธิการสภาการศึกษาวิชาการทหารต่อไป จนกว่าจะมีสภาการศึกษาวิชาการทหารตามพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ตามพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ตามพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภาการศึกษาวิชาการทหารตามพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้กำหนด

มาตรา ๑๒ ให้ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังมิได้ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้นาระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศของกระทรวงกลาโหมที่ใช้อยู่ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีปัญหาในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้สภาการศึกษาวิชาการทหารตามพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สถาบันการศึกษาวิชาการทหารของกระทรวงกลาโหมเป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตกำลังพลตามความต้องการของเหล่าทัพ แต่ปัจจุบันสถาบันการศึกษาวิชาการทหารจัดการเรียนการสอนได้เพียงระดับปริญญาโท ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในกองทัพให้มีความรู้ความสามารถทันกับเปลี่ยนแปลง และเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของประเทศที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก สมควรกำหนดให้สถาบันการศึกษาวิชาการทหารมีอำนาจทำการสอนได้ถึงระดับปริญญาเอก มีอำนาจให้ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และประกาศนียบัตรบัณฑิตแก่นักเรียนวิชาการทหาร รวมถึงปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของสภาการศึกษาวิชาการทหารให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

การกำหนดวิทยฐานะของผู้สำเร็จวิชาการทหารเป็นการกำหนดระดับความรู้ หรือฐานะในด้านความรู้ของผู้สำเร็จวิชาการทหารจากสถาบันการศึกษาวิชาการทหารของกระทรวงกลาโหม ได้แก่ โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนแผนที่ โดยมีสภาการศึกษาวิชาการทหารเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดวิทยฐานะของผู้สำเร็จวิชาการทหารจากสถาบันดังกล่าว ที่ผ่านมาการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาวิชาการทหาร กระทรวงกลาโหม เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งได้มีผลใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานาน ส่งผลให้ในปัจจุบันสถานศึกษาวิชาการทหารสามารถจัดการเรียนการสอนได้เพียงระดับปริญญาโท ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของกองทัพให้มีความรู้ความสามารถทันกับเปลี่ยนแปลงและมาตรฐานการศึกษาของประเทศที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก อีกทั้งไม่สามารถผลิตกำลังพลได้ตรงตามความต้องการของกองทัพ

หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดให้สถาบันการศึกษาวิชาการทหารมีอำนาจจัดการเรียนการสอนได้ถึงระดับปริญญาเอก มีอำนาจให้ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงและประกาศนียบัตรบัณฑิตแก่นักเรียนผู้ศึกษาวิชาการทหาร ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของสภาการศึกษาวิชาการทหารให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดให้มีตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์และให้มีสิทธิใช้เป็นคำนำหน้านามเพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป จะทำให้สามารถพัฒนาศักยภาพบุคลากรของกองทัพให้มีความรู้ความสามารถทันกับเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของประเทศ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากลของการศึกษาด้านการทหารต่อไป

พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้ประกาศใช้เป็นฉบับแรก ต่อมาได้มีการแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ขึ้นอีกจำนวน ๕ ครั้ง คือ

๑. พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๕
๒. พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๓
๓. พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๓
๔. พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๓
๕. พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นกฎหมายที่ได้ประกาศใช้เป็นฉบับล่าสุดและบังคับใช้จนปัจจุบัน ทั้งนี้สาระสำคัญของพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร ทั้ง ๖ ฉบับ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๖ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๔๙๗ หน้า ๔๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๔๙๗ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือโดยที่เวลานี้โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของกองทัพบก โรงเรียนนายเรือของกองทัพเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศของกองทัพอากาศได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาเทียบเข้าชั้นมหาวิทยาลัย เป็นการสมควรกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนทั้งสามนี้ โดยให้ได้รับปริญญาเช่นเดียวกับผู้สำเร็จจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของกองทัพบก โรงเรียนนายเรือของกองทัพเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศของกองทัพอากาศ ได้รับปริญญาทางวิทยาศาสตร์ เรียกว่า วิทยาศาสตรบัณฑิต และให้ใช้อักษรย่อ ดังต่อไปนี้

- ๑) ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของกองทัพบก ใช้อักษรย่อว่า “วท. บ. (ทบ.)”
- ๒) ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายเรือของกองทัพเรือ ใช้อักษรย่อว่า “วท. บ. (ทร.)”
- ๓) ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายเรืออากาศของกองทัพอากาศ ใช้อักษรย่อว่า “วท. บ. (ทอ.)”

๒. กำหนดให้นอกจากการให้ได้รับปริญญาตามมาตรา ๓ นักเรียนวิชาการทหารอาจได้รับประกาศนียบัตรแสดงว่าสอบความรู้ได้ตามที่สภาการศึกษาวิชาการทหารกำหนด

๓. กำหนดให้เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้มีสภาขึ้นเรียกว่า “สภาการศึกษาวิชาการทหาร” มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ๑) พิจารณานุมัติหลักสูตรวิชาต่าง ๆ
- ๒) กำหนดวิธีอื่นจะยังการศึกษาวิชาการทหารให้เจริญยิ่งขึ้น
- ๓) กำหนดพื้นความรู้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การเข้าเป็นนักเรียน ระยะเวลาการศึกษา การสอบและเงื่อนไขในการรับปริญญา

๔) ให้ปริญญา และประกาศนียบัตร

๕) ออกข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

๔. กำหนดให้สภาการศึกษาวิชาการทหาร ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงกลาโหม เสนาธิการกลาโหม ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เสนาธิการทหารบก เสนาธิการทหารเรือ เสนาธิการทหารอากาศ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารเรือ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้บังคับการโรงเรียนนายเรือ และผู้บังคับการโรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นกรรมการ

ให้มีเลขาธิการหนึ่งนาย โดยนายกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรตามมติของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

การถอดถอนเลขาธิการให้เป็นไปตามมติของสภาการศึกษาวิชาการทหาร

๕. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นนายกสภาการศึกษาวิชาการทหารโดยตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นอุปนายกโดยตำแหน่ง

๖. กำหนดให้การประชุมของสภาการศึกษาวิชาการทหารต้องมีกรรมการประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุมได้

การลงมติให้ถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าในการลงมตินั้นมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

๗. กำหนดให้นายกสภาการศึกษาวิชาการทหารเป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกสภาการศึกษาวิชาการทหารไม่อยู่ในที่ประชุม ให้อุปนายกสภาการศึกษาวิชาการทหารเป็นประธาน ถ้าอุปนายกสภาการศึกษาวิชาการทหารไม่อยู่ในที่ประชุม ก็ให้กรรมการเลือกตั้งกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานในที่ประชุม

๘. กำหนดให้สภาการศึกษาวิชาการทหารมีอำนาจให้ปริญญาตามพระราชบัญญัตินี้แก่ผู้สำเร็จวิชาการทหาร ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้จากโรงเรียนนายร้อยทหารบก โรงเรียนเทคนิคทหารบก และโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของกองทัพบก และโรงเรียนนายเรือของกองทัพเรือ ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษาและวิทยฐานะเทียบเท่ากัน

๙. กำหนดให้ผู้ใดไม่มีสิทธิใช้ปริญญา อักษรย่อปริญญาหรือประกาศนียบัตร ตามพระราชบัญญัตินี้กระทำการเพื่อให้บุคคลใดเชื่อว่าตนมีสิทธิ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

๒. พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๙ ตอนที่ ๗๓ วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๐๕ หน้า ๙๓๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๐๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่กรมเสนาธิการกลาโหมได้ถูกยุบเลิกไปโดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ และได้จัดตั้งกองบัญชาการทหารสูงสุดขึ้นแทนตำแหน่งเสนาธิการกลาโหมซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชากรมเสนาธิการกลาโหม และเป็นกรรมการผู้หนึ่งในสภาการศึกษาวิชาการทหารได้ถูกยุบเลิกไปด้วย เห็นควรแต่งตั้งให้เสนาธิการทหารเป็นกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารแทน กับควรแต่งตั้งให้เจ้ากรมการศึกษาวิจัยผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาทางทหารตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นกรรมการเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ สภาการศึกษาวิชาการทหารประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงกลาโหม เสนาธิการทหาร ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เสนาธิการทหารบก เสนาธิการทหารเรือ เสนาธิการทหารอากาศ เจ้ากรมการศึกษาวิจัย เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารเรือ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ และผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นกรรมการ

ในกรณีที่มิมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ก็ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นกรรมการด้วย

ให้มีเลขาธิการหนึ่งนาย แต่งตั้งและถอดถอนโดยนายกสภาการศึกษาวิชาการทหาร ตามมติของสภาการศึกษาวิชาการทหาร”

๓. พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๗ ตอนที่ ๘๐ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๓ หน้า ๕๘๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๑๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากกระทรวงกลาโหมได้กำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ ให้มีวุฒิชั้นปริญญาแล้ว จึงควรให้ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนแผนที่ กรมแผนที่ทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งเป็นโรงเรียนชั้นอุดมศึกษาเช่นเดียวกันและมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าสี่ปี ได้รับการยกฐานะให้ได้รับปริญญาเช่นเดียวกันด้วย

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

“ให้ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนแผนที่ กรมแผนที่ทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้รับปริญญาทางวิศวกรรมศาสตร์ เรียกว่า วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต และให้ใช้อักษรย่อว่า “วศ.บ. (ผท.)”

๒. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ กำหนดสภาการศึกษาวิชาการทหารประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงกลาโหม เสนาธิการทหาร ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เสนาธิการทหารบก เสนาธิการทหารเรือ เสนาธิการทหารอากาศ เจ้ากรมการศึกษาวัยจัญ ผู้บัญชาการโรงเรียนแผนที่ กรมแผนที่ทหาร เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารเรือ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ และผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นกรรมการ

ในกรณีที่มิมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ก็ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นกรรมการด้วย

ให้มีเลขาธิการหนึ่งนาย แต่งตั้งและถอดถอนโดยนายกสภาการศึกษาวิชาการทหารตามมติของสภาการศึกษาวิชาการทหาร”

๓. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ให้สภาการศึกษาวิชาการทหารมีอำนาจให้ปริญญาตามพระราชบัญญัตินี้แก่ผู้สำเร็จวิชาการทหารก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจากโรงเรียนนายร้อยทหารบก โรงเรียนเทคนิคทหารบก โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และโรงเรียนแผนที่ของกองทัพบก และโรงเรียนนายเรือของกองทัพเรือ ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษาและวิทยฐานะเทียบเท่ากัน”

๔. พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๗ ตอนที่ ๑๐๙ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๒๓ หน้า ๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้กำหนดให้ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ในกระทรวงกลาโหม เป็นกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหาร โดยมีได้กำหนดให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุดซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นกรรมการด้วย สมควรแก้ไขให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ สภาการศึกษาวิชาการทหาร ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เสนาธิการทหาร เสนาธิการทหารบก เสนาธิการทหารเรือ เสนาธิการทหารอากาศ เจ้ากรมยุทธศึกษาวิจัย เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารเรือ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผู้บัญชาการโรงเรียนแผนที่ กรมแผนที่ทหาร ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ และผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นกรรมการ

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นกรรมการด้วย

ให้มีเลขาธิการหนึ่งคน แต่งตั้งและถอดถอนโดยนายกสภาการศึกษาวิชาการทหารตามมติของสภาการศึกษาวิชาการทหาร”

๕. พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๗ ตอนที่ ๑๕๘ วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๓๓ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการกำหนดวิทยฐานะสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กองทัพบก โรงเรียนนายเรือ กองทัพเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ กองทัพอากาศ และโรงเรียนแผนที่ กองบัญชาการทหารสูงสุด ยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาวิชาการทหารดังกล่าวสามารถได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูง และปริญญาตรงตามสาขาวิชาที่ตนได้ศึกษามา และโดยที่โรงเรียนเสนาธิการทหารบก กองทัพบก ได้จัดการศึกษาหลักสูตรชั้นปริญญาโทขึ้น สมควรกำหนดวิทยฐานะสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรดังกล่าวให้ได้รับปริญญาโท นอกจากนี้ สมควรกำหนดให้สถาบันการศึกษาวิชาการทหารมีอำนาจให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่บุคคลที่ทรงคุณวุฒิได้ และเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขดังกล่าว สมควรปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของสภาการศึกษาวิชาการทหาร และเพิ่มตำแหน่งกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓ ให้ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กองทัพบก โรงเรียนนายเรือ กองทัพเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ กองทัพอากาศ และโรงเรียนแผนที่ กองบัญชาการทหารสูงสุด ตามหลักสูตรที่สภาการศึกษาวิชาการทหารกำหนด ได้รับปริญญาตรีในสาขาวิชาที่มีการสอนในสถาบันการศึกษานั้น

การกำหนดชื่อปริญญา และอักษรย่อในสาขาวิชาตามวรรคหนึ่งให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา”

๒. กำหนดให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓ ทวิ และมาตรา ๓ ตรี แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๓ ทวิ ให้ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบก กองทัพบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ กองทัพเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ กองทัพอากาศ ตามหลักสูตรที่สภาการศึกษาวิชาการทหารกำหนด ได้รับปริญญาโทในสาขาวิชาที่มีการสอนในสถาบันการศึกษานั้น

การกำหนดชื่อปริญญา และอักษรย่อในสาขาวิชาตามวรรคหนึ่งให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กองทัพบก โรงเรียนนายเรือ กองทัพเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ กองทัพอากาศ โรงเรียนแผนที่ กองบัญชาการทหารสูงสุด และโรงเรียนเสนาธิการทหารบก กองทัพบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ กองทัพเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ กองทัพอากาศ โดยอนุมัติสภาการศึกษาวิชาการทหาร มีอำนาจให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่บุคคลซึ่งเห็นว่าทรงคุณวุฒิและสมควรแก่ปริญญานั้น

หลักเกณฑ์การให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่สภาการศึกษาวิชาการทหารกำหนด”

๓. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ นอกจากการให้ได้รับปริญญาตามมาตรา ๓ และมาตรา ๓ ทวิ นักเรียนวิชาการทหาร อาจได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงหรือประกาศนียบัตรแสดงว่าสอบความรู้ได้ตามที่สภาการศึกษาวิชาการทหาร กำหนด

มาตรา ๕ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีสภาคณะเรียกว่า “สภาการศึกษาวิชาการทหาร” มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณาอนุมัติการจัดตั้ง รวมและยุบเลิกสาขาวิชา
  - (๒) พิจารณาอนุมัติหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชา
  - (๓) กำหนดวิธีอันจะยังการศึกษาวิชาการทหารให้เจริญยิ่งขึ้น
  - (๔) กำหนดพื้นความรู้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การเข้าเป็นนักเรียนวิชาการทหาร ระยะเวลา การศึกษา การสอบ และเงื่อนไขในการรับปริญญา
  - (๕) อนุมัติให้ปริญญา ประกาศนียบัตรชั้นสูง และประกาศนียบัตร
  - (๖) อนุมัติให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์
  - (๗) วางระเบียบและออกข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และอาจมอบให้สถาบันการศึกษาใดเป็นผู้วางระเบียบและออกข้อบังคับสำหรับสถาบันการศึกษานั้นเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้
- เพื่อประโยชน์แก่การรักษามาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ในการปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง ให้สภาการศึกษาวิชาการทหารคำนึงถึงมาตรฐานโดยทั่วไปที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดสำหรับสถาบันอุดมศึกษาด้วย”

๔. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ สภาการศึกษาวิชาการทหารประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เสนาธิการทหาร เสนาธิการทหารบก เสนาธิการทหารเรือ เสนาธิการทหารอากาศ เจ้ากรมการศึกษาวิจัย เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารเรือ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการทหารอากาศชั้นสูง ผู้บัญชาการโรงเรียนแผนที่ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ และผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นกรรมการ

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นกรรมการด้วย

ให้มีเลขาธิการหนึ่งคน แต่งตั้งและถอดถอนโดยนายกสภาการศึกษาวิชาการทหารตามมติของสภาการศึกษาวิชาการทหาร”

๕. กำหนดให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

“มาตรา ๖ ทวิ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ สภาการศึกษาวิชาการทหารอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้กระทำการใด ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย แล้วรายงานต่อสภาการศึกษาวิชาการทหาร

ให้นำมาตรา ๘ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม”

๖. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ ผู้ใดใช้ปริญญา อักษรย่อปริญญา ประกาศนียบัตรชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้หรือแสดงด้วยประการใดเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๗. กำหนดให้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของผู้ที่ได้รับปริญญาตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งมีอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๘. กำหนดให้ในระหว่างที่ยังมิได้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดปริญญาอักษรย่อปริญญาในสาขาวิชาตามมาตรา ๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้สำเร็จวิชาการทหารได้รับปริญญาและใช้อักษรย่อปริญญา ดังต่อไปนี้

๑) โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กองทัพบก โรงเรียนนายเรือ กองทัพเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศ กองทัพอากาศ ได้รับปริญญาตรีทางวิทยาศาสตร์ เรียกว่า “วิทยาศาสตร์บัณฑิต” โดยให้ใช้อักษรย่อของปริญญา ดังนี้

ก. ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กองทัพบก ใช้อักษรย่อว่า “วท.บ. (ทบ.)”

ข. ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายเรือ กองทัพเรือ ใช้อักษรย่อว่า “วท.บ. (ทร.)”

ค. ผู้สำเร็จวิชาการทหารจากโรงเรียนนายเรืออากาศ กองทัพอากาศ ใช้อักษรย่อว่า “วท.บ. (ทอ.)”

๒) โรงเรียนแผนที่ กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้รับปริญญาตรีทางวิศวกรรมศาสตร์ เรียกว่า “วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “วศ.บ. (ผท.)”

๙. กำหนดให้ผู้สำเร็จวิชาการทหารในหลักสูตรชั้นปริญญาโทหรือหลักสูตรการศึกษาเทียบเท่ากันจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบกกองทัพบก อยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ได้รับปริญญาโททางศิลปศาสตร์ เรียกว่า “ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร)” ใช้อักษรย่อว่า “ศศ.ม. (การทหาร)”

๖. พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๕ ก วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘ หน้า ๔๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สถาบันการศึกษาวิชาการทหารของกระทรวงกลาโหมเป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตกำลังพลตามความต้องการของเหล่าทัพ แต่ปัจจุบันสถาบันการศึกษาวิชาการทหารจัดการเรียนการสอนได้เพียงระดับปริญญาโท ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในกองทัพให้มีความรู้ความสามารถทันกับความเปลี่ยนแปลง และเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของประเทศที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก สมควรกำหนดให้สถาบันการศึกษาวิชาการทหารมีอำนาจทำการสอนได้ถึงระดับปริญญาเอก มีอำนาจให้ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และประกาศนียบัตรบัณฑิตแก่นักเรียนวิชาการทหาร รวมถึงปรับปรุง

องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของสภาการศึกษาวิชาการทหารให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดปริญญาในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนแผนที่ ให้มีปริญญาสามชั้น คือ ปริญญาเอก ปริญญาโท และปริญญาตรี รวมทั้งกำหนดให้มีครูวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ เครื่องหมายแสดงวิทยฐานะ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขถ้อยคำในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓ ตรี ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้สภาการศึกษาวิชาการทหารอาจออกข้อบังคับกำหนดให้มีประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรได้ และเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของสภาการศึกษาวิชาการทหารเพื่อให้มีอำนาจกำหนดมาตรฐานการศึกษาวิชาการทหารพิจารณาเสนอแต่งตั้งและพิจารณาถอดถอนกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิ ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของสภาการศึกษาวิชาการทหารโดยให้มีกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒินอกจากนี้ ได้แก่แก้ไขตำแหน่งกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารจาก “เจ้ากรมยุทธศึกษาทหาร” เป็น “ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ” และตัดตำแหน่ง “ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง” “ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง” และ “ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการทหารอากาศชั้นสูง” ออกเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองบัญชาการกองทัพบก กองทัพบก กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๒ พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองทัพบก กองทัพบก กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๒ พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองทัพอากาศ กองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๒ (มาตรา ๕)

๔. กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารผู้ทรงคุณวุฒิ (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้มีตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำของสถาบันการศึกษาและให้มีสิทธิใช้เป็นคำนำหน้านามเพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป (มาตรา ๘)

๖. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษแก่ผู้ใช้ปริญญา อักษรย่อปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรโดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ (มาตรา ๙)

๗. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับสภาการศึกษาวิชาการทหารที่ได้แต่งตั้งขึ้นก่อนพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ (มาตรา ๑๐)

๘. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำของสถาบันการศึกษา ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงดำรงตำแหน่งดังกล่าวต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๑)

๙. กำหนดให้ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี โดยในระหว่างที่ยังมิได้ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศพระราชบัญญัตินี้ ให้นำข้อบังคับหรือระเบียบของกระทรวงกลาโหมที่ใช้อยู่ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๒)

๑๐. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมนี้ (มาตรา ๑๓)

นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์/ จัดทำ

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๑)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๖๘๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐)
พ.ศ. ๒๕๕๗

“ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้าประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลและยินยอมเข้าผูกพันตน
เพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม ในกรณีเช่นนั้นผู้ค้าประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลนั้น
ย่อมไม่มีสิทธิดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้ำประกันที่แตกต่างไปจากมาตรา ๖๘๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๖๘๖ มาตรา ๖๘๔ มาตรา ๖๘๘ และมาตรา ๖๘๙ เป็นโมฆะ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๘๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘๑ ในกรณีที่เจ้าหนี้ตกลงกับลูกหนี้ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ให้เจ้าหนี้นี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าวภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตกลงกันนั้น ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแล้วก็ดี ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดไม่ครบถ้วนแต่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือนั้นแล้วก็ดี หรือลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแต่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดนั้นแล้วก็ดี ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกัน ในการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันดังกล่าว ผู้ค้ำประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้แม้จะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาชำระหนี้ดังกล่าว ในกรณีที่เจ้าหนี้นี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าวเมื่อล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแล้ว ให้ผู้ค้ำประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เจ้าหนี้นี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบถึงข้อตกลงนั้น ทั้งนี้ ข้อตกลงที่ทำขึ้นภายหลังที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้แล้ว หากในข้อตกลงนั้นมีการขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตามมาตรา ๗๐๐”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๗๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

“ความในวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๒๗/๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อตกลงใดอันมีผลให้ผู้จำนองรับผิดชอบที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือให้ผู้จำนองรับผิดชอบอย่างผู้ค้ำประกัน ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ไม่ว่าข้อตกลงนั้นจะมีอยู่ในสัญญาจำนองหรือทำเป็นข้อตกลงต่างหาก ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นกรณีที่นิติบุคคลเป็นลูกหนี้และบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการตามกฎหมายหรือบุคคลที่มีอำนาจควบคุมการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้จำนองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคล และผู้จำนองได้ทำสัญญาค้ำประกันไว้เป็นสัญญาต่างหาก”

มาตรา ๘ ข้อตกลงใดที่ได้ทำขึ้นระหว่างวันที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับจนถึงวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ ระหว่างวันที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับจนถึงวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพัน อันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ให้เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบถึงการลดหนี้ดังกล่าวภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกันตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๙๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องการค้าประกันและจำนองเพื่อให้มีความเหมาะสมแก่การประกอบธุรกิจ ในปัจจุบัน สมควรกำหนดให้ผู้ค้าประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมได้ รวมทั้งสามารถทำข้อตกลงล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ หากเป็นสถาบันการเงินหรือประกอบอาชีพค้าประกัน เพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๒)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๐๕ เมื่อโอนสิทธิเรียกร้องไป สิทธิจำนอง จำน่า หรือหลักประกันทางธุรกิจที่มีอยู่
เกี่ยวพันกับสิทธิเรียกร้องนั้นก็ดี สิทธิอันเกิดขึ้นแต่การค้ำประกันที่ให้ไว้เพื่อสิทธิเรียกร้องนั้นก็ดี
ย่อมตกไปได้แก่ผู้รับโอนด้วย”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจได้บัญญัติให้สามารถนำสิทธิเรียกร้องมาเป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้โดยไม่ต้องส่งมอบการครอบครอง จึงสมควรแก้ไขให้สิทธิตามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจเหนือสิทธิเรียกร้องที่นำมาเป็นหลักประกัน ตกไปเป็นของผู้รับโอน เมื่อมีการโอนสิทธิเรียกร้องนั้นไปเช่นเดียวกับสิทธิจำนอง จำน่า หรือค้ำประกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพื่อคุ้มครองสิทธิและให้เป็นธรรมแก่คู่ค้าประกัน และผู้จำนอง โดยการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เกิดขึ้นหลายครั้ง นับตั้งแต่มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๗๖ ซึ่งเป็นการแก้ไขปรับปรุงในเรื่องการตั้งและเลิกสมาคม

ต่อมาเมื่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ขึ้นอีกหลายฉบับ ดังนี้

- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ (ฉบับที่ ๒)
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ (ฉบับที่ ๓)
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๘
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๙
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๕
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๔๙๖
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๙
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๑
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๑
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๑
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๘
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๙
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๕๐
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๐
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๑
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

จากนั้นคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ มอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเข้าไปพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคู่ค้าประกันและจำนอง) ให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยให้เชิญผู้แทนธนาคารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณาด้วย ซึ่งผลจากการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายเพื่อพิจารณาเรื่องนี้ร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๘ (แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับคู่ค้าประกันและจำนอง) เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ สาระสำคัญของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แต่ละฉบับ มีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๗๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๐ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๗๖ หน้า ๑๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๗๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรจะแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในเรื่องการจัดและเลิกสมาคม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรี

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๗๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นอนุมาตรา ๗ ของมาตรา ๑๒๙๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “โดยนายทะเบียนชื้อชื่อออกจากทะเบียน” (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรค ๒ ของมาตรา ๑๒๘๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “แต่ถ้าปรากฏว่าวัตถุประสงค์หรือกิจการของสมาคมใดน่าจะเป็นอันตรายต่อสันติภาพของประชาชนก็ดี หรืออาจก่อให้เกิดความไม่สงบสุขในบ้านเมืองก็ดี นายทะเบียนอาจจะไม่รับจดทะเบียนสมาคมนั้นได้” (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความต่อไปนี้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นมาตรา ๑๒๙๓ ทวิ “ถ้าปรากฏว่าวัตถุประสงค์หรือกิจการของสมาคมใดกลายเป็นภัยอันตรายต่อสันติภาพของประชาชนก็ดี หรือน่าจะก่อให้เกิดความไม่สงบในบ้านเมืองก็ดี นายทะเบียนอาจสั่งให้ชื้อชื่อสมาคมนั้นออกเสียจากทะเบียน” (มาตรา ๖)

๔. เพิ่มความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๒๙๓ ตรี “ผู้ขอตั้งสมาคมหรือผู้จัดการสมาคมไม่พอใจในคำวินิจฉัยของนายทะเบียน ให้อุทธรณ์คำสั่งนั้นไปยังรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ภายใน ๑๕ วัน (มาตรา ๗) กรณีที่นายทะเบียนปฏิเสธไม่รับจดทะเบียน หรือนายทะเบียนชื้อชื่อสมาคมออกให้นายทะเบียนแจ้งไปยังผู้ขอตั้งสมาคมหรือผู้จัดการสมาคม ซึ่งสามารถอุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อรัฐมนตรีได้ภายใน ๑๕ วัน

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๗๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๑ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๗๗ หน้า ๔๔๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๗๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมความแห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๗๖ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๓๖ (มาตรา ๓)
๒. เพิ่มความเข้าเป็นวรรค ๒ และวรรค ๓ ของมาตรา ๑๒๘๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับเรื่องวัตถุประสงค์ของกิจการของสมาคมใดเป็นภัยต่อสันติภาพของประชาชน นายทะเบียนจะไม่รับจดทะเบียนได้ (มาตรา ๔)
๓. เพิ่มความเข้าเป็นมาตรา ๑๒๙๑ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับเมื่อมีข้อสงสัยว่าสมาคมใดดำเนินการไม่ชอบด้วยกฎหมาย นายทะเบียนอาจสั่งให้สมาคมนั้นแจ้งวันเวลาประชุมทุกคราวให้ทราบล่วงหน้าได้ (มาตรา ๕)
๔. ความในมาตรา ๑๒๙๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้เป็นไปดังพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวกับกรณีที่มีผู้มีส่วนได้เสียสามารถร้องขอศาลให้เลิกสมาคมได้ (มาตรา ๖)

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ (ฉบับที่ ๒)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๓๘ หน้า ๗๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๗)

อนุวตน์จาตุรนต์

อาทิตย์ทิพอาภา

เจ้าพระยายมราช

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขความในมาตรา ๑๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อันว่าด้วยมูลค่าอย่างต่ำของหุ้น จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ (ฉบับที่ ๒) มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา โดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับมูลค่าของหุ้น ๆ หนึ่งนั้น ไม่ให้ต่ำกว่า ๕ บาท (มาตรา ๓)

๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ (ฉบับที่ ๓)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๓๘ หน้า ๓๓๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
 คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
 (ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗)
 อนุวัติจาตุรนต์
 อาทิตยทิพอาภา
 เจ้าพระยายมราช

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ (ฉบับที่ ๓) มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญคือ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรค ๔ ของมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “ความในวรรคก่อนนี้ไม่ใช้บังคับถึงการลงลายพิมพ์นิ้วมือแกงใดหรือเครื่องหมายอย่างอื่นทำนองเช่นว่ามานั้น ซึ่งทำลงในเอกสารที่ทำต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่” (มาตรา ๓)

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๔๗๘ หน้า ๑๓๒๐

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
 คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
 (ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘)
 อาทิตยทิพอาภา
 เจ้าพระยายมราช
 เจ้าพระยาพิชยนทรโยธิน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขความในมาตรา ๒๑๔ และมาตรา ๗๓๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เกี่ยวกับความรับผิดชอบของลูกหนี้ที่มีจำนองเป็นประกัน จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเฉพาะสัญญาจำนองที่ได้ทำตั้งแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัติเป็นต้นไป (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๒๑๔ และ ๗๓๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับสิทธิของเจ้าหนี้ที่จะให้ชำระหนี้ของตนจากทรัพย์สินของลูกหนี้จนสิ้นเชิงและ

การเอาทรัพย์สินจำนองหลุดออกขายทอดตลาดใช้หนี้ เมื่อเงินยังขาดอยู่จำนวนเท่าใด ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบในเงินนั้น (มาตรา ๔ – มาตรา ๕)

๓. บทบัญญัติมาตรา ๕๒ แห่งกฎหมายลักษณะล้มละลาย ร.ศ. ๑๓๐ และบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นใด ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้รับจำนองจะนำมาใช้บังคับได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติมาตรา ๗๓๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖)

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๓ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๔๗๙ หน้า ๖๓๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๔๗๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘)

อาทิตยทิพอาภา

เจ้าพระยายมราช

พล.อ. เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บางมาตรา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

โดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๗ มาตรา ๑๒๔๗ และมาตรา ๑๖๗๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการปกครองท้องที่ รัฐมนตรีเจ้าหน้าที และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม และกระทรวงการต่างประเทศ ในการออกกฎกระทรวงรวมทั้งการกำหนดอัตราค่าฤชาธรรมเนียม (มาตรา ๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๕)

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๙ ตอนที่ ๑๒ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๕ หน้า ๑๘๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๙๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

โดยยกเลิกความในมาตรา ๑๖๖๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการทำพินัยกรรมของบุคคลที่รับราชการทหารหรือทำการเกี่ยวข้องอยู่กับราชการทหารในเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม

๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๔๙๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๐ ตอนที่ ๘ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๔๙๖ หน้า ๑๗๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๔๙๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๔๙๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๗) ของมาตรา ๑๒๙๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “(๗) โดยนายทะเบียนขีดชื่อออกจากทะเบียน” (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๙๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “ถ้าปรากฏว่าวัตถุที่ประสงค์หรือกิจการของสมาคมกลายเป็นภัยอันตรายต่อสันติภาพของประชาชนก็ดี หรือน่าจะก่อให้เกิดความไม่สงบในบ้านเมือง นายทะเบียนอาจสั่งให้ขีดชื่อสมาคมนั้นออกเสียจากทะเบียน” (มาตรา ๕)

๓. เพิ่มความในมาตรา ๑๒๙๓ ทริ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับกรณีที่นายทะเบียนสั่งให้ขีดชื่อสมาคมใดออกจากทะเบียน ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งไปยังผู้จัดการสมาคม แต่ถ้าไม่พอใจให้อุทธรณ์คำสั่งไปยังรัฐมนตรีภายในสิบห้าวัน (มาตรา ๖)

๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๓ ตอนที่ ๑๒๙ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๙ ฉบับพิเศษ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘ วรรคสอง บัญญัติว่าชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน จำต้องแก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๒๐ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา ๑๔๔๕ ซึ่งให้ศาลมีอำนาจอนุญาตให้ชายและหญิงที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ทำการสมรสได้โดยบัญญัติให้ชายหญิงซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลทำการสมรสได้ก่อนอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส นอกจากนี้ได้พิจารณาเห็นว่า มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐

มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๐ และวรรคสองของมาตรา ๑๓๗ เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิสตรีสมควรยกเลิกเสีย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับผู้เยาว์ยอมบรรลุนิติภาวะเมื่อทำการสมรส หากการสมรสนั้นได้ทำตามบทบัญญัติมาตรา ๑๔๔๘ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๐ และวรรคสองของมาตรา ๑๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๔)

๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๕ ตอนที่ ๑๔๙ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑ หน้า ๙๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งกำหนดให้บริษัทมหาชนจำกัดต้องมีผู้ถือหุ้นตั้งแต่หนึ่งร้อยคน และมีบทบัญญัติควบคุมการเสนอขายหุ้นและหุ้นกู้เพื่อป้องกันมิให้ประชาชนถูกหลอกลวงแล้ว สมควรกำหนดห้ามมิให้บริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีผู้ถือหุ้นถึงหนึ่งร้อยคนและเสนอขายหุ้น หรือหุ้นกู้ต่อประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หมวด ๔ เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๙๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบริษัทจำกัด (มาตรา ๓)

๒. ให้เพิ่มความในมาตรา ๑๐๙๖ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับกรณีของบริษัทใดซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีผู้ถือหุ้นไม่ถึงหนึ่งร้อยคนแต่ภายหลังมีผู้ถือหุ้นตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป ต้องแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัติแทน เกี่ยวกับหนังสือบอกกล่าวที่เสนอให้ผู้ถือหุ้นซื้อหุ้นใหม่นั้นต้องลงวันเดือนปีและลายมือชื่อของกรรมการ (มาตรา ๘)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน “บริษัทจะออกหุ้นกู้ไม่ได้” (มาตรา ๙)

๕. การเสนอขายหุ้นและหุ้นกู้ต่อประชาชนที่ได้มีการจดทะเบียนหนังสือชั้ชวนหนังสือบอกกล่าว
 ป่าวร้อง โดยถูกต้องตามกฎหมายในวันประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ดำเนินการต่อไป
 อีกไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่ที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๑)

๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๗ ตอนที่ ๑๘๗ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๓๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๓๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความสมบูรณ์ของการหมั้น และผลของการหมั้น การคุ้มครองคู่สมรสที่วิกลจริต การจัดการสินสมรส การแยกสินสมรสและรวมสินสมรส การสมรสที่เป็นโมฆะ เหตุหย่า ผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรในกรณีมีการหย่า บทสันนิษฐานความเป็นบุตร ชอบด้วยกฎหมาย การฟ้องคดีไม่รับเด็กเป็นบุตร การฟ้องปฏิเสธความเป็นบุตร การจดทะเบียนเด็กเป็นบุตร การฟ้องให้รับเด็กเป็นบุตร อำนาจปกครอง การเป็นผู้อนุบาลและผู้พิทักษ์ การจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์ สิทธิหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร ผู้ปกครอง และบุตรบุญธรรม นั้น ยังไม่สอดคล้องและไม่เอื้ออำนวยต่อสภาพความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบัน สมควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๓๖ มาตรา ๑๔๓๗ มาตรา ๑๔๓๘ มาตรา ๑๔๔๑ และมาตรา ๑๔๔๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับผู้เยาว์จะทำการหมั้น การผิดสัญญาหมั้น การตายของคู่หมั้นก่อนการสมรส และสิทธิเรียกร้องค่าทดแทน (มาตรา ๓ – มาตรา ๖)

๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔๔๗/๑ และมาตรา ๑๔๔๗/๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๑๔๔๓/๑ สิทธิเรียกร้องค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔๓๙ ให้มีอายุความหกเดือนนับแต่วันที่ผิดสัญญาหมั้นสิทธิเรียกร้องค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔๔๔ ให้มีอายุความหกเดือนนับแต่วันรู้หรือควรรู้ถึง การกระทำชั่วอย่างร้ายแรงอันเป็นเหตุให้ออกเลิกสัญญาหมั้น แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันกระทำการ

ดังกล่าว สิทธิเรียกร้องค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔๔๕ และมาตรา ๑๔๔๖ ให้มีอายุความหกเดือน นับแต่วันที่ขายคู่หมั้นรู้หรือควรรู้ถึงการกระทำของชายอื่นอันจะเป็นเหตุให้เรียกค่าทดแทนและรู้ตัวผู้จะพึงใช้ ค่าทดแทนนั้น แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ชายอื่นได้กระทำการดังกล่าว มาตรา ๑๔๔๗/๒ สิทธิเรียกคืนของหมั้น ตามมาตรา ๑๔๓๙ ให้มีอายุความหกเดือนนับแต่วันที่ผิดสัญญาหมั้น

สิทธิเรียกคืนของหมั้นตามมาตรา ๑๔๔๒ ให้มีอายุความหกเดือนนับแต่วันที่ได้ออกเลิกสัญญาหมั้น”
(มาตรา ๗)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๖๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกรณีคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นคนวิกลจริต (มาตรา ๘)

๔. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔๖๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “ในระหว่าง
การพิจารณาคดีตามมาตรา ๑๔๖๔ ถ้ามีคำขอศาลอาจกำหนดวิธีการชั่วคราวเกี่ยวกับการอุปการะเลี้ยงดูหรือ

การคุ้มครองคู่สมรสฝ่ายที่วิกลจริตได้ตามที่เห็นสมควร และหากเป็นกรณีฉุกเฉินให้นำบทบัญญัติเรื่องคำขอในเหตุฉุกเฉินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ” (มาตรา ๙)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๗๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการจัดการสินสมรสร่วมกัน (มาตรา ๑๐)

๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔๗๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับสามีและภริยา จะจัดการสินสมรสให้แตกต่างกันไปจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๗๖ ซึ่งเป็นการจัดการสินสมรสให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในสัญญาก่อนสมรส (มาตรา ๑๑)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๗๗ มาตรา ๑๔๘๐ มาตรา ๑๔๘๒ มาตรา ๑๔๘๓ และมาตรา ๑๔๘๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอำนาจในการจัดการสินสมรสของสามีหรือภริยา (มาตรา ๑๒ – มาตรา ๑๔)

๘. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๔๙๐ และมาตรา ๑๔๙๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการแยกสินสมรสให้เป็นสินส่วนตัว (มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘)

๙. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔๙๒/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับการแยกสินสมรสโดยคำสั่งศาล (มาตรา ๑๙)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๙๕ มาตรา ๑๔๙๖ และมาตรา ๑๔๙๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคำพิพากษาและการร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรสเป็นโมฆะ (มาตรา ๒๐)

๑๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔๙๗/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าการสมรสใดเป็นโมฆะให้ศาลแจ้งไปยังนายทะเบียนเพื่อบันทึกความเป็นโมฆะไว้ในทะเบียนสมรส (มาตรา ๒๑)

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๙๘ และมาตรา ๑๔๙๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกรณีการสมรสเป็นโมฆะ และการใช้สิทธิเรียกร้องค่าทดแทน (มาตรา ๒๒)

๑๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔๙๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับการสมรสที่เป็นโมฆะข้อตกลงระหว่างคู่สมรสว่าฝ่ายใดจะเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรคนใด หรือฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายจะเป็นผู้ออกเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร (มาตรา ๒๓)

๑๔. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔/๑) และ (๔/๒) ของมาตรา ๑๕๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“(๔/๑) สามีหรือภริยาต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และได้ถูกจำคุกเกินหนึ่งปี ในความผิดที่อีกฝ่ายหนึ่งมีส่วนก่อให้เกิดการกระทำความผิดและการเป็นสามีภริยากันต่อไปจะเป็นเหตุให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับความเสียหายอีกฝ่ายหนึ่งฟ้องหย่าได้

(๔/๒) สามีและภริยาสมัครใจแยกกันอยู่เกินสามปี ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งฟ้องหย่าได้” (มาตรา ๒๕)

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๔๒ มาตรา ๑๕๔๓ มาตรา ๑๕๔๔ และมาตรา ๑๕๔๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการฟ้องคดีไม่รับเด็กเป็นบุตร (มาตรา ๓๑)

๑๖. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๕๔๘ และมาตรา ๑๕๕๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายต้องได้รับความยินยอมหรือศาลมีคำพิพากษาให้จดทะเบียนได้ (มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔)

๑๗. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๕๖๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “มาตรา ๑๕๖๙/๑ ในกรณีที่ผู้เยาว์ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถและศาลมีคำสั่งตั้งบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองเป็นผู้อนุบาลให้คำสั่งนั้นมีผลเป็นการถอนผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

ในกรณีที่บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและไม่มีคู่สมรสถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ให้บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาเป็นผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์ แล้วแต่กรณี เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น” (มาตรา ๓๙)

๑๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๗๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับนิติกรรมใดอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์ดังต่อไปนี้ ผู้ใช้อำนาจปกครองจะกระทำได้ เว้นแต่ศาลจะอนุญาต (มาตรา ๔๐)

๑๙. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๕๘๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “บิดามารดา ย่อมมีสิทธิจะติดต่อกับบุตรของตนได้ตามควรแก่พฤติการณ์ไม่ว่าบุคคลใดจะเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองก็ตาม” (มาตรา ๔๒)

๒๐. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๕๘๕ มาตรา ๑๕๘๖ (๕) ของมาตรา ๑๕๘๗ และมาตรา ๑๕๘๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเป็นผู้ปกครองของผู้เยาว์ (มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖)

๒๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๙๐ มาตรา ๑๕๙๑ มาตรา ๑๕๙๒ มาตรา ๑๕๙๓ วรรคสอง มาตรา ๑๕๙๘/๖ มาตรา ๑๕๙๘/๗ มาตรา ๑๕๙๘/๘ มาตรา ๑๕๙๘/๑๕ มาตรา ๑๕๙๘/๑๖ มาตรา ๑๕๙๘/๑๘ มาตรา ๑๕๙๘/๑๙ มาตรา ๑๕๙๘/๒๑ มาตรา ๑๕๙๘/๒๒ มาตรา ๑๕๙๘/๒๓ มาตรา ๑๕๙๘/๒๔ และมาตรา ๑๕๙๘/๒๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความเป็นผู้ปกครองและบทบาทของผู้ปกครอง สิทธิหน้าที่ของผู้ปกครองในการอนุบาลบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ การรับผู้เยาว์เป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งผู้เยาว์นั้นอยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์ (มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓)

๒๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๕๙๘/๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “ถ้าคู่สมรสฝ่ายหนึ่งจะจดทะเบียนรับผู้เยาว์ซึ่งเป็นบุตรบุญธรรมของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งเป็นบุตรบุญธรรมของตนด้วยจะต้องได้รับความยินยอมของคู่สมรสซึ่งเป็นผู้รับบุตรบุญธรรมอยู่แล้วและมีให้นำมาตรา ๑๕๙๘/๒๑ มาใช้บังคับ” (มาตรา ๕๔)

๒๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๙๘/๒๗ มาตรา ๑๕๙๘/๓๑ (๑) (๒) และ (๓) ของมาตรา ๑๕๙๘/๓๓ และ (๘) ของมาตรา ๑๕๙๘/๓๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการฟ้องเลิกการรับเป็นบุตรบุญธรรม (มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘)

๒๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๙๘/๓๕ และมาตรา ๑๕๙๘/๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเลิกรับบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑)

๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๔๓ วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๕ หน้า ๕๖

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีการแก้ไขพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้ยกเลิกการกำหนดอัตราส่วนการถือหุ้นและจำนวนผู้ถือหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด และเพื่อให้การแปรสภาพบริษัทจำกัดเป็นบริษัทมหาชนจำกัดเป็นไปโดยความสมัครใจ ในกรณีที่บริษัทจำกัดประสงค์จะชี้ชวนให้ประชาชนร่วมลงทุน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๙๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบริษัทจำกัด ซึ่งตั้งขึ้นด้วยแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กัน โดยผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกมาตรา ๑๐๓๑ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๑ (มาตรา ๔)

๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๑๘ ก วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องขายฝากมีบทบัญญัติยังไม่เหมาะสม เป็นเหตุให้มีการเอาเปรียบผู้ขายฝากโดยการกำหนดสินไถ่ที่สูงเกินควรเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมายห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา รวมทั้งในกรณีที่ถึงกำหนดเวลาไถ่ผู้ซื้อฝากมักจะหลีกเลี่ยงไม่ยอมให้มีการไถ่จนเป็นเหตุให้ผู้ขายฝากต้องสูญเสียกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินไปโดยไม่ชอบธรรม นอกจากนี้ เห็นควรปรับปรุงระยะเวลาในการใช้สิทธิไถ่ในสัญญาขายฝากให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๔๙๒ และมาตรา ๔๙๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน “มาตรา ๔๙๒ ในกรณีที่มีการไถ่ทรัพย์สินซึ่งขายฝากภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือผู้ไถ่ได้วางทรัพย์สินเป็นสินไถ่ต่อสำนักงานวางทรัพย์สินภายในกำหนดเวลาไถ่โดยสละสิทธิถอนทรัพย์สินที่ได้วางไว้ ให้ทรัพย์สินซึ่งขายฝากตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ไถ่ตั้งแต่วันที่ผู้ไถ่ได้ชำระสินไถ่หรือวางทรัพย์สินเป็นสินไถ่ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ผู้ไถ่วางทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานของสำนักงานวางทรัพย์สินแจ้งให้ผู้รับไถ่ทราบถึงการวางทรัพย์สินโดยพลัน โดยผู้ไถ่ไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๓๓๓ วรรคสาม มาตรา ๔๙๖ กำหนดเวลาไถ่นั้น อาจทำสัญญาขยายกำหนดเวลาไถ่ได้ แต่กำหนดเวลาไถ่รวมกันทั้งหมดไม่เกินกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๙๔ ให้ลดลงมาเป็นกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๙๔ การขยายกำหนดเวลาไถ่ตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้รับไถ่ ถ้าเป็นทรัพย์สินซึ่งการซื้อขายกัน

จะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ห้ามมิให้ยกการขยายเวลาขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้ได้สิทธิมาโดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริต และได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้ว เว้นแต่จะได้นำหนังสือหรือหลักฐานเป็นหนังสือดังกล่าวไปจดทะเบียนหรือจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่” (มาตรา ๓ และมาตรา ๔)

๒. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๔๙๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับการกำหนดราคาไถ่ทรัพย์สินในกรณีที่ราคาสินไถ่สูงกว่าราคาขายฝาก ให้ไถ่ได้ตามราคาขายฝากรวมประโยชน์ตอบแทนร้อยละ ๑๕ ต่อปี (มาตรา ๕)

๓. บทบัญญัติมาตรา ๔๙๙ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้บังคับแก่สัญญาขายฝากที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๖)

๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๕ ตอนที่ ๔๘ วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้บัญญัติให้หนี้ที่เกิดจากการไม่ชำระค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด ค่าชดเชย ค่าชดเชยพิเศษ เงินสะสม เงินสมทบ หรือเงินเพิ่มให้ลูกจ้าง หรือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน แล้วแต่กรณี มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของนายจ้างซึ่งเป็นลูกหนี้ในลำดับเดียวกับบุริมสิทธิในค่าภาษีอากรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิของลูกจ้าง โดยให้รวมความถึงสิทธิของเสมียน คนใช้ และคนงาน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๓ เดิมด้วย โดยกำหนดลำดับบุริมสิทธิในเงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับอยู่ในลำดับเดียวกับบุริมสิทธิในค่าภาษีอากร ประกอบกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนเงินสูงสุดของบุริมสิทธิในเงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับให้เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

โดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ กรณีนี้มีอยู่เป็นคุณแก่บุคคลใด และบุริมสิทธิในเงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับเพื่อการทำงานที่ได้ทำให้แก่ลูกหนี้ซึ่งเป็นนายจ้าง (มาตรา ๓ และมาตรา ๔)

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๑๐ ก วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวกับสัญญาซื้อขายอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ ประเภทของสังหาริมทรัพย์ที่ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จำนวนเงินในการกู้ยืมเงินที่ต้องมีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือ จำนวนเงินที่เจ้าสำนักโรงแรมต้องรับผิดชอบในการที่ทรัพย์สินของคนเดินทางหรือแขกอาศัยสูญหาย อัตราค่าธรรมเนียมและค่าค้ำเสาเอกสารตามที่ปรากฏในบทบัญญัติที่ว่าด้วยบริษัทจำกัด รวมถึงจำนวนเงินรางวัลหรือค่าธรรมเนียมที่บุคคลผู้มีสิทธิจะรับทรัพย์สินหายต้องชำระให้แก่ผู้เก็บได้หรือแก่ส่วนราชการที่รับผิดชอบ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๗ มาตรา เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ยกเลิกความในมาตราต่าง ๆ สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. มาตรา ๔๕๖ เกี่ยวกับการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์
๒. ววรรคหนึ่งของมาตรา ๖๕๓ เกี่ยวกับการฟ้องร้องคดีการกู้ยืมเงินกว่า ๒,๐๐๐ บาท ขึ้นไป
๓. ววรรคสองของมาตรา ๖๗๕ เกี่ยวกับความรับผิดชอบเกี่ยวกับเงินทองตรา ธนบัตร ตัวเงิน พันธบัตร ใบหุ้น ใบหุ้นกู้ ประทวนสินค้า อัญมณี หรือของมีค่าอื่น ๆ
๔. แก้ไข (๑) ของวรรคสองของมาตรา ๗๐๓
๕. มาตรา ๑๑๑๖ เกี่ยวกับการขอคัดสำเนาหนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับบรรดามีในบริษัทหนึ่งบริษัทใด
๖. มาตรา ๑๑๒๗ เกี่ยวกับการเรียกค่าธรรมเนียมใบหุ้น
๗. มาตรา ๑๑๔๐ เกี่ยวกับผู้ถือหุ้นจะเรียกให้ส่งมอบสำเนาทะเบียน
๘. มาตรา ๑๑๔๙ เกี่ยวกับการของบดุลฉบับล่าสุดจากบริษัทใด ๆ
๙. มาตรา ๑๓๐๒ เกี่ยวกับการบังคับใช้บทบัญญัติสามมาตราก่อนมาตรานี้
๑๐. (๓) ในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๓๒๓ เกี่ยวกับการมอบทรัพย์สินแก่เจ้าพนักงานตำรวจและแจ้งพฤติการณ์อันอาจเป็นเครื่องช่วยในการสืบหาตัวบุคคลผู้มีสิทธิที่จะรับทรัพย์สินนั้น
๑๑. ววรรคหนึ่งของมาตรา ๑๓๒๔ เกี่ยวกับการเรียกเอารางวัลของผู้เก็บได้ซึ่งทรัพย์สินหาย
๑๒. มาตรา ๑๓๒๘ เกี่ยวกับการกรรมสิทธิ์ตกเป็นของแผ่นดินเมื่อสังหาริมทรัพย์มีค่าซึ่งซ่อนหรือฝังไว้ถ้าไม่มีผู้สามารถอ้างเป็นเจ้าของได้
๑๓. ววรรคสองของมาตรา ๑๖๘๘ และวรรคสามของมาตรา ๑๗๐๒ เกี่ยวกับการบังคับใช้บทบัญญัติในวรรคก่อนนี้
๑๔. พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบถึงนิติกรรม สิทธิ หน้าที่ หรือความรับผิดชอบตามกฎหมายอันได้กระทำลงหรือมีขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๗ ก วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในลักษณะ ๒๒ หั้วส่วนและบริษัทของบรรพ ๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กรณีการลาออกของหุ้นส่วนผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และห้างหุ้นส่วนจำกัด และการลาออกของกรรมการบริษัทจำกัด กำหนดเวลาที่มีการลาออกมีผล ตลอดจนการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงต่อนายทะเบียนภายในกำหนดเวลา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในผลทางกฎหมาย และการนำผลทางกฎหมายและข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าวไปใช้อ้างอิง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๖๔/๑ และมาตรา ๑๐๖๔/๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมาตรา ๑๐๖๔/๑ เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีการการลาออกของหุ้นส่วนผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนมาตรา ๑๐๖๔/๒ เป็นเรื่องการกำหนดวันนำความไปจดทะเบียนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนผู้จัดการ
๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๗๘/๑ และมาตรา ๑๐๗๘/๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๐๗๘/๑ เป็นเรื่องวิธีการลาออกของหุ้นส่วนผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนจำกัด มาตรา ๑๐๗๘/๒ เป็นเรื่องการกำหนดวันนำความไปจดทะเบียนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนผู้จัดการ
๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๑๕๓/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเรื่องเกี่ยวกับการลาออกของกรรมการในบริษัท
๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๑๕๗ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการ ให้บริษัทนำความไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง”

๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ หน้า ๑๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับความคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่บทบัญญัติมาตรา ๑๔๔๕ มาตรา ๑๔๔๖ มาตรา ๑๔๔๗/๑ วรรคสาม มาตรา ๑๕๑๖ (๑) และมาตรา ๑๕๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นบทบัญญัติที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศ สมควรแก้ไขบทบัญญัตินี้ดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักการมีสิทธิเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง และหลักการห้ามมิให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศที่เคยได้รับความคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๔๕ และมาตรา ๑๔๔๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในมาตรา ๓ ตามพระราชบัญญัตินี้แทน คือ

๑.๑ ชายหรือหญิงคู่หมั้นอาจเรียกค่าทดแทนจากผู้ซึ่งได้ร่วมประเวณีกับคู่หมั้นของตนโดยรู้หรือควรรู้ถึงการหมั้นนั้น เมื่อได้บอกเลิกสัญญาหมั้นแล้วตามมาตรา ๑๔๔๒ หรือมาตรา ๑๔๔๓ แล้วแต่กรณี

๑.๒ ชายหรือหญิงคู่หมั้นอาจเรียกค่าทดแทนจากผู้ซึ่งได้ข่มขืนกระทำชำเราหรือพยายามข่มขืนกระทำชำเราคู่หมั้นของตนโดยรู้หรือควรรู้ถึงการหมั้นนั้นได้โดยไม่จำเป็นต้องบอกเลิกสัญญาหมั้น

๒. ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๔๔๗/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ และให้ใช้ความในมาตรา ๔ ตามพระราชบัญญัตินี้แทน คือ

สิทธิเรียกร้องค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔๔๕ และมาตรา ๑๔๔๖ ให้มีอายุความหกเดือนนับแต่วันที่ชายหรือหญิงคู่หมั้นรู้หรือควรรู้ถึงการกระทำของผู้อื่นอันจะเป็นเหตุให้เรียกค่าทดแทนและรู้ตัวผู้จะพึงใช้ค่าทดแทนนั้น แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ผู้อื่นนั้นได้กระทำการดังกล่าว

๓. ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๕๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในมาตรา ๕ ตามพระราชบัญญัตินี้แทน คือ

สามีหรือภริยาอุปการะเลี้ยงดูหรือยกย่องผู้อื่นฉันทริยาหรือสามี เป็นชู้หรือมีชู้ หรือร่วมประเวณีกับผู้อื่นเป็นอาชญา อีกฝ่ายหนึ่งฟ้องหย่าได้

๔. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๕๒๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในมาตรา ๖ ตามพระราชบัญญัตินี้แทน คือ

เมื่อศาลพิพากษาให้หย่ากันเพราะเหตุตามมาตรา ๑๕๑๖ (๑) ภริยาหรือสามี มีสิทธิได้รับค่าทดแทนจากสามีหรือภริยาและจากผู้ซึ่งได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือยกย่อง หรือผู้ซึ่งเป็นเหตุแห่งการหย่านั้น

๕. พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบถึงนิติกรรม สิทธิ หน้าที่ หรือความรับผิดชอบตามกฎหมาย อันได้กระทำลงหรือมีขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๗)

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๙ ก วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๑ หน้า ๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินเพื่อธุรกรรมในตลาดทุนซึ่งกำหนดให้สามารถก่อตั้งทรัพย์สินเพื่อเป็นเครื่องมืออีกประการหนึ่งที่จะทำให้อุทธกรรมในตลาดทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขข้อติดขัดบางประการในการระดมทุนและการประกอบธุรกิจในตลาดทุนได้ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญคือ โดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๘๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้แทนกล่าวคือ การจะก่อตั้งทรัสต์ขึ้นโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม ด้วยพินัยกรรมหรือด้วยนิติกรรมใด ๆ ที่มีผลในระหว่างชีวิตหรือเมื่อตายแล้วก็ดีทำได้มีผลไม่เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อการก่อตั้งทรัสต์เท่านั้น

๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๔๑ ก วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๑ หน้า ๑๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัทใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางมาตราสร้างภาระโดยไม่จำเป็นแก่ประชาชนและก่อให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อน และความล่าช้าต่อการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ นอกจากนี้ ยังเป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศอีกด้วย ดังนั้น เพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวและเพื่อให้การดำเนินกิจการค้าในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนและบริษัทมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการตรวจเอกสารซึ่งนายทะเบียนเก็บรักษาไว้ หรือคัดสำเนาพร้อมด้วยคำรับรองถูกต้องก็ได้ เมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ

- ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท จะถือเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอกเพราะเหตุที่มีสัญญาหรือเอกสารหรือข้อบังคับให้จดทะเบียนตามลักษณะนี้ ยังไม่ได้จนกว่าจะได้จดทะเบียนแล้ว แต่ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทซึ่งได้รับชำระหนี้ก่อนจดทะเบียนนั้นยอมไม่จำต้องคืน

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๙๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดซึ่งกำหนดให้บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สามคนขึ้นไป โดยเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิ และกระทำการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้

๔. ให้ยกเลิกวรรคห้าของมาตรา ๑๑๑๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๗)

๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๑๑๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับในการจัดตั้งบริษัท ถ้าได้ดำเนินการครบทุกขั้นตอนตามที่กำหนดในมาตรานี้ ภายในวันเดียวกับวันที่ผู้เริ่มก่อการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิ กรรมการจะขอจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิและจดทะเบียนบริษัทไปพร้อมกันภายในวันเดียวกันก็ได้

๖. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๑๔๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๙๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการใดที่กฎหมายกำหนดให้ต้องทำโดยมติพิเศษ ที่ประชุมใหญ่ต้องลงมติในเรื่องนั้นโดยคะแนนเสียงข้างมากไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมด

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๒ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการบอกกล่าวว่าจะปันผลอย่างไร ๆ ให้บริษัทมีจดหมายบอกกล่าวผู้ถือหุ้นทุกคน

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๓ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อบริษัทประสงค์จะลดทุน ต้องโฆษณาความประสงค์และมีหนังสือบอกกล่าวเจ้าหน้าที่ของบริษัท หากเจ้าหน้าที่มีข้อคัดค้านให้เจ้าหน้าที่ส่งคำคัดค้านภายในสามสิบวันซึ่งบริษัทจะจัดการลดทุนไม่ได้จนกว่าจะได้ใช้หนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้รายนั้นแล้ว

๑๑. ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๑๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๔ ของพระราชบัญญัตินี้แทนคือ “(๔) ถ้าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือไม่ถึงสามคน”

๑๒. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๕ ของพระราชบัญญัตินี้แทน การที่บริษัทประสงค์จะควบบริษัทเข้ากันกำหนดให้บริษัทต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์และส่งคำบอกกล่าวไปยังเจ้าหน้าที่ และขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีข้อคัดค้านส่งคำคัดค้านภายในหกสิบวัน

๑๓. ให้ยกเลิกส่วนที่ ๑๑ การถอนทะเบียนบริษัทร้าง มาตรา ๑๒๔๖ ของหมวด ๔ ในลักษณะ ๒๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๑๔. ให้เพิ่มความเป็นส่วนที่ ๑๒ การแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและห้างหุ้นส่วนจำกัดเป็นบริษัทจำกัด มาตรา ๑๒๔๖/๑ มาตรา ๑๒๔๖/๒ มาตรา ๑๒๔๖/๓ มาตรา ๑๒๔๖/๔ มาตรา ๑๒๔๖/๕ และมาตรา ๑๒๔๖/๗ ของหมวด ๔ ในลักษณะ ๒๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๑๗)

๑๕. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๒๕๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๘ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการบอกกล่าวแก่ประชาชนว่าห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นได้เลิกกันแล้วและให้ผู้เป็นเจ้านายยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี

๑๖. ให้เพิ่มความเป็นหมวด ๖ การถอนทะเบียนห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดร้าง มาตรา ๑๒๗๓/๑ มาตรา ๑๒๗๓/๒ มาตรา ๑๒๗๓/๓ และมาตรา ๑๒๗๓/๔ ในลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัทแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๑๙)

๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๔๕ ก วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการร้องต่อศาลขอให้สั่งอนุญาตให้สามีภริยาอยู่ต่างหาก การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิง การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชาย การนับวันที่เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของบิดา และการกลับมีอำนาจปกครองบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

เมื่อมีการเลิกรับบุตรบุญธรรม นั้น ยังไม่สอดคล้องและไม่เอื้ออำนวยต่อสภาพความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบันสมควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๖๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๔๖๒ ในกรณีที่สามีภริยาไม่สามารถที่จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาโดยปกติสุขได้ หรือถ้าการอยู่ร่วมกันจะเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจหรือทำลายความผาสุกอย่างมาก สามีหรือภริยาฝ่ายที่ไม่สามารถที่จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาโดยปกติสุขได้หรือฝ่ายที่จะต้องรับอันตรายหรือถูกทำลายความผาสุกอาจร้องต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งอนุญาตให้ตนอยู่ต่างหากในระหว่างที่เหตุนั้น ๆ ยังมีอยู่ก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ศาลจะกำหนดจำนวนค่าอุปการะเลี้ยงดูให้ฝ่ายหนึ่งจ่ายให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งตามควรแก่พฤติการณ์ก็ได้” (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๔๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๕๔๖ เด็กเกิดจากหญิงที่มีได้มีการสมรสกับชาย ให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้น เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น” (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๕๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๕๕๕ ในคดีฟ้องขอให้รับเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (๑) เมื่อมีการข่มขืนกระทำชำเรา อดคร่า หรือหน่วงเหนี่ยวกักขังหญิงมารดาโดยมิชอบด้วยกฎหมายในระยะเวลาซึ่งหญิงนั้นอาจตั้งครรภ์ได้ (๒) เมื่อมีการลักพาหญิงมารดาไปในทางชู้สาวหรือมีการล่อลวงร่วมประเวณีกับหญิงมารดาในระยะเวลาซึ่งหญิงนั้นอาจตั้งครรภ์ได้ (๓) เมื่อมีเอกสารของบิดาแสดงว่าเด็กนั้นเป็นบุตรของตน (๔) เมื่อปรากฏในทะเบียนคนเกิดว่าเด็กเป็นบุตร โดยมีหลักฐานว่าบิดาเป็นผู้แจ้งการเกิด หรือรู้เห็นยินยอมในการแจ้งนั้น (๕) เมื่อบิดามารดาได้อยู่กินด้วยกันอย่างเปิดเผยในระยะเวลาซึ่งหญิงมารดาอาจตั้งครรภ์ได้ (๖) เมื่อได้มีการร่วมประเวณีกับหญิงมารดาในระยะเวลาซึ่งหญิงนั้นอาจตั้งครรภ์ได้ และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเด็กนั้นมีได้เป็นบุตรของชายอื่น (๗) เมื่อมีพฤติการณ์ที่รู้กันทั่วไปตลอดมาว่าเป็นบุตร” (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๕๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๕๕๗ การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๕๔๗ ให้มีผลนับแต่วันที่เด็กเกิด แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นเหตุเสื่อมสิทธิของบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริตในระหว่างเวลาตั้งแต่เด็กเกิดจนถึงเวลาที่บิดามารดาได้สมรสกันหรือบิดาได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตรหรือศาลพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นบุตรไม่ได้” (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๙๘/๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๕๙๘/๓๗ เมื่อผู้รับบุตรบุญธรรมตายหรือมีการเลิกรับบุตรบุญธรรม ถ้าบุตรบุญธรรมยังไม่บรรลุนิติภาวะ ให้บิดามารดาโดยกำเนิดกลับมีอำนาจปกครองนับแต่เวลาที่ผู้รับบุตรบุญธรรมตายหรือนับแต่เวลาที่จดทะเบียนเลิกการรับบุตรบุญธรรมตามมาตรา ๑๕๙๘/๓๑ หรือนับแต่เวลาที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เลิกการรับบุตรบุญธรรม เว้นแต่ศาลเห็นสมควรสั่งเป็นประการอื่น ในกรณีที่มีการตั้งผู้ปกครองของผู้เป็นบุตรบุญธรรมไว้ก่อนผู้รับบุตรบุญธรรมตาย หรือก่อนการเลิกรับบุตรบุญธรรม ให้ผู้ปกครองยังคงมีอำนาจหน้าที่เช่นเดิมต่อไป เว้นแต่บิดามารดาโดยกำเนิดจะร้องขอ และศาลมีคำสั่งให้ผู้ร้องขอเป็นผู้มี

อำนาจปกครอง การเปลี่ยนผู้ใช้อำนาจปกครองตามวรรคหนึ่งหรือผู้ปกครองตามวรรคสองไม่เป็นเหตุเสื่อมสิทธิที่บุคคลภายนอกได้มาโดยสุจริตก่อนผู้รับบุตรบุญธรรมตายหรือก่อนจดทะเบียนเลิกการรับบุตรบุญธรรมให้พนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจร้องขอเพื่อให้ศาลมีคำสั่งเป็นประการอื่นตามวรรคหนึ่ง” (มาตรา ๗)

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๗๗ ก วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ หน้า ๑๔

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองสิทธิและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ค้าประกันและผู้จำนองซึ่งมีลูกหนี้ชั้นต้น แต่เป็นเพียงบุคคลภายนอกที่ยอมผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ในการที่จะชำระหนี้แทนลูกหนี้เท่านั้น โดยข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติปรากฏว่าเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพให้กู้ยืม มักจะอาศัยอำนาจต่อรองที่สูงกว่าหรือความได้เปรียบในทางการเงินกำหนดข้อตกลงอันเป็นการยกเว้นสิทธิของผู้ค้าประกันหรือผู้จำนองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือให้ผู้ค้าประกันหรือผู้จำนองต้องรับผิดชอบเป็นลูกหนี้ชั้นต้น กรณีจึงส่งผลให้ผู้ค้าประกันหรือผู้จำนองซึ่งเป็นประชาชนทั่วไปไม่ได้รับความคุ้มครองตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมทั้งต้องกลายเป็นผู้ถูกฟ้องล้มละลายอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ค้าประกันและผู้จำนอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้การค้ำประกันนั้นในอนาคตหรือมีเงื่อนไข ต้องกำหนดรายละเอียดของหนี้และขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน รวมทั้งจำกัดความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันไว้เฉพาะหนี้ตามสัญญานั้น
๒. กำหนดให้ข้อตกลงที่ให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบอย่างเดียวกับลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมเป็นโมฆะ
๓. กำหนดให้ข้อตกลงเกี่ยวกับการค้ำประกันที่แตกต่างไปจากบทบัญญัติลักษณะค้ำประกัน อันเป็นภาระแก่ผู้ค้ำประกันเกินสมควร ให้ข้อตกลงนั้นมีผลเป็นโมฆะ
๔. แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่ของเจ้าหนี้ในการบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันเมื่อลูกหนี้ผิดนัดและผลกรณีเจ้าหนี้มิได้บอกกล่าว และกำหนดให้สิทธิแก่ผู้ค้ำประกันในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดได้
๕. แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ค้ำประกันได้รับประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ด้วย รวมทั้งกำหนดให้ข้อตกลงที่เป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ค้ำประกันเป็นโมฆะ
๖. กำหนดให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดในหนี้อันมีกำหนดเวลาแน่นอนและเจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ และห้ามกำหนดข้อตกลงไว้ล่วงหน้าให้ผู้ค้ำประกันยินยอมที่จะเป็นประกันหนี้ต่อไป แม้ว่าเจ้าหนี้จะผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้แล้ว
๗. กำหนดให้ข้อตกลงเกี่ยวกับการจำนองที่แตกต่างไปจากบทบัญญัติลักษณะจำนอง อันเป็นภาระแก่ผู้จำนองเกินสมควร ให้ข้อตกลงนั้นมีผลเป็นโมฆะ
๘. กำหนดให้นำมาตรา ๖๙๑ มาตรา ๖๙๗ มาตรา ๗๐๐ และมาตรา ๗๐๑ มาใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลหลายคนเป็นผู้จำนองทรัพย์สินเพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระด้วย

๙. กำหนดให้ผู้จ้างซึ่งจ้างทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระ ไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้นั้นเกินราคาทรัพย์สินที่จ้างในเวลาที่ยังค้างจ้างหรือเอาทรัพย์จ้างนองหลุด รวมถึงให้ข้อตกลงที่กำหนดให้ผู้จ้างต้องรับผิดชอบเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดเป็นโมฆะ เว้นแต่ในกรณีการจ้างทรัพย์สินของตนเพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคล ซึ่งมีใช้บริษัทมหาชนจำกัด และในกรณีนั้นมีผู้มีอำนาจบริหารจัดการนิติบุคคลหรือผู้ถือหุ้นเกินร้อยละสิบห้าของหุ้นที่จำหน่ายแล้วของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้จ้างทรัพย์

๑๐. กำหนดขั้นตอนในการบังคับจ้างของผู้รับจ้างให้ชัดเจนขึ้น รวมถึงให้ความคุ้มครองผู้จ้างซึ่งจ้างทรัพย์สินของตนเพื่อประกันหนี้ของผู้อื่นจากกรณีที่ผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด

๑๑. กำหนดขั้นตอนและเงื่อนไขที่ผู้รับจ้างจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกเอาทรัพย์จ้างนองหลุดแทนการขายทอดตลาดให้ชัดเจนขึ้น

๑๒. กำหนดให้สิทธิแก่ผู้จ้างในการแจ้งต่อผู้รับจ้างเพื่อให้มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จ้างโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาล

๑๓. แก้ไขระยะเวลาในการบอกกล่าวแก่ผู้รับโอนทรัพย์ซึ่งจ้างเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๒๘ ที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๔. แก้ไขระยะเวลาในการไถ่ถอนจ้างของผู้รับโอนให้มีความสอดคล้องกันกับระยะเวลาในการบอกกล่าวบังคับจ้างของเจ้าหนี้มายังผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งมีจ้าง

๑๕. กำหนดเพิ่มเติมเหตุระงับจ้างให้รวมถึงการขายทอดตลาดทรัพย์สินซึ่งจ้างตามมาตรา ๗๒๙/๑

๑๖. กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับ สิทธิ หน้าที่ หรือความรับผิด ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่กฎหมายใหม่ใช้บังคับ เว้นแต่บทบัญญัติของกฎหมายใหม่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๖๓ ก วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ หน้า ๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องการค้าประกันและจ้างเพื่อให้มีความเหมาะสมแก่การประกอบธุรกิจในปัจจุบัน สมควรกำหนดให้ผู้ค้าประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมได้ รวมทั้ง สามารถทำข้อตกลงล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ หากเป็นสถาบันการเงินหรือประกอบอาชีพค้าประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ผู้ค้าประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม หรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม และไม่มีสิทธิดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ข้อตกลงที่แตกต่างจากที่บัญญัติไว้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของเจ้าหนี้และผู้ค้าประกันตามมาตรา ๖๘๖ เป็นโมฆะ (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ค้าประกันได้รับประโยชน์จากการที่เจ้าหน้าที่กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ และมีการชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วภายในกำหนดเวลาชำระหนี้ตามข้อตกลงลดหนี้นั้น (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้ผู้ค้าประกันที่เป็นสถาบันการเงินหรือผู้ค้าประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ สามารถทำข้อตกลงไถ่ถอนหนี้ยินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการจัดการนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้จำนองทรัพย์สินของตนเพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคลนั้น สามารถผูกพันตนอย่างผู้ค้าประกัน โดยทำเป็นสัญญาผู้ค้าประกันต่างหากได้ (มาตรา ๗)

๖. กำหนดบทเฉพาะกาล รองรับสัญญาที่ทำขึ้นก่อนวันที่ร่างกฎหมายมีผลใช้บังคับ เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อสัญญาที่ทำไว้ก่อนดังกล่าว (มาตรา ๘)

๗. กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากการค้าประกันตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๙๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นการลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้ (มาตรา ๙)

๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๐๔ ก วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ หน้า ๔๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจได้บัญญัติให้สามารถนำสิทธิเรียกร้องมาเป็นหลักประกันการชำระหนี้ได้โดยไม่ต้องส่งมอบการครอบครอง จึงสมควรแก้ไขให้สิทธิตามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจเหนือสิทธิเรียกร้องที่นำมาเป็นหลักประกัน ตกไปเป็นของผู้รับโอนเมื่อมีการโอนสิทธิเรียกร้องนั้นไป เช่นเดียวกับสิทธิจำนอง จำน่า หรือผู้ค้าประกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน (มาตรา ๓)

“มาตรา ๓๐๕ เมื่อโอนสิทธิเรียกร้องไป สิทธิจำนอง จำน่า หรือหลักประกันทางธุรกิจที่มีอยู่เกี่ยวพันกับสิทธิเรียกร้องนั้นก็ดี สิทธิอันเกิดขึ้นแต่การค้ำประกันที่ไว้เพื่อสิทธิเรียกร้องนั้นก็ดีย่อมตกไปได้แก่ผู้รับโอนด้วย”

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๖)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔ การดำเนินคดีแบบกลุ่ม มาตรา ๒๒๒/๑
ถึงมาตรา ๒๒๒/๔๙ ในลักษณะ ๒ วิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้น ภาค ๒ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น
แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“หมวด ๔

การดำเนินคดีแบบกลุ่ม

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๒๒๒/๑ ในหมวดนี้

“กลุ่มบุคคล” หมายความว่า บุคคลหลายคนที่มีสิทธิอย่างเดียวกันอันเนื่องมาจากข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายเดียวกัน และมีลักษณะเฉพาะของกลุ่มเหมือนกัน แม้ว่าจะมีลักษณะของความเสียหายที่แตกต่างกันก็ตาม

“สมาชิกกลุ่ม” หมายความว่า บุคคลใด ๆ ที่อยู่ในกลุ่มบุคคล

“การดำเนินคดีแบบกลุ่ม” หมายความว่า การดำเนินคดีที่ศาลอนุญาตให้เสนอคำฟ้องต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาแสดงสิทธิของโจทก์และสมาชิกกลุ่ม

“เจ้าพนักงานคดีแบบกลุ่ม” หมายความว่า บุคคลที่เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

มาตรา ๒๒๒/๒ เพื่อความเหมาะสมสำหรับคดีบางประเภท หรือเพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาหรือการบังคับคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในหมวดนี้ได้ ดังนี้

(๑) กำหนดคุณสมบัติ ส่วนได้เสีย รวมตลอดทั้งการได้มาซึ่งสิทธิการเป็นสมาชิกกลุ่มของโจทก์ที่จะมีอำนาจฟ้องคดีแบบกลุ่มได้

(๒) กำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม

(๓) กำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการแจ้งเรื่องการดำเนินคดีแบบกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทราบ

(๔) กำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการนัดพร้อม การแก้ไขคำฟ้องและคำให้การ การดำเนินกระบวนการพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐาน ในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

(๕) กำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบังคับคดีและเงินรางวัลของนายความฝ่ายโจทก์

(๖) ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

ข้อกำหนดนั้น เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๒๒/๓ ศาลตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งเว้นแต่ศาลแขวง มีอำนาจในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

มาตรา ๒๒๒/๔ กระบวนการพิจารณาส่วนใดที่ได้บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเฉพาะ ให้นำบทบัญญัติในภาค ๑ บททั่วไป และบทบัญญัติในคดีสามัญมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในหมวดนี้

ในกรณีที่มีการร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มในคดีซึ่งมีกฎหมายกำหนดวิธีพิจารณาความไว้เป็นการเฉพาะ ให้ศาลในคดีนั้นมีอำนาจสั่งให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มและนำวิธีพิจารณาตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒๒/๕ ให้มีเจ้าพนักงานคดีแบบกลุ่มทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีแบบกลุ่มตามที่ศาลมอบหมาย ดังต่อไปนี้

- (๑) ไกล่เกลี่ยคดีแบบกลุ่ม
- (๒) ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน
- (๓) บันทึกคำพยาน
- (๔) ดำเนินการให้มีการคุ้มครองสิทธิของคู่ความและสมาชิกกลุ่มทั้งก่อนและระหว่างการพิจารณา
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้หรือตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาในการทำหน้าที่ช่วยเหลืออื่น

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้ ให้เจ้าพนักงานคดีแบบกลุ่มเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและให้มีอำนาจมีหนังสือเรียกบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาให้ข้อมูลหรือให้จัดส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามอำนาจหน้าที่

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานคดีแบบกลุ่มให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

ในกรณีที่กฎหมายวิธีพิจารณาความไต่เบัญญัติให้มีเจ้าพนักงานคดีทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีไว้เป็นการเฉพาะ ให้เจ้าพนักงานคดีดังกล่าวนอกจากมีหน้าที่ตามกฎหมายนั้นแล้ว มีหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้ด้วย

มาตรา ๒๒๒/๖ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานคดีแบบกลุ่ม ต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางกฎหมายหรือปริญญาเอกทางกฎหมาย
- (๒) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมาย เป็นสามัญสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา และได้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมายตามที่คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (๓) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมายและปริญญาในสาขาวิชาอื่นที่คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนดซึ่งไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และได้ประกอบวิชาชีพตามที่คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสี่ปี

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานคดีแบบกลุ่ม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

มาตรา ๒๒๒/๗ ในกรณีที่การฟ้องคดีแบบกลุ่มตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา แม้ว่าจะมีการฟ้องเป็นคดีอาญาแล้วก็ตาม ศาลที่พิจารณาคดีแบบกลุ่มอาจพิจารณาคดีต่อไปโดยไม่ต้องรอให้ศาลคดีอาญามีคำพิพากษาก่อน และหากศาลในคดีอาญาได้มีคำพิพากษาแล้ว

(๑) ในกรณีที่คำพิพากษาคดีส่วนอาญานั้นได้วินิจฉัยว่าจำเลยได้กระทำความผิด ศาลที่พิจารณาคดีแบบกลุ่มต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา

(๒) ในกรณีที่คำพิพากษาคดีส่วนอาญานั้นได้วินิจฉัยเป็นอย่างอื่น ศาลที่พิจารณาคดีแบบกลุ่มไม่จำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา

ส่วนที่ ๒

การขออนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม

มาตรา ๒๒๒/๘ คดีที่มีสมาชิกกลุ่มจำนวนมากดังต่อไปนี้ โจทก์ซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มอาจร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มได้

(๑) คดีละเมิด

(๒) คดีผิดสัญญา

(๓) คดีเรียกร้องสิทธิตามกฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค แรงงาน หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ การแข่งขันทางการค้า

มาตรา ๒๒๒/๙ ในการร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม ให้โจทก์ยื่นคำร้องต่อศาลพร้อมกับคำฟ้องเริ่มคดีเพื่อขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มได้ตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้

คำร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มตามวรรคหนึ่ง โจทก์ต้องแสดงเหตุตามสมควรที่ศาลจะอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม

มาตรา ๒๒๒/๑๐ คำฟ้องของโจทก์ต้องทำเป็นหนังสือและแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาคำขอบังคับ รวมทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาของโจทก์และของกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะเดียวกับโจทก์ด้วย และในกรณีที่โจทก์มีคำขอบังคับให้จำเลยชำระหนี้เป็นเงิน คำขอบังคับของกลุ่มบุคคลต้องระบุหลักการและวิธีการคำนวณเพื่อชำระเงินให้แก่สมาชิกกลุ่มเท่าที่จะระบุได้ แต่ไม่จำเป็นต้องแสดงจำนวนเงินที่สมาชิกกลุ่มแต่ละรายจะได้รับด้วย

ในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ให้โจทก์ผู้เริ่มคดีเสียค่าขึ้นศาลตามคำขอบังคับเฉพาะในส่วน of โจทก์ผู้เริ่มคดีเท่านั้น

มาตรา ๒๒๒/๑๑ ในกรณีที่โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม หากศาลเห็นว่าคำฟ้องของโจทก์ไม่มีข้อขัดข้องที่จะรับไว้ตามมาตรา ๑๘ หรือมีข้อขัดข้องแต่โจทก์ได้แก้ไขให้ถูกต้องแล้ว ก่อนที่ศาล

จะมีคำสั่งรับคำฟ้อง ให้ศาลพิจารณาคำร้องของโจทก์ตามมาตรา ๒๒๒/๑๒ แล้วมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๒๒๒/๑๒ ในการพิจารณาคำร้องขออนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม ให้ศาลจัดส่งสำเนา คำฟ้องและคำร้องเช่นนั้นไปให้จำเลย เมื่อศาลได้ฟังคู่ความทุกฝ่ายและทำการไต่สวนตามที่เห็นสมควรแล้ว ศาลจะอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มได้ต่อเมื่อเป็นที่พอใจแก่ศาลว่า

(๑) สภาพแห่งข้อหา คำขอบังคับ และข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาของโจทก์และของกลุ่มบุคคล มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒๒/๑๐

(๒) โจทก์ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะที่เหมือนกันของกลุ่มบุคคลที่ชัดเจนเพียงพอ เพื่อให้รู้ได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลใด

(๓) กลุ่มบุคคลมีสมาชิกกลุ่มจำนวนมาก ซึ่งการดำเนินคดีอย่างคดีสามัญจะทำให้เกิดความยุ่งยาก และไม่สะดวก

(๔) การดำเนินคดีแบบกลุ่มจะเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากกว่าการดำเนินคดีอย่างคดีสามัญ

(๕) โจทก์ได้แสดงให้เห็นว่าโจทก์เป็นสมาชิกกลุ่มที่มีคุณสมบัติ ส่วนได้เสีย รวมตลอดทั้ง การได้มาซึ่งสิทธิการเป็นสมาชิกกลุ่ม ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ถ้ามี และโจทก์รวมทั้งทนายความที่โจทก์เสนอให้เป็นทนายความของกลุ่มสามารถดำเนินคดีคุ้มครองสิทธิของกลุ่มบุคคลได้อย่างเพียงพอ และเป็นธรรม

คำสั่งศาลที่อนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม ศาลอาจจำกัดขอบเขตของกลุ่มบุคคลให้ชัดเจนเพียงพอ เพื่อให้รู้ได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลใดก็ได้

คำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มอาจอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลา เจ็ดวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง และให้งดการพิจารณาไว้จนกว่าคำสั่งนั้นจะถึงที่สุด ทั้งนี้ ให้ศาลอุทธรณ์ วินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่ที่สุด

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม ให้ศาลสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณาเมื่อได้ส่ง หมายเรียกให้จำเลยแล้ว ให้จำเลยทำคำให้การเป็นหนังสือยื่นต่อศาลภายในหนึ่งเดือนและให้ถือว่า ทนายความของโจทก์เป็นทนายความของกลุ่มด้วย

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม ให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป อย่างคดีสามัญ

มาตรา ๒๒๒/๑๓ ในกรณีที่มีการยื่นคำร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มเกี่ยวกับสิทธิอย่างเดียวกัน หลายรายในศาลเดียวกันหรือต่างศาลกัน ให้ศาลรวมการพิจารณาคำร้องขอเหล่านั้นเข้าด้วยกัน และมีคำสั่ง ให้ผู้ร้องรายหนึ่งรายใดเป็นโจทก์ในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามมาตรา ๒๒๒/๒ คำสั่งของศาลตามมาตรา ๒๒๒/๑๒ นี้ให้เป็นที่ที่สุด เว้นแต่ จะเป็นกรณีตามมาตรา ๒๒๒/๑๒ วรรคสาม

ส่วนที่ ๓

การพิจารณาคดีแบบกลุ่ม

มาตรา ๒๒๒/๑๔ เมื่อคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มถึงที่สุดแล้ว ให้ศาลสั่งให้โจทก์นำเงินค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแบบกลุ่มมาวางต่อศาลตามจำนวนที่เห็นสมควรภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง ในกรณีที่โจทก์เพิกเฉยไม่ดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวและไม่แจ้งให้ศาลทราบเหตุแห่งการเพิกเฉยเช่นนั้น ให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการดำเนินคดีแบบกลุ่มและให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปอย่างคดีสามัญ

หากต่อมาปรากฏว่าค่าใช้จ่ายที่วางไว้มีจำนวนไม่เพียงพอ ศาลจะสั่งให้มีการวางเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวเพิ่มเติมตามจำนวนที่เห็นสมควรก็ได้ ในกรณีที่โจทก์เพิกเฉยไม่ดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวและไม่แจ้งให้ศาลทราบเหตุแห่งการเพิกเฉยเช่นนั้น ให้ถือว่าโจทก์ทิ้งฟ้อง

มาตรา ๒๒๒/๑๕ ให้ศาลส่งคำบอกกล่าวคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มเท่าที่ทราบ และประกาศทางหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายเป็นเวลาสามวันติดต่อกัน รวมทั้งทางสื่อมวลชนอื่นหรือวิธีการอื่นใดเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร

คำบอกกล่าวและประกาศอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อศาลและเลขคดี
- (๒) ชื่อและที่อยู่ของคู่ความและทนายความฝ่ายโจทก์
- (๓) ข้อความโดยย่อของคำฟ้องและลักษณะของกลุ่มบุคคลที่ชัดเจน
- (๔) ข้อความที่แสดงว่าศาลอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม และวันเดือนปีที่ศาลมีคำสั่ง
- (๕) สิทธิของสมาชิกกลุ่มตามมาตรา ๒๒๒/๑๖ และมาตรา ๒๒๒/๑๗
- (๖) กำหนดวันเพื่อให้สมาชิกกลุ่มแจ้งความประสงค์ออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าสี่สัปดาห์

- (๗) ผลของการออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม
- (๘) ผลของคำพิพากษาที่จะผูกพันสมาชิกกลุ่ม
- (๙) ชื่อและตำแหน่งผู้พิพากษาผู้ออกคำบอกกล่าวและประกาศ

มาตรา ๒๒๒/๑๖ สมาชิกกลุ่มมีสิทธิออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มได้โดยแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือยื่นต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดตามมาตรา ๒๒๒/๑๕ (๖) และให้ถือว่าสมาชิกกลุ่มดังกล่าวไม่เป็นสมาชิกกลุ่มนับแต่วันที่ได้แจ้งความประสงค์นั้นต่อศาล

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง สมาชิกกลุ่มจะออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล และคำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด

บุคคลที่ออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มแล้ว จะร้องขอกลับเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มอีกไม่ได้

สมาชิกกลุ่มและบุคคลที่ออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มจะร้องขอเข้ามาเป็นโจทก์ร่วมในการดำเนินคดีแบบกลุ่มโดยอาศัยสิทธิตามมาตรา ๕๗ ไม่ได้

มาตรา ๒๒๒/๑๗ สมาชิกกลุ่มที่ไม่ได้ออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มตามมาตรา ๒๒๒/๑๖ ย่อมมีสิทธิดังต่อไปนี้

- (๑) เข้าฟังการพิจารณาคดี
- (๒) ร้องขอให้ศาลสั่งแสดงว่าโจทก์มิได้มีคุณสมบัติ ส่วนได้เสีย รวมตลอดทั้งการได้มาซึ่งสิทธิการเป็นสมาชิกกลุ่มตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒๒/๑๒ (๕)
- (๓) ขอตระจเอกสารทั้งหมดหรือบางส่วนในสำนวนความหรือขอคัดสำเนาเอกสารเหล่านั้น
- (๔) จัดหาทนายความคนใหม่มาดำเนินคดีแทนทนายความของกลุ่มตามมาตรา ๒๒๒/๑๙ วรรคสอง
- (๕) ร้องขอเข้าแทนที่โจทก์โดยอาศัยสิทธิตามบทบัญญัติในส่วนนี้
- (๖) คัดค้านการร้องขอเข้าแทนที่โจทก์ตามมาตรา ๒๒๒/๒๕ การที่โจทก์ขอถอนฟ้องตามมาตรา ๒๒๒/๒๘ การที่มีการตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในประเด็นแห่งคดีตามมาตรา ๒๒๒/๒๙ และการที่คู่ความตกลงกันเสนอข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการเป็นผู้ชี้ขาดตามมาตรา ๒๒๒/๓๐

(๗) ตรวจสอบและโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๒๒/๔๐

สมาชิกกลุ่มจะแต่งตั้งทนายความเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๒๒๒/๑๘ ห้ามมิให้สมาชิกกลุ่มที่ไม่ได้ออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มตามมาตรา ๒๒๒/๑๖ ยื่นฟ้องจำเลยในเรื่องเดียวกันกับที่โจทก์ได้ยื่นฟ้อง

ในกรณีที่สมาชิกกลุ่มที่ไม่ได้ออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มได้ยื่นฟ้องคดีไว้ก่อนสิ้นกำหนดระยะเวลาของการออกจากสมาชิกกลุ่ม ให้ศาลที่ได้รับฟ้องในวันมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

มาตรา ๒๒๒/๑๙ ในกรณีที่การดำเนินคดีแบบกลุ่มจะไม่คุ้มครองหรือเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกกลุ่มอย่างเพียงพอ หรือไม่มีความจำเป็นที่จะดำเนินคดีแบบกลุ่มอีกต่อไป เมื่อความปรากฏต่อศาลเองหรือตามคำแถลงของคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งยกเลิกการดำเนินคดีแบบกลุ่มและดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปอย่างคดีสามัญ โดยให้ถือว่ากระบวนการพิจารณาที่ได้กระทำไปแล้วมีผลผูกพันการดำเนินคดีสามัญของโจทก์และจำเลยต่อไปด้วย

หากความปรากฏต่อศาลในระหว่างพิจารณาว่าทนายความฝ่ายโจทก์ไม่สามารถดำเนินคดีคุ้มครองสิทธิของกลุ่มบุคคลได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรม หรือทนายความฝ่ายโจทก์ขอถอนตัวจากการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ศาลอาจมีคำสั่งให้โจทก์และสมาชิกกลุ่มจัดหาทนายความคนใหม่มาดำเนินคดีแทนภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด หากโจทก์และสมาชิกกลุ่มเพิกเฉยไม่ดำเนินการดังกล่าว ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๒๒/๒๐ เมื่อศาลได้มีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มและจำเลยได้ยื่นคำให้การแล้ว ให้ศาลกำหนดวันนัดพร้อมโดยสั่งให้คู่ความทุกฝ่ายมาศาลเพื่อดำเนินการดังนี้

(๑) โกล่เกลี่ยหรือนำวิธีอนุญาโตตุลาการมาใช้เพื่อให้คดีเสร็จไปทั้งหมดหรือบางส่วน

(๒) ให้คู่ความนำต้นฉบับพยานเอกสารหรือพยานวัตถุทั้งหมดที่ประสงค์จะอ้างอิงและอยู่ในความครอบครองของตนที่สามารถนำมาศาลได้มาแสดงต่อศาล เพื่อให้ศาลและคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตรวจสอบ

ถ้าพยานหลักฐานดังกล่าวอยู่ในความครอบครองของคู่ความฝ่ายอื่นหรือของบุคคลภายนอก คู่ความฝ่ายที่ประสงค์จะอ้างอิงต้องขอให้ศาลมีคำสั่งเรียกพยานหลักฐานนั้นมาจากผู้ครอบครอง โดยยื่นคำขอต่อศาลพร้อมกับการยื่นบัญชีระบุพยานเพื่อให้ได้พยานหลักฐานนั้นมาก่อนวันนัดพร้อม

ในกรณีที่มีเหตุขัดข้องทำให้คู่ความไม่สามารถนำพยานหลักฐานที่อยู่ในความครอบครองของตนมา หรือยังไม่ได้มาซึ่งพยานหลักฐานที่ศาลออกคำสั่งเรียกจากคู่ความฝ่ายอื่นหรือบุคคลภายนอก หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด ถ้าศาลเห็นสมควร ก็ให้ศาลเลื่อนวันนัดพร้อมออกไปตามที่เห็นสมควร

หากคู่ความฝ่ายใดจงใจไม่ดำเนินการดังกล่าวในวันนัดพร้อมหรือวันอื่นที่ศาลได้เลื่อนไป คู่ความฝ่ายนั้นไม่มีสิทธิที่จะนำพยานหลักฐานดังกล่าวมาสืบในภายหลัง แต่ถ้าศาลเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจำเป็นจะต้องสืบพยานหลักฐานอันสำคัญซึ่งเกี่ยวกับประเด็นข้อสำคัญในคดีโดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งอนุमतรานี้ ให้ศาลมีอำนาจรับฟังพยานหลักฐานเช่นนั้นได้

(๓) ให้ศาลตรวจคำคู่ความและคำแถลงของคู่ความแล้วนำข้ออ้าง ข้อเถียง ที่ปรากฏในคำคู่ความ และคำแถลงของคู่ความเทียบกันดูและสอบถามคู่ความทุกฝ่ายถึงข้ออ้าง ข้อเถียง และพยานหลักฐานที่ยื่นต่อศาล ว่าฝ่ายใดยอมรับหรือโต้แย้งข้ออ้าง ข้อเถียง นั้นอย่างไร ข้อเท็จจริงใดที่คู่ความยอมรับกัน ก็เป็นอันยุติไปตามนั้น ส่วนข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่คู่ความฝ่ายหนึ่งยกขึ้นอ้างแต่คู่ความฝ่ายอื่นไม่รับและเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับประเด็นข้อพิพาทตามคำคู่ความ ให้ศาลกำหนดไว้เป็นประเด็นข้อพิพาท และกำหนดให้คู่ความฝ่ายใดนำพยานหลักฐานมาสืบในประเด็นข้อใดก่อนหรือหลังก็ได้

ในการสอบถามคู่ความดังกล่าว คู่ความแต่ละฝ่ายต้องตอบคำถามที่ศาลถามเอง หรือถามตามคำขอของคู่ความฝ่ายอื่น เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่คู่ความฝ่ายอื่นยกเป็นข้ออ้าง ข้อเถียง และพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่คู่ความได้ยื่นต่อศาล ถ้าคู่ความฝ่ายใดไม่ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด หรือปฏิเสธข้อเท็จจริงใดโดยไม่มีเหตุแห่งการปฏิเสธโดยชัดแจ้ง ให้ถือว่ายอมรับข้อเท็จจริงนั้นแล้ว เว้นแต่ศาลจะเห็นว่าคู่ความฝ่ายนั้นไม่อยู่ในวิสัยที่จะตอบหรือแสดงเหตุแห่งการปฏิเสธโดยชัดแจ้งได้ในขณะนั้นและเป็นข้อเท็จจริงที่จำเป็นต่อการกำหนดประเด็นข้อพิพาท ศาลจะมีคำสั่งให้เลื่อนวันนัดพร้อมเฉพาะส่วนที่ยังไม่เสร็จสิ้นออกไป และให้คู่ความฝ่ายนั้นทำคำแถลงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงนั้นมายื่นต่อศาลภายในเวลาที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

(๔) กำหนดระยะเวลาทั้งหมดในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

(๕) กำหนดวัน เวลา วิธีการ และขั้นตอนในการดำเนินคดีแบบกลุ่มที่จำเป็น เช่น จำนวน และรายละเอียดเกี่ยวกับพยานที่จะนำมาเบิกความ บันทึกถ้อยคำแทนการสืบพยานบุคคล พยานผู้เชี่ยวชาญ พยานเอกสาร และพยานหลักฐานที่ต้องการให้ศาลเรียกจากคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ การเดินเผชิญสืบ และการส่งประเด็นไปสืบยังศาลอื่น

ในกรณีที่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่มาศาลในวันนัดพร้อมหรือวันอื่นที่ศาลได้เลื่อนไป ให้ศาลดำเนินการตามมาตรานี้โดยให้ถือว่าคู่ความที่ไม่มาศาลได้ทราบการดำเนินการในวันนั้นแล้ว และคู่ความที่ไม่มาศาลไม่มีสิทธิขอเลื่อนกำหนดนัดหรือคัดค้านประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่นำสืบที่ศาลกำหนด เว้นแต่เป็นกรณีที่ไม่สามารถมาศาลได้ในวันนัดพร้อมหรือวันอื่นที่ศาลได้เลื่อนไปเพราะเหตุจำเป็น อันไม่อาจกล่าวล่วงเสียได้หรือเป็นการคัดค้านประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน

เมื่อศาลได้ดำเนินการตามมาตรานี้เสร็จสิ้นแล้ว ให้ศาลกำหนดวันสืบพยานซึ่งมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบวันนับแต่วันนัดพร้อมวันสุดท้าย

ให้ถือว่าวันนัดพร้อมวันแรกตามมาตรานี้เป็นวันชี้สองสถานตามประมวลกฎหมายนี้

มาตรา ๒๒๒/๒๑ ก่อนวันนัดพร้อมตามมาตรา ๒๒๒/๒๐ ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ให้คู่ความยื่นบัญชีระบุพยานต่อศาลพร้อมสำเนาในจำนวนที่เพียงพอเพื่อให้คู่ความฝ่ายอื่นรับไปจากเจ้าพนักงานศาล และถ้าคู่ความฝ่ายใดมีความจำนงจะยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติม ให้ยื่นต่อศาลก่อนกระบวนการพิจารณาที่ต้องกระทำในวันนัดพร้อมเสร็จสิ้น

การยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตจากศาลเมื่อผู้ร้องขอแสดงเหตุอันสมควรว่าไม่สามารถทราบถึงพยานหลักฐานนั้นหรือเป็นกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม หรือเพื่อให้โอกาสแก่คู่ความในการต่อสู้คดีอย่างเต็มที่

มาตรา ๒๒๒/๒๒ ในกรณีที่จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การหรือขาดนัดพิจารณาศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดให้โจทก์เป็นฝ่ายชนะคดีโดยจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การหรือขาดนัดพิจารณามีได้ ให้ศาลสืบพยานหลักฐานโจทก์ไปฝ่ายเดียว และศาลอาจเรียกพยานหลักฐานอื่นมาสืบได้เองตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ถ้าโจทก์ไม่นำพยานหลักฐานมาสืบตามความในวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด หรือในกรณีที่คู่ความทั้งสองฝ่ายหรือโจทก์ขาดนัดพิจารณา ให้บังคับตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒๒/๒๕

นอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการพิจารณาโดยขาดนัดมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒๒/๒๓ ในการพิจารณาพิพากษาคดี เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมให้ศาลมีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้ ในการนี้ ศาลจะรับฟังพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่น

นอกเหนือจากพยานหลักฐานของคู่ความก็ได้ แต่ต้องให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและไม่ตัดสิทธิคู่ความในอันที่จะโต้แย้งพยานหลักฐานดังกล่าว

ศาลอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีได้ แต่ต้องให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและไม่ตัดสิทธิคู่ความในอันที่จะขอให้เรียกผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญฝ่ายตนมาให้ความเห็นโต้แย้งหรือเพิ่มเติมความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

บุคคลที่ศาลขอให้มาตามวรรคหนึ่งและวรรคสองมีสิทธิได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และการชดใช้ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยได้รับความเห็นชอบของ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม และไม่ถือว่าเงินที่ศาลสั่งจ่ายตามวรรคนี้เป็นค่าฤชาธรรมเนียม ในการดำเนินคดีแบบกลุ่มที่คู่ความจะต้องชำระ

มาตรา ๒๒๒/๒๔ ไม่ว่าการพิจารณาคดีจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ศาลอาจมีคำสั่งให้มีการแบ่งกลุ่มย่อยเนื่องจากมีลักษณะของความเสียหายที่แตกต่างกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม และในกรณีเช่นนี้ ศาลอาจสั่งให้มีการนำสืบถึงความเสียหายของกลุ่มย่อยให้ชัดเจนด้วยก็ได้ คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๒๒/๒๕ ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ศาลกำหนดวันตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่า สี่สิบห้าวันเพื่อให้สมาชิกกลุ่มยื่นคำขอเข้าแทนที่โจทก์ รวมทั้งกำหนดวันยื่นคำคัดค้าน คำขอเข้าแทนที่โจทก์ วันนัดไต่สวนคำขอเข้าแทนที่โจทก์ และส่งคำบอกกล่าวให้สมาชิกกลุ่มเท่าที่ทราบ กับประกาศโดยใช้วิธีการ ตามที่เห็นสมควร

- (๑) เมื่อโจทก์มิได้มีคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒๒/๑๒ (๕)
- (๒) เมื่อโจทก์มรณะหรือตกเป็นผู้ไร้ความสามารถ
- (๓) เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์โจทก์
- (๔) เมื่อโจทก์ทิ้งฟ้อง
- (๕) เมื่อคู่ความทั้งสองฝ่ายหรือโจทก์ขาดนัดพิจารณา
- (๖) เมื่อโจทก์ไม่นำพยานหลักฐานมาสืบตามมาตรา ๒๒๒/๒๒
- (๗) เมื่อโจทก์ร้องขอต่อศาลว่าไม่ประสงค์ที่จะเป็นโจทก์ดำเนินคดีแทนกลุ่มอีกต่อไป

ในกรณีตาม (๒) นอกจากสมาชิกกลุ่มแล้ว บุคคลตามมาตรา ๔๒ หรือมาตรา ๔๕ แล้วแต่กรณี อาจร้องขอเข้าแทนที่โจทก์ได้ด้วย โดยให้นำมาตรา ๒๒๒/๒๖ และมาตรา ๒๒๒/๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒๒/๒๖ ในการพิจารณาอนุญาตให้สมาชิกกลุ่มคนใดเข้าแทนที่โจทก์ต้องเป็นที่พอใจ แก่ศาลว่าสมาชิกกลุ่มคนนั้นมีคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒๒/๑๒ (๕)

ถ้าศาลอนุญาตให้สมาชิกกลุ่มเข้าแทนที่โจทก์ ให้โจทก์เดิมยังคงมีฐานะเป็นสมาชิกกลุ่มคนหนึ่ง และทนายความของโจทก์เดิมยังคงเป็นทนายความของกลุ่มต่อไป ในกรณีตามมาตรา ๒๒๒/๒๕ (๕) และ (๖) ให้ศาลกำหนดวันสืบพยานใหม่โดยเร็ว ถ้าศาลไม่อนุญาตให้สมาชิกกลุ่มเข้าแทนที่โจทก์

หรือไม่มีการร้องขอเข้าแทนที่โจทก์ ให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการดำเนินคดีแบบกลุ่มและให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปอย่างคดีสามัญ โดยให้ถือว่ากระบวนการพิจารณาที่ได้กระทำไปแล้วมีผลผูกพันการดำเนินคดีสามัญของโจทก์ต่อไปด้วย

คำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๒๒/๒๗ ห้ามมิให้สมาชิกกลุ่มที่เข้าแทนที่โจทก์ตามมาตรา ๒๒๒/๒๕ ใช้สิทธิอย่างอื่นนอกจากสิทธิที่มีอยู่แก่โจทก์ในชั้นพิจารณาเมื่อตนร้องขอเข้าแทนที่โจทก์ และห้ามมิให้ใช้สิทธิเช่นว่านั้นในทางที่ขัดกับสิทธิของโจทก์เดิม เว้นแต่เป็นที่พอใจแก่ศาลตามคำร้องของสมาชิกกลุ่มที่เข้าแทนที่โจทก์ว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาของโจทก์ที่ได้ทำไปแล้วซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่สมาชิกกลุ่มนั้นเกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของโจทก์ ในกรณีเช่นว่านี้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจมีคำสั่งอย่างใด ๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๒๒๒/๒๘ เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มแล้วโจทก์จะถอนคำฟ้องไม่ได้ เว้นแต่ศาลจะอนุญาต

ในกรณีที่จำเลยยื่นคำให้การแล้ว ห้ามมิให้ศาลอนุญาตให้ถอนฟ้องโดยมิได้ฟังจำเลยก่อน

ในกรณีที่ได้มีการส่งคำบอกกล่าวกับประกาศให้สมาชิกกลุ่มตามมาตรา ๒๒๒/๑๕ แล้ว หากศาลจะมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนคำฟ้อง ให้ศาลกำหนดวันตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวัน เพื่อให้สมาชิกกลุ่มคัดค้านโดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อศาล และสั่งให้โจทก์นำเงินค่าใช้จ่ามายาวางศาล รวมทั้งแจ้งเรื่องการถอนฟ้องให้สมาชิกกลุ่มทราบตามวิธีการเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒๒/๑๕ วรรคหนึ่ง

ในกรณีที่โจทก์เพิกเฉยไม่นำเงินค่าใช้จ่ามายาวางศาลตามวรรคสามโดยไม่แจ้งให้ศาลทราบเหตุแห่งการเพิกเฉยเช่นว่านั้น ให้ศาลมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ถอนคำฟ้อง

มาตรา ๒๒๒/๒๙ เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มและพ้นระยะเวลาตามมาตรา ๒๒๒/๑๕ (๖) แล้ว ก่อนที่ศาลจะอนุญาตให้มีการตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในประเด็นแห่งคดี ให้ศาลกำหนดวันตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวัน เพื่อให้สมาชิกกลุ่มคัดค้านหรือแจ้งความประสงค์ออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มโดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อศาล และสั่งให้โจทก์นำเงินค่าใช้จ่ามายาวางศาล เพื่อแจ้งเรื่องการตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในประเด็นแห่งคดีให้สมาชิกกลุ่มทราบตามวิธีการเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒๒/๑๕ วรรคหนึ่ง เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้มีการตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในประเด็นแห่งคดีแล้ว ให้ถือว่าสมาชิกกลุ่มรายชื่อที่แจ้งความประสงค์ออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มและมีได้ขอถอนความประสงค์ดังกล่าวก่อนศาลมีคำสั่งอนุญาต ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งอนุญาต

ในกรณีที่โจทก์เพิกเฉยไม่นำเงินค่าใช้จ่ายมาวางศาลตามวรรคหนึ่งโดยไม่แจ้งให้ศาลทราบเหตุแห่งการเพิกเฉยเช่นนั้น ให้ศาลมีคำสั่งไม่อนุญาตให้มีการตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในประเด็นแห่งคดี

มาตรา ๒๒๒/๓๐ เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มและพ้นระยะเวลาตามมาตรา ๒๒๒/๑๕ (๖) แล้ว ก่อนที่ศาลจะอนุญาตให้มีการเสนอข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการเป็นผู้ชี้ขาดตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยอนุญาตตุลาการ ให้นำความในมาตรา ๒๒๒/๒๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒๒/๓๑ คำบอกกล่าวและประกาศตามมาตรา ๒๒๒/๒๘ มาตรา ๒๒๒/๒๙ และมาตรา ๒๒๒/๓๐ อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อศาลและเลขคดี
- (๒) ชื่อและที่อยู่ของคู่ความ
- (๓) ข้อความโดยย่อของคำฟ้องและลักษณะของกลุ่มบุคคลที่ชัดเจน
- (๔) ข้อความโดยย่อของการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ได้กระทำไปแล้วและเหตุที่ต้องมีคำบอกกล่าวและประกาศ

(๕) สิทธิของสมาชิกกลุ่มและผลของคำสั่งอนุญาตของศาลตามมาตรา ๒๒๒/๒๘ มาตรา ๒๒๒/๒๙ หรือมาตรา ๒๒๒/๓๐ แล้วแต่กรณี

(๖) ผลของการออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มตามมาตรา ๒๒๒/๒๙ หรือมาตรา ๒๒๒/๓๐ แล้วแต่กรณี

(๗) ชื่อและตำแหน่งผู้พิพากษาผู้ออกคำบอกกล่าวและประกาศ

มาตรา ๒๒๒/๓๒ ในการพิจารณามีคำสั่งตามมาตรา ๒๒๒/๒๘ มาตรา ๒๒๒/๒๙ หรือมาตรา ๒๒๒/๓๐ ให้ศาลคำนึงถึง

- (๑) ความจำเป็นในการดำเนินคดีแบบกลุ่มต่อไป
- (๒) ความคุ้มครองหรือประโยชน์ของสมาชิกกลุ่ม
- (๓) ความยุ่งยากหรือความสับสนในการดำเนินคดีแบบกลุ่มต่อไป
- (๔) ความเป็นธรรมและควมมีประสิทธิภาพในการดำเนินคดีแบบกลุ่มต่อไป
- (๕) จำนวนของสมาชิกกลุ่มที่คัดค้าน
- (๖) ความสามารถของจำเลยในการชดเชยค่าเสียหายในกรณีที่มีการตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในประเด็นแห่งคดี
- (๗) การตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในประเด็นแห่งคดีของคู่ความมีความเป็นธรรมและเป็นประโยชน์กับสมาชิกกลุ่ม

มาตรา ๒๒๒/๓๓ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งถึงที่สุดอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มให้อายุความในการฟ้องคดีของสมาชิกกลุ่มสะดุดหยุดลงนับแต่วันที่โจทก์ยื่นคำร้องขออนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม หากปรากฏว่าอายุความการฟ้องคดีของสมาชิกกลุ่มครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการพิจารณาคำร้องขออนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม หรือจะครบกำหนดภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งถึงที่สุด ให้สมาชิกกลุ่มมีสิทธิฟ้องคดีเพื่อตั้งหลักฐานสิทธิเรียกร้องหรือเพื่อให้ชำระหนี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งถึงที่สุด

มาตรา ๒๒๒/๓๔ ในกรณีที่อายุความสะดุดหยุดลงเพราะเหตุตามมาตรา ๒๒๒/๓๓ หากมีกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าอายุความไม่เคยสะดุดหยุดลง

- (๑) ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง
- (๒) ศาลมีคำสั่งยกเลิกการดำเนินคดีแบบกลุ่ม
- (๓) ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีเพราะเหตุถอนฟ้อง
- (๔) ศาลยกคำฟ้องเพราะเหตุคดีไม่อยู่ในอำนาจศาลหรือโดยไม่ตัดสิทธิสมาชิกกลุ่มที่จะฟ้องคดีใหม่
- (๕) สมาชิกกลุ่มออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มตามมาตรา ๒๒๒/๑๖ มาตรา ๒๒๒/๒๙ หรือ

มาตรา ๒๒๒/๓๐

ในกรณีตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) หากปรากฏว่าอายุความการฟ้องคดีของสมาชิกกลุ่มครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการพิจารณา หรือจะครบกำหนดภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นถึงที่สุด ให้สมาชิกกลุ่มมีสิทธิฟ้องคดีเพื่อตั้งหลักฐานสิทธิเรียกร้องหรือเพื่อให้ชำระหนี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดหรือนับแต่วันที่สมาชิกกลุ่มไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม แล้วแต่กรณี

ความในวรรคสองให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกกลุ่มผู้ใดถูกปฏิเสธคำขอรับชำระหนี้โดยอ้างเหตุว่าไม่เป็นสมาชิกกลุ่มตามคำพิพากษา เนื่องจากศาลได้มีคำพิพากษาโดยกำหนดลักษณะเฉพาะของกลุ่มแตกต่างจากลักษณะเฉพาะของกลุ่มตามที่ได้มีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มตามมาตรา ๒๒๒/๑๒ วรรคสอง โดยให้มีสิทธิฟ้องคดีนับแต่วันที่คำสั่งปฏิเสธคำขอรับชำระหนี้ถึงที่สุด

ส่วนที่ ๔

คำพิพากษาและการบังคับคดี

มาตรา ๒๒๒/๓๕ คำพิพากษาของศาลมีผลเป็นการผูกพันคู่ความและสมาชิกกลุ่มและในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้โจทก์ชนะคดี ให้โจทก์หรือทนายความฝ่ายโจทก์มีอำนาจดำเนินการบังคับคดีแทนโจทก์และสมาชิกกลุ่ม

สมาชิกกลุ่มมีสิทธิที่จะยื่นคำขอรับชำระหนี้ แต่ไม่มีสิทธิที่จะดำเนินการบังคับคดีตามส่วนนี้ด้วยตนเอง

หากความปรากฏต่อศาลว่านายความฝ่ายโจทก์ไม่สามารถดำเนินการบังคับคดีเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของสมาชิกกลุ่มได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรม ศาลอาจมีคำสั่งให้โจทก์และสมาชิกกลุ่มจัดหานายความคนใหม่มาดำเนินการบังคับคดีต่อไปได้

มาตรา ๒๒๒/๓๖ คำพิพากษาของศาลต้องกล่าวหรือแสดงรายการดังต่อไปนี้

- (๑) รายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔๑
- (๒) ลักษณะโดยชัดเจนของกลุ่มบุคคลหรือกลุ่มย่อยที่จะต้องถูกผูกพันตามคำพิพากษา
- (๓) ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้เป็นเงิน ต้องระบุจำนวนเงินที่จำเลยจะต้องชำระให้แก่โจทก์ รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณในการชำระเงินให้สมาชิกกลุ่ม
- (๔) จำนวนเงินรางวัลของนายความฝ่ายโจทก์ตามมาตรา ๒๒๒/๓๗

มาตรา ๒๒๒/๓๗ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยกระทำการหรืองดเว้นกระทำการหรือส่งมอบทรัพย์สิน ให้ศาลกำหนดจำนวนเงินรางวัลที่จำเลยจะต้องชำระให้แก่นายความฝ่ายโจทก์ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความยากง่ายของคดีประกอบกับระยะเวลาและการทำงานของนายความฝ่ายโจทก์ รวมทั้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ซึ่งมีใช้ค่าฤชาธรรมเนียมที่นายความฝ่ายโจทก์ได้เสียไป และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ เมื่อการพิจารณาลิ้นสุดลงให้นายความฝ่ายโจทก์ยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายดังกล่าวต่อศาลโดยให้ส่งสำเนาแก่จำเลยด้วย

ถ้าคำพิพากษากำหนดให้จำเลยใช้เงิน นอกจากศาลต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ศาลคำนึงถึงจำนวนเงินที่โจทก์และสมาชิกกลุ่มมีสิทธิได้รับประกอบด้วย โดยกำหนดเป็นจำนวนร้อยละของจำนวนเงินดังกล่าว แต่จำนวนเงินรางวัลของนายความฝ่ายโจทก์ดังกล่าวต้องไม่เกินร้อยละสามสิบของจำนวนเงินนั้น

ถ้าคำพิพากษากำหนดให้จำเลยกระทำการหรืองดเว้นกระทำการหรือส่งมอบทรัพย์สินและให้ใช้เงินรวมอยู่ด้วย ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการกำหนดจำนวนเงินรางวัลของนายความฝ่ายโจทก์ตามมาตรา นี้ หากมีการเปลี่ยนนายความฝ่ายโจทก์ ให้ศาลกำหนดจำนวนเงินรางวัลของนายความฝ่ายโจทก์ตามสัดส่วนของการทำงานและค่าใช้จ่ายที่นายความแต่ละคนเสียไป

ให้ถือว่านายความฝ่ายโจทก์เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและจำเลยเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาในส่วนของเงินรางวัลของนายความฝ่ายโจทก์ด้วย และเงินรางวัลดังกล่าวมีใช้ค่าฤชาธรรมเนียม

มาตรา ๒๒๒/๓๘ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้โจทก์ชนะคดี ให้ศาลมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการปฏิบัติตามคำพิพากษา โดยจะกำหนดไว้ในคำพิพากษาหรือโดยคำสั่งในภายหลังก็ได้ และในระหว่างการบังคับคดีให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งบังคับเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาได้ตามที่เห็นสมควร

ให้ศาลชั้นต้นมีอำนาจพิจารณาสั่งคำร้องขอทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาคำสั่งของศาลชั้นต้นให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๒๒/๓๙ ให้ศาลแจ้งคำพิพากษาให้สมาชิกกลุ่มทราบตามวิธีการเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒๒/๑๕ วรรคหนึ่ง และให้แจ้งอธิบดีกรมบังคับคดีทราบด้วย

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้เป็นเงินหรือชำระหนี้เป็นเงินรวมอยู่ด้วย ให้ศาลตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการต่อไป รวมทั้งกำหนดวันตามที่เห็นสมควรในคำบอกกล่าวและประกาศตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี แต่ถ้าเป็นกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้เป็นอย่างอื่นและจำเป็นจะต้องมีการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อประโยชน์แก่การบังคับตามคำพิพากษา โจทก์อาจยื่นคำขอต่อศาลเพื่อตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการได้

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคสอง สมาชิกกลุ่มที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไม่มีสิทธิขอเฉลี่ยทรัพย์สินหรือเงินในการบังคับคดีตามส่วนนี้ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย สมาชิกกลุ่มที่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดระยะเวลา อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดระยะเวลา

มาตรา ๒๒๒/๔๐ คู่ความในคดีและสมาชิกกลุ่มรายอื่นอาจขอตรวจและโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ของสมาชิกกลุ่มผู้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ได้ แต่ต้องกระทำภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย อาจขอขยายระยะเวลาออกไปอีกได้ไม่เกินสามสิบวัน

มาตรา ๒๒๒/๔๑ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจเรียกคู่ความในคดี สมาชิกกลุ่ม ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง มาสอบสวนในเรื่องคำขอรับชำระหนี้ของสมาชิกกลุ่มเพื่อพิจารณา มีคำสั่งต่อไปได้

มาตรา ๒๒๒/๔๒ คำขอรับชำระหนี้ของสมาชิกกลุ่มรายใด ถ้าคู่ความในคดีและสมาชิกกลุ่มรายอื่นไม่ได้โต้แย้ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งอนุญาตให้รับชำระหนี้ได้ เว้นแต่มีเหตุอันสมควรสั่งเป็นอย่างอื่น โดยให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้ศาลทราบถึงการดำเนินการดังกล่าวด้วย

คำขอรับชำระหนี้ของสมาชิกกลุ่มรายใด ถ้ามีผู้โต้แย้ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ยกคำขอรับชำระหนี้
- (๒) อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวน
- (๓) อนุญาตให้ได้รับชำระหนี้บางส่วน

สมาชิกกลุ่มที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้และไม่มีผู้โต้แย้งตามวรรคหนึ่ง สมาชิกกลุ่มที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้และมีผู้โต้แย้งตามวรรคสอง หรือผู้โต้แย้ง อาจยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีต่อศาลได้ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี

คำสั่งของศาลตามวรรคสามให้อุทธรณ์และฎีกาได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้ทำในภาค ๓ อุทธรณ์และฎีกา

มาตรา ๒๒๒/๔๓ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินอย่างใดของลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีอื่นไว้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ให้นายความฝ่ายโจทก์ในคดีแบบกลุ่มมีอำนาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้เฉลี่ยทรัพย์สินแก่นายความฝ่ายโจทก์ โจทก์ และสมาชิกกลุ่มตามมาตรา ๒๕๐ ตามจำนวนที่มีสิทธิได้รับ

ในกรณีที่จำนวนเงินที่สมาชิกกลุ่มได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๒๒/๔๒ ยังไม่เป็นที่ยุติให้ศาลที่ได้รับคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งรอการมีคำสั่งให้เฉลี่ยทรัพย์สินไว้ก่อน และเมื่อได้ข้อยุติในจำนวนเงินดังกล่าวแล้ว ให้นายความฝ่ายโจทก์แจ้งให้ศาลนั้นทราบ

เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้เฉลี่ยทรัพย์สินแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีในคดีนั้นส่งเงินให้เจ้าพนักงานบังคับคดีในคดีแบบกลุ่มเพื่อจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิตามมาตรา ๒๒๒/๔๔

มาตรา ๒๒๒/๔๔ เมื่อจำเลยนำเงินหรือทรัพย์สินมาวางต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือเมื่อได้ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินของจำเลย หรือเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รวบรวมทรัพย์สินอื่นใดของจำเลยเสร็จ และได้หักค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิตามลำดับ ดังนี้

- (๑) ผู้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนตามมาตรา ๒๘๗ และมาตรา ๒๘๙
- (๒) เงินรางวัลของนายความฝ่ายโจทก์ตามมาตรา ๒๒๒/๓๗
- (๓) ค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทนโจทก์
- (๔) โจทก์ สมาชิกกลุ่ม และเจ้าหนี้อื่นที่มีสิทธิได้รับเฉลี่ยทรัพย์สินตามมาตรา ๒๕๐

ส่วนที่ ๕

อุทธรณ์และฎีกา

มาตรา ๒๒๒/๔๕ ให้คู่ความมีสิทธิอุทธรณ์และฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล โดยไม่นำข้อจำกัดสิทธิเรื่องทุนทรัพย์ของการอุทธรณ์และฎีกาในข้อเท็จจริงมาใช้บังคับ

มาตรา ๒๒๒/๔๖ สมาชิกกลุ่มไม่มีสิทธิอุทธรณ์และฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ยกเว้นในกรณีตามมาตรา ๒๒๒/๔๒

มาตรา ๒๒๒/๔๗ ในกรณีที่จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์หรือฎีกาให้จำเลยนำค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงมาวางศาลและนำเงินมาชำระตามคำพิพากษาหรือหาประกันให้ไว้ต่อศาลเฉพาะในส่วนที่จำเลยต้องรับผิดชอบชำระหนี้ให้แก่โจทก์ แต่ไม่ต้องนำเงินมาชำระหรือหาประกันให้ไว้ต่อศาลสำหรับเงินรางวัลของนายความฝ่ายโจทก์

มาตรา ๒๒๒/๔๘ คดีที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับอุทธรณ์หรือฎีกาส่งมาให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา หากศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาแล้วแต่กรณีพิจารณาเห็นว่าอุทธรณ์หรือฎีกานั้นต้องห้ามอุทธรณ์หรือห้ามฎีกา

ให้ยกอุทธรณ์หรือฎีกา โดยไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นที่อุทธรณ์หรือฎีกา แต่ถ้าศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาแล้วแต่กรณี พิจารณาเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจำเป็นต้องแก้ไขข้อผิดพลาดจะรับพิจารณาพิพากษาคดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือห้ามฎีกาดังกล่าวนั้นก็ได้

ส่วนที่ ๖

ค่าธรรมเนียม

มาตรา ๒๒๒/๔๙ ให้คิดค่าธรรมเนียมตามอัตราดังต่อไปนี้

(๑) ค่ายื่นคำขอรับชำระหนี้สองร้อยบาท แต่การขอรับชำระหนี้ที่ไม่เกินสองหมื่นบาทไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

(๒) ค่าคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีต่อศาลในเรื่องการขอรับชำระหนี้เรื่องละสองร้อยบาท

(๓) ค่าขึ้นศาลในกรณีที่มีการอุทธรณ์เรื่องการขอรับชำระหนี้ หรือการอุทธรณ์เรื่องเงินรางวัลของทนายความ เรื่องละสองร้อยบาท

(๔) ค่าธรรมเนียมอื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ให้คิดอัตราเดียวกับค่าธรรมเนียมตามตารางท้ายประมวลกฎหมายนี้”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นกระบวนการดำเนินคดีที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชน เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถคุ้มครองผู้เสียหายจำนวนมากได้ในการดำเนินคดีเพียงครั้งเดียว และสามารถอำนวยความยุติธรรมให้แก่ผู้เสียหายที่ไม่มีความสามารถฟ้องคดีเพื่อเยียวยาความเสียหายด้วยตนเองได้ หรือผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจำนวนเพียงเล็กน้อย เช่น คดีที่ผู้บริโภคได้รับความเสียหาย การดำเนินคดีแบบกลุ่มจึงเป็นมาตรการที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาสในสังคมได้เป็นอย่างดี ประกอบกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นวิธีการที่ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และยังช่วยลดความเสี่ยงความซ้ำซ้อนในการฟ้องคดีและป้องกันความขัดแย้งกันของคำพิพากษา ตลอดจนเป็นมาตรการในการลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่ง สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเพื่อกำหนดกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่ม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๗)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๒๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒)
พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๔๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง

“มาตรา ๒๔๔/๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๔๗ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สิ้นสุด”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔๗ การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา

การขออนุญาตฎีกา ให้ยื่นคำร้องพร้อมกับคำฟ้องฎีกาต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้นภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ แล้วให้ศาลชั้นต้นรับส่งคำร้องพร้อมคำฟ้องฎีกาดังกล่าวไปยังศาลฎีกา และให้ศาลฎีกาพิจารณาวินิจฉัยคำร้องให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔๘ คำร้องตามมาตรา ๒๔๗ ให้พิจารณาและวินิจฉัยโดยองค์คณะผู้พิพากษาที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ซึ่งประกอบด้วยรองประธานศาลฎีกาและผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาอีกอย่างน้อยสามคน

การวินิจฉัยให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้บังคับตามความเห็นของฝ่ายที่เห็นควรอนุญาตให้ฎีกา

มาตรา ๒๔๙ ให้ศาลฎีกาพิจารณาอนุญาตให้ฎีกาตามมาตรา ๒๔๗ ได้ เมื่อเห็นว่าปัญหาตามฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัย

ปัญหาสำคัญตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (๒) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญขัดกันหรือขัดกับแนวบรรทัดฐานของคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกา
- (๓) คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งยังไม่มีแนวคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกามาก่อน
- (๔) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ขัดกับคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดของศาลอื่น
- (๕) เพื่อเป็นการพัฒนาการตีความกฎหมาย
- (๖) ปัญหาสำคัญอื่นตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคสอง (๖) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งไม่อนุญาตให้ฎีกา ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุดท้ายตั้งแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙

“มาตรา ๒๕๐ หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัยและระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องตามมาตรา ๒๔๗ การตรวจรับฎีกา การแก้ฎีกา การพิจารณา และการพิพากษาคดี รวมทั้งการส่งคืนค่าฤชาธรรมเนียม ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕๑ ในคดีที่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาที่มีแต่เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย หากศาลฎีกาเห็นว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ไม่ถูกต้องไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ศาลฎีกาจะมีคำวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายนั้นและยกคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้น แล้วมีคำสั่งให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้น แล้วแต่กรณี ทำคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ภายใต้กรอบคำวินิจฉัยของศาลฎีกาก็ได้

มาตรา ๒๕๒ ในกรณีที่ไม่มีข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามมาตรา ๒๕๐ กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้นำบทบัญญัติในลักษณะ ๑ ว่าด้วยอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๙ บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บังคับตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด

มาตรา ๑๐ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนการฎีกาไม่สามารถถ่วงถ่วงคดีที่ไม่เป็นสาระอันควรแก่การวินิจฉัยของศาลฎีกาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาเกิดความล่าช้า ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่มีต่อระบบศาลยุติธรรม ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริงและรวดเร็วขึ้น สมควรกำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาว่าคดีที่ได้ยื่นฎีกาใดสมควรอนุญาตให้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๘)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
“มาตรา ๖/๑ คดีที่ยื่นฟ้องไว้ต่อศาลชั้นต้นซึ่งไม่ใช่ศาลแพ่ง ก่อนวันขึ้นสองสถาน หรือ
ก่อนวันสืบพยานไม่น้อยกว่าเจ็ดวันในกรณีที่ไม่มีกรขึ้นสองสถาน หากศาลที่คดีนั้นอยู่ระหว่างพิจารณาเห็นว่า
ผลของคดีดังกล่าวอาจกระทบต่อการอนุรักษ์หรือการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม
การคุ้มครองผู้บริโภคเป็นส่วนรวม หรือประโยชน์สาธารณะอย่างอื่นที่สำคัญ และการโอนคดีไปยังศาลแพ่ง
จะทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ก็ให้ศาลแจ้งคู่ความทราบและทำความเข้าใจ
เสนอประธานศาลอุทธรณ์เพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีนั้นไปยังศาลแพ่งได้ คำสั่งของประธานศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

การโอนคดีตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบกระเทือนถึงกระบวนการพิจารณาที่ได้ดำเนินการไปก่อนที่จะมีคำสั่งให้โอนคดี และให้ถือว่าบรรดากระบวนการพิจารณาที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นเป็นกระบวนการพิจารณาของศาลแพ่งด้วย เว้นแต่ศาลแพ่งจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ บทบัญญัติในมาตรา ๔ มาตรา ๔ ทวิ มาตรา ๔ ตรี มาตรา ๔ จัตวา มาตรา ๔ เบญจ มาตรา ๔ ฉ มาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๖/๑ ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติดังต่อไปนี้

(๑) คำฟ้องหรือคำร้องขอที่เสนอภายหลังเกี่ยวเนื่องกับคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลใด ให้เสนอต่อศาลนั้น

(๒) คำฟ้องหรือคำร้องขอที่เสนอเกี่ยวเนื่องกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ซึ่งคำฟ้องหรือคำร้องขอนั้นจำต้องมีคำวินิจฉัยของศาลก่อนที่การบังคับคดีจะได้ดำเนินไปได้โดยครบถ้วน และถูกต้องนั้น ให้เสนอต่อศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีตามมาตรา ๓๐๒

(๓) คำร้องตามมาตรา ๑๐๑ ถ้าได้เสนอคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลใดแล้ว ให้เสนอต่อศาลนั้น ในกรณีที่ยังไม่ได้เสนอคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลใด ถ้าพยานหลักฐานซึ่งจะเรียกมาสืบหรือบุคคล หรือทรัพย์หรือสถานที่ที่จะต้องตรวจอยู่ในเขตศาลใด ให้เสนอต่อศาลนั้น

(๔) คำร้องที่เสนอให้ศาลถอนคืนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือการอนุญาตที่ศาลได้ให้ไว้ก็ดี คำร้องที่เสนอให้ศาลถอนบุคคลใดจากฐานะที่ศาลได้แต่งตั้งไว้ก็ดี คำร้องที่เสนอให้ศาลมีคำสั่งใด ที่เกี่ยวกับการถอนคืนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือการอนุญาตหรือที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งเช่นว่านั้นก็ดี คำร้องขอหรือคำร้องอื่นใดที่เสนอเกี่ยวเนื่องกับคดีที่ศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งไปแล้วก็ดี ให้เสนอต่อศาลในคดีที่ได้มีคำสั่ง การอนุญาต การแต่งตั้ง หรือคำพิพากษานั้น”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“คดีที่ศาลแพ่งได้รับไว้พิจารณาพิพากษาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมหรือที่ได้โอนไปยังศาลแพ่งตามมาตรา ๖/๑ ให้ศาลแพ่งมีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ นอกเขตศาลได้ตามที่เห็นสมควร”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๔/๑ ในหมวด ๓ อำนาจและหน้าที่ของศาล ลักษณะ ๒ ศาล แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“มาตรา ๓๔/๑ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม หรือเพื่อความเหมาะสมสำหรับคดีบางประเภท ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการฟ้องคดี การสืบพยานและการรับฟังพยานหลักฐาน การวินิจฉัยคดี ตลอดจนการดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ได้ตามความจำเป็น

ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่งเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“การจัดทำสารบบความหรือสารบบคำพิพากษา การรวบรวมเอกสารในสำนวนความ และการเก็บรักษาสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) อาจกระทำในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้ถือว่าสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวที่รับรองโดยวิธีการที่ศาลกำหนดเป็นสำเนาสารบบความหรือสารบบคำพิพากษา หรือเป็นสำเนาเอกสารในสำนวนความแล้วแต่กรณี และให้ใช้แทนต้นฉบับได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และเมื่อข้อกำหนดนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๖๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“เพื่อประโยชน์แห่งประมวลกฎหมายนี้ ให้เรียกนิติบุคคลตามชื่อหรือตามชื่อที่จดทะเบียนและภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของนิติบุคคลนั้น ให้ถือเอาสำนักงานหรือสำนักงานแห่งใหญ่ซึ่งอยู่ภายในเขตศาลที่จะยื่นฟ้องคดีหรือที่คดีนั้นอยู่ในระหว่างพิจารณา”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ การยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสารในลักษณะนี้ไม่ว่าการนั้นจะเป็นโดยคู่ความฝ่ายใดทำต่อศาลหรือต่อคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง หรือศาลทำต่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทุกฝ่าย รวมทั้งการแจ้งคำสั่งของศาลหรือข้อความอย่างอื่นไปยังคู่ความหรือบุคคลอื่นใด อาจดำเนินการโดยทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และเมื่อข้อกำหนดนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๓ ทวิ คำคู่ความหรือเอกสารที่เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่งไม่ว่าการส่งนั้นจะเป็นหน้าที่ของศาลจัดการส่งเองหรือคู่ความมีหน้าที่จัดการนำส่งก็ตาม ศาลอาจสั่งให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือโดยทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษในประเทศก็ได้ โดยให้คู่ความฝ่ายที่มีหน้าที่นำส่งเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าคำคู่ความหรือเอกสารที่ส่งโดยเจ้าพนักงานไปรษณีย์ มีผลเสมือนเจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่ง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๓ สัตต แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๓ สัตต เมื่อโจทก์ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๘๓ จัดว่า แล้ว ถ้าไม่มีข้อตกลงระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นภาคีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ศาลดำเนินการส่งให้แก่จำเลยหรือบุคคลภายนอกโดยทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศหรือผู้ประกอบกิจการรับส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศหรือโดยผ่านสำนักงานศาลยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และเมื่อข้อกำหนดนั้น ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๘๓ อัฐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๓ อัฐ ในกรณีที่จะต้องส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีตามมาตรา ๘๓ ทวิ แก่จำเลยหรือบุคคลภายนอก ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของบุคคลดังกล่าวจนกราชอาณาจักร ถ้าโจทก์ยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องและสามารถแสดงให้เป็นที่พอใจแก่ศาลได้ว่าการส่งตามมาตรา ๘๓ สัตต ไม่อาจกระทำได้เพราะเหตุที่ภูมิลำเนาและสำนักทำการงานของบุคคลดังกล่าวไม่ปรากฏ หรือเพราะเหตุอื่นใด หรือเมื่อศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๘๓ สัตต แล้ว แต่ไม่อาจทราบผลการส่งได้ ถ้าศาลเห็นสมควร ก็ให้ศาลอนุญาตให้ส่งโดยวิธีปิดประกาศไว้ที่ศาลแทน ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลจะสั่งให้ส่งโดยวิธีประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือโดยวิธีอื่นใดด้วยก็ได้”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันมีคดีแพ่งที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ของสังคมเป็นส่วนรวม เช่น คดีสิ่งแวดล้อม คดีคุ้มครองผู้บริโภค เข้าสู่การพิจารณาของศาลเป็นจำนวนมาก ซึ่งคดีเหล่านี้เป็นคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน สมควรกำหนดให้สามารถโอนคดีเหล่านี้ไปยังศาลแพ่งเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดี โดยกำหนดให้ศาลแพ่งที่รับคดีไว้มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณานอกเขตศาลได้ เพื่อให้องค์คณะผู้พิพากษาสามารถออกไปสืบพยานที่อยู่นอกเขตอำนาจด้วยตนเองได้ และกำหนดให้ประธานศาลฎีกา โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีแพ่ง อันจะช่วยให้การพิจารณาพิพากษาคดีเกิดความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมการเก็บรักษาข้อมูลคดีของศาลโดยการจัดเก็บในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการส่งคำคู่ความและเอกสารระหว่างศาลกับคู่ความ หรือระหว่างคู่ความด้วยกัน และกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีไปยังจำเลยหรือบุคคลภายนอกที่อยู่นอกราชอาณาจักร เพื่อให้มีความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๐๙ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“มาตรา ๓๐๙ จัตวา เมื่อทำการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้จดทะเบียนให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งนายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ซื้อ

ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นห้องชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด ก่อนทำการขายทอดตลาดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบอกกล่าวให้นิติบุคคลอาคารชุดแจ้งรายการหนี้ค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระเพื่อการออกหนังสือรับรองการปลอดหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสามสิบวันนับแต่

วันที่ได้รับคำบอกกล่าว เมื่อขายทอดตลาดแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไว้เพื่อชำระหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวจนถึงวันขายทอดตลาดแก่นิติบุคคลอาคารชุดก่อนเจ้าหนี้จำนอง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ซื้อโดยไม่ต้องใช้หนังสือรับรองการปลอดหนี้

หากนิติบุคคลอาคารชุดไม่แจ้งรายการหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือแจ้งว่าไม่มีหนี้ที่ค้างชำระ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ซื้อโดยไม่ต้องใช้หนังสือรับรองการปลอดหนี้

ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นที่ดินจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน ก่อนทำการขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบอกกล่าวให้นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรแจ้งรายการหนี้ค่าบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภคพร้อมค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดินต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำบอกกล่าว เมื่อขายทอดตลาดแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไว้เพื่อชำระหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวจนถึงวันขายทอดตลาดแก่นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรก่อนเจ้าหนี้จำนอง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้ หากมีการระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไว้ ให้การระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นเป็นอันยกเลิกไป

หากนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรไม่แจ้งรายการหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในกำหนดเวลาตามวรรคสี่หรือแจ้งว่าไม่มีหนี้ที่ค้างชำระ หรือในกรณีที่ยังมีได้จัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้ หากมีการระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไว้ ให้การระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นเป็นอันยกเลิกไป

การจ่ายเงินที่กันไว้ตามวรรคสองและวรรคสี่ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวดนี้”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันการขายทอดตลาดห้องชุดในอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดและที่ดินจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน ซึ่งมีการค้างชำระค่าใช้จ่ายส่วนกลาง ไม่เป็นที่น่าสนใจของตลาดเท่าที่ควร เพราะผู้ซื้อได้จะต้องรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายส่วนกลางที่ค้างชำระแทนลูกหนี้ตามคำพิพากษา สมควรเพิ่มมาตรา ๓๐๙ จัตวา เพื่อให้ผู้ซื้อห้องชุดในอาคารชุดและที่ดินจัดสรรจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับความเป็นธรรมยิ่งขึ้น และเพื่อลดอุปสรรคในการขายทอดตลาดห้องชุดและที่ดินจัดสรรให้สามารถจำหน่ายออกไปได้ภายในระยะเวลาที่รวดเร็ว ส่งผลดีต่อผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีและระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑/๑) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓

“(๑/๑) การกำหนดจำนวนค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ของพยานที่ศาลเรียกมา”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันยังมิได้มีการกำหนดค่าป่วยการค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาล ทั้งที่ความเห็นของพยานที่ศาลเรียกมานั้นเป็นประโยชน์ต่อคู่ความทุกฝ่าย ดังนั้น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงสมควรกำหนดค่าป่วยการค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาลให้เกิดความชัดเจนและเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘

และ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๕๘

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเพื่อให้ผู้ซื้อห้องชุดในอาคารชุดและที่ดินจัดสรรจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับความเป็นธรรมยิ่งขึ้น และเพื่อลดอุปสรรคในการขายทอดตลาดห้องชุดและที่ดินจัดสรรให้สามารถจำหน่ายออกไปได้ภายในระยะเวลาที่รวดเร็ว ส่งผลดีต่อผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีและระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

ทั้งนี้ นับตั้งแต่มีพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งเป็นการให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามที่ได้ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘ เป็นต้นไปได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกิดขึ้นหลายครั้ง โดยการตราเป็นพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ด้วยเหตุที่สภาพสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป และการใช้กฎหมายมีความซับซ้อนมากขึ้น จึงมีการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งขึ้นอีกหลายฉบับ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗
๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗
๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๒
๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๓
๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙
๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๘
๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑
๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๒
๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๗
๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗
๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๐
๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔
๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๘
๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๙
๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๔๓
๒๐. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๓
 ๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๗
 ๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๘
 ๒๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๐
 ๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑
 ๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑
 ๒๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๘
 ๒๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๘
 ๒๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๘
 ๓๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘
 ๓๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘
 ทั้งนี้ สาระสำคัญของพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ มีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๔๗๘ หน้า ๗๒๓

วันเริ่มใช้บังคับ - ให้ใช้พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗
 ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

- ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามที่ได้ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรที่จะยกเลิกบรรดากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ ณ บัดนี้ และให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแทน จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา และได้ตราประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๒๒ มาตรา

โดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้ให้ใช้ในศาลทั่วไปตลอดราชอาณาจักร ยกเว้นแต่ในศาลพิเศษที่มีข้อบังคับสำหรับศาลนั้น และถ้ามีกฎหมายให้ใช้ธรรมเนียมประเพณีหรือกฎหมายทางศาสนาในศาลใดให้ศาลนั้น ยกธรรมเนียมประเพณีหรือกฎหมายนั้น ๆ มาใช้แทนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ เว้นแต่คู่ความจะได้ตกลงกันให้ใช้ประมวลกฎหมายนี้

๒. ตั้งแต่วันใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนี้สืบไป ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประมวลกฎหมายนี้หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งประมวลกฎหมายนี้

๓. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงตามประมวลกฎหมายนี้ในเรื่องต่อไปนี (มาตรา ๕)

๓.๑ การแต่งตั้ง การระบุดำ และ การสาบานของล่ามผู้แปล และผู้เชี่ยวชาญ การกำหนดจำนวน ค่าป่วยการ และการชดใช้ค่าใช้จ่ายให้บุคคลเหล่านั้น

๓.๒ จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องเจ้าพนักงานศาล (เช่น จำศาล เจ้าพนักงานบังคับคดี และนักการส่งบัตรหมาย) รวมทั้งการกำหนดค่าธรรมเนียม (นอกจากที่ระบุไว้ในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายนี้) ตลอดทั้งการชดใช้ค่าใช้จ่ายให้บุคคลเหล่านั้น

๓.๓ จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการเก็บรักษา และการทำลายสารบบความ สารบบคำพิพากษา สมุดคำพิพากษา และสารบบอื่น ๆ ของศาล ตลอดทั้งสำนวนความทั้งหลาย

๓.๔ จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการยื่นเอกสารต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาล เพื่อยื่นต่อ ศาลหรือเพื่อส่งให้แก่คู่ความหรือบุคคลผู้ใดผู้หนึ่ง และในเรื่องการขอร้องด้วยวาจาเพื่อให้ศาลพิจารณาและ ชี้ขาดตัดสินคดีนั้น

๓.๕ จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องที่คู่ความฝ่ายหนึ่งจะส่งต้นฉบับเอกสารไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง

๓.๖ จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการยึดและอายัด และการจำหน่ายทรัพย์สินเป็นตัวแทนโดย วิธีขายทอดตลาด หรือโดยวิธีอื่น และในเรื่องวิธีการบังคับคดีทางอื่น ๆ ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะพึงปฏิบัติ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ ภาค มีบทบัญญัติ ทั้งสิ้น ๓๒๒ มาตรา สารสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ภาค ๑ บททั่วไป ประกอบด้วย

๑.๑ ลักษณะ ๑ บทวิเคราะห์ศัพท์ (มาตรา ๑)

๑.๒ ลักษณะ ๒ ศาล

๑) หมวด ๑ เขตอำนาจศาล (มาตรา ๒ – มาตรา ๑๐)

๒) หมวด ๒ การคัดค้านผู้พิพากษา (มาตรา ๑๑ – มาตรา ๑๔)

๓) หมวด ๓ อำนาจและหน้าที่ของศาล (มาตรา ๑๕ – มาตรา ๓๔)

๔) หมวด ๔ การนั่งพิจารณา (มาตรา ๓๕ – มาตรา ๔๕)

๕) หมวด ๕ รายงานและสำนวนความ (มาตรา ๔๖ – มาตรา ๕๔)

๑.๓ ลักษณะ ๓ คู่ความ (มาตรา ๕๕ – มาตรา ๖๖)

๑.๔ ลักษณะ ๔ การยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสาร (มาตรา ๖๗ – มาตรา ๘๓)

๑.๕ ลักษณะ ๕ พยานหลักฐาน

๑) หมวด ๑ หลักทั่วไป (มาตรา ๘๔ – มาตรา ๑๐๕)

๒) หมวด ๒ การมาศาลของพยานและการซักถามพยาน (มาตรา ๑๐๖ – มาตรา ๑๒๑)

๓) หมวด ๓ การนำพยานเอกสารมาสืบ (มาตรา ๑๒๒ – มาตรา ๑๒๗)

๔) หมวด ๔ การตรวจและการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญโดยศาล (มาตรา ๑๒๘ – มาตรา ๑๓๐)

๑.๖ ลักษณะ ๖ คำพิพากษาและคำสั่ง

๑) หมวด ๑ หลักทั่วไปว่าด้วยการชี้ขาดตัดสินคดี (มาตรา ๑๓๑ – มาตรา ๑๓๙)

๒) หมวด ๒ ข้อความและผลแห่งคำพิพากษาและคำสั่ง (มาตรา ๑๔๐ – มาตรา ๑๔๘)

๓) หมวด ๓ ค่าฤชาธรรมเนียม

(๑) ส่วนที่ ๑ การกำหนดการชำระค่าฤชาธรรมเนียมและการดำเนินคดีอันอาญา (มาตรา ๑๔๙

– มาตรา ๑๖๐)

(๒) ส่วนที่ ๒ ความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียม (มาตรา ๑๖๑ – มาตรา ๑๖๙)

๒. ภาค ๒ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น

๒.๑ ลักษณะ ๑ วิธีพิจารณาสამัญในศาลชั้นต้น (มาตรา ๑๗๐ – มาตรา ๑๘๘)

๒.๒ ลักษณะ ๒ วิธีพิจารณาสามัญในศาลชั้นต้น

๑) หมวด ๑ วิธีพิจารณาคดีมีโนสาเร่ (มาตรา ๑๘๙ – มาตรา ๑๙๖)

๒) หมวด ๒ วิธีพิจารณาโดยขาดนัด (มาตรา ๑๙๗ – มาตรา ๒๐๙)

๓) หมวด ๓ อนุญาตตุลาการ (มาตรา ๒๑๐ – มาตรา ๒๒๒)

๓. ภาค ๓ อุทธรณ์และฎีกา

๓.๑ ลักษณะ ๑ อุทธรณ์ (มาตรา ๒๒๓ – มาตรา ๒๔๖)

๓.๒ ลักษณะ ๒ ฎีกา (มาตรา ๒๔๗ – มาตรา ๒๕๒)

๔. ภาค ๔ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

๔.๑ ลักษณะ ๑ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา

๑) หมวด ๑ หลักทั่วไป (มาตรา ๒๕๓ – มาตรา ๒๖๕)

๒) หมวด ๒ คำขอในเหตุฉุกเฉิน (มาตรา ๒๖๖ – มาตรา ๒๗๐)

๔.๒ ลักษณะ ๒ การบังคับตามคำพิพากษาและคำสั่ง

๑) หมวด ๑ หลักทั่วไป (มาตรา ๒๗๑ – มาตรา ๓๐๒)

๒) หมวด ๒ วิธียึดทรัพย์อายัดและการจ่ายเงิน (มาตรา ๓๐๓ – มาตรา ๓๒๒)

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๘๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๑ ตอนที่ ๗๙ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๘๗ หน้า ๑๑๙๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๘๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็น (๒) ทวิ ของมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการประชุมใหญ่ในศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาในการวินิจฉัยปัญหาใดในคดีเรื่องใด (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับให้คู่ความผู้ยื่นคำฟ้อง ฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกาหรือดำเนินกระบวนการพิจารณานั้นเป็นผู้ชำระค่าฤชาธรรมเนียม (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องหรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์หรือฎีกา หรือมีคำขอให้พิจารณาใหม่ ถ้าศาลไม่ยอมรับฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกาหรือคำขอให้พิจารณาใหม่นั้นให้ศาลมีคำสั่งให้คืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมด (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับค่าขึ้นศาลซึ่งต้องเสียเมื่อยื่นคำฟ้อง (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกตาราง ๒ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมอื่น ๆ (มาตรา ๗)

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๖ ตอนที่ ๕๒ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๒ หน้า ๖๓๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๙๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างต้นฉบับเอกสารที่อยู่ในความอารักขาหรือในความควบคุมของทางราชการเป็นพยานหลักฐานจะนำมาแสดงได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตของรัฐมนตรี หัวหน้ากรม กอง หัวหน้าแผนก หรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งนั้น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณีเสียก่อน (มาตรา ๓)

๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๗ ตอนที่ ๕๘ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ หน้า ๙๖๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่มหลับนอนอันสมควรและเครื่องมือสำหรับเลี้ยงชีพโดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินพันบาท แต่ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีค่าขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลขออนุญาตยืมยืมและใช้เครื่องมือหรือเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อดำเนินการเลี้ยงชีพหรือการอาชีพ อันมีราคาเกินกว่าจำนวนดังกล่าวแล้วให้ศาลมีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจอนุญาตหรือไม่ ภายในบังคับแห่งเงื่อนไขตามที่เห็นสมควร (มาตรา ๓)

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๙ หน้า ๒๗๘

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นหกสัปดาห์นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้คดีลุล่วงไปโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น และแก้ข้อขัดข้องของศาลและคู่ความในการดำเนินกระบวนการพิจารณาบางประการที่สำคัญ ทั้งสมควรปรับปรุงแก้ไขอัตราที่กำหนดไว้ในตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้เหมาะสมด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการกระทำที่ถือว่ากระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความสามารถและอำนาจในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของคู่ความ หรือผู้แทนโดยชอบธรรมในกรณีที่คู่ความเป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือผู้แทนในกรณีที่คู่ความเป็นนิติบุคคล (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงเอกสาร บัญชีรายชื่อที่คู่ความฝ่ายใด จะระบุอ้างเป็นพยานต่อศาลการยื่นบัญชีแสดงเอกสาร บัญชีรายชื่อ ที่คู่ความฝ่ายใดจะระบุอ้างเป็นพยานเพิ่มเติมต่อศาล (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักแห่งการซักถามพยานการถามค้านพยาน และการถามติงพยาน (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างพยานหลักฐานอันเป็นต้นฉบับเอกสาร ซึ่งอยู่ในความครอบครองของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง การอ้างพยานหลักฐานอันเป็นต้นฉบับเอกสาร ซึ่งอยู่ในความครอบครองของบุคคลภายนอก หรือในครอบครองของทางราชการหรือของเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับจำเลยจะนำเงินมาวางต่อศาลเต็มจำนวนหรือบางส่วนในกรณีที่ตนคดีเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้เป็นเงินหรือมีการเรียกร้องให้ชำระหนี้เป็นเงินรวมอยู่ด้วย โดยจำเลยจะยอมรับผิดหรือไม่ยอมรับผิดก็ได้ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อเนื่องจากมาตรา ๑๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการฟ้องคดี หรือการต่อสู้คดีอย่างคนอนาถา (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การดำเนินการเมื่อมีการยื่นฟ้อง หรือการต่อสู้คดีอย่างคนอนาถา (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคดีการฟ้องมโนสาเร่ (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกมาตรา ๒๐๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อจำกัดในการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอุทธรณ์ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามมาตรา ๒๒๘ (๑) (๒) (๓) (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักแห่งการตรวจฟ้องอุทธรณ์ของศาลชั้นต้นก่อนรับฟ้องอุทธรณ์ไว้พิจารณา (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการวินิจฉัยปัญหาในคดีที่อุทธรณ์ได้แต่เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายศาลอุทธรณ์จำต้องถือตามข้อเท็จจริงที่ศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยจากพยานหลักฐานในสำนวน (มาตรา ๑๘)

๑๗. ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับศาลต้องพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งก่อนพิจารณาอุทธรณ์คำพิพากษาเท่าที่จะทำได้ (มาตรา ๑๙)

๑๘. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอำนาจของศาลอุทธรณ์ในการวินิจฉัยคดี ซึ่งศาลชั้นต้นส่งสำนวนขึ้นมาให้ (มาตรา ๒๐)

๑๙. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการแถลงการณ์ด้วยวาจาของคู่ความในชั้นศาลอุทธรณ์ (มาตรา ๒๑)

๒๐. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการชี้ขาดตัดสินคดีของศาลอุทธรณ์ (มาตรา ๒๒)

๒๑. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอำนาจของศาลอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๒๓)

๒๒. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การยื่นฎีกา (มาตรา ๒๔)

๒๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อจำกัดในการฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๒๕)

๒๔. ยกเลิกมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๒๖)

๒๕. ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการกล่าวอ้างว่าจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดไว้หรือคดีร้องขอทรัพย์ (มาตรา ๒๗)

๒๖. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๒๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับบรรดาเงินต่าง ๆ ที่ค้างจ่ายอยู่ในศาลหรือที่เจ้าพนักงานบังคับคดี ถ้าผู้มีสิทธิได้เรียกเอาภายในห้าปี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน (มาตรา ๒๘)

๒๗. ยกเลิกความในตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าขึ้นศาล (เสียในเวลายื่นฟ้อง) (มาตรา ๒๙)

๒๘. ยกเลิกความในตาราง ๒ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมอื่น ๆ (มาตรา ๓๐)

๒๙. ยกเลิกความในตาราง ๓ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าสืบพยานนอกศาล (มาตรา ๓๑)

๓๐. ยกเลิกความในตาราง ๔ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าป่วยการและค่าพาหนะพยานกับคำร้องวัดทำแผนที่ (มาตรา ๓๒)

๓๑. ยกเลิกความในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี (มาตรา ๓๓)

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕ วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๑๘ ฉบับพิเศษ หน้า ๗๔

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ให้ใช้บังคับ ๑๐ มกราคม ๒๕๑๘

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกาล่วงไปโดยเหมาะสมและรวดเร็วยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นหลักประกันในการดำรงชีพของลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ดีขึ้นกว่าเดิม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อจำกัดในการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักการยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขึ้นอ้างในการยื่นอุทธรณ์ (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการชี้ขาดตัดสินคดีของศาลอุทธรณ์ (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อจำกัดในการฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักการยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขึ้นอ้างในการยื่นฎีกา (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (มาตรา ๙)

๘. การบังคับคดีตามคำพิพากษา หรือคำสั่งที่ยังไม่เสร็จสิ้นลงในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีการเพิกถอนได้ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๐)

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๕ ตอนที่ ๓๗ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑ ฉบับพิเศษ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากค่าขึ้นศาลค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ค่าสืบพยานนอกศาล ค่าป่วยการและค่าพาหนะพยานกับค่ารังวัดทำแผนที่และอัตราค่าทนายความที่กำหนดไว้ในตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้อยู่ได้กำหนดไว้นานมาแล้ว ไม่เหมาะสมแก่ภาวะการณ์ในปัจจุบันสมควรแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับให้ศาลมีคำสั่งคืนค่าธรรมเนียมศาล ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องหรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์หรือฎีกาหรือมีคำขอให้พิจารณาใหม่ถ้าศาลไม่ยอมรับอุทธรณ์หรือฎีกาหรือคำขอให้พิจารณาใหม่ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าขึ้นศาล (เสียในเวลายื่นฟ้อง) (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในตาราง ๒ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมอื่น ๆ (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในตาราง ๓ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าสืบพยานนอกศาล (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในตาราง ๔ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าป่วยการและค่าพาหนะกับค่าจ้างวัดทำแผนที่ (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในตาราง ๖ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอัตราค่าทนายความ (มาตรา ๘)

๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๖๔ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๒๒ ฉบับพิเศษ หน้า ๖

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมิได้ให้อำนาจศาลที่จะสั่งให้ส่งคำคู่ความหรือเอกสารโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับในโอกาสแรกทำให้คู่ความต้องเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเพิ่มมากขึ้นโดยไม่จำเป็น สมควรให้มีการส่งคำคู่ความหรือเอกสารโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับในโอกาสแรกได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการส่งคำคู่ความหรือเอกสารโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๗๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการปิดหมาย (มาตรา ๔)

๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๓๖ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๒๗ ฉบับพิเศษ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน กำหนดให้ชำระหรือวางค่าธรรมเนียมศาล โดยวิธีปิดแสตมป์ ตามจำนวนที่ต้องปิดลงไว้ในคำคู่ความคำร้อง ใบรับหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความล่าช้าและไม่สะดวกในการเรียกเก็บและการชำระหรือวางค่าธรรมเนียมศาลและการตรวจสอบคำคู่ความของศาล ทั้งยังเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณและเป็นภาระในการจัดพิมพ์ และการเก็บรักษาแสตมป์ ฤชากรอีกด้วย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้มีการชำระหรือวางค่าธรรมเนียมศาลเป็นเงินสดโดยเจ้าพนักงานศาลออกใบรับให้ และสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบคำคู่ความของศาลให้สอดคล้องกับการชำระหรือวางค่าธรรมเนียมศาลดังกล่าวด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการตรวจคำคู่ความของศาลที่ยื่นต่อศาล (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมศาลนั้น ให้ชำระหรือนำมาวางศาลเป็นเงินสด หรือเช็คซึ่งธนาคารรับรองโดยเจ้าพนักงานศาลออกใบรับให้ (มาตรา ๔)

๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๓๖ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๒๗ ฉบับพิเศษ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

๑. มีหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลื่อนการพิจารณาคดีของศาลที่ยังไม่รัดกุมพอ และมิได้มีบทบัญญัติให้อำนาจศาลในการสั่งให้คู่ความฝ่ายซึ่งขอเลื่อนคดีเสียค่าป่วยการพยาน ซึ่งมาศาลตามหมายเรียก และเสียค่าใช้จ่ายในการที่คู่ความฝ่ายอื่นมาศาล

๒. มีหลักเกณฑ์ในการที่ศาลจะสั่งตั้งเจ้าพนักงานหรือแพทย์ไปตรวจตัวความผู้แทน ทนายความ พยาน หรือบุคคลอื่นใดที่ถูกเรียกให้มาศาลแต่มาศาลไม่ได้เพราะอ้างว่าป่วยเจ็บอันเป็นเหตุให้มีการขอเลื่อนการนั่งพิจารณาที่ยังไม่รัดกุมพอ

๓. มิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของทนายความในคดี ซึ่งมีความประสงค์จะถอนตัวจากการเป็นทนายที่จะต้องแจ้งให้ตัวความทราบก่อน อันเป็นเหตุให้มีการใช้สิทธิในการถอนตัวจากการเป็นทนายเพื่อประวิงการพิจารณาคดีได้ ทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า

๔. มิได้กำหนดให้โจทก์เสียค่าธรรมเนียมในการส่งคำฟ้องโดยชัดแจ้งและมิได้มีการกำหนดวิธีการส่งคำฟ้องให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งบทบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันกำหนดให้โจทก์มีหน้าที่ส่งคำฟ้องแก่จำเลย แต่ในทางปฏิบัติโจทก์มิได้นำส่งเอง และในปัจจุบันก็ไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องให้โจทก์มีหน้าที่นำส่งคำฟ้องแก่จำเลยในทุกคดีเพราะการคมนาคมสะดวกขึ้นในหลายท้องที่แล้ว

๕. กำหนดเวลาที่โจทก์จะต้องร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ส่งหมายและสำเนาคำฟ้องไปให้แก่จำเลยเพื่อแก้คดี ซึ่งกำหนดไว้สิบห้าวันนับแต่วันที่ยื่นคำฟ้องนั้น เป็นกำหนดเวลาที่นานเกินไป

๖. กำหนดเวลาที่โจทก์จะต้องแจ้งให้ศาลทราบเหตุแห่งการเพิกเฉยไม่ร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ส่งหมายเรียกให้แก่คดีแก่จำเลย โดยที่การไม่แจ้งตามกำหนดเวลาดังกล่าวถือว่าโจทก์ทิ้งฟ้อง ซึ่งกำหนดไว้สิบห้าวันนับแต่วันที่ยื่นคำฟ้องนั้น เป็นกำหนดเวลาที่นานเกินไป

๗. มิได้กำหนดให้คู่ความมาศาลในวันขึ้นสองสัปดาห์ อันเป็นเหตุให้คู่ความมักจะขอเลื่อนคดีในวันนัดสืบพยานครั้งแรก และศาลไม่อาจดำเนินการไต่ถามคู่ความได้ตกลงประนีประนอมหรือยอมรับในประเด็นข้อพิพาทที่อาจตกลงกันได้

๘. มีหลักเกณฑ์การบังคับคดีในส่วนที่เกี่ยวกับการขอลดทรัพย์สินที่ยังไม่รัดกุมพอ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ผู้ขอลดทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ก่อนแล้ว และในกรณีที่เจ้าหนี้ผู้ยึดทรัพย์สินสละสิทธิในการบังคับคดีหรือเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด

๙. มิได้กำหนดให้อำนาจศาลสั่งถอนการบังคับคดี ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด

๑๐. มิได้กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขอหมายบังคับคดีเพื่อชำระเป็นค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินซึ่งมี채ตัวเงิน หรือในกรณียึดหรืออายัดเงิน หรืออายัดทรัพย์สินแล้วไม่มีการขาย หรือจำหน่ายเนื่องจากเจ้าพนักงานบังคับคดี ถอนการบังคับคดีนั้นเอง หรือถอนโดยคำสั่งศาล และผู้ขอให้ยึดหรืออายัดไม่ชำระค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

๑๑. มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับบังคับคดีในการฟ้องขับไล่ที่รัดกุมพอทำให้การบังคับคดีในคดีฟ้องขับไล่ประสบปัญหาและขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ถูกพิพากษาให้ขับไล่หรือต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัยหรือทรัพย์สินที่ครอบครองไม่ยอมปฏิบัติตามคำบังคับของศาล โดยใช้วิธีหลีกเลี่ยงต่าง ๆ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับกรณีดังกล่าวเสียใหม่เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและการบังคับคดีในคดีฟ้องขับไล่มีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความสะดวกมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขอลื่อนคดีต่อศาล เมื่อมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วงได้หรือมีกรณีของการเจ็บป่วยของตัวแทน ผู้แทนทนายความ พยานหรือบุคคลอื่น (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญาวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับทนายความที่ตัวความได้แต่งตั้งให้เป็นทนายความจะมีค่าขอต่อศาลให้ส่งถอนตนจากการแต่งตั้งนั้นก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้ตัวความทราบแล้ว (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการส่งคำฟ้อง และหมายเรียกอื่น ๆ และการเสียค่าธรรมเนียมในการส่ง (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการออกหมายส่งสำเนาคำฟ้องให้แก่จำเลยเพื่อแก้คดี โดยโจทก์ต้องร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ออกหมายนั้นภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ยื่นคำฟ้อง (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๗๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกรณีการทิ้งฟ้อง (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๘๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการชี้สองสถานให้คู่ความมาศาลในวันชี้สองสถาน ถ้าคู่ความฝ่ายใดไม่มาศาลให้ถือว่าได้ทราบกระบวนการพิจารณาของศาลในวันนั้นแล้ว (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๒๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการห้ามยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซ้ำ การขอเฉลี่ยทรัพย์ และระยะเวลาในการขอเฉลี่ยทรัพย์ (มาตรา ๙)

๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๙๕ ทวิ และมาตรา ๒๙๕ ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการส่งถอนการบังคับคดี ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด และการดำเนินการเมื่อมีการถอนการบังคับในเรื่องค่าธรรมเนียมบังคับ (มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๙๖ ทวิ มาตรา ๒๙๖ ตรี มาตรา ๒๙๖ จัตวา มาตรา ๒๙๖ เบญจ มาตรา ๒๙๖ ฉ และมาตรา ๒๙๖ สัตต แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้จัดการให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเข้าครอบครองทรัพย์ในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาถูกพิพากษาให้ขับไล่หรือต้องออกไปหรือต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากอสังหาริมทรัพย์บังคับ (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๒๙๗ มาตรา ๒๙๘ มาตรา ๒๙๙ มาตรา ๓๐๐ มาตรา ๓๐๑ มาตรา ๓๐๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งจงใจไม่ปฏิบัติตามหมายบังคับคดี (มาตรา ๑๒)

๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๑๕๖ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๐ ฉบับพิเศษ หน้า ๑๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอข้อพิพาท การพิจารณา การทำคำชี้ขาด และการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนอกศาลไว้โดยเฉพาะแล้ว สมควรยกเลิกบทบัญญัติว่าด้วยอนุญาโตตุลาการนอกศาลในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๒๒๑) จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเสนอข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการชี้ขาดนอกศาล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ (มาตรา ๓)

๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๔๙ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๔ ฉบับพิเศษ หน้า ๑๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๓๔ เว้นแต่ มาตรา ๘ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติว่าด้วยเขตอำนาจศาลในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ก่อให้เกิดปัญหาและความไม่เป็นธรรม เนื่องจากโจทก์ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร ไม่สามารถฟ้องคดีจำเลย ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรได้ตราบใดที่ยังไม่สามารถส่งหมายเรียกให้แก่จำเลยในราชอาณาจักรได้ แต่ในทางกลับกันโจทก์หรือจำเลยซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศสามารถฟ้องจำเลยหรือฟ้องแย้งโจทก์ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรได้ และบทบัญญัติเรื่องเขตอำนาจศาลโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสมก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการดำเนินคดีในศาล ประกอบกับในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งคำคู่ความและเอกสารให้แก่จำเลยหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรไว้โดยตรงอาศัยวิธีปฏิบัติของกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งต้องใช้เวลานานมาก และในบางครั้งก็ไม่อาจส่งให้แก่บุคคลดังกล่าวได้ ทำให้การดำเนินคดีเป็นไปได้ด้วยความล่าช้าและยุ่งยาก นอกจากนี้ การพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นบางคดีได้ประสบความล่าช้าเนื่องจากการประวิงคดีของคู่ความ บางฝ่ายทั้งหลักเกณฑ์การฟ้องคดีโมฆะและคดีไม่มีข้อยุ่งยากที่ใช้บังคับอยู่มีข้อบกพร่องไม่สามารถนำมาบังคับใช้กับสภาพเศรษฐกิจและสังคมขณะนี้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาก็ได้เพิ่มจำนวนขึ้นเป็นอย่างมากทำให้ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาไม่สามารถพิจารณาพิพากษาคดีให้เสร็จลุกลงไปได้โดยรวดเร็วทำให้คดีค้างพิจารณาอยู่เป็นจำนวนมาก เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น สมควรปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยเขตอำนาจศาลโดยกำหนดให้โจทก์สามารถฟ้องคดีจำเลยซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม และกำหนดให้การฟ้องคดีหรือการร้องขอต่อศาลโดยทั่วไปเป็นไปโดยสะดวกและเป็นธรรมยิ่งขึ้นและสมควรเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการส่งคำคู่ความและเอกสารให้แก่จำเลยซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร โดยกำหนดให้การส่งคำคู่ความและเอกสารดังกล่าวเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น กับแก้ไขปรับปรุงให้ศาลมีดุลพินิจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราที่โจทก์มีสิทธิได้รับตามกฎหมายในกรณีที่จำเลยต้องชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ในกรณีที่ศาลเห็นว่าจำเลยมีพฤติการณ์ประวิงคดีให้ล่าช้าโดยไม่สุจริต ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการฟ้องคดีโมฆะและคดีไม่มีข้อยุ่งยากให้ทำได้กว้างขวางและสะดวกรวดเร็วขึ้น และปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการอุทธรณ์ฎีกาให้ทำได้เฉพาะคดีที่มีเหตุผลสมควรที่จะขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในการเสนอคำฟ้องและคำร้อง (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๔ ทวิ มาตรา ๔ ตริ มาตรา ๔ จัตวา มาตรา ๔ เบญจ และมาตรา ๔ ฉ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในการเสนอคำฟ้อง และคำร้อง (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในการเสนอคำฟ้อง และคำร้อง (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๓ ทวิ มาตรา ๘๓ ตริ มาตรา ๘๓ จัตวา มาตรา ๘๓ เบญจ มาตรา ๘๓ ฉ มาตรา ๘๓ สัตต และมาตรา ๘๓ อัฐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการส่งหมายเรียก และคำฟ้องตั้งต้นคดีแก่จำเลย (มาตรา ๖)

๕. เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๑๐๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการสืบพยานไว้ล่วงหน้าเมื่อมีเหตุจำเป็น (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็น (๖) ของมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับศาลจะพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยในอัตราที่สูงขึ้นกว่าที่โจทก์มีสิทธิได้รับตามกฎหมายก็ได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละสิบห้าต่อปี (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการฟ้องคดีหรือต่อสู้คดีอย่างคนอนาถา (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการฟ้องคดีมโนสำเนา (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๑๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการคำนวณจำนวนทุนทรัพย์ หรือราคา อันพิพาทกันในคดีมโนสำเนา (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขอให้ศาลพิจารณาคดีโดยรวบรัด เมื่อเป็นคดีซึ่งโจทก์ฟ้องขอให้ชำระเงินจำนวนแน่นอนตามตัวเงิน (มาตรา ๑๒)

๑๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๒๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกา (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อจำกัดในการยื่นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขึ้นอ้างในการยื่นอุทธรณ์ (มาตรา ๑๕)

๑๔. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคำสั่งระหว่างพิจารณา (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อจำกัดในการยื่นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๑๘)

๑๗. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขึ้นอ้างในการยื่นฎีกา (มาตรา ๑๙)

๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๑๖ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๓๕ หน้า ๓๖

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่ มาตรา ๙ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้กำหนดให้มีกระบวนการพิจารณาชั้นชี้สองสถานเพื่อประโยชน์ในการทำให้การพิจารณาคดีสะดวกและรวดเร็วขึ้น แต่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่สามารถปฏิบัติให้สมประโยชน์ได้เพราะกำหนดให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะทำการชี้สองสถานหรือไม่ก็ได้และไม่มีสภาพบังคับให้คู่ความต้องมาศาลในวันชี้สองสถาน หากไม่มาคู่ความก็ไม่เสียสิทธิในการดำเนินกระบวนการพิจารณาแต่อย่างใด นอกจากนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการอ้างพยานหลักฐาน และการส่งพยานหลักฐานไม่รัดกุมและเอื้ออำนวยแก่การชี้สองสถาน กล่าวคือ เปิดโอกาสให้มีการอ้างพยานหลักฐานกันอย่างฟุ่มเฟือย หรืออ้างพยานหลักฐานที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลภายนอก หรือระบุอ้างพยานที่จะต้องส่งประเด็นไปสืบยังศาลอื่นไว้มากเกินความจำเป็น หรือระบุอ้างในลักษณะเป็นการประวิงคดี ทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า และไม่ให้อีกฝ่ายศาลได้ทราบถึงพยานหลักฐานของคู่ความก่อนวันชี้สองสถาน เพื่อศาลสามารถสอบถามให้คู่ความรับกันได้บางประเด็นที่ไม่จำเป็นต้องออกและกำหนดประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่นำสืบได้อย่างถูกต้องครบถ้วนทำให้คดีเสร็จไปโดยรวดเร็ว อีกทั้งบทบัญญัติว่าด้วยการประชุมใหญ่ของศาลฎีกา ยังไม่คลุมถึงกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้มีการวินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา สมควรกำหนดให้ศาลทำการชี้สองสถานทุกคดี เว้นแต่คดีที่ไม่มีความจำเป็น และกำหนดให้คู่ความทุกฝ่ายยื่นคำแถลงเสนอประเด็นข้อพิพาท ยื่นบัญชีระบุพยาน และส่งสำเนาพยานเอกสารที่ได้อ้างอิงไว้ต่อศาลก่อนวันชี้สองสถาน เพื่อให้ศาลทราบถึงพยานหลักฐานของคู่ความและสามารถกำหนดประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่นำสืบได้อย่างถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งกำหนดให้มีการยื่นต้นฉบับพยานเอกสารและพยานวัตถุที่สำคัญต่อศาลในวันชี้สองสถาน เพื่อให้คู่ความสามารถแสดงพยานหลักฐานหักล้างกันในประเด็นข้อพิพาท สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการประชุมใหญ่ของศาลฎีกาให้คลุมถึงกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้มีการวินิจฉัยปัญหา โดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาและสมควรแก้ไขบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นบัญชีระบุพยาน ในกรณีที่มีการชี้สองสถาน และในกรณีที่ไม่มีการชี้สองสถาน (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นเอกสารเพื่อเป็นพยานหลักฐาน เพื่อสนับสนุนข้ออ้างหรือข้อเถียงของตน ในกรณีที่มีการชี้สองสถาน และในกรณีที่ไม่มีการชี้สองสถาน (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างอิงข้อเท็จจริงใด และการขอให้คู่ความฝ่ายอื่นตอบว่าจะรับรองข้อเท็จจริงนั้นว่าถูกต้องหรือไม่ (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างอิงเอกสารเป็นพยานหลักฐานที่ต้นฉบับเอกสารอยู่ในความครอบครองของคู่ความฝ่ายที่อ้างเอกสาร (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการคัดค้าน การอ้างเอกสาร ที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งอ้างมาเป็นพยานหลักฐาน โดยเหตุที่ว่าไม่มีต้นฉบับหรือต้นฉบับนั้นปลอมทั้งฉบับหรือบางส่วน (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับถ้าพยานหลักฐานที่ศาลจะทำการตรวจเป็นบุคคลหรือสิ่งหาทรัพย์ ซึ่งอาจนำมาศาลได้ ให้คู่ความนั้นนำพยานหลักฐานเช่นนั้นมาในวันสืบพยาน (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในวรรคสองของ (๒) ของมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการมีประชุมใหญ่ในศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ในการวินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีเรื่องใด (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นคำให้การของจำเลยโดยจำเลยต้องทำคำให้การเป็นหนังสือยื่นต่อศาลภายในกำหนดสิบห้าวัน (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการทำคำให้การแก้ฟ้องแย้งของโจทก์ (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการแก้ไขคำฟ้องหรือคำให้การที่คู่ความเสนอต่อศาลไว้แล้ว (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการทำการชี้สองสถานเมื่อได้มีการยื่นคำฟ้อง คำให้การ และคำให้การแก้ฟ้องแย้ง (มาตรา ๑๓)

๑๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๘๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการยื่นคำแถลงเสนอประเด็นข้อพิพาทในการชี้สองสถาน (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นพยานหลักฐานในวันชี้สองสถาน (มาตรา ๑๕)

๑๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๘๓ ทวิ มาตรา ๑๘๔ ตริ และมาตรา ๑๘๓ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคู่ความไม่มีสิทธิคัดค้านประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่นำสืบที่ศาลกำหนดและข้อยกเว้น (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการกำหนดวันสืบพยานในกรณีที่มีการชี้สองสถาน และในกรณีที่ไม่มี การชี้สองสถาน (มาตรา ๑๗)

๑๖. พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่มาตรา ๙ ให้ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย (มาตรา ๑๘)

๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒ ตอนที่ ๕๔ ก วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขึ้นฟ้องสถานที่และระยะเวลาในการยื่นบัญชีระบุนยานตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมไม่ช่วยทำให้การพิจารณาคดี สะดวกและรวดเร็วขึ้นตามที่มุ่งหมายไว้ สมควรแก้ไขหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นบัญชีระบุนยาน สนับสนุนข้ออ้าง หรือข้อเถียง (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นเอกสารเพื่อเป็นพยานหลักฐานเพื่อสนับสนุนข้ออ้างหรือข้อเถียง (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างอิงข้อเท็จจริงใด และการขอให้คู่ความฝ่ายอื่นตอบว่าจะรับรองข้อเท็จจริงนั้นว่าถูกต้องหรือไม่ (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างอิงเอกสารเป็นพยานหลักฐานที่ต้นฉบับเอกสารอยู่ในความครอบครองของคู่ความฝ่ายที่อ้างเอกสาร (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการคัดค้านการอ้างเอกสารที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งอ้างอิงมาเป็นพยานหลักฐาน โดยเหตุที่ว่าไม่มีต้นฉบับหรือต้นฉบับนั้นปลอมทั้งฉบับหรือบางส่วน (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับต้นฉบับพยานเอกสารหรือพยานวัตถุอันสำคัญที่คู่ความได้ยื่นต่อศาล หากผู้ยื่นต้องใช้เป็นประจำหรือมีความสำคัญในการเก็บรักษา ศาลจะอนุญาตให้คืนโดยให้คู่ความตรวจดูก็ได้ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับถ้อยคำพยานหลักฐานที่ศาลจะทำการตรวจเป็นบุคคลหรือสิ่งหาปริมาตร ซึ่งอาจนำมาศาลได้ให้คู่ความนั้นนำพยานหลักฐานเช่นนั้นมาในวันสืบพยาน (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการแก้ไขคำฟ้องหรือคำให้การที่คู่ความเสนอต่อศาลไว้แล้ว (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการทำการชี้สองสถาน เมื่อได้มีการยื่นคำฟ้อง คำให้การ และคำให้การแก้ฟ้องแย้ง (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกมาตรา ๑๘๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๓ และมาตรา ๑๘๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นพยานหลักฐานในวันชี้สองสถาน และการคัดค้านประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่นำสืบที่ศาลกำหนด (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกมาตรา ๑๘๓ ตริ และมาตรา ๑๘๓ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๑๔)

๑๓. พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบถึงกระบวนการพิจารณาใด ๆ ที่ได้กระทำไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๕)

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒ ตอนที่ ๕๔ ก วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๘ หน้า ๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาเสียใหม่ โดยกำหนดให้จำเลยมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้โจทก์วางเงินต่อศาลหรือหาประกันมาไว้เพื่อการชำระค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกาได้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรมแก่จำเลยในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงในชั้นการพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาว่าโจทก์จะหลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าฤชาธรรมเนียมและปรับปรุงวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาให้คลุมถึงการขอให้ระงับแก้ไข หรือเพิกถอนการดำเนินการทางทะเบียนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลยหรือที่เกี่ยวกับการกระทำที่ถูกฟ้องร้อง กับแก้ไขผลบังคับของคำสั่งศาลตามคำขอให้วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลย ให้มีผลใช้บังคับได้ทันที รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วยเพื่อให้มาตรการในการคุ้มครองโจทก์ในระหว่างพิจารณาของศาลและการบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาของศาลเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ให้จำเลยมีสิทธิขอให้ศาลสั่ง

ให้โจทก์ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการถูกบังคับโดยวิธีการชั่วคราว และการพิจารณาคำขอดังกล่าว เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิของจำเลยชัดเจนยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับจำเลยอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลให้โจทก์วางเงินหรือค่าใช้จ่าย ในกรณีที่โจทก์มิได้มีภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานในราชอาณาจักร (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๕๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับจำเลยอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลให้โจทก์วางเงินหรือค่าใช้จ่ายในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา ในกรณีที่โจทก์ยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา และโจทก์มิได้มีภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานในราชอาณาจักร (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๔ มาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๕๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการที่จำเลยได้ก่อให้เกิดโอนหรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิในทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลยภายหลังที่มีคำสั่งของศาลให้คุ้มครองก่อนพิพากษาแล้วตามมาตรา ๒๕๔ (๒) (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๙ มาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๖๑ มาตรา ๒๖๒ มาตรา ๒๖๓ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๖ มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ มาตรา ๒๖๙ และมาตรา ๒๗๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการดำเนินการหลังมีการกำหนดวิธีชั่วคราวก่อนพิพากษา และการขอคุ้มครองประโยชน์ชั่วคราว (มาตรา ๗)

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๖๑ ก วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยกำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจควบคุมตัวผู้ถูกจับในกรณีที่มีเหตุจำเป็นไว้ได้ไม่เกินสามวัน และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ อันมีผลให้ศาลต้องเปิดทำการในวันหยุดงานหรือในเวลาใด ๆ นอกเวลาทำการปกติสมควรกำหนดให้ผู้พิพากษาและเจ้าพนักงานศาลได้รับเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานในวันหยุดราชการ หรือในเวลาใด ๆ นอกเวลาทำงานได้ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับให้ผู้พิพากษาและเจ้าพนักงานศาลซึ่งปฏิบัติงานในวันหยุดงาน หรือในเวลาใด ๆ นอกเวลาทำการปกติได้รับค่าตอบแทนเป็นพิเศษ บังคับตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง (มาตรา ๓)

๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีมีโนสาเร่ที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า และคู่ความต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร เมื่อคำนึงถึงทุนทรัพย์ในคดีที่พิพาทกัน สมควรแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีมีโนสาเร่ให้เหมาะสมขึ้น โดยให้ศาลดำเนินการไกล่เกลี่ยและเข้าช่วยเหลือคู่ความ ซึ่งไม่มีความรู้ทางกฎหมายได้ เพื่อให้คดีได้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายของคู่ความ ทั้งสมควรแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบางมาตราที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของศาลและการบังคับคดีตามคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลให้เหมาะสมและสอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับให้ศาลมีอำนาจที่จะไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ตกลงกัน หรือประนีประนอมความกันในข้อพิพาท (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการดำเนินการไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมยอมความกันของศาลบังคับ (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๓๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อโจทก์ทิ้งฟ้อง ถอนฟ้อง หรือไม่มาศาลในวันนัดพิจารณาคดีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗๔ มาตรา ๑๗๕ และมาตรา ๑๙๓ ทวิ (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๙๐ ทวิ มาตรา ๑๙๐ ตริ และมาตรา ๑๙๐ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนพิจารณาในคดีมีโนสาเร่ (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับวิธีฟ้องคดีมีโนสาเร่ (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นวรรคสี่ และวรรคห้า ของมาตรา ๑๙๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับในกรณีที่จำเลยฟ้องแย้งเข้ามาในคดีโมฆะและฟ้องแย้งนั้นมิใช่คดีโมฆะ (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการพิจารณาคดีโมฆะ (มาตรา ๙)

๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๙๓ ทวิ มาตรา ๑๙๓ ตริ มาตรา ๑๙๓ จัตวา และมาตรา ๑๙๓ เบญจ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีโมฆะ (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ของมาตรา ๑๙๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขอให้ศาลพิจารณาคดีโดยรวบรัด เมื่อเป็นคดีซึ่งโจทก์ฟ้องขอให้ชำระเงินจำนวนแน่นอนตามตัวเงิน (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการพิพากษาหรือมีคำสั่งอย่างใดซึ่งจะต้องมีการบังคับคดี (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลา และเงื่อนไขอื่น ๆ ตามคำบังคับให้ใช้เงินหรือให้ส่งทรัพย์สิน หรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างไรของศาล (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๗๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการให้ผู้ขอยึดวางเงินต่อศาลหรือหาประกันมาให้ ถ้าศาลสงสัยว่าไม่สมควรยึดทรัพย์สินนั้น (มาตรา ๑๕)

๑๔. เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๒๗๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการออกหมายบังคับคดีในคดีโมฆะ (มาตรา ๑๖)

๑๕. พระราชบัญญัตินี้มิใช่บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ยื่นฟ้องนั้น บังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด (มาตรา ๑๗)

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๒ หน้า ๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งบางเรื่องไม่เหมาะสมกับสภาวะการณปัจจุบัน ทำให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นไปโดยล่าช้า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหมายบังคับคดีและหมายของศาลที่ออกให้จับและกักขังบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ อาจบังคับได้ไม่ว่าในที่ไหนใด ๆ (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการบังคับคดีนอกเขตอำนาจศาล (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับคำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นวรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ของมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีในการออกคำสั่งอายัด (มาตรา ๖)

๕. เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๒๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ เกี่ยวกับการร้องขอทรัพย์ คำสั่งของศาลตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นวรรคเก้าของมาตรา ๒๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ เกี่ยวกับคำสั่งอนุญาตของศาลตามวรรคแปดให้เป็นที่สุด (มาตรา ๘)

๗. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๒๙๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคำสั่งอนุญาตของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๙๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับศาลอาญามีคำสั่งงดการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลาและเงื่อนไขตามที่เห็นสมควร ถ้าศาลเห็นว่าข้ออ้างของลูกหนี้ตามคำพิพากษามีเหตุฟังได้ตามวรรคหนึ่ง (มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๒๙๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๒๙๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเพิกถอนคำบังคับ หมายบังคับคดี หรือคำสั่งศาลในชั้นบังคับคดีที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งลักษณะนี้ (มาตรา ๑๒)

๑๑. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคำสั่งอนุญาตของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๑๓)

๑๒. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้ และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๑๔)

๑๓. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ที่มีต่อบุคคลภายนอก (มาตรา ๑๖)

๑๕. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๑๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับเจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจอายัดและจำหน่าย ซึ่งเงินหรือสิ่งของที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลภายนอก (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอายัดสิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๓๑๐ ทวิ (มาตรา ๑๘)

๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๙ ก วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาโดยขาดนัดที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีความล้าสมัยและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งมีบทบัญญัติที่ขาดความชัดเจนในหลายประการ เป็นเหตุให้การดำเนินคดีในกรณีที่คุณขาดนัดยื่นคำให้การหรือขาดนัดพิจารณาเป็นไปโดยล่าช้า และมีข้อโต้แย้งที่คุณความอาจใช้เป็นช่องทางในการประวิงคดีได้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาโดยขาดนัดให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อให้ศาลสามารถพิพากษาให้คุณความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีไปได้ เมื่อคุณความอีกฝ่ายหนึ่งขาดนัดยื่นคำให้การ และเพื่อให้กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีที่คุณความขาดนัดยื่นคำให้การ หรือขาดนัดพิจารณาเป็นไปด้วยความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย รวมทั้ง รวดเร็ว ประหยัด และชัดเจนแน่นอนยิ่งขึ้น อันจะเป็นหลักประกันการใช้สิทธิเรียกร้องของโจทก์และการคุ้มครองสิทธิของจำเลย ตลอดจนทำให้คดีที่ค้างการพิจารณาในศาลลดน้อยลง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในหมวด ๒ การพิจารณาโดยขาดนัด มาตรา ๑๙๗ ถึงมาตรา ๒๐๙ ในลักษณะ ๒ วิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้น ภาค ๒ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้นแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขาดนัดยื่นคำให้การ การขาดนัดพิจารณา (มาตรา ๓)

๒. บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่อ้างถึงบทบัญญัติในหมวด ๒ การพิจารณาโดยขาดนัดแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวนั้นอ้างถึงบทบัญญัติในหมวด ๒ การพิจารณาโดยขาดนัดแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ในบทมาตรามีนัยเช่นเดียวกัน (มาตรา ๔)

๓. พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่คดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ยื่นฟ้องนั้นบังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด (มาตรา ๕)

๒๐. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๐๓ ก วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานธุรการอิสระของศาลยุติธรรม แต่ไม่ได้กำหนดให้กรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานธุรการของศาลยุติธรรม กรมบังคับคดีจึงยังอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรม ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในเรื่องต่อไปนี้ (๑) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องเจ้าพนักงานบังคับคดี รวมทั้งการกำหนดค่าธรรมเนียมนอกจากที่ระบุไว้ในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายนี้ ตลอดจนการชดใช้ค่าใช้จ่ายให้บุคคลเหล่านั้น (๒) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการยึดและอายัด และการจำหน่ายทรัพย์สินเป็นตัวแทนโดยวิธีขายทอดตลาดหรือโดยวิธีอื่น และในเรื่องวิธีการบังคับคดีทางอื่น ๆ ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะพึงปฏิบัติ (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจออกข้อบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๔)

๓. บรรดากฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปโดยอนุโลม เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือข้อบังคับที่ตราขึ้นใหม่ใช้บังคับแทน (มาตรา ๕)

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๐๓ ก วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานธุรการอิสระของศาลยุติธรรม

แต่ไม่ได้กำหนดให้กรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานธุรการของศาลยุติธรรม กรมบังคับคดีจึงยังอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรม ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๑๔) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ “เจ้าพนักงานบังคับคดี” ความหมายว่า เจ้าพนักงานในสังกัดกรมบังคับคดีหรือพนักงานอื่นผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในอันที่จะปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในภาค ๔ แห่งประมวลกฎหมายนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิของคู่ความในระหว่างการศึกษา หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๗๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีที่ออกหมายบังคับคดีให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาส่งมอบทรัพย์สินกระทำการ หรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือให้ขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ศาลระบุเงื่อนไขแห่งการบังคับคดีลงในหมายนั้นตามมาตรา ๒๑๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้ศาลกำหนดการบังคับคดีเพียงเท่าที่สภาพแห่งการบังคับคดีจะเปิดช่องให้ทำได้โดยทางศาลหรือโดยทางเจ้าพนักงานบังคับคดี (มาตรา ๔)

๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๓ ก วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการงดการบังคับคดีของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันบางส่วนยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ดังนั้น เพื่อให้การบังคับคดีเป็นไปด้วยความเป็นธรรม โดยคุ้มครองสิทธิของบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีและให้การขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ว่าด้วยการขายทอดตลาดสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัตินี้ดังกล่าวให้เหมาะสมและมีความชัดเจนยิ่งขึ้นจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๒๙๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการงดการบังคับคดีไว้ชั่วคราวระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือภายในเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๓๐๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา (มาตรา ๔)

๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๖๑ ก วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘ หน้า ๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่มีความไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เป็นเหตุให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นไปด้วยความล่าช้า และคุ้มครองสิทธิของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่เพียงพอ ประกอบกับตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีสูงเกินไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความใน (๑๔) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความหมายของเจ้าพนักงานบังคับคดี (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๒๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติการแทนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้หักค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อไถ่กรรมบังคับคดีพิจารณาจ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับเงินหรือสิทธิเรียกร้องที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๒๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗

และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับระยะเวลาในการยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ ในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐๙ ตีร แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการบังคับให้ลูกหนี้หรือบริวารที่อยู่ในทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีผู้ซื้อซื้อมาได้จากการขายทอดตลาด (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี (มาตรา ๙)

๘. บทบัญญัติมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การบังคับคดีของบรรดาคดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้ตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการฟ้องคดีบังคับคดีดังกล่าว (มาตรา ๑๐)

๒๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๘๙ ก วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในภาค ๑ ลักษณะ ๕ ว่าด้วยพยานหลักฐานแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนา ด้านเทคโนโลยีของประเทศในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงในคดีใดจะต้องกระทำโดยอาศัยพยานหลักฐานในสำนวนคดีนั้น เว้นแต่ข้อเท็จจริงซึ่งรู้กันอยู่ทั่วไป ข้อเท็จจริงซึ่งไม่อาจโต้แย้งได้ หรือข้อเท็จจริงที่คู่ความรับหรือถือว่ารับกันแล้วในศาล (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับหน้าที่นำสืบของคู่ความในคดี (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างอิงเอกสาร บุคคลเป็นพยาน หรือให้ศาลตรวจพยานหลักฐานใด ๆ สนับสนุนข้ออ้างหรือข้อเถียงของตนจะต้องยื่นบัญชีระบุพยานก่อนวันสืบพยานไม่น้อยกว่า ๗ วัน (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๘๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการนำสืบพยานหลักฐานต้องเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดีตามข้ออ้างหรือข้อเถียงของคู่ความ (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๙๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการอ้างเอกสารเป็นพยานหลักฐานนั้นรับฟังได้เฉพาะต้นฉบับเอกสารเท่านั้น เว้นแต่มีเหตุยกเว้นตามกฎหมาย (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความเป็นมาตรา ๙๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการรับฟังหรือไม่รับฟังพยานบอกเล่า (มาตรา ๘)

๗. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๑/๑ และมาตรา ๑๐๑/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการสืบพยานในเหตุฉุกเฉิน คู่ความฝ่ายที่ขอจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้อง เพื่อให้ศาลมีคำสั่งโดยไม่ชักช้าก็ได้ และศาลมีอำนาจสั่งให้ยึดหรือสั่งเอกสารหรือวัตถุที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานตามเงื่อนไขของศาลได้ (มาตรา ๙)

๘. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๓/๑ มาตรา ๑๐๓/๒ และมาตรา ๑๐๓/๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคู่ความอาจตกลงกัน และศาลเห็นเป็นการจำเป็น ให้ทำการสืบพยานกระทำนอกศาลแทนได้ หรือศาลอนุญาตทำการสืบพยานไปตามที่คู่ความตกลงกันได้ และประธานศาลฎีกาด้วยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา มีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับแนวทางนำสืบพยานหลักฐานได้ แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย (มาตรา ๑๐)

๙. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๐๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการรับฟังพยานบอกเล่า ศาลจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคู่ความอาจขอต่อศาลก่อนวันสืบพยาน เพื่อให้ศาลออกหมายเรียกพยานคนใดที่คู่ความไม่สามารถนำพยานคนนั้นมาศาลเองได้ (มาตรา ๑๒)

๑๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับพยานที่ศาลจะออกหมายเรียกไม่ได้ (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานตามมาตรา ๑๐๖/๑ พยานต้องมาตามวันเวลาที่กำหนดไว้ เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นอื่น (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๑ และมาตรา ๑๑๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับศาลจะมีคำสั่งเลื่อนคดีไปเพื่อสืบพยาน หรือออกหมายจับพยานที่จงใจไม่มาศาลได้ และพยานต้องสาบานตนก่อนเบิกความ (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อยกเว้นของผู้ที่มาเป็นพยานจะไม่ยอมเบิกความหรือตอบคำถามใด ๆ ก็ได้ (มาตรา ๑๖)

๑๕. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๐/๑ มาตรา ๑๒๐/๒ มาตรา ๑๒๐/๓ และมาตรา ๑๒๐/๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับศาลอาจอนุญาตให้คู่ความเสนอบันทึกถ้อยคำทั้งหมดหรือบางส่วนอ้างเป็นพยานต่อศาลแทนการซักถามผู้ให้ถ้อยคำได้ เมื่อคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งไม่คัดค้าน และคู่ความอาจขอให้ศาลทำการสืบพยานบุคคลที่อยู่นอกศาลโดยระบบการประชุมทางจอภาพได้ (มาตรา ๑๗)

๑๖. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับข้อบังคับตามวรรคหนึ่งไม่ให้นำมาบังคับกับกรณีการบันทึกถ้อยคำแทนการเบิกความของพยานตามมาตรา ๑๒๐/๑ มาตรา ๑๒๐/๒ และมาตรา ๑๒๐/๔ (มาตรา ๑๘)

๑๗. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๘/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับศาลมีอำนาจสั่งให้ทำการพิสูจน์พยานหลักฐานใด ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้ (มาตรา ๑๙)

๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๒ ก วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑๔

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมยังมีความไม่เหมาะสมหลายประการ และไม่ได้แยกค่าฤชาธรรมเนียมในการพิจารณาคดีออกจากค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี รวมทั้งอัตราค่าฤชาธรรมเนียมในตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งใช้บังคับมาเป็นเวลานานไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมและตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สมควรกำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการในการไกล่เกลี่ยของศาล การแต่งตั้งผู้ประนีประนอม รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของผู้ประนีประนอมเป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การขอเลื่อนการนั่งพิจารณาและการพิจารณาคำขอเลื่อนการนั่งพิจารณาให้เคร่งครัดยิ่งขึ้น ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีมิโนสารและคดีไม่มีข้อยุ่งยากให้ชัดเจนขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๒๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการไกล่เกลี่ยของศาล รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของผู้ประนีประนอม ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๒๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ เกี่ยวกับข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคสาม เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อได้มีคำร้องและได้รับอนุญาตจากศาลให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา ๑๕๖/๑ แล้ว ปรากฏว่าได้แสดงข้อเท็จจริงหรือเสนอพยานหลักฐานอันเป็นเท็จต่อศาลในการไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการขอเลื่อนการนั่งพิจารณาของศาล ต้องมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วง โดยคู่ความฝ่ายที่ขอเลื่อนถ้าไม่ได้

เสนอต่อหน้าศาลด้วยวาจา ก็ให้ทำเป็นคำร้องและจะทำฝ่ายเดียวโดยได้รับอนุญาตจากศาลก็ได้ เมื่อศาลสั่งให้เลื่อนการนั่งพิจารณา ศาลอาจสั่งให้คู่ความฝ่ายขอเลื่อนนั้นเสียค่าป่วยการพยานและค่าใช้จ่ายในการที่คู่ความฝ่ายอื่นมาศาล (มาตรา ๖)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๘๓ ตีรี้ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการส่งคำคู่ความ คำร้อง คำแถลง หรือเอกสารอื่นใด ให้ส่งแก่ผู้รับหรือตัวแทนหรือทนายความ ณ สถานที่ที่ผู้รับหรือตัวแทนใช้ประกอบกิจการ หรือสถานที่อันเป็นถิ่นที่อยู่ (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกชื่อของส่วนที่ ๑ การกำหนด การชำระค่าฤชาธรรมเนียมและการดำเนินคดีอนาถา ในหมวด ๓ ค่าฤชาธรรมเนียม ลักษณะ ๖ คำพิพากษาและคำสั่ง ภาค ๑ บททั่วไปและความในมาตรา ๑๔๙ ถึงมาตรา ๑๖๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการกำหนดและการชำระค่าฤชาธรรมเนียม และการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกชื่อของส่วนที่ ๒ ความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในหมวด ๓ ค่าฤชาธรรมเนียม ลักษณะ ๖ คำพิพากษาและคำสั่ง ภาค ๑ บททั่วไป และความในมาตรา ๑๖๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับความรับผิดชอบขั้นสุดท้ายในค่าฤชาธรรมเนียม (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมที่ได้ดำเนินไปโดยไม่จำเป็นหรือมีลักษณะประวิงคดี (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อมีคำวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียม คู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอาจขอสำเนาบัญชีได้ (มาตรา ๑๑)

๑๐. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๖๙/๑ มาตรา ๑๖๙/๒ และมาตรา ๑๖๙/๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับถ้าบุคคลซึ่งต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียมค้างชำระค่าธรรมเนียมต่อศาลก็ดี หรือพนักงานบังคับคดีก็ดี หรือต่อบุคคลอื่นที่มีใจเจ้านั้นตามคำพิพากษาก็ดี ศาล เจ้าพนักงานบังคับคดี หรือบุคคล เช่นว่านั้นอาจบังคับเอาทรัพย์สินของบุคคลนั้นเสมือนหนึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อชำระค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าวได้ ซึ่งการบังคับคดีดังกล่าวได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีทั้งปวง แต่ถ้าเงินที่ได้เหลือหลังจากชำระให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับให้หักค่าฤชาธรรมเนียมที่ได้รับยกเว้นจากเงินนั้น ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้รับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดีนอกจากกรณีตามมาตรา ๒๕๕ (๑) ให้เจ้านั้นตามคำพิพากษาผู้ขอยึดหรืออายัดทรัพย์สินเป็นผู้รับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี ในกรณีที่มีการบังคับคดีแก่ผู้ค้าประกันในศาล ให้หักออกจากเงินที่ได้จากการบังคับคดีตามสัญญาประกัน ในกรณีที่มีการบังคับคดีตามคำพิพากษาให้แบ่งกรรมสิทธิ์รวมหรือมรดก ให้ทุกคนที่ได้รับส่วนแบ่ง เป็นผู้รับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมโดยหักจากเงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้น บุคคลใดทำให้ต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีส่วนใดโดยไม่จำเป็นหรือประวิงการบังคับคดี ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผู้เสียหายหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในเจ็ดวันนับตั้งแต่วันที่ทราบพฤติการณ์ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้บุคคล เช่นว่านั้นรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าว ทั้งนี้คำสั่งของศาลให้อุทธรณ์ได้และคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๑๒)

๑๑. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๙๐ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัติ

นี้แทน เกี่ยวกับคดีมโนสาเร่ ให้โจทก์เสียค่าขึ้นศาลตามตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายนี้ แต่ค่าขึ้นศาลรวมกันแล้วไม่เกินหนึ่งพันบาท (มาตรา ๑๓)

๑๒. ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๙๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับถ้าจำเลยไม่ให้การตามวรรคสาม ให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจมีคำสั่งไม่ยอมเลื่อนเวลาให้จำเลยยื่นคำให้การ (มาตรา ๑๔)

๑๓. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๓ ทวิ และมาตรา ๑๙๓ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในคดีมโนสาเร่ เมื่อโจทก์ได้ทราบคำสั่งให้มาศาล แล้วไม่มาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดีให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดี เมื่อจำเลยได้รับหมายเรียกให้มาศาลแล้วไม่มาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดีหากจำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การไว้ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ แต่ถ้าได้ยื่นคำให้การไว้ก่อนหรือในวันนัดดังกล่าวให้ถือว่าจำเลยขาดนัดพิจารณา เมื่อศาลได้รับคำให้การของจำเลยหรือศาลมีคำสั่งให้สืบพยาน ให้ศาลสอบถามคู่ความที่จะต้องนำพยานเข้าสืบ รวมทั้งให้คู่ความจัดทำบัญชีระบุพยานยื่นต่อศาล (มาตรา ๑๕)

๑๔. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในคดีมโนสาเร่ ให้นำบทบัญญัติอื่นในประมวลกฎหมายนี้มาใช้บังคับโดยการอนุโลม (มาตรา ๑๖)

๑๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในคดีสามัญซึ่งโจทก์ฟ้องเพียงขอให้ชำระเงินจำนวนแน่นอนตามตัวเงิน ถ้าศาลเห็นว่าเป็นคดีไม่มีข้อยุ่งยาก ให้ศาลมีคำสั่งให้นำบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีมโนสาเร่มาใช้บังคับได้ เว้นแต่มาตรา ๑๙๐ จัตวา (มาตรา ๑๗)

๑๖. ยกเลิกความในตาราง ๑ ตาราง ๒ ตาราง ๓ และตาราง ๔ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าขึ้นศาล ค่าสืบพยานหลักฐานนอกศาล ค่าป่วยการ ค่าพาหนะ และค่าเช่าที่พักของพยาน กับค่ารังวัดทำแผนที่ ซึ่งแสดงไว้โดยละเอียด (มาตรา ๑๘)

๑๗. ยกเลิกความในตาราง ๖ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับค่าทนายความซึ่งแสดงอัตราตามคดีมีทุนทรัพย์ และคดีไม่มีทุนทรัพย์ไว้โดยละเอียด (มาตรา ๑๙)

๑๘. เพิ่มความเป็นตาราง ๗ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ปรากฏในมาตรา ๒๐ ของพระราชบัญญัตินี้ เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี (มาตรา ๒๐)

๑๙. บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่มาตรา ๖ ไม่ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการฟ้องคดีบังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่าจะถึงที่สุด สำหรับค่าฤชาธรรมเนียมใดซึ่งกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนกำหนดให้เรียกเก็บ แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดไว้ ห้ามมิให้เรียกค่าฤชาธรรมเนียมนั้น จากคู่ความสำหรับการดำเนินกระบวนการพิจารณาตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นต้นไป (มาตรา ๒๑)

๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๔๕ ก วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง มิได้กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นเจ้าพนักงานศาล และมีได้มีบทบัญญัติกำหนดวิธีการส่งเอกสารเกี่ยวกับการบังคับคดีให้ชัดเจน เป็นเหตุให้การบังคับคดีเป็นไปโดยล่าช้าและมีข้อโต้แย้ง สมควรกำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีสถานะเสมือนเป็นเจ้าพนักงานศาล และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเอกสารเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและการรายงานการส่งเอกสารโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ชัดเจน เพื่อให้การบังคับคดีดำเนินไปด้วยความเป็นธรรม สะดวก รวดเร็ว และประหยัดยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งภาคนี้ว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี นับแต่วันที่ได้ส่งหมายบังคับคดีให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือถ้าหมายนั้นมิได้ส่งนับแต่วันออกหมายนั้น เป็นต้นไป ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจในฐานะเป็นผู้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ในอันที่จะรับชำระหนี้หรือทรัพย์สินที่ลูกหนี้นำมาวางและออกใบรับให้กับมีอำนาจที่จะยึดหรืออายัดและยึดถือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ และมีอำนาจที่จะเอาทรัพย์สินเช่นว่านี้ออกขายทอดตลาด ทั้งมีอำนาจที่จะจำหน่ายทรัพย์สินหรือเงินรายได้จากการนั้นและดำเนินวิธีการบังคับทั่ว ๆ ไปตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในหมายบังคับคดี รวมทั้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีได้โดยให้ถือเสมือนเป็นเจ้าพนักงานศาล (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๗๘/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจส่งเอกสารเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามลักษณะ ๒ แห่งภาคนี้ และให้รายงานการส่งเอกสารนั้นรวมไว้ในสำนวนการบังคับคดีด้วย ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

นอกจากการส่งเอกสารตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยให้ผู้มีหน้าที่นำส่งเป็นผู้เสียค่าธรรมเนียมไปรษณียากร กรณีเช่นนี้ให้ถือว่าเอกสารที่ส่งโดยเจ้าพนักงานไปรษณีย์มีผลเสมือนเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้ส่งและให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าการส่งเอกสารไม่สามารถจะทำได้ดังที่บัญญัติไว้ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งให้ส่งเอกสารโดยวิธีอื่นแทนได้ กล่าวคือ ปิดเอกสารไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของบุคคลผู้มีชื่อระบุไว้ในเอกสารหรือมอบหมายเอกสารให้แก่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานตำรวจแล้วปิดประกาศแสดงการที่ได้มอบหมายดังกล่าวแล้ว หรือลงโฆษณา หรือทำวิธีอื่นใดตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ให้มีผลใช้ได้ต่อเมื่อกำหนดเวลาสิบห้าวันหรือระยะเวลานานกว่านั้นตามที่เจ้าพนักงาน

บังคับคดีเห็นสมควรกำหนดได้ล่วงหน้าไปแล้วนับตั้งแต่เวลาที่เอกสารหรือประกาศแสดงการมอบหมายนั้นได้ปิดไว้หรือการโฆษณาหรือวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งนั้นได้ทำหรือได้ตั้งต้นแล้ว (มาตรา ๔)

๒๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๒๘ ก วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นกระบวนการดำเนินคดีที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชน เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถคุ้มครองผู้เสียหายจำนวนมากได้ในการดำเนินคดีเพียงครั้งเดียว และสามารถอำนวยความยุติธรรมให้แก่ผู้เสียหายที่ไม่มีความสามารถฟ้องคดีเพื่อเยียวยาความเสียหายด้วยตนเองได้ หรือผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจำนวนเพียงเล็กน้อย เช่น คดีที่ผู้บริโภคได้รับความเสียหาย การดำเนินคดีแบบกลุ่มจึงเป็นมาตรการที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาสในสังคมได้เป็นอย่างดี ประกอบกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นวิธีการที่ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และยังช่วยลดความเสี่ยงความซ้ำซ้อนในการฟ้องคดีและป้องกันความขัดแย้งกันของคำพิพากษา ตลอดจนเป็นมาตรการในการลดปริมาณคดีที่จะเข้าสู่ศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่ง สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเพื่อกำหนดกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่ม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เพิ่มความเป็นหมวด ๔ การดำเนินคดีแบบกลุ่ม มาตรา ๒๒๒/๑ ถึงมาตรา ๒๒๒/๔๙ ในลักษณะ ๒ วิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้น ภาค ๒ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยสามารถแบ่งเนื้อหาบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มออกเป็น ๑๐ ประการ ดังนี้ (มาตรา ๓)

๑. บททั่วไป (ส่วนที่ ๑ มาตรา ๒๒๒/๑ ถึงมาตรา ๒๒๒/๔)

การดำเนินคดีแบบกลุ่มจะเริ่มต้นโดยการที่โจทก์ยื่นคำร้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่มพร้อมกับการเสนอคำฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณานุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม โดยผลของคำพิพากษาจะผูกพันกับสมาชิกกลุ่มทุกคน ซึ่งเป็นการยกเว้นหลักคำพิพากษาผูกพันเฉพาะคู่ความ (res judicata) ตามมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กลุ่มและสมาชิกก็เพียงพอแล้ว และคุณสมบัติของผู้แทนกลุ่มประการที่สอง คือ ผู้แทนกลุ่มจะต้องสามารถคุ้มครองผลประโยชน์ของกลุ่มได้อย่างเท่าเทียมและเหมาะสม (adequacy of representation) เนื่องจากโจทก์ในคดีแบบกลุ่มนั้น นอกจากจะฟ้องคดีเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองแล้ว จะต้องทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ ด้วย (มาตรา ๒๒๒/๔ (๕))

การดำเนินคดีแบบกลุ่มนั้นทนายความฝ่ายโจทก์เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างมาก เนื่องจากทนายความจะเป็นผู้รวบรวมผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจากข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายเดียวกัน และรวบรวมพยานหลักฐานและจ่ายเงินท่รองในการดำเนินคดีทั้งหมดไปก่อน เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแสวงหาพยานหลักฐาน ค่าใช้จ่ายในการประกาศและส่งคำบอกกล่าวเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทราบ ซึ่งคดีแบบกลุ่มที่มีจำนวนผู้เสียหายเป็นจำนวนมากก็จะมีค่าใช้จ่ายในกรณีตามที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นจำนวนสูงมากด้วย ในทางปฏิบัตินี้ทนายความฝ่ายโจทก์ก็ต้องพยายามหาวิธีการประกาศ

และส่งคำบอกกล่าวให้เข้าถึงสมาชิกกลุ่มมากที่สุด เพื่อรวบรวมสมาชิกกลุ่มให้เข้ามาในคดีมากที่สุด โดยมีเงินรางวัลนายความเป็นสิ่งจูงใจ

ในการดำเนินคดีแบบกลุ่มนั้น แม้ว่าสมาชิกกลุ่มแต่ละคนจะมีหนายความของตนเองอยู่แล้ว แต่หนายความของสมาชิกกลุ่มแต่ละคนนั้นก็ไม่สามารถเข้ามาเป็นหนายความของกลุ่มได้ โดยการดำเนินคดีแบบกลุ่มนั้น สามารถมีหนายความฝ่ายโจทก์ได้หลายคนซึ่งอาจจะทำเป็นรูปแบบคณะหนายความในคดีแบบกลุ่มเพื่อวางแผนทางการดำเนินคดีแบบกลุ่มร่วมกัน และอาจจะมีการตั้งหัวหน้าคณะหนายความขึ้นมาคนหนึ่งเพื่อเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนการดำเนินคดี หัวหน้าคณะหนายความนี้ จะได้รับค่าตอบแทนที่สูงกว่าหนายความคนอื่น ๆ

มาตรา ๒๒๒/๙ (๕) ได้กำหนดให้หนายความของกลุ่มต้องสามารถดำเนินคดีคุ้มครองสิทธิของกลุ่มบุคคลได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรม ซึ่งรวมถึงการที่หนายความฝ่ายโจทก์จะต้องไม่มีผลประโยชน์ที่ขัดหรือแย้งกับสมาชิกกลุ่มซึ่งในกรณีนี้ได้เคยมีแนวคำพิพากษาของศาลประเทศสหรัฐอเมริกาสั่งไม่อนุญาตให้ผู้แทนกลุ่มเนื่องจากมีผลประโยชน์ขัดกับสมาชิกกลุ่ม เช่น เคยเป็นกรรมในบริษัทของจำเลย นอกจากนี้ผู้แทนกลุ่มจะต้องเป็นผู้ที่สามารถออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการประกาศและส่งคำบอกกล่าวให้สมาชิกกลุ่มทราบเรื่องการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ซึ่งอาจจะมีการจ้างสูงมาก ซึ่งหนายความของผู้แทนกลุ่มอาจเป็นผู้ที่ตรงจ่ายไปก่อน ในทางปฏิบัติก่อนที่ศาลจะอนุญาตให้มีการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ศาลจะทำการนัดไต่สวนคำร้องซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้จำเลยและหนายความฝ่ายจำเลยสามารถซักถามเพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้แทนกลุ่มและหนายความไม่สามารถที่จะดำเนินคดีแบบกลุ่มได้

การประกาศและส่งคำบอกกล่าวให้สมาชิกกลุ่มทราบ (มาตรา ๒๒๒/๑๒)

ในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม กระบวนการประกาศและส่งคำบอกกล่าวให้สมาชิกกลุ่มถือเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยในประกาศและคำบอกกล่าวที่แจ้งไปยังสมาชิกกลุ่มนั้นจะต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับคดี เช่น ชื่อศาลและเลขคดี ชื่อและที่อยู่ของคู่ความและหนายความฝ่ายโจทก์ข้อความโดยย่อของคำฟ้องและลักษณะของกลุ่มบุคคลที่ชัดเจน สิทธิของสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาการแจ้งความประสงค์ออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ผลของการออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ผลของคำพิพากษาที่ผูกพันสมาชิกกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้ทราบสิทธิของตนเองว่ามีสิทธิอย่างไร และเพื่อความสะดวกในการติดตามคดีหากประสงค์จะทราบรายละเอียดของคดีเพิ่มเติม ดังนั้น หากวิธีการในการแจ้งให้สมาชิกกลุ่มทราบมีประสิทธิภาพแล้ว ก็จะไม่ทำให้สมาชิกกลุ่มที่ประสงค์ออกจากการกลุ่มได้รับความเสียหายจากการที่ไม่ทราบเรื่องได้

การออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม (มาตรา ๒๒๒/๑๓)

หากสมาชิกกลุ่มไม่ประสงค์จะผูกพันตามคำพิพากษาในคดีแบบกลุ่ม ก็มีสิทธิที่จะแสดงความประสงค์ขอออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มโดยการแจ้งความประสงค์ต่อศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ในกรณีที่สมาชิกกลุ่มแจ้งความประสงค์ขอออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มภายหลังจากระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ สมาชิกกลุ่มจำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากศาล เมื่อสมาชิกกลุ่มออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มแล้ว ก็มีสิทธิที่จะไปฟ้องคดีของตนเองได้ แต่จะไปฟ้องคดีแบบกลุ่มอีกไม่ได้เพราะจะเป็นการฟ้องซ้อน และสมาชิกกลุ่มที่จะออกจากกลุ่มไปแล้วจะขอรับรองหรือขอเข้ามาเป็นโจทก์ร่วมในคดีแบบกลุ่มอีกไม่ได้

๒. การดำเนินกระบวนการพิจารณาแบบกลุ่มตามขั้นตอนปกติ (มาตรา ๒๒๒/๓)

๓. การดำเนินกระบวนการพิจารณาตามขั้นตอนไม่ปกติ

๓.๑ การยกเลิกการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

ในกรณีดังต่อไปนี้ศาลอาจมีคำสั่งให้ยกเลิกการดำเนินคดีแบบกลุ่ม และให้โจทก์ดำเนินคดีสามัญในเฉพาะส่วนของโจทก์ต่อไป ได้แก่

๑) กรณีที่ศาลสั่งให้โจทก์นำเงินค่าใช้จ่ายในการประกาศและส่งคำบอกกล่าวมาวางต่อศาล เพื่อประกาศและส่งคำบอกกล่าวเรื่องการดำเนินคดีแบบกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทราบแต่โจทก์ไม่นำเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาวางศาล (มาตรา ๒๒๒/๑๑ วรรคหนึ่ง)

๒) กรณีเมื่อศาลเห็นเองหรือปรากฏจากคำแถลงของคู่ความว่าการดำเนินคดีแบบกลุ่มจะไม่เป็นประโยชน์หรือไม่สามารถคุ้มครองสมาชิกกลุ่มได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรม (มาตรา ๒๒๒/๑๖ วรรคหนึ่ง)

๓) กรณีที่ทนายความฝ่ายโจทก์ไม่สามารถทำหน้าที่เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของโจทก์และสมาชิกกลุ่มได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรม และศาลได้สั่งให้โจทก์หรือสมาชิกกลุ่มหาทนายความฝ่ายโจทก์เข้ามาใหม่ แต่โจทก์หรือสมาชิกกลุ่มไม่สามารถหาผู้ที่จะมาทำหน้าที่ทนายความฝ่ายโจทก์ได้ ในกรณีนี้ศาลก็อาจมีคำสั่งให้ยกเลิกการดำเนินคดีแบบกลุ่มและให้ดำเนินคดีสามัญในส่วนของโจทก์ได้ (มาตรา ๒๒๒/๑๖ วรรคสอง)

๔) กรณีมีเหตุที่จะให้สมาชิกกลุ่มเข้าแทนที่โจทก์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒๒/๒๕ ถ้าศาลไม่อนุญาตให้สมาชิกกลุ่มเข้าแทนที่โจทก์ หรือไม่มีสมาชิกกลุ่มร้องขอเข้าแทนที่โจทก์ ศาลก็อาจมีคำสั่งให้ยกเลิกการดำเนินคดีแบบกลุ่มได้ และให้ดำเนินคดีสามัญในส่วนของโจทก์ต่อไปได้ (มาตรา ๒๒๒/๒๖ วรรคสอง)

๓.๒ การพิจารณาโดยขาดนัด (มาตรา ๒๒๒/๑๙ วรรคสอง มาตรา ๒๒๒/๒๕ และมาตรา ๒๒๒/๑๙ วรรคสาม)

๓.๓ การแบ่งกลุ่มย่อย (มาตรา ๒๒๒/๒๔)

๓.๔ การเข้าแทนที่โจทก์ (มาตรา ๒๒๒/๒๕ มาตรา ๒๒๒/๒๖ และมาตรา ๒๒๒/๒๗)

๓.๕ การถอนฟ้อง การตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกัน การมอบข้อพิพาทให้อนุญาตต่อตุลาการพิจารณา (มาตรา ๒๒๒/๒๙ และมาตรา ๒๒๒/๓๐)

๔. คำพิพากษาและอายุความ

๔.๑ คำพิพากษามีผลผูกพันคู่ความและสมาชิกกลุ่ม (มาตรา ๒๒๒/๓๕)

๔.๒ คำพิพากษาในคดีแบบกลุ่มนั้นมีรายละเอียดเช่นเดียวกับคำพิพากษาในคดีสามัญ แต่มีความแตกต่างออกไปในส่วนของการรายละเอียด เช่น ให้ศาลกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มเอาไว้ให้ชัดเจน และกำหนดหลักการและวิธีการคำนวณค่าเสียหายให้กับสมาชิกกลุ่ม รวมถึงให้กำหนดจำนวนเงินรางวัลทนายความเอาไว้ด้วย (มาตรา ๒๒๒/๓๖)

๔.๓ อายุความในคดีแบบกลุ่ม สามารถแยกพิจารณาได้ ดังนี้

๑) อายุความของโจทก์เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๑๔ (๒) กล่าวคือ เมื่อโจทก์ฟ้องคดีแล้วก็มีผลให้อายุความสะดุดหยุดลง

๒) อายุความของสมาชิกกลุ่มได้มีการกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๒๒๒/๓๓ ว่าเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มแล้ว ให้อายุความในการฟ้องคดีของสมาชิกกลุ่มสะดุดหยุดลงและหากมีพฤติการณ์ตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๒๒๒/๓๔ เกิดขึ้นก็ให้ถือว่าอายุความไม่เคยสะดุดหยุดลง หากอายุความการฟ้องคดีของสมาชิกกลุ่มครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการดำเนินคดีก็ให้มีอายุความการฟ้องต่อไปได้อีกหกสิบวัน (มาตรา ๒๒๒/๓๔)

๕. การบังคับคดี (มาตรา ๒๒๒/๓๕)

๕.๑ ผู้มีสิทธิบังคับคดีแบบกลุ่ม

การบังคับคดีแบบกลุ่มนั้นมีบุคคลเพียง ๒ คนเท่านั้นที่มีสิทธิดำเนินการบังคับคดีแบบกลุ่มได้ คือ โจทก์และทนายความฝ่ายโจทก์ ซึ่งจะเป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีแทนสมาชิกกลุ่มทั้งหมด ส่วนตัวสมาชิกกลุ่มนั้นจะไม่มีสิทธิบังคับคดีแบบกลุ่มด้วยตนเอง

๕.๒ วิธีการบังคับคดี

เมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้ว ศาลจะต้องแจ้งคำพิพากษาให้กับอธิบดีกรมบังคับคดีและสมาชิกกลุ่มทราบเพื่อให้อธิบดีกรมบังคับคดีเตรียมการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีแบบกลุ่มและให้สมาชิกกลุ่มยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่ศาลกำหนด (มาตรา ๒๒๒/๓๙ วรรคหนึ่ง) อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีในคดีแบบกลุ่มนั้นจะแตกต่างจาก “เจ้าพนักงานบังคับคดี” ในคดีสามัญ โดยมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้คล้ายกับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลาย กล่าวคือกำหนดให้มีอำนาจพิจารณาคำขอรับชำระหนี้ ออกคำสั่งเกี่ยวกับการขอรับชำระหนี้ และมีอำนาจเรียกผู้ที่เกี่ยวข้องมาสอบสวนเกี่ยวกับเรื่องคำขอรับชำระหนี้ได้ ในกรณีที่สมาชิกกลุ่มยื่นคำขอรับชำระหนี้แล้วไม่มีผู้โต้แย้งคัดค้าน เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจมีคำสั่งอนุญาตให้สมาชิกกลุ่มได้รับชำระหนี้และจะต้องรายงานให้ศาลทราบ (มาตรา ๒๒๒/๓๙ วรรคสอง มาตรา ๒๒๒/๔๑ และมาตรา ๒๒๒/๔๒ วรรคหนึ่ง)

๖. การอุทธรณ์

๖.๑ สิทธิอุทธรณ์ของสมาชิกกลุ่ม

สมาชิกกลุ่มจะมีสิทธิอุทธรณ์เฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับเรื่องสิทธิของตนในการขอรับชำระหนี้ตามร่างมาตรา ๒๒๒/๔๒ เท่านั้น แต่หากเป็นกรณีนอกเหนือจากนี้สมาชิกกลุ่มจะไม่สามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาได้อีกไม่ว่ากรณีใด ๆ ก็ตาม (มาตรา ๒๒๒/๔๖)

๖.๒ ทุนทรัพย์ในชั้นอุทธรณ์ (มาตรา ๒๒๒/๔๗)

ให้ถือราคาทรัพย์สินหรือทุนทรัพย์ที่พิพาทกันในชั้นอุทธรณ์เฉพาะระหว่างโจทก์กับจำเลยเท่านั้น กรณีจำเลยยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มกำหนดไว้ว่าให้จำเลยนำค่าฤชาธรรมเนียมมาวางศาลเฉพาะส่วนที่จำเลยจะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์เท่านั้น ไม่ต้องนำค่าฤชาธรรมเนียมในส่วนเงินรางวัลทนายความมาวางต่อศาลด้วย

๖.๓ การขออนุญาตอุทธรณ์และหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ (มาตรา ๒๒๒/๔๘)

กรณียื่นอุทธรณ์ไปแล้ว ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับอุทธรณ์ เพราะเหตุอุทธรณ์ต้องห้าม ได้กำหนดวิธีการดำเนินการไว้ ๒ วิธี โดยหากเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งไปแล้วจะกลับมาใช้อีกวิธีการหนึ่งด้วยไม่ได้ ซึ่งวิธีการที่กำหนดไว้มีดังนี้

๑) อุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นต่อศาลฎีกา

๒) ยื่นคำร้องขออนุญาตอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ซึ่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาซึ่งได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา

กรณีการอุทธรณ์นั้นไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ตามกฎหมาย แต่ศาลฎีกาเห็นว่าข้อที่อุทธรณ์มานั้นเป็นกรณีไม่สมควรได้รับการวินิจฉัยจากศาลฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจที่จะยกอุทธรณ์ดังกล่าวเสียก็ได้เป็นการให้อำนาจดุลพินิจแก่ศาลฎีกา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาซึ่งได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา ซึ่งเป็นกรณีที่แตกต่างจากคดีสามัญทั่วไป

๗. เงินรางวัลทนายความ (มาตรา ๒๒๒/๓๗)

ก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาในคดีแบบกลุ่ม มาตรา ๒๒๒/๓๗ กำหนดให้ทนายความยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายต่อศาลโดยต้องแสดงจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในคดีที่ทนายความได้ใช้ไปทั้งหมด รวมถึงค่าตอบแทนการทำงานของทนายความด้วย ในการพิจารณาเรื่องเงินรางวัลทนายความนั้น ศาลจะกำหนดโดยคำนึงถึงความยากง่ายของคดีและเวลาที่ใช้ในการดำเนินคดีด้วย

หลักการเกี่ยวกับการจ่ายเงินรางวัลทนายความที่กำหนดไว้ในร่างกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มของประเทศไทยนั้นจะมีความแตกต่างกับหลักการจ่ายเงินรางวัลทนายความของประเทศ

สหรัฐอเมริกา โดยในประเทศสหรัฐอเมริกานั้นสมาชิกกลุ่มจะเป็นผู้จ่ายเงินรางวัลความ กล่าวคือ เงินรางวัลความจะหักจากจำนวนค่าเสียหายที่สมาชิกกลุ่มจะได้รับ แต่ในร่างกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดี แบบกลุ่มของประเทศไทยนั้น จำเลยจะเป็นผู้จ่ายเงินรางวัลความ โดยมีการคำนวณคือจำนวนไม่เกิน ร้อยละสามสิบของจำนวนค่าเสียหายที่สมาชิกกลุ่มมีสิทธิจะได้รับ กล่าวคือ หากจำเลยแพ้คดีแบบกลุ่ม จำเลย จะต้องจ่ายค่าเสียหายให้แก่โจทก์และสมาชิกกลุ่ม รวมทั้งจะต้องชำระเงินรางวัลความอีกด้วยกรณีมีการ เปลี่ยนความก็ให้ศาลกำหนดเงินรางวัลความฝ่ายโจทก์ตามสัดส่วนที่ความได้เสียไป

๘. ลำดับของการรับชำระหนี้ในคดีแบบกลุ่ม (มาตรา ๒๒๒/๔๔)

เมื่อจำเลยได้นำเงินหรือทรัพย์สินมาวางต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว หลังจากที่ได้มีการหัก ค่าค่าธรรมเนียม ค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีและใช้เงินให้เจ้าหนี้บุริมสิทธิไปแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงิน รางวัลความให้ความไปก่อน แล้วจึงจะจ่ายเงินให้โจทก์และสมาชิกกลุ่มหรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอื่น ที่มีสิทธิขอเฉลี่ยหนี้ แล้วแต่กรณี

กรณีบังคับชำระหนี้ได้เงินมาไม่พอกับจำนวนหนี้ ในระหว่างความฝ่ายโจทก์ โจทก์และสมาชิกกลุ่ม ก็ให้แบ่งเฉลี่ยชำระหนี้ตามสัดส่วนคือให้ความได้รับเงินรางวัลความไปก่อนเป็นจำนวนไม่เกินร้อยละ สามสิบของจำนวนเงินที่บังคับคดีมาได้ในแต่ละครั้ง และเงินที่เหลือจึงจะจ่ายให้แก่โจทก์และสมาชิกกลุ่ม

๙. การจัดตั้งแผนกคดีแบบกลุ่มขึ้นในศาลฎีกา (มาตรา ๒๒๒/๔๙)

กำหนดให้ประธานศาลฎีกาจัดตั้งแผนกคดีแบบกลุ่มขึ้นในศาลฎีกา เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูล ในการดำเนินคดีแบบกลุ่มและทำให้การดำเนินคดีแบบกลุ่มเกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑๐. ค่าธรรมเนียมในคดีแบบกลุ่ม (มาตรา ๒๒๒/๕๐)

ได้มีการบัญญัติเรื่องค่าธรรมเนียมในคดีแบบกลุ่มไว้ ๓ กรณี ดังนี้

๑๐.๑ ค่าธรรมเนียมในการยื่นคำขอรับชำระหนี้ ค่าคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี เกี่ยวกับคำขอรับชำระหนี้ต่อศาล กำหนดไว้ร้อยละ ๒๐๐ บาท แต่หากเป็นเรื่องที่ขอรับชำระหนี้ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

๑๐.๒ ค่าขึ้นศาลในกรณีที่มีการอุทธรณ์เรื่องเงินรางวัลความให้เสียค่าธรรมเนียมร้อยละ ๒๐๐ บาท

๑๐.๓ ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ให้ใช้อัตราเดียวกับที่กำหนดไว้ในตารางท้ายของประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง

๒๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๘๖ ก วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๘ หน้า ๘๗

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนการฎีกาไม่สามารถถ่วงรอนคดี ที่ไม่เป็นสาระอันควรแก่การวินิจฉัยของศาลฎีกาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้การพิจารณาพิพากษา คดีของศาลฎีกาเกิดความล่าช้า ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่มีต่อระบบศาลยุติธรรม ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

ทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริงและรวดเร็วขึ้น สมควรกำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาว่าคดีที่ได้ยื่นฎีกาใดสมควรอนุญาตให้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกมาตรา ๒๒๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๔๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขหลักการในการฎีกาให้เป็นระบบอนุญาต (มาตรา ๔)

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา การขออนุญาตฎีกา ให้ยื่นคำร้องพร้อมกับคำฟ้องฎีกาต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้นภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ แล้วให้ศาลชั้นต้นรับส่งคำร้องพร้อมคำฟ้องฎีกาดังกล่าวไปยังศาลฎีกา และให้ศาลฎีกาพิจารณาวินิจฉัยคำร้องให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว (มาตรา ๕)

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคำร้องตามมาตรา ๒๔๗ ให้พิจารณาและวินิจฉัยโดยองค์คณะผู้พิพากษาที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ซึ่งประกอบด้วยรองประธานศาลฎีกาและผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาอีกอย่างน้อยสามคน การวินิจฉัยให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้บังคับตามความเห็นของฝ่ายที่เห็นควรอนุญาตให้ฎีกา ให้ศาลฎีกาพิจารณาอนุญาตให้ฎีกาตามมาตรา ๒๔๗ ได้ เมื่อเห็นว่าปัญหาตามฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัย (มาตรา ๖)

๕. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๙ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัยและระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องตามมาตรา ๒๔๗ การตรวจรับฎีกา การแก้ฎีกา การพิจารณา และการพิพากษาคดี รวมทั้งการส่งคืนค่าฤชาธรรมเนียม ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๗)

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคดีที่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาที่มีแต่เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย หากศาลฎีกาเห็นว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ไม่ถูกต้องไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ศาลฎีกาจะมีคำวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายนั้นและยกคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้น แล้วมีคำสั่งให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้น แล้วแต่กรณี ทำคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ภายใต้กรอบคำวินิจฉัยของศาลฎีกาก็ได้ ในกรณีที่ไม่มีข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามมาตรา ๒๕๐ กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้นำบทบัญญัติในลักษณะ ๑ ว่าด้วยอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๘)

๗. บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บังคับตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด (มาตรา ๙)

๒๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๙๘ ก วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันมีคดีแพ่งที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ของสังคมเป็นส่วนรวม เช่น คดีสิ่งแวดล้อม คดีคุ้มครองผู้บริโภค เข้าสู่การพิจารณาของศาลเป็นจำนวนมาก ซึ่งคดีเหล่านี้เป็นคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน สมควรกำหนดให้สามารถโอนคดีเหล่านี้ไปยังศาลแพ่งเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดี โดยกำหนดให้ศาลแพ่งที่รับคดีไว้มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณานอกเขตศาลได้ เพื่อให้องค์คณะผู้พิพากษาสามารถออกไปสืบพยานที่อยู่นอกเขตอำนาจด้วยตนเองได้ และกำหนดให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีแพ่ง อันจะช่วยให้การพิจารณาพิพากษาคดีเกิดความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมการเก็บรักษาข้อมูลคดีของศาลโดยการจัดเก็บในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการส่งคำคู่ความและเอกสารระหว่างศาลกับคู่ความ หรือระหว่างคู่ความด้วยกัน และกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีไปยังจำเลยหรือบุคคลภายนอกที่อยู่นอกราชอาณาจักรเพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคดีที่ยื่นฟ้องไว้ต่อศาลชั้นต้นซึ่งไม่ใช่ศาลแพ่ง ก่อนวันขึ้นสองสถาน หรือก่อนวันสืบพยานไม่น้อยกว่าเจ็ดวันในกรณีที่ไม่มี การขึ้นสองสถาน หากศาลที่คดีนั้นอยู่ระหว่างพิจารณาเห็นว่า ผลของคดีดังกล่าวอาจกระทบต่อการอนุรักษ์หรือ การบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภคเป็นส่วนรวม หรือประโยชน์สาธารณะ อย่างอื่นที่สำคัญ และการโอนคดีไปยังศาลแพ่ง จะทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น ก็ให้ศาลแจ้งคู่ความทราบและทำความเข้าใจ เสนอประธานศาลอุทธรณ์เพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีนั้นไปยัง ศาลแพ่งได้ คำสั่งของประธานศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุดท้าย การโอนคดีตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบกระเทือนถึง กระบวนการพิจารณาที่ได้ดำเนินการไปก่อนที่จะมีคำสั่งให้โอนคดี และให้ถือว่าบรรดากระบวนการพิจารณาที่ได้ ดำเนินการไปแล้วนั้นเป็นกระบวนการพิจารณาของศาลแพ่งด้วย เว้นแต่ศาลแพ่งจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเพื่อ ประโยชน์แห่งความยุติธรรม (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบทบัญญัติในมาตรา ๔ มาตรา ๔ ทวิ มาตรา ๔ ตริ มาตรา ๔ จัตวา มาตรา ๔ เบญจ มาตรา ๔ ฉ มาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๖/๑ ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติ ดังต่อไปนี้ (๑) คำฟ้องหรือคำร้องขอที่เสนอภายหลังเกี่ยวเนื่องกับคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลใด ให้เสนอต่อ ศาลนั้น (๒) คำฟ้องหรือคำร้องขอที่เสนอเกี่ยวเนื่องกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

ซึ่งคำฟ้องหรือคำร้องขอนั้นจำต้องมีคำวินิจฉัยของศาลก่อนที่การบังคับคดีจะได้ดำเนินไปได้โดยครบถ้วน และถูกต้องนั้น ให้เสนอต่อศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีตามมาตรา ๓๐๒ (๓) คำร้องตามมาตรา ๑๐๑ ถ้าได้เสนอคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลใดแล้ว ให้เสนอต่อศาลนั้น ในกรณีที่ยังไม่ได้เสนอคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลใด ถ้าพยานหลักฐานซึ่งจะเรียกมาสืบหรือบุคคล หรือทรัพย์หรือสถานที่ที่จะต้องตรวจอยู่ในเขตศาลใด ให้เสนอต่อศาลนั้น (๔) คำร้องที่เสนอให้ศาลถอนคืนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือการอนุญาตที่ศาลได้ให้ไว้ก็ดี คำร้องที่เสนอให้ศาลถอดถอนบุคคลใดจากฐานะที่ศาลได้แต่งตั้งไว้ก็ดี คำร้องที่เสนอให้ศาลมีคำสั่งใด ที่เกี่ยวกับการถอนคืนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือการอนุญาตหรือที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งเช่นว่านั้นก็ดี คำร้องขอหรือคำร้องอื่นใดที่เสนอเกี่ยวเนื่องกับคดีที่ศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งไปแล้วก็ดี ให้เสนอต่อศาล ในคดีที่ได้มีคำสั่ง การอนุญาต การแต่งตั้ง หรือคำพิพากษานั้น (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคดีที่ศาลแพ่งได้รับไว้พิจารณาพิพากษาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมหรือที่ได้โอนไปยังศาลแพ่ง ตามมาตรา ๖/๑ ให้ศาลแพ่งมีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ นอกเขตศาลได้ตามที่เห็นสมควร (มาตรา ๕)

๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๔/๑ ในหมวด ๓ อำนาจและหน้าที่ของศาล ลักษณะ ๒ ศาล แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม หรือเพื่อความเหมาะสมสำหรับคดีบางประเภท ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการฟ้องคดี การสืบพยานและการรับฟังพยานหลักฐาน การวินิจฉัยคดี ตลอดจนการดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ได้ตามความจำเป็น ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่งเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๖)

๕. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการจัดทำสารบบความหรือสารบบคำพิพากษา การรวบรวมเอกสารในสำนวนความ และการเก็บรักษาสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) อาจกระทำในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้ถือว่าสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวที่รับรอง โดยวิธีการที่ศาลกำหนดเป็นสำเนาสารบบความหรือสารบบคำพิพากษา หรือเป็นสำเนาเอกสารในสำนวนความ แล้วแต่กรณี และให้ใช้แทนต้นฉบับได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และเมื่อข้อกำหนดนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๗)

๖. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๖๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการเพื่อประโยชน์แห่งประมวลกฎหมายนี้ ให้เรียกนิติบุคคลตามชื่อหรือตามชื่อที่จดทะเบียน และภูมิลำเนา หรือสำนักทำการงานของนิติบุคคลนั้น ให้ถือเอาสำนักงานหรือสำนักงานแห่งใหญ่ซึ่งอยู่ภายในเขตศาลที่จะยื่นฟ้องคดีหรือที่คดีนั้นอยู่ในระหว่างพิจารณา (มาตรา ๘)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสารในลักษณะนี้ไม่ว่าการนั้นจะเป็นโดยคู่ความฝ่ายใดทำต่อศาลหรือต่อคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง หรือศาลทำต่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทุกฝ่าย รวมทั้งการแจ้งคำสั่งของศาลหรือข้อความอย่างอื่นไปยังคู่ความหรือบุคคลอื่นใด อาจดำเนินการโดยทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และเมื่อข้อกำหนดนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๙)

๘. ยกเลิกความในมาตรา ๗๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคำคู่ความหรือเอกสารที่เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่งไม่ว่าการส่งนั้นจะเป็นหน้าที่ของศาลจัดการส่งเองหรือคู่ความมีหน้าที่จัดการนำส่งก็ตาม ศาลอาจสั่งให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ตอบรับ หรือโดยทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษในประเทศก็ได้ โดยให้คู่ความฝ่ายที่มีหน้าที่นำส่งเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าคำคู่ความหรือเอกสารที่ส่งโดยเจ้าพนักงานไปรษณีย์ มีผลเหมือนเจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่ง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๑๐)

๙. ยกเลิกความในมาตรา ๘๓ สัตต แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อโจทก์ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๘๓ จัดว่า แล้ว ถ้าไม่มีข้อตกลงระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นภาคีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ศาลดำเนินการส่งให้แก่จำเลยหรือบุคคลภายนอกโดยทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศหรือผู้ประกอบกิจการรับส่งพัสดุภัณฑ์ระหว่างประเทศหรือโดยผ่านสำนักงานศาลยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และเมื่อข้อกำหนดนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๑๑)

๑๐. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๘๓ อนุญัต แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีที่จะต้องส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีตามมาตรา ๘๓ ทวิ แก่จำเลยหรือบุคคลภายนอก ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำราชการของบุคคลดังกล่าว นอกราชอาณาจักร ถ้าโจทก์ยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องและสามารถแสดงให้เห็นที่พื่อใจแก่ศาลได้ว่าการส่งตามมาตรา ๘๓ สัตต ไม่อาจกระทำได้เพราะเหตุที่ภูมิลำเนาและสำนักทำราชการของบุคคลดังกล่าวไม่ปรากฏ หรือเพราะเหตุอื่นใด หรือเมื่อศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๘๓ สัตต แล้ว แต่ไม่อาจทราบผลการส่งได้ ถ้าศาลเห็นสมควร ก็ให้ศาลอนุญาตให้ส่งโดยวิธีปิดประกาศไว้ที่ศาลแทน ในกรณีเช่นว่านี้ศาลจะสั่งให้ส่งโดยวิธีประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือโดยวิธีอื่นใดด้วยก็ได้ (มาตรา ๑๒)

๓๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๑๐ ก วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันการขายทอดตลาดห้องชุดในอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดและที่ดินจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน ซึ่งมีการค้างชำระค่าใช้จ่ายส่วนกลาง ไม่เป็นที่น่าสนใจของตลาดเท่าที่ควร เพราะผู้ซื้อจะต้องรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายส่วนกลางที่ค้างชำระแทนลูกหนี้ตามคำพิพากษา สมควรเพิ่มมาตรา ๓๐๙ จัดว่า เพื่อให้ผู้ซื้อห้องชุดในอาคารชุดและที่ดินจัดสรรจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับความเป็นธรรมยิ่งขึ้น และเพื่อลดอุปสรรคในการขายทอดตลาดห้องชุดและที่ดินจัดสรรให้สามารถจำหน่ายออกไปได้ภายในระยะเวลาที่รวดเร็ว ส่งผลดีต่อผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีและระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐๙ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับเมื่อทำการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้จดทะเบียน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งนายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน ทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ซื้อ

ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นห้องชุดว่าด้วยกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด ก่อนทำการขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบอกกล่าวให้นิติบุคคลอาคารชุดแจ้งรายการหนี้ค่าใช้จ่าที่ต้องชำระเพื่อการออกหนังสือรับรองการปลอดหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่รับคำบอกกล่าว เมื่อขายทอดตลาดแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไว้เพื่อชำระหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวจนถึงวันขายทอดตลาดแก่นิติบุคคลอาคารชุดก่อนเจ้าหนี้จำนอง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ซื้อโดยไม่ต้องใช้หนังสือรับรองการปลอดหนี้

หากนิติบุคคลอาคารชุดไม่แจ้งรายการหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือแจ้งว่าไม่มีหนี้ที่ค้างชำระ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ซื้อโดยไม่ต้องใช้หนังสือรับรองการปลอดหนี้

ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นที่ดินจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน ก่อนทำการขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบอกกล่าวให้นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรแจ้งรายการหนี้ค่าบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภคพร้อมค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดินต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำบอกกล่าว เมื่อขายทอดตลาดแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไว้เพื่อชำระหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวจนถึงวันขายทอดตลาดแก่นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรก่อนเจ้าหนี้จำนอง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้หากมีการระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไว้ ให้การระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นเป็นอันยกเลิกไป

หากนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรไม่แจ้งรายการหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในกำหนดเวลาตามวรรคสี่หรือแจ้งว่าไม่มีหนี้ที่ค้างชำระ หรือในกรณีที่ยังมิได้จัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้ หากมีการระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไว้ ให้การระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นเป็นอันยกเลิกไป การจ่ายเงินที่กันไว้ตามวรรคสองและวรรคสี่ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวดนี้ (มาตรา ๓)

๓๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๒๐ ก วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ หน้า ๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันยังมิได้มีการกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาล ทั้งที่ความเห็นของพยานที่ศาลเรียกมานั้นเป็นประโยชน์ต่อคู่ความทุกฝ่าย ดังนั้น

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงสมควรกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาลให้เกิดความชัดเจนและเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เพิ่มความเป็น (๑/๑) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ เกี่ยวกับการกำหนดจำนวนค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาลเรียกมาให้การระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นเป็นอันยกเลิกไป (มาตรา ๓)

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดทำ

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๐๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
(ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลจะกำหนด
เงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะส่ง
ให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อย
ชั่วคราวก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แต่ถ้า

ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม จะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๑๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การเรียกประกันหรือหลักประกันตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองจะเรียกจนเกินควรแก่กรณีได้ และต้องคำนึงถึงเงื่อนไขและมาตรการป้องกันต่าง ๆ ที่ได้ใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวประกอบด้วย ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือข้อบังคับของประธานศาลฎีกาแล้วแต่กรณี”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

“ในกรณีที่มิคำสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสามกับผู้ต้องหาหรือจำเลยใด ถ้าปรากฏว่าอุปกรณ์ดังกล่าวถูกทำลายหรือทำให้ใช้การไม่ได้ไม่ว่าโดยวิธีใดให้สันนิษฐานว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นหนีหรือจะหลบหนี”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๙ ในกรณีผิดสัญญาประกันต่อศาล ศาลมีอำนาจสั่งบังคับตามสัญญาประกันหรือตามที่ศาลเห็นสมควรโดยมิต้องฟ้อง ทั้งนี้ ศาลอาจสั่งดการบังคับตามสัญญาประกันหรือลดจำนวนเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันก็ได้ โดยคำนึงถึงความพยายามของผู้ประกันในการติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนี รวมทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นว่ามีมากน้อยเพียงใดประกอบด้วย และเมื่อศาลสั่งประการใดแล้วฝ่ายผู้ถูกบังคับตามสัญญาประกันหรือพนักงานอัยการมีอำนาจอุทธรณ์ได้ คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

เงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นที่นำมาวางต่อศาลเพื่อเป็นหลักประกันตามมาตรา ๑๑๔ ไม่อยู่ในข่ายที่จะถูกยึดหรืออายัดเพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้อื่นจนกว่าความรับผิดชอบตามสัญญาประกันจะระงับสิ้นไปเว้นแต่ศาลเห็นว่าหนี้ของเจ้าหนี้ันั้นมิได้เกิดจากการฉ้อฉลและมีคำสั่งให้ปล่อยทรัพย์สินดังกล่าว

ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการบังคับคดีเพราะผิดสัญญาประกันตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีหรือคำสั่งอื่นใดเพื่อบังคับเอาหลักทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันได้เสมือนว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งและพนักงานอัยการเป็นผู้มี

อำนาจหน้าที่ในการบังคับตามสัญญาประกัน และให้เจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี มีอำนาจหน้าที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ประกันและขายทอดตลาดตามที่ได้รับแจ้งจากศาล หรือพนักงานอัยการ และถ้าจะต้องขายทรัพย์สินที่วางเป็นหลักประกันไว้ต่อศาล เมื่อศาลส่งทรัพย์สินหรือหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินนั้นไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี ให้ถือว่าได้มีการยึดทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้มิให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากผู้ดำเนินการบังคับคดี

การบังคับคดีตามมาตรา นี้ ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลมเว้นแต่ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะออกข้อบังคับกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ข้อบังคับนั้นเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๗ เมื่อครบสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะรัฐมนตรีจัดทำมีการประเมินความคุ้มค่าและภาระค่าใช้จ่ายของรัฐในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรให้เก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ถูกลอยชั่วคราวที่ใช้อุปกรณ์ดังกล่าว ให้กำหนดอัตราค่าใช้จ่าย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องมีช้อยกเว้นในการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ที่ไม่มีทรัพย์สินพอที่จะชำระด้วย

มาตรา ๘ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันมีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการบังคับตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา สมควรให้นำอุปกรณ์ดังกล่าวไปใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ถ้ามีการทำลายอุปกรณ์ดังกล่าวหรือทำให้ใช้การไม่ได้ไม่ว่าโดยวิธีใด ให้สันนิษฐานว่าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวนั้นหนีหรือจะหลบหนี และมีให้เรียกหลักประกันเกินสมควร เพื่อให้ผู้ต้องหาและจำเลยมีโอกาสได้รับการปล่อยชั่วคราวมากขึ้น อีกทั้งสมควรกำหนดให้มีการสั่งการบังคับตามสัญญาประกันหรือลดจำนวนเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันโดยคำนึงถึงความพยายามของผู้ประกันในการติดตามผู้ที่หลบหนี รวมทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นว่ามีมากน้อยเพียงใด และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การบังคับตามสัญญาประกันในกรณีที่ต้องมีการบังคับคดีโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี เพื่อให้การบังคับตามสัญญาประกันมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาประกาศใช้เป็นครั้งแรกในสมัยรัฐบาล นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี โดยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ (สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบ) โดยพระราชบัญญัตินี้ กำหนดไว้ใน มาตรา ๓ ว่า “ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามที่ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘ เป็นต้นไป” จากนั้น ในสมัยรัฐบาลต่อ ๆ มาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อีก ๓๑ ครั้ง ตามลำดับดังนี้

๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๘๓ (สมัยรัฐบาล จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี)
๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗ (สมัยรัฐบาล นายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี)
๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๐ (สมัยรัฐบาล พลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี)
๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๓
๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๖
๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๙ (ลำดับ ๔ – ๖ แก้ไขในสมัยรัฐบาล จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี)
๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๑ (สมัยรัฐบาล จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี)
๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗
๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๗ (ลำดับ ๘ – ๙ สมัยรัฐบาล นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี)
๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ (สมัยรัฐบาล พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี)
๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๓
๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๓
๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕
๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๕
๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗
๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๒๙ (ลำดับ ๑๑ – ๑๖ สมัยรัฐบาล พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี)
๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒ (สมัยรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี)

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๓๕ (สมัยรัฐบาล นายอนันต์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี)

๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๒๕ (สมัยรัฐบาล นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี)

๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๒ (ลำดับ ๒๐ – ๒๑ สมัยรัฐบาล นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี)

๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

๒๓. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ โดยกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๔๒ (ลำดับ ๒๒ – ๒๕ สมัยรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี)

๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๐

๒๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

๒๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๑

๒๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑

๓๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๑ (ลำดับ ๒๖ – ๓๐ สมัยรัฐบาล พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี)

๓๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘ (สมัยรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี)

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ ประมวลวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมีผลใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมอีก ๓๑ ฉบับตามลำดับดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๔๗๘ หน้า ๕๙๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๔๗๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภของพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ว่า “โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่าเป็นการสมควรที่จะประกาศใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงมีพระบรมราชโองการ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร”

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา ซึ่งบทบัญญัติตามมาตรา ๓ ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามที่ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘ เป็นต้นไป โดยสาระสำคัญของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีเนื้อหาแบ่งเป็น ๗ ภาค ดังนี้

ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น แบ่งเป็น ๕ ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป ลักษณะ ๒ อำนาจพนักงานสอบสวนและศาล แบ่งเป็น ๓ หมวด คือ หมวด ๑ หลักทั่วไป หมวด ๒ อำนาจสืบสวนและสอบสวน และหมวด ๓ อำนาจศาล ลักษณะ ๓ การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา แบ่งเป็น ๒ หมวด คือ หมวด ๑ หมายถึงเรียก และหมวด ๒ หมายถึงอาญา ลักษณะ ๔ หมายถึงเรียกและหมายอาญาแบ่งเป็น ๒ หมวด คือ หมวด ๑ หมายถึงเรียก และหมวด ๒ หมายถึงอาญา และลักษณะ ๕ จับ ชั่ง จำคุก คั่น ปลดปล่อยชั่วคราว

ภาค ๒ สอบสวน แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป และลักษณะ ๒ การสอบสวน ประกอบด้วย หมวด ๑ การสอบสวนสามัญ และหมวด ๒ การชันสูตรพลิกศพ

ภาค ๓ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะ ๑ ฟ้องคดีอาญาและได้ส่วนมูลฟ้อง ลักษณะ ๒ การพิจารณา และลักษณะ ๓ คำพิพากษาและคำสั่ง

ภาค ๔ อุทธรณ์และฎีกา แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะ ๑ อุทธรณ์ ประกอบด้วย หมวด ๑ หลักทั่วไป และหมวด ๒ การพิจารณา คำพิพากษาและคำสั่งชั้นอุทธรณ์ ลักษณะ ๒ ฎีกา ประกอบด้วย หมวด ๑ หลักทั่วไป หมวด ๒ การพิจารณา คำพิพากษาและคำสั่งชั้นฎีกา

ภาค ๕ พยานหลักฐาน แบ่งเป็น ๕ หมวด ได้แก่ หมวด ๑ หลักทั่วไป หมวด ๒ พยานบุคคล หมวด ๓ พยานเอกสาร หมวด ๔ พยานวัตถุ และหมวด ๕ ผู้ชำนาญการพิเศษ

ภาค ๖ บังคับตามคำพิพากษาและค่าธรรมเนียม แบ่งเป็น ๒ หมวด ได้แก่ หมวด ๑ การบังคับตามคำพิพากษา หมวด ๒ ค่าธรรมเนียม

ภาค ๗ อภัยโทษ เปลี่ยนโทษหนักเป็นเบาและลดโทษ

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๘๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๗ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๔๘๓ หน้า ๕๐๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๔๘๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภของพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ว่า โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร และพระราชบัญญัตินี้ มีหลักการ

๑. แก้ไขเพิ่มเติมตำแหน่งเจ้าพนักงานที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่บางตำแหน่ง และเทียบยศตำรวจบางอย่างเพื่อให้ตรงกับตำแหน่งราชการของตำรวจที่เป็นอยู่ และเพื่อให้เป็นการเหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. ให้อธิบดีกรมตำรวจประกาศแต่งตั้งข้าราชการตำรวจที่มียศไม่ต่ำกว่าชั้นจ่านายสิบตำรวจในราชกิจจานุเบกษา เป็นพนักงานสอบสวนได้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การสอบสวนได้ดำเนินไปด้วยดีและรวดเร็ว

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ (๑๗) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องความหมายของหน่วยงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องอำนาจการสอบสวนความผิดอาญาของหน่วยงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ปลัดอำเภอ ข้าราชการตำรวจผู้มิยศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจผู้ที่อธิบดีกรมตำรวจได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่งตั้งให้เป็นหน่วยงานสอบสวน แต่ต้องเป็นผู้มิยศไม่ต่ำกว่าชั้นจ่านายสิบตำรวจ

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒)

พุทธศักราช ๒๔๘๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๑ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๔๘๗ หน้า ๑๒๑๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๔๘๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภของพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ว่า ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ให้เพิ่มมาตรา ๒๐๘ ทวิ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องของการวินิจฉัยปัญหาใด คดีใด โดยที่ประชุมใหญ่ของอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ (มาตรา ๓)

๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๔ ตอนที่ ๓ วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๔๙๐ หน้า ๑๑๘

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภของพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นไว้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องของการมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี (มาตรา ๓)

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๗ ตอนที่ ๖๐ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ หน้า ๙๗๙

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภของพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นไว้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ (๑๗) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๔๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หมายความว่า เจ้าพนักงานดังต่อไปนี้ ข้าหลวงประจำจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอชั้นตรีประจำกิ่งอำเภอ อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้บัญชาการตำรวจ ผู้บังคับการตำรวจ รองผู้บังคับการตำรวจ ผู้กำกับการตำรวจ รองผู้กำกับการตำรวจ ผู้บังคับกองตำรวจ สารวัตรตำรวจ หัวหน้าสถานีตำรวจ หัวหน้ากิ่งสถานีตำรวจ ทั้งนี้ หมายความว่ารวมถึงผู้รักษาการแทนเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้วนั้นด้วย” (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๔๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และปลัดอำเภอในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิดหรืออ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตนหรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตนได้” (มาตรา ๔)

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๐ ตอนที่ ๑๐ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ หน้า ๑๙๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ตามคำปรารภของพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ (๑๗) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่องของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ให้หมายความว่าถึงเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องอำนาจสอบสวนความผิดอาญา (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องของผู้ชั้นสูตรพลิกศพ (มาตรา ๕)

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๑๖ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ หน้า ๑๒๖

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้คดีคล่องไปโดยเหมาะสมและรวดเร็วยิ่งขึ้น กับเพื่อแก้ข้อขัดข้องของศาล เจ้าพนักงาน และคู่ความในการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่สำคัญบางประการ และแก้ข้อขัดแย้งที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติ ๑๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับคดีอาญาเล็กน้อยได้ อาทิ ในคดีมีโทษปรับสถานเดียว หรือในคดีความผิดลหุโทษ เป็นต้น (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องเกี่ยวกับห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับเกินกว่าจำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องหาหรือถูกฟ้องในความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปี (มาตรา ๕)

๔. ให้ยกเลิกความตามมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการปฏิบัติของพนักงานอัยการเมื่อได้รับความเห็นและสำนวนจากพนักงานสอบสวน (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๘ วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกรณีให้มีการชันสูตรพลิกศพ (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความตามมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับผู้มีหน้าที่ในการชันสูตรพลิกศพ และในการไต่สวน (มาตรา ๘)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการดำเนินคดีซึ่งพนักงานอัยการเป็นโจทก์และในคดีราษฎรเป็นโจทก์ (มาตรา ๙)

๘. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๗๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับเรื่องภายหลังที่ศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรค ๒ แล้ว เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร เพื่อให้การดำเนินการพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ (มาตรา ๑๐)

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องในชั้นพิจารณา ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้ เว้นแต่คดีที่มีข้อหาในความผิดซึ่งจำเลยรับสารภาพนั้น กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ศาลต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง (มาตรา ๑๑)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน กรณีที่เป็นอำนาจของศาลในการพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลย (มาตรา ๑๒)

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องห้ามมิให้พิพากษา หรือสั่ง เกินคำขอ หรือที่มีได้กล่าวในฟ้อง (มาตรา ๑๓)

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องอุทธรณ์นั้น ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันอ่าน หรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษา (มาตรา ๑๔)

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน กรณีเมื่อศาลส่งสำเนาอุทธรณ์แก่อีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้เพราะหาตัวไม่พบ หรือหลบหนี หรือจงใจไม่รับสำเนาอุทธรณ์ หรือได้รับแก้อุทธรณ์แล้ว หรือพ้นกำหนดแก้อุทธรณ์แล้ว ให้ศาลรีบส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์เพื่อทำการพิจารณาพิพากษาต่อไป (มาตรา ๑๕)

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องคู่ความมีอำนาจฎีกาคัดค้านคำพิพากษา หรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ภายในหนึ่งเดือน นับแต่วันอ่าน (มาตรา ๑๖)

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้บังคับคดีโดยไม่ชักช้า ศาลชั้นต้นมีหน้าที่ต้องส่งสำนวนคดีที่พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต ไปยังศาลอุทธรณ์ในเมื่อไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้น และคำพิพากษานั้นจะยังไม่ถึงที่สุด เว้นแต่ศาลอุทธรณ์จะได้พิพากษายืน (มาตรา ๑๗)

๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๕ ตอน ๗๘ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๐๑ หน้า ๕๒๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๐๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคใหม่ โดยให้มีแต่จังหวัดและอำเภอ ส่วนภาคย่อยเลิกไปตำแหน่งผู้ว่าราชการภาค รองผู้ว่าราชการภาค ผู้ช่วยผู้ว่าราชการภาค และมหาดไทยภาค ซึ่งเป็นตำแหน่งประจำภาค จึงถูกยุบเลิกตามไปด้วย ประกอบกับสมควรจะให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองบางตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนคดีอาญาในส่วนภูมิภาค เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับคำว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” เสียใหม่

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ คือ ให้ยกเลิกความใน (๑๗) ของมาตรา ๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ให้หมายความถึงเจ้าพนักงานตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๒๐๒ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้ประชาชนในเขตอำนาจศาลแขวง และศาลจังหวัดมีสิทธิในการอุทธรณ์โดยเท่าเทียมกันและเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาลุล่วงไปโดยเหมาะสมและรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗ มีบทบัญญัติ ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มมาตรา ๑๙๓ ทวิ และมาตรา ๑๙๓ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามความในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓)
๒. ให้ยกเลิกความตามมาตรา ๑๙๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)
๓. ให้เพิ่มมาตรา ๑๙๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามความในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕)
๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖)
๕. ให้เพิ่มมาตรา ๒๑๙ ทวิ และมาตรา ๒๑๙ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามความในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๗)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๘)

๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๒๒๕ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๗ หน้า ๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องด้วยการพระราชทานอภัยทานอภัยโทษ ซึ่งบัญญัติไว้ในภาค ๗ ว่าด้วยการอภัยโทษ เปลี่ยนโทษหนักเป็นเบา และลดโทษ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ยังมิได้กำหนดวิธีขอพระราชทานอภัยโทษ ให้แก่ผู้ต้องโทษทั่วไป สมควรกำหนดให้คณะรัฐมนตรีถวายคำแนะนำต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องโทษทั่วไปดังกล่าวได้ และโดยที่การพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องโทษทั่วไป ได้เคยกระทำในรูปพระราชกฤษฎีกาเสมอมา แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๑๗ มาตรา ๑๙๒ ได้บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น” สมควรกำหนดให้การพระราชทานอภัยโทษได้กระทำในรูปพระราชกฤษฎีกา ดังที่ได้เคยปฏิบัติมา จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๗ มีบทบัญญัติ ๓ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญให้เพิ่มมาตรา ๒๖๑ ทวิ ของภาค ๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๒๖๑ ทวิ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นเป็นการสมควรจะถวายคำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์ ขอให้พระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องโทษก็ได้

การพระราชทานอภัยโทษตามวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา”

๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๖๔ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๒๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมิได้ให้อำนาจศาลชั้นต้นอย่างชัดแจ้งในการที่จะส่งคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราว ในกรณีที่ศาลชั้นต้นได้อ่านคำพิพากษาแล้ว ทั้งในการที่ศาลจะส่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในกรณีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูง เกินสิบปีศาลจะต้องถามพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือโจทก์ว่าจะคัดค้านประการใดหรือไม่ทุกกรณีไป ทำให้ศาลไม่สามารถมีคำสั่งได้โดยรวดเร็ว สมควรให้อำนาจศาลชั้นต้นส่งคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวในกรณีที่ศาลชั้นต้นได้อ่านคำพิพากษาแล้ว และให้อำนาจศาลที่จะงดการถามพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือโจทก์ในกรณีที่ไม่อาจถามได้โดยมีเหตุอันควร เพื่อให้ศาลสามารถมีคำสั่งคำร้องให้ปล่อยชั่วคราวได้โดยรวดเร็วและเพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกขังได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนการที่ศาลจะมีคำพิพากษานั้น สมควรกำหนดไว้ว่าถ้าข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในทางพิจารณาแตกต่างกับข้อเท็จจริง

ดังที่กล่าวในฟ้องเพียงรายละเอียดเกี่ยวกับเวลา หรือสถานที่กระทำความผิดหรือต่างกันระหว่างการกระทำ ความผิดฐานลักทรัพย์กรรโชก น้อโกง ยักยอก รับของโจร หรือต่างกันระหว่างการกระทำผิดฐานโดยเจตนา และประมาทมิให้ถือว่าต่างกันข้อสาระสำคัญอันจะเป็นเหตุให้ศาลยกฟ้องคดีนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกัน (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ ตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องหาหรือถูกฟ้องในความผิดมีอัตราโทษจำคุก อย่างสูงเกินสิบปี (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องห้ามมิให้พิพากษา หรือสั่ง เกินคำขอ หรือที่มีใดกล่าวในฟ้อง (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความ ตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องคำพยานชั้นใดส่วนมูลฟ้องหรือพิจารณา (มาตรา ๖)

๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๗ ตอนที่ ๑๐๙ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๒๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรมซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญ ศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของศาลแขวง โดยเพิ่มจำนวนค่าปรับให้สูงขึ้นจากหกพันบาทเป็นหมื่นบาท เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้คดีอาญาของศาลจังหวัดและศาลแขวงที่ห้ามอุทธรณ์คำพิพากษาในปัญหาข้อเท็จจริงมีอัตราโทษ เท่าเทียมกันอันจะเป็นผลทำให้ประชาชนที่อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวงและในเขตอำนาจศาลจังหวัดมีสิทธิในการอุทธรณ์ โดยเท่าเทียมกัน และได้รับผลปฏิบัติทางคดีเช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญคือ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘)

พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้น ในปัญหาข้อเท็จจริง (มาตรา ๓)

๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๗ ตอนที่ ๑๑๓ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๓ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๓ ข้อ ๒ ได้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยให้เหตุผลว่าวิธีการชั้นสูตรพลิกศพไม่สะดวกและเหมาะสม แต่เมื่อประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ประกาศใช้แล้ว ปรากฏว่าเจ้าพนักงานที่มีอำนาจตามกฎหมายบางแห่งได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ เช่น เมื่อยิงราษฎรตายหรือทำร้ายราษฎรถึงแก่ความตายแล้วมักจะทำเป็นวิสามันตรายขาดกรรม และสรุปสำนวนส่งให้อธิบดีกรมอัยการวินิจฉัยโดยไม่ต้องให้ศาลทำการไต่สวนก่อน ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นแก่ผู้ตาย ซึ่งญาติผู้ตายไม่สามารถนำพยานเข้าสืบเป็นการให้อำนาจพนักงานสอบสวนมากเกินไป จึงสมควรยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๓ ข้อ ๒ และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๐ ที่ถูกยกเลิกมีผลใช้บังคับต่อไป

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญคือ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้ชันสูตรพลิกศพ และในการไต่สวน (มาตรา ๓)

๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอนที่ ๘๐ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๒๕ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

(๑) อนุญาตให้มีการปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันได้เฉพาะคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่ถึงหนึ่งปี และ

(๒) มิได้กำหนดอย่างชัดเจนว่า ในกรณีที่ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาแล้ว หากมีการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาลชั้นต้นก่อนส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาและศาลชั้นต้นเห็นไม่สมควรอนุญาต ศาลชั้นต้นจะต้อง “รีบ” ส่งคำร้องพร้อมสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาเพื่อสั่ง แล้วแต่กรณี เหมือนกับที่ได้กำหนดอย่างชัดเจนในกรณีที่มีการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาลชั้นต้นเมื่อส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาแล้ว ทำให้สิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาและจำเลยในการได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควร และบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องอย่างเดียวกันไม่สอดคล้องเป็นอย่างเดียวกัน

สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้มีการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในคดีที่ไม่ร้ายแรงโดยไม่ต้องมีประกันได้มากขึ้น และให้บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวมีความสอดคล้องเป็นอย่างเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๑๐๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เมื่อศาลอ่านคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์แล้ว ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ชำระคดีนั้น (มาตรา ๓ แม้ยังไม่มีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา หรือมีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาแล้ว แต่ยังไม่ได้ส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีขึ้นไปผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวต้องมีประกัน และจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้ ส่วนในคดีอย่างอื่นจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเลย หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้ (มาตรา ๔)

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอนที่ ๑๐๘ ฉบับพิเศษ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๒๕ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้การสอบสวนและคดีลุล่วงไปโดยรวดเร็วและเหมาะสมยิ่งขึ้น กับเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการสืบสวนและสอบสวนจนได้ความแน่ชัดก่อนจับกุมผู้ต้องหา จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา ซึ่งสาระสำคัญโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี ห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ถ้าเกิดความจำเป็นที่จะควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกำหนดเวลา และเกี่ยวกับกรณีความผิดซึ่งศาลมีอำนาจสั่งชั่งครั้งเดียว หรือสั่งชั่งหลายครั้งติด ๆ กันได้ (มาตรา ๓)

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๒๗ ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๒๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๒๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

(๑) มิได้ให้สิทธิแก่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่จะพบและปรึกษาทนายสองต่อสองสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมและสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็ว ทำให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไม่ได้รับความคุ้มครองตามสมควร

(๒) มิได้ให้สิทธิแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่จะอุทธรณ์คำสั่งศาลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

(๓) มิได้ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี แต่ไม่เกินสิบปีหรือปรับเกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับทำให้ศาลไม่สามารถเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวให้แล้วเสร็จไปโดยรวดเร็วได้

(๔) มิได้ให้ศาลตั้งทนายให้แก่จำเลยในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินห้าปีแต่ไม่ถึงสิบปีทำให้จำเลยที่ยากจนในคดีดังกล่าวไม่มีทนายในการต่อสู้คดี

(๕) มิได้ให้อำนาจศาลสืบพยานบุคคลซึ่งจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรอันยากแก่การนำพยานมาสืบในภายหน้าไว้ทันทีก่อนฟ้องคดีต่อศาล ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการพิจารณาพิพากษาคดี

สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ผู้เสียหาย ผู้ถูกจับ ผู้ต้องหา และจำเลยได้รับความคุ้มครอง และให้การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาดำเนินไปด้วยความรวดเร็วสามารถอำนวยความสะดวกตลอดจนให้จำเลยที่ยากจนได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายในการดำเนินคดีมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขัง (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๑๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่ศาลสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ผู้ร้องขอมีสหิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งนั้นได้ ในกรณีคำสั่งของศาลอุทธรณ์ที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวยื่นตามศาลชั้นต้นให้เป็นที่สุด (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๗๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสิบปีจะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม หรือในคดีมีโทษปรับสถานเดียว และการสืบพยาน (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไปและในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล ก่อนเริ่มพิจารณา เรื่องในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินห้าปีแต่ไม่ถึงสิบปี และเรื่องการพิจารณาตั้งทนายให้จำเลย (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๒๓๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับพนักงานอัยการจะนำผู้ต้องหามาศาลและยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้สืบพยาน และเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้สืบพยานนั้น พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี มีสิทธิที่จะซักค้านพยานนั้นได้ (มาตรา ๗)

๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๒๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓ ตอนที่ ๒๑๕ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๙ หน้า ๑๔๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีอาญา เพื่อให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้มากขึ้น โดยเปรียบเทียบในคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทได้สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยคดีอาญาเล็กน้อยในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๒๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญเกี่ยวกับ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องคดีอาญาเล็กน้อยได้ อาทิ ในคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวเมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูงสำหรับความผิดนั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนศาลพิจารณาหรือในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือคดีอื่นที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือความผิดต่อกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร เป็นต้น (มาตรา ๓)

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๙ ฉบับพิเศษ วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๒ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ผู้ต้องหาที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้รับความเป็นธรรมในการดำเนินคดีเพื่อให้ศาลตั้งหมายให้จำเลยในทุก ๆ คดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิตถ้าจำเลยยังไม่มีทนาย และให้ศาลตั้งหมายให้จำเลยในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สามปีขึ้นไปแต่ไม่ถึงสิบปี ถ้าจำเลยไม่มีทนายและต่อสู้คดีโดยแถลงต่อศาลก่อนเริ่มพิจารณาว่าจำเลยยากจนและต้องการทนาย เพื่อกำจัดปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการพิพากษาเกินคำขอ และเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาล่วงไปโดยเหมาะสมรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการปล่อยชั่วคราวไม่ว่าจะมีประกันหรือมีประกันและหลักประกันหรือไม่ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในกรณีผิดสัญญาประกันต่อศาล ศาลมีอำนาจสั่งบังคับตามสัญญาประกันหรือตามที่ศาลเห็นสมควรโดยมิต้องฟ้องเมื่อศาลสั่งประการใดแล้ว ฝ่ายถูกบังคับตามสัญญาประกันหรือพนักงานอัยการมีอำนาจอุทธรณ์ได้คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๒ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในกรณีที่ข้อแตกต่างนั้นเป็นเพียงรายละเอียด เช่น เกี่ยวกับเวลาหรือสถานที่กระทำความผิดหรือต่างกันระหว่างการกระทำผิดฐานลักทรัพย์กรรโชก รีดเอาทรัพย์ฉ้อโกง โกงเจ้าหนี้ ยักยอก รับของโจร และทำให้เสียทรัพย์หรือต่างกันระหว่างการกระทำผิดโดยเจตนา กับประมาท มิให้ถือว่าต่างกัน ในข้อสาระสำคัญ ทั้งมิให้ถือว่าข้อที่พิจารณาได้ความนั้นเป็นเรื่องเกินคำขอหรือเป็นเรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษ เว้นแต่จะปรากฏแก่ศาลว่าการที่ฟ้องผิดไปเป็นเหตุให้จำเลยหลงต่อสู้แต่ทั้งนี้ศาลจะลงโทษจำเลยเกินอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดที่โจทก์ฟ้องไม่ได้ (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นในปัญหาข้อเท็จจริงในคดีซึ่งอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่กรณี (๑) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกหรือให้ลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก (๒) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ศาลรอกการลงโทษไว้ (๓) ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด แต่รอกการกำหนดโทษไว้หรือ (๔) จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท ให้จำคุกจำเลยอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้ (มาตรา ๗)

๖. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นอุทธรณ์ ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันอ่าน หรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง (มาตรา ๘)

๗. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๘ ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน กรณีเมื่อศาลชั้นต้นปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์ผู้อุทธรณ์อาจอุทธรณ์เป็นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลนั้นต่อศาลอุทธรณ์ได้ คำร้องเช่นนี้ให้ยื่นที่ศาลชั้นต้นภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันฟังคำสั่ง แล้วให้ศาลนั้นรับส่งคำร้องเช่นนั้นไปยังศาลอุทธรณ์พร้อมด้วยอุทธรณ์และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น (มาตรา ๙)

๘. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน โดยให้ศาลส่งสำเนาอุทธรณ์ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งแก่ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาอุทธรณ์ (มาตรา ๑๐)

๙. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๒๑๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือ “ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยเกินห้าปีไม่ว่าจะมีโทษอย่างอื่นด้วยหรือไม่ ห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” (มาตรา ๑๑)

๑๐. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดที่ว่ามานี้ ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ข้อห้ามนี้มีให้ใช้แก่จำเลยในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลย (มาตรา ๑๒)

๑๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน โดยห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ (มาตรา ๑๓)

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อศาลชั้นต้นไม่ยอมรับฎีกา ผู้ฎีกาอาจฎีกาเป็นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลนั้นต่อศาลฎีกาได้ คำร้องเช่นนี้ให้ยื่นที่ศาลชั้นต้นภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันฟังคำสั่ง (มาตรา ๑๔)

๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๓๒ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕ หน้า ๑๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีการกำหนดชื่อตำแหน่งในกรมตำรวจขึ้นใหม่ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๒ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการบริหารงานของกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒ (๑๗) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับนิยามคำว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” เสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตามพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญโดยให้ยกเลิกความใน (๑๗) ของมาตรา ๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” หมายความว่าเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ อาทิเช่น ปลัดกระทรวงมหาดไทย รองปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น (มาตรา ๓)

๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๓๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๖๑ ก วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ หน้า ๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังมีบทบัญญัติบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนดำเนินคดี อันเป็นผลให้การสอบสวนดำเนินคดีเป็นไปโดยล่าช้า และทำให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือจำเลยได้รับการปฏิบัติไม่เท่าเทียมกันและไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยกำหนดให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล จัดหาลำโพงให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือพยานที่ไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยและไม่มีล่ามลดระยะเวลาที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจควบคุมตัวผู้ถูกจับในกรณีที่มีเหตุจำเป็นลงเหลือไม่เกินสามวัน และกำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้สั่งขังผู้ต้องหาไว้ ณ สถานที่ที่พนักงานสอบสวนกำหนดตามระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร รวมทั้งกำหนดให้ศาลต้องถามจำเลยก่อนเริ่มการพิจารณาว่ามีทนายความหรือไม่ หากไม่มีและจำเลยต้องการก็ให้ศาลตั้งทนายความให้สำหรับคดีที่มีอัตราโทษจำคุกหรือคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้อง ทั้งนี้เพื่อให้การสอบสวนดำเนินคดีลุล่วงไปโดยรวดเร็ว และเพื่อให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลย ได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน และจำเลยได้มีโอกาสต่อสู้คดีอย่างเต็มที่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๓๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับในกรณีที่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือพยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยได้และไม่มีล่าม (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาลจัดหาลำโพง และการจ่ายค่าป่วยการแก่ล่ามตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทย สำนักงานอัยการสูงสุด หรือกระทรวงยุติธรรม แล้วแต่กรณี (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน กรณีห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ศาลตั้งทนายความให้ (มาตรา ๗)

๕. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับแก่การดำเนินการของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลในคดีที่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณีได้ดำเนินการไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๘)

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๘๑ ก วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๒ หน้า ๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในปัจจุบันการถามปากคำเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในฐานะเป็นผู้เสียหายหรือพยานในชั้นสอบสวน และการสืบพยานบุคคลซึ่งเป็นเด็กในชั้นศาลนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดวิธีปฏิบัติไว้เช่นเดียวกับการณ์ของผู้ใหญ่ โดยในชั้นสอบสวน พนักงานสอบสวนยังมีความชำนาญในด้านจิตวิทยาเด็กไม่เพียงพอ รวมทั้งมิได้คำนึงถึงสภาพร่างกายและจิตใจของเด็กที่อ่อนแอเท่าที่ควรและการใช้ภาษากับเด็กยังไม่เหมาะสม อันเป็นเหตุให้การถามปากคำเด็กส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของเด็กและส่งผลให้การสอบสวนคลาดเคลื่อน ส่วนการสืบพยานในชั้นศาลนั้น นอกจากเด็กจะต้องเผชิญหน้ากับจำเลยในห้องพิจารณาและตอบคำถามซ้ำกับในชั้นสอบสวนเสมือนหนึ่งต้องตกเป็นเหยื่อซ้ำอีกครั้งหนึ่งแล้ว คำถามที่ใช้ถามเด็กยังอาจเป็นคำถามที่ตอกย้ำจิตใจของเด็กซึ่งบอบช้ำให้เลวร้ายยิ่งขึ้น และยังส่งผลให้ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบพยานคลาดเคลื่อนอีกเช่นกัน นอกจากนี้ในการจัดบันทึกคำร้องทุกข์ การชันสูตรพลิกศพ การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับเด็กก็อาจจะเกิดผลในลักษณะทำนองเดียวกันได้ ฉะนั้น สมควรแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องดังกล่าวให้มีกระบวนการถามปากคำและสืบพยานสำหรับเด็กเป็นพิเศษ เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับมาตรฐานตามข้อ ๑๒ แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ และบทบัญญัติในมาตรา ๔ และมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และโดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงเหตุและวิธีการเกี่ยวกับการสืบพยานไว้ก่อนการฟ้องคดีต่อศาล และสมควรให้นำวิธีสืบพยานสำหรับเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในชั้นศาลไปใช้กับการสืบพยานไว้ก่อนการฟ้องคดีต่อศาลด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้องและการพิจารณา (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยเพิ่มวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการนำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๓๓ ทวิ และมาตรา ๑๓๓ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สามปีขึ้นไป และเรื่องในกรณีที่พนักงานสอบสวนมีความจำเป็นต้องจัดให้เด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในฐานะเป็นผู้เสียหายหรือพยานชี้ตัวผู้ต้องหา (มาตรา ๕)

๓.๑ กรณีผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็ก การสอบปากคำเด็กให้มือนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำนั้นด้วย และกำหนดในกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจรอนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์

๓.๒ พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีการชี้ตัวผู้ต้องหาในสถานที่ที่เหมาะสม

๔. แก้ไขโดยเพิ่มมาตรา ๑๓๔ ทวิ และมาตรา ๑๓๔ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องการจัดหาทนายความในคดีที่ผู้ต้องหาไม่อายุไม่เกินสิบแปดปี (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการอนุโลมบทบัญญัติมาใช้แก่การไต่สวนในคดีที่พยานเป็นเด็กไม่เกินสิบแปดปี (มาตรา ๗)

๖. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการอนุโลมบทบัญญัติมาใช้บังคับแก่การไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่พยานเป็นเด็ก (มาตรา ๘)

๗. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๗๒ ตริ และมาตรา ๑๗๒ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับในการสืบพยานในคดีที่พยานเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การสืบพยานนอกศาลในคดีที่พยานเป็นเด็ก (มาตรา ๙)

๘. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับก่อนฟ้องคดีต่อศาล เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าพยานบุคคลจะเดินทางไปนอกราชอาณาจักรให้อัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้สืบพยาน (มาตรา ๑๐)

๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๓๗ ก วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ หน้า ๑๗

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในทางปฏิบัติ การชันสูตรพลิกศพมักกระทำโดยพนักงานสอบสวนร่วมกับเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขประจำท้องที่หรือแพทย์ประจำตำบลแทนแพทย์ซึ่งอาจทำให้ระบบการตรวจสอบพยานหลักฐานทางนิติเวชไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และอาจก่อให้เกิดความผิดพลาดในการวินิจฉัยถึงสาเหตุและพฤติการณ์ที่ทำให้เกิดการตายนั้น อีกทั้งการชันสูตรพลิกศพในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ยังขาดการตรวจสอบและถ่วงดุลกันของผู้ร่วมทำการชันสูตรพลิกศพอย่างแท้จริง นอกจากนี้ วิธีการในการชันสูตรพลิกศพและการไต่สวนการตายของบุคคลยังเป็นไปอย่างล่าช้าและมีได้คุ้มครองสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นญาติของผู้ตายอย่างเพียงพอ ฉะนั้น สมควรแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องดังกล่าว โดยกำหนดตัวบุคคลผู้ร่วมทำการชันสูตรพลิกศพเสียใหม่ กล่าวคือ ให้พนักงานสอบสวนทำการชันสูตรพลิกศพพร้อมกับแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ แพทย์ประจำโรงพยาบาล และแพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ตามลำดับ และให้พนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการชันสูตรพลิกศพด้วยในกรณีที่ความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ รวมทั้งปรับปรุงวิธีการในการชันสูตรพลิกศพและการไต่สวนการตายโดยศาล เพื่อให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว รอบคอบ มีประสิทธิภาพ และคุ้มครองสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นญาติของผู้ตายมากยิ่งขึ้นและโดยที่เป็นการสมควรกำหนดลักษณะความผิดขึ้นใหม่ที่ทำให้การชันสูตรพลิกศพหรือผลทางคดีเปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งสมควรแก้ไขอัตราโทษตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีอัตราโทษสอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ใดละเลยไม่กระทำหน้าที่ดังบัญญัติไว้ใน

มาตรานี้ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับในกรณีที่จะต้องมีการชันสูตรพลิกศพ (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๕๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรื่องกำหนดโทษแก่ผู้ใดกระทำการใด ๆ แก่ศพหรือสภาพแวดล้อมในบริเวณที่พบศพก่อนการชันสูตรพลิกศพเสร็จสิ้น (มาตรา ๕)

๔. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับ

มาตรา ๖ บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การชันสูตรพลิกศพและการไต่สวนสำหรับการตายที่ได้มีการแจ้งต่อเจ้าพนักงานไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานไปบังคับแก่การชันสูตรพลิกศพและการไต่สวนจนกว่าศาลจะมีคำสั่งถึงที่สุด

มาตรา ๗ ภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในกรณีที่ต้องชันสูตรพลิกศพตามมาตรา ๑๔๘ (๓) และ(๔) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถ้าแพทย์ตามมาตรา ๑๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มีเหตุจำเป็นไม่สามารถไปตรวจชันสูตรพลิกศพในที่เกิดเหตุได้แพทย์ดังกล่าวอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่ผ่านการอบรมทางนิติเวชศาสตร์ไปร่วมตรวจชันสูตรพลิกศพในที่เกิดเหตุในเบื้องต้น แล้วรีบรายงานให้แพทย์ทราบโดยเร็ว เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ของแพทย์ประจำโรงพยาบาลของเอกชนหรือแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ขึ้นทะเบียนเป็นแพทย์อาสาสมัคร

ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งได้รับค่าตอบแทน หรือค่าป่วยการค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๗๙ ก วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๗ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๑๓๔/๑ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกจับผู้ต้องหา และจำเลยในคดีอาญาไว้หลายประการ อาทิเช่น การจับกุมหรือคุมขังบุคคลและการค้นในที่ไรฐานจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติและผู้ต้องหาและจำเลยย่อมมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม รวมทั้งมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาทนายความให้ สมควรที่จะได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความใน (๙) ของมาตรา ๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องบทนิยามของคำว่า “หมายอาญา” (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องสิทธิของจำเลยนับแต่เวลาที่ยื่นฟ้อง (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๕๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรื่องการดำเนินการของพนักงานอัยการเกี่ยวกับหมายเรียกในคดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอำนาจศาลในการออกคำสั่งหรือหมายอาญาหมายจับ หมายค้น หมายขัง (มาตรา ๗)

๖. แก้ไขโดยเพิ่มมาตรา ๕๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับก่อนออกหมายจะต้องปรากฏพยานหลักฐานตามสมควร และคำสั่งศาลให้ออกหมายหรือยกคำร้องจะต้องระบุเหตุผล (มาตรา ๘)

๗. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับหมายจับ หมายค้น หมายขัง หมายจำคุก หรือหมายปล่อย ต้องทำเป็นหนังสือตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๙)

๘. แก้ไขโดยยกเลิกความในมาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับบันทึกพฤติการณ์ตามหมายอาญา บุคคลที่มีชื่อในหมายอาญาถูกจับ เหตุที่จะออกหมายจับ อายุความของหมายจับ การจัดการตามหมายจับ (มาตรา ๑๐ – มาตรา ๑๖)

๙. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๘๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับไม่ว่าจะมีหมายจับหรือไม่ก็ตาม ห้ามมิให้จับในพระบรมมหาราชวัง (มาตรา ๑๗)

๑๐. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องการดำเนินการจับ ในกรณีเจ้าพนักงานเป็นผู้จับ และในกรณีที่ราษฎรเป็นผู้จับ (มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙) นอกจากนี้ ให้เพิ่มมาตรา ๘๔/๑ การปล่อยผู้ถูกจับชั่วคราวหรือควบคุมผู้ถูกจับไว้ (มาตรา ๒๐)

๑๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี และคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์เมื่อศาลประทับฟ้องแล้ว หรือคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์เมื่อได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ศาลจะสั่งขังจำเลยไว้หรือปล่อยชั่วคราวก็ได้ (มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒)

๑๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยสิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปล่อยตัวผู้ถูกคุมขัง ของผู้ถูกคุมขังเอง หรือพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน ผู้บัญชาการเรือนจำหรือพัศดี สามเณร ภาริยา หรือญาติ เป็นต้น (มาตรา ๒๓)

๑๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๖ มาตรา ๙๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเรื่องการค้น ห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นคือคำสั่งศาล และในกรณีที่ค้นโดยไม่มีหมาย (มาตรา ๒๔ – มาตรา ๒๖)

๑๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๗ และมาตรา ๑๐๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เรื่องการปล่อยตัวชั่วคราว นอกจากนี้ ให้เพิ่มมาตรา ๑๐๘ /๑ การสั่งไม่ปล่อยชั่วคราว จะกระทำได้อต่อเมื่อมีเหตุอันควรตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘)

๑๕. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน และเพิ่มวรรคสามของมาตรา ๑๑๒ เพิ่มมาตรา ๑๑๓/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยตัวชั่วคราว สัญญาประกันและการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหรือผู้ประกันต้องปฏิบัติ และการวางเงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นเป็นหลักประกัน (มาตรา ๒๙ – มาตรา ๓๑)

๑๖. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน กรณีเจ้าพนักงานหรือศาลมีอำนาจสั่งเปลี่ยนสัญญาประกันให้จำนวนเงินสูงขึ้น (มาตรา ๓๒)

๑๗. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยหนีหรือจะหลบหนี พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ (มาตรา ๓๓)

๑๘. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๑๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒ โดยศาลชั้นต้นมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเอาหลักทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกัน (มาตรา ๓๔)

๑๙. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐาน (มาตรา ๓๕)

๒๐. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๓ ตี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน การจัดให้เด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในฐานะเป็นผู้เสียหายหรือพยานชี้ตัวบุคคล (มาตรา ๓๖)

๒๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการแจ้งข้อกล่าวหา (มาตรา ๓๗)

๒๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๔ ทวิ และมาตรา ๑๓๔ ตี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓๘)

๒๓. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๓๔/๓ และมาตรา ๑๓๔/๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรื่องสิทธิผู้ต้องหาโดยมีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ และในการถามคำให้การผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบถึงสิทธิก่อน (มาตรา ๓๙)

๒๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในการถามคำให้การผู้ต้องหาห้ามมิให้พนักงานสอบสวนขู่เข็ญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับ (มาตรา ๔๐)

๒๕. ยกเลิกมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๔๑)

๒๖. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสามของมาตรา ๑๓๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อประโยชน์ในการติดตามพยานให้ไปตามกำหนดนัดของศาล (มาตรา ๔๒)

๒๗. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๔๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับเมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิร้องขอทราบสรุปพยานหลักฐาน (มาตรา ๔๓)

๒๘. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต (มาตรา ๔๔)

๒๙. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๗๓/๑ และมาตรา ๑๗๓/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การกำหนดให้มีวันตรวจพยานหลักฐาน การยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติม และในวันตรวจพยานหลักฐานให้คู่ความส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุที่ยังอยู่ในความครอบครองของตนต่อศาล (มาตรา ๔๕)

๓๐. กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับ ในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมที่กำหนดเกี่ยวกับการให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่นายความที่ศาลตั้งตามมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้นำระเบียบซึ่งกำหนดเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามาใช้บังคับ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการออกระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ (มาตรา ๔๖)

๒๔. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๖ ก วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ หน้า ๑๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๒๗๕ กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา และโดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ โดยกำหนดเพิ่มเติมให้ประธานศาลฎีกาและนายกรัฐมนตรีรักษาการในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ตามพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน ทั้งนี้ ข้อบังคับหรือกฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๓)

๒. บรรดากฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปโดยอนุโลมเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกข้อบังคับหรือกฎกระทรวงขึ้นใหม่ใช้บังคับแทน (มาตรา ๔)

๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๔ ก วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ หน้า ๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้โอนกรมราชทัณฑ์ ซึ่งมีภารกิจและอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการขอพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องขังในคดีอาญาไปสังกัดกระทรวงยุติธรรม ดังนั้น บทบัญญัติว่าด้วยการขอพระราชทานอภัยโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้มีหน้าที่ในเรื่องดังกล่าว จึงไม่สอดคล้องกับการปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีหน้าที่ในการขอพระราชทานอภัยโทษ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๙ มาตรา ๒๖๐ และมาตรา ๒๖๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการยื่นเรื่องขอพระราชทานอภัยโทษ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีหน้าที่ถวายเรื่องราวต่อพระมหากษัตริย์ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๖๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการดำเนินการเมื่อคดีถึงที่สุดผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิต (มาตรา ๔)

๓. บรรดาเรื่องราวการขอรับพระราชทานอภัยโทษใด ๆ ที่ได้ส่งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยังมิได้ถวายเรื่องราวต่อพระมหากษัตริย์ ให้โอนมายังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ส่วนการถวายเรื่องราวการถวายความเห็น หรือการถวายคำแนะนำ ขอให้พระราชทานอภัยโทษที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้กระทำไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ถือว่าเป็นการถวายเป็นการถวายความเห็น หรือการถวายคำแนะนำขอให้พระราชทานอภัยโทษโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕)

๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๒๗ ก วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการดำเนินคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติให้พนักงานอัยการมีเพียงอำนาจในการเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินบางประเภทเท่านั้นผู้เสียหายซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดของจำเลยต้องไปดำเนินคดีส่วนแพ่งเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนอื่นด้วยตนเอง และต้องเสียค่าธรรมเนียมในการเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเป็นภาระยิ่งขึ้นให้แก่ผู้เสียหาย ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญาทุกประเภทที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ต่อไปได้เพื่อให้การพิจารณาคดีส่วนแพ่งเป็นไปโดยรวดเร็ว รวมทั้งยกเว้นค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินคดีดังกล่าวเพื่อลดภาระให้แก่ผู้เสียหาย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๔๔/๑ และมาตรา ๔๔/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๙ มาตรา ๒๕๐ และมาตรา ๒๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๗)

๖. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๘)

๗. บทบัญญัติมาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบต่อการชำระค่าธรรมเนียมที่ได้ชำระไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๙)

๒๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ หน้า ๑๗

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันเรือนจำมีสภาพที่แออัดไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนของผู้ซึ่งต้องขังหรือต้องจำคุก และไม่เหมาะสมกับสภาพของผู้ซึ่งต้องขังหรือต้องจำคุกบางลักษณะโดยเฉพาะสภาพชีวิตหญิงมีครรภ์ซึ่งต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ประกอบกับเทคโนโลยีในการควบคุมตัวบุคคลดังกล่าวมีความก้าวหน้าเป็นอันมาก ดังนั้น เพื่อให้ผู้ซึ่งต้องขังหรือต้องจำคุกได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม สมควรปรับปรุงวิธีการขังและจำคุก โดยกำหนดวิธีการหรือสถานที่ในการขังหรือจำคุกนอกเรือนจำให้เหมาะสมกับสภาพของผู้ซึ่งต้องขังหรือต้องจำคุกในแต่ละลักษณะตลอดจนปรับปรุงการดูแลสุขภาพการบังคับโทษจำคุกหญิงมีครรภ์และเปลี่ยนโทษประหารชีวิตหญิงมีครรภ์เป็นจำคุกตลอดชีวิตเพื่อให้บุตรได้รับการเลี้ยงดูจากมารดาและสืบสายสัมพันธ์ทางครอบครัว อันจะเป็นแนวทางให้บุตรเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคมต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับหมายขัง หมายจำคุก (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๘๙/๑ และมาตรา ๘๙/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรื่องกรณีที่มีเหตุจำเป็นระหว่างสอบสวนหรือพิจารณา และในกรณีที่มีเหตุจำเป็น เมื่อพนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจำคุกร้องขอ (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องในกรณีการร้องขอทุเลาการบังคับให้จำคุก (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๔๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องกรณีลดโทษประหารชีวิตหญิงมีครรภ์เหลือจำคุกตลอดชีวิต (มาตรา ๖)

๕. บทบัญญัติมาตรา ๒๔๗ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับแก่การขอรับพระราชทานอภัยโทษและการขอรับพระราชทานเปลี่ยนโทษหนักเป็นเบาหรือลดโทษ ที่ได้มีการถวายเรื่องราวหรือคำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๗)

๒๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑๐๐ ก วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดวิธีปฏิบัติในการถามปากคำ การสืบพยาน และการชี้ตัวผู้ต้องหาของผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี รวมถึงการสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการอยู่ร่วมด้วย โดยมีมุ่งหมายมิให้เด็กได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกายและสภาวะทางจิตใจจากกระบวนการยุติธรรม แต่เนื่องจากการที่มีได้จำกัดประเภทคดีซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการพิเศษอย่างแท้จริงไว้ จึงทำให้การดำเนินคดีบางประเภทเป็นไปด้วยความล่าช้าโดยไม่จำเป็น ประกอบกับการถามปากคำมีความซ้ำซ้อนในแต่ละขั้นตอน ทำให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมเกินสมควร ดังนั้น เพื่อให้การใช้บังคับกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ยกเลิกวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๒๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๑๓๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๓ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๔/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๗)

๖. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๒ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๘)

๒๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓ ก วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๑ หน้า ๑๕

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจเจ้าพนักงานยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้จนกว่าคดีถึงที่สุด บางกรณีอาจต้องยึดสิ่งของดังกล่าวไว้เป็นเวลานาน ทำให้สิ่งของนั้นชำรุดบกพร่อง เสื่อมประโยชน์ หรือเสื่อมราคาก่อความเสียหายแก่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้อื่น ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องคืนสิ่งของนั้น สมควรกำหนดให้เจ้าพนักงานมีอำนาจใช้ดุลพินิจผ่อนผันให้บุคคล

ดังกล่าวรับสั่งของดังกล่าวไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ระหว่างการดำเนินคดีอาญาเพื่อเป็นการบรรเทาความเสียหายและเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนผู้สุจริตตลอดจนลดภาระหน้าที่ของเจ้าพนักงานในการดูแลรักษาสิ่งของนั้น ประกอบกับการทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้น โดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ และการสอบสวนในคดีดังกล่าวรวมทั้งคดีที่ผู้ตายถูกกล่าวหาว่าต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ เป็นคดีที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างสำคัญ สมควรให้พนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนในการทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพและการสอบสวนคดีดังกล่าวด้วย เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๘๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ (มาตรา ๓)

๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๑๕๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการสอบสวนในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้น (มาตรา ๕)

๓๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๐ ก วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๓ และมาตรา ๗ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับพยานหลักฐานแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีของประเทศในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการสอบสวน ใต้วงมุลฟ้อง หรือพิจารณาให้ใช้ภาษาไทย (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกมาตรา ๑๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๓๙ (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๘๗/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการไต่สวน (มาตรา ๕)

๔. แก้ไขโดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๘/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการคัดค้านการปล่อยชั่วคราว (มาตรา ๖)

๕. แก้ไขโดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับกรณีที่ต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ (มาตรา ๗)

๖. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๓๒ (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการตรวจตัวผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาที่เป็นหญิง (มาตรา ๘)

๗. แก้ไขโดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๑๓๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ การถามปากคำผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิง ให้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นหญิงเป็นผู้สอบสวน (มาตรา ๙)

๘. แก้ไขโดยให้เพิ่มวรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ของมาตรา ๑๓๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในการสืบพยาน (มาตรา ๑๐)

๙. แก้ไขโดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๒๖/๑ มาตรา ๒๒๖/๒ มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๖/๔ และมาตรา ๒๒๖/๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรื่อง ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบ ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดครั้งอื่น ๆ หรือความประพฤติในทางเสื่อมเสียของจำเลย เพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดในคดีที่ถูกฟ้อง ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่า (มาตรา ๑๑)

๑๐. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๒๒๗/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการวินิจฉัยซึ่งนำพยานบอกเล่า พยานขัดทอด พยานที่จำเลยไม่มีโอกาสถามค้าน เป็นต้น (มาตรา ๑๒)

๑๑. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๒๒๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๑๓)

๑๒. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๔)

๑๓. แก้ไขโดยให้เพิ่มมาตรา ๒๓๐/๑ และมาตรา ๒๓๐/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๑๕)

๑๔. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๖)

๑๕. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๗)

๑๖. แก้ไขโดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓๗ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๑๘)

๑๗. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๙)

๑๘. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ ในหมวด ๕ ผู้ชำนาญการพิเศษของภาค ๕ พยานหลักฐาน แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๐)

๑๙. แก้ไขโดยให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๔๔/๑ ของหมวด ๕ ผู้เชี่ยวชาญแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๒๑)

๒๐. แก้ไขโดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๒)

๒๑. ยกเลิกมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๒๓)

๒๒. พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบถึงกระบวนการพิจารณาใด ๆ ที่ได้กระทำไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ส่วนกระบวนการพิจารณาใดที่ยังมิได้กระทำจนล่วงพ้นเวลาที่ต้องกระทำตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนพระราชบัญญัตินี้ แต่ยังอยู่ในกำหนดเวลาที่อาจกระทำได้ตามบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินกระบวนการพิจารณานั้นได้ภายในกำหนดเวลาตามบทบัญญัติดังกล่าว (มาตรา ๒๔)

๓๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๐ ก วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การสอบสวนความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรตามมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจมอบหมายหน้าที่การเป็นพนักงานสอบสวนให้แก่พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวน หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนก็ได้ และเพื่อให้การสอบสวนความผิดดังกล่าวเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญคือ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับ ความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย ให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือจะมอบหมายหน้าที่นั้น ให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้ (มาตรา ๓)

๓๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๒๗ ก วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๔ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันมีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการบังคับตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสมควรให้นำอุปกรณ์ดังกล่าวไปใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ถ้ามีการทำลายอุปกรณ์ดังกล่าวหรือทำให้ใช้การไม่ได้ไม่ว่าโดยวิธีใด ให้สันนิษฐานว่าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวนั้นหนีหรือจะหลบหนี และมีให้เรียกหลักประกันเกินสมควร เพื่อให้ผู้ต้องหาและจำเลยมีโอกาสได้รับการปล่อยชั่วคราวมากขึ้น อีกทั้งสมควรกำหนดให้มีการสั่งการบังคับตามสัญญาประกันหรือลดจำนวนเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันโดยคำนึงถึงความพยายามของผู้ประกันในการติดตามผู้ที่หลบหนี รวมทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นว่ามีมากน้อยเพียงใด และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การบังคับตามสัญญาประกันในกรณีที่ต้องมีการบังคับคดีโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี เพื่อให้การบังคับตามสัญญาประกันมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขโดยเพิ่มเติมให้เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเพื่อป้องกันการหลบหนี ก็ได้ ในกรณีที่ผู้นั้นยินยอม (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม)

๒. แก้ไขโดยเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเรียกประกันหรือหลักประกันตามมาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง จะเรียกจนเกินควรแก่กรณีมิได้ โดยให้คำนึงถึงเงื่อนไขและมาตรการป้องกันต่าง ๆ ที่ได้ใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวประกอบด้วย (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม)

๓. กำหนดบทสันนิษฐานกรณีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวถูกทำลายหรือทำให้ใช้การไม่ได้ไม่ว่าโดยวิธีใดให้สันนิษฐานว่าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหนีหรือจะหลบหนี (มาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๑๑๗ วรรคสอง)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลมีอำนาจสั่งการบังคับตามสัญญาประกันหรือลดจำนวนเงินที่ต้องใช้ตามสัญญาประกันโดยคำนึงถึงความพยายามของผู้ประกันในการติดตามผู้ที่หลบหนีรวมทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นว่ามีมากน้อยเพียงใด แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การบังคับตามสัญญาประกันในกรณีที่ต้องมีการบังคับคดีให้พนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับตามสัญญาประกัน และให้เจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี มีอำนาจหน้าที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ประกันและขายทอดตลาดตามที่ได้รับแจ้งจากพนักงานอัยการ และถ้าจะต้องขายทรัพย์สินที่วางเป็นหลักประกันไว้ต่อศาล เมื่อศาลส่งทรัพย์สินหรือหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินนั้นไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี ให้ถือว่าได้มีการยึดทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว และมีให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากผู้ดำเนินการบังคับคดี ทั้งนี้ การบังคับคดีตามมาตรา ๑๑๖ ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม เว้นแต่ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะออกข้อบังคับกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๙)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

บรรณานุกรม

สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา : ข้อมูลการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ สารบบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก : <http://www.senate.go.th/w3c/senate/main.php> [๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘]

สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสมานิติบัญญัติแห่งชาติ [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก : <http://www.senate.go.th/w3c/senate/> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙]

ราชกิจจานุเบกษา (๒๕๕๘) : ค้นหาราชกิจจานุเบกษา ประเภท ก เล่ม ๑๓๒ ชนิดของเรื่อง : พระราชกำหนด [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก : <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/special/search.jsp> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙]

ราชกิจจานุเบกษา (๒๕๕๘) : ค้นหาราชกิจจานุเบกษา ประเภท ก เล่ม ๑๓๒ ชนิดของเรื่อง : พระราชบัญญัติ [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก : <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/special/search.jsp> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙]

ราชกิจจานุเบกษา (๒๕๕๘) : ค้นหาราชกิจจานุเบกษา ประเภท ก เล่ม ๑๓๒ ชนิดของเรื่อง : รัฐธรรมนูญ [ข้อมูลออนไลน์] สืบค้นจาก : <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/special/search.jsp> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙]

ภาคผนวก

ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมาย
และวันประกาศราชกิจจานุเบกษา ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๘

ภาคผนวก : ข้อมูลการพิจารณาร่างกฎหมายและวันประกาศราชกิจจานุเบกษา ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๘

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑.	พระราชกำหนด การบินพลเรือน แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘	อนุมัติพระราชกำหนด ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๓/ ๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องการอนุมัติ พระราชกำหนดฯ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๕๘ ง วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๘ (ตามความในมาตรา ๒๑ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗)	๑๓๒	๙๕ ก	๑ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๑
๒.	พระราชกำหนด การประมง พ.ศ. ๒๕๕๘	อนุมัติพระราชกำหนด ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/ ๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๘ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการอนุมัติพระราชกำหนดฯ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๓๓๖ ง วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑	๑๓๒	๑๐๘ ก	๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๑
๓.	พระราชกำหนด แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ การเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘	อนุมัติพระราชกำหนด ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๓/ ๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องการอนุมัติ พระราชกำหนดฯ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๕๘ ง วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๘	๑๓๒	๙๕ก	๑ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑๗	เล่ม ๑
๔.	พระราชกำหนดแก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๕๘	อนุมัติพระราชกำหนด ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๓/ ๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องการอนุมัติ พระราชกำหนดฯ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๕๘ ง วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ หน้า ๘	๑๓๒	๙๕ก	๑ ตุลาคม ๒๕๕๘	๒๘	เล่ม ๑
๕.	พระราชบัญญัติ กองทุนพัฒนาระบบ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติธุรกิจ สถาบันการเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๒๑ ก	๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘	๔๓	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๖.	พระราชบัญญัติ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัย และสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๘ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๒๑ ก	๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘	๓๐	เล่ม ๑
๗.	พระราชบัญญัติ กองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๕/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕๔/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๐๒ ก	๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๑
๘.	พระราชบัญญัติ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๗๔ ก	๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๑
๙.	พระราชบัญญัติ การกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน	๑๓๒	๒๑ ก	๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๘					
๑๐.	พระราชบัญญัติ การจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๙๒ ก	๒๕ กันยายน ๒๕๕๘	๑๕	เล่ม ๑
๑๑.	พระราชบัญญัติ การจำนองเรือ และบุริมสิทธิทางทะเล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๖๐ ก	๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๑๐	เล่ม ๑
๑๒.	พระราชบัญญัติ การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๒ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๖๓ ก	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๑๙	เล่ม ๑
๑๓.	พระราชบัญญัติ การวางถ้ำหนึ่ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งจำนวน ๒๕ คนเพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา	๑๓๒	๑๖ ก	๖ มีนาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๗					
๑๔.	พระราชบัญญัติ การบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๙๒ ก	๒๕ กันยายน ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๑
๑๕.	พระราชบัญญัติการปฏิบัติ หน้าที่ของคณะกรรมการ ที่แต่งตั้งตามประกาศ และคำสั่งของคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ บางฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๐ ก	๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๕๑	เล่ม ๑
-	พระราชบัญญัติ การประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ (ถูกยกเลิกโดย พระราชกำหนด การประมง พ.ศ. ๒๕๕๘)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๑๓๒	๓๔ ก	๒๘ เมษายน ๒๕๕๘	๑	-

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๖.	พระราชบัญญัติ การผังเมือง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๐/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๖ ก	๘ กันยายน ๒๕๕๘	๗๖	เล่ม ๑
๑๗.	พระราชบัญญัติ การยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๖๓ ก	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๑
๑๘.	พระราชบัญญัติ การรับขนทางอากาศ ระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗	๑๓๒	๑๐ ก	๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๑๒	เล่ม ๑
๑๙.	พระราชบัญญัติ การส่งออกป็นอก และการนำเข้า ในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ ๒)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๗/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน	๑๓๒	๘๙ ก	๑๕ กันยายน ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
	พ.ศ. ๒๕๕๘	โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘					
๒๐.	พระราชบัญญัติการให้สิทธิแก่ผู้สมัครเป็นสมาชิกของกองทุนการออมแห่งชาติ บางกรณี และการโอนเงินจากกองทุนประกันสังคม ในกรณีชราภาพไปยังกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๙๒ ก	๒๕ กันยายน ๒๕๕๘	๑๒	เล่ม ๑
๒๑.	พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗	๑๓๒	๔ ก	๒๒ มกราคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๑
๒๒.	พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๒๗ ก	๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘	๕	เล่ม ๑
๒๓.	พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จ	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด	๑๓๒	๑๕ ก	๕ มีนาคม	๔๑	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
	วิชาการทหาร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๘	แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘			๒๕๕๘		
๒๔.	พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๖๓ ก	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๓๐	เล่ม ๑
๒๕.	พระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งจำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๐๔ ก	๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	๔๙	เล่ม ๑
๒๖.	พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๘ (การดำเนินคดีแบบกลุ่ม)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๒๘ ก	๘ เมษายน ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๒๗.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๘ (แก้ไขเพิ่มเติมการอุทธรณ์ฎีกา)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๖ ก	๘ กันยายน ๒๕๕๘	๘๗	เล่ม ๑
๒๘.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๘ (การโอนคดีจากศาลชั้นต้นไปยังศาลแพ่ง การส่งคำคู่ความโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และการส่งคำคู่ความไปยังต่างประเทศ)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๕/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๘ ก	๘ ตุลาคม ๒๕๕๘	๕๑	เล่ม ๑
๒๙.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘ (การขายทอดตลาดห้องชุดในอาคารชุดและที่ดินจัดสรร)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๖ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕๙/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๑๐ ก	๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๑

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๓๐.	พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและส่งให้คณะกรรมการการวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๒๐ ก	๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘	๙	เล่ม ๑
๓๑.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘ (ในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราว หลักเกณฑ์การบังคับคดีผู้ประกัน และการอุทธรณ์คำสั่งศาลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๒๗ ก	๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๑
๓๒.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ (กำหนดนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๑๐ ก	๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๔๓	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
	และความผิดเกี่ยวกับการ คุกคามและแก้ไขอัตราโทษ ปรับสำหรับความผิด ลหุโทษ)						
๓๓.	พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ (กำหนดความผิด เกี่ยวกับเพศ)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๗ วันศุกร์ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสเพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๑๐ ก	๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๔๘	เล่ม ๒
๓๔.	พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ (ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามก อนาจารเด็ก)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งจำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๖ ก	๘ กันยายน ๒๕๕๘	๘๔	เล่ม ๒
๓๕.	พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติม ประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๔๐) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติภาษี การรับมรดก เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๗๒ ก	๕ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑๒	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๓๖.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและส่งให้คณะกรรมการการวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๓/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๒๐ ก	๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘	๕	เล่ม ๒
๓๗.	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๐ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๒๑ ก	๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘	๖๑	เล่ม ๒
๓๘.	พระราชบัญญัติคลังสินค้าไซโล และห้องเย็น พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๒ ก	๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๒
๓๙.	พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน	๑๓๒	๑๕ ก	๕ มีนาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๘					
๔๐.	พระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๗/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๒ ก	๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๘	๓๒	เล่ม ๒
๔๑.	พระราชบัญญัติ ความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๘ ก	๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘	๑๗	เล่ม ๒
๔๒.	พระราชบัญญัติ ความลับทางการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๗ และส่งให้ คณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (กำหนดความผิดเกี่ยวกับการถ่ายวิดีโอ) พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๖ ก	๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๒
๔๓.	พระราชบัญญัติคุณสมบัติ มาตรฐานสำหรับกรรมการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา	๑๓๒	๖๐ ก	๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๑๓	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
	(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘					
๔๔.	พระราชบัญญัติคุ้มครอง การดำเนินงานของสมาคม ประชาชาติแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๕๗/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และสั่งให้คณะกรรมการการต่างประเทศเป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงาน ต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๑/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๑๓ ก	๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๒
๔๕.	พระราชบัญญัติคุ้มครอง การดำเนินงานของสำนัก งานวิจัยเศรษฐกิจมหภาค ของภูมิภาคอาเซียน+๓ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๐๔ ก	๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	๔๐	เล่ม ๒
๔๖.	พระราชบัญญัติคุ้มครอง เด็กที่เกิดโดยอาศัย เทคโนโลยีช่วยการเจริญ พันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๘ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๑๓๒	๓๘ ก	๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๔๗.	พระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๖ ก	๘ กันยายน ๒๕๕๘	๕	เล่ม ๒
๔๘.	พระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๕๐ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๙๑ ก	๒๕ กันยายน ๒๕๕๘	๑๗	เล่ม ๒
๔๙.	พระราชบัญญัติชิงช้า พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗	๑๓๒	๓ ก	๒๑ มกราคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๒
๕๐.	พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่ง ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา (ฉบับที่ ๓)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการพิจารณาวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติข้าราชการ พลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน	๑๓๒	๔๓ ก	๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๗	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
	พ.ศ. ๒๕๕๘	โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘					
๕๑.	พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๒ ก	๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๘	๒๗	เล่ม ๒
๕๒.	พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๕/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการการกฎหมายกระบวนการยุติธรรมและกิจการตำรวจ เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๐/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๖ ก	๘ กันยายน ๒๕๕๘	๖๗	เล่ม ๒
๕๓.	พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการการวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๒๐ ก	๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘	๑๖	เล่ม ๒

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๕๔.	พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและส่งให้คณะกรรมการการวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๒๐ ก	๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘	๒๗	เล่ม ๒
๕๕.	พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและส่งให้คณะกรรมการการชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๒๐ ก	๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘	๑๑	เล่ม ๒
๕๖.	พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและส่งให้คณะกรรมการการชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๒๐ ก	๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘	๒๒	เล่ม ๒
๕๗.	พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๓ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน	๑๓๒	๑๒๐ ก	๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘					
๕๘.	พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๑๔ ก	๒ มีนาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๓
๕๙.	พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๐ ก	๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘	๙	เล่ม ๓
๖๐.	พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการการวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่...) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๔๓ ก	๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๐	เล่ม ๓
๖๑.	พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา	๑๓๒	๔๐ ก	๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘					
๖๒.	พระราชบัญญัติธุรกิจ รักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๐๔ ก	๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	๒๔	เล่ม ๓
๖๓.	พระราชบัญญัติธุรกิจ สถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๑๐ ก	๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๔๐	เล่ม ๓
๖๔.	พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปราม การทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๖๐ ก	๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๖๕.	พระราชบัญญัติ ประกันชีวิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการการวิสามัญชุดเดียวกันกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกัน วินาศภัย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๑๕ ก	๕ มีนาคม ๒๕๕๘	๒๓	เล่ม ๓
๖๖.	พระราชบัญญัติประกัน วินาศภัย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๑๕ ก	๕ มีนาคม ๒๕๕๘	๓๒	เล่ม ๓
๖๗.	พระราชบัญญัติ ประกันสังคม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๘ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๕๓ ก	๒๒ มีนาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๓
๖๘.	พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๗ วันพุธที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน	๑๓๒	๔ ก	๒๒ มกราคม ๒๕๕๘	๙	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗					
๖๙.	พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๗ วันพุธที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๔ ก	๒๒ มกราคม ๒๕๕๘	๑๒	เล่ม ๓
๗๐.	พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๑๕ ก	๕ มีนาคม ๒๕๕๘	๔๙	เล่ม ๓
๗๑.	พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการธิการวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๐๔ ก	๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	๕๑	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๗๒.	พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๓๔ ก	๒๘ เมษายน ๒๕๕๘	๒๗	เล่ม ๓
๗๓.	พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๙๘ ก	๘ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๓
๗๔.	พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน พิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๖ ก	๘ กันยายน ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๓
๗๕.	พระราชบัญญัติภาษี การรับมรดก พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๗๒ ก	๕ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘					
๗๖.	พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๖ ก	๘ กันยายน ๒๕๕๘	๔๕	เล่ม ๓
๗๗.	พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๖๖ ก	๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๓
๗๘.	พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๖๖ ก	๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๒๕	เล่ม ๓

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๗๙.	พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๖๖ ก	๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๔๙	เล่ม ๓
๘๐.	พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสวนดุสิต พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๖๖ ก	๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๗๘	เล่ม ๓
๘๑.	พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๒ ก	๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑๘	เล่ม ๓
๘๒.	พระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายบางฉบับที่หมดความจำเป็นหรือซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน	๑๓๒	๔๗ ก	๒ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๘					
๘๓.	พระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการและส่งให้คณะกรรมการการวิสามัญชุดเดียวกันกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๖ ก	๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๕	เล่ม ๔
๘๔.	พระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๐๔ ก	๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๔๓	เล่ม ๔
๘๕.	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและส่งให้คณะกรรมการการวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๔๓ ก	๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑๓	เล่ม ๔
๘๖.	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา	๑๓๒	๔๓ ก	๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘					
๘๗.	พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการรัฐสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๔๓ ก	๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๔	เล่ม ๔
๘๘.	พระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการศาล ยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ จากนั้นพิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา โดยกรรมาธิการเต็มสภา และมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้ เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๖ ก	๘ กันยายน ๒๕๕๘	๖๔	เล่ม ๔
๘๙.	พระราชบัญญัติ ราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗	๑๓๒	๑๐ ก	๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๔
๙๐.	พระราชบัญญัติแรงงาน ทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา	๑๓๒	๙๘ ก	๘ ตุลาคม ๒๕๕๘	๒๑	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘					
๙๑.	พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๘ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๖ ก	๘ กันยายน ๒๕๕๘	๒๖	เล่ม ๔
๙๒.	พระราชบัญญัติ โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๑๔ ก	๒ มีนาคม ๒๕๕๘	๒๒	เล่ม ๔
๙๓.	พระราชบัญญัติโรงเรียน นายร้อยตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการการกฎหมาย กระบวนการยุติธรรมและกิจการตำรวจ เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕๔/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๙๘ ก	๘ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑๙	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๙๔.	พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๐ ก	๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๔
๙๕.	พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการการวิสามัญที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๖ ก	๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๗	เล่ม ๔
๙๖.	พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ (กำหนดความผิดเกี่ยวกับการถ่ายวิดีโอในโรงภาพยนตร์)	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๗	๑๓๒	๖ ก	๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๑๔	เล่ม ๔
๙๗.	พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการการวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน	๑๓๒	๑๐ ก	๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๒๘	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘					
๙๘.	พระราชบัญญัติวิชาชีพ เภสัชกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๑๓๒	๒๑ ก	๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘	๖๙	เล่ม ๔
๙๙.	พระราชบัญญัติวิธีพิจารณา คดีผู้บริโภค (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการวิชาการวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๒๐ ก	๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘	๓๗	เล่ม ๔
๑๐๐.	พระราชบัญญัติเวนคืน อสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้าง กิจการรถไฟฟ้า โครงการ รถไฟฟ้าสายสีเขียว ช่วงแบริ่ง – สมุทรปราการ ในท้องที่อำเภอเมือง สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และส่งให้คณะกรรมการการคมนาคมพิจารณาแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๐/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๖ ก	๘ กันยายน ๒๕๕๘	๗๓	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
๑๐๑.	พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๕/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและส่งให้คณะกรรมการการกฤษฎีกา กระบวนการยุติธรรมและกิจการตำรวจพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๐/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๘๖ ก	๘ กันยายน ๒๕๕๘	๗๐	เล่ม ๔
๑๐๒.	พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและส่งให้คณะกรรมการวิสามัญชุดเดียวกับที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติ ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๒๐ ก	๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘	๓๒	เล่ม ๔
๑๐๓.	พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๑๓๒	๒๑ ก	๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘	๔๙	เล่ม ๔
๑๐๔.	พระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน	๑๓๒	๓๐ ก	๑๐ เมษายน ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘					
๑๐๕.	พระราชบัญญัติ สวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๗ วันพุธที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	๑๓๒	๔๔ ก	๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๔
๑๐๖.	พระราชบัญญัติ สัตว์เพื่องาน ทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๗ วันศุกร์ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๘ ก	๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๔
๑๐๗.	พระราชบัญญัติ หลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๖ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๑๐๔ ก	๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๔
๑๐๘.	พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียดแล้วรายงานต่อสภา	๑๓๒	๓๒ ก	๒๒ เมษายน ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๔

ลำดับที่	ชื่อกฎหมาย	การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ราชกิจจานุเบกษา				รวมเล่มกฎหมาย
			เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	
		วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘					
๑๐๙.	พระราชบัญญัติ เหรียญพิทักษ์เสรีชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการพิจารณาวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๑ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภา วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ พิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตราและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๔๗ ก	๒ มิถุนายน ๒๕๕๘	๓	เล่ม ๔
๑๑๐.	พระราชบัญญัติ โอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๕๘	วาระที่ ๑ วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๘ มีมติรับหลักการ จากนั้นพิจารณารายละเอียดเรียงลำดับตามมาตรา โดยกรรมาธิการ เต็มสภาและมีมติเห็นชอบในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘	๑๓๒	๙๑ ก	๒๕ กันยายน ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๔
๑๑๑.	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘	สภานิติบัญญัติในคราวประชุมครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๘ ที่ประชุมพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมตามประเพณีการปกครองประเทศไทย ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญ โดยพิจารณาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มายัตถิ์เป็นประเพณีฯ ซึ่งให้กระทำเป็นสามวาระ วาระที่ ๑ รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม วาระที่ ๒ พิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภา วาระที่ ๓ มีมติให้ความเห็นชอบ จากนั้นส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๘	๑๓๒	๖๔ ก	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘	๑	เล่ม ๔